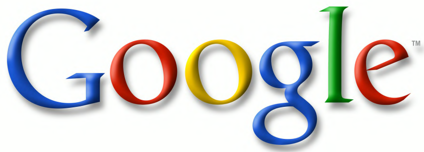

WIDENER
HN PD1C 5

Skrifter

af

Carit Etlar.

20. Bind.

Fra Alheden.

Kjøbenhavn.
Chr. Steen & Søns Forlag.
Louis Kleins Bogtrykkeri.
1866.

Fra Alheden.

Billeder

af

Carit Etlar.

i.e. Carl Brosbøll.

Kjøbenhavn.

Chr. Steen & Søns Forlag.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1866.

1870, Nov. 30.

Shapleigh Fund.

(XX.ex – XXIV.ex)

Hedemanden.

Første Udgave af Hedemanden udkom 1840.

I.

Nede paa Kysten af Vesterhavet ligger Fiskerleiet Strandby. Egnen deromkring er sandet, tør og nøgen, i flere Miles Afstand seer man intet Træ, ingen Busk, kun hist og her strækker en gammel, fortørret Hyld, eller en bladløs, trøsket Røn sine visne Grene iveiret. Husene ere smaa og forfaldne; de ligge adspredte omkring paa Heden, hvor alene den mørkebrune Lyng trives og blomstrer i yppig Fylde. En Mængde Kæmpegrave møder Øiet i alle Retninger; man mener, at der skal have staaet et Slag i gamle Dage. Paa en Høi, noget større og videre i Udstrækning end de øvrige, ligge fem store Stene i en Kreds, tæt ved hverandre. Sagnet angiver denne Plads for et hedensk Offersted. En stor og flad tilhugget Steen, som dengang vel laa ovenpaa de andre, er væltet ned paa den ene Side af Høien; det tykke Mos og frodige Lyng rundtomkring, beviser at den i mange Aar har ligget der. Den hele Kyst har et barsk og øde Udseende, der gjør et pinligt Indtryk paa Enhver, som ikke er kjendt og fortrolig med den.

Aftensolen kastede sine matte Straaler ind over Heden, idet den efterhaanden sank dybere ned bag Havet; Bølgerne spillede nede paa Strandkanten med en rødlig, zittrende Glands, Himlen var graa, og i Sønden trak en stærk Sludtaage op. Nede ved Havbredden var en Mængde Mennesker ifærd med at rense Fisk: den foregaaende Nats Udbytte. Langs med Kysten hang Hvillinger, Rokker og Flyndere paa Snore, mellem høie, nedrammede Stager, for at tørres; det er den vigtigste, ja næsten eneste Næringsgreen for Vestlandets Beboere; rundt om paa Halvøen forsendes dette Produkt, en Mængde Skibe føre Ladninger deraf til andre Kjøbstæder; selv i Hovedstaden seer man engang imellem en Fanø Hvilling eller en Vesterbo Skulle.

Længere oppe paa Land laa sex Mænd, af et vildt Udseende, rygende af korte Kridtpiber. Deres Klædedragt havde et særegent Snit, deres gulbrune Ansigter et eget Udtryk, og Intet af det nationale Præg, man pleier at finde hos Vesterbomændene. De talte livligt med hverandre, i et fremmed, fuldtonende Sprog, som de ledsagede med hæftige og udtryksfulde Gebærder; de brøde sig ikke stort om, at de vare Gjenstand for Fiskernes Opmærksomhed, hvilke af og til saae over til dem med foragtelige Blikke. Paa Sjælland træffer man sjeldent den Slags Folk, men i Jylland kjendes de godt, man kalder dem Natmænd, Skøiere eller Tatere.

Det blev mørkere og mere skyfuldt paa Himlen; man hørte gjennem Stormen Nordsøens hule Brummen, og de dybe Furer mellem Sandrevlerne kom mere tydeligt tilsyne. Fruentimmerne kastede ængstelige Blikke til hverandre ved Tanken om den Fare, som truede deres Mænd, der vare ude paa Søen for at drage Bundgarn og Snører tillands.

„Vorherre holde sin Haand over dem," sagde en gammel Kone til sin Nabo, „de blive længe borte iaften, og det bæres mig for, at der forestaaer dem noget Ondt."

„I aner immer hvad som galt er, An' Master!" svarede den Tiltalte, fortrydelig over at see sin egen Frygt udtalt af en Anden. „Hvorfor skulde det vel gaa galt iaften mere end ellers? Der er stærke Aarer ude, hun har kulet haardt idag, derfor varer det saalænge."

„Der har vi dem!" raabte en ung Pige, som lang Tid havde staaet paa en stor, mosbegroet Kampesteen, skuende ud mod Havet; „Jeg seer Niels Giles Baad brække igjennem Gusen!"

En mørk Stribe kom lidt efter frem af Skumringen, og den bange Ængstelse, som hidtil havde betaget Alle, forsvandt i et jublende Velkomstskrig. Fire bemandede Baade skar hurtigt og let gjennem Dønningen, stærke og haandfaste Mænd stege ud, men de syntes ikke at gjengjelde Kvindernes venlige Hilsen, der laa tvertimod et mørkt og bittert Udtryk i deres Ansigt.

„Hvor er Bundgarnene?" spurgte en gammel Gøiser,* idet han stirrede ned i de tomme Baade.

„Borte!" var det eenstemmige Svar, „Strømmen har taget dem med sig, Stagerne ere knækkede og drevne ud i Graadyb; dersom de ikke komme iland paa Fanø, maa Vorherre vide, hvordan det vil gaa os i Sommer."

„Borte?" gjentoge Kvinderne, med modfalden Stemme.

„Ja!" vedblev en af de hjemvendte Mænd, „og Wil Sommers havde nær gaaet samme Vei; hans Baad kantrede, han var to Gange under, før Jakob Tømmermand fik fat i ham."

Dagen var tilende, kun en svag rød Tone farvede den vestlige Himmel, og fra den modsatte Kant blandede en Lysning fra Maanen sig med de mørke Skyer, der efterhaanden trængte frem i tættere og større Masser. Fiskerne sankede deres Redskaber sammen, de beredte sig til at forlade Stranden og søge hjem til deres Boliger. Da lød et svagt, huult Knald ude paa Havet, og i næste Øieblik gled en sort Gjenstand frem af Taagen. Det var en lille Jagt; den svævede let og hurtigt hen mellem Bølgerne, uden, som det syntes, at agte paa de farlige Sandrevler, den i ilsom Fart nærmede sig. Med Opmærksomhed fulgte Fiskerne Fartøiets Bevægelser. Den Modløshed, Tabet af deres Bund-

* Saaledes kalde Fiskerne hinanden indbyrdes paa Vestkanten af Jylland.

garn havde sat dem i, tilbagetrængtes pludseligt af Forundring og Nysgjerrighed.

„Der er jo To derude!" raabte en af Mændene. „Hvad mon det kan have at betyde?"

Under dette Udraab rettedes Forsamlingens Blikke hen mod den Kant Taleren pegede paa, og en smækker, fiintbygget Kutter kom paa samme Tid tilsyne, men den bar mere af for Land, som om den frygtede og bedre kjendte de Farer, Jagten udsatte sig for.

„Det er Poul Piil fra Fanø!" raabte flere af Fiskerne paa eengang, „den Anden er Krydsfartøiet fra Hjerting. See! den toner Toldflag, for at tvinge Piil til at lægge bi; men luur ham, om han gjør det!"

Jagten vedblev imidlertid at styre ind mod Sandrevlerne, og de hyppige Slag den gjorde, var et Bevis paa at den førtes af en erfaren Mand, som fuldtvel kjendte de Farer han udsatte sig for, ved at holde saa nær op mod Kysten. Endnu et Skud løsnedes fra Krydsfartøiet, og denne Gang var det alvorligere meent end før, thi en Kugle foer hoppende over Vandfladen, et Par Favne i Læ af Jagten og borede sig ind i en Kæmpegrav, noget oppe paa Land.

„Disse Krydsbetjente holde forbandet meget af at lege med Skarpt," sagde en Fisker til sin Sidemand, og saae ligegyldig hen til Stedet hvor Kuglen foer ind.

„Ja!" var den Andens korte Svar, „naar de kan

gjøre det uden at svie deres egen Pels; men hvad bryder saa den Djævelskarl Piil sig derom? Fanden staaer i den Fyr! Ingen Frihandler* paa hele Kysten, forstaaer bedre end han at klare sig for dem."

„Det er Skade, at han skal have saadan en Søn, som den Henrik, der sidder i Slaveriet derovre," sagde en aldrende Kone, der var traadt hen til de Talende.

„Aa! hvad Præk om en Søn," udbrød en af Mændene, „man bør aldrig tale ilde om de Døde. Der voxer ikke i Skov et Træ saa lige, at det jo har en kroget Green!"

„Hvordan hænger det i Grunden sammen med den Søn? Vil! Du maa vide det, for Du foer jo med samme Skude, som han kom galt afsted paa."

„Det hænger saadan sammen," svarede Sømanden, „at Capitainen vilde sulte os, og da Henrik klagede derover, fik han Kat; saa var han et ildvornt Menneske, der lettere kunde gjøre Maane til Sol, end tæmme sig, naar han blev vred; det laa nu engang i Blodet, skal jeg sige os, og saadan har Enhver sin Feil. Han tog fat i Capitainen og vippede ham overbord. Det er det Hele! Derfor kom han i Slaveriet, og nu er han død derovre, som de fortælle. Men tal aldrig til Poul derom, han kan ikke taale at høre derpaa."

Han taug og vendte sig om mod Søen.

---

* Smugler.

Stormen tog til, Bølgerne kastede tykke Skumflager høit op paa Land, men Jagten vedblev at ile afsted, Slag for Slag, saa sikker, som om den ikke havde det Ringeste at befrygte af Revlerne og Skjærene, den tumlede sig imellem. Paa Bugsprydet sad en lang, mørk Skikkelse; med et skarpt og speidende Blik maalte han Afstanden fra Land og de velbekjendte Mærker han seilede efter; engang imellem, naar Stormen holdt inde, hørte man enkelte Ord af hans Kommando, og det syntes, som om usynlige Aander hjalp ham, saa hurtigt og nøiagtigt udførtes enhver af hans Befalinger, uden at det dog var at see, ved hvem det skete.

„Der er en Passageer ombord!“ sagde en af Fiskerne. „Jeg seer en Fremmed indhyllet i en Kappe staae om Læ af Storseilet.“

„Han vil alligevel have Nød med at klare sig,“ bemærkede en Anden. „Capitain Dahl kjender alle Smuthuller, og nu er han gaaet ovenom Dødemandsbjerge for at stoppe Poul ved Graadyb.“

„Aa! han varer sig vel,“ gjenmælede en gammel, graahaaret Gøiser, „han har nok en kostbar Ladning inde, naar blot Strøm og Vind holder til han faaer lagt Grunden forover, kan Kongens Folk Ingenting gjøre ham. „See der! han bjerger sit Storseil, han halser op, for at tage Øiemærke efter Jerne Kirke. Det er en klog Hund den Poul! Vorherre

holde sin Haand over ham og hans Skude. Nu har de klaret Næsset ved Graadyb, om en Kjende er han i Sikkerhed; inat skal der losses, saa er alt rede til Krydsbetjentene borde ham imorgen. Kom nu Folk, lad os gaa hjem, Poul Piil kan have en Haandsrækning behov siden."

Lidt efter var baade Jagten og dens Forfølger ude af Syne. Fiskerne brøde op og forlode Strandbredden.

Lidt senere samme Aften, gik en Reisende hen ad den smalle Sti, som løber langs med Ovren: en høi Jordvold, Naturen har dannet igjennem Skads Herred, langs med Vesterhavet. Veien slyngede sig ind mellem høie, mosgroede Bakker; den var ubanet og knudret, og den gjennemtrængende Regn, som i de sidste Par Timer havde holdt ved, gjorde den næsten ufremkommelig, saa at han ved hvert Skridt sank i til Anklen. Efter at have gaaet fremad i nogen Tid, stod han stille, og saae sig om, som for at opdage et Skjul eller en menneskelig Bolig, hvori han kunde finde Ly og Hvile; men Taagen, som laa over Egnen, tilslørede Alt for hans Blik. Han fortsatte sin Gang paa Lykke og Fromme og hørte endeligt en Hund tude fra den Kant, hvor Fiskerleiet laa. Lidt efter glimtede gjennem Mørket et mat og usikkert Skin af et Lys, efter hvilket han rettede sin Gang. Det varede ikke længe før han i nogen Frastand opdagede Omridset af en af hine faldefærdige

Hytter, man saa jævnligt træffer i Hedeegnene, og som den Fremmede snarere skulde ansee for Tørvestruer, end for Menneskeboliger.

Da han var naaet hen til den, saae han gjennem Vinduet et aldrende Fruentimmer sidde paa en Halmstol ved Skorstenen, paa hvilken en Tørvild blussede og oplyste hele Stuen. Henne i Krogen laa en opløben Dreng paa nogle Faareskind; han forsøgte sig paa en hjemmegjort Fiol, som han aflokkede skurrende Toner, idet han smilede dertil og kneb Øinene sammen.

Endskjøndt dette Sted just ikke lovede synderlig Bekvemmelighed, bankede Vandringsmanden dog uden Betænkning paa Døren.

„Hvem der, saa silde?“ spurgte Konen, idet hun lagde sin Bindehose fra sig og gik hen til Vinduet.

„En Fremmed!“ svarede en klar Stemme, „en Mand, som har forvildet sig i Egnen, og er ubekjendt med Veien.“

„Vi kan ikke huse Nogen her,“ sagde Konen i en tvær og langsom Tone, „men naar I vedbliver at følge Stien langs Diget, kommer I til Esbjerg Kro, eller hvis I gaaer endnu lidt længer og dreier tilhøire, saa naaer I Uglvig Slot; der have de bedre Raad til at tage imod Fremmede, og der kan I ogsaa faae al den Deel I trænger til, langt anderledes end her.“

„Hvad er Alt dette for noget Snak, Moder!“ udbrød Drengen henne i Krogen. „Der er jo over en halv Miil herfra til Uglvig, og den Vei kan en Fremmed ikke hitte, mindst nu, da det er saa mørkt derude. Fyren har kanskee ogsaa Penge,“ tilføiede han i en dæmpet Tone. „Luk ham ind, lad mig see, hvad det er for En.“

Konen maatte formodenlig være vant til at adlyde ham, thi hun gjorde ikke flere Indvendinger, skød Træskaadden fra Døren og lod den Fremmede komme ind. Det var en ung Mand, med et udtryksfuldt, om just ikke smukt Ansigt. Hans mørkebrune Øine straalede af Mod og Bestemthed. Han var høi og regelmæssigt bygget; fra Panden, som omgaves af tykke, sorte Lokker, løb et temmelig dybt Ar ned imod det venstre Øienbryn. Hans Hudfarve var mørk og solbrændt, og en stor Knebelsbart omkring Overlæben antydede, at han var, eller i al Fald kunde have været Militair.

„Det er et slemt Veir udenfor iaften,“ sagde han, og tog uden Omstændigheder sin Kappe af. „Jeg ønsker mig tillykke med endelig at være kommen under Tag.“

„I vil ikke faae det synderlig godt her,“ bemærkede Konen; „vi eie knap et Stykke Brød i Huset, førend Simon Spillemand kommer hjem, og Gud veed naar det skeer, kanskee ikke før Lærken synger igjen. — Den

Hund!" mumlede hun for sig selv, „han bryder sig kun lidt om sin Familie."

„Det siger Intet, gode Kone! jeg er igrunden mindre hungrig end træt," svarede den Nysankomne, idet han fremtog en stor Meerskumspibe og stoppede den. Drengen havde imidlertid med en vis nysgjerrig Forundring betragtet ham. Da han saae ham fremtage Tobakspungen, forlod han sit Leie, hængte Fiolen op paa Væggen og tog en Kridtpibe ned fra Haandbjelken.

„Med Forlov!" udbrød han, og strakte Haanden uden videre hen efter Tobakken. Den Fremmede tillod det smilende.

„I er vel Krigsmand?" spurgte Konen, „mens I bærer et saadant Skæg."

„Hvad kommer det Dig ved, Moer!" sagde Drengen, førend den Fremmede fik Tid til at svare. „Herren er ikke vor Lige, det seer Du vel."

Med disse Ord indtog han igjen sin forrige Plads paa Faarehuderne, tændte Piben, og pustede Røgen med synligt Velbehag ud gjennem Næsen. Den Reisende satte sig taus paa en Stol ved Ilden, og lod sine Øine glide fra een Gjenstand til en anden i Stuen, med en Ligegyldighed, som tilkjendegav at slige Omgivelser ikke vare ham fremmede.

„Ja, I seer Jer om!" tog Værtinden tilorde, i

den samme fortrædelige Tone som hidtil, „det er nok længe siden I har været i et saadant Hundehul som dette."

„Lad Herren dog være i Ro for dine Bemærkninger," sagde Drengen atter. „Han har jo faaet Øine af Vorherre til at see med."

„Maa jeg kanskee ikke snakke for Dig? siden Du saadan bider mig af for ethvert Ord," gjentog Konen opbragt, „Du er rigtignok en kjøn Søn, Ulle!"

„Hold Mund, Moer!" svarede Drengen, med den ligegyldigste Mine af Verden, og ragede en Gløb fra Ildstedet ned i den udgaaede Pibe. „Det var bedre, om Du tog det Suul frem, vi levnede i Middags; naar man har gaaet en lang Vei, pleier man at trænge til Mad, og saavidt jeg mindes, er der endnu Øl i Dunken inde i Sengen, lad os faae det med."

Medens Konen adlød denne Opfordring, hørte man Fodtrin udenfor, og strax efter lød et underligt, pibende Skrig, ikke uligt Slaget af en Hjeile. Døren blev denne Gang uden Ophold aabnet. En gammel, skindklædt Mand fulgt af en stor, graabrun Bulbider traadte ind. Forundret betragtede han den Reisende, idet han rystede Vandet af sin Kofte og gik noget længer frem i Stuen. Der laa noget Vildt, men tillige Tiltrækkende og Godmodigt i hans brune, furede Aasyn, i de levende, blaa Øine, som spillede under hans

buskede Bryn. Lange, tykke Haarlokker faldt ned om Ansigtet; de vare blegede af mange Vintere; dette Alderdommens Mærke stod i besynderlig Modsætning til hans kraftige Legemsbygning og hans ildfulde, gjennemtrængende Blik. Denne Mand var Tater, og hed Math Hjeil.

„Hvor er Simon henne iaften?" spurgte han efter nogle Øieblikkes Taushed, og satte sig ned for Bordenden, paa en gammel Egekiste.

„Han er nede ved Søen," svarede Konen med en hemmelighedsfuld Mine. „Poul Piil er kommen, der skal arbeides meget inden Sol staaer op. Men vil Du tale med ham, Math, saa skal jeg lade ham hente, Du kan jo springe ned efter ham, Ulle."

Det lod til at Tateren stod i en Slags Anseelse hos Værtinden, thi hun var langt venligere mod ham, end hun havde været mod sin Gjæst.

„Naa Ulle! reis Dig, spring ned efter Fatter, hører Du!"

„Jeg har gaaet langt idag," sagde Ulle i en langtrukken, slæbende Tone, „jeg er træt nu og gider ikke reist mig, spring selv ned efter ham, Moer."

Konen vilde til at give et grovt Svar, men Tateren forekom hende, idet han bemærkede, at hans Ærende ikke havde Hast; derpaa tog han Ølkruset, som hun havde sat hen til ham, og gjorde et Par Drag af det.

„I har Fremmede, seer jeg!“ sagde han lidt efter i en halvsagte Tone, og da han bemærkede den Spænding, som syntes at herske mellem Gjæsten og Konen, vendte han sig til den Første og udbrød: „Det er daarligt Veir at reise tilfods i, dette.“

„Vistnok!“ svarede den Ubekjendte, „men min Fodreise har ikke været længer end fra Stranden hertil. Jeg lod mig landsætte fra Piils Jagt, og haabede at naae Esbjerg Kro inden det blev mørkt.“

„Da har De gjort et galt Bestik,“ gjenmælede Tateren med et let Smil, „og De har ikke vundet Noget ved at tage ind til Spillemandens, allermindst nu, da Pilen har ladet sig høre paa Kysten. Siden De er kommen med hans Fartøi, saa veed De vel ogsaa, at han er Frihandler; de ville losse Varerne inat, for at kunne være klar imorgen, naar Controlleuren fra Hjerting border ham, og i dette Huus kommer der lidt over Midnat Gaster, der ikke ville lade Dem faae et Øieblikś Søvn.“

„Det var just mine Ord!“ udbrød Værtinden, fornøiet over at høre Math tage hendes Parti. „Det var blot for den Sags Skyld, jeg ikke vilde lade Herren komme ind, men saa var Ulle strax paafærde med sit Brøvl, og jeg maatte lystre.“

„Hvad skulde jeg gjøre?“ sagde den Reisende. „I kan nok indsee, at man efter en besværlig Reise ikke

har synderlig Lyst til at ligge under aaben Himmel, i et Veir som dette."

„Saamænd!" svarede Math. „Nød er Hvermands Herre, men hvis De vil følge mig et Stykke Vei, saa kan jeg føre Dem til et roligt Sted, hvor De vil være velkommen. Det linder nu i Veiret, Skyerne drive bort, om lidt vil Maanen komme frem. Det er vel kun et ringe Sted, det jeg vil føre Dem hen til, men De er ung nok til at sove godt paa et Lyngknippe."

Den Fremmede modtog hans Tilbud, og da Konen mærkede, hun havde Udsigt til at blive af med ham, blev hun mere venlig, og nødte ham til at tage for sig af Kjødet og det Fad kolde Kartofler, hun havde sat frem paa Bordet. Nogen Tid efter forlod den Fremmede og Tateren Hytten.

Det regnede ikke mere, men det var mørkt i Veiret. Den Fremmede kunde ikke see det mindste Spor af Veien, de gik. Hans Fører derimod vidste god Besked, man kunde mærke, at han var nøie kjendt i Egnen, thi hans Gang var hurtig og sikker. Vinden blæste endnu koldt ind fra Havet, den foer hen over Lyngen, og blandede sine Klagelyd med Urfuglens sagte Klukken; hist og her blinkede en bleg Stjerne frem paa Himlen, og udbredte et usikkert Lys mellem Skyerne. Den Fremmede gjorde flere Gange sin Fører opmærksom paa stærke Glimt, han i korte Mellemrum

saae lyse i det Fjerne, og af og til lød fra samme Kant en gjennemtrængende Piben hen over Heden.

„Det er Pilens Folk, som arbeide," sagde Tateren. „De maa skynde sig, mens Mulm og Nat skjuler dem. Poul Piil er en snu Karl, alle Mennesker ville leve, og herovre paa Heden lader sig meget gjøre, som Ingen drømmer om i Byerne; her har vi høit til Himlen og langt til Fogden."

Han fortsatte nu igjen sin Gang med lette, hurtige Skridt.

„I gaaer godt," udbrød den Fremmede lidt efter og tørrede Sveden af sin Pande.

„Saamænd!" svarede Mathy tilfreds, „jeg er vant til at bruge mine Been. Jeg vilde netop have sagt det Samme om Dem. Jeg skulde feile meget, hvis denne Nat var den første, De vadede gjennem Lyngen."

„Hvoraf slutter I det, min Ven?" spurgte den Fremmede; men han fik ikke Taterens Svar at høre, thi idet Samme denne vendte sig mod ham, hævede en høi Skikkelse sig iveiret fra en Steendysse i Nærheden. Den skred hurtigt hen mod dem, standsede da den var kommen dem paa et Par Skridt nær, og saae fast og speidende paa dem.

„Hvad Godt vil I?" spurgte den Reisende, idet han fattede sig og traadte nærmere hen til den Ubekjendte.

„Sletingenting!“ var Svaret, „jeg tog feil, jeg holdt Jer for Andre. Gaa J med Gud!“ Som han sagde dette, vendte han dem langsomt Ryggen, og et Øieblik efter havde de tabt ham af Syne.

Math kunde ikke skjule det Indtryk, dette Optrin havde gjort paa ham. Han blev staaende nogle Minuter og stirrede stift hen paa Steendyssen. Den Fremmedes Spørgsmaal besvarede han i Begyndelsen slet ikke, omsider sagde han med dæmpet Stemme:

„Det var Ømanden, hvis det ellers var en rigtig Mand; jeg kunde nok tænke, at han maatte være herinde paa Land, naar Pilen var ivente.“

„Hvem er Ømanden?“ spurgte den Anden, som begjerlig opfangede ethvert af Taterens Ord.

„Det er En, som boer herude paa en lille Holm, et Stykke ovenfor Revene. Siden han er kommen hertil, har Vorherre holdt sin Haand over ethvert Fartøi, som gik forbi Kysten; Veiret maa være hvordan det vil, selv i en Orkan gaaer hans Baad ud, saasnart han mærker, at de ere i Betryk for at bjerge sig. Han har frelst mangen et Menneskeliv. Ingen veed hvad han lever af, han omgaaes ikke med Nogen og ikke en Baad i Herredet kan komme hans Hytte nær, for han har sænket Steen og Fylding ned rundt om Holmen, og kun ladet en smal Rende aaben, som kun han kjender. Folkene heromkring frygte ham, det skulde

ikke falde nogen Gøiser ind, at vove sig forbi Dødemandsholmen, naar Solen er gaaet ned. Somme fortælle, at de en Aftenstund da de vendte hjem fra Arbeide, have seet ham sidde paa en Steen ude i Havet, det Øverste af hans Krop var som et Menneskes, men det Nederste var en tyk Havmandshale med Skjæl paa. De sige, at han staaer i Ledtog med den Onde, men jeg veed, at det ikke er sandt; jeg saae ham forgangen Sommer komme iland en Høstnat, lidt nedenfor Strandby, han laa paa Knæ og bad til Vorherre; I Foraaret standsede han et Par Heste for en Bondevogn ved at gribe i Baghjulet, og Dyrene vare ikke istand til at komme ud af Pletten. Poul Piil kan takke ham for at han altid slipper saa godt fra det, for hvergang han kommer hjem fra en Tour og vil losse her paa Kysten, er Ømanden iland og klarer for ham. Sidst da de smuglede Varer ind, fandt man Morgenen efter to af Betjentene ligge bundne paa Veien til Hjerting, det var Ømanden, som havde taget sig af Pouls Ladning. Hvordan det nu hænger sammen, saa er han dog mere end vi To, og jeg har i de Aar jeg vandrede ude mellem Lynghøiene seet Meget som gaaer over Menneskenes Forstand, hvorvel man har fortalt mig, at der gives Folk inde i de store Byer, som vide Besked om Alt, og ere saa kloge, at de ikke engang tro paa Vorherre."

De to Vandringsmænd skrede imidlertid ind i Heden, og kom nu hen over en lille, smal, tilgroet Sti, som endte i en sumpet Landstrækning: den saakaldte sorte Mose. Der boede Taterne. Midt i Mosen var en lyngbegroet Holm, hvorpaa der fandtes flere Kæmpehøie. En Mængde Jordhytter laa spredte mellem disse. Store Kampesteen førte ud til Øen. Ad den Bro disse dannede gik de, og da de vare komne over, rettede de deres Skridt mod en af Høiene. Et Øieblik efter befandt de sig i Høiens Indre. Det var et lunt og fast Kammer, hvis Vægge dannedes af store, mosbegroede Stene, beklædte hist og her med smaa Nürnbergerbilleder. Rundtom paa Jorden stod Bure med Agerhøns og Snepper, som ved Skinnet af Lampen, Tateren havde tændt, lode et underligt Angstskrig høre. Medens den Fremmede nød hvad hans Vært havde sat frem for ham, rystede denne et Knippe Lyngriis ud i et Hjørne af Kamret, bredte derover et stort, uldent Dække, og indbød sin Gjæst til at tage Hvile derpaa. Men det varede længe inden den Ubekjendte faldt i Søvn, hans Tanker lode ham ingen Ro; hans Blikke fløi fra een Gjenstand til en anden. Utydelige Drømmebilleder foresvævede ham, der var noget Mørkt i hans Sindsstemning. Af og til foer et enkelt, langtrukkent Vindstrøg ned igjennem det smalle Røghul, som var dannet i det Øverste af

Hulen. Math sad henne ved Bordet, han støttede Hovedet i sin Haand, og stirrede stift hen for sig, medens hans Læber hurtigt bevægede sig, som om han talte med sig selv. Der hengik vel en Time saaledes. Endelig tog Tateren Lampen, og listede sig til den Fremmedes Leie. Denne blundede let. Forsigtigt bøiede den Gamle sig ned over ham, og lod Lysskæret falde paa hans Ansigt. Den Fremmede slog Øinene op, greb til Siden, som om han søgte et Sværd, og reiste sig overende paa Leiet; men da han saae det venlige Udtryk i den gamle Mands Træk, fattede han sig og spurgte, hvorfor han betragtede ham saa nøie.

„Mindes Du mig da slet ikke mere?" udbrød Tateren. „Viggo! min Dreng! Jeg er jo Math Hjeil, den gamle Hedemand, som alle Fugle kjende herude. Kan Du ikke høre paa min Stemme, at det var den, som tiggede Brødet til Dig i Tydskland og Ungarn? Disse Skuldre have baaret Dig saa mangen Miil."

„Jo, jo!" raabte Viggo, idet han trykkede Tateren til sit Bryst. „Nu kjender jeg Dig, det forekom mig nok som om jeg havde været i denne Hule før, jeg har altsaa ikke taget feil; maaskee er jeg endog født her," tilføiede han veemodigt.

„Nei, Viggo," sagde Math, „det er Du ikke, men derom en anden Gang, fortæl mig nu lidt om hvordan det er gaaet Dig mens Du var borte. Jeg

har tidt tænkt paa Dig, min Søn. Naar jeg saadan gik og vankede alene om mellem Lyngen, eller jog en Hare op i Agerrenen, tyktes mig altid, at jeg fattedes Noget, siden Du ikke var med mig. Har Lykken seet mildt til Dig i den lange Tid?"

„Ja!" svarede Viggo ligegyldigt, „hvis Guld skaber Lykke, saa kan jeg ikke klage."

Og nu fortalte han Math de vigtigste Begivenheder af sit Liv i de ti Aar de havde været adskilte. Natten svandt. Lampen gik ud, og gjennem Glamhullet i Loftet faldt et svagt, zittrende Skær af Morgendæmringen ned i Hulen. Endnu sad Tateren paa Viggos Leie, og denne ved hans Side, da Solen stod op.

Og Fuglene sang, Dugdraaberne perlede i Lyngrisene, da Tateren og hans Gjæst forlode Holmen paa samme Maade, som de den foregaaende Nat vare komne over til den. Math fulgte Viggo ned til Esbjerg Krosted, hvor denne tog ind.

II.

Paa Østkanten af Skads Herred ligger en gammel, grundmuret Bygning. Den var i fordums Dage en stor og vidtløftig Herreborg, omgiven med Volde og Grave. For nogle Aar tilbage saaes endnu Ruiner af et forfaldent Bolværk paa den Side af Bygningen,

som vender ud mod Vesterhavet; disse ere tildeels forsvundne, efterat Jorden omkring Gaarden er bleven optagen til Agerbrug. Uglvig Slot, saaledes hedder Gaarden, beboedes af General Volmar. Tidligere Chef for et Regiment, som laa i Jylland, havde han levet længe nok i Verden til ikke at føle noget Savn ved at ombytte Stadens Larm og Støi med det fredelige Herregaardsliv. Han var den Sidste af en gammel adelig Slægt, og Uglvig Slot havde i Mands Minde været i hans Families Eie. Volmar var Enkemand. Hans Hustru, en Præstedatter fra Fredericia, havde været hædret og elsket af sine Omgivelser. Hendes Ønsker forenede sig i hans Villie; hendes Lykke indskrænkede sig til at være Moder for hans og hendes tvende Børn. Det var fornemlig hendes Død, som bevægede Generalen til at søge Afsked fra Regimentet, og forlade Byen, hvor Alt saa smerteligt mindede ham om hans Tab; han drog til Uglvig og opslog der sin Bolig. Gaarden havde siden hans Ankomst antaget en ny og bedre Skikkelse, de forfaldne Mure og Sidebygninger bleve nedrevne, og paa Grunden opført nye og rummelige Bygninger, hvis hvide Vægge toge sig pynteligt ud i den mørke Lyngegn, som paa alle Sider omgav dem. Godsets Bønder velsignede Volmar, thi han brugte sine Midler til at gjøre vel med og til at forbedre deres Kaar; alle Trængende fandt et

villigt Øre og en hjælpsom Haand hos ham. Han levede dertil i god Forstaaelse med sine Naboer, kunde med den største Taalmodighed hele Vinteraftener sidde og høre paa Herremændenes Fortællinger om Kvægavl og Studemæskning, eller paa Fruernes Meddelelser om Udbyttet af Smør og Ost; han spillede ogsaa hver Løverdagaften sit L'hombreparti ovre hos Pastor Sørensen i Jerne. For dette som for meget Andet kaldte hele Egnen Volmar en ædeltænkende, brav Mand. Intet hindrede ham i at leve i en rolig og uafbrudt Nydelse af sit Liv. Vistnok kunde det ikke nægtes, at jo Generalen havde sine Eiendommeligheder: Jeremias Skolemester paastod saaledes, at han var altformeget indtagen af sin Søn, som studerede i Hovedstaden, han havde næsten gjort ham til et Mundheld, og søgte ved alle Leiligheder at bringe ham paa Bane. Dernæst beklagede han, at Generalen stod i den Mening, at Punsch var lige saa nødvendig for et godt Lune, som frisk Luft for Lungerne, og at han desaarsag stundom nød denne Drik i et Maal, der ikke tillod ham at have tilbørlig Opmærksomhed paa hvad der foregik omkring ham. Men hvilket Menneske er vel feilfrit? Og Volmars Særheder forglemtes og oversaaes let paa Grund af hans gode Egenskaber.

Skolemesteren var iøvrigt en Mand med sjeldne og glimrende Egenskaber. Det var maaskee blot

derfor, at han havde faaet sin Afsked. Han kunde skrive Vers over hvilkensomhelst Gjenstand, anatomere Frøer, sætte for Rotter, med eet Ord: han var en Mand, der kunde Alt, og vidste Besked om Alt. Det var ham saaledes en let Sag at gjøre sig yndet hos Volmar, han blev denne snart uundværlig, og opslog i Egenskab af Secretair og Avislæser sin Bolig paa Uglvig. Om Mandens Ydre var der ikke Stort at sige, endskjøndt ogsaa dette kunde afgive et Bevis paa hans mangesidige Talent. Naturen havde nemlig givet Jeremias en meget sparsom Haarvæxt, og med den fremrykkende Alder var han bleven aldeles skaldet, men dette var en Omstændighed, som meget Faa kjendte, saa kunstig havde han forstaaet at hjælpe sig ved en Paryk af sort Faareskind, hvortil han behændigt havde anbragt en lang Pidsk, om hvilken hans Fjender sagde, at den var gjort af en Kohale. Rigtignok fik Skolemesteren ved denne Paryk en tilfældig Lighed med en Neger, men Naturens Mangel var dog derved afhjulpen. Endvidere havde Jeremias fra sin Barndom beholdt den besynderlige Vane at skele, og det saa paafaldende, at man maatte tro, han frygtede for, at Øinene skulde løbe bort, og derfor stadigt lod det Ene passe paa det Andet.

Det var en klar og venlig Foraarsmorgen; en let og luftig Diis dampede over Heden, Lærkerne sang oppe i den blaa Luft, den rødbenede Stork knevrede

fra Huustagene, Hyrdedrengene blæste paa Skalmeie, og gik i Spidsen for Faareflokken ind ad Heden til, medens Bonden spændte Studene for Ploven, og drev dem hen over de sandede Brakagre, fulgt af en Sværm Krager, som søgte i Furerne efter Orme.

Solen skinnede saa smukt ind i Dagligstuen paa Uglvig, hvor Familien var forsamlet ved Theebordet. En ung Dame sad i Sophaen ved Siden af Volmar, og hørte paa Skolemesteren, som forelæste Aviserne. Den unge Pige var Generalens Datter, Alice. Hun var smuk, hendes Hudfarve fiin og frisk, Organet blødt og melodisk, der laa noget Let i alle hendes Bevægelser; hendes Haand var hvid og blød, Foden fiin og yndig i sine Omrids. Endnu en anden ung Dame befandt sig i Værelset. Det var Manuela. Hendes Forældre havde allerede i lang Tid beboet en lille Gaard i Nærheden af Uglvig. Hun sad og saae ud ad Vinduet.

Alice og Manuela lignede ikke hinanden. Deres Smag og Tilbøieligheder vare høist forskjellige; desnagtet havde gjensidig Trang til Meddelelse, og Eensomheden, hvori Begge levede, ført dem nærmere sammen, og denne Forbindelse imellem dem var efterhaanden gaaet over til en vis Fortrolighed. Manuela boede undertiden en heel Maaned paa Uglvig og Ingen var lykkeligere derover end Alice; hun maatte have En hos

sig, hvem hun kunde betro sig til, og fortælle alle de tusinde Smaating, der bevægede hende. Manuela var høi og fyldig, havde mørke Øine, sort Haar og en bleg Teint, hun besad Vid og en glødende Indbildningskraft; i hendes Bryst slumrede dybe, hæftige Følelser, der kun behøvede at vækkes for at træde ud over de Skranker, Skik og Brug og en finere Sands for Sømmelighed har draget om Kvindens Tilværelse. Hun syntes adspredt denne Morgen og legede tankeløst med en tam, graa Papegøie, medens hendes Blik med Utaalmodighed stirrede ud ad Vinduet, som om hun ventede Nogen.

Lidt borte fra de Øvrige, sad endnu et lille Væsen, et halvt Barn, som ikke alene i Ansigtstræk, men ogsaa ved sin gulbrune Hudfarve, adskilte sig meget fra de Øvrige. Det var Rinda, et Taterbarn, som Generalen havde taget til sig og lod opdrage i sit Huus. Hun var i dette Øieblik beskæftiget med at slaa op i en Drømmebog, og det lod til som om hendes Søgen var frugtesløs, thi efter en Tidlang at have gjennembladet Bogen, lagde hun den utilfreds tilside, og lyttede efter Generalen og Skolemesteren, som just vare komne i en lille Ordstrid. Saaledes gik en Tid. Efterat Generalen havde udtømt sig i alle de Beviser, han kunde finde for sin Menings Rigtighed, befalede han Skolemesteren at tie, og gav sig derpaa til at eftersee

de ankomne Breve og Aviser, medens Alice satte Thetøiet tilside. Skolemesteren derimod, som just i disse Dage havde travlt med en mechanisk Indretning, der skulde drive en Vogn hen ad en Vei, uden Hjælp af Damp eller Heste, trak sig tilbage til sit Værelse og forblev der, indtil Middagsklokken kaldte ham tilbords.

„Naa!“ udbrød Volmar, efter en temmelig lang Taushed, „nu gaaer det ud over Taterne igjen. Her er et Brev fra Birkedommer Ingvor, hvori han lader os vide, at han kommer til Uglvig om nogle Dage, for at rense Egnen, som han kalder det. Hvad siger Du dertil, Rinda?“

Den unge Taterpige svarede Intet, men hendes store Øine fyldtes efterhaanden med Taarer, og hæftede sig med et bønligt Udtryk paa Alice, som om hun hos hende søgte Hjælp for den Fare, der forestod hendes Stamme.

„Det er da ogsaa en skrækkelig Iverighed, med hvilken de forfølge disse stakkels Mennesker,“ yttrede Frøken Volmar med en vis Harme. „Hvem mon der nu igjen kan have angivet dem for denne ivrige Herr Ingvor?“

„Gud maa vide det, Barn!“ svarede Faderen, „de arme Djævle har det igrunden ret slemt, ved saaledes hvert Øieblik at blive forfulgte som Ræve af Politiets Jagthunde; det siger ogsaa din Broder der-

ovre, han har just skrevet en Afhandling om dem, som jeg dog skal læse for Dig, siden vi nu engang tale om denne Sag."

Men Generalen blev forhindret i Udførelsen af sin Hensigt, thi just som han søgte efter den omtalte Afhandling, traadte Tjeneren ind og meldte Capitain Dahl fra Hjerting.

„Herre Gud! har vi nu allerede ham igjen," sagde Alice, i en fortrædelig Tone, „det er dog ogsaa kjedeligt. Kom, Manuela! lad os gaa ind i det næste Værelse, jeg har slet ingen Lyst til at tale med ham idag."

„Nei min Tro skal Du ikke nei, Alice!" sagde Faderen, „den Dahl er en flink Fyr, hvad kan Du vel have at udsætte paa ham? Lad ham komme ind," vedblev han, henvendt til Tjeneren.

„Det har vel sine Grunde, at han besøger Uglvig saa ofte i den senere Tid," bemærkede Manuela spøgende idet hun reiste sig.

„Mener Du!" gjentog Alice rødmende, „det er slemt at skabe sig Grunde uden Aarsager."

Manuela lo og gik. Capitain Dahl traadte ind. Det var en lille, temmelig aldrende Mand, iført en blaa Søuniform, som just ikke tog sig synderlig godt ud til hans trivelige Figur; imidlertid kunde det ikke nægtes, at Capitainen jo i sin Tid havde været en

smuk Mand, man saae umiskjendelige Spor deraf. Hans Øine, der beskyggedes af stærke sorte Bryn, havde et strengt Udtryk, som imidlertid tildeels forsvandt naar han talte. Alice havde aldrig kunnet lide ham, men omvendt var det Modsatte Tilfældet. Capitainen havde faaet det Indfald, at forelske sig i den unge Frøken, og gav denne Følelse for hende, paa en temmelig utvetydig Maade tilkjende.

„Ei! ei!" udbrød Generalen, idet han venligt bød sin Gjæst velkommen, „allerede tilbage igjen? Det var jo en hurtig Tour denne Gang. Hvad Nyt underveis?"

„Saa omtrent som sidst!" svarede Capitainen, idet han hilsede Alice. „Poul Piils Jagt klods forud, ved høilys Dag, og dog bleve vi tagne ved Næsen. Han løb fra os lige under Dødemandsholme."

„Det er da Pokker til Karl, den Piil!" yttrede Generalen med større Deeltagelse end Capitainen ønskede, „han er rigtig skabt til at narre de Herrer Krydsmænd. Jeg har en Søn, der studerer ovre i Hovedstaden, han beundrer Pilen som et Mønster for alle Sømænd. De har heller ikke faaet ham fat en eneste Gang i de elleve Aar jeg boer hernede."

„Sandt nok!" sagde Capitainen, „han har et Hoved der er en bedre Sag værdig. Denne Gang har han spillet os et rigtigt Puds. Nede under Helgoland bordede vi ham, og satte en Betjent i Jagten,

efterat have forseglet Luger og Alt ombord hos ham. Men hvad skeer? Pilen bliver ved at krydse omkring i Nordsøen, og lader Betjenten imidlertid hungre, under det Paaskud, at han var en fattig Mand, som ikke havde Føden til sine egne Folk, end sige til en „Kongens Mand," som han spotviis kaldte ham. Den ulykkelige Betjent blev naturligviis snart kjed af denne Fasten, og forlangte at blive landsat paa den første Kyst, de kom til. Poul indvilligede deri, satte ham over paa Sylt og seilede igjen sin Cours."

Generalen, som var Intet mindre end Verdensmand, brast ud i en høi Latter.

„Hvorledes gik det saa Betjenten videre?" spurgte han.

„Han kom hertil igaar, og fortalte den hele Tildragelse. Da Pilen klarerede ved Hjerting, stode alle Toldseglene endnu rene og ubrudte, og efterat vi havde løst dem, var hele hans Skude ladet med — Sand. Hvad synes De? Der er intet Udkomme med det Menneske, og den væsenligste Grund til at han altid slipper godt fra det, er hans utrolige Kundskab til Kysten, han kjender ethvert Revl og Skjær, ligesaagodt som jeg min Abc!"

„Men hvorfor forfølger man denne stakkels Mand saa ivrigt?" spurgte Alice, „jeg troer dog ikke, han driver Smugleriet saa meget for at opirre Toldvæsenet, som fordi det er hans eneste Erhvervskilde."

„Ganske vist, Frøken Volmar!“ sagde Dahl, „men Kongen lønner mig netop for at forhindre denne Erhvervskilde, og jeg gjør derfor ikke Andet end min Pligt ved at jage ham. Imidlertid skal jeg ikke forsøge at forsvare Toldvæsenets Sag for Dem, min Frøken, da jeg forud veed, at De nu engang hælder til Pilens Parti. Var han ikke altid saa heldig at undgaa os, vilde De neppe have disse nydelige Baand, som pynte denne Krave, for saa godt Kjøb, som nu.“

„Saa De mener,“ svarede Alice smilende, „at jeg staaer i Forbindelse .....“

„Jeg har et eget praktisk Blik paa ufortoldede Varer,“ afbrød Dahl hende, „jeg misunder Poul Piil den Gunst han veed at sætte sig i hos smukke Damer, og det vilde meget glæde mig, om De fandt, at denne lille Æske indeholdt Stof, hvis Skjønhed kunde sammenlignes med det, De har fra hans Haand.“

Med disse Ord gjorde han et zirligt Buk og overrakte Alice en Papæske, der indeholdt forskjellige Ruller af de moderneste og meest udsøgte Silke- og Florsbaand. Alice rødmede. Der ligger noget Pinligt i at modtage Noget af Den man nødig ønsker at være forbunden. Hun søgte efter en passende Maade til at afslaa Capitainens Foræring paa, men hindredes deri af Volmar, som udentvivl anede hendes Hensigt, og forekom den ved at takke Dahl, idet

han fortalte Noget om sin Søn, der studerede ovre i Kjøbenhavn og som ogsaa i denne Tid havde sendt Søsteren en lignende Gave. Samtalen kom atter igang om ligegyldige Ting, og fortsattes mellem Generalen og Capitainen en Tidlang, uden at Alice bidrog Synderligt, endskjøndt hendes Tilbeder gav hende den bedste Leilighed dertil, og endog flere Gange umiddelbart henvendte sig til hende. Hun var særdeles ordknap den hele Formiddag.

Paa eengang bleve de afbrudte ved en stærk Larm nede fra Gaarden. Da de traadte til Vinduerne saae de en Mængde af Omegnens Bønderfolk, meest Drenge, forsamlede omkring tre Ryttere, hvoraf de To holdt Trompeter i Haanden, omviklede med Klude og Baand af forskjellig Farve. De udstødte langtrukne, skærende Toner, der lignede Hyl. Der blev en Latter, en Støi og Skrigen ved Synet af dette Optog, og det med Grund, thi ikke nok at Rytternes Heste vare udpyntede allevegne, hvor det lod sig gjøre, med Baand og Lyngblomster, men ogsaa Karlene vare festligt klædte, de bare hvide Skjorter, udsyede med underlige, hemmelighedsfulde Figurer. Hattene vare omvundne med røde Baand og fortil struttede en lang Halmdusk eller en Maagevinge, istedetfor Fjeder. Een især havde udmærket sig for de Andre, det var Anføreren for Toget; han havde sværtet sig, og søgte at vække Opmærksomhed

ved at briste i Latter hvert Øieblik, og derved fremvise to Rader hvide Tænder, der stode i underlig Modsætning til den sorte Farve, han havde givet sit af Naturen noget fortegnede Ansigt. Efterat Trompeterne i henved fem Minuter havde opført deres Musik, i hvilken den Ene stedse bestræbte sig for at overdøve den Anden, holdt de, paa et givet Tegn af Formanden, inde. Nu toge alle Tre Hatten af, hvorpaa den Sorte udraabte, at eftersom Jens Skrædder paa Fanø næste Torsdag, med Guds Hjælp, vilde holde Bryllup med Rasmus Fyenboes Datter, saa indbødes herved Deres Naade Generalen paa Uglvig til at komme derover, med samt sin hele Familie og dem han ellers fandt for godt at tage med.

Da denne Bekjendtgjørelse var kundgjort og Taleren taug, begyndte Trompeterne paa ny at blæse. Volmar aabnede hurtigt Vinduet, takkede for Indbydelsen og lovede at komme. Derpaa kastede han en Sølvdaler ned til Forrideren, som behændigt opfangede den i sin hule Haand. Medens den ene Trompeter ufortrødent vedblev at blæse, vexlede den Anden med den sorte Anfører nogle Ord der formodenlig havde Hensyn til Dahl, thi Begge pegede op til det Vindue indenfor hvilket Capitainen stod ved Siden af Alice. Anføreren tog derpaa tilligemed begge Trompeterne atter Hatten af, trængte sig frem og gjentog Indbydelsen for Capitain Dahls Ved-

kommende. Ogsaa han lovede at komme, hvorpaa Rytterne vendte deres Heste og forlode Gaarden efterfulgte af hele Sværmen.

III.

En Milsvei fra Uglvig, ovre paa Fanø, ligger Landsbyen Mølle. Der skulde det omtalte Gilde staa, til hvilket General Volmars Familie var indbuden. Fra den aarle Morgenstund var Bryllupshuset rede til at modtage de talrige Gjæster. Plove, Harver, Tromler, og Arbeidsvogne vare ryddede tilside og forvarede. Kun en gammel So med sex smaa Grise fik Lov til at blive gaaende derude, den solede sig tilfreds og magelig i Gaarden og betragtede med Forundring det usædvanlige Liv, der herskede omkring den. Pyntede Karle og Piger fore i travl Virksomhed frem og tilbage, og inde fra Stegerset, hvor man tilberedte Kosten, der skulde fortæres om Aftenen, lød munter Larm og Støien. Allerede hen paa Eftermiddagen vare Stalde og Udbygninger fulde af Gildevogne og Heste. Omegnens Bønder forsamlede sig, og mellem dem saae man Værten, med smilende Ansigt, store, velpudsede Sølvknapper i Kosten og en ny Meerskumspibe i Munden, snart hilse paa en nysankommen Gjæst, snart uddele de Befalinger,

han endnu fandt fornødne. Inde i Storstuen stode to Borde opdækkede med Sigtebrød, Suul, Mjød og Brændeviin: det var en lille Forfriskning førend det egenlige Maaltid begyndte. Der havde ikke i lang Tid været saadan et Gilde i Mølle, mange Aar efter talte man endnu derom; men idag skulde ogsaa den rigeste Gaardmandsdatter paa hele Fanø staa Brud; derfor vare alle Omegnens Beboere, baade dem man kjendte og ikke kjendte indbudne. Alt var Liv, Lystighed og Glæde. Til Bruden saae man Intet, hun havde endnu saa travlt med sin Stads; derimod løb mangen net lille Bondepige omkring og lo og spøgede med de unge Karle. Kvinderne paa Fanø udmærke sig for alle de øvrige Vestlandsbeboere ved en særdeles fiin og klar Hudfarve; de bære næsten altid hjemme en Maske for Ansigtet af sort Taft, som de kalde en Strud.

Ved et Vindue, som vendte ud mod Graadyb, — saaledes kaldes det Vand, der skiller Fanø fra Fastlandet — sad nogle Fiskere og forsloge Tiden med at iagttage dem der kom, og gjøre deres Bemærkninger.

„Veed Du hvad, Niels Bødker!“ tog en gammel Sømand tilorde, og tømte et Glas Rom, han havde taget med sig hen i Vinduet, „vor Værts Drikkevarer ere Gud hjælpe mig gode, det er noget Andet end det bare Element, han ellers trakterer sine Gjæster med.“

„Saamænd!“ var Svaret, „Pilen har bragt ham

nogle gode Krummer med fra sin sidste Reise, derfor var det at Bryllupet blev opsat til han kom hjem, hvorvel de sige det er paa høie Tider hun bliver...."

„Der kommer de Esbjerger Mænd seilende," udbrød han som først havde talt, „og ved Strandby Næs skyder en Jolle frem, det er Pilens Folk; Poul er ikke med, men Negeren, den sorte David sidder om Bagbord, og Espen for Aaren. See! hvor de hale ud; naa! her vil blive Løier iaften, Capitainen paa Toldkutteren kommer ogsaa."

„Det troer jeg nok! hvor Generalens er tilstede, er han jo altid i Kjølvandet. Folk mene, han lægger bi for den unge, kjønne Frøken deroppe."

„Hille den! der springer David fra Baaden, hvorvel den ligger over en Favn fra Land. Det er en rigtig Fyr den David. Poul Piil har lært meget af ham."

„Hvad mon han egenlig er for en Landsmand? Skolemesteren siger at han er fra Amerika. Pilen bjergede ham fra et Skibsvrag, da han endnu ikke var andet end en Dreng."

Medens denne Samtale førtes oppe i Stuen, havde Baadene naaet Land, og Folkene vare stegne ud. Idet de nærmede sig Gaarden, lød en kraftig Stemme udenfor: „Guds Fred, alle Mand i Huset!"

„Der er David!" raabte Bønderne, som stode i Nærheden, „kom og see!"

„Sei Du!" skreg den samme Stemme til en Dreng, som havde stillet sig op paa Møddingen og derfra saae de Kommende imøde.

„Sei Du!" skreg en lang, uformelig Figur, der, med en Kammerat under Armen, forsigtigt og langsomt skuppede sig igjennem Porten, langs med Murens ene Side.

„Bider Hunden Du?"

„Ne—i, den gjør ikke," sagde Drengen, i en langtrukken, slæbende Tone.

„Staaer den ved denne Side af Porten?" spurgte Mennesket igjen, efter en lille Pause.

„Ne—i, den gjør ikke," var det samme rolige Svar.

„Der er kanskee ikke engang en Hund idag?"

„Ne—i, der er ikke," vedblev Drengen, med alvorlig Mine.

„Godt, din Tranbunk! det kunde Du sagt strax." Saa talende traadte David ind.

Det var en Person af et sjeldent Ydre, den samme David. Hans Træk lignede paa engang en Negers og en Abes. Uldhaaret var hist og her indsprængt med Graat. Hans hele Skikkelse var dertil tør og sammenskrumpet som en Mumie. Han bar store Blyringe i Ørene. Davids Klædedragt bestod om Sommeren blot af en rød, ulden Skjorte og et Par hvide Lærreds

Knæbeenklæder; idag havde han dog i Betragtning af Selskabet, laant en Trøie af Espen Kokkedreng. Men da nu Espen var lille og smalskuldret, David derimod høi og lang, saa stumpede denne Deel af hans Klædning ham midt paa Brystet, saa at den røde Skjorte kom tilsyne et heelt Kvarteerslængde imellem Trøien og de hvide Bramdugs Beenklæder. Alligevel var han særdeles tilfreds med sin Paaklædning, og hans Ansigt var idag saare venligt. Hvad nu Davids øvrige Egenskaber angik, saa gjaldt han overalt i Egnen for et meget snildt Menneske. Han kunde gjøre alle Slags Kortkunster; danse som en Bayadere, tegne et Skib med Teglsteensfarve, og det nok saa nydeligt. Vel gjorde Espen altid Nar af Figurerne paa hans Tegninger og svor paa, at de livagtigt saae ud som han selv, men saa blev Kunstneren vred, og saa tog Espen sit Ord tilbage, thi David havde den samme Maade at bevise sin Menings Rigtighed paa, som Bjørnen, den nemlig at vise sin Lab. Overalt hvor David kom hen var han en velkommen Gjæst, han forstod at bringe Liv i Selskabet, derfor blev han ogsaa indbuden til ethvert Bondegilde fjernt og nær, naar det traf sig saa, at Pilen paa den Tid ikke var ude.

De Ankomne vare imidlertid traadte ind i Stuen. Efter at have hilset Enhver især, gik David hen til Forfriskningerne, nedlod sig paa en Kiste og gav sig

iført med Madvarene. Lidt efter blev der en almindelig Bevægelse blandt Gjæsterne.

„Herskabet fra Uglvig kommer!“ hed det, og man saae en smuk, lille Baad bevæge sig over Søen, ført af Capitain Dahls Folk. Han selv sad tilrors, i en Stadsuniform. Værten gik strax ned til Landingsstedet, ledsaget af Bønderne, for at tage imod de høie Gjæster, og efter mange Buk og Taksigelser førte han dem ind over Gaarden, til Stadsværelset.

Noget efter Generalens Komme gik endnu en Baad over Graadyb. En enkelt Mand steg ud, det var Viggo, den Fremmede.

„Der kommer Den, som var Passageer med Pilen!“ udbrød en af Fiskerne, som sad ved Vinduet.

„Hvad mon det er for En? Han gaaer over i Storstuen nok saa kry, ret som om han undsaae sig for at være blandt os.“

„Det har sine gode Grunde!“ sagde en Anden, „han er forskrækkelig rig; det siger Kromanden i Esbjerg; han agter ikke Mynt for mere end om han kunde ryste Penge af ethvert Træ paa Marken. Bliv kun til iaften, saa skal jeg nok komme under Veir med den Karl, og føle ham paa Tænderne, jeg forstaaer mig paa Sligt!“ — Hermed var Samtalen for dennegang tilende, Vognene, som kjørte frem ude i Gaarden, mindede Gjæsterne om at være rede til at tage til Kir-

ken, hvor Vielsen skulde gaa for sig. Brud og Brudgom indtoge deres Sæde i Stadsvognen, og efter dem fulgte de Øvrige.

Den lille Landsbykirke var smykket med Krandse og Lyngblomster. Alterlysene stode tændte, og Svalerne sad oppe i Vinduesfarmene, eller fløi omkring under Hvælvingen og betragtede forbauset det usædvanlige Røre som herskede derinde, Solen tittede ind ad de smaa, grønne Ruder, og kastede et svagt Lys hen over Alteret, foran hvilket Brud og Brudgom i samme Øieblik vexlede Ringe.

Vielsen var tilende, Bryllupstoget steg i Vognene igjen og forlod Kirken i samme Orden, det var kommet. Imidlertid var Bordet blevet dækket i Laden, som man paa Grund af dens Størrelse havde bestemt til Spisesal. Gjæsterne bleve førte derind, og indtoge den hver især anviste Plads. Øverstoppe ved den ene Ende af Bordet, sad Brud og Brudgom, over deres Hoveder hang en stor, tyk Krands af Granspirer og Bøgeløv, hvorimellem en Mængde forgyldte Æg og brogede Baand blinkede frem. Midt i Krandsen saaes en stor, graa Høg, med udspilede Vinger, som en af Landsbyens Karle fornylig havde skudt; hvad den nu skulde betyde, vidste Ingen, det var blot saadant et Indfald af Jeremias Skolemester, som havde havt sin Haand med i alle Tilberedelserne til Festen.

Alice havde været Brudepige. Den folderige Silkekjole klædte hende smukt. Der var noget særdeles Fiint og Luftigt udbredt over hende, som hun stod der i Kirken omgiven af Bønderpigerne, hvis fyldige Former kun stærkere fremhævede den unge Piges lette Skikkelse. — Nu havde hun faaet Plads mellem Generalen og Capitain Dahl, der talte ivrigt til hende. Lidt nedenfor sad Viggo hos Manuela. Der laa noget Ligefremt i hans Væsen. Hans friske, brunlige Ansigt med Arret over Panden, havde i dette Øieblik et Udtryk af Ro og Tilfredshed, som gjorde det tiltrækkende.

Alice havde længe været vidende om at han opholdt sig i Egnen. Capitain Dahl havde omtalt ham som Passageer med Pilen, og en Fremmeds Ankomst til en saa menneskketom Kyst, hvor den ringeste usædvanlige Begivenhed var Gjenstand for Omtale, maatte vække en vis Opsigt, isærdeleshed naar denne, som her Tilfældet syntes at være, var af mere end almindelig Stand. Desuden havde Manuela paa de Spadseretoure, hun jevnlig foretog sig i Omegnen af Uglvig, flere Gange mødt ham, endog talt med ham, og dette var naturligviis Noget, hun strax igjen meddeelte Veninden. Alices Nysgjerrighed vaagnede; hun paalagde Rinda at skaffe sig Underretning om ham, og Rinda fik at vide, at Tateren Math Hjeil meget ofte kom ned til Esbjerg Kro, hvor Viggo boede; men

Math undveg ethvert af hendes Spørgsmaal, og den Underretning hun kunde give Alice, indskrænkede sig saaledes blot til hvad Krofolkene fortalte hende: at den Fremmede kaldte sig Hr. Barner, var meget rig, havde leiet en Bondekarl til Tjener, og Dagen efter sin Ankomst kjøbt den smukkeste Hest der fandtes i hele Herredet; forresten levede han meget stille og indesluttet, holdt ikke Omgang med Nogen, og den Eneste der besøgte ham var Tateren Math Hjeil. Denne tilbragte undertiden hele Timer hos ham, uden at det var muligt for den lyttende Kromand, at opdage hvad Gjenstanden var for deres Samtaler. Hver Morgen, hvad Veir det end var, red Hr. Barner ud, og om Eftermiddagen spadserede han sædvanlig ned ad Stien gjennem Heden, som førte til Strandby. Den øvrige Tid af Dagen tilbragte han paa sit Værelse, med at læse i Bøger, der vare skrevne i et Sprog, som Ingen i Kroen kjendte til. Alice vidste ogsaa, at Viggo vilde komme med til Bryllupet, og hun glædede sig derfor til at træffe sammen med ham den Dag. Med alt dette var han hende temmelig ligegyldig, hun ønskede blot at vide Grunden til hans lange Dvælen i denne Egn. Det Hemmelighedsfulde har altid en vis Interesse for os, vi søge at gjennemtrænge det, og at opdage hvad der skjuler sig bag Mørket. Kun derfor havde Alice tænkt paa Viggo, og længtes efter at see

ham. Hun fandt strax da han traadte ind i Storstuen, at den Beskrivelse Manuela havde gjort over ham var aldeles utilfredsstillende.

Ved Bordet havde Alice kun Øie for Barner. Saa ofte der ubemærket gaves Leilighed dertil, betragtede hun ham, og var adspredt, naar hendes Bordfælle Capitain Dahl talte til hende. Viggo maatte være særdeles underholdende, thi hvorfor var Manuela ellers saa munter? Hvorfor funklede hendes sorte Øine, hvergang de mødte hans? Han talte ikke Meget, førte ikke Ordet, men hvad han sagde var træffende og gav Stof til en almindelig Samtale. I hans Stemme laa noget Fremmed, som klædte ham godt, og tydede paa, at han enten var Udlænding, eller havde tilbragt lang Tid udenfor Danmark. Generalen var meget oprømt, rigtig i sit Es den Aften. Han syntes saa godt om Barner, klinkede med ham paa nærmere Bekjendtskab, og inden Maaltidet endtes, vare de de bedste Venner af Verden. Det forekom Generalen, at han havde kjendt Viggo i flere Aar.

Nede mellem Bønderne og Søfolkene ved den anden Bordende var Stemningen ikke mindre livlig, og da de efterhaanden bleve mere fortrolige med de fremsatte Flaskers Indhold, blev ogsaa deres Tale mere fri og utvungen. Skolemesteren havde man sat mellem David og en Række af Strandby Sømænd. I Be-

gyndelsen af Maaltidet talte han kun lidt, — han var stødt over den underordnede Plads, der var ham anvist, — tog derimod dygtigt for sig af Retterne, og medens han spiste, opklaredes hans Ansigt; han lod snart sin Veltalenhed spille i det fuldeste Lys.

„Saa det mener Du?“ sagde en af Sømændene til sin Nabo. „Du troer, han er en stor Mand fordi han har godt Tøi paa sig, og taler fiint? Jeg kjender dog mangen smukmalet Skude, som indvendig var simpel nok; hvad siger I, Jeremias?“

„Hvis man taler om den Fremmede histoppe ved Bordet hos min høie Velynder og Ven, Generalen paa Uglvig,“ svarede Jeremias, „saa har jeg lagt Mærke til at han er et Menneske med en rigtig god Tone.“

„Det er nu Brøvl, Skolemester!“ meente David, „Vorherre har ikke skabt en Tone i hans Liv, det veed jeg fra den Tid han var Passageer ombord paa Pilen; hvergang han sang, begyndte hun at halse op med et Uveir, Søtroldene bleve vrede over at høre en saa ynkelig Musik.“

„Han har ikke ret forstaaet, hvad jeg meente, min Kjære!“ gjenmælede Jeremias, med en eiendommelig Latter. Tone i den Betydning jeg her tager det, er noget ganske Andet.“

Efter disse Ord tog han igjen fat paa Gaffel og Kniv og vedblev sit Maaltid.

„Hør, David!" tog en Anden lidt efter tilorde, „uden Fortrydelse! maa jeg gjøre Jeremias et Spørgsmaal om Dig? Han er lærd, og maa vide Besked derom."

„Spørg Du kun væk Stoffer!" sagde Matrosen rolig, „selv om det Du nu vil sige, er saadan noget forrykt Snak, som det Du har talt den hele Aften."

„Godt svart!" raabte de Omkringsiddende, med en Skoggerlatter.

Jeremias rettede sig iveiret, lagde atter sin Gaffel ned paa Tallerkenen, og den Anden vedblev: „Siig mig engang Jeremias, hvorfor har Vorherre gjort somme Folk sorte paa Kroppen og andre Folk ikke sorte, hvad kan Grunden være dertil?

„Vorherre har ikke skabt de Sorte!" sagde Talerens Sidemand, medens Jeremias med Fingeren paa Næsen grundede paa sit Svar. „Det har Fanden gjort."

„Meget sandt, meget sandt!" bemærkede Skolemesteren, „og siden Herr David nu engang har tilladt os at omtale denne Sag" — med disse Ord rykkede den forsigtige Mand dog noget bort fra Negeren, fordi dennes Blikke syntes at true med et Udbrud af Vrede, — „siden vi nu engang tale derom, saa skal jeg fortælle, at Vorherre og Mørkhedens Fyrste engang geraadede i en lille Strid, om hvem der kunde danne

4*

det bedste Exemplar af et Menneske. De formede da hver en Figur af Leer, som Skriften antyder; Vorherre lod sin tørres i Aftensolen, og desaarsag blev den hvid og rød; Satan derimod satte sin hen til Ilden i Helvede, og derfor blev den sort, og Haaret kom til at ligne svedent Uld."

„Hvem mener I saa der har været Mester for Jer, Jeremias?" spurgte David, som rolig havde hørt paa Fortællingen; „Jeres Ansigt er da hverken hvidt eller rødt, snarere saadan graagult, som Maanen i en Diis, og jeres Haar ligner livagtigt svedent Uld. See blot!"

Saaledes talende lagde han sin Haand paa Skolemesterens Hoved, og før denne kunde hindre det, holdt David hans Paryk hen over Bordet, og lod den gaa rundt blandt Gjæsterne. Det var et morsomt Syn, at betragte Skolemesterens Vrede ved dette Optrin. Hans Øine spillede, han blev ildrød i Ansigtet og snappede efter Veiret; en saadan Forhaanelse var endnu aldrig overgaaet ham. De Omkringsiddende udbrøde i en vedholdende Latter, som end mere forbittrede Skolemesteren.

„Naa, naa, Jeremias! bliv ikke vred! sagde Negeren, „I seer jo ud i Ansigtet, saa rød som om I havde været med at puste til Ilden i Helvede. Der har I jeres Paryk igjen!"

Med disse Ord satte han Parykken bagvendt paa Eiermandens Hoved, saa at Pidsken hang i Flugt med Næsen, men det kom dog ikke til videre Optrin imellem dem, thi i det Samme reiste Herskabet sig ved den anden Ende fra Bordet, og Fiskerne gjorde ligesaa.

Det varede temmelig længe før Dansen kom igang; man ventede paa Anføreren for Musikanterne, og kunde ikke begribe Aarsagen til hans lange Dvælen, da han ved saadanne Leiligheder pleiede at indfinde sig til rette Tid. Endelig hørtes dæmpede Toner af en Fiol udenfor Gaarden, og lidt efter blev Simon Spillemand, som han almindelig kaldtes, i Triumph ført hen til det for ham bestemte Sæde. Det var en temmelig høi, sværlemmet Mand, med lysegult Haar og graa Øine. Der laa noget Skummelt i hans Ydre, hvilket især fremtraadte da han med en fortrukken Mine hilsede paa Brudeparret.

„Naa! her er jo Liv og Gammen overalt!" sagde han med hæs Stemme, „og jeg veed et Sted, hvor de iaften vilde sige Tak for et Stykke tørt Brød!"

„I mener eders Familie, Simon!" tog Brudens Fader tilorde, og satte en Punscheskaal hen til ham; „de skulle ikke blive glemte. Sid nu blot ned, og stryg Fiolen, I har tøvet længe."

Simon adlød denne Opfordring, og et Øieblik efter var hele Gulvet fuldt af Dansende.

En Tidlang havde Viggo staaet og seet til. Bondemanden bemærkede det og opfordrede ham til at tage Deel i Dansen.

„Dømmer jeg ret, Herre!“ udbrød han venligt, „saa har De nok lært at bruge deres Been ved slig Leilighed, skjøndt De kanskee ikke før har danset paa saa simpel Viis som iaften.“

Viggo lo ad denne Bemærkning, og gik hen til Alice, som talte med Capitain Dahl, der fulgte hende som en Skygge. En Sky gik over Capitainens Ansigt, da Viggo traadte hen til dem og bød hende op; han tilkastede ham et harmfuldt Blik, men Varner bemærkede det ikke, eller lod saaledes, han førte sin Dame ind i Rækken, hvor en ny Dans begyndte.

„Der er noget meget Morsomt ved at være Deeltager i et Gilde som dette,“ sagde han til Alice. „Jeg ynder den Frihed, den rene, ubundne Glæde, som allevegne kommer tilsyne.“

„Vistnok!“ var hendes Svar, „for en Fremmed maa det være ganske tiltrækkende; der er noget saa Eiendommeligt hos Kystfolkene i denne Egn, og det er vel første Gang, at De bivaaner en af vore Landsfester?“

„Maaskee dog ikke,“ sagde han smilende, „engang deeltog jeg meget ofte i dem, muligt tør jeg endog sige, at have gjort det i Frøken Volmars Selskab, paa et lignende Sted som dette.“

„I Selskab med mig?" gjentog Alice, meget forundret. „Min Gud! De tager bestemt feil."

„Jeg troer det ikke, Frøken!" vedblev han, „men det er saa naturligt, at De maa have glemt det. Der er dog Een som har bevaret et friskt Minde om hiin Tid, thi den var tillige hans Livs Vaardag, han har ofte tilbagekaldt den i sin Erindring, denne Ene er jeg. Det er ikke første Gang jeg seer eller taler med Dem.

„De glemmer at danse, min Frøken!" lød i dette Øieblik en Stemme ved Siden af dem. Det var Capitain Dahl, der havde staaet noget borte i Kvadrillen, og betragtede dem med fjendtlige Blikke. Alice rødmede, og foer ud med Viggo i Kredsen. Det unge Par dansede med Anstand og Ynde, og Karlene og Pigerne, som stode omkring, saae forundrede og glade hen paa dem; de taug et Øieblik og gave derpaa deres Bifald lydeligt tilkjende.

Da Dansen var tilende, tog Viggo Plads ved Siden af Alice, Capitainen gik hen til dem, og bad hende om næste Dans.

„Jeg har allerede lovet Herr Varner den," sagde hun, og vedblev den begyndte Samtale. Capitainen forlod dem og satte sig hen i et Hjørne af Salen. Saaledes sad han medens de dansede den næste Vals; og da den var endt, traadte han atter hen til dem;

men det vilde ikke ret lykkes ham at komme ind i Samtalen. Da nu Musiken igjen begyndte, og Alice rakte Viggo Haanden, udbrød han med lidenskabelig Stemme: „De har ikke godt af at danse saa uafbrudt, Frøken Volmar!“ og tilføiede, da han saae det Blik som mødte ham fra Alices Øine: „jeg vover som en gammel Ven af Dem, at gjøre denne Bemærkning.“

„Ih, min Gud! Herr Capitain?“ svarede Alice, „De er virkelig altfor omhyggelig for min Sundhed.“ Med disse Ord gav hun Viggo Haanden, og traadte hen blandt de Dansende.

For Enden af Laden havde man opstillet nogle Borde, ved hvilke de Ældre, som foretrak Kortene for Dansen, havde taget Plads. Blandt dem sad David. Han havde danset uafbrudt den hele Aften, og var nu gaaet hen, medens Musikanterne hvilede, for at tage sig en lille Hjertestyrkning, som han kaldte det.

„Hør engang Rasmus Fyenbo!“ udbrød han, og vendte sig om mod Værten. „I kjender vor Kokkedreng paa Pilen: Espen, som staaer derhenne. Førend han kom ombord hos os, drev han med en Flok Faar ovre i Heden for Jer, og forelskede sig imidlertid i jeres Datter, den lille Ann', ikkesandt? Derover jog I ham bort, og sagde, at han ikke skulde bryde sig om Ann', førend han havde faaet Sølvknapper i sin Trøie.

Kom engang herhen Espen!" vedblev han, vinkede ad Drengen og førte ham hen til Værten. „See nu paa Espens Trøie, hvad siger I til den?"

„Ja, ja, Espen!" sagde Bondemanden, og betragtede tilfreds de store Sølvknapper i Drengens Klædning. „Er Du kommen til dem paa en ærlig Maneer, saa er det jo ikke saa galt."

„Det er jeg," sagde Kokkedrengen, „og det er blevet til mere end det." Han trak et stort Sølvlommeuhr frem for Rasmus.

„Naar Mortensdag kommer, fylder jeg lige en Snes, saa tales vi To ved, Rasmus Fyenbo!"

„Godt Espen! kom Du kun, Ann' er kun en bitte Tøs endnu, hun kan vel vente saalænge!" bemærkede Faderen.

„Det taler I som en fornuftig Mand!" udbrød David fornøiet, og lagde sin Haand paa Gaardmandens Skulder. „Espen og Jeres Ann' maa splidses sammen, naar den Tid kommer, det har jeg forsoren mig paa, de passe livagtigt til hinanden, det gjør de. See saa, Espen!" tilføiede han oprømt, „nu har jeg talt den Sag for Dig, som Du bad mig om imorges."

Drengen gik, og Værten lo saa smaat.

„Du er en prægtig Fyr, David! Der stikker et kjønt Hjerte i Dig," sagde en ung Sømand, som nylig var kommen hjem fra de „lange Reiser."

„Du er min Ven, David!" meente en Anden, „bare Du ikke var saa sort."

„Det er vel saa, som Du siger," svarede Negeren, „men Poul Piil er godt tjent med det, jeg passer just til at være Frihandler, for mit Ansigt og Natten er af eens Farve. Alligevel troer jeg dog, at vi indvendig see eens ud, Jakob!" vedblev han rolig, skjøndt han følte sig krænket over de idelige Henthydninger til hans Hudfarve. „Og hvis Du tykkes om det, saa kunne vi To gaa en Smule udenfor, for at forsøge, om det ikke er sandt jeg siger."

Med disse Ord drog han en Foldekniv frem, som hængte i en Snor om hans Hals. Men den Anden syntes ikke synderligt om Forsøget, han kjendte Negeren.

„Tag Dig ikke det saa nær!" sagde han i en formildende Tone, „det er ikke værdt at spilde Blod for et Ords Skyld, og jeg meente intet Ondt med hvad jeg sagde."

„Godt nok!" yttrede David, medens han atter stak Kniven til sig, „men saa skulde Du heller ikke tale om mit sorte Ansigt, Jakob!" Og dermed gik han tilbage til de Dansende.

IV.

Samme Aften som Gildet stod ovre paa Fans vandrede en Mand hen over Stien, der førte fra Heden ned til Søkysten. Hans Klædning røbede Armod, og den aflange Kasse af ugarvet Kalveskind, som han bar paa Ryggen, tilkjendegav at han var Spillemand. Det begyndte at graane, mod Vesten trak Skyerne sammen til et Uveir; men Manden agtede ikke derpaa, han gik raskt til, uden at lægge Mærke til Veien, og man kunde see paa Udtrykket i hans Ansigt, at mørke Tanker beskæftigede ham. „Et usselt Liv!" mumlede han mellem Tænderne. „Halvhundrede Aar har jeg nu henslidt i Elendighed, uden Udsigt til at det bliver anderledes. Ikke saameget som een Minut af mit Liv har voldet mig Glæde; det skulde da være dengang jeg stjal Kjæden, som jeg siden solgte til Jøden; men naar kommer saadanne Dage igjen? Hjemme, Spektakel og Klammeri med Konen; Armod og Nød overalt for Øinene; uh! — man kan blive forrykt ved disse Tanker. Jeg mener dog der kunde bleven en Karl af mig, om det var nu som i gamle Dage; led man Nød, eller var utilfreds med sit Lod, saa gik man til en Kammerat og sagde: „Kom Du! vi ville være rige!" saa var der mørke Skove, velhavende Reisende, en skarp Kniv og en sikker Haand bragte Guld i

kommen. „Ikke engang en Stranding har vi havt paa Kysten i mange Aar, og det volder altsammen den fordømte Ømand; men bi kun, bi! man maa forsøge at tage Skeen i den anden Haand. Jeg gaaer til Tydskland, der er endnu Folk nede, som sige at Dit og Mit er ens. Friskt Mod, Simon Barnetyv! Du kan endnu blive til Noget."

Han var imidlertid kommen ned til Stranden og søgte efter en Baad, der kunde sætte ham over til Fanø.

„Tys! hvem der?" udbrød han pludseligt, idet han stod stille og lyttede, „jeg synes der er Folk hernede."

Og han havde ikke taget feil, thi noget borte sad et Menneske paa Kanten af en ophalet Baad, nynnende en gammel Folkevise, til hvilken han slog Takt med Hælene paa Baadens Side. Spillemanden gik hen til ham, og skjøndt han just ikke var bange af sig, foer han dog uvilkaarligt tilbage ved Synet af den Syngende. Denne var usselt klædt, hans sorte, stride Haar skjulte Panden aldeles, og hans blege Ansigt, hvori der laa et lavt, næsten dyriskt Udtryk, gjorde det ved første Øiekast tvivlsomt, om det var et Menneske, eller et af hine hemmelighedsfulde Væsener, hvormed Jydebondens Overtro befolker Høie og Kæmpegrave. Det vilde, eensomme Sted, i Forening med Bølgebruddets Brummen og Drøn ude mellem Revlerne,

bidrog ogsaa Sit til at forøge det Uhyggelige ved Mødet.

Uden at lade sig forstyrre af den Kommende, vedblev Mennesket at synge, og det var først da Simon stod jevnsides Baaden, at han besvarede hans „Gudsfred!“ med et kort „Tak!“ Men neppe havde han kastet sine Øine paa Spillemanden, førend hans Ansigt fortrak sig til et underligt Grin, han svang sig ned af Baaden, og udbrød med raa og hæs Stemme: „Hvorhen saa sildigt? Simon Fiol!“

„Jeg skulde over til Fanø,“ var Svaret, „der er Gilde hos Rasmus Fyenbo paa Mølle, og Bønderne vente mig. Gjør mig den Tjeneste at ro mig over, Du! for en Skillings Penge.“

„Det skal jeg!“ sagde den Anden, og skød Baaden ud af Sandkvaggerne; „vi kunne saa slaa en lille Sladder af underveis. Jeg har lang Tid længtes efter at træffe Dig.“

Manden var ikke saa fremmed for Simon, som denne i Førstningen troede. Han var almindelig kjendt af Beboerne omkring paa Kysten som Ømandens Stalbroder og boede ovre hos denne. Imidlertid var Simon dog nysgjerrig efter at vide, hvad Ben, saaledes hed den Fremmede, kunde have at sige. Han steg i Baaden og de seilede ud i Dybet.

„Du vilde sige Noget,“ udbrød Spillemanden,

efter at de en Tidlang havde siddet tause overfor hinanden, „Hvad var det?“

„Rigtigt!“ svarede Ben; „jeg vilde spørge Dig, om Du slet ikke mindes, at have seet et Ansigt, der omtrent saae ud som mit. Hvad Du? Kjender Du mig ikke?“

„Aa nei!“ svarede Spillemanden. „Jeg har vel hørt, at Du holder til ovre hos Ømanden, men stort mere veed jeg ikke om Dig.“

„Det var da løierligt nok!“ gjentog den Anden, „jeg er dog din Broder! Det er mig, Ben, som tjente oppe i Ørum.“

„Er det sandt?“ sagde Simon, med en mærkelig Ligegyldighed. „Jeg tænkte de havde hængt Dig for mange Aar siden, dengang Du vilde slaa din Husbond ihjel, fordi han angav, at Du havde stjaalet fra ham. Saadan idetmindste fortalte Folk mig det.“

„Ja, seer Du! jeg var ogsaa farlig nær ved at blive undlivet, men Solen skinnede saa kjønt, og jeg tyktes, det var mere Fornøielse at leve, saa var der En som frelste mig, det var Ømanden, ham jeg boer hos.“

„Og hvem er da han, denne Ømand? Fortæl mig det Ben, jeg er dog din Broder! Hvad hedder han?“ spurgte Simon, idet han satte sig hen paa Toften ved den Andens Side.

„Det kan jeg ikke sige Dig!" var Svaret. „Han har et Navn, sandt nok, men det staaer skrevet nede paa Bunden af mit Hjerte. Du maa rive det ud af Livet paa mig, før jeg røber det."

„Det maa da være et Liv Du fører derovre, som en fangen Hund," bemærkede Simon, „hvordan forslaaer I Tiden?"

„Daarligt nok!" sukkede Ben. „Ømanden sidder hele Dagen oppe paa Klinten, og kigger ud efter Skibene, som gaa forbi, og om Aftenen fortæller han mig om Vorherre, hvor god og prægtig han er, og hvor nydseligt de leve deroppe i Himlen. Sommetider tykkes mig det er Plaseer nok at høre ham snakke derom, man kan ordenlig komme til at græde derover; men andre Gange bliver jeg kjed deraf, og saa roer jeg ind paa Kysten og sidder og synger hernede ved Strandbredden, som Du nu hørte iaften."

„Folk fortælle, at han skal være saa velhavende, og eie en stor Skat, som han har faaet af en Skipper, han engang reddede; mon det er sandt Du?"

„Ja vel er det sandt!" svarede Broderen, „han har en heel Gryde fuld af bare Sølvpenge, som han har gravet ned etsteds derovre; dem fik han af en hollandsk Skipper, som vi for et Par Aar siden lodsede ud fra Revene."

„Det var Djævels!" mumlede Simon, idet hans

Oine tindrede af en sælsom Ild, „hvor meget mener Du vel at han saadan gjemmer paa, i det Hele?"

„Det kan jeg ikke saa lige sige Dig; men jeg veed, at han kunde kjøbe den bedste Bondegaard i Jerne Sogn, hvis han vilde."

„Han er jo forkeert!" vedblev Simon, „at han alligevel fører et saadant Liv. Dersom nu alle disse Midler vare dine, Ben! hvad vilde Du saa fange an?"

„Herre Jesus!" skreg Ben, „jeg vilde leve som en Amtmand, spise Sigtebrød og Flæsk og drikke Rom hver evige Dag; men hvad nytter det at gribe efter Solen!"

„Seer Du, min kjære Broder!" mumlede Simon, „hvis Du var er Mand med Fornuft, saa behøvede Du kun at sige til Dig selv: „Ømandens Skat er min, og den tilhørte Dig. Du kunde saa dele med mig, og gjorde en Velgjerning mod os Alle. Forstaaer Du?" tilføiede han med en tør Latter.

„Simon!" gjenmælede Broderen, med en besynderlig høitidelig Alvor, „Du mener noget om en Kniv, ikke-saudt? Men jeg har en Gang før været nær ved at myrde et Menneske, uden dog at gjøre det!"

„Nei, vist ikke!" afbrød Spillemanden ham, „Du forstaaer mig ikke ret Ben! En Andens Liv er Dig dog altid mindre værdt end dit eget, og naar Du nu kunde blive velhavende og lykkelig, — det er dog Synd, at Pengene saadan skal ligge til Ingens Nytte. Du

kunde desuden gjøre Vel imod din Broder; jeg har altid holdt farlig af Dig, jeg veed nok, hvordan jeg græd og tog paa, dengang de sagde at Du var slaaet ihjel deroppe. Jeg har en Kone og en Dreng hjemme, dem kunde vi give en Skillings Penge, og saa reiste vi begge To ned i Holsteen og levede lykkeligt, Broder, det var et Liv! hvad? Ømanden gjør jo desuden ingen Nytte; ved de Fartøier han frelser fra at drive paa Revene skader han Kystfolkene. De forbande ham fordi der ikke er skeet en Stranding i saa lang Tid. Hvem vil vel savne ham, om Du nu gav ham et lille Knubs? Hvem vil spørge, hvor han er bleven af? Havet er taust og dybt, og Natten seer mange Ting som den ikke fortæller igjen!"

„Men Ømanden er min Velgjører, han har reddet mit Liv," meente Ben, som ikke ret vilde gaa ind paa Broderens Plan.

„Ja vist Du, det har han! men derfor kan han ikke forlange at Du skal slide alle dine Dage hen i Usselhed og Nød for ham. Og hvem siger desuden at han ikke gjerne vil dø, kanskee at det er en Velgjerning Du gjør imod ham."

„Ja, det er sandt!" skreg Ben tilfreds, „han har tidt nok ønsket at krepere; han siger at Livet er saadan en ussel Ting, og at det er saa kjønt at være oppe hos Vorherre!"

„Det er jo mine Ord!" gjenmælede Spillemanden. „Du gjør Dig selv og mig lykkelig, og ham ogsaa."

„Ja, men man har en Samvittighed, Broder! den, siger Ømanden, er en Helvedes Ild, som brænder En i Kroppen naar man gjør Ondt."

„Derfor maa Du gjøre hurtigt hvad Du gjør, det var syndigt, om Du undlivede ham saadan, at han laa og pintes forlænge. Ikkesandt Ben! Du kan dog ikke fragaa at det er sandt hvad jeg siger, vel?"

„Aa nei, saa Gu'! der er Noget i det!" sagde Ben, hvem Broderens vægtige Grunde endelig havde overbevist om det Rigtige i at myrde sin Velgjører.

„Der er meget Fornuftigt i det Du taler, og jeg vil saa see til, hvad der kan gjøres ud af den Ting. Men fortæl mig nu lidt om Dig selv, hvordan Du har drevet Tiden hen i de mange Aar vi have været skilte!"

„Som jeg kunde bedst!" gjensvarede Spillemanden, „jeg har slaaet mig fra Natmændene, fordi vi ikke kunde spændes. Du kjender kanskee den gamle Historie, om Ungen jeg stjal fra de Spanske?" Ben benægtede det, og Simon fortalte:

„Det var da Sam og mig, vi kom i Napperi sammen, om Sedsel, hvem der skulde kaste Kjæp for hende. Sedsel havde givet mig Jaord i Forveien, saa fik hun en Søn med Sam, og de drev saadan omkring

en tre Sommere, kanskee fire. Engang legede Barnet nede ved Skrænten af Søen; det plumpede ud i Vandet, og da Sedsel kom til, var det steendødt. Hun skreg og paastod at jeg havde pirret Ungen ned i Søen af Had til hende. — Broder! Du veed at jeg er et ildvornt Menneske, kanskee jeg smed Drengen ud, og kanskee ikke, men hele Stammen beskyldte mig derfor, og jeg skulde skaffe dem et andet Barn i den Dødes Sted. Det havde jeg let ved at gjøre, jeg gik ned til de Spanskes Huus, og stjal deres Søn, som omtrent var i samme Alder som Sedsels. Barnet var fiint klædt, og havde saadan en pæn Guldkjæde om Halsen, som jeg puttede til mig. Sedsel grinte ad mig, da jeg kom med Barnet, og siden den Dag kaldte hun og de Andre mig altid Simon Barnetyv. Drengen kaldte de Quan, fordi han var saa kjøn, han er dem kjærere end Alt, og just derfor skal han times en Ulykke naar Leilighed træffer, Sedsel og Sam have fortjent det af mig. Nu har Math Hjeil tillige faaet Nys om, at jeg har taget Kjæden til mig, og fordret den af mig igjen. Jeg troer han har isinde at aabenbare de Spanske hvem Qvan er, og skeer det, saa er jeg om en Hals, for saa fortæller han vel med det Samme, hvem der har stjaalet ham."

Under disse Samtaler havde de naaet Fanø; Ben tog Seilet ind og lagde Baaden til ved et Slæbested.

Simon steg iland, hængte sin Fiolkasse om sig og lavede sig til at gaa.

„Stop lidt, Dù!“ yttrede Ben, „Du lovede mig Noget for min Umage, giv mig et Par Skilling, fordi jeg roede Dig over.“

„Det er da igrunden syndigt af Dig Ben, at Du vil tage Penge af din Broder for den Smule Haandsrækning,“ gjenmælede Simon med et lumskt Grin, „tykkes Du vel Du kan være det bekjendt?“

„Aa Præk!“ meente Ben, „hvorfor skulde jeg ikke tage Penge af Dig, saa godt som af enhver Anden? Redelig Regning holder længst Venskab.“

„Godt da!“ vedblev Spillemanden, „der har Du en Mark, drik for den, men speculeer ikke altfor meget paa det vi nys talte om, det frommer sjeldent meget, vær hurtig og handl, imorgen Nat træffes vi lidt ovenfor Uglvig Havegjærde.“

Med disse Ord skiltes de, Simon tog Veien op til Bryllupshuset, medens Ben roede Baaden tilbage til det Sted hvor den før havde ligget.

Ovre paa Holmen sad Ømanden i en Hytte, han havde reist sig med egne Hænder. Den bestod af sammenføiede Kampesteen; imellem hvilke Hullerne vare udfyldte med Tang og Blaaleer. Taget var dannet af Vragstumper og tækket med et tykt Lag flettet Marehalm. I Hytten stod et uhøvlet Fyrrebord, hvis Been

vare fastrammede i Jorden, og en stor, grønmalet Egekiste, og langs med Væggen var der paa den blotte Jord udbredt Rughalm, bedækket med et Stykke Seildug. Det var Hytteboernes Leie. Ømanden stirrede ved Ildstedet stift og grublende ind i Gløderne. Det var en høi, bredskuldret Mand med et magert, indfaldent Ansigt, han var simpelt klædt. Den matte Flamme fra en lille Tranlampe paa Bordet formaaede kun at kaste et svagt Lys paa de nærmeste Gjenstande.

„To og tredive Aar!“ sukkede Manden langsomt. „Det er lang Tid at bøde for et Øiebliks Synd, og dog er det godt saaledes. Nu er det stille og roligt i mit Bryst, som paa Havet efter en Storm. Ha! ha! roligt, ja vel! men hvorfor? Derhenne brænder Lampen ogsaa mat og stille, efterhaanden som Olien, der nærer dens Lys, fortæres. Ja, ja! jeg veed det!“ vedblev han lidt efter, „saae han mig, vidste han Alt hvad jeg har lidt, og hvormeget jeg har gjort for at sone min Synd, han vilde tilgive mig. Jeg gad dog vidst, om han endnu kunde kjende mig, hvis hans Blik mødte mine Træk. Ben siger, jeg har forandret mig meget i de sidste Aar, men Ørnen har ikke et skarpere Syn end han. — Nu, vi træffes vel engang, og jeg vil roligt vente til Tiden kommer.“ Med disse Ord slukkede Ømanden sin Lampe, læste en Aftenbøn, og lagde sig ned paa Leiet.

En Baad gik ind i Renden der førte hen til Holmen, et Menneske fortøiede den oppe paa Land og lukkede derpaa Renden med en Jernkjætting. Derpaa sneg han sig med usikkre Skridt op ad den lille Jordhøi, paa hvilken Ømanden havde bygget sin Hytte. Det var Ben, der vendte hjem fra Bryllupet.

Da han var kommen ind i Hytten, tændte han Lampen, hentede et Brød og nogle vindtørrede Sild fra et Gjemme i Væggen, og gav sig ifærd med at spise. Af og til kastede han et sky Blik hen mod Ømandens Leie. Denne drog Veiret dybt og syntes at sove. Ben sad en Stund stille paa Kisten foran Bordet, og støttede Hovedet i sine Hænder.

„Sover Du, Giles?“ spurgte han endelig, med svag og tonløs Stemme. — „Ja, han sover!“ hviskede han til sig selv, „i en Minut er det Hele gjort og en fattig Mand er rig. Men — han er det eneste Menneske i Verden, som nogensinde har gjort vel imod mig — — dog han døer jo uden at fornemme det — blive fri, være sin egen Herre, altid have Penge — jo! det maa skee!“ Han tog Kniven, som laa paa Bordet, satte Lampen i Skygge bag en Vandkrukke, og listede sig hen til Leiet. Han betænkte sig et Øieblik — hans Haand fattede krampagtigt om Kniven — han stødte til....

Var det tilfældigt, eller havde den Slumrende

maaskee hørt de halvthøit udtalte Ord? — det er uvist, men da hans Haand sænkede sig mod Ømandens Bryst, slog denne Øinene op, og dreiede sig med et Ryk tilside, slyngede derpaa Armen om Ben og løftede ham iveiret. I et Nu laa Ben henstrakt paa Jorden under Ømanden, som havde sat ham Knæet for Brystet og holdt ham fast presset ind mod Hyttens Steenvæg.

„Du vilde myrde mig, Ben!" udbrød Ømanden og vristede Kniven af hans Haand. „Du Elendige! hvad om jeg dræbte Dig!"

„Gjør det Giles!" skreg Ben. „Jeg bryder mig ikke om at leve; men lad det skee hurtigt, hører Du!"

„Nei!" sagde Ømanden efter et kort Ophold, og kastede Kniven fra sig, „jeg vil ikke dræbe Dig, Du skal vedblive at leve og dagligt see mig. Hvorledes? skulde min Død være Gjengjæld, fordi jeg to Gange reddede dit Liv?"

„Ja vist!" skreg Ben, „Du har reddet mig Giles! men dine Penge vilde jeg have, jeg vilde være en fri Mand. Uh! jeg fortryder det nu saa voldsomt; og det var ham, Simon Fiol, min Broder, som lokkede mig. Slaa mig ihjel, og kast mig i Søen, saa vil jeg bede Gud Fader i Himlen om Godt for Dig! hører Du, lille Giles, gjør det! jeg kan ikke see paa Dig."

„Du vilde være fri!" gjentog Ømanden. „Du Nar! inden otte Dage vilde Du blive kjendt og grebet igjen. Men Du er dum og veed ikke hvad Du selv gjør; staa op Ben! jeg er ikke vred paa Dig, gaa i din Seng og lad os sove."

„Ha ha! Jo vist, Du skal være vred, Du skal gjøre en Ende paa mit Liv, ellers myrder jeg Dig en anden Nat, hører Du!"

„Gjør som Du vil," svarede Ømanden, „men reis Dig nu!"

Ømanden vilde atter indtage sin forrige Plads ved Ildstedet, da han syntes at høre et dæmpet Skrig udenfor. Han lyttede og foer ud af Hytten.

Stormen hylede og Bølgerne rullede med hule Drøn ind mod Holmen, men høiere end Storm og Bølger lød i samme Øieblik et gjennemtrængende Raab om Hjælp, og et Lys blev synligt i nogen Afstand, ude paa Søen. Ømanden foer tilbage til sin Hytte.

„Der er Noget galt derude," raabte han til Ben, „Gud veed, hvad det vel kan være. Iaftes, da jeg stod paa Udkig, fornam jeg Intet, der var ikke en Seiler at see i hele Synskredsen. Reis Dig Ben! kom med, lad os sætte Baaden ud, det gjælder Menneskeliv!"

„Det er aldrig værdt at gaa ud i et saadant

Veir!" svarede Ben i en ligegyldig Tone, „den som ikke kan bjerge sig, faaer at gaa under."

„Veir?" gjentog Ømanden, „naar har Du frygtet Veiret? skynd Dig, lad os komme afsted! naar Du frelser Nogen inat vil jeg glemme, at der var En Du vilde myrde." Et Øieblik efter laa Baaden klar, og saa hurtigt Strøm og Søgang tillod det, skar det lette Fartøi hen imod den Kant hvorfra Lyset kom.

Det var Familien fra Uglvig, som i Capitainens Baad vendte hjem fra Fanø. En lang Tid gik Farten heldig, endskjøndt Baaden var overfyldt, men ude i Dybet blev Kulingen og Søgangen stærkere; hvert Øieblik syntes de høie Bølger at aabne sig og skjule i deres Skjød den lette Baad, som gled hen mellem dem.

„Vi ere formange omhord," udbrød Capitain Dahl, idet han tilkastede Viggo, der sad paa Toften ved Siden af Generalen, et harmfuldt Blik, „der er en Mand meer iaften end før da vi toge over, og det er farligt at være overlæsset i en saadan Storm."

„Det burde De sagt strax," svarede Viggo, „medens vi endnu vare ved Land; ved den ene Mand mener De mig, og jeg skulde gjerne befri Dem for mit Selskab, hvis det lod sig gjøre."

„Jeg beder Dem erindre Hr. Capitain, at det var mig, som anmodede Hr. Varner om at følge med i vor

Baad," sagde Generalen, der følte sig krænket ved Dahls Henthydning.

„Jeg er meget uheldig," svarede denne spydigt, „ved saaledes at...." Han fik ikke Tid til at fuldføre sin Mening, thi i det Samme tørnede en Braadsø ind mod Baaden, dreiede den tilside og overskyllede den aldeles. Damerne udstødte et gjennemtrængende Skrig, Capitain Dahl og Generalen vare forsvundne.

Viggo kastede nu sin Overfrakke; han saae et mørkt Legeme hæve sig op med Bølgerne, sprang ud, og efter ham lød Alices og Manuelas Angstskrig.

„Skaad, skaad!" lød en dyb, kraftfuld Stemme. En Baad foer hen i Læ af dem, det var Ømandens. Lygten, som stod paa Pligten af Capitainens Baad, havde viist ham Vei hen til denne. Ben sad alene paa Toften, hans Herre var ude mellem Bølgerne. — Lidt efter nærmede Viggo sig Krydsfartøiets Baad, svømmende med Capitain Dahl paa Ryggen. Hans Raab hørtes af Matroserne, og som han kraftløs og udmattet begyndte at synke, blev han og Capitainen halede op.

Alice laa bleg og aandeløs i Bunden af Baaden, med Hovedet lænet op mod Manuela. Da hun saae at Viggo var frelst, reiste hun sig op og bøiede sig forover med foldede Hænder, som om hun bad.

Ben havde imidlertid siddet ubevægelig paa sit Sæde. Af og til gav han et Tegn med en Pibe, henimod den Kant hvor Ømanden var sprungen ud; men da dette bestandig blev ubesvaret, tilraabte han Matroserne i Krydsbaaden at ro til.

„Lange Tag Karle! træk dygtigt ud!" skreg han, „det gjælder mere end en Smuglerjagt denne Gang."

„Nei, nei, stop!" bød Capitainen, som imidlertid var kommen til sig selv igjen. „Vi savne endnu Generalen, hvem redder ham?"

„Ro kun til, som jeg siger!" gjentog Ben, idet han trak paa Aarerne. Veed I ikke, at det er Ømanden som I har med at gjøre? Han vil nok klare Jer af Alt. Hvor han er paafærde, vanker der sjelden Mad for Fiskene!"

Matroserne gjorde som han sagde, de fulgte hans Baad i Kjølvandet, og efter et Par Minuters Forløb løb de ind til Kysten.

Da Baaden naaede Land, hjalp Viggo og Capitainen Damerne ind paa Sandet; lidt borte derfra stod General Volmar, og ved hans Side Ømanden, som var svømmet iland med ham.

Et Øieblik efter sad Ømanden i sin Baad ved Siden af Ben. — „Som jeg sagde Dem, Herre!" udbrød han, da Generalen gik hen til ham, „jeg har ingen videre Fordring paa deres Gunst. Skulde Her-

redsfogden faae isinde at efterspørge mig, og fordre Regnskab over min Person, saa bed ham, at lade som om jeg slet ikke var til. Jeg er et fredeligt Menneske.“ Og dermed foer Baaden tilbage paa Dybet. Men de Frelste begave sig hurtigt paa Veien til Uglvig, og befandt sig senere hen paa Natten i god Behold indenfor den gamle Herregaards Mure.

V.

Den næste Morgen ved Theborbet, var en fiin Blegshed i Alices Aasyn det Eneste, som vidnede om den foregaaende Nats Optrin. Hendes Træk havde atter antaget den samme sorgløse Munterhed som tilforn. Hun skjemtede over deres Uheld, og udtømte sig i Lovtaler over den hemmelighedsfulde Ømand, der paa en næsten vidunderlig Maade havde reddet Volmar.

Capitain Dahl var mørk og taus; man saae tydeligt, at han ærgrede sig over at være Viggo forbunden og skylde ham Tak for sin Frelse. Han var i de Andres Nærværelse nødt til at vise sig venlig mod ham, og denne Pligt blev end mere trykkende, ved at see den Forekommenhed, hvormed Frøken Volmar behandlede Varner. — Alice havde fortalt sin Fader, hvorledes Alt var gaaet til i Baaden, efterat

han var falden overbord, og Generalen rakte den unge Mand sin Haand over Bordet, og forsikkrede ham dyrt og helligt, at han særdeles godt kunde lide ham; derpaa fortalte han en Historie om sin Søn, der studerede ovre i Kjøbenhavn, og som engang paa lignende Maade havde reddet en af sine Venner.

Op ad Dagen toge Varner og Capitainen Afsked, og den Første maatte love, ret ofte at komme op paa Uglvig.

Alice tænkte paa den Samtale, hun den foregaaende Aften, under Dansen førte med Viggo. Hun havde længere ud paa Natten opfordret ham til at forklare sig tydeligere, men han havde svaret undvigende paa hendes Spørgsmaal. Mañuela var strax bleven indviet i Alt, og nu sad de begge ved Vinduet, der vendte ud til Fiskerleiet ved Strandby, og talte med hinanden i en sagte, hviskende Tone, medens Generalen hørte efter det som Skolemesteren forelæste ham af Aviserne.

Flere Uger forløb i den sædvanlige Ensformighed. Viggo havde adskillige Gange besøgt Volmars, uden at træffe sammen med Capitain Dahl, der var bortreist med Krydsskibet.

Foraaret var imidlertid kommet, og Lærkerne sang mellem Skyerne, Alt vaagnede til et nyt Liv i Mark og Skov. Ikke saaledes paa Heden. Der er ingen

Busk, som længes efter at ombytte sin gamle, falmede Klædning med en skjønnere, intet Træ, hvorom det kan flette sin Løvkrands. Synskredsen bliver der blot lidt mindre graa og skyfuld, Luften lidt svalere, og imellem den mørkebrune Lyngflade, eller langs med de Bække, som sive igjennem den, kommer hist og her en lille, frisk, grøn Græsplet tilsyne.

Viggo benyttede det gunstige Veir til Spadsere-toure og Udflugter i Egnen. Han kunde ikke finde sig i den Stilhed, den eensformige Ro, han var om-given af. Paa disse Udflugter traf han flere Gange sammen med Manuela; de fulgtes da som oftest ad; og disse Møder fik snart noget Tiltrækkende for ham ved den Overeensstemmelse, han troede at opdage mellem dem, ved den ungdommelige Friskhed og Varme hvor-med hun syntes at fortabe sig i Alt hvad han sagde. Lidt efter lidt saaes de næsten dagligt, som efter fælles, stiltiende Overeenskomst. Skjøndt der af disse hyppige Sammenkomster udviklede sig et fortroligere Forhold, vedbleve de Følelser, begge nærede for hinanden, dog at være i høi Grad forskjellige.

VI.

Paa en Havebænk udenfor et smukt, lille Huus, sad en Aftenstund, lidt før Solens Nedgang, en ældre Herre og en Dame, ved hinandens Side. Det var Cardoval og hans Frue, begge Manuelas Forældre. Af Folk i Omegnen kaldtes de „Spaniolerne", og forresten vidste man ikke Stort at sige om dem. De havde beboet Stedet i en Række af Aar, uden at give sig synderligt af med Naboerne. Deres Liv var hengledet i stille Eensformighed, den lille Bolig var deres Verden, og hvad der passerede udenfor, bekymrede de sig ikke om. Desuagtet vidste man dog at Cardoval havde staaet som Generalmajor ved Regimentet El Rey, det samme som i Aaret 1808 var her i Danmark. Han skulde være kommen i Strid med en fornem spansk Adelsmand, som han havde dræbt i en Duel, hvorpaa han var flygtet med sin Gemalinde til Jylland. Han var rig, hed det sig. Dengang Vesterhavet sidst gik over Ovren, oppe i Vensyssel og Salling Land, gav han alene for sin Deel to hundrede Rigsdaler til de Vandlidte, og det var næsten ligesaa meget som hele Sognet tilsammen kunde overkomme at udrede. Man beklagede blot at han levede saa eensomt og skyede al selskabelig Omgang.

Cardoval var en høi og noget før Mand, hans

olivenbrune Hudfarve tog sig godt ud til den snehvide Knebelsbart, og de enkelte Lokker, som bedækkede hans Isse. Donna Laura var blind, hendes Ansigt havde noget Lidende; men Trækkene bare endnu Spor af fordums Skjønhed.

Hun legede med en lille Hund, som i muntre Spring foer omkring hende, medens Cardoval røg en Cigar, og betragtede Solen, der i dette Øieblik gik ned. Af og til lod han sit Blik hvile paa sin Hustru med et kjærligt Udtryk.

„Det er saa smukt at see Solen forsvinde mellem Bølgerne paa Havet. Men deres Haand er kold, De fryser, lad mig svøbe deres Mantilla tættere om Dem, eller skulle vi gaa ind igjen?"

„O! lad os blive lidt endnu, min Ven!" sagde hun, med en bløb, fremmed Betoning og trykkede hans Haand. „Jeg føler Alt saa smukt herude; jeg er saa lykkelig her. — Der var en Tid, Lorenzo!" sagde hun lidt efter, — „Der var en Tid, da vi sad udenfor vor Bolig mellem Sjerra Ibera, ligesom iaften, og saae Solen synke ned bag Bjergene; husker De det?

„Det er længe, meget længe siden," svarede Manden i en høitidelig Tone, og dampede stærkere Skyer ud af Cigaren.

„Ja vist er det!" gjentog Laura. „Men jeg husker dog saa godt, at Hyrderne blæste i Hornene for

os, medens de droge forbi vor Bolig. Ah! bella Castilla! Herovre er Aftenen kold og Himlen graa, det var den aldrig der, og dog," vedblev hun smilende, „jeg synes undertiden, at det først var igaar vi forlode vort Fødeland. Vi flygtede jo om Natten, forbi ...."

„Tænk ikke mere derpaa, Laura!" sagde Cardoval bevæget, „vi ere dog nu tilfredse."

„Vi ere lykkelige, Lorenzo! men hvor er Donna Mannela?"

„Hun er oppe paa Uglvig Herregaard i Besøg, hun kommer hjem iaften. Men kom Laura! det bliver koldt og silde; lad os gaa ind. Laura reiste sig og de forlode Bænken.

Da lød en Sang i Nærheden, bag den lille Tornhæk som omgav Haven, den Gamle tog Cigaren af Munden, han lyttede, hans Træk oplivedes, hans Øine spillede, og Donna Laura saae sig forundret om, „Ah, bello Fandango!" udbrød hun, med sagte Stemme. „Cardoval! det er jo en spansk Sang."

Nede paa Veien kom en gammel Mand fulgt af en Hund, gaaende op mod Huset, det var Tateren Math Hjeil. Efterhaanden som han nærmede sig, kunde de høre Omkvædet af den spanske Folkevise han sang:

„Aï que me pica
Aï que me araña
Con sus patitas
La Cucaracha!"

„Ah! min gode Mand!“ udbrød Cardoval, idet han ilede hen mod Tateren og greb hans Haand. „Syng! syng den Sang om igjen.“ — Math lo stille hen for sig, og betragtede de gamle Ægtefolk med et velvilligt Blik, medens han fremtog sin Skalmeie og gjentog Sangen.

„Hvem har lært Dig denne Sang?“ spurgte Cardoval med bevæget Stemme.

„Vuéstra mercéd!“ svarede Tateren, med de dybe og fulde Strubetoner som vare ham egne, „jeg har hørt den nede i det Land hvor Pigerne synge den fra Stjernen blegner til Sol gaaer ned, Jeg er en Tater!“

„Du er da fattig, gamle Mand!“ sagde Laura venligt, „Du vil vist have Penge. Cardoval! giv ham nogle.“

„Nei, vist ikke, Señora!“ sagde Math, rystende paa Hovedet, „det var ikke derfor jeg kom; hvis De havde Øre for mig, Cardoval! vilde jeg tale med Dem, med Dem alene.“

„Vel!“ svarede Spanieren noget forundret, „vent mig et Øieblik, jeg kommer!“ Han bød Donna Laura Armen, og ledede hende ind i Huset; derpaa vendte han igjen tilbage til Tateren. -

„Cardoval!“ begyndte Math Hjeil, med langsom Stemme, „jeg har længe ønsket at tale med Dem, nu

saae jeg Dem iaften sidde her udenfor, medens jeg laa derovre i Lyngen, og jeg gik da hen til Dem."

„Tal Gamle! Du har glædet mig ved din Sang, jeg hører."

„Saamænd!" meente Tateren, „jeg tænker, at jeg maaskee kunde synge Dem en Sang, som lød endnu kjønnere i deres Øren; men hvortil mange Ord, naar faa kunne gjøre det! De havde engang en Søn, Hr. Cardoval! i Førstningen De kom her i Egnen, mindes De ham?"

„Mand! hvad vil Du sige dermed? Hvorfor taler Du om en Død?"

„Død!" gjentog Tateren, og rystede paa Hovedet. „Det kunde dog være, at Tingene ikke hængte sammen som Somme fortalte; jeg siger Intet for vist, men Math seer med flere Øine end sine egne, og jeg har hørt en Fugl synge en Melodi, der lød anderledes, end den som sang for Dem."

Cardoval blegnede, hans Stemme bævede, idet han bad Math om at forklare sig nærmere, og vinkede ham noget længere bort fra Huset, udenfor hvilket de stode.

„Tag ikke mine Ord for andet end hvad jeg giver dem ud for," bemærkede Math, da han saae det Indtryk de gjorde. „Jeg kommer herned for at spørge Dem, om De ikke havde noget Tegn, paa hvilket De

kunde gjenkjende deres Søn ifald han endnu var i Live?"

„Jo vist!" svarede Cardoval hæftigt, „han havde en Guldkjæde om Halsen, hvori der hang et Kors: et Arvestykke fra mine Forfædre; vort Familievaaben var indtrykt i Laasen."

Han fortalte nu Mathy Alt hvad han troede der kunde lede paa Spor, og opfordrede ham flere Gange paa det Indstændigste til at fortælle hvad han vidste om Sønnen. Mathy hørte rolig paa ham; han nikkede med tilfreds Mine til Alt hvad han hørte, men indlod sig ikke paa at meddele Videre.

„Godt! godt! sagde han endelig, „det er Altsammen saadan som jeg tænkte. Jeg maa nu forlade Dem Herre. Der kommer Nogen; lad os skilles. Lov mig blot ikke at lade Dem forlyde med hvad vi have talt iaften, vent heller ikke formeget deraf, det er bedre Intet at haabe, end haabe for vidt, som man siger. Vi tales snart ved igjen. Adios Señor!"

Mathy tog med disse Ord sin uldne Hue af og gik, men Spanieren blev længe staaende paa Veien og saae efter ham.

De Kommende, Tateren havde hørt, vare Manuela og Viggo. Han tog Afsked udenfor Cardovals Bolig, og gik derpaa tilbage ad samme Vei, Tateren havde valgt.

„Guds Fred, min Søn!" udbrød Math og standsede da det unge Menneske nærmede sig. „Det er mange Dage siden jeg saae Dig, jeg har været tre Gange nede hos Kromandens, for at høre hvordan Du havde det, men Folkene sagde mig altid, at Du ikke var hjemme. Hvordan gaaer det for Dig? Du seer mørk og misfornøiet ud Søn, det er ikke godt, Lammet maa lege saalænge Marken er grøn."

„Du har Ret Gamle!" sagde Viggo, „men Marken begynder at visne, Luften er skyfuld, det er neppe min Skyld, at jeg ikke er fornøiet som forhen."

„Du er jo ung endnu, Du er sund og stærk, hvorfor er Du da utilfreds? Jeg kan nok tale med Dig om Sligt, jeg er gammel og har prøvet og erfaret mere end Du. Jeg har selv været ung engang, og den Tid var jeg sommesinde ilde tilmode, fordi jeg ikke vidste Besked om Andet, end at drive omkring ude mellem Lyngene. Jeg tænkte tidt, at naar jeg endda havde lært Noget, som andre Folk, saa vilde jeg være tilfreds, og jeg fik Lyst til at besøge de store Stæder. Jeg gik hen mod Byen en Aftenstund og skjulte mig i en Kornmark. Da det blev Nat, listede jeg mig ind ad Porten. Jeg gjennemstreifede Gaderne og glædede mig over de store Huse og den Mængde Lys. Vægternes Syngen, Vognenes Raslen, Alting gjorde et eget Indtryk paa mig. Men jeg mødte ogsaa nedslaaede An-

figter, jeg saae Armod og Usselhed, meer deraf end nogensinde før; Spillere og Berusede dreve om uden Huusly. – Dog det jeg her fortæller er ikke noget Nyt for Dig. — Saa fornam jeg nok, at jeg havde taget feil, Folkene der vare ikke lykkeligere end jeg. Mod Morgenstunden vilde jeg igjen forlade Byen, da der pludseligt blev stor Larm i Gaden jeg gik igjennem. Der var gjort Indbrud. Vægterne stimlede sammen og peb i nogle smaa Fløiter de havde om Halsen. Tyven undslap alligevel, men jeg blev greben og straffet for hans Forseelse. Det baadede mig ikke, at jeg fortalte Dommeren hvordan Sagen hængte sammen, at jeg kun vilde see mig om i Byen, han lo ad mig. Da jeg kom ud af Fængslet, forfulgte Gadedrengene mig, de kastede Stene og hedsede Hunde efter mig. Jeg flygtede som Haren naar Mynden jager den, langt bort fra Byen, jeg har aldrig været derinde siden. Jeg længtes efter igjen at komme sammen med vore Folk, og søgte at finde mig i Tilskikkelsen, saaledes som den var tildeelt mig. Lang Tid gik hen paa den Viis. En Vinter, da vi vankede gjennem Viborg Amt, traf jeg paa en fattig Pige. Hun gik og græd, og var kun ringe tilmode. Jeg fik at vide, at hun havde tjent hos den Ramsinger Herremand, han havde faret ilde med hende; derfor var hun løbet sin Vei fra Gaarden og havde nu Ingen, som hun kunde

fortro sig til, da hendes Slægtninge vare døde, mens han endnu var en lille En. Næste Morgen drog hun med mig, og siden den Tid fulgte vi troligt hinanden. Hun er nu død og ligger begravet paa Heden."

Her taug Math nogle Øieblikke. Han var bevæget. Ogsaa Viggo følte sig greben af hans Fortælling.

„I tredive Aar hjalp vi hinanden at bære hvad der mødte os," begyndte han igjen, „Verden foragtede os, men vi brød os ikke om den. Herude lyste Guds Sol og den blaa Himmel saa fredsomt og kjønt for mig, her tyktes mig at jeg var Herre. Jeg kan hverken skrive eller læse, men jeg har mange Gange takket Gudfader for at jeg blev en simpel og ulærd Mand, han vidste dog bedst hvad der var mig tjenligt."

„Du har ikke ret forstaaet mig, Math!" sagde Viggo, idet han betragtede den Gamle med et kjærligt Blik. „Det er det Liv jeg her fører, som gjør mig ilde tilmode, jeg kan ikke ret finde mig deri. Dengang jeg tumlede mig derovre, som jeg forleden fortalte Dig, i Kamp og Farer, var jeg munter og lykkelig, da havde jeg ingen Tid til at tænke paa hvor alene jeg staaer i Verden, som en vildfarende Fugl, de Gamle jog ud af Reden."

„Sandtnok!" svarede Hedemanden, „men mangen Fugl fandt dog sin Rede igjen, det kunde jo gaa Dig ligesaa, min Søn! hvis ikke, saa gjør som Fuglen Du

taler om, søg Dig et nyt Hjem, en Mage, og byg Dig selv en Rede og glem den gamle. Jeg kan ikke saadan ret forklare mig, men Du forstaaer vel hvad jeg mener. Mig tykkes, at Du alt har begyndt at følge mit Raad," tilføiede han efter en lille Pause, med et fiffigt Smil. „Du spadserer saa ofte med Spaniolens Datter gjennem Heden, og saavidt jeg kan mærke tale I hverken om Luft eller Hav."

„Nu tager Du igjen feil!" svarede Viggo leende, „dersom Du troer at jeg og Frøken Cardoval...."

„Nei, nei, Vorherre velsigne Dig!" raabte Tateren, og lagde sin Haand paa Viggos Arm. „Jeg tænkte det nok, Du holder af den kjønne, venlige Frøken paa Uglvig, Du elsker ikke de Spanskes Datter; gjør Du vel?"

„Du spørger mig saa indtrængende, som om Du havde særdeles Grund dertil."

„Aa nei!" sagde Math, idet han faldt tilbage i den forrige rolige Tone; „det var saadan blot en Mening, — jeg synes ikke I To passe for hinanden, det er det Hele!"

„Seer jeg ret!" tog Tateren lidt efter tilorde, saa gaaer dernede paa Strandby Sti Een, som jeg nok vilde skifte et Par Ord med. Guds Fred med Dig!"

Math trykkede Viggo i Haanden, og gik derpaa ned ad Stien.

Han stod et Dieblik stille og udstødte derpaa en underlig, langtrukken Tone, liig et Hjeileskrig. Ved denne Lyd vendte Den, der gik forud paa Stien sig hurtigt om, og da han saae Math, gik han tilbage. Det var Simon Spillemand. Der var noget Forlegent og Frygtsomt i hans Ansigt de første Dieblikke han stod for Math, men han beherskede sig og ventede paa at Tateren skulde tiltale ham.

„Hør Simon!" sagde Math alvorlig, „Du har nu længe opholdt mig med tomme Løfter, lad mig engang faae Ende paa den Sag med Kjæden. Du maa skaffe den tilveie. Hvor har Du gjort af den?"

„Du har farligt Hastværk med den!" sagde Simon i en fortrædelig Tone, „hvad kommer Barnet og Kjæden Dig ved? Du har da vel aldrig isinde at aabenbare Noget derom til Spaniolerne, eller fortælle dem hvordan deres Søn forsvandt?"

„Og hvis jeg nu gjorde det! hvad saa?"

„Math!" raabte Spillemanden, og hans Dine blinkede medens Haanden famlede under Koften, „hvis Du tænkte det, hvis Du forraadte mig, saa fortjente Du ...."

„Tal ikke saa høit!" afbrød Math ham med Kulde, „og lad kun din Kniv sidde i Ro, jeg har ogsaa et Stykke Jern hos mig, og forstaaer at haandtere det bedre end Du, naar det kommer til Stykket. Hvad

Drengen angaaer, saa skal Du blive ganske udenfor, naar Du blot bringer mig Kjæden. Skylden skal jeg nok tage paa mig."

„Og hvad vil Spaniolen saa give Dig for din Umage? jeg synes vi To idetmindste burde dele Profitten siden det dog var mig som stjal Ungen. Jeg kunde jo ligesaa godt selv gaa hen og fortælle dem det Hele, hvis jeg vilde."

„Og hvem vilde Du nævne som deres Søn?" spurgte Math med en vis Iverighed, „kan Du udpege det Barn i vor Stamme, som Du holder for Spaniolernes? Det er jo lang Tid siden Du drog omkring med os."

„Sandt nok!" svarede Spillemanden, med forslagen Mine, „men Simon Smælen er snu som en Ræv. Quan er de Spanskes Søn! og jeg veed mere endnu: Drengen er forliebt i sin egen Søster, jeg har seet ham liste sig efter hende herude i Heden, naar hun ved Aftenstid gik hjem fra Herregaarden. Jeg har seet ham lure ved deres Huus om Natten, saalænge han kunde høre hendes Stemme, eller see et Glimt af hende udenfor Vinduet. Ikke sandt Math! Jeg har gjættet rigtigt?"

„Det har Du," svarede Tateren med et Nik, „men tal ikke derom til Nogen. Den stakkels Dreng! jeg veed vel hvordan det hænger sammen med ham,

han sørger og er i et ringe Lune, og det er meest af den Grund jeg ynkes over ham, og har besluttet at føre ham tilbage til sin Slægt. Nogen Belønning derfor venter jeg just ikke," vedblev han, „jeg vil kun gjøre hvad jeg holder for min Pligt, lad mig derfor see Du skaffer Kjæden tilveie, Simon Smælen! jeg vilde nødig gjøre Mere af den Sag end jeg havde behov; der er somme Folk i vor Stamme, som ikke kunne taale at høre dit Navn nævne, hvis de fik at vide hvem det var, som ifjor Vinter hjalp Fogden at finde Vei dengang de gjorde Jagt paa os, saa vilde det see galt ud med Dig. Du kjender dem."

„Og hvem tør sige, at jeg har spillet Forræder mod Jer?" raabte Simon haanligt, „der er Ingen som kan bevise det."

„Jeg veed Du har gjort det," sagde Math, „og Quan har hørt Dig tale med Rettens Folk, tænk paa det Spillemand!"

Den Gamle vendte sig om, fløitede ad sin Hund og gik tilbage igjennem Heden hen mod den Kant hvor sorte Mose laa, men Simon blev en Tidlang staaende.

„Gid al Ulykke times mig!" mumlede han lidt efter, „hvis jeg skaffer denne Kjæde tilveie, selv om jeg kunde det. Og Quan! — han har angivet mig, han har fortalt Math hvad han saae den Aften. —

Ha! ha! godt Quan! for Dig er der slebet en Kniv. Nu! det er iaften at jeg skulde træffe Ben nede ved Stranden, han venter mig kanskee med gode Efterretninger.

Og han gik hurtigt ned ad Veien til Strandby Fiskerleie.

VII.

Det var en smuk, stille Sommeraften. Et Stykke nedenfor Uglvig gik en Dreng og en Pige i fortrolig Samtale med hinanden. Veien de skred hen over, slyngede sig igjennem tykke Ellebuske, og endtes efter mange Krumninger ved Diget der omgav Herregaardens Have. Drengen havde en næsten mørkebrun Hudfarve, tykke, sorte Haar; hans Klædning udgjorde Trefjerdeparten af en Trøie, en halv Hat og et Par Beenklæder sammensat af alle mulige Farver. Han hed Quan. Pigen var Rinda, den unge Taterske, som General Volmar havde taget til sig og lod opdrage paa Uglvig.

„Godt!“ udbrød Drengen, og satte sig ned under en Busk. Rinda satte sig ved Siden af ham. „Godt,“ vedblev han, „jeg er nu glad over at det gaaer Dig saa vel, men tal ogsaa lidt om den Spanske, fortæl

mig hvad Manuela tager sig for; er hun fornøiet? Er hun tilfreds? Hvorfor seer hun saa vredt til mig? Hvorfor spadserer hun aldrig mere i Haven om Aftenen, som forhen? Jeg har dog ligget derude hver Nat, fra Sol gik ned til Stjerner slukktes igjen, for at see efter hende. Hun vidste godt jeg var der, og at jeg holdt mere af hende end af Vorherre; hun kom en Aften hen til mig bag Busken hvor jeg laa, kaldte mig ved Navn og sagde at jeg var et godt Menneske. Nu er hun bleg og modfalden, hvad kan der være gaaet hende imod?"

„Stakkels Quan!" sagde Rinda veemodigt, idet hun lænede sit Hoved op til hans Skulder, „Du skulde see at glemme hende. Manuela er en stor Mands Datter, hun er stolt."

„Ja vist er hun," svarede Drengen med et henrykt Blik. „Derfor reiser Hesten sit Hoved fordi Vorherre skabte den kjønnere end en Hund, og Manuela er smuk som Solen naar den staaer op om Morgenen. Naar hun gaaer over Heden neie alle Blomster for hende og Lærken synger af Glæde langt høiere end før. Math Hjeil siger, at jeg ikke maa liste mig efter hende om Aftenen, men Math er gammel, han veed ikke hvordan jeg har det hvergang jeg seer hende."

„Men hun reiser snart bort herfra," vedblev Rinda, „jeg har hørt hende sige til Alice at hun vilde til

Holsteen, og Folk sige at hun først skal giftes med Ingvors Søn; og at det er derfor Birkedommeren er kommen til Uglvig i disse Dage."

„Hun holder ikke af Birkedommerens Søn!" raabte Quan bestemt. „Det veed jeg, og hvis hun drog herfra, saa kunde det gjerne hændes at jeg fulgte med. Jeg vil fortælle Dig en Ting Rinda!" vedblev han med dæmpet Stemme. „men hvad jeg vil sige har kun Lyd for dine Øren. Jes og Simon Smælen har fortalt, at vi To ikke ere Sødskende, men at jeg er de Spanskes Søn, der er bleven stjaalen mens jeg endnu var en lille Purk. Hvor jeg blev glad derover, saa var jeg jo Manuelas Broder, og kunde see hende hver Dag saameget jeg vilde, og turde tale med hende ligesom med Dig. Men da jeg fortalte det til Math, blev han vred og sagde at det var Løgn Altsammen, og at jeg ikke skulde lade mig forlyde dermed til Nogen, det kunde volde ham mange Bryderier, og saa .... tys Rinda! jeg hører Trin bagved os, synes Du ikke det Samme? Gaa heller ind i Haven, det er maaskee Manuela som kommer. Godnat lille Søster, imorgen Aften skal jeg nok fortælle Dig Resten."

Den unge Tater skjulte sig bag Busken, og lidt efter kom to Mænd gaaende op ad Veien. Den ene var Simon Spillemand, den Anden en lille, før Mand, meget zirligt og smagløst klædt. De bleve

staaende et Par Skridt borte fra Busken,
Quan.

„Ja, Herr Birkedommer!" sagde Simon
speidende Blikke til alle Sider, „som jeg
kan forlade Dem paa mig, jeg skal være paa
ved Daggry og føre Dem ned til sorte Mose,
og uforvarende, at Fuglene ikke skulle mæ
førend vi ere midt i Reden; Ingen i det h
kan vide bedre Besked, jeg har jo selv enga
Kjæp som en Tater!"

„Hvad for noget?" spurgte Birkedom
undret idet han tog sig en Pris, „har I ho
Tyveknægte, Simon? Det var som Fanden

„Ja vel har jeg det!" svarede Spillem
Selvfølelse, „men det er længe siden, jeg
kjed af det omflakkende Liv de førte, saa lag
en Kone til og byggede en lille Rønne
Strandby; det gik kun saa smaat for o
Aar, men saa var Vorherre saa god at s
dygtig Ildebrand, som De nok har hørt ta
det hjalp os paa Benene."

„Ha, ha! jeg forstaaer Dig," smaalo In
godt! Du indfinder Dig altsaa i Nærheden
imorgen tidlig, og blander Dig mellem Betje
kan stole paa det jeg før lovede Dig, men
tal ikke et Muk derom til Nogen. Hører

„Vorherre bevares!“ forsikkrede Spillemanden høitideligt, „hvor kan De tro det? En gammel Fugl kjender nok Avner fra Korn, min Tunge er død for alle Andre end Dem.“

De skiltes.

„See saa!“ mumlede Spillemanden fornøiet, da han var alene. „Nu er den Sag i sin Orden. Naar Math bliver sat fast, er jeg fri for hans Plageri om den Kjæde han altid snakker om, og Quan maa for mig være de Spanskes Søn til Stjernerne falde fra Himlen. Ingen taler et Ord om hvem der stjal ham fra Forældrene.“

Taterdrengen havde fra sit Skjul hørt hvert Ord Birkedommeren og Simon talte sammen. Han indsaae hvor vigtig denne Opdagelse var, og den Fare som truede hans Stamme. Da Simon, efterat Ingvor var gaaet, endnu blev staaende som om han ventede Nogen, besluttede Drengen i Tillid til sin Hurtighed at fly, for at bringe Underretning om hvad der forestod Beboerne af sorte Mose den næste Morgen; men han maatte forbi Simon; thi paa den anden Side dannede Buskene, et tæt og uigjennemtrængeligt Hegn. Sagte reiste han sig, bøiede Grenene tilside, og foer med et raskt Spring ud paa Veien. Men Simon havde været agtsommere end Drengen tænkte. Han hørte Løvet rasle, lyttede og saae det dunkle Omrids af Tater-

drengens Skikkelse bag Ellebusken, endnu førend han foer ham forbi. Han troede strax at det maatte være Quan, og indsaae Følgerne naar han undslap og røbede Samtalen med Birkedommeren. Idet Quan sprang frem, kastede Spillemanden sine Træsko, tog en lille, spids Kniv op af Lommen og foer afsted efter ham. Begge løb en Tidlang. Omsider mærkede Drengen at Kræfterne aftog; han stod stille et Øieblik, drog Veiret dybt og sank saa ned under en tyk, løvrig Busk. Simon saae det, han udstødte et Glædesskrig og traadte hen til ham.

„Hvad vil Du mig, Simon?" spurgte Quan, idet han affræftet og aandeløs reiste sig. „Hvorfor forfølger Du mig?"

„Det skal jeg strax sige Dig, min Unge!" svarede Spillemanden, greb Drengen om Livet og løftede sin Arm, for at støde Kniven i hans Bryst, men i det Samme knugede Quan sig sammen, bukkede sig og undveg sin Fjende med et behændigt Tag. Nu vidste han hvad der forestod ham, hans Liv var afhængigt af hans Hurtighed. Atter løb han, hurtigere og hurtigere og løste Beltet som holdt Trøien sammen, for uhindret at trække Veiret. Han havde naaet Enden af Krattet, og en bred Grøft standsede hans Skridt, Simon var tæt ved ham; Quan traadte tilbage, og med et Sæt sprang han over, men paa Grøftkanten tørnede hans

Fod mod en gammel Bropæl, han faldt og udstødte et dumpt Smerteskrig. Simon var ligeledes kommen over, og stod nu for den ulykkelige Dreng.

„Hvorfor løb Du?" spurgte han med et lumskt Grin; „hørte Du kanskee hvad jeg talte med Birkedommeren? Ikkesandt! Du hørte det, og nu vilde Du give Math Underretning derom, for at de sorte Taterhunde inat skulde komme til Strandby, og skære mig Hjertet ud af Livet mens jeg sov?"

„Jeg har Intet hørt!" svarede Quan, og bævede tilbage for det Blik, hvormed den Anden betragtede ham. „Jeg var inde i Uglvig Have og løb fordi jeg frygtede Du havde seet mig."

„Du lyver Quan!" raabte Simon, „jeg veed det, men kom nu Dreng! jeg har ikke Stunder til at tale længer med Dig."

Med disse Ord løftede han ham paa sine Skuldre og stod nogle Minuter stille ved Grøften, som tvivlraadig om hvad han skulde gjøre, derpaa gik han videre og kom til en straatækket Hytte som Tjenestepigerne paa Uglvig brugte til Vaskerhuus.

„Her kan Du sidde for det Første!" sagde han efter et længere Ophold, idet han lukkede Døren op og lagde Quan ned paa en Bankeskammel; „inat skal Du ikke sladdre af Skole, eller drive omkring som en Flagermuus ved Spaniolernes Huus. Og imorgen,

Quan!" vedblev han, medens han omhyggelig tilstængede Døren udenfor, „imorgen Aften, eller kanskee imorgen tidlig, kommer jeg igjen, vi ville da tales nærmere ved, og Du skal faae Resten af dit Livs Historie at vide."

Der var samme Aften Selskab paa Herregaarden. Man spillede Kort. Ved et Bord i et Hjørne af Salen sad General Volmar, Præsten, Herredsfoged Ingvor og Jeremias Skolemester. Medens nu Kortene faldt, talte man om forskjellige Ting. Ogsaa Barner kom paa Bane.

„Hvor er egenlig denne Hr. Barner fra?" spurgte Herredsfogden.

„Hvor kommer Vinden fra?" gjenmælede Jeremias, som havde fattet Uvillie til Viggo fordi denne engang havde affærdiget ham kort, da han søgte at udforske ham om hans Person. „Ingen kjender ham!" vedblev Skolemesteren, „han kom hertil i Foraaret som Vildgæssene og skaffede sig Adgang til min Velynders Familie, skjøndt han derfor gjerne kan være en Vagabond eller Stratenrøtter, thi Arret i hans Ansigt er virkelig et meget tvetydigt Skildt."

„Han være hvem han vil," bemærkede Generalen, „saa er han min Gjæst iaften, og derfor skal I bære Respekt for ham, Jeremias! forstaaer I? I er i Forhaanden, spil ud og ti stille!

„Meget sandt," svarede Skolemesteren, „han er deres Naades Gjæst, men desuagtet kan han gjerne være Alt det jeg sagde om ham, De erindrer nok hvad vor Herr Søn forleden tilskrev os, intet Menneske meente han, ikke den Allerklogeste kunde see en Anden længere end til Tænderne."

Den sidste Vending var et Orakelsprog for Generalen, han taug stille.

„Man burde dog føle den Karl en Smule paa Tænderne!" tog Herredsfogden igjen tilorde med vigtig Mine, idet han rettede paa sit Kalvekryds. „Generalen skulde tage ham i Skole ved Leilighed og spørge ham hvem han er, eller hvis De ønsker det, saa er jeg i Kraft af mit Embede meget redebon dertil."

„Aa lad det fare, Herr Foged!" afbrød Volmar ham. „Det vilde gjøre formegen Opsigt; jeg har selv flere Gange havt isinde at udbede mig en Samtale med Herr Varner desangaaende, Capitain Dahl har fortalt mig Adskilligt om ham. Hvis Noget af det Jeremias sagde skulde være sandt, saa skal .... Men vi ville ikke haabe det, hører I, Jeremias! det ville vi ikke, siger jeg, og dermed Basta!"

Den store Have som strakte sig omkring Uglvig var smukt oplyst. Lamper og farvede Papirslygter kastede et broget Skær over Træernes og Buskenes lysegrønne Løv. De unge Damer havde forladt de

kvalme Sale, for at nyde den stille Sommeraften i Haven.

Ogsaa Viggo var gaaet derned. En mørk Stemning hvilede over ham den Aften, og bragte ham til at søge Eensomhed. Han satte sig i et Lysthuus, og lyttede til den jublende Latter og Munterhed som lød rundt omkring ham. Da raslede det i Løvet fra den nærmeste Gang, lette Fodtrin hørtes, og en nydelig Skikkelse ilede hoppende hen mod Lysthuset. Det var Alice, der med blussende Kinder stod for Indgangen.

„Ah!“ udbrød hun, „Herr Varner! De her? Altid træffer man Dem paa Steder hvor De ikke hører hjemme. Kom ned til Runddelen med os, vi skulle nok faae Dem munter kan De tro; eller hvis De nu slet ikke sætter Pris paa vort Selskab, saa bliv, jeg vil offre Dem nogle Minuter her, og De fortæller mig da hvad De flere Gange har lovet — De veed nok — Historien om vort tidligere Bekjendtskab; Deres hemmelighedsfulde Ord hiin Aften ved Bondebryllupet have kostet mit stakkels Hoved megen Bryderi, uden at det dog er lykkedes mig at finde ud af dem.“

„Det er ganske naturligt, Frøken Volmar, at De ikke mindes mig fra den Tid jeg sigter til. Faa Ord ville alligevel opklare Alt: Erindrer De Taterdrengen fra Randelev?“

„Hvorledes?“ udbrød Alice, og saae paa ham

med Udtrykket af den høieste Forundring. „Den lille, brune Viggo, og De....?“ „Men saa fortæl, fortæl dog Varner! udbrød hun fuld af Forventning, og satte sig ned paa Bænken hos ham.

„Præsten i Randelev,“ vedblev Viggo, „fandt ved Vintertid en Taterdreng forkommen af Kulde i Sneen, da han en Eftermiddag vendte hjem fra Kirken. Han tog ham med sig og opdrog ham hjemme i sit Huus. Med utrættelig Iver paatog han sig at undervise ham og bibringe ham de Kundskaber, der skulde sikkre ham et anstændigt Udkomme i Fremtiden. Drengen var af en vild Natur, kunde ikke finde sig i den stille Eensformighed hos Præsten. Han kunde vel være henved otte Aar da han kom til ham, og det ubundne, eventyrlige Liv, han hidtil havde ført, var ikke blevet uden Virkning paa hans Charakteer. En vis, ubestemt Trang til igjen at komme ud i den vide Verden gjærede stedse i hans Indre, han var en fangen Fugl, der med Mindet om en tidligere Frihed følte sig ulykkelig i Buret, han prøvede flere Gange paa at undvige. Imidlertid bar Præstens Underviisning gode Frugter, han dannede Drengens Aand, dog endnu mere end Præsten, bidrog et andet Væsen dertil. De forstaaer mig Frøken Alice! det er vel ikke noget Nyt jeg her fortæller Dem, men tillad mig at tilbagekalde de Følelser, som dengang bevægede mit Bryst. — Tæt

ved Præstegaarden laa Herregaarden Rendal, der boede hun, den Eneste der tog sig af den Forladte, og om hun end ikke altid forstod ham, saa stødte hun ham dog aldrig tilbage. Fra nu af var hans Væsen forandret, han læste og lærte hurtigt, thi Lønnen for hans Flid var at han desto tidligere fik Lov til at søge sin Legeplads, og hende, som bragte enhver Tanke om Flugt, enhver vild og stormende Følelse i hans Bryst til Taushed. Præsten saae det, og studsede over de Fremskridt Drengen gjorde, og da han var Lærer for begge, bragte han sin Elev sammen med den lille, velgjørende Engel. Saaledes hengik to Aar. Denne Tid var for lykkelig til at kunne vedvare, den var forbi, da deres Fader kaldte Dem hjem. De forlod Rendal, og Drengen stod mere alene end før. Hans slumrende Lyst til Frihed vaagnede paany, han var sløv og følesløs for Alt omkring sig. Aaret efter blev han confirmeret, og samme Eftermiddag, da Præsten for første Gang tillod ham at gaa hvorhen han vilde, forsvandt han. Han var vel atter fri, atter mellem sine tidligere Omgivelser, men ikke lykkelig. Kort efter forlod han Taterne, og gik sin egen Vei. Jeg har nu fortalt Dem det Væsenligste af mit Livs Historie, Frøken Volmar. Jeg er Taterdrengen fra Randelev!"

„Og saa, og saa ..... Varner!" udbrød Alice heftig, fortæl mig Alt!"

„Det Øvrige!“ sagde Varner, alvorligt, „var en næsten uafbrudt Række af Møisommeligheder og Farer, en Higen uden Maal og Hensigt. Jeg længtes igjen efter Danmark, og kom hertil for at spørge to blaa Øine om de endnu mindedes mig; — tør Tatersønnen vedblive at regne sig blandt deres Venner, Frøken?“ spurgte han lidenskabeligt og greb hendes Haand.

„Kan De tvivle derom, min gode Viggo?“ svarede hun med et mildt Blik, idet hun sagte besvarede hans Haandtryk. „Jeg har ofte tænkt paa Dem, meget ofte, og hvergang dvælede jeg med Glæde ved hiin svundne Tid; men gjenkjende Dem, det kunde jeg ikke.“

I dette Øieblik lød høirøstede Stemmer, man nævnte Alices Navn.

„Jeg maa nu gaa!“ sagde Alice undseelig idet hun reiste sig, „man søger efter mig. Jeg længes meget efter en Leilighed til at tale med Dem om de gamle Dage i Randelev. Mine Veninder vente, og De veed nok....“ Hun lo stille hen for sig og forlod Lysthuset, ogsaa Viggo gik bort. Lidt senere bleve Grenene paa en Spireabusk, bag Bænken de havde siddet paa, bøiede tilbage. En høi, kvindelig Figur kom tilsyne, saae sig forsigtig om og forsvandt paa den modsatte Side. Hun var bleg og hendes sorte Øine, flammede som en ung Negerindes. Hun udstødte et svagt Suk, og ilede bort.

Nogle Mile fra Uglvig ligger den tidligere omtalte sorte Mose, paa et Strøg der sjeldent besøgtes af Bønderne, hvor Øiet, saa langt det kunde naae, kun mødte Himmel og Jord og hvor intet Huus, intet Tegn til Dyrkning kom tilsyne. I denne Egn havde Taterne boet uforstyrret i mange Aar. Det aabne Jordsmon lod dem itide opdage enhver Fare; det høie Lyng gav dem utallige Skjulesteder, og de Faa, som kjendte disse, vare enten i Ledtog med dem eller frygtede dem.

Der var, som allerede bemærket, midt i Mosen en lille, lyngbegroet Ø, hvorpaa der fandtes nogle sammensunkne Kæmpehøie, imellem hvilke Jordhytter vare reiste. I de forreste af disse laa bestandigt nogle store Hunde, som advarede Taterne, naar Fremmede nærmede sig Øen, til hvilken en Række store Kampesteen førte over fra Heden.

Morgenen efter Selskabet paa Herregaarden herskede en usædvanlig Bevægelse overalt i Mosen. Det var i Daggryet; en enkelt Stjerne blinkede endnu paa den vestlige Himmel, medens Skyerne i Østen antoge en svag, rødlig Tone nede paa Horizonten. En klam Taage dampede op af Heden, Fuglene slumrede endnu. Vilde, sodbrune Skikkelser snege sig om mellem Høiene, og af og til hørtes en dæmpet Brummen fra Hundene, som holdt Vagt ved Overgangen. Paa den modsatte

Bred af Øen stode Grupper af Kvinder og Børn og ventede, medens Mændene vadede frem og tilbage igjennem Dyndet og efterhaanden landsatte dem paa den anden Side af Mosen. Da Alle vare komne over, kastede hele Hoben, Mænd og Kvinder, bedrøvede Blikke tilbage til Stedet, de maatte forlade, og droge hver sin Vei ind ad Heden til, hvor de snart forsvandt i Lyngen mellem Kæmpehøie og Klynstabler. Saaledes gik Tiden til Solen kom frem; Øen var næsten forladt, da Hundene pludseligt udstødte en lang vedholdende Tuden. De enkelte Tilbageblevne saae sig uroligt om, og opdagede nu nede paa Veien, som førte fra Strandby og Uglvig, en Menneskemasse som bevægede sig hen mod Mosen.

Efter en kort Raadslagning trak de sig derpaa tilbage til de længstbortliggende Hytter paa Øen. Det var Herredsfoged Ingvor, der ledsaget af bevæbnede Bønder, Retsbetjente og Stokkemænd, droge ud for at fange Taterne. Veiviseren Simon Spillemand gik taus midt i Klyngen. Tidlig i Daggryet havde han nemlig forladt sin Hytte og var ilet til Vaskerhuset, i hvilket han den foregaaende Aften havde indespærret Quan, men dette havde han fundet tomt, og oppe i Taget et Hul, hvorigjennem Drengen maatte have frelst sig.

Saasnart Fogden var ankommen til Stedet, lod

han Mosen indeslutte af sine Folk og skred derpaa, ledsaget af flere haandfaste Karle, ud paa Stenene, som førte over til Øen. Her var Alt stille og roligt; kun af og til lød en dæmpet, huul Brummen fra de tvende forreste Hytter. Da Ingvor og hans Ledsagere satte Foden paa Øen, fore to langhaarede Hunde med et Hyl ind paa dem. Karlene trak sig hurtigt tilbage paa Stenene. Ingvor vilde gjøre ligesaa, men gled ud og sank ned i Dyndet. I det Samme stak nogle mørke Skikkelser Hovederne ud af Hytterne og sloge en skingrende Latter op. To Skytter fra Uglvig havde imidlertid nedlagt Hundene. Adgangen til Øen var saaledes fri, og Ingvors Folk ilede over paa den. Da de tilbageblevne Tatere saae dem komme, styrtede de sig ud i Mosen og vadede over til den modsatte Side. Her bleve de modtagne af de opstillede Bønder, der løftede deres Høforke og Pleiler imod dem. Taterne grebe til deres Knive og søgte en Udvei til Flugt, men kunde Intet udrette mod Mængden. De bleve overmandede og grebne. Ingvor var imidlertid bleven hjulpen op af Mosen; han kom til da man var ifærd med at binde den Sidste af Taterne. Et hoverende Smil spillede om hans Læber og tirrede Tateren til at gjøre et Forsøg paa at undslippe. Han sprængte Rebene, de havde lagt om hans Arme, udstødte et Skrig og foer ind paa Fogden; en Bonde saae det og

slog efter Tateren; men denne vendte sig rask om, løftede Armen mod Bonden og borede ham Kniven i Brystet; med et Spring var han udenfor Kredsen og strax efter sine Forfølgere af Syne.

Den følgende Aften, gik Manuela op paa Uglvig for at tage Afsked med Generalens, fordi hun skulde gjøre en Reise Sønder paa. Uden at angive nogen Grund, havde hun pludseligt faaet Lyst til at besøge en Veninde, der boede i en By i Holsteen, og besluttet at tage dertil med Pilen, som netop laa klar til at gaa ud paa en af dens sædvanlige Toure. Der var i den senere Tid foregaaet en paafaldende Forandring med Manuela; hun var bleven hæftig og pirrelig. Selv Alice led under Udbruddet af hendes Luner, og saae med en smertelig Følelse at Forholdet mellem dem efterhaanden var kølnet.

Paa Tilbageveien gjennem Haven mødte Manuela Taterdrengen. Han traadte hurtigt hen til hende.

„Godt at Du kom," udbrød hun; „har Du gjort hvad jeg bad Dig om? Har Du seet og hørt dem?"

„Det er som De troede," svarede Drengen, „den Fremmede holder af Frøkenen. Han tænker paa hende, naar han vandrer omkring i Heden, han kysser hendes Haand og taler saa kjønt til hende, naar de spadsere sammen. Jeg har seet det med mine egne Øine."

Manuela taug og saae stift paa Drengen. Derpaa vendte hun sig fra ham og gik ud af Haven.

Nogle Dage senere laa et ungt Menneske henstrakt paa Stranden ved Slæbestedet, hvor Jagter og andre Smaafartøier pleiede at lægge op for at indtage deres Ladninger. Han støttede sit Hoved i begge Hænderne og stirrede ud over Havet. Han saae Pilen i det Fjerne for fulde Seil, og vedblev at følge den med Øinene, til Fartøiet forsvandt i Taagen. Han græd. Det var Tateren Quan, der saae Manuela reise bort.

VIII.

I et mørkt Veir, ud paa Aftenen, skred en eensom Vandringsmand hen over den sandede Hedeflade som ligger mellem Hjerting og Varde. Man kunde see paa denne Mands kraftige og hurtige Skridt, at han havde tilbragt sin Ungdom med at streife om fra et Sted til et andet, men hvad han egenlig var, det skulde man have ondt ved at sige. Hans simple, graa Vadmels Klædning saae fredelig nok ud, men det mørke, solbrændte Ansigt, som kiggede frem under en stor og laaden Katteskinds Hue, hans lange, uklippede, graa Haar, Bakkenbart og Skæg, den tykke Knippelstok han førte i Haanden, og som langt bedre syntes

at passe sig til et Angrebsvaaben, end til Støtte, gav ham noget Fremmed og Eventyrligt. Foran ham gik en Bulbider, belæsset med en temmelig stor Tværsæk, af hvilken endeel uldne Tøier stak frem. Dyret lod ikke til at være synderlig for denne Byrde, thi det lagde sig flere Gange ned i Sandet, og betragtede sin Herre, men saasnart denne blot hævede Stokken, eller mumlede et Ord, reiste det sig strax igjen og gik videre. Saavidt man kunde see, maatte Manden have tilbagelagt et temmelig langt Stykke Vei den Dag, hans Klædning var støvet og han tørrede sig flere Gange Sveden af Panden; alligevel skred han hurtig fremad. Lang Tid havde han saaledes vandret, uden at agte paa Omgivelserne, og som det lod til, temmelig fordybet i sine Tanker, da han pludselig blev afbrudt ved et kraftigt og skingrende „Gudsfred," som lød ovre fra Lyngen paa den anden Side Landeveien. Den Reisende vendte sig overrasket mod Stedet, hvorfra Lyden kom, og saae en Mand ligge magelig udstrakt i Græsset, ifærd med at nyde sin Aftensmad.

„Sei Du! Landsmand!" vedblev denne, idet han holdt en lille Flaske iveiret, „kom herover, hvis Du lyster et Par Draaber til at holde Sjæl og Legem sammen med i denne forbandede Diis. Siden kunne vi følges et Stykke hen ad Veien!"

„Aa ja! hvorfor ikke det," svarede den Første, og

betragtede den Fremmede med et skarpt og speidende Øiekast; og han fløitede ad sin Hund og satte sig hen i Lyngen ved Siden af ham.

Den Fremmede var en lang, bredskuldret Person, iført en gammel Dragonuniform, og med et særdeles krigerifkt Aasyn, der foruden en stor Knebelsbart tillige var betegnet med et dybt Ar, som løb ned over den venstre Kind.

„Jeg skulde vel ikke tage synderlig feil naar jeg meente at I var en mandig Krigsmand," udbrød han, og tog Bægeret, som den Ubekjendte bød ham. „Jeres Velgaaende! Saavidt jeg seer, hører I nok til Kongens Folk?"

„Jeg har hørt til dem!" svarede den Anden med synlig Tilfredshed, og strøg sin Knebelsbart, „men det er en Stund siden, for ikke at lyve! med saadan Et, duer man ikke længer for Tjenesten!" Og hermed pegede han paa et Træbeen der laa ved hans Side i Græsset.

„Ih! fy! det er jo et Træbeen!" raabte den Reisende forundret. „Naa! I har nok været med, hvor det gik til for Alvor?"

„Saamænd!" yttrede Invaliden med Eftertryk, „det kan Du lide paa. Dette Been skriver sig fra Anno 13, og hvis Du har hørt Tale om Bataillen ved Sehested, saa har man nok ogsaa fortalt Dig, at der var en Mand med, som hed Martin Bras-

borg, Corporal ved andet Jydske. For ikke at lyve! er det mig."

„Det skulde jeg vel tro at have hørt," tog Vandringsmanden tilorde, med et fiffigt Smiil, „der er jo trykt en heel Vise om dette gruelige Mandedrab!"

„Aa Bagatel med Visen!" afbrød Krigsmanden ham, „deri staaer Intet om mig; men hjælp mig nu at spænde Benet over Stumpen, Kammerat! Lad os komme paa Marschen igjen, saa skal jeg forkorte Dig Veien ved at fortælle lidt om denne Begivenhed."

Den Reisende hjalp ham Benet paa, og beredte sig til igjen at fortsætte sin Vandring, efterat have taget et Stykke Brød op af Lommen og brukket det itu til Hunden.

„Guds Død! Sikken et deiligt Bæst, Du der fører med Dig, Kammerat!" raabte Krigsmanden, der først i dette Øieblik lagde Mærke til Dyret. „Den seer jo livagtig ud som en Kosakhest!"

„Slet saa stor er den vel ikke," svarede Eiermanden leende, „lad være der just ikke gives ret mange Hunde heromkring, der er bedre ved Magt end den!"

„Ja, da har jeg saa Gu' seet Kosakheste, for ikke at lyve, der ikke vare over en Tomme høiere end denne Hund. Og hvad er det saa for en Mængde Pakker Du læsser paa det arme Dyr? det er jo syndig gjort!"

„Karo maa slide for Føden, ligesaa vel som jeg

selv;" var Svaret. „I kan vel see, Herr Corporal, at jeg ikke er Andet end en stakkels Hosekræmmer, der driver omkring fra By til By, med et Par Dusin Vanter, Hoser, og saadant lidt Pilleri."

„Du er mig Fanden til Hosekræmmer, Du!" meente Corporalen i godmodig Spøg, „jeg vilde snarere holdt Dig for en af Frifolkene eller Natmændene derude fra Timiansegnen."

„Saamænd!" sagde Hosekræmmeren leende, „I er ikke den Første, der har troet det om mig! Men Vorherre bevares! Saa galt er det da heller ikke."

„Naa, naa, Kammerat! jeg troer Dig gjerne," sagde Krigsmanden, „det var ogsaa blot saadan kun min Spøg; for ikke at lyve! siden vi just tale om Hunde, saa falder det mig ind, at jeg længe har ønsket saadan et stort og stærkt Dyr, som denne seer ud til at være; hvad tykkes Du om jeg bød Dig en halv Species for den?"

„Jeg vil ikke gjerne skille mig ved min Hund," sagde Hosekræmmeren, „den gjør megen Nytte paa mine Vandringer. Karo er paapassende med hvad man betroer den, som en Gjerrig over sin Skat; prøv blot at nappe efter Tværsækken."

„Netop derfor kunde jeg have Lyst til den," gjenmælede Invaliden. „Seer Du! dengang jeg kom ud fra Lazarethet, med et Been mindre end jeg gik derind,

satte de mig til at være Fangevogter oppe i Varde, — hvad synes Du? Det er en prægtig Belønning for en gammel Krigsmand, der uden at lyve, har vadet i Fjendeblod til over Knæene, og staaet for en Kugleregn i flere hundrede Batailler, saa ligegyldig, som om det kunde være en Hagelbyge i Høstveir."

„Hvad for Noget?" spurgte Hosekræmmeren nysgjerrig. „I er altsaa Fangevogter i Varde?"

„Netop!" vedblev den Anden. „Ja Du har vel Grund til at studse, min Broer! men det er nu eengang ikke anderledes her i Verden: Den Ene Masen* den Anden Stasen, som Sprikwortet siger."

„Saa kan I da sige mig, om det er sandt, hvad Kromanden nede i Solberg fortalte iaftes, at Justitien havde fanget alle Jyllands Tatere for nogle Dage siden? Jeg blev saa ilter derover, som et Barn ved en Julekage; for sandt at sige, den Slags Folk har jeg altid havt et Horn i Siden paa."

„Ja seer Du, Kammerat!" tog Fangevogteren med vigtig Mine tilorde, „hvis Jyllands Tatere kun vare fire i Tallet, saa har Kromanden Ret, for saamange have vi nede i Hullet. Den Sidste vi fik fat paa iforgaars, det er kun en Dreng, og alligevel siger man, han har undlivet et Menneske, hvad synes Du?"

* Møie.

„Gud fri og bevares!" udbrød Hosekræmmeren forskrækket, „fortæl mig lidt derom, kjære Hr. Corporal!"

„Fanden veed hvordan det i Grunden hænger sammen!" vedblev han med Træbenet, „for ikke at lyve! saa har vi endnu ingen Stunder havt til at tage Krabaten i Forhør. Hele Arresten er besat i denne Tid med saadant Pak."

„Men mig synes at Gavtyvene ofte maatte smutte bort," bemærkede den enfoldige Strømpekræmmer, i en ligegyldig Tone, „det maa ikke være saa lige en Sag, at passe paa den Mængde Hallunker!"

„Paa det Lav!" gjenmælede Justitiens Tjener. „Derfor er man ingen Bogfinke, min Broer! man seer Knægtene i Sømmene, og desforuden har jeg hjemme et Dyr, Mage til din der; jeg troer næsten den er en halv Alen høiere; selv Fanden turde ikke binde an med den."

„Ja hvad det angaaer," meente Kræmmeren med et listigt Smil, „saa kommer det farligt an paa Haandelag i slige Dele; jeg har kjendt en Mand engang, som kunde knubse enhver Hund, saadan at den ikke turde give et Kny fra sig."

„Den Karl gad jeg seet paa," sagde Fogden, „han maa ikke have været til at putte i Lommen; imidlertid, overlad mig nu dit Dyr, inden vi skilles ad, jeg staaer ved mit Bud fra før."

„Derom ville vi snakke siden, Herr Corporal Brasborg!" sagde Kræmmeren, idet han løste Tværsækken af Hunden og kastede den over sin Ryg. „Hvis I lyster, saa følg med og smag en Kommensnaps hos Niels Andersens!"

„Jeg maa have dette Dyr," tænkte Fangefogden ved sig selv, „og maaskee det bedre lykkes mig, naar jeg drikker den Karl en Smule paa Peltsen. „Tak min Ven!" sagde han høit til Kræmmeren.

De havde imidlertid naaet Varde og gik op ad Søndergade. Hosekræmmeren standsede udenfor et simpelt, men besøgt Værtshuus og opfordrede Arrestforvareren til at følge ind med. Det var endnu tidligt paa Aftenen. Værtshuset var temmelig tomt. Ved et lille Bord, i den ene Ende af Værelset, sad kun to ærbare Borgermænd, som deelte et Glas Punsch med hinanden og talte sammen i en sagte, betænksom Tone. Hosekræmmeren satte sig ned for den lange Bordskive, som stod ved Vinduet, og efterat han havde taget et Stykke Rugbrød og en lille Knapost op af den ene Side af Tværposen, forlangte han Brændeviin, og fortsatte medens han spiste, Samtalen med Arrrestforvareren, idet han villig og ofte fyldte dennes Glas.

Saaledes svandt Tiden for dem, til Vægteren udenfor raabte Elleve; og da nu den gamle Krigsmand

reiste sig, blev Gulv og Loft til Eet for hans svømmende Blikke.

„Naa Hosekræmmer! Bandit! Tatercapitain! eller hvad Du forresten er, udbrød den Træbenede, „vil Du saa lade mig faae Hunden, som jeg har snakket om?"

„Saamænd vil jeg saa!" svarede den godmodige Handelsmand, uden at føle sig det Mindste krænket over de udstødte Fornærmelser. „Kom nu! lad mig støtte Jer lidt, saa følges vi sammen hjem hvor I boer, I giver mig da Pengene og beholder min Hund istedetfor."

„Der, der!" skreg Fogden fornøiet, idet han kastede en Sølvdaler hen paa Bordet, „jeg betaler strax!" Kræmmeren betænkte sig et Øieblik, tog derpaa Pengene, og rakte den Beskænkede sin Arm, kaldte paa Hunden, hvorefter de tilsammen forlode Værtshuset.

„I har drukket meget iaften!" bemærkede Handelsmanden i dæmpet Tone, medens de gik ned ad Gaden, „jeg vil derfor følge Jer hjem, ikke sandt, Krigskammerat! det er det Bedste? paa den Maade gaaer ogsaa Karo godvillig med, uden at I behøver at bruge Magt."

„Ja vist!" gjenmælede den Beskænkede med hæs Latter. „Men hvad er det for en Vei Du tager, Kammerat? Jeg synes Du fører mig ud af Porten igjen!"

„Lad mig blot raade," var Kræmmerens Svar; og medens han vedblev at fortsætte Samtalen, førte han Invaliden uformærket ud af Byen, og standsede først da de vare komne over Broen til en stor Indhegning.

„Hvad tykkes Jer om vi tog os en lille Luur her?" udbrød han endelig og trak sin Arm ud af den Andens, „jeg mener det kunde ikke være af Veien!"

„Ja vist Du! lad os sove," mumlede Arrestforvareren, idet han bevidstløs tumlede om, „og Fangerne har intet Brød faaet iaften, og jeg har snydt Dig din Hund fra, og for ikke at lyve! — jeg har snydt mange — mange Flere end Dig!"

Med disse Ord sank han ned i en Høstak og sov et Øieblik efter.

„See saa!" sagde Kræmmeren, og reiste sig, idet han betragtede Vogteren med korslagte Arme. „Sov Du nu Brorlil! saalænge Du lyster, min Hund faaer Du ikke, jeg vilde sælge Dig mit Øie, min venstre Arm, hellere end Karo; men jeg vil alligevel ikke narre Dig dine Penge fra, der har Du dem igjen!" — Dermed stak han Sølvdaleren ned i Arrestforvarerens Lomme, og tog hurtigt og med et behændigt Greb de Nøgler, denne havde hos sig.

Oppe i et Fangehul i Varde Raadstuebygning sad Quan lyttende, da i det Samme Døren til hans

Fængsel aabnedes, og Math, den gamle Hedemand, forsigtig og lydløs listede sig ind. „Vel Quan, min Dreng! Du ventede nok ikke at see den gamle Hedefugl inden disse Vægge inat, men Math's Fod er hurtig som Tanken, hans Arm er stærk, naar det gjælder om at hjælpe. Du er nu saa godt som fri, følg mig hurtigt og sagte. Naa! Du betænker Dig, kom, her er ingen Tid at spilde."

„Math!" sagde Quan, „jeg bryder mig ikke om at være fri nu. Guds Sol skinner ikke længer for mig, min Fod er tung, de have knækket mine Vinger, forstaaer Du? siden hun drog bort." Drengen slyngede sin Arm om den gamle Mands Hals og græd.

„Tys, tys!" sagde Math; „fra hvilken Dag af var Quan et Kvindfolk? Du, hvem hele Smælens Stamme holder af, hvis Sang overdøvede Stormvinden, hvis Fod var hurtigere end Agerhønens, Du, den store, brune Ørkens Barn, Du kunde finde Dig i at blive tilbage her i dette mørke Hul, for tilsidst at komme op til Huset i Viborg? Nei min Dreng! følg med mig, Solen skinner endnu paa Himlen, naar Stormen er faret hen kommer lunt Veir igjen." Math tog nu Quan ved Haanden og de forlode hurtigt Fangehullet.

„Hold Lænken tæt op til Dig," hvisskede den Gamle, da de skrede henad Gangen, „naar vi komme

ud har jeg en Fiil i Lommen til at skaffe den bort med, blot stille, stille! det gjælder at komme væk fra denne fordømte Hule førend de mærke os. Mig synes Gangen var kortere; man maa have et Syn som en Kat, for at kunne klare sig igjennem alle disse Kroge. Tys Quan! hører Du Larmen nedenunder?"

I dette Øieblik lød et høit og gjennemtrængende Raab udenfor Fængslet. Der blev Støi nede i Gaarden, flere Stemmer skrege i Munden paa hverandre. Imidlertid listede Math og Quan omkring oppe paa Gangen, og søgte efter en Udgang.

„Hører Du?" udbrød Tateren. „De prøve paa at slaa Døren ind, som fører hertil, jeg lukkede den af efter mig, da jeg gik herop; jeg er bange for vi tilsidst ikke slippe bort."

„Kom!" hviskede Drengen, hvis Lyst til Frihed vaagnede. „Her er en Gjennemgang, følg efter mig! Med disse Ord bøiede de ind i en Sidegang, som endtes ved en Trappe til Tagloftet. Medens de stege op ad den, blev den omtalte Dør aabnet med Hæftighed.

„Vi kunne ikke slippe herfra," sagde Quan, „lad os vende tilbage til Fængslet."

„Vist ikke," svarede Math, „der er Haab endnu. Seer Du!" Han gik rask hen til Muren, aabnede en Luge og brød med et kraftigt Tag de rustne Jernstæn-

ger fra, tog derpaa sin Kofte af, løste et langt og stærkt Reb, han havde viklet om Livet, bandt det fast til en af Sparrerne i Taget og bød Quan fire sig ned af det.

„Nu min Dreng!“ hviskede han, „nu ud i Herrens Navn, hold Dig i Skyggen af Husene, naar Du kommer ned; og skulde jeg ikke følge efter, saa lad mig høre et Ugleskrig, naar Du er frelst.“

Han løftede ham op i Lugen og Quan forsvandt. Math tog derpaa sin Kniv mellem Tænderne, og idet Fængselsbetjentene kom ind paa Tagloftet, svang han sig op i Lugen, greb fat i Rebet og lod sig glide ned. Quan havde vel naaet Enden af Touget, men fra dette til Jorden var endnu nogle Favne. Math mærkede det, da han gled ned til ham. „Spring! spring!“ skreg han. Begge naaede lykkeligt Jorden, og undkom.

Næste Morgen da Arrestforvareren undersøgte Fængslet, hvor Quan havde siddet, fandt han til sin store Forbauselse Hosekræmmerens Hund, ligge bunden i Quans Seng. Først da gik det op for ham, at hans Ven nok havde været noget Andet end det han udgav sig for.

IX.

Inde paa Alheden sad to Mænd sammen i en lille Hytte, som Gaardmændene i Omegnen havde opreist ved Siden af en stor Fold til Ly for Hyrderne. Den ene af disse Mænd var Math Hjeil, den Anden en gammel Tater, med et skaldet Hoved. De havde i længere Tid siddet tause ved hinandens Side, uden at forandre den Plads de eengang havde indtaget, og Udtrykket i Begges Aasyn bar Vidne om den dybe Kummer der bevægede sig i deres Indre.

„Ja, Sam!“ tog endelig Math tilorde, idet han lagde sin Haand paa den Andens Knæ, „Du har Ret; det er bedst vi drage herfra, vi ville sporløst forsvinde fra denne Egn, som Vestenvinden der farer over Lyngen. Man har jaget os her i Heden, som om vi vare vilde Dyr, nægtet os ethvert Ly og Skjul. Der var en Tid, hvor jeg lo ad deres Forfølgelser; jeg brød mig ikke om hele Landets Politi, og heller Ingen skal kunne rose sig af, nogensinde at have taget mig, naar først min Kjæp var bleven varm i Haanden; men dengang var mit Blod tyndere og løb raskere end nu. Vi blive gamle,“ tilføiede han sagte.

„Hvorfor forfølger man os?“ spurgte Sam, med et mørkt Blik, idet han reiste sig af den hvilende Stilling han havde siddet i, „hvis Slynger fældede Ulvene,

der før huserede paa Heden? Hvem slaaede Grævlingen, der løb omkring i større Flokke end man nu seer Hunde? Tal Math, Du er klogere end jeg, hvad Fortræd har Natmanden gjort?"

„Vi have gavnet dem, som vi kunde bedst," sagde den Gamle bestemt, „og den Tid vil komme, da man savner et godt Øie og en sikker Haand til at holde Dyrene borte; de ville nok engang spørge hvor Taterne bleve af, men saa er vi borte, Vinden vil sluge deres Ord, Ingen vil svare. Jeg er født her paa denne Hede," vedblev han, som om han talte med sig selv, „jeg var altid fornøiet, og nu! —" han greb sin Kammerats Haand, — „det er tungt aldrig mere at gjensee det Sted der er bleven En kjært, at dø i et fremmed Land."

„Der gaaer mangen en slet Karl over vor Vei, som sidder godt i 'et," sagde Sam med en dump, klangløs Stemme, „jeg har aldrig gjort noget Ondt, det jeg veed af, og dog..." han slap Math's Haand, bøiede sit Hoved forover og græd.

„Giv Dig tilfreds, Sam!" sagde Math venligt, „Du har døiet megen Sorg og Ulykke i dit Liv, det er sandt! men der kommer nok en Tid, hvor Tateren ogsaa bliver regnet for mere end en Hund, det tænker jeg vist.

Døren gik op, Herredsfoged Ingvor traadte ind,

fulgt af Simon Spillemand og to Retsbetjente. Simon foer forskrækket tilbage da hans Blikke mødte Math's. Herredsfogden havde bragt i Erfaring at Quan var undvegen og antog at han laa skjult i Hytten.

„Vi søge efter Quan!“ udbrød han. „Have I ham her, saa udleveer ham godvillig, han kan alligevel ikke undgaa os.“

„Søger Du efter Quan, Simon?“ spurgte Math, idet han traadte hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Vel! Du har ikke taget feil, han er her ogsaa. Kom og see!“

Med disse Ord drog han et Tæppe tilside, som var ophængt for Hyttens Baggrund, og der laa Quan, blottet og livløs, med tre gabende Saar i Brystet, ved hvilke Blodet endnu klæbede. „Der har I ham, I søge efter,“ sagde Math til Ingvor, og pegede paa Liget, „tag ham kun med Jer hvis I vil.

Herredsfogden foer et Skridt tilbage ved dette Syn, Simon blegnede, udstødte et Skrig og stirrede stift hen paa den Døde. „Hvem er Ophavsmanden til dette gruelige Mord?“ spurgte Fogden.

„For et Øieblik siden vidste jeg det ikke!“ svarede Math, medens hans skarpe Øine hæftede sig paa Spillemanden. „Nu veed jeg det. — Simon! Du har myrdet Drengen!“

Sam havde hidtil stum og tilsyneladende følesløs betragtet det hele Optrin; hans Hoved var sunket ned paa Brystet, hans hængende Arme støttede sig til Bordskiven, ved hvilken han sad, Læberne vare halvaabne, som om han vilde tale, hans hele Skikkelse var Udtrykket for den dybeste Smerte. Men i det Øieblik Math beskyldte Simon for Mordet, foer han op med et vildt Skrig, stak begge Pegefingre i Munden, og udstødte en skarp Piben. Medens Hytten gjenlød deraf, blev Døren reven op og en halv Snees af Ørkenens Sønner fore ind i Stuen.

„Der, der!" skreg Sam, „han, Simon Smælen har myrdet min Dreng!"

Taterne styrtede ind paa Simon, men Math sprang hen imod dem.

„Stille, Kammerater! stille! før ham bort, men slaa ham ikke ihjel." De opløftede Knive sank pludselig ned, og Simon blev i samme Øieblik greben og slæbt ud af Hytten.

„See saa Foged!" udbrød Math, „tag mig nu til Fange, hvis Dem tykkes; Simon vil blive aflivet; Deres Love kunne ikke beskytte ham, men han har ogsaa fortjent det!"

„Og hvad troer Du der venter Dig, Math?" spurgte Ingvor.

„Det er det Samme," svarede Hedemanden rolig,

„en gammel Mand som jeg kan ikke frygte for Døden, jeg har alligevel ikke saa længe tilbage!"

„Jeg har hørt Dig rose af Alle som kjendte Dig!" udbrød Ingvor bevæget. „Du er en ærlig Mand, Math Hjeil!"

„Har De hørt dem tale godt om mig?" sagde den Gamle, idet hans solbrændte Kinder glødede, „ja, der gives vel dem paa denne Egn, som ikke ville glemme mig ringe Mand. Jeg er ikke bange for at følge med Dem, Hr. Dommer! hvorhen De vil; men jeg har dog Noget at gjøre endnu herude. Naar det er fuldført, saa skal jeg komme til Byen, naar De forlanger det."

„Gaa Du hvorhen Du vil," sagde Herredsfogden venlig, „med Dig har jeg Intet at gjøre." Han forlod nu Hytten med sine Folk, og tog Veien op til Uglvig.

Det var en smuk Efteraarsdag. Familien fra Herregaarden foretog en Spadseretour i Omegnen. Viggo ledsagede Alice. Generalen gik iforveien med Skolemester Jeremias. Pludseligt standsede han, lyttede og drog de Andre med sig ind paa en Sidevei. Denne Vei endte ved et lavt Ellekrat, og udenfor dette frembød Egnen en vid Udsigt, som lod Generalen og hans Selskab blive Vidne til et saare eiendommeligt Optrin.

Rygtet om Quans Mord havde strax om Morgenen udbredt sig i Omegnen, og Bønderne fra Strandby og Jerne strømmede i store Hobe ned til den lille Hyrdehytte, for at see Liget, som Herredsfogden imidlertid havde skaffet tilside. Der herskede allevegne stor Larm og Uro; forgæves havde Ingvor ladet Taterne eftersøge, for at faae Simon Spillemand i sin Vold. Sorte Mose, til hvilke de Udsendte begave sig, var forladt, og Retsbetjentene droge tilbage med uforrettet Sag. Men ude i Heden lød hvert Øieblik vedholdende og underlige Toner, og fra alle Kanter kom mørke, halvnøgne Mænd, Børn og Kvinder frem, som om de groede op af Jorden; selv gjennem Strandby drog i korte Mellemrum smaa Bander af dem, og ikke som forhen, sky og ængstelige, men modige og stolende paa deres Mængde. At noget Vigtigt og Usædvanligt var paafærde, mærkede man; men hvad der skulde skee, vidste dog Ingen. Hen paa Eftermiddagen var Skovstykket ved Jerne overalt besat med disse Mennesker, der orkesløse og rolige leirede sig rundt omkring, efterat have drevet Kvæget, som gik omkring derinde, ud paa Heden.

Paa en aaben Plads, laa Flere af dem i en Kreds, rygende af korte, sorte Leerpiber. Stilhed herskede iblandt dem. Af og til rettede de deres Blikke mod en lav Hyldebusk, foran hvilken et Menneske laa

sammenbunden. Sam og Math sad midt i Kredsen. Den Sidste var festligt klædt: om Livet havde han et tærnet Hestedækken, paa Hovedet en rød, ulden Hue, en lang Kniv blinkede i hans Bælte, og ved hans Side var til Tegn paa hans Værdighed som Overhoved, en sort og hvidmalet Stok, omvunden med forskjællige farvede Bendler, nedstukken i Jorden. Karo laa rolig ved sin Herres Fødder. Sam sad paa Hug, med Hænderne for Ansigtet, og naar Math engang imellem vendte sig om mod ham, tilhviskende ham nogle Ord, hævede han sig iveiret, rystede sagte paa Hovedet og hensank derpaa igjen i den forrige Taushed.

Efter nogen Tids Forløb reiste Math sig, og udstødte et Hjeileskrig. Ved dette Tegn samledes alle Mændene i Banden om ham. Lidt efter gik de ud paa Pladsen og stak hver især sin Kjæp i Jorden, saaledes at Stokkene tilsammen dannede en Runddeel af henved tre Favnes Gjennemsnit. Derpaa blev Simon hentet, og af Math og Sam ført ind i Runddelen, medens den øvrige Mængde dannede en tæt Kreds udenfor.

„Simon!“ udbrød den gamle Hedemand, idet han betonede ethvert af sine Ord, „Du har undlivet Quan. Du har forraadt dine Brødre, men det kommer ikke den Sag ved, heller ikke vil jeg sige noget om Kjæden Du stjal; men see paa Sam! hans Læber ere lukkede,

hans Øine tale om Blod; der staaer han, den Mand hvis Søn Du myrdede. Simon! Du maa dø!"

„Dø, dø?" — gjentog Simon i en hæftig Sjæleangst. „Tykkes Dig ikke det er Synd at lade mig dø saadan, Math! midt i mine Synder? — Jeg har en Kone og en Dreng," vedblev han grædende, og saae bønligt omkring i Kredsen, da Math taus rystede paa Hovedet; „lad mig i det mindste tage Afsked med dem."

„Dertil er der ingen Stunder nu," svarede den Gamle, „og jeg har sagt hvad jeg vilde, Sam skal tale!" Han traadte tilbage blandt de Omkringstaaende.

„Ha!" skreg Sam, og traadte hen til ham. „Har Du hørt det? Math siger at Du maa dø, Du har dræbt min Søn, min kjønne, min eneste Dreng. Lumske Hund! Du har myrdet ham, og jeg vil have Hævn. Dø! dø!" skreg han med huul Stønnen, og foer ind paa Simon med hævet Kniv.

„Holdt!" udbrød Math, „jeg har tilladt Dig at udlive din Uven, Sam! men ikke saaledes; træk din Kofte af, Simon! Du skal slaaes med Sam, der har Du Vaaben." Han rakte ham en Kniv og traadte atter tilbage.

„Vel!" raabte Spillemanden, idet han hævede sig op fra den ydmyge, sammenbøiede Stilling, han hidtil havde indtaget, „jeg vil slaaes med Dig, og naar

jeg dræber ham, er jeg jo fri, ikke sandt Math, det er jeg?"

„Jo!" svarede Math, „men naar Sam blot driver Dig en Haandsbred udenfor Kredsen, ville hundrede Knive finde Vei til dit Bryst, træk din Kofte af, gjør Dig rede."

„Et Øre for mig!" raabte i det Samme En af de Omkringstaaende og sprang ind paa Pladsen. „Sam er gammel, Skyen gaaer for hans Øine, hans Fod er Sivet i en Storm, hans Haand er Barnets, her staaer Sib, jeg er af hans Slægt og vil stride for ham med Simon."

Sam betænkte sig et Øieblik paa Sibs Tilbud; man kunde mærke at det kostede ham Overvindelse at overlade sin Hævn til en Anden; omsider rakte han ham Kniven og satte sig ned paa en Steen ved Indgangen til Kredsen.

Simon var villig til at kæmpe med Sam i Betragtning af dennes Affældighed og Alderdom; men da han saae den ny, farligere Fjende for sig, faldt han tilbage i sin forrige Modløshed. Saa ligegyldig og rolig som om det var en Leg han havde for, løste Sib imidlertid sit Belte, og blottede hele sin kraftige Overkrop, derpaa gjorde han et Spring ud paa Pladsen.

„Kom Simon!" sagde han koldblodigt, „hvad gloer Du efter? Dengang Du pirrede Quan over-

ende, betænkte Du Dig nok ikke saalænge. Træk din Kofte af."

Simon blev staaende, som om hans Been vare fastgroede i Jorden, og da Sib gik hen til ham, og stridslysten trak ham ud paa Banen, udstødte han et Skrig og kastede sig ned i Græsset.

„Nei! nei!" hylede han og sparkede om sig til alle Sider, „jeg kan ikke, jeg vil ikke slaaes. Math, frels mig! jeg tør ikke slaaes med Sib."

Hele Forsamlingen udbrød i et hunlt Brøl. Det var den dybeste Foragt, blandet med Følelsen af Had, som skaffede sig Luft deri. Paa alle Sider omringede Mængden ham med vilde, truende Bevægelser.

„Ingen røre ham!" raabte Math og adskilte Kredsen, „det falder ikke Jer til at tage Hævn over ham. Han tør ikke slaaes for sit Liv, nu vel! Vogt ham, Foll, til jeg kommer tilbage; og Du Simon! bed til Vorherre, Du har nu Stunder til Solen gaaer ned, vær saa beredt til at dø. —"

Spillemanden blev atter bunden og bragt tilbage til Hyldebusken. To Tatere satte sig ved Siden af ham for at bevogte ham. Hedemanden stak derpaa sin Stok ned ved Siden af Fangen til Tegn paa at Straffens Fuldbyrdelse nu var i hans Hænder, og gik lidt efter med Sam ind i Heden.

Længere inde i Skoven vare Bandens Fruentimmer

ifærd med at koge Mad ved et stort Baal, og lokket heraf forlod den Ene af Vogterne lidt efter sin Plads. Simon trak Veiret friere da han saae Tateren fjerne sig, han skubbede sig noget nærmere hen til Hyldebusken, ved hvilken den Tilbageblevne sad, og gjorde et næsten umærkeligt Tegn til ham.

„Tykkes Dig ikke, at det er Synd Amos! at jeg saadan skal undlives,“ udbrød han dæmpet.

„Det er Fanden ingen Synd!“ svarede Tateren, med ligegyldig Mine, „det har Du godt af!“

„Dig kan det da ikke gavne stort enten jeg lever eller døer,“ vedblev Fangen, „og dersom Du har Lyst til at blive en holden Mand, og faae Gaard og Mark, saa kjøn som Nogen i Jerne Sogn, saa veed jeg nok paa hvad Maade det kunde skee. Jeg har gjemt 20 Specier under en Steen, dem vil jeg give Dig, naar Du lukker dit Øie blot een Minut, hvad Amos?“

„Tal ikke om de Ting,“ svarede Natmanden hovedrystende, „det vilde kun hjælpe mig til et Strøg af Maths Kniv, desuden volder det mig nu saadan en Fornøielse at see En blive undlivet.“

„Snak ikke om Døden!“ gjentog Fangen, det gyser i mig naar jeg tænker paa den. Løs da blot Baandene en Kjende, de skære mig ind i Kjødet.“

„Ja det kan jeg gjerne gjøre, men hvad giver Du

mig saa for det? Hvor har Du gjemt de Penge, Du talte om?"

„Under den store Steen ved Blaavand!" hviskede Simon, „Du maa tage dem Allesammen."

Tateren løsnede hans Baand lidt, og gik derpaa frem og tilbage nogle Skridt fra Stedet, hvor Fangen laa; thi Blodet rullede for hurtigt i denne Ørkenens Søn til at han længe kunde holde sig rolig paa eet Sted. Simon vendte sig om paa Siden, listede en Kniv frem af Brystet, tog den i Munden, og ved at bringe Armene iveiret, lykkedes det ham lidt efter lidt at overskære Baandene som sammenholdt dem. Han løste ligeledes Rebet om hans Fødder, og i det Øieblik Vogteren vendte ham Ryggen tog han Kniven i Haanden og sprang op. Men i samme Nu skiltes Hyldebusken ad. En gammel, gulbrun Kvinde foer ud af den og slyngede med et Skrig sine Arme om Spillemanden. Det var Sidsel. Simon søgte forgæves at slide sig løs fra hende, hun udstødte et lydeligt Hvin, hvorpaa der allevegne fra ilede Tatere til, som bemægtigede sig Simon, bandt hans Arme og Fødder og kastede ham igjen hen under Busken.

„Seer Du, Simon Barnetyv! Du som druknede min Søn, og myrdede Quan, jeg spaaede Dig ikke saa galt endda, dengang vi taltes ved, nede i Hytten paa Strandby Mark; den Kniv er sleben som vil kildre

dit Hjerte, og jeg har altfor længe ventet paa denne Stund, til at jeg skulde lade Dig ubevogtet, derfor har jeg siddet den hele Tid bagved Hyldebusken, saa stille som en Grævling for et Kaninhul, — ikke sandt! jeg narrede Dig fælt?

Simon svarede ikke. I Vesten sank i det Samme Solen bag Havet, dens sidste Straaler spillede hen over Bølgerne. Da kom to Mænd gaaende ude fra Heden. Blodet strømmede Synderen til Hjertet, han mægtede næppe at drage Aande; det var Math og Sam som kom tilbage, og rundtomkring dem forsamlede sig Natmændene med høi Jublen.

Taus gik Math hen til Simon, løftede ham paa Skuldrene og skred derpaa langsomt ned ad mod Stranden. Banden fulgte i en Afstand.

„Hvor fører Du mig hen, Math?" hviskede han underveis.

„Til Døden!" svarede den Gamle. „Sam vil ikke give Dig Frist længer!"

Og uden at tale et Ord mere vedblev Hedemanden sin langsomme, jevne Gang, til han stod ved Stranden. Her lagde Math ham ned. Derpaa hentede han og Sam en stor Steen, og bar den ud i Sandkvagerne.

„Du skal ikke dø for Menneskehaand;" udbrød Math høitideligt, da han atter traadte hen til Simon, „Vorherre selv skal straffe dine Synder."

Simon fattede hans Mening. Bleg og kold, med opspilede stive Øine saae han hen til Stenen, han bad for sig, skreg og værgede sig fortvivlet da Tateren bar ham bort. Da de vare komne hen til Stedet, løftede Math Hjeil ham i sine Arme, og satte ham ud paa Stenen. — „Forbarm Dig Math!" skreg han, „lad mig leve, jeg skal skaffe Dig Kjæden. Red mig, hører Du, hjælp mig, ha, Du vil ikke, Guds Fordømmelse hvile over Dig!" Langt oppe paa Landet havde hele Banden leiret sig for at forebygge at Nogen skulde komme deres Offer til Hjælp.

Og Havet bruste og skummede mod Land, drevet af Stormen, der kastede Bølgerne høit op over Stenen. Kvalte Skrig hørtes i enkelte Mellemrum derude fra; men de tabte sig strax efter i de oprørte Vande. Taterbanden drog bort. Sam var hævnet.

En Maaned senere trak Strandby Fiskere et halvforraadnet Liig op i deres Bundgarn, og disse ærlige Mennesker, ærgerlige over de sprungne Masker, den Døde havde foraarsaget i Garnet, bandt store Steen til Ligets Hoved og Fødder, og kastede det igjen ud i Søen, hvor det kom fra. En af dem troede, i de halvtudslettede Træk, at gjenkjende Simon Spillemand; men der blev aldrig talt videre om den Sag.

X.

Det blev Vinter. Store Sneflokke hvirvlede fra Himlen. Lyngtoppene paa Alheden skjultes af høie Driver, og paa Grøfterne sad hist og her en eenlig Hjeile og lod en veemodig Klynken høre. Det var mørkt og skummelt i Luften, selv Stjernerne syntes at vanke vildfarende om paa deres Baner. Et blegt, zittrende Maaneskin spillede af og til henover Sneefladen, og i korte Mellemrum saae man dybt nede paa Horizonten en lang, blegrød Stribe af et Nordlys tabe sig mellem Skyerne.

Om Natten var en Helgolandsfarer løbet paa Revene, og da det dagedes, sad Skroget fast og ubevægeligt indeklemt mellem Isflagerne, som i store, brudte Masser dreve omkring ved Kysten. Fiskerne fra Strandby prøvede flere Gange paa at yde det ulykkelige Skib Hjælp. Disse modige Mennesker, der vare vante til at spotte Farer, kunde Intet udrette, skjøndt Vraget ikke laa længere borte fra Land, end at man, naar Stormen lindede, kunde raabe til hverandre. Strandbredden var den hele Dag besat med Mennesker, der kom og gik, men bleve ørkesløse Tilskuere.

Ethvert Forsøg af de Skibbrudne paa at frelse sig, mislykkedes. Nogle af dem, som selv prøvede paa at lade sig drive ind paa Iisstykker, kom vel iland,

men sønderslaaede og forknuste i alle Lemmer. Ethvert Øieblik lød gjennemtrængende Skrig ind mod Kysten, naar Braget gav efter for de frygtelige Tørn af Iisstumper, som Søen kastede mod det. Poul Piil og David vovede endnu engang at sætte en Baad ud i et Øieblik hvor Bølgerne havde drevet Flagerne bort, de stege ind i den og fore afsted; en Tidlang gik det godt, men saa kastede en høi Braadsø Baaden tilbage mod Land, ret som om den harmfuld vilde afvise ethvert Forsøg paa at unddrage det mægtige Element dets udkaarede Bytte.

Lidt før Middag sagtnedes Stormen, og strax efter skruede Isen sig sammen i store Flager.

General Volmar, som var tilstede, opmuntrede forgæves Fiskerne til ny Forsøg, og udlovede en betydelig Sum til den, der blot kunde skaffe en Fangline ombord i Braget. Han havde ladet en Karethkjøre ned til Stranden, for at bringe de Forulykkede, som man frelste, op paa Uglvig. „Det er slet ikke at tænke paa, Hr. General!“ sagde en gammel Sømand, han talte med. „Hvis der kun var et Gran af Mulighed, gik jeg selv ud.“

„Blot Ømanden vilde komme!“ hviskede en Fisker til sin Sidemand, „han kunde nok klare dem.“

Saa stor var denne Mands Ry iblandt Beboerne, at hans Navn strax svævede paa Alles Læber.

„Han er ikke hjemme," sagde en Anden, „jeg har været ovre ved Holmen for lidt siden, da jeg var ude at see til Stagerne, men saavidt jeg kunde øine, var Hytten tom, og hans Baad borte."

„Desuden kommer han jo aldrig frem om Dagen," bemærkede en Tredièmand, „han er lysssky som Uglen, og det kommer af, at han har forsoret sig til den Onde."

„Det er Løgn!" raabte David, idet han paa en temmelig ublid Maade lagde sin brede Haand paa Talerens Mund. „Ømanden maa være hvem han vil, men han er en brav og skikkelig Karl. Ikke sandt, Poul Piil? Det veed Du, fra den Nat sidste Sommer, han lodsede os ud mellem Dødemandsbjerge."

„Ja vist er han en brav Gut," sagde Poul.

„Veed I Nyt?" raabte kort efter en ung Fisker, der aandeløs kom løbende oppe fra Byen.

„Naa da!" udbrød hele Forsamlingen paa eengang, medens man nysgjerrig slog Kreds om den Ankomne.

„Ømanden har været til Alters idag, og hans Kammerat ogsaa, Vil Sommers Moster fortalte mig det; hun havde seet dem begge To; hun sagde, at han havde grædt som et Barn; og at Præsten havde holdt en lang Præken for ham alene, hvad tykkes Jer?"

„Fanden heller!" skrege Fiskerne i Munden paa hverandre; „Er det sandt Jonas?"

„Ja vist er det;" og efterat Enhver især havde udtømt sig i Gisninger over denne usædvanlige Begivenhed, vendte de atter tilbage til Stranden, glemmende alt Andet over Synet af de Ulykkelige ude paa Vraget.

Helgolænderens Mandskab havde oprindelig udgjort 7 Personer, hvoraf de To vare Passagerer, nu var der kun fire ilive, blandt dem Skipperens Kone, der stod ved Masten med et lille Barn i sine Arme. Hidtil havde man hørt dem skrige og bønfalde, nu svigtede Stemmen dem, Kulden begyndte at røve dem Mælet og gjøre dem sløve og følesløse. Men inde paa Land hørtes i dette Øieblik høie Raab, som rettede de Tilstedeværendes Blikke mod eet Punkt. To Mennesker ilede hen ad den smalle Sti, som Bønderne havde kastet igjennem Sneedriverne for at komme ned til Søen. Det var Ømanden og hans Stalbroder Ben.

Den Første var festligt klædt, han bar en Medaille i et blaat og rødt Baand paa Brystet. Hans Ansigt havde et høitideligt Udtryk, da han tog sin blanke Hat af for de gabende Søfolk, der paa alle Sider omringede ham, og man betragtede det forunderlige Væsen, der aldrig før havde staaet i deres Midte. Ømanden vinkede ad Ben, og skød ved hans Hjælp en af de mindste Baade ud; men da han mærkede at Isen allerede var sammenskruet, og at det var umuligt at bane

sig Vei igjennem den, trak han Baaden tilbage og tog to lange Bundskjæl, bandt dem fast hver til sit Knæ, og krøb paa denne Maade hen over Isen. Han naaede Braget, og lod To af de Skibbrudne klamre sig fast paa Ryggen af sig, hvorefter han vendte tilbage paa samme Maade. Et skingrende Bifaldsraab modtog ham paa Strandbredden. Han gik ud igjen, naaede lykkeligt Braget, fra hvis Agterspeil de to Tilbageblevne firede sig ned til ham. Men som han vendte tilbage, standsede han pludseligt, et Skrig foer hen over Isfladen og han sank bevidstløs af Udmattelse hen under Vægten af sin tunge Byrde.

Viggo havde ved Volmars Side været Vidne til det hele Optrin. Da han første Gang saae Ømanden krybe ud paa Bræderne, vilde han med, men blev holdt tilbage af Folkene omkring ham; nu derimod foer han uden Betænkning hen over Isen. I samme Øieblik skreg en dyb og gjennemtrængende Stemme bag ved ham: „Brødre, kom ham til Hjælp!“ Dette Raab lød fra en gammel Mand, som stod oppe paa en Steen i nogen Afstand fra den øvrige Mængde, omringet af tre høie, mørkebrune Skikkelser. Det var Mathy Hjeil. „Hurtig afsted efter ham!“ gjentog han bydende, „frels ham!“ Men Taterne bleve staaende.

„Hvad rager han vel os?“ mumlede En af dem i en tvær Tone og rystede med Hovedet.

„Hvorledes!" skreg Math harmfuld. „I ville ikke, I Feige? Vel! saa red mig, red eders Fører!" Med disse Ord ilede den gamle Mand ud paa Isen. Nu betænkte Hedens Børn sig ikke længer, med et høit Skrig fore de efter ham og lidt derpaa bare de Ømanden og de to Søfolk ind i deres Arme.

Generalen lod de Skibbrudne kjøre op til Uglvig. Han bad Poul og David om at tage sig af den bevidstløse Ømand, og senere føre ham op paa Herregaarden. Viggo og Math gik ned til Esbjerg Kro.

De vare nu alle forsamlede paa Uglvig. Ved Generalens og Alices kjærlige Omsorg kom de Skibbrudne efterhaanden igjen til sig selv. Der herskede almindelig Glæde paa Gaarden. Ømanden deelte den vel, men var forlegen og ordknap.

„Vorherre velsigne den Fader der kalder Dig Søn!" sagde Poul, og rakte Ømanden Haanden:

„Du er en brav Gut, det Skudsmaal vil jeg give Dig for hele Verden!"

„Siger Du det, Poul? vilde Du ikke tage dine Ord tilbage, hvis Du kjendte mig?"

„Paa min Sjæl, nei!" svarede Smugleren med en Følelse han ikke ret kunde gjøre sig Regnskab for.

„Virkelig ikke?" vedblev Ømanden og saae vist paa Poul; „kjender Du mig ikke? Fader, det er mig. Jeg er Henrik, din Søn!"

„Henrik?" raabte Sømanden, „Herre Jesus, er det sandt? Du — min Søn!" Og han aabnede sine Arme og slyngede dem om Ømanden, medens han grædende bøiede sig over ham og kyssede ham.

„Ja vist!" vedblev denne „det er mig. Dengang vi sidst saaes, var jeg sexten Aar, nu er jeg tre Gange saa gammel. Jeg har syndet svart imod Dig, Fader! men Vorherre har ogsaa straffet mig derfor; tag nu din Forbandelse tilbage."

„Ja, ja! gid Gud vilde høre min Bøn, og velsigne Dig, Du min eneste Dreng! Men fortæl mig, hvordan er det gaaet Dig? Hvorfor har Du levet mig saa nær i den lange Tid, uden at give Dig tilkjende?"

„Jeg vilde ikke nærme mig førend jeg havde gjort Noget, som kunde forsone Dig," svarede Henrik sagte, „men see Dig maatte jeg, og derfor drog jeg herhen. Da jeg kom ud af Huset derovre, — Du forstaaer mig nok, tog jeg Hyre med en Amerikaner; vi bleve tagne i den spanske Sø af en Franskmand, og jeg kom i Tjeneste hos ham. Jeg opførte mig godt ombord; og derfor gav Keiseren mig denne Medaille. Da jeg havde faret endeel Aar, kunde jeg ikke længere styre min Lyst efter at see Hjemmet og Dig: jeg vidste at mit Ansigt var blevet ukjendeligt nok i den Tid jeg var borte, saa at jeg ikke behøvede at frygte nogen Gjenkjendelse,

selv af dem, der havde seet mig daglig her. Siden den Tid har jeg boet ovre paa Holmen og hjulpet til at redde dem, som gik paa Revene. Een Mand har jeg givet Døden, men jeg har bødet derpaa ved at give Mange tilbage til Livet.

XI.

Naar Capitain Dahl ikke var paa Krydstoure, tilbragte han en stor Deel af sin Tid paa Uglvig og blev saaledes et stadigt Vidne til hvad der forefaldt i Generalens Familie.

Med stigende Harme lagde han Mærke til de Fremskridt, der i den senere Tid havde fundet Sted i Forholdet mellem Viggo og Alice, at Varner Dag for Dag bleve mere tiltrukken af hende, og at hun var intet mindre end ligegyldig mod ham.

Denne farlige Medbeiler maatte fjernes; og Capitainen var i Valget af Midlerne dertil saa meget mindre varsom, som han syntes at have bemærket, at det ikke var Generalen ukjært at blive befriet for de hyppige Besøg af denne Fremmede, hvem Ingen ret kjendte. Dahl lagde Raad op med Jeremias Skolemester. Hvad der forhandledes imellem dem, fik dog Ingen at vide; men man traf Jeremias oftere end

ellers i Esbjerg Kro, der mødtes han med Simon Spillemand. Capitainen færdedes endvidere mere end sædvanligt med Herredsfoged Ingvor, der søgte enhver Leilighed til at gjøre sig gjældende, og allerede længe havde seet skævt til Varner.

En Formiddag, da Viggo vendte tilbage fra en af sine jævnlige Spadseretoure i Omegnen, blev han ikke lidet forundret ved at see to Retsbetjente staaende opstillet ved Døren til Esbjerg Kro, og da han traadte ind i Stuen, kom Herredsfoged Ingvor, fulgt af en lille, gulbleg og haltende Person, hen imod ham.

„Godt, min Herr Varner, eller hvad De ellers behager at kalde Dem," udbrød han, „vi vente Dem just. Seer De! Jeg finder mig, for visse Aarsagers Skyld, foranlediget til at forlange nogle Oplysninger af Dem, f. Ex. om De virkelig er den Person, De hidtil har udgivet Dem for, i hvilket Tilfælde jeg udbeder mig Tilladelse til at kaste et Blik paa de Papirer som kunne godtgjøre Sligt."

„Min Herre!" udbrød Varner overrasket, „jeg indseer ikke Grunden til dette Skridt fra deres Side."

„Ja seer De, vedblev Embedsmanden, „her gjælder intet Hensyn, jeg har Bemyndigelse dertil, og derfor henvender jeg mig til Dem. Et af de offenlige Blade indeholder i denne Tid en Opfordring til alle Politi-Embedsmænd om at lade en vis bortrømt

Student, ved Navn Leopold Schäfer, efterlyse og paagribe hvorsomhelst han maatte opholde sig i de danske Stater, ikke sandt Niels Brok! Du har jo dette Blad hos Dig?"

„Ja vist!" svarede Skriveren, idet han mechanisk lagde det frem paa Bordet.

„Efter Beskrivelsen af bemeldte Person at dømme," vedblev Fogden, „passer Alt nøiagtigt paa Dem, og for at undgaa videre Ubehageligheder, maa jeg altsaa bede Dem om at hente deres Papirer."

Viggo blev bleg, og betænkte sig nogle Øieblikke tvivlraadig.

„Nu, min Herre!" fortsatte Ingvor, „Papirerne! der behøves jo ingen Betænkning i en Sag, der er saa soleklar som denne."

„Jeg kan ikke tilveiebringe dem" svarede Viggo, „min Brevtaske er for kort Tid siden bleven mig frastjaalen."

„Dette Udsagn om frastjaalne Papirer klinger ret smukt, men mindre sandsynligt, og jeg nødes til at hæfte Dem. Hvorfor har De, i Tilfælde af et overgaaet Tyveri, ikke gjort fornøden Anmeldelse derom? Jeg skulde da tænke, at vi Justits-Embedsmænd forstaa at hævde hver Mands Ret i slige Tilfælde."

Viggo, der havde en Anelse om Sammenhængen, bed sig i Læberne, men taug. Retsbetjentene forseglede

hans Eiendele. Derpaa lod han sig godvillig føre til Vognen, som var kommen med Fogden og ventede i nogen Afstand fra Kroen, og indtog det ham anviste Sæde mellem tvende Betjente.

Dette Optrin blev hurtig bekjendt i Omegnen. Generalens Tjener, som først bragte Historien op til Uglvig, forsikkrede høit og dyrt, at Varner var bleven hæftet som Røver og Mordbrænder.

„Seer De, Hr. General!" udbrød Jeremias Skolemester, idet han lagde Avisen, som han just var ifærd med at forelæse. „Sagen havde sin Rigtighed, den Aften jeg kaldte Herr Varner en Vagabond, en Styverfænger. Han har stiftet Oprør i Tydskland, og er nu flygtet hertil for at undgaae sin Straf." Skolemesteren vilde have fortsat disse Udbrud, hvis ikke et Blik fra Alices Øine havde standset ham i hans Veltalenhed. Hun var den Eneste paa Uglvig, der følte en oprigtig Deeltagelse for Viggo, hun bad sin Fader indstændigt om at tage sig af ham, og skrive til Ingvor.

En otte Dage senere sad Poul Piils Familie forsamlet ovre paa Fanø. Ømanden hjalp Faderen med at tiltakle den lille Jagt, som en af Dagene skulde løbe ud paa dens sædvanlige Toure langs Kysten op ad Elben. Ven boede hos Piil, til han næste Sommer kunde faae Hyre. Han var beskæftiget med at flikke paa et Seil. Poul selv var meget stadselig klædt,

han var nemlig den Dag bleven tilsagt at møde i Retten, for at afgive Forklaring i Viggos Sag.

„Det gjør mig ondt for ham!“ udbrød han. „Det er en flink En, den Varner; man kan vel see paa ham, at han ikke er vant til at bjerge sin Føde paa Landeveien.“

„Varner!“ gjentog Ben, og lagde Seilnaalen fra sig. „Sagde I Varner, Poul? Mig tykkes at det var det samme Navn, Du læste paa den Brevtaske, jeg tog hjemme hos min Broders, den Tid han var slaaet ihjel af Natmændene, ikke sandt Henrik?“

„Du taler et Ord!“ udbrød Henrik glad, „hent den engang op af Ledikken, Ben!“

Ben gjorde det, og ganske rigtigt stod Viggos Navn med Guldbogstaver paa Taskens ene Side.

„Hvordan er Du kommen til den, Ben?“ spurgte Poul, og betragtede ham med et mistroisk Blik.

„Stjaalen den har jeg ikke, som I kanskee tænker,“ svarede Ben, „men dengang jeg hørte at de havde myrdet min Broder, gik jeg ned til hans Huus, fordi jeg meente at der kanskee kunde være noget for mig, men Alt hvad jeg fik, var denne Taske, som Simons Kone sagde tilhørte Capitain Dahl fra Hjerting, og bad mig at levere ham; jeg stak den da til mig, fordi Noget altid var bedre end Intet. Det var endnu i den Tid vi boede ovre paa Holmen. Da jeg vidste

Henrik den, kunde han see at Skriften betydede saameget som Varner."

Medens de saaledes talte, blev Døren aabnet og Math Hjeil traadte ind. Ogsaa han havde hørt, hvorledes det var gaaet Viggo. Han var kommen over til Fanø for at spørge Poul, hvorledes det gik med Forhøret; thi selv turde han ikke vove sig ind i Byen, af Frygt for at træffe paa sin gamle Bekjendt: Fangevogteren. Poul bød ham at tage Plads, og Huusmoderen satte et Krus Gammeltøl paa Bordet for ham.

Medens han hørte paa Smuglerens Fortælling, faldt hans Øine hændelsesviis hen paa Kisten hvor Brevtasken endnu laa, og neppe saae han den, førend han udstødte et glad Skrig.

„Hvorledes, Poul Piil!" raabte han overrasket, „hvordan er I kommen til den? Det er jo netop den han mangler, den stakkels Fyr! for at klare sig af Fangehullet."

Og nu fortalte Math, hvorledes Viggo havde mistet den, og navngav Simon Spillemand som den formeentlige Ransmand.

„Det har sin Rigtighed," svarede Ben, „min salig Broder har kanskee stjaalet den til Capitain Dahl derovre, for Simons Kone meente, at den tilhørte ham. Naar den kan være Jer til nogen Nytte, Math,

maa I gjerne tage den med, jeg har saa ingen Brug for den." Math tog Tasken, og forlod Huset.

Det var en af disse skjønne Aftener i Slutningen af April Maaned, som vort Fødeland kun kjender ganske faa af, og som udøve en saa oplivende og velgjørende Virkning paa Sindet. Vinteren var nu forbi, man følte Sydvestvindens milde Luftning. Saalangt Himlen strakte sig var der ikke en Sky at see; Solen var for lidt siden gaaet ned, men farvede dog endnu med et svagt Skær Søerne og Græsset i Moserne. Fuglene sang endnu. De vare saa muntre og tilfredse, og deres jublende Toner løde saa hurtigt og ivrigt, som om de indbyrdes fortalte hverandre, hvor godt de skulde faae det i den kommende Sommer.

Hen ad Hedeveien fra Strandby over til Jerne gik en gammel Mand, klædt i Faareskind, med en Kæp i Haanden. Han sang saa smaat hen for sig; man kunde nok see, at han var glad og tilfreds, men det var ikke Aftenens Skjønhed, der gav hans Ansigt denne smilende Mine. Hans Læber bevægede sig hurtigt, og hans lange, kraftige Skridt tydede paa en fattet Beslutning eller en Plan, han ilede med at udføre. Det var Hedemanden. Bag efter ham travede hans Hund.

Ligesom hiin Aften sidder Cardoval udenfor sit Huus, rygende sin Cigar. Hans Blikke hvile venligt

paa hans Hustru, medens han bevæget og livfuldt fortæller hende om det kjære Fødeland. Og ligesom hiin Aften lyder atter Sang ude fra Heden, og Begge lytte dertil i stille Glæde. Math kommer nærmere, blotter sit Hoved og træder hen til Bænken. — „Señor! Jeg talte engang til Dem om en Sag, som var Musik i deres Øren," sagde Math, „og jeg kommer iaften i samme Ærinde."

„Ah, por Dios!" tog Cardoval hurtigt tilorde, og pegede paa sin Gemalinde. „Forstaaer Du mig?"

„Meget vel, deres Naade!" sagde Math smilende, „men Señora maa gjerne høre Alt: nu er det ikke længer nogen Formodning, jeg siger det bestemt, deres Søn lever!"

„Min Søn!" skreg Donna Laura, med en Tone, der trængte sig fra det Dybeste af hendes Bryst, og hun sank afmægtig tilbage i sin Mands Arme. „Ah, hvad sagde denne Fremmede? Han talte om vor Søn!"

„Mand!" udbrød Spanieren, og hans Læber bævede og hans Øine funklede, „talte Du Sandhed? Veed Du at min Søn lever?"

„Saa vist, som Gudfader er i Himlen!" sagde Math bestemt, „men der er gaaet mange Dage hen siden De saae ham sidst, mener De at kunne gjenkjende ham, hvis han igjen stod for Dem?"

„Ha!" raabte Cardoval, „gjenkjende ham? Kjen-

der ei Ørnen sin Unge? Cardoval vilde finde sin Søn blandt Tusinde. Han er jo en Spanier som jeg selv, — et Ord! et Blik! — o, om jeg saa var blind, vilde jeg gjenkjende ham, det er jo min egen Søn!"

„Og husker De," hviskede Laura til sin Mand, „dette Snogebid paa hans venstre Haand? — Men hvorfor bliver han borte? Vi have ikke seet ham saalænge."

„Señor!" vedblev Tateren, „der maa handles; man har fængslet ham nede i Varde; De maa følge med mig, for at faae ham fri; hans Papirer havde man frastjaalet ham, men Lykken synger for Math, jeg har faaet dem tilbage igjen."

„Hvad!" raabte den gamle Spanier, idet han foer op, „Han er i Fængsel? min Søn! det have de vovet? Og hvorfor nævnede han ikke sit Navn, for at bringe disse Elendige til at skælve? Han, en spansk Grande, fængslet som en Forbryder! Ave Maria! Cardovals Kaarde taler om Blod, for at hævne denne Skjændsel."

„De glemmer at vi ere udenfor Spanien! sagde Math, „hertillands er Ingen saa høi, at jo Loven kan lægge en Arm paa hans Skulder, og deres Søn er fængslet under et andet Navn. Han kaldte sig Varner mens han boede nede i Esbjerg Kro."

„Hvorfor gjorde han det? spurgte den Gamle

hæftig, „hvilken Spanier rødmer over sin Faders Navn? Guds Moder! Jeg skulde da tro, at enhver Fugl under Himlen veed hvem Cardoval er!“

„Den Sag er vis!“ svarede Tateren med et Smil, „men Viggo skulde have Ondt ved at huske sin Faders Navn. Han blev stjaalen af en Natmand, da han ikke var ældre end tre Aar, og siden har han ikke hørt Cardovals Navn nævne. Hvis De vil befri ham, saa tag imorgen tidlig til Varde, jeg skal være der naar De kommer.“

„Du følger med mig!“ sagde Cardoval bestemt. Tateren rystede paa Hovedet. „Hvorfor ikke det?“

„Jeg har været i Spanien!“ sagde Math, „jeg veed, det skikker sig ikke for en ringe Mand, som jeg, at sidde paa samme Sæde som Cardoval!“

„Ah, Du gode Mand!“ udraabte denne. „Men Du har aandet Luften, som vifter over Sierra Ibera, Du bringer mig mit Barn, min eneste Søn? Kom med, det bliver koldt, min Bolig har altid en aaben Dør for Dig, vi ville glemme vor Stand, træd ind og tøm et Bæger for hermosa Espãna.“

„Som De vil!“ sagde Math; „vi følges da ad imorgen.“ Cardoval bød Laura sin Arm, og Math fulgte efter ind i Huset.

Her talte de sammen om Viggo til langt ud paa Natten. Math skildrede dem mange Træk af hans

eventyrlige Liv. De lyttede med spændt Opmærksomhed til hvad han berettede: I Nærheden af en Løvhytte havde Tateren været Vidne til at Simon Spillemand ranede Viggo. Da han syntes godt om Barnet, havde han, kort efterat Simon havde skilt sig fra Banden, ombyttet det med et Taterbarn, som siden gjaldt for at være Spaniernes. Viggo levede fra nu af hos Math i Høien. Da Taterne droge sydpaa, fulgte han med. Nogle Aar efter kom de tilbage til Jylland. Da de en Vinternat droge over Heden, blev Drengen borte for dem. Han kom senere atter tilsyne og sluttede sig til Banden, Drengen var imidlertid bleven Mand. Endelig lod han sig hverve for de franske Faner, udmærkede sig ved flere Leiligheder, og blev Officeer. Som saadan deeltog han i Felttoget til Rusland og gjorde her Bekjendtskab med en rig, fransk Adelsmand. I Slaget ved Smolensk blev denne haardt saaret, og efterlod ved sin Død Viggo, hvem han havde indsat til sin Arving, en betydelig Formue.

Dette var det væsenlige Indhold af Maths Meddelelser.

Under hele Fortællingen bevægedes Cardoval og Donna Laura af de forskjelligste Følelser. Glæde og Tvivl, Frygt og Begeistring vexlede hos dem. Da Math havde ophørt at tale, vedbleve de stiltiende og i spændt Forventning at betragte ham, som om de

ventede, at han endnu havde mere at fortælle. Den gamle Hedemand begreb den Tvivl, som endnu dulgte sig under deres Taushed. Han gik hen til Bordet, uden at sige Noget, og udbredte foran dem den gyldne Kjæde med Korset, Viggo havde baaret som Barn. Cardoval trykkede Korset til sine Læber og holdt det frem foran sin Hustru. Donna Laura gjenkjendte dette Frelsens Tegn. Hun slyngede sine Arme om Cardovals Hals. Manden jublede, hun græd, og den gamle Tater stod henne ved Døren og saae paa dem, rokkede frem og tilbage og dreiede paa sin laadne Hue.

Næste Morgen tidligt rullede en Vogn bort fra Spaniernes smukke lille Huus. Cardoval og den gamle Hedemand sad i den, og i Døren stod en kvindelig Skikkelse, som lyttede efter Hjulenes Raslen, saalænge hun kunde høre dem mellem de høie Gruusbrinker. Det var Donna Laura.

Herredsfogden var endnu ikke staaet op, da hans Fuldmægtig, Niels Brok, styrtede ind til ham med den Tidende, at en spansk General ventede nede i Contoiret, for at tale med ham. Han reiste sig overende i Sengen, og Herr Brok maatte nok engang gjentage sin utrolige Tidende. Hurtig foer da Ingvor op og iførte sig sine Klæder. Derpaa traadte han ind i Contoiret, hvor de Fremmede ventede ham.

Herr Cardovals Ydre var virkelig saaledes, at

det maatte gjøre Indtryk. Han var høi og fyldig, Alderen havde endnu ikke mægtet at bøie hans Nakke, eller forandre hans stolte Holdning. Han var den Dag iført en hvid og guldbroderet Uniform og en rigt indfattet Kaarde hang ved hans Side.

Kold og let besvarede han den forbausede Fogeds ydmyge Hilsen.

„De har for kort Tid siden vovet at føre et ungt Menneske ved Navn Varner til deres smudsige Fængsel," sagde Spanieren, med al den Kulde han kunde lægge i sine Ord. „Jeg kommer for at løse hans Baand; gjør ham strax fri og før ham til mig."

Ingvor blegnede ved Varners Navn, han følte at hans Iver for at tjene Capitain Dahl kunde volde ham ubehagelige Følger, især da han ikke havde behandlet Viggo paa nogen særdeles skaansom Maade.

„Deres Naade!" stammede han forvirret, „jeg veed ikke hvem jeg har den Ære — den Ære at tale med."

„De kjender mig ikke, Herre?" spurgte Cardoval forundret. „Vel, meget vel! jeg er Herr Cardoval, General-Major af Regimentet El Rey, spansk Grande og Ridder af Calatrava. Jeg skulde mene, at De finder dette tilstrækkeligt, til at jeg for det Første kan fordre et brødefrit Menneske løsladt; hvad det Øvrige angaaer: hvorledes De har turdet fængsle ham, Viggo, min — denne Varner, derom ville vi tale en anden Gang!"

„Ganske vist, naadige Herre!“ svarede Fogden forskrækket, „jeg mener blot, — jeg antager nemlig . . .“ Det var ham ikke muligt at fuldføre Sætningen, han vendte sig forlegen om mod Niels Brok, som om han ventede Hjælp fra ham.

Han havde ikke forregnet sig i dette Haab; thi Brok traadte strax frem, og udbrød i en raa Tone: „Med Forlov at tale et Par Ord med Dem, min Herr Don, eller hvad De hedder; Alt det De her har sagt os, er nok godt, men ikke godt nok til at vi skulde løslade slig mistænkelig Fyr, som denne Varner, De snakker om; nei min Fa'r! De kjender nok ikke stort til Loven her i Landet. Seer De: pro primo udfordres dertil Beviser; pro secundo kan Ingen . . .;“ men længer kom Tølperen ikke med sin Forklaring, thi Herr Cardoval havde neppe hørt hine Ytringer om Viggo, før han rystende af Harme trak Kaarden, og han vilde udentvivl have vidst at bringe Niels Brok til Taushed, hvis Denne ikke itide havde unddraget sig Faren ved et behændigt Spring over det lange Skriverbord, han stod ved.

Math var bleven staaende taus og ubemærket ved Døren. Nu traadte han frem og gik hen til Fogden, som ved at see den dragne Kaarde, med stor Hurtighed var flygtet hen til Døren. „De maa lade Varner slippe, Herr Foged!“ sagde han paa sin rolige, lige-

fremme Maade, „det vil ellers blive slemt for Dem. Her seer De Beviser og Brevskaber nok til at overtyde Dem."

Hermed tog han Papirerne frem af Viggos Brevtaske, og rakte dem en for en til Ingvor.

„Math!" hviskede denne, efterat have kastet et flygtigt Blik i Papirerne. „Jeg vilde Død og Pine ønske, at Varner aldrig var kommen i mine Hænder, men hjælp mig at faae Sagen bragt i Orden paa en skikkelig Maade, jeg skal ikke glemme det ved en anden Leilighed. Du maa overtale denne Herre til at neddysse Alt, vi have jo taget feil af Personen, som Du indseer; vi holdt ham for en gruelig Misdæder, og desaarsag er hans Fængsel just ikke af de Bedste."

„Skaf ham blot fri," gjenmælede Math i en sagte Tone, „men det maa skee hurtigt; lad Niels Brok løbe over til Raadstuen for at klare Tingene."

„Ja, ja!" stammede Embedsmanden, „gaa nu hen til ham, lille Math! stil ham tilfreds, mens jeg skikker Niels afsted."

Herr Cardoval havde imidlertid stukket sin Kaarde i Skeden igjen, han følte selv at være gaaet forvidt, og at det var under hans Værdighed at trække blank mod et Menneske, som Niels Brok. Maths Ord fandt derfor Indgang hos ham, han besluttede at vente, medens Skriveren gik hen for at hente Viggo. Han

satte sig paa en Stol. Ingvor henvendte sig igjen til ham, for at gjøre et Forsøg paa at bringe ham i bedre Stemning.

„Behager deres Naade at træde ind i mit Værelse, imidlertid?" yttrede han med hyklerst Venlighed, „kanskee De vilde tage tiltakke med en Kop The, indtil min Fuldmægtig kommer tilbage?"

Cardoval taug. „Vore Love ere strenge," vedblev Fogden ufortrødent, „man er nødt til at rette sig efter Bogstaven, for ikke at paadrage sig Ansvar. Jeg vil ikke fragaa, at man jo derved imellemstunder gaaer for strængt tilværks, men hvad skal man sige til det!"

„Mand!" afbrød Herr Cardoval ham, „lad mig tænke i Fred, jeg vil ikke tale med Dem; har De handlet som De burde mod Varner, nu vel! saa er det godt, men hvis han besværer sig over Dem, hvis han klager, — hellige Madonna! det skal gaa Dem ilde. Og hvorfor skulde jeg blive her længer, jeg vil gaa. Kom gode Mand! Du følger med mig. Lad eders Skriverkarl føre Varner op i Gjæstgivergaarden, der venter jeg ham, og snart, forstaaer De? Han maa komme hurtig?" Med disse Ord forlod han og Math Herredsfogdens Bolig.

Herr Cardoval stod længselsfuldt ved Vinduet. Hans Hjerte bankede da han hørte Viggos Skridt ude paa Gangen, og da nu denne traadte ind, betragtede

Faderen ham maalløs med et prøvende Blik. Disse modige, funklende Øine, — denne kraftige Figur, — denne Stemme, — nei, en Feiltagelse var ikke mulig. — Herr Cardoval udstødte et svagt Skrig, ilede hen mod Sønnen og sluttede ham fast og inderligt i sine Arme.

En Time senere kjørte Vognen ned ad Søndergaden i Varde, for at bringe dem tilbage til Hjemmet, og de ærbare Borgere, som ikke vare vante til at høre Larm saa tidlig paa Dagen, stirrede gabende ud af Vinduer og Døre efter de Bortkjørende.

XII.

Det var om Eftermiddagen. Et usædvanligt Røre herskede overalt paa og i Nærheden af Uglvig Slot. I den store, rummelige Gaard saae man glimrende Ekvipager, omgivne af en Sværm ørkesløse Tjenere, der fordreve Tiden med at ryge Tobak, medens de gjensidigt mynstrede hverandres Liberi, og derpaa i fredelig Forening samledes i Klynger og fortalte om deres Herskaber, som det kunde falde sig. Jeremias Skolemester var nylig vendt tilbage fra et trættende Ridt til Ribe By, hvortil han i egen Person havde begivet sig, for at faae et lille Digt trykt, som skulde

afsynges paa denne festlige Dag. Langsomt gik han frem og tilbage i Gaarden og talte om sine overstaaede Besværligheder; men hvad gjorde man ikke for at glæde et saa elskværdigt Par som Frøken Volmar og Herr Varner?

Oppe fra Slottet lød munter Larm og Støi, Latter hørtes, høirøstede Stemmer og spøgefulde Indfald, og undertiden kom en nydelig, lille Figur tilsyne saa ved eet Vindue saa ved et andet og bøiede sig ud deraf for at trække frisk Luft. En Mængde Cousiner og Fættere vare i Besøg fra Hovedstaden, og desforuden havde flere anseete Mænd fra Omegnen med deres Damer indfundet sig paa Slottet.

General Volmar gik omkring blandt Gjæsterne, saa fornøiet, som man ikke længe havde seet ham. Han var idag iført en høirød Uniform, smykket med Baand og Ordener.

De Indbudne vare nu komne; dog nei ikke Alle. En let aaben Vogn ruller ind i Gaarden. Alice iler til Vinduet. Hun rødmer. Fodtrin lyde paa Gangen, Fløidørene flyve op og to Herrer træde ind. Det var Viggo, ledsaget af Cardoval. Han var iført sin hvide Uniform og paa hans Bryst funklede Calatravaordenen.

Freidig og lykkelig stod Viggo der ved sin Faders Side, midt i den glimrende og deeltagende Kreds. General Volmar forestillede de to Sidstankomne for sine

Gjæster, og erklærede derpaa Alice og Viggo Cardoval for Trolovede. — —

Hen paa Aftenen vandrede to Skikkelser Arm i Arm i Haven, Stjernerne straalede fra Himlen, Maanelyset glimtede ned igjennem Løvet, og ovre i Ellekrattet sang endnu en eenlig Drossel. Hele Naturen syntes at lyse sin Velsignelse over dette Par. Det var Viggo og Alice. De søgte Havens eensomste Steder og talte halvsagte med hinanden. De vare uformærket komne ud af Laagen og ned paa Stien, som førte fra sorte Mose til Strandby. Her kom en gammel Mand gaaende imod dem. Han var iført en graa Faareskindsklædning og holdt en lang, hvid Stav i Haanden, som han dog ikke syntes at støtte sig synderligt til. Over Ryggen bar han en velstoppet Tværsæk og ved Siden af ham gik en stor Hund. Det var Math Hjeil.

Den gamle Hedemands Øine lyste af Glæde da han saae det unge Par nærme sig. Han tog sin røde Hue af og bukkede venligt for dem. Viggo greb hans Haand.

„See Alice!" udbrød han, „det er ham, denne Mand jeg har fortalt Dig om; ham jeg skylder Alt, han har været min Fader og min Velgjører. Ikkesandt Du Kjære! han fortjener ogsaa din Taknemmelighed?"

„Aa, Ingenting! Ingenting!" sagde den Gamle, med zittrende Læber, medens Taarerne stode ham i

Øinene, „jeg har blot handlet som jeg tyktes ret. Din Lykke min Dreng, var det sidste Baand som holdt mig tilbage i denne Egn, imorgen drager jeg bort med alle mine Folk."

„Bliv hos os, Mathy!" bad Viggo, „Du er nu gammel og trænger til Ro."

„Vist ikke!" svarede Hedemanden, og rystede paa Hovedet. „Jeg er vant til at leve saadan et frit Liv, og trækker bedst mit Veir hvor Guds blaa Himmel er Loftet, og den brune Lyng Gulv under mine Fødder. Jeg vil nu søge mig en Krog op et eller andet Sted, hvor jeg kan leve og dø i Fred, og saa veed jeg dog at her leve Somme, der imellemstunder ville mindes den gamle Hedefugl. Farvel Viggo! Gud Fader holde sin Haand over Dig, og ogsaa over Dem, Frøken Alice. Tillad en gammel Mand at kysse deres Haand; han beder Dem om engang imellem at tænke paa sorte Mose naar Aftenen bliver lang og De spadserer hen ad den Kant med Viggo. Farvel!

Mathy gik. Aftenens sidste Straaler lyste ned paa den nøgne Sandvei, som den gamle Mand skred hen over, flere Gange vendte han sig om efter de to Lykkelige, der ubevægelige og stille, bleve staaende; da han endelig bøiede om ved Strandby Gjærde, tog han sin uldne Hue af, og bredte endnu engang Armene ud mod dem, som til en Velsignelse; hans Læber be-

vægede sig, men Vinden bar Ordene bort, de hørte ikke hvad han sagde.

Derpaa forsvandt han, og de saae aldrig Hedemanden oftere.

Sorte Mose ligger nu tilgroet og øde, de syv Høie staa tomme og ubeboede, Alting er stille og fredeligt blandt dem. Rørdrummen udstøder sit eensformige Skrig i den nærliggende Sump. Lærkerne synge oppe i Luften over den gamle Hedemands sammensunkne Huus. „Hvor er Tateren bleven af?" spørger den Reisende, hvem Bonden fortæller det halvglemte Sagn. Ingen veed det, blot en enkelt brun Skikkelse lister sig sommetider igjennem Herredet; han besøger da altid Mosen, og viser sin Søn, med høitideligt Alvor, Stedet hvor hans Fædre have levet.

Viggrevens Børn.

Solen skinnede; Lærkerne sang; Alheden var bleven lysere, den havde kastet sin Vinterdragt; det var meget varmt derude, og intet Huus eller Træ skjærmede mod de brændende Straaler, som lodret sænkede sig over Vandrernes Hoved; Bølgerne syntes at sove paa den speilglatte Havflade; Vinden hvilte sig mellem de mange, smaa, skinnende Skyer, der svømmede omkring i Himmelrummet, og op fra Hedemoser og Kær dampede en tæt, graaligblaa Taage, som tilhyllede de fjerntliggende Gjenstande.

„Du gaaer for hurtigt, Kei!" sagde den ene af Vandringsmændene, medens han pustende stod stille og tørrede Sveden af Panden, „jeg kan ikke blive ved at hale saadan ud som vi have gjort i de sidste to Timer; vi ville hvile lidt, før vi gaa videre."

„Lad os gaa et lille Stykke endnu;" bad Kei, „hist nede bag Kæret ligger Hagelbjerg, der finde vi et bedre Hvilested end her; og hvis jeg maatte raade, saa bleve vi ved, til vi kom til Halby, hvis Kirketaarn Du kan skimte mod Sønden inde i Taagen."

„Jeg seer Ingenting!" var den Andens Svar, „men jeg troer gjerne, at Du blev ved at gaa, lige til vi naaede din Faders Huus. Fordi jeg nu ikke har saadan en Hestenatur, bliver jeg her, til jeg har pustet ud."

„Det kommer af, at Du er en Kjøbenhavner,

Ven Theodor!" sagde Kei i en spøgende Tone. „Et godt Øie og en hurtig Fod, hører til Sjeldenhederne herovre."

Hermed satte han sig ned i Lyngen ved Siden af sin Ven.

„Det var ogsaa et dumt Indfald," vedblev Theodor, medens han gav sig ifærd med at stoppe sin Pibe, „at spadsere tilfods gjennem Heden fra Horsens. Du fortalte saa meget om den herlige Natur, om det Storartede og Høitidelige herovre, at jeg troede vi vare komne i et Paradis, og nu — Gud hjælpe mig! synes jeg ikke, at det paa Fælléderne omkring Kjøbenhavn er langt smukkere end her."

„Finder Du det?" spurgte den Anden alvorlig, „aa ja! hvorfor ikke? Hver Mand sin Lyst."

„Ja jeg veed vel, at Du ikke deler min Mening," sagde Theodor; „men jeg gad engang vidst, hvordan man kan falde paa at kalde denne Egn smuk? Overalt hvorhen jeg seer, møder jeg Intet, uden Himmel, Lyng og Hav; halve Dage gaa bort, uden at vi træffe et Menneske, og have vi endelig den Lykke, saa er det sjeldent Andre, end en barbenet Bondemand eller pjaltet Tater, hvis blotte Hilsen er nok til at indjage en Ubekjendt Skræk. Brokfuglens hæse Skrig, har ogsaa noget ret Modbydeligt for mig og sætter mig i daarligt Lune. Alting synes mig kjedsommeligt

her paa Heden. Siig mig engang: hvori er det egenlig at det Skjønne ligger?"

„Siig mig heller," svarede Kei, der rolig havde hørt ham tilende, uden dog derfor at dele hans Anskuelse, — „hvad troer Du den mørkegraa Skystrimmel har at betyde, som trækker op hist nede paa Horizonten? Hvad Skjønt mener Du ligger der i den?"

„Hvordan skulde jeg vide det?" sagde Theodor forundret, og fulgte med Øinene den Retning Kei pegede henimod, uden dog at fatte hans Mening.

„Det skal jeg sige Dig, min Ven! der ligger en heel Ladning Vand i den, og minder os om at bruge Benene, hvis vi ville være under Tag førend Skybruddet staaer over vort Hoved, rap Dig derfor, vi maa see at naae Kroftedet i Tørveir."

„Det er en ny Behagelighed til ved Heden," mumlede den Anden, idet han reiste sig og fulgte efter Kei, som med lange og hurtige Skridt igjen begyndte sin Gang.

En Tid gik, hvori der ikke blev talt et Ord. Theodor skred vranten og fortrædelig fremad, og lod sit slette Lune gaa ud over Blomsterne paa Veikanten, som han hobeviis afmeiede med sin Stok. Hvergang han hævede sit Blik, saae han Kei nogle Skridt forud skride hen over Sandveien mellem Lyngbuskene, med en Hurtighed, som om han aldrig kunde blive træt.

Det begyndte at graane; mørke Skymasser samlede sig i Luften, uden at det var muligt at opdage, hvorfra de kom; enkelte Lyn glimtede i Vest; Hyrderne dreve Faarene sammen og førte dem til Folden, en huul, gjennemtrængende Susen foer over Heden: det var Havet som vaagnede, og begyndte at synge sin gamle, velbekjendte Melodi.

„Hører Du?“ spurgte Kei, og stod stille, „jeg tog ikke feil, det trækker sammen deroppe til en dygtig Byge, og vi naae neppe Kroen før den begynder; lad os derfor slaa os til Ro i det første det bedste Huus, vi komme til, maaskee det igjen klarer op henimod Aften. Saavidt jeg mindes, maa her ligge en Hytte i Nærheden.“

„Det var fornuftigt talt;“ meente Theodor, — „et Tag over Hovedet, Hvile og Spise, er Alt det, jeg for Øieblikket ønsker; hvad imidlertid Huset angaaer, som Du taler om,“ — vedblev han, og saae sig om til alle Sider, — „saa øiner jeg kun Kæmpehøie og Bakker her i Nærheden.“

„Det er netop dem jeg mener,“ svarede Kei og bøiede ind paa en Gangsti, som førte ned gjennem en stor, tilgroet Mose. Det gik nu atter rask fremad, gjennem Rørhalm og Siv. Efter en halv Times Forløb havde de naaet Maalet.

Det var en lav Bondehytte, opført midt i en

gjennemgravet Jordhøi. Denne dannede paa de tre Sider Væggene, medens den fjerde Væg var reist af opstablede og sammenføiede Kampesteen, med en lille skæv Dør i Midten og et Vindue paa begge Sider. Taget var af Lyng, og hvilede paa smalle, tynde Lægter, sammenføiede som Sparrer; en stor tyk Skorsteenspibe ludede op fra Midten. Foran Hytten stod et gammelt, trøsket Rønnebærtræ; til dette var en opsadlet Hest bunden. Da de nærmede sig, traadte en Jæger ud af Døren, fulgt af en stor Hund. Han løste Hesten og vilde til at sidde op, da Hunden begyndte at giø, og sprang brummende hen imod de Kommende. Theodor trak sig hurtigt til Siden, men Kei blev staaende, og holdt sin Stok for sig.

„Kald deres Hund tilbage,“ raabte han til Skytten, „ellers slaaer jeg til den.“

„Hvem er I! der fører saa store Ord i Munden?“ udbrød denne med spodsk Latter. „Min Hund taaler ikke godt at lugte Fremmede, er I en rigtig Karl, holder I den selv fra Livet, — pus Lulu!“

„Godt!“ sagde Kei rolig. „I skal ogsaa see at jeg kan det.“

Han kastede Stokken, og da Hunden, ved Jægerens Udraab atter foer ind paa ham, bøiede han sig ned mod Jorden, greb Dyret behændigt i Nakken, og slyngede den med Hæftighed hen mod Hyttens Væg

Hunden udstødte et Hyl og krøb frygtsom tilbage til sin Herre.

„Fordømte Karl!" skreg Skytten forbittret, idet han gik hen til Kei. „Det er din Lykke, at min Bøsse mangler Krudt og Bly i dette Øieblik, ellers skulde Du times en Ulykke, Du!"

„Siig hellere," tog Kei til Orde, „at det er din Lykke, at jeg mangler Lyst til Klammeri, ellers kunde det let gaae Dig som det gik din Hund."

Han fik knap sagt disse Ord, før en Omstændighed indtraf, der paa eengang endte Striden; det var Regnbygen, som styrtede strømmeviis ned. Kei og Theodor gik ind i Hytten. Jægeren besteg sin Hest og satte afsted ind over Heden.

I Stuen saae man fem eller sex Fiskere forsamlede, og ifærd med at skifte et vældigt Kruus Gammeltøl, som gik fra Haand til Haand blandt dem. De havde Alle været Vidne til Optrinnet mellem Skytten og Kei. Den Dristighed og Styrke han ved den Leilighed havde lagt for Dagen, gjorde et saare gunstigt Indtryk paa dem. De reiste sig fra Bænken og bøde ham et venligt: „Guds Fred!" Derpaa opfordrede Værten de Komne til at tage Plads ved et Bord, som han trak frem paa Leergulvet, og om hvilket han stillede to Halmstole. Da Uveiret ikke lod til at sagtnes, beredte Kei og Theodor sig paa at blive.

De havde sat sig ned, lode Mad bringe ind og lyttede derpaa til Samtalen, som Fiskerne førte indbyrdes.

Blandt disse var der især Een, som tildrog sig deres Opmærksomhed. Det var en høi, stærktbygget Mand. Han sad i Krogen noget borte fra de Andre, og røg af sin Pibe, uden at tage synderlig Deel i hvad der blev talt. Hans mørke, solbrændte Ansigt bar Udtryk af en godmodig Ærlighed, men havde forresten ikke det Ringeste tilfælles med de øvrige Fiskeres. Hans mørke, tætkrøllede Haar var paa flere Steder blandet med graat; hans spillende Øine vare i bestandig Bevægelse, med et Liv og en Virksomhed, som stod i en forunderlig Modsætning til hans rolige, sorgløse Holdning. Hele hans Dragt bestod i et Par Faareskinds-Beenklæder og en Vadmels Kofte, som var bunden sammen om Livet med Strikke, og indenfor hvilken et stærkthvælvet Bryst kom tilsyne. Denne Mand var en Tater, som længe havde opholdt sig i Egnen. Folk vidste han hed Math, iøvrigt var han ikke synderlig kjendt.

Paa eengang forekom det Kei, at Manden blev opmærksommere paa hvad der blev talt, hans Træk fik større Liv, og han rettede sit Blik imod en ung Fisker, der nylig var traadt ind.

„Som jeg nys sagde," yttrede Denne, „det kan vel være en halv Time siden jeg mødte Diggreven

inde i Rimingen ved Søen, jeg var just ifærd med at skrre vor Baad, da han strøg mig forbi, og jeg kunde godt see paa hans Fagter at det igjen var af Lave med ham."

„Ja vel," tog hans Sidemand til Orde, „i saadan et Veir har den Onde altid sit Spil med ham, jeg har tidt mødt ham ude paa Søen, drivende for en Aare i en Storm, hvor en ærlig Gøiser takker Vorherre for at naae Land; men med ham er det nu saa fin Sag, han har forsoren sig Gud."

„Man vil sige det," bemærkede en gammel, hvidhaaret Mand, „jeg gad vidst, Amos, om det er sandt? Nutildags har den Onde ingen farlig Magt over Menneskene, da der er blevet saa mange Præster."

„Kan være, Mikkel!" sagde den Spurgte, „I behøver dog blot at tænke paa den store Engelskmand, der gik under derude ifjor; mindes I, hvem der bordede hans Vrag, da Ingen af os turde gjøre det? Har ikke jer egen Broder, samme Aften, seet en lille sort Spirrevip sidde agterud paa Toften, baade da han kom ind og gik ud, og det var da vel ingen Anden end den Onde, han havde solgt sig til, der styrede for ham."

„Hvem er egenlig Den Klør, I prate om?" spurgte en Bondemand, som var fremmed i Egnen.

„Hvem han er, skal jeg ikke saa vel kunne sige,"

var Svaret. „Der er kanskee knap Nogen som veed det rigtigt, men klart er det, at han er mere end Nogen herinde. For en halv Snees Aar siden, eller endnu længere tilbage, var han Anfører for os Gøisere, og da var han en stolt Karl, det kan Ingen fragaa. Havde Vorherre engang imellem forundt os lidt Stranding, var han altid den Første paafærde, og naar vi ikke turde stikke ud mellem Revene, gik hans Baad derud og slap altid heldigt tilbage. Hvordan det nu traf sig, veed jeg ikke, men han giftede sig tilsidst, og drog et Par Børn til Verden; imidlertid varede det kun kort, før hans Kone maatte holde for, man sagde at han druknede hende, fordi hun faldt ham for svagelig, og gjorde Ufred med ham. Derover er han nok bleven svag i Hovedet; thi siden den Tid gaaer han næsten hver Nat i Mulm og Mørke langs Strandbredden, og raaber høiere end baade Sø og Storm, han søger saa efter hendes Lig, og Somme have seet ham, naar Maanen skinnede, vade gjennem Dønningen med hende i Armen, men hvergang han naaede Land, blev Kroppen levende og stak ud i Søen igjen. Math derhenne maa vel bedst vide Besked om alt dette, siden han boer hos ham, oppe paa Diget."

Med disse Ord vendte Fiskeren sig om til Tateren. Denne havde under hele Talen ikke mælet et

Ord; men det vexlende Udtryk i hans Ansigt gjengav fuldkomment hans Tanker, og af og til foer et harmfuldt Blik over til de Talende. Alles Øine vare nu henvendte paa ham, man ventede en Bekræftelse paa den Andens Fortælling. Math skød rolig sit Krus hen paa Bordet, og udbrød med en dyb, fuldtonende Stemme:

„Vel hører jeg mange underlige Ting fortælle om Diggreven deroppe, men Du gjør klogest i, Amos, kun at tro det Halve af hvad Folk sige, det Meste pleier gjerne at være Fabel."

Han taug nu og saae igjen stille hen for sig, som om han meente, at Diggreven ikke behøvede noget bedre Forsvar; men Amos lod sig ikke slaa af Marken.

„Godt nok Math!" vedblev han, „om vi og kun tro det Halve af hvad Folk sige, saa er det dog klart, at han har forsoren sig til den Onde. Ton Tielle nede paa Sletten har seet ham forrette Ting, som ikke høre Mennesket til, men jeg kan vel tænke, at Du har din Profit ved at holde disse Kroniker skjulte."

„Og jeg siger Dig, at hvert Ord i din Mund er Løgn, Amos!" raabte Math. „En Dreng som Du burde ikke fortælle Kroniker om andre Folk; nu tier Du stille med hvad Diggreven angaaer, ellers bliver det feil med Dig."

Fiskerne fore op ved Maths Trusel, de tilkastede ham Blikke, som tydeligt viste, hvormeget de følte sig fornærmet paa deres Kammerats Vegne. Math brød sig ikke stort derom.

„Tie stille, Du sorte Hund af en Tater!" skreg Amos, og slog med sin knyttede Haand i Bordet, „paa det Lav! kom herud paa Gulvet engang, Du! lad os prøve hvis Jern der har den bedste Spids."

Der funklede noget Vildt i Maths Øine, da han reiste sig op fra sit Sæde; hans Haand foer ind under Kosten, og som et Lyn blinkede en blank Kniv i hans Haand.

„Prøv den!" raabte han, og Kniven foer med et piilsnart Kast tæt forbi Fiskerens Hoved, og borede sig ind i Dørkarmen paa den anden Side af Stuen.

„Du traf mig ikke Math!" brølte Amos med et hævnlystent Blik, og veiede sin Kniv i Haanden.

„Det meente jeg heller ikke," sagde Tateren med et roligt Smil, „men jeg traf den sorte Knast derhenne, og det var vel en ligere Sag at bore Staalet i Dig end i den, hvis jeg havde villet det."

Forundret gik Fiskeren til Døren og saae den Andens Kniv sidde midt i en lille Knast, og det saa fast og sikkert, at han kun med Møie kunde trække den ud. Alle Tilstedeværende udbrøde i Bifaldsraab, og Amos rakte forsonet Kniven tilbage.

„Der Math!" sagde han, „tag din Kniv igjen, Du er min Mand, lad intet Kæremaal være mellem os."

„Det er heller ikke værdt," sagde trohjertet den Gamle og rystede Fiskerens Haand.

„Det kan vel ogsaa være," tilføiede denne, „at det jeg nylig fortalte angaaende Ham deroppe, hænger anderledes sammen, men Folk sige det alligevel."

„Ja seer Du," udbrød Math, „derfor maa en ærlig Mand takke Gud at der er Løgn til i Verden, det vilde see underligt ud, hvis Folk skulde svare til hvert Ord de sagde; en anden Gang Amos, saa ville vi ikke tale om Diggreven, naar vi træffe sammen, det volder kun Ufred mellem os, og det er til ingen Nytte."

Saaledes talende, reiste han sig og saae ud efter Veiret.

„Gud i Vold nu," vedblev han lidt efter, „nu linder hun en Kjende udenfor, det begynder at klare op, og jeg maa videre."

Han betalte sit Krus Øl, tog sin røde, uldne Hue, forlod Huset, og man saae ham, med lange, hurtige Skridt, vandre over Heden ned ad Stranden til, i den Retning, hvor Diggrevens Bolig laa.

Kei og Theodor havde som Tilskuere taget levende Deel i det der foregik. Tateren gjorde især et mægtigt

Indtryk paa den Første, og han henvendte sig til Værten for at faae Oplysning om denne besynderlige Mand.

„Saamænd!“ var Svaret paa hans Spørgsmaal, „Ingen veed forvist hvem Math er; han boer et Par Mile herfra i et lille Boelsted, nede paa Diget, og hører nok til Natmændsfolkene, for hver Gang de drage herned, opholde de sig hos ham, og det gaaer da imellemstunder lystigt til blandt dem; forresten er det en skikkelig En, den samme Math, han kommer ofte ind til mig og tager sig et Krus Gammelt, og betaler altid redeligt; men saasnart man blot omtaler Diggreven, bliver han ildvorn og kan da lige saa lidt holde sig rolig, som Krudt kan det, naar det kommer for nær til Staal og Steen. Forgangen Sommer ryddede han hele Stuen ud, fordi nogle Prangere havde ladet Ukvemsord falde om Manden paa Diget, og dengang var der dog Karle tilstede, som pleie at staa for Slag, det var Folk fra Salling og Holmsland; men ud maatte de alligevel, for Math er stærk som en Tyr, naar de drille ham. Han havde ogsaa en Gang fat i Junkeren, hvis Hund I nys tog et godt Tag i, og det vilde være blevet feil med Fyren, hvis jeg ikke havde lagt mig derimellem.“

„Junkeren!“ gjentog Kei forundret, „hvem er det? Mener I Skytten, som forlod Huset da vi kom?“

„Kors bevar os! Herren maa nok være langveis

fra, da I ikke kjender Thorsten Theilov, Herremandens Søn ovre paa Julinge. Det er sjelden godt, at have noget Udstaaende med ham; I kan tro, hvis han nogensinde træffer paa Jer igjen, vil han vist ikke glemme at sige Tak for sidst."

Her blev han afbrudt af Fiskerne, der kaldte ham hen til Bordet for at opgjøre deres Regning, og derpaa brøde op.

Stormen havde imidlertid lagt sig, det var atter blevet stille udenfor; Maanen speilede sig i Havet, og Stjernerne saaede Guld paa Bølgerne, som sagte rullede op mellem Stenene paa Bredden. Der var kun Kei, Theodor og Værten tilbage i Hytten. Denne lod sin Veltalenhed spille efter bedste Evne, for at bevæge dem til at blive Natten over. Theodor var heller ikke uvillig dertil; men da Kei forestillede ham, at det Leie som her ventede dem, var et Bundt Lyng oppe paa Loftet, at de derimod efter en halv Times Gang kunde naae Krostedet, saa gav han efter, og de forlode Hytten.

II.

En Milsvei fra Kysten af Vesterhavet, paa en ret frugtbar Slette, ligger Gaarden Hindsholm. I det

Tidsrum hvori denne Historie foregaaer, beboedes den af en Herremand, Falk, der lod Stedet herskabeligt indrette, da han kom dertil. Falk var en Søn af Egnens forrige Sognepræst, og havde i sin Tid studeret, men ved et Besøg hos en af sine Slægtninge, lærte han en Dame at kjende, der saavidt vidstes, var Italienerinde af Fødsel og i Besiddelse af en stor Formue. Han ægtede hende og opgav Studeringerne. Efter adskillige Aars lykkelige Samliv døde Falks Hustru. Hun havde skjænket ham en Datter ved Navn Bianca, som ved Moderens Død kun var sex Aar gammel og derfor blev sendt til en Tante i Hovedstaden, hvor hun blev opdragen. Da hun var confirmeret, lod Faderen hende komme tilbage til Jylland. Siden Biancas Hjemkomst foregik der en fuldstændig Forandring i det hele Huusvæsen. Det varede ikke længe, før de gammeldags Stole, Borde og Dragkister, som saalænge havde gjort Stads i Værelserne, bragtes afveien og ombyttedes med nye og smagfuldere, de fordums hvide gibsede Vægge bleve overtrukne med Tapeter, nye Gardiner anskaffede i de gamles Sted; med eet Ord: Bianca lod Alting forandre efter sit Hoved, og det var unægteligt, at hendes Indretninger bidroge til at forskjønne og give Huset et Hygge, det forhen aldeles havde manglet. — Falk brød sig ikke stort derom, han hørte til den Slags

Mennesker, som sjeldent falde paa at anstille Betragtninger over Noget uden den høieste Nødvendighed; han lod Datteren indrette som hun fandt for godt, og det Eneste, der undertiden vakte hans Uvillie, var den Indskrænkning i hans forrige Friheder, han efterhaanden maatte finde sig i. Saaledes turde han ikke udkradse sin Pibe paa de nye Messing-Kakkelovnsplader, ikke engang ryge i alle Værelser. Han fik et eget Værelse anvist til dette Brug, og saa stor var den Magt hun udøvede paa ham, at man tilsidst aldrig saae Piberne komme udenfor dette. Kun i eet Punkt formaaede hun ikke at rokke ham, der forbleve hendes Bønner og Overtalelser frugtesløse; hun havde nemlig en Plan med Haven, som hørte til Gaarden. Bianca vilde have en Strækning af den indrettet til Blomsterbede, i nyere Stil, og til den Ende lade alle Faderens Bistader flytte, men dette modsatte han sig. Skjøndt af Naturen lidet modtagelig, havde han dog fra sin tidlige Ungdom næret en stor Forkjærlighed for Bier. Falk havde efterhaanden forøget sin Samling til flere hundrede Kuber, og Omsorgen for dem udgjorde næsten udelukkende hans Beskæftigelse. I lange Rader stode Buske fulde af Blomster, Bierne helst trak af; Falk røgtede dem selv, og man var altid sikker paa at træffe ham mellem Kuberne; siddende paa en Stol og rygende af sin Pibe kunde han

tilbringe hele Dage med at betragte disse flittige Arbeidere, og det var som om Smaadyrene kjendte ham; thi aldrig blev han stukken af dem, endskjøndt han undertiden sad Side ved Side af Kuberne. Bierne lønnede ogsaa hans utrættelige Flid og Pleie, intetsteds fra leveredes bedre Honing eller Vox, og Staderne gave ham aarligt et ikke ringe Udbytte.

Endskjøndt Bianca var uindskrænket Herskerinde i Huset, varede det dog længe inden hun fandt sig tilfreds i sine nye Omgivelser. De Adspredelser, Hovedstadslivet havde givet hende Smag paa, og som hun nu savnede, gjorde, at hun som oftest kjedede sig paa Hindsholm, hvor Alt gik saa dødt og stille til. Hendes eneste Veninde her var Præstens Anina, Hvorvel der neppe kunde tænkes større Ulighed uend den som fandt Sted mellem dem, saa sluttede Trang og Tilbøielighed dem dog til hinanden, og en indskrænket Fortrolighed fra Biancas Side gjorde at den blide, stille Præstedatter efterhaanden lærte at rette sig efter hende.

Bianca var i sit attende Aar en blændende Skjønhed. Hendes nydelige, bløde Figur var fuld af Anstand, de mørkebrune Øine vexlede uafbrudt i Udtrykket af de heftige og lidenskabelige Følelser, som bevægede hende. Hendes hele Væsen vidnede om det friske, ungdommelige Livsmod, som tryg Tillid til Fremtiden og gun-

stige Livsforhold næsten altid give. Anina var nogle Aar ældre. Hun havde tidligt mistet denne tillidsfulde Forventning. Hun var ikke saa smuk som Bianca, mere taus og indesluttet i sig selv; men hendes Hjerte var blødt, og besad endnu dets hele barnlige Eenfold, og selv naar hendes Glæde var størst, røbede den dog kun en flygtig Yttring af en let vakt Livsfølelse, parret med et vist veemodigt og rørende Udtryk.

En smuk Morgensol stòd over Alheden. Mellem Skyerne bøde jublende Lærker den velkommen. Regnormen krøb fornøiet omkring i det fugtige Sand, og Ræven listede frem af sin Hule, og solede sig og Ungerne mellem Lyngen; de brune Hyrdedrenge slap Kreaturerne ud af Folden, og lod dem springe om paa Heden, medens de blæste et muntert Stykke paa Skalmeien. Timianen duftede og Solstraalerne brødes i Vanddraaberne, som perlede overalt paa Straaene. I Falks Have sad en ung Pige i et Lysthuus af Syrener; den lette Rødme som Morgenluften fremkaldte paa hendes Kind, klædte hende smukt, hendes mørkeblaa Øine hvilte paa en nylig plukket Rose, som hun tankefuld afbladede.

„Du Vanartige!" udbrød i dette Øieblik en klar Stemme, og en livfuld Skikkelse traadte ind i Lysthuset. „Træffer jeg Dig endelig! jeg ledte efter Dig

oppe i Værelserne næsten en heel Time, og saa sidder Du her, ifærd med at ødelægge mine smukke Roser, hvor nænner Du det, Anina?"

„Dens Blomstringstid var næsten endt, kjære Bianca!" sagde hun med et Suk, „om nogle Dage vilde den været vissen."

„Just det forhøier din Brøde, jo kortere dens Blomstren varer, desto større Uret gjør Du i at ødelægge den. Du stakkels Rose! jeg vilde ikke være i dit Sted."

„Og dog har vort Liv saare meget tilfælles med den!" bemærkede Anina. „Denne Blomst fortjener ingen Beklagelse, den blev tilintetgjort midt i sin Glands, uden at kjende til den gradvise Opløsning, hvori Forgængeligheden fremtræder; det forekom mig altid, at man var lykkeligere, naar man aldrig kjendte Vaaren, end naar man ved den tillige kjender Efteraaret og Vinterens Storme, og forgaaer i dem."

„Nei vist ikke, Anina!" svarede Bianca med et fyrigt Blik. „Vaaren er jo saa smuk, saa yndig, og den Lykke den giver, erstatter fuldtvel den efterfølgende Vinter; vi skulle ret nyde den, glæde os i Solskinnet, og binde den til vor Fremtid, og naar saa Vinteren kommer, og den lyse, herlige Tid er forbi, saa have vi jo det venlige Minde tilbage, med dette ville vi leve og glædes paany."

„Og skaber dette bittre, kolde Minde da Andet end Tomhed hos os?" spurgte Anina med et tungsindigt Smiil.

„Jeg skulde tro det! idetmindste vil det være nok for at tilfredsstille mig, naar blot min Ungdom maa blive ret nydelsesrig og lykkelig; men jeg veed det nok, Du er ikke saa nøisom, dit Ønske er altid at fortrylle og beundres, Du kan ikke holde ud at tænke paa, at der kommer en Tid hvori dette maa ophøre."

„Kjære Bianca!" udbrød Anina, og hendes store Øine hvilte med en venlig Bebreidelse paa hende.

„Tilgiv mig Anina," sagde Bianca ømt, og slyngede sin Arm om hendes Nakke, „vær ikke vred! Du kjender mig jo, jeg vilde blot drille Dig lidt. Dit Ønske vil alligevel nok blive opfyldt," hviskede hun og kyssede hende lidenskabeligt, „Du er Evigheds-blomsten, og din Skjønhed blegner aldrig, den boer i din Sjæl. Men vi glemme os, ved al den Snak, følg med mig op, saa skal Du see, hvor nydeligt jeg har indrettet Alt for vore Fremmede."

„Troer Du da, at de allerede komme idag? Din Fader venter dem jo endnu ikke saasnart."

„Ja Fader!" sagde Bianca; og rynkede den lille Næse, „men jeg — jeg venter dem, jeg veed ganske vist at de komme, jeg har ikke drømt om Andet inat, jeg kjender nok Kei, han har isinde at overraske os;

men denne Gang skal det ikke lykkes ham. Du skal see, de komme. Du maa nu besøge mig meget ofte i denne Tid, hver Dag, vi ville ret more os med hverandre, spadsere sammen, Du med Hr. Bang, jeg med Kei, jeg vil gjøre mig Umage for at faae ham munter og fornøiet, tvinge ham til at skjønne paa mig. O søde Nina! hvor det skal blive en yndig Sommer denne."

Bianca tog sjæleglad Anina under Armen, og de forlode Haven.

III.

De Fremmede vare komne; det var Kei og Theodor som Bianca ventede, det var for dem hun havde indrettet de to nydelige Kvistværelser, der vendte ud mod Haven. Theodor glædede sig over endelig at have naaet denne Reises Maal, og forsikkrede, at han aldrig tiere skulde gjøre en saadan Vandring tilfods.

Han befandt sig saa vel og lykkelig ved det tvangfrie Liv han her førte, og den muntre Biancas Selskab skjænkede ham en Glæde og Tilfredshed, han aldrig før havde kjendt til.

„Seer Du," sagde Kei, hvem han meddeelte det Indtryk, hun gjorde paa ham, „jeg sagde Dig det

forud, og vidste at Du vilde blive tilfreds med dit Ophold her. Jylland er lige saa rig paa smukke Piger, som paa Kæmpehøie og Heder. Paa Kei derimod syntes Bianca ikke at udøve saadan Indflydelse, endskjøndt hun gjorde Alt for at forjage den tungsindige Stemning hvori han befandt sig; aldrig tindrede hendes dunkle Blikke saaledes som naar de speilede sig i hans, og aldrig talte hendes Læber blidere Ord, end naar hun underholdt sig med ham. Theodor var i sit stille Sind skinsyg over den Gunst, der blev Kei i saa høi Grad tildeelt, han vidste at han ikke var Biancas Broder, og kun langt ude beslægtet med Falk, der havde taget ham i sit Huus og ladet ham opdrage; han fandt det meget naturligt, at den smukke Pige kunde elske den mørke, kraftfulde Mand. I Keis Ansigt laa et særeget Udtryk, der vidnede om, at Livet allerede tidligt havde ladet ham gjøre bittre Erfaringer; hans stolte, brede Pande havde ikke Alder, men Kummer rynket, og det var denne stille Sorg, han forgæves søgte at skjule, det var det Hemmelighedsfulde i hans Væsen og den Lethed, hvormed han, skjøndt tilsyneladende aabenhjertig, vidste at undgaa enhver nærmere Forklaring, som gjorde ham saa tiltrækkende for hende.

Nogle Dage efter Vennernes Ankomst kom der Besøg paa Gaarden. De studsede ikke lidet, ved i

den Fremmede at gjenkjende Skytten fra Hedekroen: Thorsten Theilov. Denne var paa sin Side lige saa overrasket, men søgte at skjule sin Forlegenhed under et paataget raskt Væsen. Efter et mislykket Forsøg til et Buk for Kei og Theodor, gik han hen til Bianca og rakte hende Haanden med et ligefremt: „Gudsfred!" Thorsten var en rundrygget lille Person, med lyse, rødlige Haar, store, graa Øine, og et Ansigt som overalt bar Mærke af Kopper; men forresten en smuk og rask Person. Han kunde drikke alle Landsbyens Bønder under Bordet, ride omkaps med Stormvinden og sætte en Kugle i den sorte Prik af en Skive paa fire hundrede Skridts Afstand. Med disse Fuldkommenheder ansaae han sig for uimodstaaelig, og meente, at det blot kom an paa ham, at bringe ethvert Pigehjerte i Bevægelse. Lidt tvungent traadte han hen til Kei:

„Tak for sidst Kammerat! vi To havde farlig let kunnet komme i hinandens Børster udenfor Kroen; men det var fordi jeg ikke kjendte Dem, lad os nu slutte Forlig sammen og blive gode Venner."

„Ja lad os det," sagde Kei ligegyldigt, modtog hans Haandslag, vendte sig atter om til Bianca, og fortsatte derpaa den afbrudte Samtale. Det var forøvrigt let at bemærke, at Thorsten blot for et Syns Skyld havde sluttet Forlig, thi han sendte Kei

af og til et hadefuldt Blik, og omkring hans Mund spillede et Træk, der for Enhver som kjendte ham var Tegn paa at han lurede paa Hævn. Han forsøgte flere Gange at blande sig i Samtalen, men det løb saare uheldigt af; han henvendte sig siden til Theodor, og begyndte at underholde ham med en Fortælling om Hesteavl og Urfuglejagt; det var nu et Æmne Denne ikke kunde synderligt indlade sig paa. Talen gik snart istaa, og Thorsten kastede sig harmfuld ned paa en Stol ved Vinduet og trommede en lystig Marsch paa Ruden.

Der gik lang Tid hvori han ikke mælede et Ord. Bianca mærkede at han følte sig fornærmet over den Ligegyldighed, de viste ham.

„Min Gud, Thorsten!“ sagde hun venligt og gik hen til ham, „hvorfor sidder De nu der i Krogen, uden at sige et eneste Ord? De maa nok have været dygtig uheldig paa Jagten igaar, eller hvad er der ellers gaaet Dem imod, siden De er i saa daarligt Lune? Fortæl mig det.“

„Nei jeg har slet ikke været uheldig paa Jagten,“ svarede Thorsten tvær. „Naar De sender Bud over til Iulinge., saa ligger der tre Høns og en gammel Kok til Dem, som jeg har skudt fra igaar Middags af; men jeg er alligevel vred, og jeg skal nok sige Dem hvorfor, naar vi blive alene.“

„Naar vi blive alene," sagde Bianca og viste sine smaa, hvide Tænder med et spottende Smil, „hvor jeg længes efter et saadant Øieblik. De er i Grunden et underligt Menneske, Thorsten!"

„Kan hænde sig," svarede han, „men saa er det jo vel at der gives somme Folk, som De finder mere efter deres Smag."

„Aha!" raabte hun leende, „slap det derud, jeg begynder at forstaa Dem min Ven; stakkels Herre! at blive vred for Intet koster kun Umagen at forsone sig igjen."

Med disse Ord satte hun sig atter ned ved sit Sybord ved Siden af Kei og Theodor.

„Godt Bianca! godt!" hviskede Thorsten ved sig selv og bed sig i Læberne, jeg skal huske disse Ord, naar Du har glemt dem; stakkels Herre! — jeg — jeg vil være blind og halt min Levetid, hvis jeg ikke hævner mig paa ham, for det er hans Skyld det Hele; giv blot Tid."

Lidt efter tog han Afsked og gik.

Anina kom i denne Tid flittigt over til Falks. Theodor syntes i Førstningen ikke at skjænke hende synderlig Opmærksomhed; hendes stille tilbageholdne Væsen var ham ikke saa tiltrækkende som den sprudlende Munterhed, det fyrige, varme Liv, Bianca forstod at udbrede om sig. Det var derimod mærkeligt

at see den Magt Aninas Nærværelse øvede paa Kei; den gjorde ham mere munter og tilfreds, og hans mørke Træk fik et Anstrøg af Venlighed som klædte ham saa godt. Undertiden, i Øieblikke naar han troede at Ingen lagde Mærke dertil, dvælede hans Blik paa hende, saa fast og gjennemtrængende, som om han vilde see hende ind i Sjælen, og man kunde da mærke, at der gjærede Noget i hans Indre, som han med Magt søgte at undertrykke. Overhovedet forekom han Theodor i den sidste Tid saa besynderlig hemmelighedsfuld: han undgik enhver Leilighed til Forklaring, var ofte borte om Natten og listede sig først imod Morgenstunden op paa sit Værelse; Theodor traf ogsaa Kei en Aften ved Udkanten af Haven i ivrig Samtale med Tateren, som de stødte paa i Hedekroen. Alt dette var en Gaade, som han forgæves søgte at løse.

En Aftenstund havde Kei og Theodor aftalt en Spadseretour med de unge Damer. Theodor gik iforveien med Anina. De toge Veien ind igjennem Markerne, ned ad en Gangsti, som løb langs med Strandkanten, hvor Havet i Ebbetiden lod en stor Sandstrækning tør ud efter, saa at de hvide Revlers høie Rygge kom tilsyne, omskvulpede af smaa, legende Bølger. Det var en venlig, stille Aften. Langt ude lød Fiskernes Sang fra deres smaa Baade, som skøde

henover den speilglatte Sø. Theodor havde ikke før besøgt Klitterne. Han betragtede dem med ufravendte Blikke. Sælsomme Tanker opstode hos ham ved Synet af denne vilde, ophøiede Storhed, den Dødens Ro, som spredte sig ud over Revene, hvor de mørke, splintrede Vrag, halv skjulte af Sandet, endnu vare tause Vidner om den Kæmpekraft, som skjuler sig i Havet. Anina fortalte ham om de mange Ulykkelige, som her havde fundet Døden, skjøndt de undertiden vare Landet saa nær, at de kunde tale med Strandbomændene derinde. Han lyttede først med Forundring, dernæst med stedse stigende Deeltagelse til det hun sagde. Hendes Livfuldhed og inderlige Følelse bevægede og overraskede ham saa meget mere, som han hidtil kun havde seet hende stille og tilbageholden, uden at tage synderlig Deel i de Samtaler, ved hvilke hun havde været tilstede; han anede ikke, at det var ham, der havde aabnet dette skjulte Væld af friske, overstrømmende Følelser, forbi hans Stemning var blødere, hans Sprog varmere end nogensinde tilforn.

Anina fortalte ham hvorledes Kei en sildig Høstdag, da et fremmed Skib var drevet ind paa Revene, med Livsfare havde reddet flere Menneskers Liv, hun talte om det uforfærdede Mod, hvormed han var ilet de Ulykkelige til Hjælp, og hendes Lovtale, hendes straalende Øies bevægede Udtryk, gjorde et nyt og mægtigt Indtryk paa ham.

Samtalen blev paa en Gang afbrudt ved en lille Dreng, som kom løbende inde fra Heden, og styrtede forbi dem med det Udraab: „Vogt Jer, der kommer den Gale."

Anina udstødte forskrækket et Skrig og bad Theodor at gaa hurtigere til. Forundret vendte han sig om, og saae et Menneske, med lange, faste Skridt komme dem imøde. Han søgte at berolige hende.

„De misforstaaer mig," udbrød hun, og et smerteligt Smil spillede om hendes Mund, „jeg er slet ikke bange, og frygter ikke denne Mand, mig gjør han Intet."

Den Kommende var dem imidlertid nær paa nogle faa Skridt. Det var en høi, stærktbygget Mand, med et blegt, vildt Ansigt, om hvilket tykke, sorte Haar hang ned til alle Sider; de funklende Øine løb rundt som Hjul, og hans hele Skikkelse indgød Frygt. Han gik dem forbi med Hovedet forover bøiet, og, som det lod til, i dybe Tanker; men da han var kommen et Par Skridt forud, vendte han sig pludseligt om, betragtede dem stift, og gik derpaa tilbage hen til dem.

Anina skjælvede, selv Theodor kunde ikke tilbageholde en uvilkaarlig Gysen ved Synet af denne Mand.

„Min Naadige!" udbrød den Fremmede, med huul, dybttonende Stemme, „De burde ikke spadsere

herude i saadan et grueligt Veir; De forkjøler Dem bestemt, Aftenluften er høist skadelig, og De er af svagelig Natur. Uh! hvor det regner, hører De Stormen brøle ind fra Havet? Livagtigt som om den krævede Mennesker; saaledes tudede den ogsaa en fæl, mørk Nat, det er meget længe siden, jeg har næsten glemt det."

Anina rystede saaledes at hun neppe kunde flytte Foden, hun taug og græd.

„Min Gud, Anina!" raabte Manden, efterat have gaaet nogle Minuter taus ved hendes Side, og det syntes, som om han paa eengang blev sig selv bevidst, „hvad er det for En, Du der gaaer med? Han seer mig saa fremmed ud."

Hun tilkastede Theodor et bønligt Blik, men han misforstod det; thi han vendte sig mod den Fremmede, og udbrød bestemt og hurtigt:

„Jeg er en Mand, der kan forsvare denne unge Dame, som jeg ledsager, og hævne enhver Fornærmelse, hun tilføies."

„Forsvare!" gjentog den Anden med et underligt, vildt Udtryk, „hvad Djævelen er det for Væv? Troer I kanskee at Damen har noget at befrygte af mig? Jeg er jo Diggreven, hendes egen, kjødelige Fader, ikke sandt Anina? jeg er din Fader! tænker I ellers at kunne staa for Slag af denne Arm, saa prøv først et Haandtryk."

Han greb uden videre Theodors Haand, og klemte den saa stærkt, at Blodet trængte sig ud mellem Neglene.

„Det Haandtryk blev modtaget som en brav Karl," sagde Diggreven tilfreds, „mellem os maa der ingen Strid herske." Han gik en Stund ved Siden af dem.

„See nu! see!" raabte han pludseligt, og brød ud i Latter, „der kommer Djævelen, for at føre mig tilbage i Svovlpølen, og jeg listede mig dog saa forsigtig bort fra den."

Han pegede ved disse Ord med vild, fordreiet Mine hen paa Veien, hvor Tateren Math kom dem imøde.

„Ha! ha! Math Hjeil," vedblev han, „er Du allerede der? Jeg tænkte ikke, Du skulde have mærket det, da jeg løb bort fra Dig i Mørkningen."

„Nu maa I hjem med mig Herre!" sagde Math rolig og bestemt, medens han med Deeltagelse betragtede Anina, „kom nu, det bliver saa sildigt herude."

„Ja vist gjør det Math! Du har Ret, det er nok ogsaa bedst vi komme afsted; men det siger jeg Dig, saasnart Stormen og Regnen holder op, vil jeg ud igjen, jeg maa ned til Stranden og søge efter hende naar Maanen kommer."

De sidste Ord udtalte han hviskende, og vendte sig derpaa til Anina:

„Du skulde ogsaa gaa hjem, Datter, hører Du! Du kan ikke taale dette Veir, Du veed jo Du har Anlæg til at blive skæv."

„Naa græd ikke mit Barn! det kan Du jo ikke gjøre ved. Din Moder var ogsaa skjæv, og derfor faldt hun i Søen, — hun faldt i Søen! Folk sige jeg kastede hende ud, men ...."

„Kom nu, kom!" raabte Math i en streng Tone og tog ham under Armen, idet han halvt med Magt trak ham med sig. Diggreven skoggerlo, og medens han gik bort med Tateren sang han med brusten Stemme:

I mørke Dødninghave,
Blandt sorte Kors og Grave
Nedsmiler Maanen mat.
Beenraden svøbt i Linet,
Sig reiser op af Skrinet
Til Dans i skumle Nat.

„Lad os gaa hjem, kjære Bang!" hviskede Anina.

Da de havde naaet Præstegaarden og Theodor tog Afsked, hvilte hendes blaa Øine kjærligt paa ham, hun trykkede hans Haand ret fast mellem sine, hun vilde tale, men Stemmen dirrede af Graad; „God-nat!" stammede hun og ilede hurtig ind.

Bianca havde imidlertid siddet i et Lysthuus i Haven og ventet paa Kei. Hans lange Tøven gjorde

hende fortrædelig, hun stampede med den lille Fod i Jorden og udbrød:

„Jeg veed det, jeg er ham aldeles ligegyldig, han lønner min Opoffrelse med Kulde, spotter mig i Stilhed, hans steenhaarde Hjerte kan ikke elske. Godt! jeg skal fra nu af slet ikke bryde mig mere om ham, og det første Bevis herpaa giver jeg ved ikke at vente længer.“

Hun forlod Lysthuset og ilede ned ad Gangen for at opsøge Anina og Theodor.

Thorsten kom hende imøde.

„Det er godt at jeg træffer Dem,“ udbrød han, efterat have hilset. „Jeg vil nok tale med Dem.“

Bianca rødmede; hun betragtede ham med et uvilligt Blik, han kunde aldrig have truffet noget mindre beleiligt Øieblik til at tale med hende.

Han vedblev: „Jeg veed ikke, lille Bianca! hvorved jeg har fortjent den Uvillie og Ligegyldighed, De viser mig i den sidste Tid. Har jeg gjort Noget, som De er stødt over?“

„Nei,“ svarede Bianca koldt; „min Opførsel mod Dem er nu som den altid har været.“

„Næ, Gu' er den ikke nei!“ sagde Thorsten bestemt, „De viser mig en Kulde som jeg aldrig før har fornummet til, De veed godt at jeg elsker Dem, og De har alletider ladet som De deelte mine Følel-

ser; men siden nu disse to Studenter ere komne i Besøg har De paa eengang forandret Dem."

„De elsker mig," gjentog Bianca, og trak den trodsige Underlæbe op til et spodsk Smil, „jeg forsikkrer Dem, denne Tilstaaelse er virkelig aldeles ny for mig, og jeg beklager kun, at De ikke gjorde den før. Tro mig!" tilføiede hun med et bestemt Blik, „i Kjærlighed passe vi To aldeles ikke for hinanden. Det skal være Fader og mig en Fornøielse at see Dem hos os som hidtil, i mit Forhold skal jeg Intet forandre, stedse behandle Dem som en Ven af Huset, men Intet i Verden er mig mere umuligt, end at ansee Dem for mere."

„Jeg veed det Bianca!" sagde Thorsten forbittret, „det er Deres Pleiebroder, ham, denne Kei, det er ham De foretrækker for mig; men De har spillet falskt imod mig, og nu, da De er kjed af mig, kaster De mig bort som en brugt Handske, er det Ret!"

„Forskaan mig for disse Udtryk," udbrød Bianca fortørnet; „De glemmer Dem selv, gjør mig den Tjeneste at forlade mig."

„Godt Bianca!" skreg Thorsten, „De har viist mig hvad jeg er, givet mig Vished i Noget jeg længe har formodet, vogt Dem! De har før kjendt mig som Ven, fra nu af skal De lære mig at kjende som Fjende. Lad ham ogsaa vogte sig, jeg

vil aldrig blive salig, hvis jeg ikke hævner mig, veed De det."

Han forlod Haven, og Bianca saae efter ham i en urolig og tankefuld Stemning.

IV.

Midsommer var kommen; vore Venner havde allerede tilbragt flere Maaneder hos Falks, og den Tid de havde fastsat til at blive, var udløben. Kei mindede Theodor derom, men denne var altfor lykkelig, til at tænke paa Afreise, og overtalte ham til at forlænge deres Ophold, ogsaa Bianca bad derom. Bønner fra smukke Læber have altid noget Egent, Uimodstaaeligt. Siden hiin Samtale i Haven, kom Thorsten ikke oftere til Falks, derimod gik Theodor over til Julinge, og tilbragte undertiden hele Dage i hans Selskab. De rede ud med hinanden, fiskede eller gik paa Jagt sammen; imidlertid sad Kei hjemme hos Bianca. Hun havde ikke fortalt hvad der var foregaaet mellem hende og Thorsten, han yttrede derfor sin Forundring over at denne aldrig besøgte Hindsholm.

En Aften gik Theodor og Kei med hinanden Arm i Arm gjennem Haven. Deres Samtale dreiede sig om almindelige Gjenstande, til Theodor ledede

den hen paa Anina. Han fortalte nu, hvorledes han i Førstningen havde miskjendt hende, tiltroet hende Mangel paa Aand og Følelse, men hiin Aften nede ved Stranden var han kommen ud af sin Vildfarelse, han havde efterhaanden lært hende nøiere at kjende, gjort et dybere Indblik i hendes Sjæl, der nu laa udfoldet for ham i sin fulde Skjønhed. Medens han talte steg hans Varme til Begeistring, han tilstod uforbeholdent at han elskede hende.

„Du elsker hende?" gjentog Kei med et eget Udtryk, idet han stod stille. „Det forundrer mig at høre denne Yttring af Dig, det er jo ikke længe siden at Du nærede en lignende Følelse for Bianca."

„Hun elsker jo Dig," var Svaret.

„Hvoraf troer Du det?" spurgte Kei, og blegnede, „hvorfra har Du denne Slutning?"

„Fra hende selv, jeg maatte jo være blind, hvis jeg ikke kunde see Forskjellen i hendes Opførsel mod Dig og alle Andre; kun Du er den Lykkelige, den Foretrukne, og jeg misunder Dig ikke; Bianca er vistnok henrivende deilig; men hun mangler den Dybde, den stille, kvindelige Blidhed, som jeg beundrer hos den fordringsløse Anina."

„I passe ikke for hinanden! Du gjør Uret i at nære den Lidenskab, som begynder at vaagne hos Dig for hende; tro mig Ven! den vil kun gjøre Jer begge

ulykkelige. Anina er adskillige Aar ældre end Du, og svagelig; jeg veed det vel, det er hendes smukke Ansigt, den fromme Uskyld i ethvert af hendes Træk, som har indtaget Dig; men glem derfor ikke, at hun snart gaaer den Tid imøde, hvori disse Yndigheder forsvinde, hendes Svaghed tiltager med Aarene, og naaede Du nu Maalet for dit Ønske, og hun laa bleg og syg i dine Arme, vilde Du da føle Dig tilfreds, og ikke glemme, at den falmede Blomst engang duftede? Tro mig, kjære Theodor! Enhver Ubetænksomhed bringer Anger med sig; kvæl din Følelse i Fødselen, lad hende aldrig ane den, hun har allerede gjennemgaaet megen Sorg, den Stakkel! Du vilde maaskee for stedse berøve hende den Fred hun nu nyder. Bianca derimod staaer i Meget over hende; hun er smuk, vittig og fyrig, hun vil altid tilfredsstille Dig, det ligger i hendes Natur stedse at synes ny, at fængsle, og — jeg troer at hun holder af Dig."

Den fyndige Kraft, hvormed han talte, gjorde Indtryk paa Theodor; der var Noget i Reis Ord, som gav ham Medhold; men just dette var Grunden til at han i en kort og saarende Tone udbrød:

„Du er nok selv kjed af Bianca, og søger nu at drage min Opmærksomhed paa hende, fordi Du mulig frygter mig, som Medbeiler hos Anina; jeg troer at forstaa Dig, min Ven!"

Kei følte det Krænkende i disse Ord, men lod sig ikke mærke dermed; han svarede blidt og venligt, og vedblev endnu længe at forestille ham hvor stor Uret det var af ham at give Kjærlighed til Anina Rum hos sig, og at han skyldte den unge Pige at overvinde denne Følelse inden den slog dybere Rod hos ham.

Derpaa forlod han ham og gik længere ind i Haven.

Theodor var i en hæftig bevæget Stemning, han maatte indrømme at Kei tildeels havde Ret; men han var ikke istand til at fatte nogen Beslutning under Kampen af de forskjællige Følelser der i dette Øieblik bevægede ham. Da hørte han noget røre sig ikke langt borte; han vendte sig om og saae Anina træde ud af et Lysthuus. Han gik hende imøde, hun græd og holdt Tørklædet for Ansigtet, idet hun søgte at undvige ham.

„Anina!" udbrød Theodor hæftig, „gaaer De? jeg beder Dem, bliv! lad mig tale med Dem, blot et eneste Minut, jeg har saameget at sige."

Hun rakte ham Haanden.

„Anina!" vedblev han, „De hørte Samtalen mellem Kei og mig, ikke sandt? De kan ikke nægte det, svar mig ligefremt, som jeg spørger."

„Jo!" hviskede hun og saae op til ham med et veemodigt Smil, „jeg hørte Alt."

„Det er derfor De græder," vedblev han; „det er Reis krænkende Ord der fremkalde disse Taarer, maaskee han endogsaa vidste, at De var i Nærheden, og derfor søgte at sætte mig i et saa slet Lys hos Dem."

„Nei vist ikke! tro ikke det, kjendte De blot Rei rigtigt! De veed ikke hvor god han er, der er Ingen i hele Verden som mener mig det bedre end han."

„De elsker ham, Anina," udbrød Theodor.

„O! saa inderligt," hviskede hun med bevæget Stemme, „min Kjærlighed er ..."

„Det er altsaa dog sandt," afbrød han hende, „Thorsten Theilov havde Ret, nu forstaaer jeg det Hele."

„Nei, nei," gjentog hun ængstlig, „De misforstaaer mig."

Men han hørte hende ikke, og foer med ilsomme Skridt bort. Hans Indre var i Oprør, Hjertet bankede, han satte sig ned paa en Bænk, noget længere borte. I det Samme kom Thorsten Theilov hen til ham.

Theodor foer op. „De her?" udbrød han forundret.„

„Tys!" sagde Thorsten med dæmpet Stemme; „jeg kommer for at give Dem et godt Raad, jeg har hørt deres Samtale med Anina, og De behøver

neppe større Bekræftelse, paa det jeg har betroet Dem, end den De nu har faaet. Kei og Anina elske hinanden, det er bare fordi han frygter Dem som tredie Høne i Kurven, at han søger at faae Dem til at gjøre Cour til Bianca. De er bedragen af ham, som De sidst lovpriste saa ivrigt; i Aninas Arme vil han lee ad Dem. Forpur det, opsøg ham endnu iaften, fortæl, at De har seet ham i Kortene, viis Dem som Mand, baade for deres egen og Aninas Skyld."

Thorsten gik ligesaa hurtigt som han var kommen.

„Ja!" raabte Theodor forbittret; „han har Ret, jeg er skammelig skuffet af ham, jeg ansaae for min Ven; men jeg skal sige ham det, fortælle ham, at han har handlet uærligt imod mig."

Hermed ilede han gjennem Haven for at opsøge Kei.

Han traf ham ved en Udkant, lænende sig op mod en Birk, i dyb Eftertanke. Han mærkede ikke Theodor førend denne stod tæt ved ham.

„Kei!" sagde han med lav, lidenskabelig Stemme, „jeg kommer i dette Øieblik fra Anina, jeg har talt med hende, og kjender nu Aarsagen til at Du nylig saa ivrigt vilde faae mig til at glemme hende for Bianca; Du elsker hende, ikke sandt?"

„Og om jeg nu gjorde det!" svarede Kei.

„Saa har Du handlet uærligt imod mig!" raabte

han hæftigt, „og det er skændigt af Dig, saaledes at skuffe min Tillid, mit Venskab."

„Jeg har ikke skuffet Dig," sagde Kei, „Du feiler, jeg skal overbevise Dig derom."

„Jo!" vedblev Theodor, hvis Harme steg ved den rolige Tone hvori Kei talte; „jeg siger Du har handlet som et æreløst Menneske imod mig, og hvis Du blot besidder Fjerdeparten af det Mod, Du saa ofte praler med, saa har jeg to Pistoler til din Tjeneste."

„Jeg vil ikke slaaes med Dig, Theodor, Du er jo ude af Dig selv, jeg sværger Dig til, at Du tager feil, lad mig blot komme til Orde, saa skal jeg bevise Dig det."

„Jeg kjender dine Udflugter, jeg gjennemskuer Dig ganske; Du tør ikke slaaes med mig! lad være; før hadede jeg Dig, nu foragter jeg Dig, Du er en Kryster."

Han vilde gaa.

Aarerne svulmede i Keis brede Pande; hans Öine flammede, han gik efter ham, og greb ham i Armen. „Holdt Theodor!" hviskede han med skjælvende Stemme, „jeg er ingen Kryster; Du skal see jeg har Mod, jeg vil skydes med Dig, men under den Betingelse at Du skyder først, vil Du indgaa herpaa?"

„Det er mig uden Forskjel."

„Godt, godt!" sagde Kei med et Smil, „kom saa imorgen, men tidligt, meget tidligt ned bag Ellekrattet ved Dammen, hører Du! og gaa nu, lad mig være alene, lidt før Solens Opgang sees vi igjen."

Theodor gik. Kei forsvandt i Mørket mellem Træstammerne,

Solen var endnu ikke kommen frem paa Himlen, den næste Morgen, da Theodor allerede befandt sig paa det aftalte Sted. Dyb, høitidelig Stilhed herskede trindt omkring, og blev kun afbrudt ved en enkelt lille Fugl, der lod sig høre fra Træerne. Den lave Præstebolig laa noget borte, halvt skjult i den tykke Taage, der dampede op fra Enge og Marker. Kei havde allerede ventet paa sin Modstander. Hans rolige, frygtløse Mine dannede en skarp Modsætning til dennes blege og forvirrede Træk; der laa noget usædvanlig Venligt næsten Høitideligt i Keis Ansigt, da han traadte hen til Theodor og leverede ham et lille forseglet Papir, som han bad ham læse senere op paa Dagen. Theodor tog imod det, han vaklede, hans Hænder rystede medens han ladede Pistolerne. Kei tog den ene. Der indtraadte en Pause, medens de stillede sig hen ligeoverfor hinanden. Theodor hævede Armen, Skuddet gik af, Løvet i det nærliggende

Krat raslede, Kuglen peb tæt forbi Keis Skulder, men han stod uskadt, med Armene overkors, paa Stedet.

„Du seer, min Ven! at jeg idetmindste har Mod til at staa for dit Skud," sagde han med rolig Stemme, „nu er Touren til mig, men jeg skjænker Dig Skuddet, jeg har ikke Lyst til at dræbe Dig."

„Skyd skyd!" skreg Theodor, „ingen Romanstreger."

„Nei! nei, for Guds Skyld, lad være!" raabte i det Samme en Stemme i Nærheden; en ung Pige styrtede frem af en Sidegang hen i Keis Favn, det var Anina. Hun var i Morgendragt; hendes mørke Haar var gledet ned under den hvide Kappe, som havde fastholdt det, Tørklædet var faldet tilbage paa Halsen; men hun mærkede det ikke, hendes hele Liv laa i det Blik, hvormed hun betragtede Theodor.

„O Gudskeelov, at der ingen Ulykke er skeet," udbrød hun med den blødeste Stemme, og slyngede sine Arme om Keis Hals, „jeg blev saa bange, da jeg hørte Skuddet."

Theodor stod nogle Skridt derfra med den afskudte, rygende Pistol i Haanden. Han var ude af sig selv, og blev blegere. Efter et Øieblifs Betænkning slængede han Pistolen mod et Træ, saa voldsomt, at Skæftet sønderbrødes, og styrtede afsted ud i Marken.

„Gaa tilbage, Anina," sagde Kei bevæget, „lad Ingen mærke hvad her er skeet, jeg skal nok stille ham tilfreds."

„Gjør det, kjære, gode Kei! fortæl ham Alt! aabenbar ham det Forhold vi staa i til hinanden, o dersom Du vidste . . ."

„Jeg veed det, Nina! det er atter Mærket af den Forbandelse, som hviler over os; gaa nu hjem, jeg kommer snart tilbage med ham."

Han kyssede hende og idet han gik bort saae Anina ham tørre Øinene; hans stærke Natur var rystet. Hun gik tilbage til Præstegaarden.

Var hun bleven lidt endnu havde hun seet et mørkt Ansigt stikke frem bag en Busk og sende speidende Blikke rundtomkring.

„Fordømt!" mumlede Thorsten Theilov og traadte ud paa Pladsen, „hvis blot Kei havde skudt, skulde jeg faaet en ypperlig Hævn over ham, han havde dræbt Theodor, og jeg vundet mit Spil; nu forsoner han sig igjen med ham, og Fanden tage dem! min Plan er strandet for dennesinde."

Han listede sig bort og krøb over Stakitværket ud paa Landeveien.

Kei havde truffet Theodor; de gik fredeligt ved hinandens Side ud igjennem Landsbyen, og Bønderne, som kjørte forbi ind i Heden, hilste dem, Solen var

nu oppe, og den friske, lyse Morgen virkede velgjørende paa de to Venners oprørte Sind.

„Vær blot rolig Theodor!“ sagde Kei og tog ham under Armen. „Tiden er kommen, Du skal faae Alt at vide, og vil da indsee, hvor stor Uret Du gjorde mig igaar. Luk det Papir op, jeg leverede Dig, det indeholder kun faa, men indholdsrige Ord.“

Han taug og betragtede ham venligt. Theodor brød Papiret og læste: „Anina er min Søster!“

Han stod et Øieblik maalløs og saae paa Kei. Derpaa faldt han i hans Arme og raabte:

„Er det sandt Kei, Du og Anina, Broder og Søster, og Diggreven?“

„Er vor Fader,“ svarede Kei sagte og modfalden.

„Men hvorfor sagde Du mig ikke det iaftes?“

„Du var for hidsig til dengang at høre mig, og jeg saae i Udsigten til at dø et Middel til at løse den Forbandelse, som stedse har hvilet over mig; det skulde nu ikke skee!“

Derpaa vedblev han i en indtrængende Tone:

„Men det Eneste jeg beder Dig om, er at Du glemmer Anina; jeg har iaftes sagt Dig Grunden dertil, og Du maa indrømme, at I To ikke passe for hinanden.“

„Du viser mig Himlen, Kei!“ udbrød Theodor, „og støder mig ud i Mørket; hvorfor fortæller Du,

at hun er din Søster, og beder mig i samme Øieblik om at glemme hende? Du kjender ikke Kjærlighed, Du, som aldrig har elsket, veed ikke hvor mægtig den er, naar den engang er vaagnet."

„Jo jeg har elsket," sagde Kei med funklende Blik, „der var en Tid, da jeg nærede en Kjærlighed, dybere, mere glødende end Du fatter."

„Du?" sagde Theodor forundret; „Du, som stedse var saa ligegyldig, saa kold mod Alle."

„Slut ikke fra det halvtudslukte Kul til Ilden som fortærede det," sagde han med huul Stemme; men kom, lad os følge denne Sti ind i Skoven, saa skal jeg fortælle Dig mit Livs Historie."

Kei var, som allerede omtalt, en Søn af Diggreven. I en meget ung Alder havde Falk taget ham til sig og ladet ham opdrage. Da han var sytten Aar gammel kom han til Hovedstaden, blev Student, og sluttede kort efter Bekjendtskab med en af sine Medstuderende, Talmer, i hvis Familie han blev indført. Talmers førte et stort Huus; Faderen, en høitstaaende Embedsmand, var død, og havde efterladt sin Enke tvende Børn og en betydelig Formue. Johanne, saaledes hed Datteren, var smuk, dannet og meget elskværdig; hun var sin Moders Stolthed og allevegne afholdt. Hun besad fiin Takt, men tillige en Ubestemthed, en Raadvildhed, der gjorde hende altfor til-

bøielig til at rette sig efter Andres Villie og Ønsker. Paa den anden Side var den Hyldest, hun mødte, heller ikke bleven uden Indflydelse paa hende. Hun holdt af at beundres. Kei havde allerede længe hørt den unge Pige omtale som en af Hovedstadens Skjønheder. Han længtes efter at see hende. Den Pragt og fine Tone, som herskede hos Talmers, var ham i Begyndelsen ubekvem, og det kostede ham Umage at at gjøre sig fortrolig med den. Han var stille og tilbageholden, aldrig havde hans Mund aabnet sig til Smiger, han syntes ligegyldig og kold mod hende. Johannes Forfængelighed følte sig krænket derved, det var maaskee kun derfor, hun viste sig venligere mod ham, og behandlede ham med større Forekommenhed end de Øvrige; hun fik Lyst til at beseire hans Stolthed og aftvinge ham den samme Hyldest, hun modtog af alle Andre, og det varede heller ikke længe, inden hun havde naaet sit Maal; men det Næt i hvilket hun hildede ham, viklede sig efterhaanden om hende selv. Hun følte en før ukjendt Deeltagelse for Kei, for det Usædvanlige, det Dristige i hans Charakteer, der ikke vilde indordne sig under Hverdagslivets Former. Hans levende Indbildningskraft og glødende Varme, Djærvheden, hvormed han talte, den Glæde, hun saae hendes Velvillie for ham udbrede over hans hele Væsen: alt dette var Noget, der fængslede hende og hvorved hun

dvælede i sine lykkeligste Øieblikke. Den hemmeligheds-fulde, uforandrede Taushed, han stedse iagttog med Hensyn til sig selv, gav ham saa meget større Værd hos hende, som hun vidste, at han havde lidt og prøvet meget, og den Uvished, den bestandige Tvivl, hun levede i med Hensyn til hans Følelser, gjorde hendes stærkere og inderligere. Hun elskede ham.

En Aften var Kei hos Talmers, tilligemed to andre Herrer. Johanne var alene med dem i Værelset; hun sad i Sophaen, Kei ligeoverfor hende, de talte ikke med hinanden, men hvergang deres Øine mødtes, straalede de. Johanne lod sit Strikkenøgle falde; som af Instinct sank begge Herrerne med Lynets Fart ned paa Gulvet efter det. Kei blev siddende, Johanne smilte — et Blik, et Ord, hun rakte ham Haanden over Bordet. — Siden den Aften vare de forlovede. Fra nu af var han et andet Menneske, han levede kun for hende, han elskede hende med sit hæftige, fyrige Gemyts hele Lidenskab, hans Liv var som nyfødt: en skjøn Drøm, hvori Johanne blev ubeskrivelig lykkelig. Hun kjendte Styrken og Omfanget af den Følelse, han bar for hende, fordi hun selv nærede den i samme Grad. Stjernerne paa den sortblaa Nathimmel havde ikke større Glands end disse straalende Blikke, der vexledes, naar de i Andres Nærværelse vare nødte til at paalægge sig Baand; thi Johanne kjendte sin Moders Glimresyge

og Stolthed for vel til at turde aabenbare deres Forhold for hende, Kei havde kun daarlige Udsigter, og de fandt det derfor rigtigst, at skjule Alt for det Første.

Et halvt Aar gik hen saaledes, Johanne blev syg, Lægerne tvivlede om hendes Liv. Kei taug og var tilsyneladende fattet; men der laa Noget i denne kolde Rolighed, som talte tydeligere end Ord, og for første Gang anede Fru Talmer Forholdet mellem ham og hendes Datter. Denne Tanke oprørte hende, men hun var en Dame af Verden, hun betvang sig i hans Nærværelse, det samme evige Smil som ellers, spillede om hendes Læber naar han gik bort. Skjøndt Fru Talmer ellers var en kjærlig Moder, formaaede hun, saasnart Johanne var uden Fare, saa meget mindre at gaa frem med Lempe mod hende, som Rygtet om Johannes Forbindelse var kommet hende for Øre og havde bekræftet hendes Formodning. Hun talte til sin Datter om Kei, udfrittede hende, og da hun taug, brød hendes hele Hæftighed frem. Johanne, tvivlraadig af Natur og svag som hun var, tilstod Alt. Kei anede Intet. Dagen efter at Tilstaaelsen var skeet, besøgte Kei atter Talmers. En Pige tog imod ham i Døren og viste ham bort under et intetsigende Foregivende. Otte Dage senere bragte Tjeneren ham et Brev; han gjenkjendte Johannes Haandskrift og aabnede det med forventningsfuld Iver. Hun skrev: at hendes

Familie var bleven vidende om deres Forhold, de havde forestillet hende det Ufornuftige deri, paa Grund af hans lange Udsigter, hun deelte nu selv denne Mening og fandt det derfor bedst, at de brød med hinanden.

Kei var tilintetgjort. Han troede ikke sine egne Øine; det var umuligt at beskrive de forskjællige Følelser som afspeilede sig i hans Ansigt: Smerte, Vrede, Raseri bragte alle dets Muskler til at bæve, enhver Tanke om Selvbeherskelse var forsvunden; han kastede sig paa en Stol og græd. Det varede længe før han kom til sig selv, flere Timer blev han siddende, og da han endelig reiste sig, saaes ingen Smerte meer, ingen Fortvivlelse i hans blege Træk, en isnende Kulde laa udbredt over dem. Han skrev til Johanne; rolig, besindig og ligefrem forlangte han at vide Grunden til denne pludselige Forandring hos hende, han bebreidede hende Intet, men bad blot om et oprigtigt Svar. Det Brev han modtog fra hende, lød omtrent som det foregaaende, kun tilføiede hun, at han maatte søge at glemme hende og ikke skrive oftere.

Fra nu af var han fattet, det varede ikke længe, inden han havde vundet den vante Magt over sig, idetmindste saamegen, at han formaaede at skjule sit Hjertes Tilstand for Alle; hendes Billede levede vel hos ham, men han mindede sig selv stadigt om, hvor flygtig og letsindig hun var, og foresatte sig at ville

glemme hende. — Johanne kom sig; hun tog atter Deel i Forlystelser og Adspredelser, var atter Ballernes og Selskabernes Dronning, og Gjenstand for Herrernes Hyldest. Kei traf flere Gange sammen med hende, tilfældigviis. Hun var bleven lidt blegere, men den samme Glands tindrede i hendes store, mørke Øine, det samme Smil spillede om hendes fine Mund. Han var imidlertid bleven juridisk Candidat og havde faaet Ansættelse; hans ydre Stilling var meget god, men noget Mørkt, næsten Frastødende var kommet ind i hans Væsen. Hans Liv var som Blomstens, naar man har bortskaaret dens bedste Rødder: kun en Skygge af det foregaaende.

Johanne var ikke længer i Hovedstaden. En af Keis Venner, som kom i Talmers Huus, fortalte, at hun var taget ud paa Landet hos en Tante.

I den senere Tid var hun noget sygelig, bemærkede Vennen ligegyldig. „Gud skal vide, hvad hun feilede, jeg troer ikke hun meente stort med den Munterhed, hun altid viste."

Kei taug, han undgik enhver Leilighed til at omtale hende; hans krænkede Følelse var efterhaanden bleven til Ligegyldighed, til et Slags Uvillie mod hele hendes Kjøn.

Dette var Indholdet af hans Fortælling.

„Min Ven!" sagde han til Theodor, „sex bittre Aar

ere nu forløbne, siden jeg modtog hendes sidste Brev, Livet gav mig Meget at sørge over, Meget at tænke paa, hende glemmer jeg dog aldrig."

Længe gik de om inde i Skoven, og ved Middagstid saae man dem gaa ind paa Hindsholm, Arm i Arm. I Theodors Træk laa der et rørt og bevæget Udtryk; Kei var som sædvanlig, kold, mørk og indesluttet i sig selv.

V.

Diggreven boede i Nærheden af Hindsholm, nede ved Strandkanten. Omtrent et Bøsseskud oppe paa Land, paa en lang Sandrevle, som man kaldte Diget, fordi den i fordums Dage havde tjent til Værn mod Vesterhavet, laa en temmelig stor Bygning, opført af Bindingsværk og røde Muursteen, begroet med Mos, og overalt omgiven af høie, lynggroede Bakker ind ad Landsiden til. Nu var den ikke stort Andet, end en Ruin, hvoraf kun den ene Fløi, som vendte ud mod Havet, kunde beboes; den øvrige Deel af Bygningen laa enten sammensunken i Gruus, eller stod revnet og faldefærdig: et Opholdssted for Ugler og enkelte Søfugle, som holdt til paa Landet. Her havde han allerede boet i lang Tid, og blev derfor af Folk i Omegnen kaldt Dige-

manden eller Diggreven. Den vilde Ensomhed og Stilhed, som herskede overalt i Nabolaget, stod i Samklang med hans Sind. Kun en lille, faldefærdig Rønne i Nærheden, beboedes af Math Hjeil, som pleiede og bevogtede den Vanvittige.

Det var en Aften i August Maaned, da to Mænd, fordybede i en Samtale, skrede hen over den smalle Gangsti, der løb langs med Søkysten op til Ruinen paa Diget. Efter en stærk Tordenbyge var det blevet smukt og stille Veir, Himlen var reen, Fuldmaanen speilede sig i Søen, og Taagen dampede fra Moser og Kær. De Gaaende vare begge høie og bredskuldrede; den Ene var ung, den Anden gammel: det var Kei og Diggreven.

I lang Tid havde Diggreven ikke havt saa lyse Øieblikke som nu, der var næsten intet Spor tilstede af hans Affindighed.

„Du siger altsaa, at Anina elsker den Fremmede," udbrød han med dæmpet Stemme. „Ikkesandt min Søn! det troer Du?"

„Ja!" svarede Kei, „jeg har længe troet det, og forleden Aften tilstod hun mig det selv, det er derfor jeg har overtalt hende til at tage ned til Ribe, for at besøge Tante. Adskillelse er det Eneste som kan virke, thi hun og Theodor passe ikke sammen."

„Ja vist Du! — ja vist! det bør hun gjøre. Det

er ellers underligt nok, jeg har opdaget, at vor Familie ikke kan trives i Kjærlighed. Der var nu din Moder, hun elskede mig saa høit, og jeg troede fuldt og fast, at jeg ogsaa elskede hende, — hun var meget sygelig — Du veed hvad hun feilede og derfor ....“

„Lad os lade den Sag fare, jeg kjender jo hele Sammenhængen dermed fuldt saa vel som Du!“ sagde Kei med bævende Stemme. „Naar Anina kommer herover imorgen for at see til Dig, saa skal Du ikke lade Dig mærke med, at jeg har omtalt Grunden, hvorfor jeg raadede hende til at reise, — hører Du Fader! lad som om Du Ingenting veed deraf, det er det Klogeste.“

Den Anden nikkede bejaende. De skrede tause fremad ved Siden af hinanden; omsider naaede de Diget. Her tog Kei Afsked og vendte tilbage ad Markveien til Hindsholm; men dèn Vanvittige gik op til sin Bolig.“

Kei havde ikke gaaet ret langt, før han mødte Theodor, som kom fra Julinge, hvor han havde tilbragt Dagen paa Sneppejagt med Thorsten Theilov.

„Det var godt jeg traf Dig, Kei!“ sagde han medens de fulgtes ad, „Du lovede forleden at fortælle mig din Faders Historie, nu kunde Du gjøre det iaften, underveis hjemad.“

„Det skal jeg, skjøndt det jeg kan fortælle Dig,

indskrænker sig til meget almindelige Begivenheder, der neppe ville interessere Dig synderligt."

„Min Fader er født paa Holmsland, i Ringkjøbing Amt, af meget formuende Forældre. Han var bestemt til Studeringer; men havde ikke den mindste Lyst dertil. Hans Natur var for vild, hans Charakteer for ustadig og flygtig til at finde sig i et siddende Liv; derimod stod hans Hu og Tragten til Alt hvad der var Farligt og Eventyrligt, og han valgte Søen til fremtidig Tumleplads. Folk, der dengang kjendte ham, have fortalt mig, at han allerede i sit femtende Aar var en Hæder for Sømændene paa Holmsland, og der gives dog modige og frygtløse Mænd derovre. Senere tog han ud, og blev borte i flere Aar; han gjorde Reiser paa Amerika og Vestindien, og ethvert Skib han foer med, gjenlød af hans Roes. Saa var det en Sommer, han gik til Sydamerika med en engelsk Kuf, og strandede paa Kysten af Puerto-Cabello. Besætningen gik under, paa ham nær, og ved sit Forsøg paa at naa Land blev han kvæstet i Hovedet af et Stykke Tømmer fra Vraget. Blødende og bevidstløs sank han ned paa Strandbredden; da han atter kom til sig selv, laa han i en Seng med forbundet Hoved, hos en amerikansk Familie, der havde en Villa tæt ved Søen. Deres eneste Datter, Maria, pleiede ham. Med kjærlig Omhu tog hun sig af den Fremmede,

vaagede ved hans Leie, trøstede ham, og søgte paa enhver mulig Maade at lindre de Smerter, han led. Da min Fader begyndte at gaa ud, vare de hyppigt i hinandens Selskab, de spadserede sammen, og det varede ikke længe, før Forholdet mellem dem blev inderligere: de elskede hinanden. Min Fader ægtede den unge Pige, kom efter et Par Aars Forløb igjen tilbage til Jylland og bosatte sig nede paa Diget, hvor han endnu boer. Hans Forældre paa Holmsland vare imidlertid døde, han selv syntes at være bleven et heelt andet Menneske siden Tilbagekomsten; hans forrige Liv og Munterhed var borte, han var stedse mørk og indesluttet, af og til sporede man hos ham Tegn til det Vanvid, som siden tiltog i en saa frygtelig Grad. Jeg troer det var en Følge af det Stød i Hovedet, han fik paa sin sidste Reise. Forholdet mellem mine Forældre skal aldrig have været godt, de passede ikke for hinanden; han var raa og opfarende, hun pirrelig og svag, og kunde ikke finde sig i det eensomme, afsondrede Liv i denne Afkrog, der ikke havde det Ringeste tilfælles med hendes Fødelands yppige og blomstrende Dale. Hun døde af Hjemvee; læg Mærke dertil, Theodor! de Rygter, der ere udspredte om hendes Forsvinden, troer jeg ikke, og dem maa Ingen tro, som mener mig det vel. Jeg er Diggrevens Søn! Det var efter min Moders Død, at hans Tilstand gik over til fuldkomment

Vanvid, der i Begyndelsen var saa hæftigt, at han endog prøvede paa at berøve Anina og mig Livet; jeg bærer endnu Mærket deraf. Vi kom derfor i en meget ung Alder ud blandt Fremmede. Anina blev tagen i Huset nede hos Præstens, jeg af Falk. Dermed har jeg fortalt Dig den hele Historie."

Kei taug og gik bevæget og hurtigt hen ad Gangstien mellem Kornet, uden at see iveiret.

„Men hvorfor dulgte Du dit Forhold til Anina?" spurgte Theodor nogle Minuter efter, „saa at jeg først kom til Kundskab derom, da Du forleden fortalte mig det?"

„Hvorfor skulde jeg vel betro Dig, hvad jeg kun halvt kunde forklare, og berøre de ulykkelige Forhold, der vare forbundne med vort Slægtskab? Jeg omgikkes Anina paa samme Maade, som Bianca, ligefremt og fortroligt, saa at Du ikke kunde mærke Forskjellen mellem Den som var min Søster ved Kjødets Baand, og Den som Tiden og Opholdet hos Falk havde gjort dertil. Det var desuden aftalt mellem Anina og mig, at vi saa lidt som muligt vilde indvie Fremmede i vor Hemmelighed; nu har Tilfældet aabenbaret Dig den; thi selv Bianca kjendte den ikke."

De stode nu udenfor Hindsholms Port. Kei fortsatte sin Vei gjennem Gaarden op til Bygningen. Theodor gik ud i Haven for at træffe Bianca.

Den Vanvittige havde imidlertid naaet sin Bolig. „Det er mørkt her!“ udbrød han inde i Gaarden, idet han over Muurbrokker og Kalk skred hen til den Fløi han beboede. „Men jeg er dog ikke alene, hver Aften har jeg talrigt Selskab hos mig, Uglen er en munter Taarnvægter og Flaggermusene holde mig vaagen den hele Nat. Jeg har ogsaa Selskab behov, hvergang jeg er inde i mit Slot og begynder at tænke mig om, staaer hun mig i Sindet. Slaaer jeg mig til Ro, kommer hun hen paa Stolen til mig, sætter sig paa mit Skjød, som hun gjorde i gamle Dage, slynger sine Arme om min Hals. — Men hendes Arme ere kolde og klamme; hun kysser mig, men ikke med disse varme, bløde Læber, som før; hun er ikke smuk som dengang, og hendes Aande — den brænder, den piner, den kvæler.“

Medens han talte, steg han op ad den høie, forfaldne Vindeltrappe, som førte til hans Værelse. Paa eengang stod han stille, lyttede, holdt sig med krampagtig Hæftighed fast ved Muren, og stirrede ubevægelig hen paa et mørkt Sted. Hans Øine funklede.

Tys Kammerater! hviskede han med huul Stemme, „ti stille, Du Ugle deroppe, hører Du ikke, Maria taler! Hvad vil Du mig? Hvorfor kalder Du? Hvorfor vilde Du knytte din Skjæbne til min? Saae Du ikke Forskjellen mellem os? det er din egen Skyld, at jeg blev kjed af Dig, hører Du!

Han aabnede Døren til sit Værelse. Maanen stod over Havet, dens Straaler faldt i skraa Retning ind ad Vinduet hen paa Væggen paa Marias Portrait. Som en Støtte blev han staaende ubevægelig ved dette Syn. Han rystede over hele Legemet, Sveden brød frem paa hans Pande.

„Maria! hvad vil Du her? Gaa! gaa!" skreg han, og bedækkede sit Ansigt med Hænderne. Derpaa foer han hen til en Klokke, som hang i en Krog, og trak flere Gange hæftigt i den. „Math! Math! kom herop! jeg kan ikke udholde hendes skarpe, stirrende Blikke."

Lidt efter lød Trin hen over Gangen; Døren gik op, Math traadte ind med en Lygte i Haanden. Diggreven styrtede hen imod ham.

„Hurtigt, Math! hurtigt! tag dette Billede ned af Væggen, jeg vil ikke see hende, hun stirrer saa frygteligt paa mig, og saa leer hun ad mig og truer mig med Haanden. Hun er saaret, see blot hvor Blodet løber hende ud af Munden; men hvad kommer det mig ved, det var ikke min Skyld at hun faldt ud af Baaden."

Math vilde tage Stykket ned....

„Hun maa nok være herinde, lille Math!" sagde han pludseligt i en blød Tone, „den stakkels Maria! hun blev altid saa bedrøvet, hvergang jeg forlod hende

og hun maatte blive alene hjemme; — Gaa nu, gaa, jeg har noget at tale med min Hustru om, som Du ikke maa høre."

Den Gamle sukkede og gik bort, hans Lygte blev staaende paa Bordet.

Det er syndigt, at saadan en Mand skal være forkert i Hovedet," mumlede Tateren ved sig selv. „Han kunde dog ligesaagodt bleven ved at være klog. Jeg har kjendt ham i hans Velmagtsdage; en Aftenstund reddede han mig fra ... Herre Gud! da skulde Ingen have sagt, at det vilde tage en saadan Ende med ham."

Diggreven gik med lange, hurtige Skridt og Armene fast slyngede i hinanden, op og ned i Værelset.

„Maria!" hviskede han, „kom hen til mig, lad os igjen være gode Venner! vil Du? kjære Maria! vær ikke vred længer, fra nu af skal jeg altid være god mod Dig, og ikke faae Dig til at græde oftere. — Ræk mig din Haand til Forsoning, Du var dog stedse Den, som først gav efter, hører Du! vær nu ikke stridig. Hvad! Du vil ikke? Du bliver staaende? Du trodser mig igjen? Det vover Du? Godt! godt! saa dø da nokengang!" Og han greb Portraitet, slog det ned i Gulvet, trampede paa det og rev det i Stykker. „Dø! dø!" skreg han, „lad mig aldrig see Dig oftere." Han lagde sig ned, samlede Lærredet sammen og antændte det ved Lyset. Det blussede op. „Saa! nu

brænder Du ogsaa!" jublede han med skingrende Latter. „Vi brænde begge To." Og der var en frygtelig Sandhed i disse Ord, thi Flammerne greb i samme Øieblik fat i hans Klæder. „See hvor hun krymper sig sammen i Døden," vedblev han „ha! ha! det er varmere end at drukne! hun griber efter mig, hun græder, hun skriger om Hjælp, hun seer ind ad Vinduet til mig, — her, der, overalt, — o, red mig! frels mig fra hendes Favntag. — Ja, ja, ja, — jeg veed det, — jeg vil tilstaa Sandheden! — jeg har dræbt Dig, druknet Dig, fordi Du... Hvad vil I faa mere?"

Han skreg og væltede sig omkring paa Gulvet. Derved sluktes Ilden i hans Klæder. — Pludseligt sprang han op. „Hun er maaskee ikke død endnu, hun svømmer omkring paa Vandet efter Baaden, jeg seer hendes blege Haand strække sig op mod mig; hør! hun beder om Hjælp, Bølgen skummer under hendes Kamp for at naae Revet. Maria! bi lidt Maria, jeg kommer!"

Han styrtede ud af Stuen, gjennem Ruinen og nedtil Stranden. Ilden greb videre om sig; i et Øieblik antændte den det tørre Gulv, og derpaa Tapeterne og Panelværket, som beklædte Væggene. Trækvinden gjennem de sønderslagne Ruder og gjennem Døren, som han havde ladet staa aaben, forstærkede den, og det varede kun nogle faa Minuter, saa floge Luerne

ud af Vinduerne og udbredte sig i hele Bygningen med en voldsom Hurtighed. Math var den Første som bemærkede Branden, han ilede op paa Diget, gjennem alle Værelser, for at søge efter den Ulykkelige.

Beboerne af Hindsholm vare i Haven, da En af Gaardens Folk gjorde Anskrig. Forfærdede ilede Alle hen til Laagen, som vendte ud mod Søen.

„Det er Diggrevens Huus, som brænder!“ udbrød Falk forundret.

Anina udstødte et Rædselsskrig, og de ilede hen til Stedet. Kei foer foran dem. Uden at ændse Faren, fløi han ind i den brændende Bygning. Han mødte Math.

„Hvor er han?“ skreg Kei til Tateren, „har Du faaet ham bort herfra?“

„Jeg søger om ham; jeg kan ikke forstaa, hvor han har skjult sig, for lidt siden forlod jeg ham i det blaa Kammer', som vender ud mod Søen, men der har Ilden allerede spærret Veien.“

„Hurtigt Math!“ raabte Kei; „følg efter mig. Vindeltrappen er endnu aaben, vi maa frelse ham, paa hvilken Maade det end skeer.“

Han foer med disse Ord tilbage om Ruinen, for paa den modsatte Side af Taarnet at naae en Gang som førte til Værelset. Math fulgte ham. De forsvandt Begge i Røgen, som kvalmede ud fra alle Sider.

Diggreven var imidlertid gaaet ned til Stranden. Da Luerne sloge ud gjennem Vinduerne, og Gjenskinnet af dem spillede hen over Søen, vendte han sig forundret om mod Diget, og betragtede med et sløvt og fraværende Blik det umaadelige Ildhav som laa foran ham.

„De illuminere!" skreg han pludseligt med hæs Stemme og klappede i Hænderne, — „det er vor Bryllupsnat, de pynte Sovekammeret, Maria venter mig, jeg maa op til hende."

Han løb hurtigt tilbage fra Stranden, op ad Veien til den brændende Ruin.

Anina og Bianca stode paa en Høi, der i tidligere Dage havde hørt til Haven, og hvorpaa endnu nogle halvtudgaaede Elmebuske ludede, som Rester af et fordums Lysthuus. Bleg og rystende betragtede Anina Ilden. Hun gøs ved Tanken om den Fare, hendes Fader svævede i, hvis han var inde i Bygningen. Da traadte den Vanvittige hen til dem. Overraskede udstødte Begge et Skrig, og flygtede bort, ned af Høien. Diggreven syntes i Begyndelsen ikke at have bemærket dem, men da han hørte deres Raab, ilede han efter dem, og greb Anina i Flugten.

„Anina!" raabte han glad, „mit Barn, min eneste Datter! Du her? Kom til mig. De sige, at den Fremmede vil gjøre Dig til sin Hustru, det duer ikke, følg

nu med op til din Moder, hun længes efter os. See, hvor smukt hun har pyntet Huset med røde og gule Baand, mens jeg var borte. Kom mit Barn, kom!"

Han løftede hende op i sine Arme, stødte Theodor til Side, der i det Samme var kommen til, og foer som en opjaget Hjort bort med hende ad Diget til. Aninas Angstskrig hendøde i Luernes Brag, han styrtede ind ad den brændende Bygnings Port med den næsten bevidstløse Pige.

Kei var vendt tilbage, efterat han forgæves havde søgt sin Fader; han stod nu nede for Enden af Diget ved Siden af Falk, da Theodor styrtede hen til ham og raabte:

„For Gud i Himlens Skyld, frels hende, hun brænder!"

„Hvem?" spurgte Kei, „tal! hvem brænder?"

„See! see! hende, Anina, din Søster!" Med disse Ord foer han op mod Bygningen.

Kei vendte sig hen mod det betegnede Sted og saae nu Diggreven staa oppe paa Taarnet med Anina i Armene. Luerne spillede rundt omkring dem, men den Vanvittige syntes følesløs for Alt, en uhyggelig Glæde lyste ud af hans blege, farveløse Ansigt. Han lo.

„See! see!" skreg han med en skingrende Stemme, som overdøvede Luernes Bragen. „Nu kommer Maria, hun er ikke længer vred, o! o! Det er herligt.

Hun kommer og jeg venter. Det er som det bør være." Han dansede omkring paa Taarntinden.

Kei foer ind i Huset, men han kunde ikke bane sig Vei gjennem Ildhavet, som allerede omspændte alt. Theodor blev baaren saaret og bevidstløs bort fra et lignende Forsøg, paa den anden Side af Vindeltrappen.

I dette Øieblik saaes en tredie Skikkelse oppe paa Taarnet. Det var Math Hjeil. Han omslyngede Dig-greven for at fravriste ham Anina. Den Vanvittige værgede sig fortvivlet, men her gjaldt det Liv og Død. Røgen omhvirvlede dem, lange Ildflager, fulgte af tætte røde Funker, slyngede sig hen over Stedet, et mørkt Legeme sank ned fra Tinden, et gjennemtræn-gende Skrig fulgte efter. Endnu en Minut stod Taar-net, derpaa vaklede det, et huult Brag lød, Taget sank, og Murene revnede, den hele Bygning styrtede ned i Grunden. Et Øieblik sagtnedes Luerne, derpaa sloge de sammen med fortærende Kraft, man saae kun Ild og Røg.

VI.

Anina var frelst. Næsten bevidstløs bar Math hende ud af den brændende Bygning. Han var bleven ilde tilredt af Luerne, men den opoffrende Hengivenhed, som

udgjorde Grundtrækket i hans Charakteer, lod ham glemme ethvert Hensyn paa sig selv, hvor det gjaldt om at hjælpe dem han ansaae sig forbunden, og dette var Tilfældet med Diggrevens Familie. Skjøndt han aldrig udlod sig nærmere, saa var det dog ikke Tvivl underkastet at han var bunden til denne ved Taknemlighedsbaand. I henved fire Aar havde han boet oppe paa Diget, uden at Nogen vidste hvad han levede af. Han var den Eneste, der besad nogen Magt over Diggreven, maaskee paa Grund af den Legemsstyrke, som Math ved enkelte Leiligheder saae sig nødt til at anvende mod ham.

Dagen efter Branden fandt Arbeidsfolkene som ryddede Gruset tilside paa Stedet, hvor Taarnet havde staaet, et forbrændt, næsten ukjendeligt Liig i Dyngen af sammenstyrtede Muurstumper; det var Diggrevens.

En Maaned var gaaet siden hiin ulykkelige Nat. Theodor havde i al den Tid ligget syg af de Saar han havde faaet ved Forsøget paa at frelse Anina. Han havde ikke seet hende siden, og efterhaanden som Tiden svandt, svandt ogsaa den Tomhed som dette Savn frembragte hos ham. En anden Gjenstand begyndte at beskæftige hans Tanker. Bianca pleiede ham, hendes Omhu og Utrættelighed blev ikke uden Virkning paa ham, og Lægen lod sig flere Gange forlyde

med, at det især var den unge Dames Pleie, han kunde takke for sin Helbredelse. Han læste Glæden over hans tiltagende Bedring i hendes Blikke, og den inderlige Godhed, han nærede for hende, gav snart Plads for en anden og dybere Følelse.

Eftersommeren var kommen, Markerne gjenløde af Høstfolkenes Latter og af Leens Klang. Fuglene sang saa smukt. Utallige Skarer af Storke og Svaler fløi hen under Himlen i lange Rækker, og øvede sig i hurtige Svingninger til den forestaaende Afreise.

Det var hen paa Eftermiddagen, Himlen var mørk og skyfuld, det trak sammen til Regn og Torden. Kei var spadseret ud i Marken. Uden bestemt Maal for sin Vandring havde han drevet omkring paa kryds og tværs, han havde været oppe paa Diget ved de nedbrændte Ruiner af sin Faders Huus. Længe havde han staaet der og betragtet de fortbrændte Gruusdynger, med et mørkt, stirrende Blik.

Derpaa var han gaaet et Stykke ind i Skoven og, uden selv at mærke det, kommen hen mod Halkjær Herregaard. Under sit Ophold paa Hindsholm havde Kei aldrig nærmet sig denne Bygning saa meget som nu, da han vidste at en Slægtning af Fru Talmer boede paa Slottet. Han skyede Alt hvad der stod i Forbindelse med denne Familie og dette Navn. Det skylregnede, stærkere og stærkere. Kei søgte Ly under

en Dørhvælving i Muren, fra hvilken en Udgang førte til Skoven. Vinden hylede mellem Træstammerne og hvirvlede Støtter af visnet Løv og Straa iveiret. Kvæget, som græssede i Omegnen, løb uroligt frem og tilbage og brølede; men Kei syntes tilfreds; der kom større Liv i hans Øine, hans Læber smilede idet han lænede sig tilbage mod den lukkede Dør med Armene sammenslyngede over Brystet, han lo. Saaledes maatte det være: Kamp og Oprør mellem de stridende Elementer, ogsaa i hans Bryst herskede der Strid og Oprør; i dette Øieblik var der Samklang mellem Livet i ham og Livet udenfor ham. Hvorlænge han saaledes stod, i denne vaagne Drøm, vidste han ikke, heller ikke bemærkede han, at Døren han lænede sig til, lidt efter lidt gav efter for Vægten af hans Legeme, og gik op. Kei vendte sig om, gjorde et Skridt fremad og stod i et zirligt lille Værelse. En ung Dame var derinde. Kei smilede over den besynderlige Stilling hvori han befandt sig, og begyndte paa en Undskyldning; men Smilet og Ordene døde pludseligt paa hans Læber, han stirrede, blegnede; det var ikke muligt, og dog — et Secund tilintetgjorde enhver Tvivl hos ham.

Det var Johanne Talmer.

Saa stor var hans Selvbeherskelse, at alle synlige Tegn paa Overraskelse et Øieblik efter vare forsvundne; en mørk og rolig Kulde traadte istedet.

„Frøken Talmer!“ sagde han, og Stemmen bævede. „Jeg forsikkrer Dem, det var meget mod min Villie jeg kom her.“

Og nu fortalte han med ivrig Hast hvorledes Alt var gaaet til, at alene Tilfældet havde bragt ham sammen med hende, og at han ikke havde havt mindste Anelse om hendes Ophold paa Halkjær.

„Jeg troer Dem nok,“ sagde hun med neppe hørlig Stemme, „De behøver ikke at give mig den Forsikkring.“ Hun sank næsten afmægtig tilbage paa Stolen.

Kei stod et Øieblik taus foran hende, derpaa udbrød han:

„Jeg gaaer! De ryster, De bæver tilbage for mit Aasyn, De har vel Grund dertil! De, den Eneste jeg i mit hele Liv har elsket, De, hvis Lykke jeg vilde kjøbt med den sidste Draabe af mit Hjerteblod, De har ikke handlet ret mod mig, De har gjort mit Liv til et Helvede. Dette vil jeg sige Dem, er De tilfreds dermed? Farvel!“

Han vendte sig om mod Døren.

„Johanne græd og saae ned for sig. Kei vendte sig om mod hende; hun slog Øinene op paa ham. Dette Blik, der tolkede hendes Sjæls lønligste Tanke, dette smertelige Udtryk i det yndige Ansigt, hvis Træk en skjult Sorg havde blegnet, — en Stemme i hans

Indre talte høit og lydeligt for hende. Hun havde Intet sagt til sit Forsvar, blot nævnet hans Navn, men i en Tone, der gav Gjenlyd i hans Hjerte.

„Johanne!“ udbrød han, med sin Stemmes blødeste Tone. „Jeg læser Noget i dit Blik som siger, at Du ikke har glemt mig. Har jeg da skuffet mig? tal, jeg beder Dig, hvad er det for en Dæmon, der har stillet sig imellem os.“

Hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder og græd.

„Gaa!“ hviskede hun, „forlad mig, Tante er inde i det næste Værelse, hun kunde høre din Stemme og komme herind.“ „Gaa!“ bad hun grædende, „eller ogsaa maa jeg forlade Værelset.“

„Nei! Du skal blive!“ raabte han og stillede sig i Veien for hende. „Du skal blive her, blot saalænge til Du har sagt mig Alt. Var det virkelig din Mening, hvad Du skrev i hiint sidste Brev jeg modtog fra Dig, eller var det en Plan, udruget af din Moder, hvori Du var Redskabet? Svar mig!“

„O Gud! der kommer Nogen!“ vedblev hun angst og bævende, og virkelig lød i dette Øieblik Trin udenfor.

„Jeg gaaer da!“ sagde han hurtigt, „men vi sees igjen Johanne! jeg maa tale med Dig, hører Du, jeg maa endelig tale med Dig.“

„Nei!“ svarede hun, og udtalte disse Ord i en bestemt Tone. „Det er forsilde! hvortil skal det nytte

at vi see hinanden oftere? Jeg veed jo Alt!" En dæmpet Hulken kvalte hendes Stemme.

Kei forstod ikke hvad hun meente. Han forlod Værelset. Johanne satte sig ved Vinduet og blev ved at see ud efter ham til hans Skikkelse forsvandt nede paa Veien blandt Skovens Stammer.

Lidt efter traadte hendes Tante ind i Værelset, efterfulgt af to Herrer. Den Ene var en høi, venlig Mand af et værdigt Udvortes, den Anden Thorsten Theilov.

Thorsten traadte hen til Vinduet, han saae Kei komme ud af Skoven paa hiin Side nede ved Diget, og Johannes bevægede Stemning undgik ham ikke. Han smilede, men han taug og deeltog i Samtalen som Fru Meldal førte med den fremmede Herre, uden at lade sig mærke med Noget. Johanne var den hele Tid tankefuld og temmelig ordknap.

VII.

Det var Aften. Veiret var stille og roligt. Theodor og Bianca vandrede om i Haven ved Hindsholm. Skumringen faldt paa og indhyllede alle Gjenstande i sit Halvmørke. Det var Kjærlighedens stille Time; Haabets, Ønskernes og Længselens lykkelige Time.

Theodor og Bianca følte det og hengave sig til Øieblikkets Indtryk. Deres Samtale forstummede efterhaanden; deres Øine straalede, de hviskede enkelte Ord til hinanden, de talte i afbrudte Sætninger, som blot Øine og Haandtryk fortolkede. Efter i længere Tid at have gaaet omkring i Gangene, satte de sig ned under en Bøg i en Kant af Haven hvorfra de havde en viid Udsigt over Landet.

„Saa De elsker mig altsaa virkelig?“ sagde hun med et Smil. „I Sandhed! jeg er fristet til at tro, at det blot er en Spøg, De har for. Ja De studser, men betænk blot, om jeg ikke har god Grund til denne Formodning? Det er kun nogle Maaneder siden, da elskede De Anina saa høit, at De satte deres Liv paa Spil for hende ved at udfordre Kei, fordi De antog ham som Medbeiler til hendes Kjærlighed; ikke sandt! De kan ikke nægte det? Og nu vil De jeg skal tro Dem; De maa dog indsee hvor gyldige min Tvivl ere.“

„Bianca!“ udbrød Theodor. „Det er grusomt af Dem at behandle mig saa lidt skaansomt. De gjør ved mig ligesom hiin Delawarhøvding, der lægede sin slagne Fjendes Saar, for siden at tilføie ham nye og smerteligere Pinsler. Deres Pleie, deres Omhu skylder jeg Livet, jeg skal aldrig glemme det, men giv mig ogsaa nu Leilighed til at være taknemlig, knyt deres Fremtids Skjæbne til min, og De skal see, at

mine Følelser ere dybere end De troer. Hvorfor betragter De mig saa vist? Hvorfor smiler De? De spotter mig, svar mig, jeg beder Dem, berøv mig Haabet eller giv mig det, Alt hellere end denne dræbende Taushed."

„Og om jeg nu berøvede Dem Haabet, for paa eengang at ende deres Kvaler!" sagde hun med et Udtryk, som beviste det Modsatte af hvad hun yttrede, „hvad vilde saa Følgen blive?"

„Saa vilde jeg sige," svarede han med et straalende Blik, „jeg vilde sige, at Bianca var en nydelig, en yndig Dame, dersom hun blot ikke havde den Vane at pine sine bedste og meest hengivne Venner."

„Tys, stille!" afbrød Bianca ham, medens hun hurtig rykkede tilbage paa Bænken. „Ikke denne Hæftighed. O! jeg har foruden den Vane De antyder, endnu mange andre Feil og Lyder, hvoraf De ikke kjender en eneste. Jeg gjør Dem denne Tilstaaelse itide, og aabenhjertig, for at betrygge Dem for at tage feil af mig siden. De kjender mig slet ikke. De forlanger et oprigtigt Svar, nu vel! De har spurgt saa uforbeholdent, at jeg maatte være grusom, som De siger, hvis jeg ikke svarede Dem paa lignende Viis: Seer De! Før om to Maaneder kan De paa Grund af deres svage Helbred slet ikke tænke paa nogen Bortreise; i disse to Maaneder vil jeg give Dem Leilighed

til at lære mig at kjende. Tro De mig, vi Piger forstaa meget godt, naar og hvorsomhelst vi finde det Umagen værdt, at indhylle os i et Slør, bag hvilket selv ikke den Skarpsindigste skal kunne udfinde det Ringeste af vor Charakteer. Som sagt! disse to Maaneder skal være en Prøvetid, i hvilken ogsaa jeg vil gaa paa Raad med mit Hjerte, hvorvidt jeg i Fremtiden tør betro det til et Menneske af en saa ustadig Natur, som De lader til at være, — Nei, afbryd mig ikke! lad mig tale ud. Jeg er et egensindigt Væsen, som nu engang er vant til at have min Villie, jeg kan ikke finde mig i Andet. Dernæst gjør jeg endnu en Betingelse, og det er: ubrødelig Taushed; Ingen, ikke engang Kei, maa vide en Stavelse af hvad vi her have talt sammen. Er De villig til at indgaa herpaa?

„Jeg er jo nødt dertil," sagde Theodor med et Suk, „siden det er deres Ønske, og det ikke kan være anderledes!"

Der var forløbet otte Dage, siden Kei talte med Johanne. Han havde imidlertid været et Rov for de meest modstridende Følelser. Han besluttede flere Gange at gaa over til Halkjær, gjøre Fru Meldal et Besøg og forlange Johanne i Tale for at faae en nærmere Forklaring af hende; hvergang var han vendt om paa Halvveien, der var Noget i hans Indre som holdt ham tilbage. Han ventede at Johanne skulde skrive

ham til, og faldt paa hundrede forskjællige Ideer, som han atter forkastede. Kei var bleven et andet Menneske i den sidste Tid; hans Besindighed, hans rolige, kolde Overlæg var svunden. Han kunde ikke længere udholde den pinlige Uvished hvori han levede, og begav sig paa Veien til Halkjær. Han nærmede sig Gaarden. Hans Hjerte bankede, hans Aande var kort og trang; han skjælvede da han lukkede Ledet efter sig, han standsede ved Indkjørselen —. Dyb Ro herskede overalt, det var saa stille og uhyggeligt derinde, intet Lys, skjøndt det allerede begyndte at blive sildigt; da han saae op mod Vinduerne, bemærkede han at alle Gardiner vare sammentrukne. Hans Trin gjenløde paa den rummelige Gaardsplads, han blev tvivlraadig staaende nogle Øieblikke som om han betænkte sig, derpaa ilede han op ad Trappen og bankede paa Døren. Hvert Slag af den vægtige Hammer gav Echo i Gangen indenfor, intet levende Væsen syntes at aande bag disse tause Mure. Taarnklokken paa den anden Fløi af Gaarden slog elleve, Vinden blæste i de store Elmetræer i Gaarden. Kei bankede nu paa igjen, men Ingen lod til at høre det. En mørk Anelse gjennemfoer hans Sjæl, han kaldte Johanne ved Navn, høiere og høiere. Da glimtede det pludseligt i den nederste Etage, det lød som naar man slaaer Ild. Kei standsede og lyttede, han udstødte et Frydeskrig, og gik hen

mod Stedet, hvor Lyden kom fra. Til samme Tid blev et Vindue aabnet, en gammel Kone stak Hovedet ud og spurgte, hvem der bankede paa saa silde, og forstyrrede Folk i deres Nattero."

„Luk op Moer!" svarede Kei, „det er mig, Kei fra Hindsholm, jeg har et Ærende til jeres Herskab."

„Jøses, Du fredsens Gud! er det ham Kei!" gjentog den Gamle: „naa det var da godt at Han kom herover; bi lidt, giv blot en grysen Stunder, til jeg faaer Noget paa mig, jeg kan da ikke gaa ud og lukke Ham ind saadan som jeg her staaer. Naa Du gode Gud og milde Fader! hvad jeg har længtes efter at see Ham, jeg har saamænd baaret Ham paa mine Arme, den Tid Han ikke var længere end et Hosebaand, det veed Vorherre jeg har, og nu hans Søster, — hende har jeg ogsaa —"

„Luk blot op, gode Stine!" afbrød Kei hende utaalmodig, „lad mig komme ind, eller siig mig heller strax, om Frøken Talmer endnu boer her, det er hende jeg søger.

„Frøken Talmer! Ih! nei vist gjør hun ikke, baade hun og Fruen og Herr Dalvig er reist herfra, og det er nu paa sjette Dag siden, som igaar; men bi en Kjende! jeg kan ikke hitte det Forklæde, — naa her er det da, nu kommer jeg ud og lukker Ham op, lille Kei, saa skal Han faae den hele Redelighed at vide,

fra først af, jeg har saalænge ventet paa at Han skulde komme, ja jeg har saamænd! Frøkenen bad mig den Tid hun reiste, at udrette et Ærende til Ham, men jeg er gammel nu, og saa tænkte jeg at det ikke hastede saa farligt, at det kunde naaes, naar Han engang kom herover, saa bad jeg Niels Faaredreng at sige det til Ham, hvis han traf Ham paa Marken."

Under denne lange Tale havde den Gamle endelig lukket Kei ind og ført ham op i Dagligstuen. Hun tændte Lys og bad ham tage Plads. Kei hørte hende ikke, han blev staaende nogle Skridt indenfor Døren og lod sine Øine glide fra den ene Gjenstand til den anden i Værelset. Her havde Johanne levet, i Krogen stod endnu hendes Klaveer med det blaa Klæde over; han kjendte det saa godt fra fordums Dage. Opmærksomt betragtede han Alt, medens den gamle Stine, magelig hvilende i Fruens bløde Læneſtol, forundret saae op paa ham. Pludseligt fattede han sig.

„Hvor er hun reist hen?" spurgte han.

„Ja, det maa Vorherre vide!" svarede Stine. „Jeg har ikke spurgt dem derom, og om jeg ogsaa havde gjort det, vilde de vel ikke svaret mig, for det skete i saadan en urimelig Fart. I Mandags kom Herr Dalvig herop tilligemed Herremandens Søn derovre fra Julinge, hvad er det nu han hedder, de talte længe med Frøkenen og med Fruen. Herr Dalvig

saae meget forelsket ud, han smidskede saadan for Frøkenen, at jeg nok kunde begribe, hvad der var paafærde, jeg sagde det ogsaa strax til min Mand. Fatter! sa'e jeg ...."

„Fortæl blot, fortæl!" skreg Kei og stampede i Gulvet.

„Naa da! saa sa'e Fruen til mig, at hun vilde reise. Stine! sa'e hun: lad mig see at Hun passer godt paa Ild og Lys, og paa Sølvtøiet derinde, mens jeg er borte, jeg veed, at hun er et flinkt Fruentimmer, som ...."

„I talte om et Ærende, I havde til mig," afbrød Kei hende med bævende Læber. „Lad mig dog endelig faae det at vide."

„Ih ja vist! det er en Skrivelse fra den unge Frøken," gjenmælede Konen, „som hun bad mig at levere Ham. Stine! sa'e hun: gjør mig den Tjeneste at besørge dette Brev til den unge Herr Falk paa Hindsholm. Du kjender ham jo nok? Om jeg kjender ham! sa'e jeg, ja det veed den søde Gud jeg gjør; jeg har ammet ham og baaret ham paa mine Hænder, da han ikke var større end mit Strømpe....."

„Hvor er da det Brev? Hent det, hurtigt!"

„Hvor Han har Hast, lille Kei!" vedblev Konen, „naa der er nok ogsaa Ugler i Mosen mellem Ham og hende, naar vi seer os ret for. Sandt at sige

Ham vilde jeg da hellere unde den pæne Frøken, end den Anden. Jeg saae nok, hvordan hun tidt og mange Gange tog paa med at græde, naar hun var alene, og dengang hun flyede mig Brevet....."

„Græd hun?" gjentog Kei.

„Ja, hun græd sku saadan at det klare Vand stod hende ud af Øinene. Stine! sa'e hun: der har Du et Par Skilling, saa flyede hun mig en halv Specie, besørg saa mit Brev til ham selv, hører Du."

„Men for Fanden! saa kom dog med Brevet, gaa ned og hent det!"

„Naa, naa!" mumlede Konen, lidt fortørnet, „giv Stunder en Kjende, jeg gaaer jo Alt hvad jeg kan."

Hun reiste sig med disse Ord langsomt op og hentede Brevet.

Kei brød det, og læste Følgende:

„Naar dit Øie dvæler paa dette Blad, er jeg for længe siden borte, vi ere da atter adskilte, og dennegang for stedse. Læs derfor i et roligt Øieblik, og naar Du ikke har bedre at gjøre, disse Linier, som skulle indvie Dig i Omstændigheder, der ville retfærdiggjøre mig for Dig. Det var min Bøn til Gud, da jeg tog Pennen, at dette mit Øiemed maatte lykkes mig; naar jeg blot staaer reen og dadelfri for Dig, har jeg kun eet Ønske, eet Haab tilbage, og det vil jeg faae opfyldt; der lever Noget i mit Bryst, som varsler derom."

„Jeg har i den senere Tid ofte tænkt paa, om jeg, dersom jeg raadede over min Skjæbne og kunde have forudseet den, ikke heller burde have ønsket, at vi To aldrig havde lært hinanden at kjende, — jeg troer det alligevel ikke, thi hvorledes det end er gaaet, synes jeg dog, at mit Liv ved Dig har faaet en dybere Betydning. Og er det Samme ikke ogsaa Tilfældet med Dig? Jo Falk! jeg er glad over at have kjendt Dig, de lykkeligste og betydningsfuldeste Øieblikke af min Tilværelse knytte sig til denne Tanke; selv nu, da jeg kun har et halvdunkelt Minde om dem tilbage, er jeg glad og lykkelig, og vil nøies og være tilfreds med at dvæle ved disse Erindringer. Men dette Brev skulde efter dets Bestemmelse mere være en sindig og rolig Fremstilling af Omstændigheder, der frikjende mig for de skrækkelige Beskyldninger, Du gjorde mig, da vi sidst talte sammen, end en Skildring af hvad jeg føler og tænker.

Da jeg laa syg i Kjøbenhavn, anede min Moder for første Gang det Forhold som fandt Sted mellem os, hun trængte ind paa mig, og jeg var ikke istand til at nægte Noget af hvad hun spurgte mig om. Hvad der fulgte efter, vil jeg ikke videre omtale, Du veed det kun altfor godt. Jeg turde ikke vove at modsætte mig hendes Befaling, jeg skrev hvad hun dikterede mig, min Tilstand var saaledes, at jeg heller ikke

erindrer to Ord af hvad der stod i dette ulykkelige Brev, som hun strax sendte Dig. Jeg kom mig meget langsomt, og neppe var jeg helbredet, før hun forlangte at jeg skulde tage mod en Indbydelse, som blev sendt os fra Provst A.s. Jeg anede ikke, hvorfor hun saa ivrigt ønskede det, hun havde aldrig før syntes om denne Familie. Jeg indvilligede i at tage med. Vi kom derhen, og — Du var der. Jeg vilde ønske, jeg kunde beskrive Dig den Følelse, som betog mig ved Synet af Dig, jeg kunde have ilet hen til Dig, jeg følte en næsten uimodstaaelig Drift til at fortælle Dig det rædsomme Spil man havde drevet med os, jeg husker tydeligt, som om det kunde være foregaaet i dette Øieblik, Alt hvad der dengang bevægede sig i mig. Du stod ved Vinduet, lænet op til Væggen, mit Blik mødte dit, o! jeg glemmer aldrig Udtrykket deri, jeg vil erindre det til mit Hjerte hører op at slaa, saa dræbende, saa isnende koldt saae Du paa mig. Det var ikke Sorg eller Bebreidelse jeg læste, det vilde jeg have fundet mig i, men den dybe Ringeagt, med hvilken Du vendte Dig fra mig, — nei Falk! den havde jeg ikke fortjent. Det kostede mig meget, mere end noget Menneske havde Begreb om, at vedligeholde min Fatning den Aften, men jeg var nødt til at beherske mig, fordi Moders skarpe, iagttagende Blik uafladeligt hvilede paa mig; havde Du blot en eneste

Gang seet lidt mildt og venligt til mig! men Du skyede Synet af mig, jeg var død for Dig. Jeg græd, og da jeg kom ind i Vognen om Aftenen, da vi toge bort, kastede jeg mig op til min Moders Bryst, og fortalte hende alt hvad jeg følte, hun besvarede mine Tilstaaelser med kolde Formaninger, roste mig, fordi jeg havde holdt mig saa godt, smilede, — hun havde aldrig forstaaet mig, — og dette Øieblik var det bittreste i mit Liv. Jeg prøvede senere flere Gange paa at komme til at tale med Dig, jeg vilde fortælle Dig, hvorledes Alt var gaaet til; jeg kunde taale at mis-kjendes af alle Mennesker i hele Verden undtagen af Dig, men Du forhindrede og afværgede enhver Lei-lighed dertil. Det var omtrent paa den Tid at Agent Dalvig kom i vort Huus, han var bleven indbuden fra hiin Selskabsaften hos A.s, og jeg begyndte nu at mærke min Moders Hensigter. Dalvig var rig, i en glimrende Stilling, i det Hele taget et ædelt Men-neske, han var venlig sindet mod hele Verden. Han anholdt om min Haand, og min Moder understøttede hans Ønsker; men havde jeg hidtil viist mig som Slave af hendes Villie, saa handlede jeg her for første Gang selvstændigt, jeg gav ham Afslag, og betydede hende, at jeg under ingen Omstændigheder i Fremtiden vilde modtage nogetsomhelst Tilbud. Det forekom mig, at jeg paa den Maade gjorde endeel af den Uret god

igjen, som jeg havde begaaet mod Dig, jeg syntes ikke at kunne handle anderledes. Moder blev meget forbauset derover, hun bønfaldt og truede mig, men forgæves, jeg blev fast ved min Beslutning. Nogle Aar gik hen, i hvilke jeg lærte at blive udeeltagende og ligegyldig for Alt; mine Veninder kaldte mig en Særling, og forskede efter Aarsagen til det afsondrede Liv jeg førte, men Ingen opdagede den, og jeg troer heller ikke, Nogen bekymrede sig synderligt om at vide den. Da min Cousine skulde have Bryllup, bad Tante mig om at komme over til Halkjær. Moder havde ikke noget derimod, og jeg greb med Glæde denne Leilighed til at slippe bort fra Hovedstadslivet, som allerede saalænge havde været mig til Byrde. Her førte jeg et stille og eensformigt Liv, uden Sorger, men ogsaa uden den ringeste Glæde. Dalvig besøgte os flere Gange, hans Tilbøielighed for mig var usvækket, men han besad Takt nok til aldrig at omtale den: Noget som jeg godt kan lide ham for. Da var det at Du for første Gang efter mange Aars Fraværelse, besøgte din Familie paa Hindsholm. Jeg vidste allerede Dagen efter at Du var kommen, og, hvorfor skal jeg nægte det, mit Hjerte bankede af Glæde ved at vide Dig i min Nærhed. Moder maa udentvivl have underrettet Tante om vort Forhold, thi hun omtalte Dig aldrig, som om hun vilde skaane mig for enhver Erin-

dring; hun havde ikke behøvet det, den gode Kone! Alt hvad der angik Dig, hver Dag, hver Time jeg havde tilbragt i din Nærhed, stod jo levende og uudslettelig skrevet i Dybet af min Sjæl.

Jeg saae Dig, Falk! flere Gange, uden at Du vidste det eller havde Anelse derom. Du spadserede ofte i det lille Krat, som slynger sig omkring Hindsholm, og hvorigjennem Gangstien gaaer til Diggrevens Slot. En Middag sad Du nede ved Aaen, i Skyggen af en Hyldebusk, og læste, saaledes at man tydeligt kunde see Dig fra Terrassen i Halkjær Have, hvor jeg stod. Du slumrede ind under Læsningen og jeg sneg mig sagte og ubemærket ned til Dig. O min Gud! Du veed det, det Øieblik jeg stod der, tæt ved Dig, var det lykkeligste siden vor Adskillelse. Jeg havde din Bog i mine Hænder, det var Shakspeare's Hamlet. Den var opslagen paa det Sted hvor Hamlet siger til Ophelia:

„Tvivl kun om Stjerner gløde,
Om Solen rører sig:
Tvivl kun, om Dyd er Brøde;
Men tro, jeg elsker Dig!"

„Det var dog underligt, at mit Øie just skulde falde paa dette Sted, og at det var Dig, som jeg maatte takke for at kunne forstaa det, Du erindrer vel, at Du var min Lærer i Engelsk? Jeg lagde en Forglemmigei til Mærke i Bogen og lukkede den i. Samme Dag

kom Thorsten Theilov i Besøg, han var Tantes Nabo, og havde allerede flere Gange været hos os medens jeg boede paa Halkjær. Der har altid været Noget ved Theilov, som indjager mig en med Modbydelighed blandet Frygt, jeg veed ikke hvoraf det kommer, men jeg bliver saa forstemt hvergang jeg seer ham. Han er noget raa og dertil forfængelig i en paafaldende Grad. Talen faldt, for første Gang, paa Dig, og Theilov fortalte os, at han samme Dag Du kom, havde truffet Dig i et Krohuus, at Du havde overfaldet ham og lemlæstet hans Hund. Han sagde ogsaa, at Du var kommen herover for at gifte Dig med Din Pleiesøster, den unge Frøken Bianca, og at I i længere Tid havde været trolovede. Jeg havde allerede ved en Hændelse gjort Biancas Bekjendtskab, hun omtalte Dig, og det paa en Maade, med en Livlighed og Varme, som kun en elskende Kvinde er i Stand til at forklare. Jeg vidste ikke, hvorfor jeg skjælvede, men denne Efterretning kom saa aldeles uventet, saa uforberedt, og da jeg lod mig mærke med mine Tvivl, skaffede han mig efterhaanden Beviser, der nødte mig til at erkjende Sandheden af hans Ord. Var det ikke forunderligt, vi havde jo været skilte i flere Aar, og dog forekom det mig, som om jeg i dette Øieblik først tabte Dig aldeles; den Tanke at vide Dig gift, elske og tilhøre en Anden, var hidtil aldrig falden mig ind;

hvad jeg følte og bevægedes af, vil jeg ikke trætte Dig med, mit Brev er allerede blevet for langt, men tilgiv mig! det er den sidste Gang jeg skriver Dig til. Jeg har seet Dig spadsere med Bianca, læst din Lykke i dit Aasyn, idetmindste har jeg læst den i hendes."

„Nu har jeg sagt hvad der laa mig paa Hjerte, jeg har søgt at retfærdiggjøre mig for Dig, og dog maa der endnu være Noget tilbage som jeg ikke veed, Noget som dine Ord hiin Aften havde Henthydning paa. O! hvor jeg gjerne vilde have talt med Dig derom, blot et Par Minuter; jeg ventede Dig hver Dag i denne Uge, men Du kom ikke, og jeg sad ved Vinduet til langt ud paa Aftenen for at see efter Dig. Nu vel! det faaer da være. Jeg har opfyldt min Moders, min hele Families Ønske, og igaar trolovet mig med Dalvig. Det var derom jeg vilde tale med Dig, og derfor ventede jeg med at gjøre dette Skridt lige til igaar Aftes. Det er et godt, bravt Menneske, denne Dalvig, bedre end de fleste Andre jeg kjender; men elske ham, — det gjør jeg ikke, den Pige som elskede Dig, kan aldrig af Kjærlighed knytte sig til en Anden. Jeg har aabenhjertigt fortalt ham Alt, uden dog at nævne dit Navn, og han finder sig deri, han haaber af Fremtiden hvad Fremtiden ikke kan skjænke. Vi reise imorgen ned til Fredericia, for derfra at tage over Fyen, gjennem Sjælland til Kjøbenhavn, og vi-

dere med Dampskibet til Kiel. Dalvig har isinde at gjøre en Reise i Udlandet, og jeg følger ham som hans Hustru. Min Moder venter os i Fredericia, for at føre mig til Alteret, hun velsigner mig og kalder mig et lydigt Barn, men hun kjender mig ikke, den stakkels Moder! hun spaaer mig Lykke af de kommende Dage, og veed ei, at Livet ikke har mere at byde mig, jeg har modtaget min Deel deraf. Levvel, Falk! vær lykkelig og tilgiv mig den Sorg jeg har voldet Dig. Saalænge jeg lever, vil jeg bede Gud om Held for Dig og Den Du elsker. Gud velsigne Dig! Levvel! Jeg har ikke mere at skrive. — — Johanne."

Dette Brev rystede Kei dybt. Han skjulte sit Ansigt i sine Hænder og græd. Derpaa reiste han sig, gik med stærke Skridt op og ned i Værelset, standsede og stirrede som forvildet omkring sig.

Den gamle Kone var imidlertid falden i Søvn, hun sad og nikkede i Lænestolen, men da Kei stod op fra sit Sæde vaagnede hun og betragtede ham nogen Tid forbauset.

„Herre Jesus!" skreg hun, „hvordan Han dog ligner sin Fader i denne Stund, som Han der staaer. Jeg skulde næsten sværge paa, at det var salig Digreven selv. Hvad feiler Han? Hvordan har det sig med Ham?"

Kei svarede ikke, han stod ubevægelig, og dreiede

paa Brevet, derpaa stak han det til sig og foer ud af Døren. Stine saae efter ham. „Han har nok ogsaa en Skrue løs!“ mumlede hun for sig selv, medens hun omhyggelig slukkede Lyset og laasede Værelset. „Det begynder at rasle for ham, som for Faderen. Det er nu det femte Mandfolk, jeg har seet blive forkeert i Hovedet af Forliebelse. Vorherre bevare os for Kjærlighed og Alt hvad som skadeligt er!“

Kei gik hjem. Sagte og lydløst listede han sig op paa sit Kammer. Nogle Minuter efter gik han over Gaarden til Staldlængen, med en Vadsæk under Armen. Han vækkede den gamle Gaardskarl, og bad ham sadle en Hest. Dennes Indvendinger mod et saa sildigt Ridt, saavelsom Spørgsmaalet hvorhen Reisen gik paa denne Tid af Døgnet, besvarede han ved at trykke ham Penge i Haanden. Hesten blev ført ud, Kei steg op, og medens den gamle Karl hovedrystende lukkede Porten efter ham, foer han i fuld Fart hen ad Veien, som løber sønden om Halkjær og Borris, ned til Fredericia.

Han red uafbrudt i flere Timer, og agtede kun lidt Hullerne og Fordybningerne i den nøgne Sandvei, heller ikke mærkede han Flyvesandet, som slog ham i Ansigtet, naar Vindstødene fore hen over Heden. Tøilen hængte slap ned ad Hestens Hals, han overlod det kloge Dyr selv at være opmærksom paa dets Gang.

Mellem Nygaard og Borris løber en lang, eensom Vei, paa hvilken man neppe øiner en Hytte eller anden menneskelig Baaning, før man naaer Dyrvig. Lidt derfra, noget sydligere, strækker sig atter en øde og mørk Hede. Keis Hest begyndte at blive træt, det hvide Skum bedækkede dens Hals, den pustede og stønnede, kastede med Hovedet og slog ud for hver Gang han med Sporene drev den fremad, flere Gange prøvede den endog at befri sig fra sin vilde Rytter, men forgæves. Kei sad som fastgroet i Sadelen. Pludseligt glimtede endeel smaa Lys foran ham i nogen Afstand, nede ved Jorden. Hesten snøftede og spidsede Øren. Kei troede i Begyndelsen, at Lysene kom fra Moserne i Nærheden, men da han kom nærmere, tiltog Skinnet i Klarhed og Omfang og samlede sig efterhaanden til et stort Baal, ved hvilket endeel pjaltede, mørke Skikkelser laa leirede. I det Øieblik han blev dem vaer, bemærkedes han ogsaa af dem. Det var Tatere. To Mænd reiste sig, sprang hen mod ham, og opfordrede ham til at træde ind i deres Kreds. Han adlød, steg af Hesten som han trak efter sig, idet han fulgte med Mændene. Banden bestod af Mænd og Kvinder af forskjællig Alder. Deres brune Ansigter belystes af Flammen, over hvilken Boven af et nyligt slagtet Faar var stukket paa en Kæp, for at steges. En ung Pige var beskæftiget med at made en

lille, nøddebrun Dreng, hvis Hoved stak frem af Hængekurven, som stod ved hendes Side. Lidt derfra sad en gammel Kvinde, hvis Forretning bestod i at dreie Stegen over Ilden. Mændene laa og røg af deres korte Leerpiber, medens deres sorte, glødende Blikke vare hæftede paa den Fremmede med et Udtryk af Forundring og Nysgjerrighed. Kei stod ved Siden af sin Hest, indhyllet i en graa Reisekappe, hans blege Ansigt dannede en skarp Modsætning til de Øvriges.

„Det er sjeldent at en Reisende seer Maanen paa Himlen over Borris Hede," udbrød, efter nogen Tids Taushed, den ene af Mændene, som lod til at være Bandens Fører. „Han maa nok være bleven vild mellem Moserne, og mangle en rap Fod og et klart Øie, for at komme paa rigtig Sti igjen?"

„Jeg mangler ingen af Delene," svarede Kei. „Var Natten ravnesort, jeg skulde alligevel finde Maalet jeg gaaer efter."

„Saa giv os en Skillings Penge!" sagde Konen, som dreiede Stegen, idet hun nærmede sig Kei, „jeg skal da sige Ham, hvordan hans Reise vil falde ud; mit Øie er gammelt, men det seer ind i de kommende Dage, saa grant som Uglens i Mulmet."

Med disse Ord tog hun en Lyspind op af sin Lomme, tændte den ved Baalet, og greb Keis Haand.

„Jeg veed allerede Alt hvad I kan sige mig,

Moer!" sagde han, „hvad der venter mig, og hvad der vil skee staaer tydelig skrevet i mit Bryst, men det kan være ligemeget, spaa I kun væk, hvis I har Lyst dertil."

Han rakte Haanden ud til hende, Taterkvinden holdt Lyspinden tæt hen til den, og betragtede den taus og opmærksomt.

„Ja vist, lille Fa'er!" mumlede hun med en høitidelig Betoning, „saadan en Haand som denne har jeg aldrig i mine Levedage seet, Kors! hvad der staaer at læse; det er gaaet Ham feil hidtil, der er Bryderi og Sorg nok i hans Liv; og det vil ikke blive bedre; drag Han sin Vei i Fred, jeg vil ikke have Noget for det jeg kan spaa Ham."

Taterne trængte sig nysgjerrige hen til Konen, som om de ogsaa vilde læse Keis Fremtid i denne forunderlige Haand.

„Giv mig da kun Pengene," sagde En af dem, med raa Stemme. „Mo'er Greth' har altid en bandsat fiin Samvittighed, jeg derimod regner det ikke saa nøie med Sligt, man kan jo ikke gjøre for, hvad Vorherre har bestemt En til."

„Nei vist ikke, Giles Sib!" raabte den Gamle hæftig, „Du tager Ingenting, hører Du, ikke en Skilling."

„Godt Moer!" udbrød Kei, „godt! men læs

endnu engang, enten det saa er sandt, at I mægter at udfinde min Skjæbne af Haandens Linier, eller det blot er en Løgn for at narre den Eenfoldige, der troer paa eders Viisdom. See igjen i den og siig mig, om I ikke ved Siden af det der forestaaer mig, nu, tillige finder nogen Trøst for Fremtiden?"

„Jeg læser Intet," var Taterskens Svar. „Dog jo! — jeg seer et Træ, der brækker for en Storm, kun en Kvist af det skyder ud i Spirer og grønne Blade; det Andet visner og trøsker og muldner. Det er Alt." Kei betragtede hende spottende.

„Lad det være nok. Der Gamle! tag dette for din Umage, Du skal ikke have spaaet mig for Intet."

Tatersken modtog hvad han rakte hende, de Øvrige af Banden betragtede ham med et næsten ærefrygtsfuldt Blik, hjalp ham tilrette med Hesten, og da han foer afsted, ind over Heden, stirrede de tause og forundrede efter ham, og udtømte sig i Gisninger og Spørgsmaal om hvem denne gaadefulde Rytter vel kunde være.

Det blev Morgen, det blev Dag og det blev Aften igjen. Henad Veien, som fører fra Bredstrup til Fredericia, red Kei. Hans Reisehue sad nedtrykt over Øinene, en mørk Kappe flagrede for Vinden, og Hesten bar ham pustende og Fod for Fod fremad; han havde tilbagelagt en lang og besværlig Vei den Dag, og

nærmede sig nu Staden. Den hvide Port kom tilsyne under de høie Volde, han saae de ni Skorstene, det Eneste man øiner af den gamle Fæstning lige til man staaer inde i den. Malkepigerne gik syngende forbi ham, med deres hvide Bøtter paa Hovedet. Borgerne vendte tilbage fra deres Markarbeide, Lærkerne sang saa smukt, og ovre i Vesten sank Solen ned bag den fjerne Skov. Kei syntes ikke at have Øie for Noget, Naturen var uddød for ham, hans Tanker havde kun een Retning, hans Længsel kun eet Maal. Han stirrede stift hen for sig, og sporede sin Hest til en raskere Gang. Saaledes naaede han Byens Gjæstgiversted nede ved Stranden. Alt var her i travl Bevægelse, Piger og Karle løb omkring i Gaarden, Huusjomfruen stod i Kjøkkenet og lod sin Stemme høre, deels befalende, deels skjeldende, som Omstændighederne førte det med sig. Det varede længe førend han fik et Værelse anvist, og da han var kommen ind i det, spurgte han Pigen der ledsagede ham, om Fru Meldal opholdt sig her?"

„Gud bevares min Herre!" udbrød denne, „hvor skulde hun vel ellers logere? Dette er jo det eneste Gjæstgiversted i den hele By. Desværre! det maa jeg bekjende, saadan et Slid og Slæb vi har fra tidlig Morgen til langt ud paa Natten."

„Alt dette er mig ligegyldigt," afbrød Kei hende,

„Jeg ønskede kun at vide, om Fru Meldal tilligemed en yngre Dame er kommen hertil?“

„Ja vist!“ var Pigens Svar, „de kom igaar. En gammelagtig Dame har allerede ventet dem i flere Dage. Det er jo alene for disse Gjæsters Skyld vi har al den Tummel her i Gaarden; seer De: i Formiddags blev Præsten ved dansk Kirke bedet om at komme herned, og den ene af Fruerne talte længe med ham, jeg lyttede lidt efter hvad de talte om, men kunde ikke høre andet end de Ord: „Bryllup og Vielse.“ Karetherne maatte møde her for en Time siden. Kammerjunker A.s, Assessor B.s og Justitsraad C.s, som nok ere i Familie med dem, bleve indbudne, og nu ere de Allesammen kjørte op til Kirken. — Gud! hvad det var en nysselig Brud, den unge Frøken! jeg hjalp at pynte hende, hvid Atlaskes Kjole med Garneringer, og et Slør —! naada! ....“

Kei hørte ikke mere, han snappede efter Veiret. Pludseligt forsvandt han gjennem Døren.

„Gud! hvor det er en løierlig En!“ mumlede Huusjomfruen, saa prøvede hun paa at kige ind i den Fremmedes Vadsæk, men da Laasen hindrede hende deri, forlod hun Værelset og løb hurtigt ned i Kjøkkenet.

Kei rettede sin Gang op til den danske Kirke. Vognene, der havde bragt Bryllupsgjæsterne, holdt i Række udenfor Kirkedøren. Han styrtede ind. Lysene

flammede fra Alteret. Kirken var fuld af Mennesker: den gamle Graver havde fundet Fornøielse i at udsprede, at en fremmed Greve skulde formæles om Eftermiddagen, og Enhver som kunde, maatte derop for at være Vidne til Stadsen. Brud og Brudgom knælede. Præsten lyste Velsignelse over dem. Johanne var bleg som den hvide, folderige Kjole hun var iført. Aftensolen kastede en enkelt rødlig Straale hen over hende og gav hendes Ansigt et besynderlig zart og gjennemsigtigt Udtryk, som et Forbillede. Brudeparret reiste sig. Hun saae ned foran sig medens Brudgommen, en noget ældre Mand, betragtede hende med Deeltagelse. Alting løb rundt for den ulykkelige Keis Øine, han vaklede og støttede sig til en af Pillerne. — Vielsen var endt, Orgelet begyndte igjen og vakte ham af hans Bedøvelse, Folk strømmede ud af Kirken for at see de Nygifte stige i Vognen, som var kjørt frem for Døren. Kei blev staaende, han kastede sit Blik op til Alteret. Johanne stod med Dalvig i Haanden, hun havde slynget sin Arm om Moderens Hals, lænede sit Hoved op til hendes Bryst og græd. Kei vilde gaa, men mægtede det ikke, og da nu Johanne, ledet af sin Mand og Moderen, med langsomme Skridt og sænket Blik, gik ned ad Gangen, undslap et dæmpet Skrig hans Bryst. Johanne vendte sit Hoved hen mod Stedet, hun kunde Intet see for Menneskemængden, som

opfyldte Kirken. Nogle Minuter blev Kei staaende, han syntes at betænke sig, derpaa ilede han hurtigt ned ad Gangen. Han maatte see Johanne, han maatte tale med hende, kun et Ord, et eneste, det koste hvad det vilde. Da han kom tilbage til Gjæstgiverstedet, saae han en Reisevogn, indhyllet i en Støvsky, kjøre ud ad Strandveien til. En ung Dame vendte Ansigtet om for at tale til en Anden, som sad ved Siden af hende. — Dette Ansigts Udtryk glemte han aldrig. Det var Johanne, som kjørte bort, han saae hende i dette Øieblik for sidste Gang.

VIII.

De tvende Prøvemaaneder, Bianca havde fastsat, vare forløbne, de forekom Theodor umaadelig lange, skjøndt han hver Dag fik Bekræftelse paa at hun elskede ham. I hele denne Tid syntes det ham alligevel som om han ikke var kommen et Skridt nærmere. Bianca gav ham vel Beviser paa sin Kjærlighed, men disse indskrænkede sig til en inderligere Venlighed, et let Haandtryk, et talende Blik. Hun forstod at fængsle ham, dagligt at vinde større og mere uindskrænket Magt over ham, stedse at synes ny og tillokkende, men hun var

paa samme Tid besindig nok til at holde ham indenfor de Grændser hun engang havde bestemt.

„Frøken Falk!“ udbrød han Dagen efter det forestrevne Tidsrums Udløb, „de tvende Maaneder ere nu tilende, jeg har holdt mig tilbage, rolig og kold i den lange Tid. Hvad tør jeg haabe og vente?

„Men De selv?“ sagde hun smilende, „hvorledes staaer det til hos Dem med disse dybe, hæftige Følelser, De saa ofte omtalte, da De endnu ikke havde havt Leilighed til at kjende mig med alle mine Feil og Egenheder?“

„De ere uforandrede, hvis dette Ord klinger bedre i deres Øren, end om jeg sagde, at de ere tifold tiltagne,“ svarede Theodor med Varme.

„Nu vel! jeg har da ogsaa raadført mig med mit Hjerte og troer jeg vil bekvemme mig til at prøve det nogen Tid som deres Trolovede!“

Hun rakte ham skjemtende Haanden, og hendes store, mørkebrune Øine hvilede paa ham med et Udtryk af Oprigtighed; men Theodor tog den ikke. Ethvert Spor af hans tidligere Rolighed var forsvunden. Han trykkede hende til sit Bryst. Og Bianca taug og unddrog sig ikke hans Kjærtegn.

„De tillader altsaa, at jeg siger deres Fader Alt? Eller ønsker De jeg skal tie, for at De selv ved Leilighed kan underrette ham derom?

„Min Gud, Theodor!“ sagde hun lidt forundret, „hvor De taler. Ja vist, De gaaer strax ned til Fader og beder ham om min Haand, jeg holder ikke af disse hemmelige Forbindelser; naar jeg knytter min Skjæbne til en Mand, maa han være saaledes at jeg uden Frygt tør vise Verden mit Valg, hvortil da denne Hemmeligholden?“

Det var ved Foraarstid, Storken var kommen. Et stort Gilde stod paa Hindsholm, Theodor og Bianca havde Bryllup. Selskabet var talrigt og Gildet saa prægtigt, som ethvert andet af lignende Art. Intet manglede: store Søsterkager, Mandeltærter, fine Vine, Buddinger, Dyrestege, alvorlige og spøgefulde Skaaltaler: alt var tilstede i Overflod. Degnen fra Thorsted havde endog forfattet en ny og deilig Vise, som vel ikke blev udført saa godt som den fortjente, det paastod Flere; men den var vel meent. Enhver sang som han bedst kunde, og Forfatteren tabte Intet derved. Alle roste ham, og han fremstammede undseelig sin Tak derfor. Bordet var dækket nede i Havesalen, hvis Døre stode aabne, en krydret Duft af Biancas Blomster fyldte Værelset, Taffelmusikken kostede ikke Noget, thi den blev opført af Fuglene, i Guds fri Luft.

Disse forstummede efterhaanden, ligesom de Syngende derinde. Aftenen brød frem. Solen var ved at gaa ned; kun den øverste Rand var endnu synlig

over Horizonten, som flammede i et Lyshav af røde Skyer; disse fordeelte sig høiere oppe paa Himlen, antoge bestemtere Former, bleve lettere og luftigere, og tabte sig, idet Sollyset blev svagere. Gjæsterne havde imidlertid reist sig fra Bordet. De vandrede omkring i Haven. Damerne satte sig paa Bænkene ved Havedøren, udtømte sig i Lovtaler over hvor prægtigt Alting var gaaet til derinde, og tidligere i Kirken. Falk og flere ældre Herrer gik, rygende deres Pibe, op og ned i den brede Gang, langs med Huset. Nogle taug, Andre vare høirøstede og fortalte lystige Historier fra deres Ungdomstid. Efterhaanden blev det stille rundtomkring; kun en sagte Brusen lød fra det Fjerne: en Svane skød sig langsomt frem under Aske- og Piletræerne, som paa begge Sider af Kanalen skyggede ud over Vandet.

Da Selskabet spredte sig, bleve Bianca og Theodor tilbage. Det var i den unge Bruds Værelse de tøvede. Her pleiede hun at tilbringe en stor Deel af Dagen. Hendes lille Bibliothek var opstillet i to smaa Bogskabe, hver paa sin Side af Vinduet. Theodor sad, Bianca stod lænet til hans Skulder. Han talte, dæmpet næsten hviskende, Kjærlighedens dybe inderlige Sprog, det Sprog, hvori Blikket stundom fortæller langt mere og bedre end Læben. Hun smilede, rødmede, lyttede og bøiede sig nærmere mod

ham, som for at opfange den svageste Lyd af hans Stemme.

„Det er saa smukt, at høre Dig tale saaledes," udbrød hun endelig med blød og klangfuld Stemme, idet hun satte sig ned ved hans Side, og tog begge hans Hænder mellem sine. „Jeg veed, at Du nu føler og mener Alt hvad Du siger! men jeg veed ogsaa, at dine Følelser hurtigt fødes i dit Bryst, blusse op og dø, og det er tungt at tænke sig din Kjærlighed saa foranderlig."

„Du elsker mig ikke, Bianca, naar Du taler saaledes."

„Jeg?" gjentog hun høit, „o min Ven! hvis dit Hjerte altid blot maatte bevare saameget som jeg føler for Dig, jeg vilde være den Lykkeligste af Alle. En Kvinde elsker udelukkende, men I Mænd dele eders Kjærlighed mellem os, Æren og saa mange intetsigende Ting, eftersom eders Følelser ældes og deres Gjenstand ikke længer besidder noget Nyt og Tiltrækkende."

Hun saae ham ind i Øinene med en ængstlig, spørgende Mine. Hans Røst blev mere dæmpet, mere blød og indtrængende. Hun syntes beroliget. De reiste sig Begge, og traadte hen til Vinduet. Aftenen var saa smuk og de klare Stjerner lyste ind til dem. De stode Arm i Arm, saae ud i Haven og saae dog Intet. De talte ikke mere.

Gjæsterne vare borte. Vognenes Rullen lød endnu, svagere og svagere, og forstummede omsider. Maanen stod i Øst, klar, skyfri og smilende, som om den lyste sin Fred ned over Stedet.

Inde i Ellekrattet sad en Mand fordybet i Tanker; han var ene; hans Blik var mørkt, og hans Træk udtrykte Livslede. Det var Kei; han var kommen tilbage til Hindsholm nogle Dage iforveien, for at være tilstede ved Biancas Bryllup. Hans Læber bevægede sig, som han der sad paa en gammel opgravet Ellerod, støttende Hovedet i den hule Haand, men hvad han talte, var uforstaaeligt; af og til kastede han Blikket over Havegjærdet, hen mod den Kant hvor Halkiær laa. Endelig reiste han sig og gik op mod Huset; han syntes mat og kraftløs, han stod flere Gange stille og trak sit Veir tungt. Paa eengang saae han bag en Busk, tæt udenfor Havedøren, en kvindelig Skikkelse, i en knælende Stilling. Han nærmede sig hende sagte og med langsomme Skridt. Hun bemærkede ham ikke, selv da han stod tæt bag ved hende. Han studsede, hans Ansigt opklaredes, hans Øine fik mere Liv. Han lagde sin Haand paa hendes Hoved:

„Anina!“ sagde han. „Ogsaa Du, min kjære Søster, har smagt bittre Draaber af Livets Bæger. Hvorfor græder Du? Hvorfor finder jeg Dig her og i denne Stilling?“

„Tys, Broder!“ svarede hun, idet hun reiste sig og saae op til ham, med Øine fulde af Taarer, „lad dem ikke høre os; jeg bad om Lykke for deres Fremtid.“

„Du har gjort mere end det, Anina! Du har kjøbt hans Lykke med Tabet af din egen. Jeg velsigner Dig, min Søster! Du er en god Pige; — men trøst Dig. Gud lever! han vil huske det. Kom! Lad os gaa.“

IX.

Hen over en stor og uveisom Hede kjørte en varm Sommerdag en let Reisevogn. Solen brændte, Hestene pustede og viftede sig med Halerne, medens de droge fremad i langsom Skridtgang gjennem det gule Sand og Lyngbrinkerne, som dannede en Vold paa begge Sider af Hjulene. Kudsken var en Vognmandskarl fra Horsens. Han tronede paa Bukken i en høirød Trøie, gule Hjorteskinds Beenklæder og blank Hat. Over Skuldrene hang et bulet Posthorn, hvorigjennem han udstødte nogle hæse og skrattende Toner, hvergang han nærmede sig et Bedested, eller naar en forankjørende Bondevogn ikke itide dreiede til Siden og gjorde den skyldige Plads for ham og hans Herskab.

Inde i Vognen sad en Herre, en Dame og en lille Dreng. Herren bar en sort Fløils Kalot istedetfor

Hatten, som stod foran ham paa Sædet. Han sad og røg af en stor Meerskumspibe, nynnede lidt, talte af og til lidt med Kudsken, faldt i Søvn, nikkede og vaagnede igjen med et Smil, et Udtryk af Tilfredshed, som tydede paa en livsfro og sorgløs Stemning. Damen ved hans Side havde en lille Dreng paa Skjødet. Hun havde lagt sine smaa Fødder op paa Forsædet, slynget Armene om det sovende Barn, saae paa dets Træk, vogtede dets Søvn og glemte for det den syngende Fugl, den eensformige Egn og den talende Mand. Hvad glemmer ikke en Moder for sit Barn?

Det var vore gamle Bekjendte, disse To: Bianca og Theodor. De havde været gifte i tre Aar, i ligesaa lang Tid sad Bang som Præst i et godt og indbringende Kald paa Fyen. Efter et Besøg paa Hindsholm vendte de tilbage igjennem Alheden, hvor Theodor underveis vilde tøve en Dag hos en gammel Ven, som var Præst i Nærheden af Falk.

De kjørte nu op ad en høi Bakke. Fra Høiden af denne antog Egnen et mere opdyrket og venligt Præg: grønne Enge og bølgende Kornmarker, lidt tynde i Straaene, saaledes at de hist og her ikke var istand til at skjule den gule Sandbünd, men dog Kornmarker, viste sig paa begge Sider af Veien. En bred Aa sivede og bugtede sig igjennem Dalen. Foran denne

laa en Vandmølle, længere tilbage nogle Bøndergaarde, og en lille Kampesteens Kirke, som istedetfor Taarn havde en høi Trægalge til at hænge Klokken i. I denne By boede Præsten, som Theodor vilde besøge. Bønderhusene de kom forbi, syntes at være uddøde, saa roligt og eensomt var Alt omkring dem; med Undtagelse af en Flok Høns, en galende Hane og nogle dovne, tøirede Gæs, saaes ingen levende Skabning i Byen. Præstegaarden laa noget afsides, tæt ved Kirkegaardshegnet, indkredset af en Række gamle Asketræer, allesammen visne i Toppen og bøiende de tørre Grene bort fra Vestsiden, hvor Havgusen og Stormen kom fra. Udenfor Havediget var der en Dam, midt i denne stod en barbenet, lille Pige, med opkiltret Skjørt og en lang Stok i Haanden, hvormed hun søgte at drive en Flok Ællinger tillands, skjøndt disse spottede alle hendes Anstrængelser. Da hun saae Vognen komme, vadede hun op paa Land, tog sine to uhyre Træsko hver under sin Arm og strøg det gule, tottede Haar lidt bort fra Panden, for mere uhindret at tage de Fremmede i Øiesyn.

„Er Præsten hjemme?" spurgte Theodor.

„Nei!" svarede Pigen. „Han selv er til Barselgilde ovre hos Lars Thams, men jeg kan tage imod Beskeed."

„Er Fruen hjemme?"

„Fruen?“ gjentog hun, og grundede lidt. „Hun er ogsaa til Barselgilde ovre hos Lars Thams, men jeg kan tage imod Besked.“

„Er der da Ingen af Folkene hjemme?“

„De ere nede i Mosen og bjerge Hø, men de komme hjem til Aften.“

„Det var jo rart!“ sagde Theodor. Lad os saa kjøre videre.

Det var ikke efter Kudskens Lyst, endnu mindre efter Hestenes, men det gik dog fremad igjen. Da de havde kjørt en Stund, og atter kom ud i Heden, hvor Alt var Lyng og Sand og Revling og hist og her en lille, grøn Birkebusk, til Minde om at der engang havde været lysere og frodigere i denne Egn, vendte Theodor sig om mod Kudsken og bankede ham paa Skuldren med sin Pibe.

„Kjender Du noget til Bjergegaarden, en halv Miils Vei vesterpaa?“ spurgte Præsten.

„Det er nok der, Hr. Kei boer, ham de kalde Diggrevens Søn,“ svarede Kudsken.

„Ja, det er saa. Veed Du Noget om ham?“

„Han er ikke god at blive klog paa.“

„Hvad siger man da om ham?“

„De sige baade saa og saa,“ svarede Vognmanden med den forsigtige Tilbageholdenhed som den jydske Almue bestandig iagttager i sine Svar ligeoverfor

Fremmede. „Der kommer ellers En med et Par Stunthoser paa, han veed meer om Diggrevens Søn end jeg."

Under disse Ord pegede han paa et ungt Menneske, som kom gaaende inde fra Lyngen, med en Spade paa Skuldren.

„Har De Lyst til at kjøre med?" spurgte Præsten.

„Har De Plads?" spurgte den Fremmede.

„Abel kan sidde op hos mig," sagde Kudsken.

Den Fremmede sprang op, let og behændig, tog sin Spade imellem Knæerne og de kjørte videre.

„Er De kjendt paa Bjergegaarden?" spurgte Præsten efterat han havde vexlet et Par ligegyldige Ord med den Fremmede.

„Ja, Noget."

„Det vil sige, han har boet der i fulde tre Aar," bemærkede Kudsken.

„Ja, saalænge er det vel omtrent, sagde Abel.

„Hvordan staaer det sig saa med Kei? Det er ham, vi agte at besøge. Har han det godt?"

„Det er som man tager det til," svarede den Anden.

„Men hvormed forslaaer han Tiden i denne golde uvenlige Egn?"

„Han gjør det Golde frugtbart," svarede Abel. „See Dem om derovre, hvor det grønnes og voxer. Da Kei kom til Egnen laa her en sort og øde Hede."

„Han er nok ikke god at blive klog paa“, yttrede Vognmanden. „Min Broder tjente paa Bjergegaarden forgangen, fra Mai til November, det er en Karl som ellers aldrig holder af at mæle et Ord, uden at han har det haardt nødig, men han fandt det dog for dødt og stille der, og skiftede da Fardag kom. Jeg har hørt Folk sige, at Kei aldrig sover. De paastaa ogsaa, at der er Ingen som har seet ham lee. Er det sandt Abel?“

„Folk sige saameget“, sagde Abel undvigende. „Men nu skal vi dreie tilvenstre, derovre ligger Bjergegaarden.“

Det omtalte Sted viste sig for de Kjørende imellem to høie Banker: en lille, uanseelig Bygning af Lyngtag og Bindingsværk, ved Siden laa to nye Udhuse, hvoraf det ene endnu var under Arbeide. Veien dertil var træls og sandet, store Strækninger paa begge Sider fremviste de afsvedne Stubbe af Riis og Smaakrat, et Tegn paa at man nylig havde afbrændt Lyngen. Bang iagttog Alt med en nysgjerrig Opmærksomhed. Efterhaanden som han kom Stedet nærmere antog Jorden et mere cultiveret og veldyrket Præg: grønne, indgrøftede Marker, frodigt Korn og hist og her store, sammenhobede Steendynger, som man havde opsanket fra Agrene. Køerne stode ude, en talrig Faareflok drev langs med Veien, anført af en Hyrdedreng og en langhaaret Hund. Kløveret duftede, Lyngen var fortrængt og viste sig blot i smaa, grønne

Buske, hist og her paa Digerne. Vaaningshuset saae derimod ikke videre indbydende ud: en lav Dør, tre smaa, blaamalede Vinduer, rødmalet Bindingsværk, det Hele tækket med et tykt og mægtigt Lyngtag. Det var Bjergegaarden.

Veien løb langs med det ene Udhuus, saa at man fra Hovedbygningen ikke kunde see de Kommende før de stode i Gaarden. Bang lod Vognen holde noget borte, steg af og nærmede sig Huset.

Inde i Gaarden stode to Mænd, den Ene i en lysegraa Vadmels Kofte, blaa falmede Lærredsbeenklæder og en gammel, graa Hat paa Hovedet. Bang studsede, stirrede, troede ikke sine egne Øine, og dog var det umuligt at tage feil. Dette ligblege og udtærede Ansigt, dette kolde, stive og glandsløse Blik, dette forstenede Lidelsens Præg, tilhørte Kei, den før saa friske og livsglade Student, han som vilde Alt, som lo ad Alt, som troede at kunne bære Himlen paa sine Skuldre. Sammensunken, foroverbøiet og taus stod han længe og lyttede paa de høirøstede og hæftige Ord den Anden udstødte, intet Spor af Bevægelse afspeilede sig i hans Træk.

„Jeg vil ikke føre dette forbandede Liv længer," sagde Karlen. „Nu er jeg kjed deraf. Huusbond forlanger Arbeide, bestandig Arbeide, Søgn og Hellig, ingen Rast eller Hvile, aldrig et venligt Ord, aldrig

nogen Opmuntring, eller saameget som en Dram til. Det kan man jo blive forrykt over."

„Gjør jeg da ikke min Part af Arbeidet?" spurgte Kei.

„Jo, det kan nok være, men Huusbond virker ogsaa for sig selv, det er nu eders Lyst at slide Jer op, og hvad har I saa for det? Hvad bringer det Hele vel ud?"

Kei trak paa Skuldren. „See Dig om", sagde han. „For fem Aar siden laa her den vilde og nøgne Hede, nu trives det, nu blomstrer det, Lyngen viger, Kornet kommer, mit Værk er blevet til Velsignelse. Gaa til din Gjerning Bent! Naar Du forlader min Tjeneste er der ingen Anden der tager Dig. Du er en dømt og straffet Mand, Du laa og sultede paa Veien, da jeg tog Dig til mig."

„Ja Gud veed, om det dog var værre i Tugthuset end her? Derinde havde man da fine Kammerater og sin gode Fritid naar Klokken ringede. Her derimod —"

„Gaa hen og spænd Studene for, Bent!" sagde Kei. „Saa ud og bræk Heden op, iaften skal vi tales ved om Resten."

Karlen gik brummende over til Stalden. Kei fik i det Samme Øje paa Theodor i Indgangen til Porten. I Begyndelsen kjendte han ham ikke. Da Præsten traadte nærmere, nævnede hans Navn og strakte ham begge sine Hænder imøde, gled et svagt Smil over hans Træk.

„Er det Dig?" sagde han med sin dybe, veemodige Røst, der lød som et Suk, og Smilet forsvandt i det Samme.

„Jeg kommer for at see til Dig," sagde Theodor. „Det ere vi To om, thi Bianca sidder ude i Vognen. Kan Du give os Huusly for inat?"

„Her?" udbrød Kei. „Hos mig? Kom og see min Leilighed."

Han gik med disse Ord foran Theodor over til Vaaningshuset og aabnede Døren. Der var i hans Mine eller Hilsen Intet som røbede Glæde eller Overraskelse ved Gjensynet; hans Stemme, der i det første Dieblik havde zittret af Bevægelse, var atter bleven rolig, kold og klangløs. Han talte til Theodor som til en Fremmed, som om intet Minde, ingen Fortid nogensinde havde knyttet dem til hinanden. Da Theodor fulgte ham ind i Stuen, saae han et stort Kammer med et rødmalet Bord i Midten, nøgne, fugtige, kalkede Vægge, ingen Blomst, intet Sollys, Intet som talte til Hjertet. I et Hjørne stod en Seng med et graat, uldent Tæppe over, deri laa en stor, brunspraglet Hund. Paa den ene Væg hang en Ilderfax og nogle tørrede Ræveskind, paa den anden en dobbeltløbet Bøsse, Hagelpung og et Par uhyre Vandstøvler. Bordet viste Resterne af et Maaltid, lidt Smør i en Underkop, et Rugbrød og et halvtømt Fad Suurmelk.

Kei stod og saae ned for sig. Theodor betragtede ham med dyb Bevægelse.

„Det er min eneste Leilighed“, sagde han endelig. „Bedre har jeg ikke.“

„Men min kjæreste Ven!“ udbrød Theodor, „hvorledes er det da fat med Dig? Kom Kei! sid ned, tal til mig, nei, ikke denne Mine, betro Dig til mig, som i gamle Dage. Kjender Du mig ikke mere? har Du fundet saa mange nye Venner, siden vi skiltes sidst, at Du for dem glemte de gamle.“

„Venner!“ gjentog Kei. „Hvad skulde jeg med dem, Ulykken søger sig et ligesaa omhyggeligt Skjul som Brøden, men den trænger ikke til Venner. Havde jeg været min Skjæbnes Herre, vilde jeg vist have valgt mig et bedre Lod; jeg drømte engang om noget Andet, jeg haabede paa noget Bedre, det hjælper ikke, man faaer at tage det som det falder.“

„Og hvad lever Du da for her i denne Afkrog, midt i en Ørk, uden Maal, uden Plan? for hvem er alle dine rige Evner blevne til Velsignelse?“

„Jeg lever for at arbeide“, sagde Kei. „Arbeide, altid Arbeide, forstaaer du mig ikke nok? det vil sige at bedøve sig, at udmattes, at sove ind og glemme, det er derpaa det Hele kommer an. Kunde jeg blot glemme, dog det lykkes vel tilsidst. Men mit Arbeide har dog en Plan, et Maal. For fem Aar siden

laa Alt herude vildt og øde, som fra Syndflodens Tid. Jeg har kæmpet med Lyng og med Sandflugt, med Storm og Havguse. See Dig om nu, jeg har vundet. Med hvert Aar bliver det dyrkede Land større, Lyngen mindre, næste Sommer bygge vi et Huus til. Jeg har samlet Folk om mig, som før drev om her paa Alheden med Ufred og onde Lyster, jeg har lært dem at arbeide, de ernære sig nu af deres Hænders Gjerning. Flere ville komme til. Der er nok at bestille til dem Alle. — Forsaavidt er mit Arbeide blevet mig til Velsignelse," tilføiede han med en ubeskrivelig sørgmodig Stemme.

„Og du besøger Ingen af dine forrige Bekjendte?" spurgte Præsten; „skriver ikke til Nogen af dem, tænker ikke mere paa Nogen af dem?"

„Jeg troer vi gjør bedst i at lade være at tale om mine forrige Bekjendte," svarede Kei. „Kom med! saa gaaer jeg ud og hilser paa din Hustru.

Lidt efter kjørte Vognen ind i Heden igjen med Præsten og Bianca. Theodor sad og saae tilbage og nikkede. Kei stod oppe paa Diget, taus og ubevægelig, han skyggede med Haanden over Øinene for Solen, og blev ved at stirre efter dem indtil de forsvandt paa den anden Side af Dalen.

X.

Bang skrev flere Gange til Kei og besøgte ham den følgende Sommer. Da var der blevet et Huus til og en større Strækning af Heden laa opdyrket. Kei syntes ikke at kunne blive træt, han udviklede en rastløs Flid i denne Kamp mod Sandflugt, Vestvind og en gold Natur. Dette uafbrudte Arbeide øvede ogsaa sin Virkning paa ham. Det lod ham glemme det Tabte, det lægede de slagne Saar, det bedøvede. Det syntes idetmindste saa.

„Han er bleven gyselig prosaisk," sagde Bang til sin Hustru, da han vendte tilbage fra det sidste Besøg. „Han tænker kun paa sin Jord, sit Korn og sit Kvæg, og har tabt ethvert aandeligt Maal af Sigte. Han er ikke til at gjenkjende mere."

Jeg troer, at han kun tænker paa hende," sagde Bjanca.

Præsten smilede. „Saaledes gaaer det til i Romaner," sagde han.

„Jeg troer han gaaer tilgrunde i sin Sorg."

„Ak nei, mit søde Barn! man lever med sin Sorg og man glemmer den, men man døer ikke deraf."

Fjorten Dage efter denne Samtale modtog Bang følgende Brev:

„Naar du læser dette er jeg borte og vi mødes

ikke mere. Tak for dit Venskab og for den Trofasthed, hvormed Du holdt ud saalænge. Jeg har fuldbragt min Gjerning her, jeg har skiftet mit Gods, jeg har kæmpet og lidt og tiet dertil, jeg kan ikke mere og drager nu paa friske Eventyr og Reiser. Jeg troede længe, at Arbeide skulde bedøve mig, at det omsider vilde blive til Velsignelse og det er det ogsaa blevet, for Andre, ikke for mig selv. Kunde jeg blot glemme, men det vil ikke lykkes; gid jeg aldrig havde mødt denne Kvinde, det havde vist været bedre for os Begge; dog hvorfor skulde jeg egenlig ønske det? kun igjennem hende og med hende har jeg levet. Trods de flygtende Aar seer jeg hende endnu, de samme vidunderligtstraalende og undseelige Øine, bestandig vexlende i deres Udtryk, Øine, der gave saameget og dog havde tusinde Forjættelser tilbage. Jeg hører endnu denne bløde, bævende Røst. Til hvilke Regioner af uanet Lykke har ikke denne Kjærlighed ført mig, hvor har jeg dog elsket hende, og skrevet det og sagt det og rødmet over hvad jeg sagde: det var kun Ord, Du! Ord og intet Andet, hvad jeg følte var uendeligt mere. Sproget forekom mig mat, Farverne blege, for mig var hun Lyset, Spiren til enhver ædel Handling, det Rene og Ophøiede, der stod for min Sjæl naar jeg bad, det lokkende og fristende Billede, der jog Blodet til Hjertet i mine Drømme. Det er først i de senere Aar, under

Kampen for at glemme og forsage, at jeg ret har begrebet denne Følelses Dybde og maalt dens Styrke og Omfang, ved at erkjende hvor trofast den fulgte mig udover Savn og Skuffelser, hvor lidt Adskillelse har kunnet forringe den eller Aarene kølne den. Jeg holder af hende endnu, i denne Time, som i de første Dage, da jeg stod udenfor hendes Dør med Haanden paa Klokkestrængen, skjælvende, tøvende, medens jeg drog Veiret med Møie, medens Hjertet og Pulsen bankede. Ikke sandt Du! der maa dog være noget ret Ærligt, noget Godt og Herligt i en saadan Kjærlighed, siden den har kunnet vare saalænge og voxe sig stor under alle Omskiftelser, der maa være noget Ophøiet i den, siden den har gjort mig bedre.

Men den blænder og blinder denne dybe, lidenskabelige Følelse, har jeg hørt fortælle; det er kun Talemaade, en Alen, man har villet afpasse for Alt, og som dog kun er istand til at udmaale det Smaa og Hverdagslige. Mig har Kjærligheden gjort dobbelt skarpseende; dobbelt klar. Er det ikke naturligt? Naar alle Hjertets Strænge ere stemte saa høie og fine, vil den ringste Mislyd ligesaavel som den høieste Harmoni bringe dem til at vibrere. Jeg søgte desuden en Kvinde, ingen Engel, jeg havde drømt om hende og jeg fandt hende, jeg saae hendes Feil, hun kunde ikke skjule dem, hun prøvede heller ikke derpaa, hun gav sig

som hun var, og hendes Ufuldkommenheder gjorde hende ikke ringere. I det rige, glødende Liv, der tilhørte os, forekom disse Feil mig som Indholdet af en lutret Smeltedigel: meget Guld, lidt Aske. Eet er mig derimod klart: hun har aldrig ret begrebet denne Følelses Dybde hos mig, maaskee heller aldrig havt Overbeviisningen om den fornøden. Hun lyttede til det jeg talte, forundret og med sænket Hoved, hun smilede i Taushed til disse afbrudte Ord og sammentrængte Sætninger: Draaber fra en afstemmet Flod; hun troede mig maaskee til andre Tider kold, fordi jeg taug, men jeg taug kun af Undseelse over at give Lyd til dette Misforhold mellem mine Følelser og de fattige Ord, hvormed jeg var istand til at tolke dem. Saa skiltes vi omsider, det var Moderens Værk, hun troede derved at sikre sin Datters Fremtid, hun paastod bestandig fuldt og fast, at Johanne var lykkelig, og glemte, at det var Datteren, fra hvem en saadan Forsikring burde komme. Offeret taug og bøiede sig som sædvanligt under hendes Villie. Fire og tyve Aar havde denne Moder behøvet til at indpode sit Barn Kjærlighed og Hengivenhed, fire Uger behøvede hun kun for igjen at tilintetgjøre hele sit Værk. Hun vilde raade, styre, lede Alt, hun besad Villien dertil, men Evnen, Evnen! — Stakkels Moder! hvilken venneløs Alderdom har hun ikke beredet sig. Vi skiltes. Men ere vi da ogsaa

virkelig skilte? Hun hviler ikke mere sin Haand paa min Arm naar hun spadserer, jeg føler ikke længer denne fine Skikkelses bølgende Gang, seer ikke disse bløde Linier, der ved hvert Skridt vexlede i Rigdom og vexlede i Skjønhed, jeg søger forgæves efter hendes smalle Fodspor i Sandet; vi henrykkes ikke mere af den samme Naturskjønhed, men hun lever dog for mig endnu. Det klinger i mit Øre af denne milde og dæmpede Røst, jeg hører Ord som aldrig tage feil, som strømme fra et rigt og bevæget Hjerte og som Læben undseelig og frygtsom lukker sig over, som en Rigmand lukker for sin Skat: barnagtige, kjærtegnende Ord, som altid vidste at finde den Vei de søgte, som bragte Barnets Fromhed og Tillid tilbage i mit Bryst som endnu blomstre i Dybet af mit Hjerte. Jeg gjemmer hendes Breve, Du! tusinde Smaating, som kun have Værd for mig og som kalde rige og vexlende Minder frem i min Erindring, de komme og svinde ligesom Billederne i en Gøglers laterna magica. Alt dette tilhører kun mig, jeg skjuler det omhyggeligt for alle Andre, de ansee mig for død, tro mig hentørret, udgaaet, jeg ligner Blyet, det glimrer kun naar det smeltes. Om Aftenen naar jeg kommer hjem fra Marken og har arbeidet mig træt derude, medens Mørket og Ødet og Eensomheden ruger omkring mig, og jeg hører mine Folks trygge og dybe Søvn inde

fra det næste Kammer, saa begynder først ret min Dag, mit egenlige Liv, saa skinner Solen over min Verden, saa lyser det blege Ansigt som et Syn i mine Drømme. I Virkeligheden bryder jeg mig ikke om at see hende igjen, det jeg mødte vilde dog ikke være hende. Jeg har Minder nok, de trænge ikke til at farves op, hendes Aasyn vilde være mig fremmed, Sorg og Tid og Alder har præget en Skrift deri, som jeg ikke kunde forstaa, hvad har vel jeg at bestille med disse matte Øine, som Ydmygelser og Skuffelser skygge over, med disse Furer, som prægedes under Kampe for at skjule og dølge, under Anstrengelser for at vinde Fred og Glemsel? Stod hun udenfor mit Vindue, jeg gik ikke derud, jeg vilde ikke mere gjenkjende hende, støvet som hun er af Ægteskabets Prosa. Guddommen har engang forladt sit Tempel og vender ikke mere tilbage, en vanhellig Fod er traadt over Tærskelen. Hun vilde maaskee heller ikke gjenkjende mig, saaledes som jeg nu er, det troer jeg idetmindste. Jeg har vist forandret mig meget i den lange Tid, jeg har maattet nære min Følelse med mit eget Blod. Jeg vilde være et Spøgelse fra en aabnet Grav. Jeg er Fortiden for hende, og den maa hun nu enten have glemt, druknet i sine Taarer, eller ogsaa vilde hun gaa tilgrunde ved at møde den levendegjort igjen. Vi have begge To betalt vor Ungdoms Drøm dyrt, Fred og Ro toges med

i Kjøbet og saa gik det som i Theatret: Pengene gives ikke tilbage.

Hun er nu gift med en Anden. Hun sover i Hr. Malfreds Arm, som der staaer i Kæmpevisen. Ægteskabet har lagt sit Skimmel over hendes Erindringer, det rører mig ikke. Har hun elsket mig, saa tilhører hun dog ikke ham. Hvad har hun vel kunnet skjænke denne Anden? hvad har han erobret, uden de to Trediedele af Cæsars Lykke? Han kom, han saae, men han har ikke vunden. At hun og jeg mødte hinanden var Hændelse, men en Hændelse der bærer saa stor Hengivenhed, saamegen Lykke og Tilbedelse i sit Indhold, møder ikke to Gange i en Kvindes Liv. Det første Suk har jeg hørt, den første Elskovs Morgenrøde saae jeg farve hendes Kind, hvad der følger efter dette slaaer maaskee til for ham, jeg i hans Sted vilde ikke kunne nøies dermed; man fordrer i Forhold til det man giver, man faaer det undertiden ogsaa. Hendes Hjertes bedste Blomster udfoldede sig under mine Øine, lige fra Barnets første undseelige Smil til den fuldbaarne Kvindes Attraa, alle de spredte Glimt af et Væsens Skjønhed, de rige Afvexlinger, det tankefulde, drømmende Blik, den jublende Røst, alle disse Typer for Kjærlighedens Sprog, alle disse Harmonier til en yndig Melodi, have været mine, de tilhøre mig endnu, de leve med mig, de dø med mig, hvad er da

blevet tilbage for ham? hvad kan hun give mere? Maa det ikke være med et dybt Undseelsens Suk at hun frembyder dette Opkog af Følelser for ham: en Ret fra igaar? Jeg idetmindste vil ikke være Gjæst ved dette Maaltid. For ham har hun heller aldrig været Andet end Tilfældigheden, Medgiften maaskee, et Bohave der forskjønner, men som tilnød kan undværes, han gaaer ikke tilgrunde ved at miste hende, han vilde sørge, aa ja! fortvivle maaskee for en Tid, men rette sig igjen, glemme igjen. Jeg døer Tomme for Tomme.

Det nytter ikke hvad jeg skriver. Det er kun Ord, Talemaader, Snak tilhobe. Jeg er fortabt, fortabt for bestandig. Iaften har jeg skiftet mit Gods, Lyngen er bleven til Græs, Ørkenen er bleven til Frodighed, jeg har givet det bort til Abel Altsammen, for ham idetmindste er min Gjerning bleven til Velsignelse, for dem der bo heromkring ogsaa, for mig er der Intet tilbage. Det er forfærdeligt at være død før man har ophørt at leve. De slaaes nede Sønderpaa, jeg reiser imorgen tidlig. Farvel Bang! Farvel min eneste Ven! riv mit Brev istykker og glem mig."

Senere hørte Bang aldrig mere til Kei.

Indhold.

Skrifter

af

Carit Etlar.

21. Bind.

Broget Selskab.

I.

Kjøbenhavn.
Chr. Steen & Søns Forlag.
Louis Kleins Bogtrykkeri.
1868.

Broget Selskab.

Fortællinger

af

Carit Etlar.

I.

Kjøbenhavn.
Chr. Steen & Søns Forlag.
Louis Kleins Bogtrykkeri.
1868.

I.

Gjengangeren paa Palsgaard.

Solen skinner, Taagen damper fra Marker og Enge og varsler om en varm Dag. Mellem den gule Sæd hæve Morgenfruer, Klinte og røde Valmuer deres nikkende Hoveder. Landskabets Baggrund begrændses af store Skove, som halvskjulte i Taagen ligne en Række blaagraa Bjerge. Af og til farer en lille Flok Trækfugle igjennem Egnen, man seer dem komme, hæve sig høiere og høiere i den blaa Luft og igjen forsvinde. En gammel Mand lister sig langsomt og slæbende bag sin Plov, bøiet og vaklende synes han at stønne under de Byrder, Livet gav ham at bære. En skrattende Sværm Krager følger Ploven og søger efter Orme og Larver i Furen. En anden Bonde arbeider nede i Tørvegraven, barbenet, vaad og klædt i Pjalter, Armod og Savn kigger ud igjennem enhver Fold af hans Klædning. Han hviler lidt, skygger med Haanden over Øinene og seer efter de Forbikjørende, medens han uden at lade sig afbryde af dem bliver ved at synge:

Udi de dybe Dale,
Jeg siger ikke hvor,
Blandt Blomster og Nattergale,
Min Hjertenskjære boer.
Med Øine som Fiolen blaa,
En Haand saa hvid som Sne,
Hun er den Allerdeiligste
Som Nogen vel kan see.

Udi de dybe Dale
Der maa jeg Kornet slaa,
Men naar det bliver Vinter
Jeg lader Bryllup staa.
Og saa skal der til Fjern og Nær
Gaa Gildehilsen ud,
Og hun skal med, min Hjertenskjær,
For hun skal være Brud.

Kudsken knalder, Vognen kjører, vi reise, vi reise! Hjemmet forsvinder, Huse og Taarne blive efterhaanden mindre og mindre, ligesom Hjemmets Sorger. Vi kjøre bort til det Nye, til det Friske: det Ventede.

Veien snoer sig ind imellem to høie Bakker, bevoxede med et Krat af Bøge og Egeriis: Vidner om en forsvunden Tids Skove. Bregner, Lyng og Enebærbuske trives her med samme Frodighed. Paa den ene Bakke, langt tilbage, vise røde Muursteensbrokker, Kalk og Granitfliser, som hist og her titte frem imellem Skarntyder og Græs, de sidste Rester af en nedbrudt Bygning. Der skal nok have staaet et Munkekloster engang, siger en Mand fra Egnen. Hvad det hed veed-

han ikke, men han trøster os med at det staaer at læse et Sted. Hvis de gamle Munke blot et Øieblik kunde staa op af deres Grave og see sig om, vilde de rimeligviis strax ønske sig tilbage igjen, af Rædsel over al den Forstyrrelse og Omskiftning Tiden har ført med sig. Hvilken uhyre Kirkegaard er dog ikke denne Jord, hvilke Ligdynger og hvilken Tilintetgjørelse spadsere vi ikke daglig hen over. Et Stykke borte fra Klosterruinen kneiser en gammel Herregaard, beskygget af nogle uhyre høie og knudrede Asketræer, hvis øverste Grene ere visne og begroede med hvidt, trevlet Mos. Hvorfor betegne vi Døden og Tilintetgjørelsen med Sort? Naturen omkring os benytter altid Hvidt dertil. Herreborgen laa ligeover for Klosteret. Som to hadefulde Rovfugle havde disse to Herskere, Munken og Ridderen, fæstet deres Hjem hver paa sin Side af Dalen, gjennem hvilken Veien snoede sig. Misundelig sad den Ene og stirrede ned paa den Andens Rov. Tyranni og Vold gav Herremanden Bytte, Bankundighed og Overtro hjalp Munken til sit. Klosteret er forsvundet, Herregaarden hæver sig endnu over Bakkerne, omgiven med Volde og Grave: en Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, i en Pynt og Rustning, der tilhører en længst forsvunden Tid; Taarnet reiser sig over de øvrige Bygninger og stirrer hovmodigt og fornemt ud over Omegnen, men Bonden gaaer ikke længer forbi

det med blottet Hoved og bøiet Ryg. Lastvognen lister ikke mere sky og varsomt igjennem Huulveien, Kjøbmandens Postkudsk blæser i Hornet og knalder med sin Pidsk, idet han kjører ind mellem Bakkerne.

Oppe i Riddersalen, hvor det før gjenlød af Spøg og Latter, naar de fornemme Damer kom reisende ved Snapsthingstid eller i Julen med deres unge Døttre: Landets Blomster, hvor Alt duftede og straalede, hænger nu Spindelvæv ned fra alle Kroge, Tapeterne ere falmede og sønderrevne, Loftsprydelserne revnede eller nedfaldne, Gulvet belagt med Korndynger. Paa Vægtergangen i Taarnet har Forpagterens deres Uldtyner ude for at soles, foran Vindebroen ligger en numereret Tømmerstabel, hugget til en ny Kostald, Graven nedenfor er bevoxet med Rør og Siv, de enkelte aabne Pletter tjene til Tumleplads for en Flok graaspættede Ænder, der sole sig, baske med Vingerne og give hverandre indbyrdes Underviisning i at staa paa Hovedet i Vandet. Stilhed, Øde og Eensomhed hviler over Stedet, Græshopperne hvisle, Solen brænder. Oppe paa Trappen sidder en lille Bondepige med hvidt Haar og et gulbrunt, solbrændt Ansigt, spisende af et vældigt Stykke Rugbrød, hvis Smør smelter i Solen, og hvis liflige Smag misundes af en gammel, fed Mops, som dorsk og ufravendt betragter hende. Musvaagen kredser oppe imellem Skyerne og hilser paa

sine Unger med gjennemtrængende, ildelydende Skrig. Den hæver sig det ene Øieblik op i den rene Luft, høit over Alverdens Smaalighed, den synker i det næste Øieblik ned paa Jorden for at mætte sig paa et Aadsel. Hvilket Billede, og hvilken Anvendelse tilsteder ikke dette Billede? Nede i Haven er Alt forfaldent. Blomsterbedene gro til af Ukrudt; Kartofler og Kaalhoveder indtage den største Plads, Løvhytterne, hvortil Herskabet tidligere tyede for at dølge sin unge Kjærlighed, eller dens smaa Vildfarelser, ere sammengroede, skjulte, ukjendelige. Søger Du efter Fodspor i Gangens bløde Sand, findes de ogsaa: tunge og plumpe Mærker af Bønderpigernes blottede Fødder, eller af Gaardskarlens Træsko. Vinden suser i de gamle Abletræer. Insecterne summe, Faarene bræge ovre mellem Bakkerne, Livet gaaer sin travle Gang, Nutiden danser paa Fortidens Grave.

Det er med en saadan gammel Herregaard min Historie begynder.

En Efteraarsaften, da vi skreve 1652, trak der et stærkt Uveir op over Hosby, en lille Landsby i Bjergeherred i det gamle Stjernholms Amt. Folk skyndte sig hjem fra Marken og de Veifarende søgte Ly mod Regnen, der syntes at tage til efterhaanden som Mørket

faldt paa. Udenfor et af de sidste Huse, nærmest Skoven, var der bundet en Øldunk fast til en lang Stang, og omkring Stangen gik der et Rækværk, forsynet med Jernringe til at binde Heste ved. Det betydede at Stedet var et Herberge. Dertil skyndte sig de Fleste af dem som vare i Nærheden, da Uveiret brød frem.

Krostuen var opfyldt med Gjæster. En af de vandrende Bissekræmmere, som man fordum mødte allevegne i Landet, havde faaet en Lampe sat hen paa et Bord og udbredte paa dette en Mængde forskjellige Gjenstande, idet han med stor Kunst sørgede for at Lyset ret kunde skinne paa Varerne, medens han falbød dem til de Omkringstaaende for fabelagtig billige Priser. Skytten fra Rosenvold sad paa Disken, dinglende frem og tilbage med Benene, hvorpaa han havde et Par store, brune Støvler. Han talte med Kromanden om den sidste Klapjagt. Ved et langt Bord, hvis Been vare rammede ned i Leergulvet, havde en talrig Kreds samlet sig om en høi, føer Mand med et skaldet Forhoved, et rødt Skæg og en polisk Mine. Han havde en lang og selvgjort Klarinet under Armen og gav en morsom Historie tilbedste. Naar han havde talt en Stund, pustede han lidt og drak af et Krus, der stod foran ham. Af og til klaprede han med Laaget paa Kruset, det betydede at det var tomt, saa hentede den Ene eller den Anden af Tilhørerne ham et friskt Krus

fra Disken, hvortil Manden smilede, nikkede og derefter begyndte at fortælle igjen.

„Som jeg siger!“ vedblev han og hævede sin Røst lidt, fordi han saae der kom flere Tilhørere, „at det gaaer igjen og spøger ovre paa det gamle Slot, det er nu saa vist, som at jeg sidder her og drikker jeres Øl. Præsten ovre ved Kirken skal være en klog Mand, det er muligt, skjøndt han ikke har gaaet i Skole hos mig. Han siger, der er ingen Spøgelser til, for det staaer ikke i Bibelen. Jeg staaer heller ikke i Bibelen, men jeg er dog til, og jeg spørger Jer, som gamle og fornuftige Folk, hvis der ikke var Spøgelser, hvordan kunde det saa spøge derovre?“

Den sidste Beviisførelse slog Tilhørerne, de gave deres Bifald tilkjende. Manden vedblev:

„Om saa Keiseren med det lange Skæg kommer her og siger nei, saa siger jeg min Sjæl jo, for jeg har seet det med mine egne Øine.“

„Hvad har I seet, Jessing?“ raabte de fra alle Sider.

„Det skal jeg fortælle Jer en anden Gang,“ sagde han og reiste sig, som om han vilde gaa. „Nu kan jeg ikke taale at tale meer iaften.“

„Bring den Mand et Bæger Mjød paa min Regning, og bliv saa ved at fortælle,“ sagde en alvorlig og bydende Stemme i Stuen.

Alle Tilhørerne vendte sig mod Stedet, hvor Røsten kom fra, de saae en fremmed Mand med en Filthat trukken ned i Panden, og indsvøbt i en stor Kappe, sidde paa en Halmstol ved Skorstenen. Han havde lagt sine Fødder op paa en Huggeblok foran Ilden, som om han frøs. I Hatten bar han en sort, kruset Fjer, og under Kappen kom Læderskeden af en lang Kaarde tilsyne. Det lod ikke til at han bekymrede sig videre om den Opmærksomhed hans Ord vakte. Han sad og gyngede frem og tilbage paa Halmstolen og saae ned paa Ilden, medens han holdt Armene sammenslyngede over Brystet udenpaa Kappen. Værten bragte Fortælleren et Bæger, Jessing bukkede høfligt over mod den Fremmede, drak Mjøden, smækkede velbehagelig med Tungen og vedblev:

„Jeg har mangfoldige Gange hørt det klage og jamre sig ovre mellem Ruinerne af det gamle Slot. Sommesinde lød det som Skriget af et lille Barn, sommesinde som naar et voxent Menneske græder. Jeg har seet en Kvinde i lange, flagrende Klæder komme frem i Muurhullerne, hvor Vinduerne før have siddet. Der stod hun og strakte Armene ud, som om hun bad om Hjælp, naar jeg kom forbi Stedet om Natten.“

„Hvad gjorde I der om Natten?“ spurgte den Fremmede.

Jessing betragtede Spørgeren skarpt og forskende

før han svarede: „Jeg er Skolemester og gaaer fra Gaard til Gaard og lærer Bønderbørn at stave og læse, det er min Dont om Dagen. Om Natten spiller jeg til Dans og Lystighed for Folk. Her kan I see min Klarinet, den trænger snart til et nyt Mundstykke."

„Jeg har ogsaa seet den sorte Kvinde," sagde en Bonde, „og det er kun to Aftener siden. Vor Rund-væder var løben over til Ruinen. Da jeg kom derind gik der en lang En og stavrede om mellem Stenene, hvor de mene, Kirken har staaet, hun var klædt i en mørk Kappe og slog ud med sine Arme, da hun saae mig. Saa blev hun borte."

„Ja, naar Du vil fortælle, kan jeg jo tie," sagde Jessing, fornærmet over Bondens Afbrydelse.

„Nei, bliv I kun ved, jeg har ikke mere at sige."

„Naada! den sorte Kvinde gaaer altsaa igjen, det er klart, skjøndt man kun faaer hende at see i Mørke. Sagen forholder sig saadan: Der skal engang have boet en mægtig Herremand oppe paa Valsgaard. Han fik den Feil med Aarene at han blev gammel. Hans Kvinde derimod var ung endnu, hun holdt mere af en Anden paa hendes Alder. — Hvad skal man sige til det? Den unge Svend fulgte efter hende om Dagen, hvor hun gik, hvor hun var at finde. En Nat traf Herremanden ham, da han havde bundet to lange

Stiger sammen og krøb op for at sætte en Blomst udenfor hendes Sovekammervindue. Saa lo den Gamle og sagde: Siden I holde saameget af at være sammen, var det Synd at skille Jer ad. Derefter lod han gjøre to Huller jevnsides i den tykke Væg, og murede sin Hustru og det unge Menneske ind, hver i sit Hul."

„Hvad saa mere?" spurgte den Fremmede, da Jessing taug.

„Hvad Fanden vil I forlange mere?" sagde Skolemesteren. „Man maa da ogsaa være rimelig. Den Gamle stod og grinte og saae paa at de murede Hullet forsvarlig til igjen, saa smed han Nøglen til Gaarden ud i Graven, drog sin Vei og kom aldrig tilbage. For nogle Aar siden brøde de Steen af Ruinen til den ny Gaard, som de nu har bygget, da faldt der et stort Stykke Muur ned og indenfor dette kom to Beenrade tilsyne. Den Ene laa og knælede. Det var ham. Hun stod rank og stiv med foldede Hænder. Det gik for sig om Morgenen. Til Middag lod Fru Rosenkrands Beenradene tage ned og begrave i christen Jord, men om Aftenen da jeg kom forbi, stod Folk endnu og glanede op til Stedet. Venter I maaskee flere? sagde jeg. Saa gik de."

„Der er ogsaa dem der har seet Veirlys brænde imellem Murene," sagde Værten.

„Er der Veirlys, betyder det at der ligger en Skat forvaret, saa behøvede man blot at gaa derover for at blive til en rig Mand," yttrede en Bonde.

Ja, bare at gaa derover," gjentog Skolemesteren, „og saa faae fat paa Skatten, vel at mærke."

Den Ubekjendte ved Skorstenen havde givet nøie Agt paa Samtalen. Da Jessing taug vendte han sig om mod ham og spurgte: „Mon det ogsaa er vist med det Lys derovre?"

„Hvis I tvivler, behøver I bare at see ud ad Vinduet," sagde Bonden. „Nu brænder det igjen."

Alles Opmærksomhed rettedes mod Stedet. Vinduet vendte ud mod en Aabning i Skoven, midt i Aabningen laa en lille Bakke, og fra denne ragede Ruinerne af det gamle Palsgaard iveiret. Regnen var ophørt, et svagt og dæmrende Maanelys faldt hen over de revnede Mure, graalige, melankolske, sammenknugede af Tidens Vægt og begrændsede af nogle gamle Asketræer, hvis øverste Grene aftegnede sig mørke og bladløse mod den blaa Aftenhimmel. I nogen Frastand var Gaarden omkredset af den mægtige Bøgeskov, som dengang strakte sig langs med Veilefjord ned mod Rosenvold. Fra Vinduet i Kroſtedet kunde man see Ruinen i dens hele Størrelse. Nede ved Jorden skinnede der af og til et viftende og rødligt Lys ud fra et af de aabne Vindueshuller. Det kom og for-

svandt igjen, men viste sig dog hvergang saa tydeligt, at man umuligt kunde tage feil af det.

„Der seer I Lyset," sagde Bonden med en dyb og høitidelig Røst, „det tændes og det slukkes igjen; i de mørke Nætter skinner det langt ud over Egnen. Den der vil gaa et Stykke nærmere kan høre det sukke og jamre sig inde mellem Murene."

„Har Ingen af Ier været derovre, og seet hvor det Lys kommer fra?" spurgte den Fremmede.

„Der er vel dem, som har prøvet det," sagde Skolemesteren, „men det skal ikke være sundt. Ifjor gik en Mand derover. Hvad han saae, det veed Ingen, da han kom hjem lagde han sig tilsengs og har aldrig været rask siden. Der gik forgangen Sommer ogsaa en Kvinde over til Ruinen, for at plukke Blaabær. Hun vil bære Mærke af den Gang til sin Dødsdag. Nu ligger hun herude i Lyngen og vogter Faar, og duer til Ingenting. Naar man spørger hvad hun saae, ryster hun paa Hovedet og slaaer Kors for sig. Sommesinde sidder hun og skronner som en Hest og sommesinde veirer hun som en Hund, det er al den Forklaring hun giver. Tro I mig Herre! der kommer Ingenting ud af at vise sin Manddom mod dem derovre. Det er nu min Religion."

Da Skolemesteren havde sagt dette tømte han Bægeret, og saae lidt ned i det, for at overbevise sig

om at der ikke var mere tilbage. Derpaa tog han Klarinetten under Armen og forlod Stuen.

Det var bleven en klar, skyfri Aften, efterhaanden som Maanen stod op. Bønderne droge bort. Kromanden stod ved Vinduet og saae over mod Ruinen, hvorfra Lyset vedblev at skinne. Den Fremmede gik hen til ham. „Skulde der ikke være Nogen som turde gaa over og see hvor det Lys kommer fra?“ spurgte han. „Jeg kunde have Lyst til at spendere fem Sølvdalere for at faae det at vide.“

Kromanden trak paa Skuldren. „I hørte jo, hvad Skolemesteren fortalte. Fem Sølvdalere er lovlig lidt at vove Liv og Helsen for.“

„I kan faae det for bedre Kjøb,“ sagde en dyb og kraftig Stemme. „Jeg skal skaffe Jer det at vide for slet Intet.“

Den som talede saaledes var en høi Mand med et skarptegnet, bestemt Ansigt. Hans Hage skjultes af et mørkt, tilspidset Skæg, og Snittet paa Kollerten, som kom tilsyne under en kort Kappe, røbede Krigsmanden. Han stod og lænede sig til den aabne Dør, hvorfra han havde lyttet til Samtalen. Den Fremmede betragtede ham et Øieblik, før han sagde:

„For slet Intet, siger I, det er godt, saa sparer jeg mine Penge. Kom og lad os tales lidt ved.“

Idet Krigsmanden gik hen over Gulvet, saae man

en lang Stødkaarde med et tungt Jerngreb komme tilsyne under Kappen. Han tog sin Hat af og spurgte: „Hvem er I Herre?"

Den Anden smilede og bøiede sig henover Bordet, saa Lampelyset faldt lige paa hans Ansigt: „Kjender I mig ikke, Capitain Jørgen Brahe?"

I ligner Hr. Gabel, Hans Majestæts Rentemester. Ja vist, det er Eder. Kan I være saa langt borte fra Hovedstaden?"

„Men I da!" sagde Gabel.

„Jeg reiser lidt om herovre for min Fornøielse."

Det var da mærkeligt, det gjør jeg ogsaa."

„Og underveis støver I efter Gjengangere i de gamle Ruiner. Det er jo et godt Indfald."

„Hvad nytte de gode Indfald, naar man ikke har Evner til at udføre dem? Dertil er I netop Manden. I fulgte den gamle Konge i Krigen. I lagde Planer, I fuldbragte dem. I List, i Kløgt, i Manddom er I bekjendt, derfor taler hele Landet om Jer, derfor glæder jeg mig over at jeg traf Jer iaften."

„Men det er jo ikke derom vi skulle tale. I maa begynde med at fortælle, hvordan I falder paa at skikke Folk over i den Ruin?"

„Lad os begynde med at være oprigtige mod hinanden," sagde Gabel. „Hvad gjør I her paa denne øde Kyst, Capitain Jørgen?"

Brahe sad og saae lidt ned for sig før han svarede: „Jeg skulde hente nogle Penge, en lille Arv — og I?"

„Jeg er herovre med Ærinde i Rigshofmester Ulfelds Sag," sagde Rentemesteren. „Hans Majestæt har nogen Tillid til mig og skikkede mig ud i al Hemmelighed. Jeg seer mig om efter Hjælp, min Tanke faldt strax paa Jer. Jeg gaaer op til General Fuchs. Dagen tilforn havde I været der. Hr. General! havde I sagt, der er noget Galt fat med mig i denne Tid, jeg passer ikke længer Tjenesten som jeg burde. Det kan ikke blive saadan ved. Giv mig en Maaneds Lov til at reise min Vei, efter den Tid vil jeg være helbredet eller — død."

Capitainen sad ved Bordet med begge Hænder under Hagen. Lampelyset faldt hen over dette blege og magre Ansigt, saa bestemt i dets Villie, saa ædelt i dets Udtryk. Da Gabel taug, smilede han og sagde: „Det er mærkværdigt, Rentemester! hvor I dog veed Besked om Alt."

„Jeg veed blot, at nu er Maaneden tilende," svarede Gabel, „I er ikke død, altsaa tilhører I igjen eders Pligt. Jeg har søgt Jer og I maa følge mig."

„Det lader sig ikke gjøre."

Gabel lagde sin Haand paa hans Skulder og betragtede ham nogle Øieblikke før han talede: „Hvad er der iveien, Capitain Brahe! Er det Noget, hvori en

redebon Willie mægter at hjælpe, saa betro Jer til mig. — I tier! I har altsaa dog ikke synderlig Tillid til den Kløgt, I nylig roste."

Capitainen sad og tegnede med Fingren paa Bordet. Han taug og lod til at kæmpe med sig selv. Pludselig hævede han sit Hoved og udbrød:

„Her kan ingen Kløgt hjælpe, Rentemester! men det kan være det Samme; hør mig og døm saa: Ved en af Dronningens Hoffester havde jeg Vagt paa Slottet. Blandt de Indbudne var en ung Dame, frisk, henrivende, deilig. Jeg havde aldrig seet noget Lignende. Min Tjeneste forbød at jeg nærmede mig, det vilde heller ikke have været muligt i den Sværm af Hyldning og Tilbedelse som omgav hende. Jeg iagttog hende blot, jeg hørte hende tale. Denne Fiinhed, denne Aand, denne Mildhed, — jeg havde kun Øie og Sands for hende. I forstaaer mig vist ikke?"

Gabel nikkede: „Aa jo," sagde han. „Det falder aldrig Ungdommen ind, at de Gamle ogsaa have været unge en Gang. Jeg forstaaer Eder."

„Jeg saae hende oftere," vedblev Jørgen Brahe, „det vil sige, efter den Aften brød jeg mig kun om at see hende; naar hun var borte, tænkte og drømte jeg om hende. Det kom i Grunden ud paa Et."

„Omtrent, ja! og Damen? —"

„Hun vidste naturligviis Intet deraf. Jeg holdt

ikke af hende for at hun skulde faae det at vide. Jeg har heller aldrig talt med hende. Jeg manglede Mod. Det var ikke paa den Kampplads, jeg var vant til at kæmpe. Men den voxede i Stilhed, til Trods for alle Hindringer, denne Lidenskab, som Gud havde stikket mig, og hvis Magt jeg aldrig havde begrebet tilforn."

„Hvorlænge er det siden? spurgte Gabel.

„Ifjor Vinter. For Djævelen! hvad leer I af, Hr. Rentemester! Der ligger formegen Smerte gjemt i det jeg fortæller, til at Nogen skulde gjøre sig lystig derover. For en Maaned siden gik jeg en Aften forbi Hannibal Sehesteds Palads, hvor hun boede. I den aabne Port holdt en forspændt Reisevogn. En Dame var ifærd med at stige ind. Jeg lister mig om bag en Pille. Det var hende. Hun bøiede sig over mod en gammel Tjener og hviskede nogle Ord til ham. Jeg havde aldrig været hende saa nær, saa nær, og dog saa langt borte. Graaden kvalte hendes Stemme, hun talede blot eet Ord tydeligt, det var Bygholm. Derpaa steg hun ind og kjørte bort. Fra det Øieblik brød jeg mig kun om at vide hvor Bygholm laa. Jeg fik Lov til at reise, og her er jeg nu."

„Og I fandt vel Den, I søgte?"

„Jeg fandt Ingen. Gaarden stod ubeboet. Husfogden fortalte, at Herskabet var taget over til

Kjøbenhavn. Jeg vilde afsted igjen. Igaar kom en omvankende Jøde forbi, jeg solgte ham sex Led af min Guldkjæde, jeg var i Forlegenhed for Penge. Sligt kan hændes, naar man ikke er Rentemester. Da jeg rodede op i hans Kramkiste fandt jeg dette Tørklæde."

Med disse Ord tog Capitainen et lille hvidt Tørklæde op af en Tegnebog og rakte det hen til Gabel. Rentemesterens første Øiekast faldt paa et broderet Vaaben i Hjørnet af Tørklædet. Han betragtede det nøie og lod til at blive behagelig overrasket. „Egernet og Stjernen," sagde han, „det er de Friisers Mærke."

„Det er hendes Mærke, og det vil sige en heel Deel mere," udbrød Capitainen medens han lagde Tørklædet omhyggeligt sammen. „Jeg gjenkjendte det strax. Jøden gjorde i Begyndelsen mange Omsvøb, før han vilde ud med Sandheden. Han havde kjøbt det i Horsens, han havde byttet sig det til for Alenkram, endelig tilstod han, at han havde fundet det. Hvor? nede paa den gamle Bro ved Vandmøllen."

Jørgen Brahe var i dette Øieblik for beskæftiget med sig selv, til at give Agt paa den levende Opmærksomhed, hvormed Rentemesteren lyttede til ham. Over den gamle Mands Aasyn hvilede et betydningsfuldt Smil, en listig Mine; hans kloge Øine fæstede sig forskende og gjennemtrængende paa Capitainen. Jørgen vedblev:

„Hun maa altsaa have været nede ved Vandmøllen. Det begriber I."

„Det begriber jeg!" gjentog Gabel.

„Det kan ikke være saa længe siden. Tørklædet er hvidt og frisk, det bærer endnu Spor af den Duft, som omgav hende. Det gjælder altsaa om at søge, søge til jeg finder, og derfor kan jeg ikke følge med Eder."

„Det er saa naturligt," sagde Gabel godmodig. „Efter det I her har betroet mig, ønsker jeg det heller ikke. I begynder altsaa at søge paany, og naar I nu finder hende, hvad saa?

„Ja hvad saa!" gjentog Capitainen med sænket Hoved, og hans Røst blev dyb og sørgmodig, idet han tilføiede: „Vort første Møde gjemmer ikke et Blik, ikke et eneste Ord, der kunde være Talsmand for mit Haab. — Men her er jo heller ikke Tale om mig," vedblev han hurtig og bestemt. „Der var Taarer i hendes Øine da hun drog bort. Hun er ulykkelig, hun trænger til Bistand. Det skal Du vide, unge, deilige Barn! at der i din Nød er en Arm til din Hjælp, en Skulder, Du kan støtte dig til. Saa faaer Vorherre at sørge for Resten."

„Naar har I tænkt at begynde denne Søgen paany?" spurgte Rentemesteren.

„Imorgen, saasnart det gryer ad Dag."

„Det er rigtigt, Opsættelse duer ikke, men derfor kan I jo gjerne føie mig i den Grille at gaa over i Ruinerne inat og see hvor det Lys kommer fra, som skinner og blinker derovre."

„Er det eders Alvor?"

„Ja, hvorfor ikke? Har I maaskee betænkt Jer? Troer I paa det den Skolemester fortalte om Spøgeriet?"

Jørgen Brahe trak paa Skuldren idet han reiste sig fra Bænken. „Jeg gaaer derover strax," sagde han. „Klokken er snart tolv. Hvis det varer Jer forlænge at tøve til jeg kommer tilbage, skal jeg imorgen tidligt inden vi skilles, bringe Jer al den Underretning, jeg kan skaffe tilveie."

Med disse Ord spændte Capitainen sit Kaardebælte fastere og forlod Krostedet. Rentemesteren blev længe staaende i den aabne Dør, og saae ud efter ham. Idet han vendte sig om og gik ind i det næste Værelse, gled et tilfreds og spottende Smil over hans Ansigt. Han gned sine Hænder og sagde: „Den Ene høster tidt hvad den Anden saaer. Saadan gaaer det i Verden. Hvad skal man sige til det?"

Da Capitainen kom udenfor var Natten brudt frem. En dyb og høitidelig Fred hvilede over hele Egnen, tunge graablaa Skyer dreve forbi Maanen. I Bønderhusene vare Lysene slukkede, af og til lød en

Lænkehunds Gøen fra dem, og inde i Skoven afbrød enkelte Gange et Ugleskrig Nattens Stilhed. Skoven selv var indhyllet i Taage. De nærmeste Træer aftegnede sig skarpt mod Himlen, længer tilbage smeltede alt sammen med Mørket. Veien fra Krostedet over til Ruinerne gik over en siid Eng, igjennem denne løb en Grøft, som i gamle Dage havde ført Vandet ned til Gravene omkring Gaarden, midt over Engen gik fra Øst til Vest en steensat Vei, som det nu ikke var muligt at skjelne. Vinden sukkede og raslede i de tørre Siv langs med Grøftkanten. Ruinens sprængte og mørke Mure lignede en Brandtomte. Lyset, som hidtil havde skinnet nede fra Kjældrene var pludselig forsvundet og kom ikke mere tilsyne.

Jørgen Brahe skred trøstig fremad, han havde taget sin Kaarde under Armen, lod sig lede af Maanelyset, og tøvede blot i de enkelte Øieblik en forbiflyvende Sky hindrede ham i at skjelne Maalet. Gravene omkring de høie Jordbanker, som betegnede Voldstederne, vare fyldte med Kampsteen og Murbrokker, og tilstedede en uhindret Adgang fra alle Sider. Larmen af hans Skridt, idet han gik hen over de nedfaldne Steendynger, gjenløb inde i Ruinen, det forekom ham flere Gange som om Nogen nærmede sig, han standsede, lyttede og gik derpaa videre. De sønderbrudte Murpillers Skygger, som Maanelyset kastede over paa den

modsatte Væg, viste sig i det usikre Lys som en Forsamling af Kæmper, der skrede frem og tilbage langs Muren. Ovre i Landsbyen Assens slog Kirkeklokken, det var Midnat,. Aandernes Time.

Da Capitainen kom ind i Gaarden, stod han lidt stille og lod sit Blik glide hen over de nærmeste Gjenstande. I et Hjørne mod Vest ragede et rundt Taarn op over den øvrige Bygning. Taget og Murkronen var falden ned, Vinduerne revne ud af deres Huller, Maanen skinnede igjennem Aabningerne. Op til Taarnet støttede et gammelt Asketræ sig med lange, krogede Grene. Medens Jørgen Brahe stod og betragtede al den Ødelæggelse som omgav ham, lød der en dæmpet men tydelig Røst fra en af Gangene indenfor Taarnet. I Begyndelsen antog han det for et Sandsebedrag og listede sig varsomt nærmere, men Stemmen lød atter og tydeligere, det var en Kvinde eller et Barns klagende Røst. Strax efter blev en Dør aabnet ved Foden af Taarnet, en mørkklædt kvindelig Skikkelse kom tilsyne og bevægede sig i en langsom og afmaalt Gang hen over det ene Hjørne af Gaardspladsen. Græsset og Ukrudtet dæmpede Lyden af hendes Skridt, men det var umuligt at tage feil. Maanens halvrunde Skive gled i det Samme frem mellem Skyerne, dens Lys faldt klart og bestemt ned paa den Gaaendes flagrende Klædebon.

Jørgen Brahe var en modig Mand, hele hans Liv bar Vidnesbyrd derom, han havde aldrig kjendt til Frygt, og dog bankede hans Hjerte i dette Øieblik med næsten hørlige Slag. Han bøiede sig forover, stirrede og stirrede, Skikkelsen vedblev at skride hen over Gaardspladsen, rolig og afmaalt og med saa lette Skridt, at det ikke var muligt at opfange Lyden af dem. Pludselig syntes Capitainen at fatte en Beslutning, han traadte ud af Mørket og gik hen imod Synet. Den ubekjendte Kvinde standsede ved Lyden af hans Fodtrin. I det Samme gled en Sky for Maanen, Lyset tog af, Capitainen saae Intet mere. Nede i Kjælderen hørtes en svag Piben af en Dør, der bevægede sig paa rustne Hængsler, derefter lød et Brag, som om den blev slaaet til. Lyden gav Echo i de lange Gange, derefter blev Alting stille igjen. En Ugle skreg oppe i et af Glamhullerne paa Taarnet, Maanen kom atter frem og kastede sit blaalige Lys henover Murbrokker, Græs og halvvisne Skarntyder inde i Gaarden. Synet var forsvundet.

Da Skolemesteren kom ud fra Kroftedet, efterat have fortalt sin Historie om Gjengangeren, skred han med rolige og besindige Skridt hen ad den bugtede Gangsti, som førte op til Landsbyen Kirkholm. Klarinetten bar han som sædvanligt under Armen. Da han var kommen saa langt bort, at han meente de ikke

længer kunde see ham fra Kroen, stod han lidt stille, saae sig forsigtig om til alle Sider og gik derpaa pludselig ind paa en lille Tværsti, som førte ned igjennem Palsgaards Skove, til Søen. Mellem Ashoved og Bjørnsknude danner Kattegat her en dyb, seilbar Bugt, indkredset af høie og steile Bakker, bevoxede med vældige Bøge og Egetræer, lige ud til den yderste Skrænt. Stien, som Jessing fulgte, gik ned over denne Skrænt, paa sine Steder saa brat, at man maatte støtte sig til overhængende Stammer og Grene medens Foden fik Fæste, men deraf lod Skolemesteren sig ikke anfægte. Han syntes at være godt bekjendt med Stedet, nynnede en lystig Sang, og blev ved at skride ned mod Søen, af og til pustende lidt, af og til glidende lidt ud i det fugtige Leer og i Vandpytterne, som Regnen nylig havde dannet. Inderst i Bugten laa nogle Fiskerbaade og imellem dem, nærmest ved Land, en lille Jagt, halvskjult af Træerne, hvis Grene hang ud over Vandet. Da Skolemesteren var kommen ned af Bakken standsede han og lyttede. Alt var stille omkring ham, Vandet skvulpede op mellem Stenene, et Vindpust foer af og til ind mellem det gulbrune, halvvisne Løv paa Bøgetræerne. Maanen dannede en lang zittrende Stribe, som flydende Sølv, henover Havet.

Skolemesteren gik ombord i Jagten. Langs hen ad Dækket laa en Mand og sov, saa omhyggelig ind-

svøbt i et Seil, at kun Hovedet og hans Arme kom tilsyne udenfor det.

„Sover du, lille Søren?“ spurgte Jessing dæmpet, idet han gav den Anden et ublidt Stød med sin Støvlespids. Manden taug og vendte sig om paa Ryggen.

„Er der ikke Andet iveien,“ sagde Skolemesteren, „saa skal vi snart faae Liv i Dig, min Dreng!“

Med disse Ord satte han først sin ene Fod op paa Manden, dernæst den anden, og blev staaende og gyngede sig. Den Anden udstødte et høit Brøl og slog om sig med Armene.

„Au! au! Skolemester! hvad gjør I der?“

„Hold din Mund!“ sagde Jessing. „Jeg er nok Skolemester, men jeg betaler ikke Dig for at synge.“ Efter denne Bemærkning traadte han ned paa Dækket igjen og vedblev: „Har I nu gjort Alting rede, mens jeg var borte?“

„Ja, for saavidt,“ sagde Matrosen. „Men før kom der Bud med Fogden fra det fremmede Mandskab oppe i Kroen, at der ikke maatte gaa noget Fartøi fra Kysten imorgen tidlig, inden han havde givet Lov dertil.“

„Jo, man maa lystre Ordre,“ sagde Jessing, „det kan ikke være Andet. Siden Fogden forbyder os at gaa under Seil imorgen tidlig, saa tage vi herfra endnu inat. Væk din Kammerat og list Jer op til mig,

det snareste I kunne. I veed hvor jeg er at finde."
Dermed vendte Skolemesteren ham Ryggen og gik iland igjen. Da han kom ind i Skoven fulgte han Stien, som førte op til Palsgaards Ruiner, dog holdt han sig bestandig i Mørket og gjorde en Omvei istedetfor at gaa henover Engen og den aabne Plads, der var synlig nede fra Krostedet. Han lod til at være godt bekjendt i Ruinen, krøb igjennem et af de aabne Vindueshuller i Kjælderen, og følte sig frem igjennem de smalle og bugtede Gange, indtil han stødte paa en Dør, hvis Nøgle han bar i Lommen. Da han kom indenfor tog han en Fyrtønde frem, slog Ild og tændte en Lampe, som stod paa en Tønde, der tjente istedetfor Bord. I Begyndelsen tillod det svage Lys ikke at skjelne nogen Gjenstand tydelig, men efterhaanden som Flammen blussede iveiret, saae man en Mængde forskjellige Pakker, Ankere, Vareballer opstablede langs med de nøgne Mure. I et Hjørne af Kjælderen laa en Bunke Halm, over dette var bredet et gammelt Seil og en stor ulden Dyne. Jessing stod lidt og saae sig om, hans Øine faldt paa to smaa Vindueshuller, der begge vare tildækkede saa omhyggeligt, at Lysets Skin ikke kunde sees udenfor. Da han havde overbevist sig herom, gik han hen til Halmleiet og slog Dynen tilside. Dybt nede fra denne lød først en svag Grynten, derefter kom en lille Pige tilsyne, som satte sig overende paa Leiet,

gabede og gned sig i Øinene med begge Hænder. Jessings barske Ansigt antog et godmodigt Smil, medens han tog Plads ved Barnet og satte det op paa sit Skjød.

„Nu skal lille Lene Marie klædes pænt paa," sagde han, „og redes og vaskes lidt i Ansigtet for et Syns Skyld, saa skal vi ud og reise."

„Æ — æ!" sagde Barnet og vrikkede uvillig frem og tilbage med Skuldrene.

„Ja, det betyder, at Du helst vil være fri for den Fornøielse," sagde Jessing. „Jeg forstaaer Dig saa godt, men skal man reise, skal man sku ogsaa redes og vaskes i Ansigtet. Der er ingen Snak for."

Dermed hentede Skolemesteren en Spand Vand, et forhenværende reent Klæde, en uhyre, langtandet Trækam, og gav sig ifærd med Barnet.

Lille Lene Marie var ingen Skjønhed. Hun havde lysegult Haar, som purrede ud til alle Sider, og desuden i dette Øieblik var indfiltret med nogle lange Halmstraa fra Leiet, et næsten kuglerundt Ansigt, en uhyre Mund, en lille dristig, opadstræbende Næse. Hun gik altid og trak Skuldrene tilbage, hvorved hendes Mave kom til at synes endnu større og dannede en mere fremspringende og buet Linie end nødvendigt. Fra Hals til Fødder var hun iført en graa og rødstribet Kofte af et tykt, uldent Stof, der lignede Dyne-

vaar, og som Skolemesteren selv havde syet til hende. Lene Marie var en føielig lille Pige. Da hun mærkede det ikke kunde være anderledes, fandt hun sig i alt hvad Jessing gjorde, skar Ansigt, medens han badede hende med det vaade Haandklæde, eller naar han tog for haardt, gav efter med Hovedet og viste Tænder, medens han redte hende, og udstødte blot af og til et dæmpet Æ — æ! naar det gjorde Ondt. Lyden var altid den samme, lidt mere eller mindre langtrukken, men Skolemesteren maatte kjende hende saare nøie, han gjorde de forskjelligste Udtydninger af Ordet.

„Nu tager jeg lidt for haardt," sagde han. „Jeg forstaaer Dig saa godt. Nu mener Du: gid bare det Pjasteri snart var forbi, at Du kunde komme tilkøis igjen. Naa! Du vil ikke have Haaret redet ude i Enderne, saa vi kunne faae en lille Dusk i det, ja vi ere ogsaa lovlig undskyldte, min Unge! desformedelst det hele Kram er filtret saa fast sammen, som om det var snoet paa en Rebslagerbane. Det kan være det Samme, saa lade vi det blive med Duskene til en anden Gang, Du er lige god for det. — Nu er Du færdig!" tilføiede han og betragtede sit Arbeide med synlig Tilfredshed. „Du kan godt give Dig til at sove en lille Tour igjen."

Efter disse Ord tog han Barnet i Ryggen af Kjolen og kastede hende over paa Dynen. Lene gjentog

fit X — æ! og borede sig med en Muldvarps Behændighed ned under Dynen. I det Samme blev Døren aabnet, en mørk, tilhyllet Skikkelse traadte ind i Kjælderen. Skolemesteren lod ikke til at blive videre overrasket herover. Han trak Lampevægen lidt bedre frem, saa at den tilligemed en stærk Os udbredte et klarere Lys. Derefter lagde han begge Arme op paa Tønden og sad og saae paa den Kommende. Lampeskinnet faldt henover et ungt og blegt Ansigt, med mørke Øine, blide og sørgmodige Træk.

„I skulde heller lade være med den Spadseren i Maaneskin, lille Jomfru!“ sagde han endelig, „I bliver tilsidst trangbrystet af Natteduggen.“

„Hvad mener Du dermed?“ spurgte den fremmede Dame.

„Jeg mener, at der er Folk paafærde, som I ikke gjerne vilde møde.“

„Jeg maatte nødvendig tale med Dig,“ sagde Damen i en blød og ydmyg Tone. „Du veed, vi trænge til din Hjælp, derfor kommer jeg.“

„Jeg veed ingenting Andet end at I og et gammelt Mandfolk, som gaaer og halter, listede om ved Stranden forgangen Nat, og søgte efter et Skjulested, saa gjemte jeg Jer hiſtovre i Ruinen.“

„Du lovede at skaffe os bort fra Kysten,“ sagde hun nølende.

„Det kan nok være," svarede Jessing. „Man maa først see Tiden an."

„Men vi kan ikke vente," yttrede hun bønligt og klagende. „Det gjælder den gamle Mands Liv, hvis vi ikke komme bort endnu inat. Hører Du! det er min Fader, jeg er han eneste Datter, han har kun mig til at beskytte sig. Frels os, Du kan det!"

Skolemesteren sad lidt og saae ned for sig, medens han lyttede til hendes Bønner, da hun taug hævede han sit Hoved og udbrød kort og bestemt: „I er et godt og retskaffent Barn. Det holder jeg af. Jeg skal gjøre for Jer hvad jeg kan. — Der er altsaa Nogen, som søger efter Jer, som vil Jer tillivs? Jeg kan lade Jer vide, at de ere komne. Jeg talte med den Ene nede i Kroftedet for lidt siden, en resolut Karl, en Vovehals, som hverken troer paa Troldtøi eller Djævelskab."

„Derfor maa Du frelse os. Jeg veed Du har Bekjendte blandt Søfolkene nede paa Stranden. Betænk Dig ikke!" vedblev hun og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Tiden iler, vi kunde jo allerede været borte."

„Hvor vil I hen?" spurgte Jessing.

„Til Sverrig!"

„Har I eders Papirer i Orden? I tier!" tilføiede han med et godmodigt Smil. „I har ingen Papirer. — Naa! I skal ikke blive bange for det.

Jeg kjender en Mand, der er kommen vidt frem i Verden uden Papirer. Jeg siger ikke hvad han hedder, men Folk fortælle at han ligner mig, og gaaer med en hjemmegjort Klarinet under Armen. — Et Navn har I da idetmindste? Hvem er I?"

„Hvorfor?"

„Den der skal vove sit Liv, vil da nok vide, for hvem det skeer."

„Jeg tør ikke nævne det," sagde hun.

„Jeg tør ikke frelse Jer," sagde Skolemesteren.

„Min Fader er Hr. Sevel Friis, Landsdommer for Grev Ulfelds Godser paa Møen. Jeg er Jeanne Friis, hans Datter."

„Saa kan jeg slutte mig til Resten," sagde Jessing. Grev Ulfeld er løben sin Vei, flygtet ud af Landet, og nu lægge de Beslag paa hans Godser og spille Hund efter Hare med hans Venner. Ja, den Leg kjender jeg saa nøie. Der vil ellers gaa meget til paa saa lang en Reise. Først er der nu Kosten ombord, og saa at vi sætte Fartøiet ud af Fortjeneste bare for eders Skyld. I gjør Jer vist intet Begreb om hvad alt det kan koste."

„Forlang blot, saameget Du vil," sagde Jeanne.

„Ja, see det gjør strax Farten en heel Deel lettere," svarede Jessing. „Sagde I ikke, saameget jeg vilde?"

Jeanne Friis lagde en lille, men velfyldt, Silkepung foran Skolemesteren. Guldpengene skinnede ud igjennem Maskerne. „Du bliver vel ikke vred, fordi jeg vover at tilbyde Dig denne Pung til at bestride de første Udgifter med?“

Skolemesteren tog Pungen og skjulte den i Lommen. „Gud velsigne Jer,“ svarede han. „Jeg bliver ikke det mindste vred, tvertimod! jeg holder saameget af Pengepunge. Jeg skal seile Jer begge To lige saa fri og frank over til Sverrig, som jeg bragte Jer ned i denne Kjælder. Det kan I lide paa.“

„Du!“ gjentog Jeanne forundret. „Men Du er jo Skolemester.“

Jessing trak paa Skuldren og lo. „Bryd Jer aldrig om det,“ sagde han. Jeg er Skolemester, ja vist! jeg er ogsaa Musikant, men det er kun slet bevendt med begge mine Professioner. Jeg fører et Liv som en Hund. Skolemesteren og Hunden ligne da ogsaa hinanden kan jeg tro, de tjene begge deres Føde med Munden. Om Dagen er jeg Skolemester, om Aftenen er jeg Musikant, og om Natten seiler jeg over til Sverrig med Folk, som er i Knibe i Danmark. Gaa nu og hold Jer færdige. Om lidt tage vi herfra.“

Medens Jeanne Friis gik hen til Døren hørtes en heftig Larm udènfor, som af nedfaldne Stene. I det Samme blev Døren stødt op. Capitain Jørgen viste sig

i Aabningen, Jeanne drog hurtig Hætten over sit Hoved og vilde gaa forbi ham. „Tillader I!" sagde hun. Capitainen spærrede Udgangen.

„Tøv et Øieblik!" svarede han. „Jeg beder Eder."

„Min Herre!" udbrød hun med forandret Mæle, „I fornærmer mig. Lad mig gaa."

„Det er hende! det er hende!" raabte Jørgen Brahe jublende. „Jeg tvivler ikke mere. Jeg veed, hvem der dølger sig under denne Forklædning. Jeg vil jo ikke fornærme Eder. Bliv ikke bange! Af alle Mennesker har I vist mindst at frygte af mig."

„I antager mig for en Anden," sagde Jeanne.

„Det er umuligt," svarede Capitainen med den fuldkomne Overbevisnings Kraft og Inderlighed. „Naar man søger som jeg har søgt, nytter det ikke at dølge sig. Denne Skikkelse, denne bløde Stemme, som jeg skulde gjenkjende blandt alle Andres, den Duft som omgiver Eder, Alt siger mig, at jeg ikke tager feil. Tøv blot et Øieblik! Dersom I vidste, hvordan jeg har længtes efter at finde Eder. Bliv ikke vred; hvis vi vare mødtes under Livets sædvanlige Forhold, skulde jeg aldrig have vovet at tale som nu, men i en Stund som denne, hvor eders Dragt, Stedet, Omgivelserne vidne om at I er ulykkelig, der maa Dristigheden finde Naade, der maa Ordet faae Vinger."

„Jeg kjender Eder ikke," sagde hun. „Jeg har

heller ikke de samme Grunde til at tøve som I, jeg beder Eder derfor endnu engang om Tilladelse til at gaa."

„Har I da slet ingen Tro til mig?" sagde Jørgen Brahe bønligt. „I frygter mig. Ligger der da ikke Noget i min Røst, som kan indgyde Eder Tillid? Noget som siger, at jeg umuligt kan bedrage?"

Jeanne taug et Øieblik, derpaa gav hun efter for en pludselig Bevægelse, slog Hætten tilbage, traadte Jørgen Brahe et Skridt nærmere og udbrød kold og rolig: „Hvad vil I mig?"

Da Jørgen saae dette blege Ansigt, ophøiet og ædelt i dets sørgmodige Udtryk, tog han sin Hat af Hovedet, strakte begge Armene imod hende og udbrød med en Stemme, dæmpet, blød og skjælvende af Lykke: „Jeg vidste nok, at jeg tog ikke feil, jeg vidste nok, jeg tilsidst maatte finde Eder."

Denne milde Røst, ydmyg og hyldende, lod ikke til at gjøre det ringeste Indtryk paa hende. „Hvorfor forfølger I mig saaledes?" sagde hun. „Vi maa dog engang komme til Forklaring. Tal nu!"

„Jeg troede, I havde min Hjælp nødig," sagde han. „Hvorfor skjuler I Eder, naar I vidste, at jeg var tilstede? jeg, der elsker Eder, som ingen Anden."

„I elsker mig?" gjentog hun med en Betoning af Spot, og et Smil som svarede dertil.

Capitainen lod sig ikke anfægte heraf. Han havde foldet Hænderne over Hatten, saae hende trofast ind i Øinene og vedblev: „Jeg, som maaskee aldrig vilde have havt Mod til at gjøre denne Tilstaaelse, hvis der ikke var kommen en Trængselsstund for Eder som denne."

„Hvoraf veed I det?" spurgte Jeanne Friis.

„Jeg saae Eder jo den Aften I flygtede bort fra Paladset, med blege Kinder og Øine der fældede Taarer. Da tænkte jeg: nu er din Time kommen. Før havde hun saamange Venner, saamange redebonne Tjenere til sin Hjælp, nu har hun maaskee kun Dig tilbage. Saa kom jeg."

„Men I kjender mig jo ikke."

„Siig ikke det, jeg kjendte Eder længe før jeg saae Eder, og da vi mødtes første Gang, var det som om en Drøm var bleven Sandhed. Jeg veed det nok, I havde ingen Anelse om at der levede en Mand, som kun drog sit Liv fra Eder, en Lykke og Begeistring, o! først nu forstaaer jeg den ret, ved at være Eder saa nær. Men det begriber I dog vist, at denne Følelse maatte være dyb og mægtig, siden den var istand til at leve af saa lidt."

„Det synes næsten saa," sagde Jeanne.

„Jeg har aldrig kjendt synderlig til Ungdommens Glæder," vedblev Jørgen Brahe med en Stemme, hvis Inderlighed efterhaanden tiltalte hende mere end hun

vovede at tilstaa sig selv. „Jeg har aldrig kjendt til Fortrolighed, til Venskab. Jeg levede for Arbeidet, for Pligten, for Hæderen, jeg tænkte paa Eder, jeg vidste, at vi dog maatte mødes tilsidst, det var mit Hjertes Forventning, dets Lykke. O! I maa ikke smile, ikke tvivle om det jeg siger, heller ikke antage det for Dristighed, hvad der kun er Beundring. Nu har jeg faaet Mod til at tale, da Ulykken synes at have bragt os nærmere. I er den Eneste, jeg har holdt af i Verden."

„I skrifter for mig og kjender mig dog ikke, I tilbyder mig Hjælp og veed ikke, om jeg behøver den. Eet har I dog glemt i alt dette. Hvis nu en Anden allerede havde talt det samme Sprog til mig."

„En Anden," gjentog Jørgen Brahe og rystede frimodig paa Hovedet. „Det er umuligt."

Jeanne smilede, „I paastaaer det med saamegen Bestemthed," sagde hun, „at jeg næsten ikke tør modsige Eder."

„O! I spotter mig, det forstaaer jeg nok, men hvis der gaves en saadan Anden, hvor var han den Aften I sørgede? hvorfor lod han Eder græde? Hvor var han igaar, da I flygtede? hvorfor er han ikke ved eders Side iaften? Der gives ingen Anden. Men jeg veed det," tilføiede han med et sørgmodigt Smil, „derfor kommer jeg Eder dog ikke nærmere, jeg er en Fremmed, som I nylig sagde, mine Ord vække intet Minde,

ingen Erindring. Jeg har opsøgt Eder, uden at I forlangte det, udtalt hvad Fortiden ikke gav mig nogen Ret til. — Men hvis jeg nu alligevel vovede at paakalde Fortiden til Gunst for mig, vilde da ikke denne fortørnede Pande sænke sig under Kvindens Erindring? — „I kjender dog lidt til mig?"

„Troer I?"

„En Aften i Vinter kom I tilbage fra et Bal," vedblev han næsten hviskende, „I gik hen til Vinduet. Nedenfor stod en Mand, indsvøbt i en Kappe, taus lyttende, speidende, som han pleiede, han havde seet Eder tage bort, han saae Eder vende tilbage igjen. Vinduet stod aabent. Et Ord, en Bøn trængte op til Eder, Blomsterne, I holdt i Haanden, blæste Vinden ned for mine Fødder. Her ere de, jeg har gjemt dem siden." Medens Jørgen sagde dette tog han nogle smaa, visne Blomster op af sin Brevtaske og viste dem til Jeanne. „I har vist glemt den Aften," tilføiede han.

Jeanne nølede med sit Svar. „Jeg veed det ikke," yttrede hun lidt efter. „Hvorfor antager I forresten, at min Hukommelse skulde være ringere end eders?"

„Fordi I sikkert ikke har den samme Aarsag til at huske, som jeg," svarede Jørgen. „I Alt hvad jeg har sagt, ligger der heller ikke den mindste Fortjeneste for mig. I skulde blot vide, at I kunde have Tillid til mig."

„Og dernæst?"

Jørgen hævede sit Hoved ved dette Spørgsmaal, han syntes at blive større idet han svarede: „Dernæst skal I række mig eders hvide Haand og sige: Soldat! jeg stoler paa Dig. Din Slægt pleier ikke at skuffe. Kom og hjælp mig!"

Da Jørgen havde sagt dette, traadte Jeanne Friis ham et Skridt nærmere, hendes Øine straalede, hun rakte ham Haanden, og udbrød:

„Soldat! jeg stoler paa Dig. Kom og hjælp mig!"

Jørgen greb denne Haand, bøiede sig ned og kyssede den. Derpaa udbrød han med en Stemme, som skjælvede af Bevægelse: „Forlang nu hvad I vil, I kan stole paa, det skal blive udført."

„Ja stol I kun paa ham, saa er I sku vel faren," sagde Skolemesteren, som imidlertid havde siddet henne ved Tønden med begge Hænder under Hagen og lyttet efter Samtalen.

„Hvem taler her?" spurgte Jørgen Brahe.

„Jeg gaaer i Borgen for Capitainen," vedblev Jessing spottende. „Det er slet ikke Jer, han vil tillivs, men blot den gamle Mand, som følger med Jer. Nede I Kroftedet sidder Rentemester Gabel, han er skikket ud paa Jagt efter Jer. Capitainen lovede at hjælpe ham at gjennemstøve Ruinen heroppe, at søge, til han fandt Jer. Jo, jeg hørte det Altsammen.

Vinduet stod aabent og jeg stod udenfor og lurede, — I kan trygt stole paa Capitainen."

„O min Gud!" udbrød Jeanne, „men det er jo afskyligt. Det var da eders Hensigt at forraade os?"

„Jeg forraade, jeg!" gjentog Jørgen Brahe med et Udtryk, som syntes at maatte gjøre enhver videre Nægtelse overflødig. „Jeg forstaaer ikke et Ord af hvad I mener."

„Spar kun disse Udflugter!" svarede Jeanne, medens hendes Stemme antog en stedse stigende Hæftighed. „Jeg troer Eder ikke mere. Det er altsaa derfor I er kommen? Ja vist! jeg har seet Eder før, jeg har hørt Eder omtale som et trofast Hjerte, en modig Soldat, hvorfor skal jeg dølge det? Nu maa I gjerne vide Alt. Den Nat jeg flygtede til min Fader, søgte mit sidste Blik og min sidste Tanke Eder, og jeg spurgte mig selv: hvorfor seer jeg ham ikke, nu som altid før, han som taug og som jeg dog saa godt forstod? Nu kommer I igjen, i Natten, i Mørket, fordi I frygter for at vise Dagen eders Aasyn. Hvor jeg beundrer Eder, Beiler! der hykler Kjærlighed til den I vil bedrage, Soldat! der lyver med et aabent Blik og en skamløs Pande."

„Men for Guds Skyld! saa ti dog med dette Sprog," sagde Jørgen Brahe og vred fortvivlet sine Hænder. „Hvad har jeg gjort? hvad anklager I mig

for? Hvem er I da? hvem er eders Fader? jeg kjender ham jo ikke."

„Hvorfor tøver I?" spurgte Jeanne med en isnende Kulde, „hvormeget har I solgt os for, lad mig vide, hvor høit I anslaaer eders Skjændsel? Hvor har I eders Kammerater?"

„Her er En af dem," sagde en blid og rolig Stemme i den aabne Dør, og Rentemester Gabel traadte ind i Kjælderen.

Skolemesteren sad med begge Albuer paa Tønden og støttede Hovedet i Hænderne. Da han saae Gabel trak han Øienbrynene op i Panden og udbrød med et spottende Smil:

„Er der Flere endnu, saa vær saa god og spadseer indenfor. Her er Plads nok."

„En til!" sagde Gabel og vinkede ud ad Døren, hvorefter Kromanden traadte ind, væbnet med en lang Fork. „Jeg har sendt Bud efter nogle Dragoner fra Horsens og venter dem hvert Øieblik, men nu troer jeg ikke, vi har dem nødig."

„Død og Pine!" sagde Jessing, „er der ogsaa Dragoner ivente? Jeg tænkte nok, vi vilde faae Byger paa den Seiltour. Lad os saa pirre lidt op i Lampen, siden den skal lyse for Saamange." Med disse Ord drog han Væegen bedre frem af Olien, men saa ubehændigt, at Lampen slukkedes og Kjælderen indhylledes

i et fuldstændigt Mørke. „Aa! — det var Skade at den tossede Lampe skulde gaa ud," sagde Skolemesteren. „Hvordan skal Dragonerne nu finde Vei hernede?"

„Jeg har min Fyrtønde i Lommen," sagde Rentemesteren.

„Men Ulykken er, at jeg kom til at vælte Lampen og spilde Olien."

„Kromanden har to Lys med sig," sagde Gabel.

„Det er saa rart, at være betænkt paa Alt," sagde Jessing.

Gabel slog Ild og tændte Kromandens Lys, da han saae sig om var Jeanne forsvunden. „Hvor blev den Fremmede af?" spurgte han.

„Ja, hvem veed det?" sagde Skolemesteren. „Ruinen her er ligesom en Rotterede fuld af Smuthuller og Krinkelkroge, nogle gaa mod Øst, andre mod Vest, men nogle gaa lige lukt ad Helvede til. Paa en af de Veie maa I søge hende."

Jørgen Brahe havde været en taus Tilskuer af dette sidste Optrin; han stod fortabt i en dyb Smerte, og lod ikke til at bekymre sig om hvad de Andre toge sig for.

„Nu os To!" sagde Gabel, idet han traadte hen til ham og lagde sin Haand paa hans Arm.

„Ja nu os To!" gjentog Jørgen med rynket Pande.

„Mig skikker Kongelig Majestæt hertil, for at gribe Landsdommer Hr. Sevel Friis, der, efterat Hr. Corfitz Ulfeld er falden i Unaade, er flygtet fra Grevens Godser paa Møen, før de bleve beslaglagde, og har taget med sig en Sum i Guld og gode Papirer af henved 30,000 Rigsdaler. Jeg har fulgt ham igjennem Sjælland, hvortil han begav sig før han vidste at Greven var rømmet ud af Landet, fra Sjælland til Fyen, og herover til Bygholm, det er ham og hans Datter, som gjemme sig i denne Ruin. Hvor ere de henne?"

„Hvad angaaer eders Flygtninge mig?" svarede Jørgen Brahe. „Her er kun en Mand tilbage, som spørger Jer; hvad har I gjort med min Ære, Hr. Rentemester Gabel, idet I listigt lokkede mig til at blive et Redskab for eders Planer?"

„Jeg forstaaer ikke ret hvad I mener," svarede Gabel.

„Ingen nye Kunstgreb!" sagde Capitainen. „I vidste saare vel, at den jeg søgte var i Slægt med eders Flygtning, Landsdommeren."

„Nei!" svarede Gabel, „jeg vidste det ikke, men jeg formodede det."

„Og derfor lokkede I mig herover?"

„Lad os tale os tilrette med det Gode, Capitain Brahe. Det kan ikke være eders Hensigt at skræmme mig, dertil kjender I mig vist for nøie."

„Fat Jer i Korthed."

„Det jeg har at sige er ogsaa snart fortalt. Vort Maal var tilfældigt det samme, I veed, jeg har Tillid til eders Kløgt, jeg lod Eder hente, I søgte en Kvinde, jeg en Mand. Mig sendte min Herre Konge herover, jeg veed ikke hvem der sendte Eder."

„Jørgen Brahe stod taus et Øieblik før han svarede: „I kan takke eders Gud, Hr. Rentemester! fordi I er en gammel Mand og bærer denne Sabel til Stads, ikke til Brug. Kan man vinde Ære og Hæder paa den Vei I gaaer, saa for mig gjerne, mine Laurbær gro paa et andet Træ. Gaa eders Vei, jeg gider ikke have mere med Jer at gjøre."

„Jo lidt endnu, Capitain Brahe," svarede Rentemesteren ganske fredsommeligt. „Lidt endnu! Saadan skilles vi ikke."

„Gaa jeres Vei, siger jeg. I glemmer vist, at jeg har mit Frihedsbrev i Lommen."

„Nei!" svarede Gabel smilende. „En Rentemesters første Dyd er at have en god Hukommelse. Eders Frihedsbrev er udstedt for en Maaned siden og udløb iaftes. I maa derfor adlyde."

„Adlyde Eder?" gjentog Jørgen Brahe med en ubeskrivelig Spot.

„Nei!" svarede Rentemesteren, „ikke mig, men Hans Majestæt Kongen. Behag at høre."

Med disse Ord tog Gabel et Papir op af sin Brystlomme og læste: „Eftersom vor Rentemester Gabel er udskikket af os i Rigens Anliggender, dens Vel at forfremme, saa skyldes ham Hørighed og Lydighed af hver den Landets Mand, han agter sig om Hjælp begjerende. Og hvis nogen denne Befaling er overhørig —" „Ja, Resten kan vi vist gjerne springe over," tilføiede Gabel. „I er for brav en Soldat til ikke at ville adlyde."

Jørgen Brahe havde trodsigt foldet sine Arme over Brystet, han lod dem synke ned, medens Brevet blev læst, da Gabel taug udbrød han sørgmodig: „Rentemester! I er en frygtelig Fjende!"

„Jeg gjør min Pligt," svarede Gabel, med samme rolige Alvor, som hidtil, „vil I svigte eders?"

„Pligt og altid Pligt!" gjentog Jørgen. „Jeg har tænkt paa Pligten til mit Haar er begyndt at blive graat, skal jeg da aldrig have Lov til ogsaa at tænke lidt paa min Lykke? Hvad har I isinde? ingen Udflugter! hvad vil I gjøre, hvis I fanger Hr. Sevel?"

„Jeg vil bringe ham til Horsens, med al den Agtelse som tilhører Ulykken."

„Hele hans Brøde bestaaer jo i, at han blev sin Ven tro, da alle Andre svigtede ham."

„Det maa Kongelig Majestæt bedømme," sagde Gabel.

„Og hende, hans unge, ulykkelige Datter?"

„Om hende staaer der Intet i min Ordre. Behøver jeg virkelig at sige Eder, at jeg vil gjøre Alt hvad jeg kan, for at fare med Lempe," tilføiede han dæmpet.

„Men hvortil behøver I saa min Hjælp?" spurgte Jørgen. Vil I have, at jeg skal bære mig ad som alle de Andre: holde af hende i Lykken, forraade hende i Nøden? Begriber I ikke, at mit Liv, min Ære, det er hende?"

„Eders Liv tilhører Kongen, Landet," sagde Gabel, „I har sat det for ofte paa Spil, til ikke at vide for hvem det skete. Vil I adlyde den Ordre jeg har viist Eder. Ja eller Nei?"

„Befal over mig," sagde Jørgen Brahe, „men imorgen skal I staa mig til Ansvar, for hvad I faaer mig til at gjøre inat."

Skolemesteren sad endnu paa sin forrige Plads. Han havde faaet fat paa et Stykke Kridt og var ifærd med paa Laaget af Tønden at tegne et prægtigt lille Skib med en uhyre stor Mand, som sad tilrors. Under dette Arbeide hvilede der et listigt Smil over hans Ansigt, han lyttede opmærksomt til alt hvad der blev sagt, og hans Øine var i uafladelig Bevægelse mellem Tegningen og de Talende. Rentemesteren tog Lyset, og lod dets Skin falde hen over de forskjellige Ankere

og Varepakker, som laa opstablede langs med Væggen. „Hvor komme alle de Pakker fra?“ spurgte han.

„De høre mig til,“ svarede Jessing.

„Dig? — Du er jo Skolemester.“

„Jeg maa bjerge Føden som jeg kan i disse strenge Tider. Der gaaer svær Told af saadant Gods inde i Byerne, jeg søger at skaffe Kjøbmændene det lidt billigere.“

„Det vil sige, at Du er Smugler. Kan den Haandtering ogsaa trives ved Siden af Skolemesteriet?“

„Jeg troede ikke, I vare komne herned for at snakke om Alenkram,“ sagde Jessing. „Lad hver Mand skjøtte sig selv, Herre! Hvad kan I bruge mig til? skal jeg staa med Hænderne i Buxelommen og Ingenting bestille? Hvormeget kan jeg fortjene ved at hjælpe Jer at søge efter Flygtningene?“

„At finde dem, mener Du.“

„Det forstaaer sig. Vi søge til vi finde, det skal ikke staa længe paa, I lovede før fem Daler for at faae Besked om de Døde, som gik igjen heroppe, jeg mener ti er en Spotpris for at faae fat i de Levende.“

„Det er et Ord,“ sagde Gabel.

„Saa følg med,“ sagde Skolemesteren og tog Lyset.

„Hvorhen?“

„Herind!“ hviskede han, og viste Gabel en hvælvet

Aabning i Muren, foran hvilken der var stillet en stor Tønde.

Gabel vendte sig om mod Jørgen Brahe og udbrød dæmpet: „Hvad mener I, Capitain! Kan man fæste Lid til denne Mand?"

„Saavidt jeg mindes," svarede Jørgen Brahe, „staaer der i den Ordre I nylig læste, at jeg skulde adlyde, ikke raade Jer. Det er min Arm ikke mit Hoved I har at befale over."

„Og hvis jeg alligevel bad om et Raad?"

„Saa skal I ogsaa faae det: Forlad dette Sted, vent til det bliver Dag, og søg saa hvor I lyster."

„Vil det sige, at I frygter for, vi skulle finde iaften, hvad vi søge efter imorgen?"

„Det vil sige, at hvis I finder hende jeg mener, hvis I vover at lægge Haand paa hende, saa følger jeg efter Jer til eders Hverv er endt, og saa sandt Gud lever, jeg dræber Eder."

„I dræber mig?" gjentog Gabel.

„Jeg dræber Jer."

„Ja, lad os saa gaa videre," sagde Rentemesteren smilende og gik med Skolemesteren. Jessing havde som sædvanlig sin Klarinet under Armen.

Hvælvingen de kom ind i var lav og fugtig, en tyk, salpeteragtig Skimmel bedækkede Væggen. Vandet

dryppede ned fra Loftet. Lyset viftede i Trækvinden, Kalk og Murbrokker skjulte Steengulvet.

„Hvor her er lavt og smalt," sagde Rentemesteren.

„Man faaer at finde sig deri," sagde Jessing. „Det er slemt at være høiere end den Dør, man vil ind af. Histnede er der bedre Plads."

Med disse Ord førte han Gabel ind i den næste Kjælder. Der blev Hvælvingen større. Ved den ene Side i Muren var der en dyb Kamin. Hele Rummet lugtede stærkt af Røg. Rentemesteren stod stille og saae sig om.

„Mærker Du den Røglugt?" spurgte han, „det har brændt herinde for ikke længe siden."

„Saa maa det være Gjengangeren, der har gjort Ild paa," sagde Skolemesteren.

„Gjengangeren? der er død for tohundrede Aar siden. Det troer jeg ogsaa."

„Siden han har maattet spadsere om saalænge, kan det gamle Skind nok trænge til lidt at varme sig paa," meente Jessing.

„Hør Skolemester! et Ord før vi gaa videre. Det er Dig bekjendt, at jeg kommer her i Kongelig Majestæts Navn."

„Ja Gud velsigne Hans Majestæt Kongen," sagde Jessing. I er jo velkommen. Lad bare som I var hjemme."

„Jeg kan lade Dig gribe og føre til Horsens, jeg har Magt til at lade enhver Mistænkelig slutte i Bolt og Jern, hvis Du ikke strax siger mig, hvad Du veed."

„Med Forlov! hvor har I den Magt?" spurgte Jessing.

„Her i min Lomme," svarede Gabel.

„Aa i Lommen," gjentog Jessing, „saa gjør jeg mere af min Magt, den sidder her i mine to Arme." Med disse Ord strakte han begge sine Arme frem mod Rentemesteren: „Nei I kan tro, det gaaer ikke paa den Boug, Hr. Rentemester! Lad os heller være maneerlige og fare med Lempe."

Gabel betænkte sig lidt, derpaa smilede han og udbrød: „Du veed, hvor han holder sig skjult, den Mand jeg søger."

„Troer I?" sagde Jessing med sit spodske Smil.

„Kan Du bringe ham tilstede, saa udbetaler jeg Dig tohundrede Kroner."

„Det var mange Penge," sagde Jessing, og Gabel lagde Mærke til at Smuglerens Øine straalede medens han yttrede dette.

„De skulle blive Dig udbetalte Skilling for Skilling imorgen tidlig — Du kan kjøbe Dig Lykke og Velsignelse for denne Sum. — Betragt det Liv Du fører, Trældom og Elendighed. — Nøden kigger ud

af Albuerne paa din Kofte. — Jeg gjør Dig rig. — Er det Noget at betænke sig paa?"

„De Penge var nemt tjente," tilføiede Jessing, som om han talte med sig selv. „Saameget har jeg ikke eiet min hele Levetid. De kunde komme lille Lene Marie tilgode, jeg kunde faae En til at opdrage hende og lære hende at snakke."

Han faldt efter disse Ord i dybe Tanker, de forskjelligste Udtryk vexlede imidlertid i hans Ansigt. „I er en kløgtig Mand, Hr. Rentemester!" udbrød han endelig, „Capitainen med den lange Sabel derinde skikker I herover, han troer han sporer efter Spøgelser, og saa finder han Den I søger. Kongelig Majestæt giver Jer et Ærende, I faaer Æren for det og betaler mig for at udføre det."

„Det gaaer ikke anderledes her i Verden," sagde Gabel. „Den Ene høster, hvor den Anden saaer. Hvad bestemmer Du Dig saa til? Vi maa see at faae Ende paa den Sag."

„Det maa vi," sagde Jessing. Han gik nogle Skridt frem i Kjælderen. Lyset faldt ud af hans Haand, det slukttes paa Jorden. „Jeg har Uheld med de Lys inat," sagde han, og endnu inden Rentemesteren fik Tid til at svare, hørte han en tung Dør blive slaaet i foran sig. Jessing var forsvunden. Gabel kaldte, høiere og høiere, Ingen svarede, han søgte at finde Døren, det

lykkedes ikke, hans famlende Hænder mødte overalt de fugtige Kampstene. Hele Kjælderen var indhyllet i det dybeste Mørke. Skolemesteren stod imidlertid udenfor og smaalo og lyttede, derefter gik han tilbage til den første Kjælder, hvor Capitainen og Kromanden ventede.

„Følger Rentemesteren ikke med Dig?" spurgte Jørgen Brahe, da han saae Jessing vende alene tilbage.

„Han har Forretninger derinde med Gjengangeren," svarede Skolemesteren. „Han bad mig sige til Arved Kromand, at han skulde gaa hjem og lave en Potte Øllebrød til han kom igjen, Capitainen bad han om at gaa tilsengs og drømme om Kjæresten. I behøver ikke at tøve længer hernede."

„Jeg vil dog vente lidt endnu," sagde Jørgen Brahe.

„Det er sandt!" vedblev Jessing, „Rentemesteren føiede til, at hvis I ikke gik jeres Vei strax, saa skulde jeg see at lempe Jer herfra, og det vil jeg gjøre."

„Hvorledes vil Du bære Dig ad dermed?" raabte Jørgen leende.

„Det skal I strax faae at vide," svarede den uforfrødne Skolemester. Han gik hen til Vinduet, aabnede Laagen, stak begge Pegefingere i Munden og frembragte en skarp og gjennemtrængende Piben.

„Halloi!" raabte en Stemme udenfor. „Her kommer jeg!" Man saae nu først to uhyre Vandstøvler,

fulgte af et Par Been, klædte i Sælhundeskind, derefter Kroppen af en uformelig tyk Mand komme krybende ind ad Vinduet. Efter ham lod sig endnu en Person tilsyne med en lavpullet Hat, der skyggede for et Ansigt, hvoraf der næsten ikke var Andet end Haar og Skæg at see.

„Nu blev vi til Tre, og I ere kun To," sagde Skolemesteren, „Manden som kom sidst er desuden i Familie med det gamle Testamente og hedder Goliath, han kan tilnød regnes for To."

„Men Du glemmer, at jeg bærer Vaaben, det gjør Tallet mere lige," sagde Jørgen Brahe, medens han traadte et Skridt tilbage og drog sin Kaarde.

Jessing brast i Latter, han tog bestandig Alt fra den morsomme Side. „I har en Sabel, jeg har kun min Klarinet, men den er ogsaa rar." Med disse Ord skruede han Mundstykket fra Klarinetten og drog en Kniv ud deraf, bred og glindsende og næsten saa lang som en Hirschfænger. „Sikken En!" sagde han, „hvad synes I om den?"

De to Matroser gik nærmere hen mod Brahe. Deres udfordrende Miner røbede Lyst til at blande sig i Striden. Den Ene havde trukket sin Kofte af, og lagt den med stor Omhyggelighed, tilligemed Hatten, ned paa Jorden, Kromanden holdt ikke af den alvorlige Vending dette Optrin lod til at tage, han drog

sig hurtig tilbage til Indgangen af Kjælderen. „Jeg maa hjem og lave lidt Øllebrød til Rentemesteren," sagde han og listede sig ud af Døren.

Jessing gik hen til Capitainen og sagde: „Stik jeres Sabel i Skeden Herre! I kan tro, det er bedst vi lade de Løier fare. Gaa saa jeres Vei, før vi twinge Jer dertil. Det vil I staa Jer ved."

„Jeg bliver her, til Rentemesteren kommer," svarede Jørgen Brahe.

„Naa saa bliv da i Djævelens Skind og Been," raabte Jessing. „Det der skal skee, kan I dog ikke hindre." Efter disse Ord vendte han sig om mod de to Matroser og sagde: „Affted med Jer Folk! bring mig den Gamle ned i Jagten. Han er saaret, kan han ikke komme rask nok bort, saa bære I ham i jeres Arme. Blot muntert! — Det er sandt!" tilføiede han: „Frøkenen gav mig nylig en Pengepung med sex nye Enesteskillinger i til den Flinkeste af Jer. Nede ombord veed jeg ogsaa en Krog, hvori der hænger en rar, tyk Tamp, som jeg har flettet for min Fornøielse til Sidstemand. Har I forstaaet mig?"

De to Smuglere forsvandt øieblikkelig mellem Tønderne, Jessing fulgte efter dem. Jørgen Brahe gik hen til Udgangen af Kjælderen. Han stod og saae op i Gaarden. Natten var tilende, det begyndte at gry ad Dag. Allikerne kom frem fra Murhullerne

og flagrede om over Ruinerne med høie og gjennemtrængende Skrig.

Lidt efter vendte Jessing tilbage, han førte Jeanne Friis ved Haanden. „Følg kun trøstig med mig," sagde han. „I skal ikke være bange, I ryster! I er saa lille og saa fiin, stol paa mig. Hører I Havet, som skvulper her udenfor Ruinen? det hilser og siger Godmorgen til Jer; om lidt staaer Solen op, saa ere vi tilsøes og saa er Alting godt."

„Og Du vil føre os til et Sted, hvor ingen Sorg eller Fare kan naae os?" spurgte Jeanne, „ikke sandt min Ven!"

„Jeg skal bringe Jer til et Sted, hvor Ingen af disse Støverhunde kan naae Jer," svarede Jessing. „Hvad Sorgen angaaer, lille Jomfru! den er ligesom Jøderne en stor Nation, man træffer den overalt i Verden. — Et Ord endnu! et ærligt, sanddru Ord! det er ikke fordi I ere i Nød, at jeg vil frelse Jer. Enhver maa hytte sig selv, og der er aldrig Nogen som rakte mig Haand, naar det peb om mig. Det er heller ikke jeres mange Penge, som lokker mig; — men I talte inat saa kjønt om jeres gamle Fader, det holdt jeg af, en god Datter bliver altid en god Moder. Jeg har ogsaa en lille Datter. Der ligger hun."

Med disse Ord løftede han Dynen iveiret og trak Lene Maria frem af Hullet i Halmen. Barnet ud-

stødte sit sædvanlige Æ—æ! og slog fra sig med Hænderne. Det var nu anden Gang hun var bleven vækket inat.

„Det er min Øiesteen!" tilføiede Smugleren, og medens han stod og betragtede Lene blev hans Stemme efterhaanden mere blød og bevæget. „See, hvor kjøn hun er! Jeg har vasket hende reen i Ansigtet og givet hende den bedste Kjole paa. — Tal lidt til den fremmede Jomfru, lille Lene Maria!"

„Æ—æ!" sagde Lene Maria.

„Hun kan ellers næsten sige alt hvad det skal være," forsikrede Jessing, „men hun holder meest af at fatte sig i Korthed, og det er da ingen Feil. Hun er god og uskyldig som I. Vil I tage hende med Jer, hvis Alting gaaer godt? — Hendes Moder — ja hun er der, hvor hun skal være. Barnet duer ikke til den Haandtering jeg fører, engang vil det tilsidst gaa mig forkeert, Lovene ere strenge, saa kommer jeg ikke tilbage, det forstaaer I nok. Vil I sørge for hende og lære hende op i Tugt og Herrens Formaning og gjøre hende til en retskaffens Pige?"

„Det lover jeg," sagde Jeanne.

„Saa er alting godt!" vedblev Jessing. „Engang imellem faaer jeg nok Lov at komme og see hende, saa skal jeg bringe nye Sko og kjønne Klæder med. Nu et Tørklæde over lille Lene, og saa afsted!"

Smugleren svøbte Barnet ind i et stort, uldent Dækken og løftede hende op under sin Arm, som om det var en Pakke Varer han bar paa. Derefter førte han Jeanne Friis til Udgangen af Kjælderen. Lene Maria laa under hans Arm, udstødte sit Æ—æ! og sprællede med Benene. Da de kom til Døren traadte Jørgen Brahe hen imod dem:

„Tøv lidt!" sagde han.

Jeanne udstødte et Skrig og klyngede sig fastere til Smugleren: „O Gud!" udbrød hun. „Nu er det ude med os."

„Det vil vi først see paa," svarede Jessing.

„Gaa lidt tilside, Du — Skolemester!" udbrød Jørgen.

„Jeg er kun Skolemester om Dagen, og saa for dem som troer derpaa," svarede Jessing.

„Men saa gaa dog," tilføiede Capitainen. „Pas paa, at Ingen kommer!"

„Saadan at forstaa," sagde Jessing. „Jeg tænkte nok, at Capitainen og jeg igrunden hørte til een Religion." Han gik hen til Døren.

Jørgen Brahe greb Jeannes Haand. „Er det mig eller dem derude, I skjælver for?" spurgte han bevæget.

„Jeg frygter for, at jeg er fortabt," svarede Jeanne, „hvis det er Eder, som skal fælde Dommen."

„I tager bestandig feil af mig," sagde Jørgen

og rystede med Hovedet. „For lidt siden tilbød jeg Eder min Tjeneste, da vovede jeg Intet derved. I troede mig ikke. Nu gjælder det min Ære, hvis jeg ikke griber eders Fader; men jeg har sagt det: I er mig mere end Alverdens Lykke. I er fri, gaa! men saa troer I vist heller ikke længer, at jeg er kommen for at skuffe og bedrage."

„Har I mere at sige?" spurgte hun.

„Nei, ikke mere," svarede Jørgen sørgmodigt og blidt. „Tænk engang imellem paa mig, gaa og kom aldrig mere tilbage!"

Da greb Jeanne begge hans Hænder og udbrød: „Jørgen, min Ven! jeg har hørt ethvert Ord, som I og Gabel talede. Hør nu ogsaa, hvad jeg har at sige: Øieblikket det er hans, min Faders, han er saaret, jeg er hans eneste Barn; men Fremtiden, Jørgen Brahe! den er min, den er din, den skal betale min Gjæld fra iaften. Opsøg mig, Du har jo viist, at Du forstaaer at finde, og er der nogen jordisk Lykke i min Magt, saa skal den blive lagt i dine Hænder."

„Er det ogsaa sandt? er det sandt?" spurgte Jørgen henrykt og knælede ned foran hende. „Hvis jeg finder Eder igjen og knæler for eders Fødder som jeg knæler nu, og vover at gjentage, hvad jeg har tilstaaet her inat. hvad saa?"

„Ja, hvis det skulde skee," svarede Jeanne med

et skjæmtende og lykkeligt Smil, idet hun bøiede sig over mod ham, „saa vil jeg sige: „Min Hr. Capitain! en Dames Bouket falder aldrig af en Hændelse ned foran hendes Beilers Fødder. — Farvel!" vedblev hun og lagde sin Haand over hans Øine, der syntes at stirre tilbunds i hendes Sjæl. „Farvel! — endnu engang min Tak!" — Dermed tog hun en lille Markblomst af sit Bælte og gav ham den.

„En Blomst til mig," sagde Jørgen.

„Ja!" hviskede Jeanne, idet hun gik ud af Døren. „En frisk, istedetfor den visnede, Du gjemte saalænge."

Jessing tøvede udenfor, med Lene Maria under Armen. Han havde staaet og luret og lyttet til Alt, hans Ansigt bar Udtryk af List og Forslagenhed idet han udbrød: „Og saa fortalte I endda, at I ikke var kommen herop for at søge efter Skatte! — Gaa nu ind og luk den magre Rentemester op, han trænger vist til lidt frisk Luft, den Stakkel!" Dermed forlod han Kjælderen.

Et Kvarteer senere skinnede den lyse Morgensol hen over en lille Jagt, som for en let og gunstig Vind begyndte sin Fart ud af Bugten. Jørgen Brahe stod oppe paa Skovbanken og saae ud efter den. Rentemesteren stod nede ved Stranden, paa den yderste Steen, bleg og med korslagte Arme. Hans Bytte undslap ham. I Bagstavnen af Jagten kom en høi

Mand frem med et polisk Ansigt, hilste og holdt den hule Haand for Munden, idet han raabte ind til ham, saa høit, at det gjenløb over hele Stranden:

„Den Ene høster tidt, der hvor den Anden saaer."

II.

Munken fra Herrevad.

Igjennem Christianstads Lehn, Aasbo Herred løber der en stor Aa, som hedder Rønne. Den kommer Nord fra og slynger sig hen under en Bakke, kaldet Søderaasen. Oprindelig gik Aaen nærmere ind under Bakkerne, men efterhaanden som Vandløbet blev smallere og drog sig tilbage, lod den et Stykke Land frit for en mægtig Ege- og Bøgeskov, som her fandt en frodig Jordbund.

Da vi skreve 1509, var Søderaasen skjult af store Skove, der strakte sig hen over hele Egnen og skyggede over et lille, fiskerigt Vand, kaldet Sørød. Omgiven af disse Skove laa en gammel Gaard med et Taarn mod Vest, tækket med Bly og bygget af hugne Kampsteen. Det var Herrevad Kloster. Alting var tyst og fredeligt i dets Nærhed. Af og til lød et Ørneskrig

dybt inde fra Skoven, og Klokken ringede ovre fra Klosteret. Skriget og Klokkeklangen gav Echo nede i Dalen, ellers herskede der overalt Taushed og Fred, som i en Kirke. Øret lyttede forgæves efter en menneskelig Røst, Øiet mødte kun Aaen, naar et Streiflys om Dagen faldt ned paa Vandet, der hvirvlede og boblede og skyndte sig ud til de mere solbelyste Steder, det saae kun Egetræerne, der stode mørke og alvorlige, som en Forsamling af Kæmper. Nu er det gamle Kloster slettet ud af Jorden, en kjedelig, hvidkalket Avlsgaard staaer paa dens Plads, af Stenene have de bygget en Kirke i Malmø. Egeskoven er ogsaa forsvunden; tynde og forkrøblede Birke strække deres visne Toppe hen over de afhugne Stubbe, overgroede med Mos, graalige om Dagen, hvide i Maanelyset, blege Spøgelser paa Kæmpegrave.

Da vi skreve 1509, var Herrevad altsaa et Munkekloster. Biskop Eskild havde bygget og indviet det til Moder Maria, hvorfor det dengang ogsaa hed Sancta Maria Kloster, Munkene hørte til Cisterciensersordenen, en Sect af Benedictinerne. Deres Ordensregler vare i Begyndelsen særdeles strenge, deres Levemaade afholdende og tarvelig, senere derimod, efterhaanden som Rigets mægtigste Prælater traadte ind i Ordenen, og lode sig vælge til Abbeder for Klosteret, vexlede denne Strenghed i Sæder med et Vellevnet, en forfinet

Yppighed, hvorom man vanskelig skal kunne gjøre sig noget Begreb, især for en Tid der ligger os saa langt tilbage.

Ikke langt fra Herrevad Kloster laa dengang en Gaard kaldet Riisbjerg. Den tilhørte Hr. Jøsse Brodersøn, en brav Adelsmand, modig og uforsagt, med en aaben Pung og en aaben Dør for hver der kom i hans Nærhed. Han var Enkemand, havde ingen Børn, Intet at tage sig for, derfor jagede han i Skoven, og naar han blev træt af Jagten, satte han sig til at spille, og spillede saalænge til Gods og Midler vandrede over i Andres Hænder. Han eiede tilsidst ikke Andet end den tomme Gaard, en Hund og en Jagthest. Gaarden solgte han da til Herrevad Kloster, for en Priis som vi strax skulle nævne, Hesten og Hunden tuskede han bort for et Anker gammel Franskviin. Dernæst gjorde Hr. Jøsse et stort Gilde for alle sine Venner, som saa troligt havde staaet ham bi med at forøde hans Gods. Den omtalte Franskviin blev til denne Fest bragt ind paa et Bord i Hallen, Gjæsterne toge Plads omkring det, og enhver af dem hjalp til at tømme Ankeret, saa godt han kunde. Der blev udbragt mange Skaaler ved denne Leilighed; først drak de Hestens Skaal, saa Hundens, tilsidst sagde Hr. Jøsse Brodersøn, at nu vilde han drikke et Bæger til Ære for Fru Malfred, hans afdøde Hustru.

„Det var en sær Skaal!" sagde en af Gjæsterne. „Lad Du din Hustru fare i Fred. Hun er jo død."

„Ja, det er godt for hende," svarede Jøsse. „Hun vilde vist græde sine Øine røde, hvis hun kunde see, hvordan jeg er stædt iaften. Da hun laa paa Sotteseng og hørte Himmerigs Klokker ringe, kaldte hun mig hen til sig, og bad mig saa inderligt om at lade Eder fare og sky eders Selskab. Jeg lovede det, men holdt kun daarligt Ord."

Dertil vidste nu Forsamlingen Intet at svare; den Ene sad og saae paa den Anden. Imedens tappede Hr. Jøsse sig et friskt Bæger, stod op paa en Bænk, og tog atter tilorde: „Jeg har kaldet Jer hid, I gode Venner, for at see Jer for sidste Gang. I har hjulpet mig til at udhungre mine Bønder, sælge mine Skove og øde mit Gods. Min sidste Hest drikke vi op iaften, min Gaard har jeg skjødet bort til Abbed Ingjerd, for at han skal føde og klæde mig Resten af mine Dage. Nu vil jeg være Munk. Imorgen gaaer jeg over i Klosteret. Godnat, I Kjeltringe tilsammen!"

Dermed kastede Hr. Jøsse det sidste Bæger Viin hen over Gjæsterne, slukkede Lyset og gik iseng. De Andre maatte om, hvorledes de bedst kunde finde ud af Gaarden.

Den næste Morgen gik Jøsse over i Klosteret, og gav sig for Alvor til at være Munk. Han blev prø-

vet, indviet og kronraget som de Andre, men dermed var det ikke gjort, det kostede mere Umage at være Munk end han troede. Ordensreglerne bleve overholdte i deres Strenghed; istedetfor det frie, ubundne Liv, han var vant til at føre, havde hver Time her sin bestemte Forretning, som nøiagtigt maatte opfyldes. Tiden fra Midnat til Solopgang blev tilbragt i Kirken under Bøn, nogle faa Timers Søvn i en Halmseng var al den Hvile der tilstodes ham. Dagen vexlede med streng Huusgjerning, med Arbeide i Haven, med Sang og Bønner. Kosten var kun ringe, den bestod af Grønt og Meelspiser og engang imellem Fisk, Kjød derimod nød Munkene kun i Sygdomstilfælde, og Viin blev brugt som Medicin. Hvad der endnu faldt Jøsse tungere end alt Andet, det var den Taushed, han blev nødt til at iagttage. Al unødvendig Tale var strengt forbudt, Munkene færdedes i denne levende Grav som vandrende Lig, indhyllede i deres graa Kapper, med en sort Hætte over Hovedet, foldede Hænder, nedslagne Blikke, vexlende Tegn istedetfor Ord, sjeldent et Smil, aldrig en Spøg eller Latter.

Dette Liv forekom Jøsse gyselig eensformigt. Da han havde boet i Herrevad en Maaned var han nær ved at fortvivle, da han havde været der et Aar, kunde han næsten ikke mere. Han prøvede paa ved List at unddrage sig noget af den strenge Klostertugt, men det

lykkedes ikke. Engang fandt han paa at blive siddende inde i Kirkestolen, længe efter at de Andre vare gaaede. Hans Sidemand troede, han bad, og bortfjernede sig i Taushed, for ikke at forstyrre denne Andagt. Jøsse vendte først tilbage fra Kirken, da Solen stod høit paa Himlen. Næste Nat gik det ligesaa. Han sad med Hætten ned over Ansigtet og havde lagt sine foldede Hænder paa Ryggen af den anden Stolerække, hvortil han støttede Hovedet. De Andre forlode Kirken, da Messen var endt; kun Broder Martinus, en lang, skindmager Person, der altid havde havt et mistænksomt Øie mod Jøsse, troede ikke ret paa disse ivrige Bønner, han gik hen til Stolen, bøiede sig over mod den og lyttede, Jøsse sad og sov, trygt og roligt. Martinus vækkede ham, sagde Intet, men fulgte ham ind til Abbeden, som dømte ham til fem Dages Faste, for at sone sin svære Brøde. Dertil var Intet at sige. Jøsse maatte faste.

En Dag gik han og bar Vand til Kjøkkenet. Kogemesteren havde stegt en Høne til en Syg. Jøsse var alene. Den friske Steg duftede og fristede ham. Han faldt i dybe Tanker foran Hønen, men lukkede Øinene, vendte sig bort og gik sin Vei. Da han kom tilbage igjen stod Hønen der endnu, og saae endnu mere tillokkende ud end før. Fristelsen var for stor, han kunde ikke modstaa længer, strakte de to Fingre ud, tog

Hønen, stak den forsigtig ind under Kutten og satte Spanden fra sig, medens han gik ind i sin Celle og spiste Stegen lige til den sidste Mundsfuld. Han var just bleven færdig, og nød hele det Velbefindende som et godt Maaltid fremkalder, da Døren sagte og ubemærket gik op og Broder Martinus lod sig tilsyne, stille og lydløs som en Skygge. Han saae sig om, samlede omhyggelig de bortkastede Been af Hønen og vinkede ad Jøsse, at han skulde følge ham ned til Abbeden.

Dennegang gjaldt det otte Dages Faste, i streng Afsondring, og Jøsse fandt imidlertid en uforstyrret Ro til at anstille Betragtning over de timelige Goders Forgængelighed.

En anden Gang skulde han bringe en Flaske Viin ind i Sygestuen. Han gik feil, listede sig ind i sin Celle, og tømte i Ro og Mag den hele Flaske. Det var første Gang, han havde smagt Viin i Herrevad Kloster. Den uvante Drik øvede en mægtig Virkning paa ham, hans Sorg forsvandt. Alt hvad han havde udstaaet og lidt saalænge, var glemt, han var saa sjæleglad og tilfreds med alt omkring sig, han boltrede sig omkring i Sengen, begyndte at nynne, først ganske sagte, saa lidt høiere, tilsidst skraalede han af fuld Hals, og slog Takt med Fødderne, saa Halmen fløi omkring ham. Da lød der Fodtrin ude paa Gangen. Munkene kom ind, Broder Martinus i Spidsen. De korsede

sig af Forfærdelse over at høre en tvetydig Drikkevise indenfor deres hellige Mure. Da de aabnede Døren havde Jøsse kastet sin Kutte og dansede omkring inde paa Steengulvet med Flasken i Haanden. Først troede de, at den stakkels Munk var bleven vanvittig, men Martinus overbeviste dem om deres Vildfarelse, tog lempelig den tømte Flaske ud af Jøsses Haand, og førte ham ganske sagtmodig ind til Abbeden. Undervejs blev Jøsse ved at synge og hoppe, først to Skridt paa det ene Been, saa to paa det andet. Han saae høist livsalig og freidig ud. Kutten havde han kastet over Armen, blottet som han var traadte han hen til Abbed Ingjerd, og gjorde smilende en dyb og cavalleermæssig Hilsen, idet han traadte ind.

Denne Dags Lystighed kostede ham en Maaneds Fængsel, foruden adskillige Dages Faste. Abbeden vilde nødig dømme ham saa strengt, men Martinus forestillede ham den store Forargelse, Jøsses Sang og Drukkenskab havde vakt blandt de fromme Brødre.

Kort efterat han havde udstaaet sin Straf krøb han en Dag op i et af Glamhullerne paa Taarnet, hvorfra man kunde oversee hele Egnen. Det var en herlig Sommerdag, Solen skinnede hen over Sjørøds krusede Bølger, Gjedden sprang i Vandskorpen. Ørnen kredsede oppe i den blaa Luft. Inde i Skoven, paa Søderaasen, kurrede Skovduerne, og nede i Dalen, paa

den anden Side Klosteret, lød Jægerhorn fra en Skare Adelsmænd, som vare paa Jagt efter Ulven. Jøsse sad i Glamhullet og dinglede med Benene ned ad Muren, han stirrede ud paa den friske, solbelyste Natur, lyttede til Lærkens Sang, og stirrede til han fik Taarer i Øinene. Han tænkte paa Fortiden, paa sine gamle Kammerater og de glade Fester. Han kastede et Blik paa de overgivne Adelsmænd, et andet paa sig selv, og sukkede dybt. Sammenligningen var heller ikke smigrende.

„Der ride de med Spøg og Latter i Følge," mumlede han, „og her sidder jeg, mellem Spindelvæv og Liglugt, og slider Huden af mine Knæ, og skriger mig hæs, og vrøvler latinske Psalmer og mugne Bønner, mens jeg døer Tomme for Tomme af Kjedsomhed. Det kan den lede Satan ikke holde ud mere."

„Hvad bestiller I her?" spurgte i det Samme en blid og sagtmodig Stemme. Jøsse vendte sig og saae Martins magre, ulykkespaaende Ansigt.

„Jeg holder Bøn, ærværdige Broder!"

„Kom ned til eders Arbeide i Haven. Vi vente paa Jer."

„Nu kommer jeg," sagde Jøsse og krøb ned fra Glamhullet. Dennegang gjorde Broder Martinus ikke ret i at forstyrre Jøsse i hans Betragtninger, han valgte idetmindste en høist uheldig Tid dertil. Da de kom ned i Urtehaven, gik Jøsse hen til ham og sagde:

„Ærværdige Broder og Foresatte!“ Martinus syntes forbauset over dette Brud paa Klostertugten, men Jøsse vedblev: — „Ikke rettere jeg veed, er det nok Jer, som lige siden jeg kom her til Klosteret lusker om og udspeider mig og gaaer og sladrer om mig til Abbed Ingjerd. Nu er jeg kjed deraf, og vi skulle til at opgjøre vor lange Regning.“

Med disse Ord greb han fat i Martinus, og begyndte at gjennemprygle ham paa det Uchristligste. Martinus gjorde et Forsøg paa at løbe sin Vei, Jøsse holdt ham tilbage, Munken skreg i vilden Sky, det hjalp ikke, de Andre kom ham tilhjælp, men det var som om Broder Jøsse pludselig havde faaet Berserkergang: da han saae hele Mængden imod sig greb han en lang Rive, jog sine Angribere paa Flugt, og blev ved at hamre løs paa Martinus, til den ulykkelige Munk laa blødende og ubevægelig udstrakt foran ham paa Jorden.

„Saa!“ sagde Jøsse, og kastede Riven. „Nu er Regningen kvitteret!“

I det Samme kom de fordrevne Munke tilbage, væbnede med Forke og Spader, men Jøsse tænkte ikke mere paa at gjøre Modstand, han lod sig gribe og føre ned i Klosterfængslet. Otte Dage sad han derinde. Imidlertid blev der lagt Raad op, hvorledes man skulde straffe en saa gruelig Misgjerning. Den niende Dag, henimod Aften, kom Abbed Ingjerd ned til ham. Jøsse

blev liggende paa sit Halmleie, han havde brugt hele den sidste Uge til at indhente al den Søvn han saalænge havde tilgode. Abbeden satte Lygten paa Bordet, og udbrød med en mild og rolig Stemme:

„Min Broder! Du har begaaet en stor Misgjerning. Martinus vil alle sine Levedage blive til en Krøbling efter den Overlast, Du tilføiede ham."

„Han ligger paa sin Gjerning," sagde Jøsse, „hvorfor lod han mig ikke i Fred, den gamle Ugle?"

„Vi har sendt Bud til den høiærværdige Fader Bisp Oluf i Lund. Han har bestemt, at Du skal udstødes af vor Orden og derefter overgives til den verdslige Domstol og Straf."

Jøsse laa og pillede paa Halmstraaene, med en Mine, som om den Sag slet ikke angik ham. „Har I det?" sagde han ligegyldig.

„Men tænker Du da ikke paa, Ulyksalige! hvad der vil følge efter? De ville maaskee dømme Dig til Døden," sagde Abbeden med hævet Røst.

„Det maa de om," sagde Jøsse. „Jeg troer min Sjæl næsten, det er ligesaa morsomt at hænge og dingle i en Galge, som at føre det Hundeliv, jeg har levet i Herrevad Kloster. Jeg vil komme til at mangle Luft paa begge Steder."

„Du angrer altsaa ikke den store Udaad, Du har bedrevet?"

„Ærligt talt, nei!" svarede Jøsse. „Hvis Broder Martinus kom imorgen og begyndte forfra, saa slog jeg ham til Jorden igjen. I gjør derfor vist bedst i at faae mig hængt."

Denne Foragt for Livet begreb Abbeden ikke rigtig. Han sad lidt og betænkte sig, derefter bøiede han sig ned over Jøsse og talte milde og venlige Ord til ham. Dette Sprog gjorde større Virkning end Alt hvad han tidligere havde sagt. Fangen satte sig overende i Sengen og fortalte Abbeden, hvad han havde udstaaet og lidt i Klosteret, skildrede ham sin Tilbøielighed for Verden, han havde forladt, og den dybe Længsel han følte efter et frit, ubunden Liv, virksommere, bedre end det forrige. Den gamle Mand sad paa Sengekanten, og grundede længe og dybsindig paa det han hørte.

„Jeg forstaaer Dig nok. Jeg har ogsaa været ung, og kan huske lidt af det endnu. — Jeg vil ikke være din Dommer," hviskede han endelig.

„Hvad vil I sige dermed?„ spurgte Jøsse.

Abbeden smilede. „Naar jeg gaaer, skal jeg glemme at lukke Døren ilaas. Vent til det bliver Nat, list Dig saa bort og kom her aldrig mere."

Jøsse udstødte et jublende Skrig, han glemte aldeles den Dødsforagt hvormed han nylig havde pralet, slyngede sine Arme om Abbedens Skulder og kvalte

ham næsten under sit Favnetag. Den gamle Abbed nikkede og lo, han saae ligesaa glad ud som Fangen, tog Lygten og gik, men glemte at lukke Døren, som han havde lovet.

Næste Morgen var Jøsse forsvunden. Ingen kunde begribe, hvorledes han havde iværksat sin Flugt, Fængselsdøren var lukket og stænget som sædvanligt, og alle Jernkryds sadde urørte i Vinduet.

Sexten Aar efter, da vi skreve 1525, var der megen Strid og Ufred omkring Herrevad Kloster. Frederik den Første havde ladet sig hylde i Jylland, og kæmpede mod den sidste Rest af den fordrevne Konges Tilhængere. Blandt disse havde den trofaste Søren Norby samlet Almue og Bønder i Skaane. Han indtog Byerne og huserede strengt omkring paa de adelige Gaarde. Kong Frederik sendte Johan Rantzau imod ham, og denne Helt, hvem Lykken og Hæderen altid fulgte, slog først en Bondehær ved Lund, saa en anden ved Brunktofte Skov, udenfor Landskrona, og anrettede et frygteligt Blodbad paa sine Fjender. Krigsfolk og plyndrende Bønder sværmede omkring overalt, Broder mod Broder, det var den Tids Sæd.

En Eftermiddag kom en Skare Krigsmænd til Herrevad Kloster, og forlangte at lades ind. De havde tilbragt Dagen med at gjennemsøge Omegnens Skove efter en af Bondeførerne, Otto Stisen, om hvem der

fortælles, at han var En af de første, som løb bort fra Slaget. Munkene i Herrevad havde stænget deres Porte. Da Krigsfolkene bankede paa lode de først, som de ikke hørte det, siden nægtede de at lukke op.

„Som I vil!" raabte Anføreren over til dem. „Det gaaer ud over Jer selv, komme vi over Muren, saa jage vi Jer ud og plyndre Klosteret." Efter denne Trusel bankede han paa igjen, men Porten vedblev at være lukket. I det Samme blæste det nede paa Alfarveien, mod Syd. Der kom endnu en Hob Krigsfolk til. Anføreren for dem red i Spidsen paa en hvid Hest. Det var en gammel, skægget Mand, med et forvovent Ansigt, fuldt af Plastre og Skrammer, og iført en sammenflikket og bulet Rustning. Han red hen til de Andre, og begge Høvedsmænd bleve siddende paa deres Heste, medens de holdt Raad. Lidt efter reiste den Gamle sig op i Stigbøilerne og raabte:

„Nu stormer jeg og mine Mænd Klosteret fra Nord, de Andre fra Sønder, og det skal være Lønnen for den Hob, som kommer først over Muren, at hver Mand maa gjøre til sin Eiendom derindefra saa meget som han aarker at favne. De Andre faae Ingenting. Derom er Hr. Trude og jeg blevne enige."

Efter denne Tale deelte Krigsfolkene sig i to Hobe, hver stormende fra sin Side. Munkene havde beredet sig paa at tage imod dem og gjorde al den Modstand

de kunde, men det forslog ikke. Da Solen gik ned var Klosteret taget.

Den gamle Høvedsmand var den Første paa Muren, Hans Folk aabnede Porten for de Andre. Munkene kastede deres Vaaben og trængte sig sky og ængstelige sammen i en Krog inde ved Taarnet. Hele Gaarden var fuld af jublende Krigsfolk.

„Nu ind paa dem!" raabte Hr. Trude, som kom ridende bag efter alle de Andre. „Hug de Graamunke ned, siden tage vi Godset og tænde Gaarden."

„Tøv lidt!" sagde Manden i den gamle Rustning, og stillede sig frem foran de Andre. „Der skal først holdes Dom!"

Han gik nu hen til Munkene, og stod lidt og saae paa dem før han sagde: „Hvem af Jer var det, som nægtede at lukke os ind?"

„Det var mig," sagde Ingjerd, idet han traadte ud af Skaren, støttende sig til en Stok, svag og affældig som han var, og med et stort, hvidt Skæg, der faldt ned over Brystet. „Jeg er Abbed for Herrevad Kloster og maatte værge det, saagodt jeg kunde."

Den gamle Krigsmand smilede. „Jeg forstaaer Dig nok," sagde han. „Jeg har ogsaa været Munk engang, og kan huske lidt af det endnu. See ret paa mig, kjender I mig ikke?" Med disse Ord tog han Stormhuen af sit Hoved, og tørrede sig i Ansigtet med Haanden.

„Jøsse Brodersøn!“ raabte Ingjerd. „Er det Eder?“

„Til Tjeneste,“ svarede Jøsse. „Det er ganske rigtig mig.“

Abbed Ingjerd smilede og rakte ham Haanden, alle Munkene trængte sig omkring dem, de begyndte ligesom at fatte lidt Mod.

„Kan Du huske, hvad Du sagde, den Aften vi skiltes sidst?“ spurgte Jøsse. „Du vilde ikke være min Dommer.“

„Hvad skal al den Snak betyde?“ spurgte Hr. Trude.

„Jeg tænker, vi lade Munkene fare i Fred og søge os et andet Natteherberg, svarede Jøsse.“

Hr. Trude brast i Latter. „Det siger jeg nei til,“ sagde han.

„Hvad nytter det at sige nei,“ sagde Jøsse. „Der skal mere til.“

„Om Du saa ti Gange har været Munk, vil jeg og mine Folk dog have vor Part af Klostergodset.“

„Om Du saa var den skinbarlige Djævel selv, faaer Du ikke en Trevl deraf,“ svarede Jøsse.

Hr. Trudes Stridsmænd begyndte at knurre, de udstødte truende Raab: „Slaa Munken ned!“ raabte Nogle. „Saa blive vi nok enige om Resten.“

„Et Ord i Mindelighed,“ sagde Jøsse. „Lad os holde os til vor Aftale. Derom bleve vi jo enige, at Den der først kom over Muren, skulde have Lov til at tage med sig, saameget som han kunde favne. Var det ikke saa?“

Det kunde Trude og hans Folk ikke nægte.

„See! her tager jeg da min Part," raabte Jøsse. „Enhver af mine Mænd gjør det Samme."

Med disse Ord slyngede han begge Arme om gamle Abbed Ingjerd og løftede ham op fra Jorden. Da Stridsmændene saae det, tog Enhver af dem sin Munk i Favnen, og gjorde ligesaa.

„Det vil I nøies med?" — spurgte Hr. Trude.

„Mere forlanger jeg ikke," sagde Jøsse med Abbeden i Favnen. „I derimod har slet ingen Ret til Noget, siden vi kom først. Hvis I ville bruge Vold, sætte vi os derimod, for vi ere flere end I; hvis I ville være rimelige, skal jeg bede den gamle Abbed lave os et godt Aftensmaaltid til hernede i Gaarden; men ind i Klostret komme I ikke."

„Det maa da være et rigtigt godt Aftensmaaltid," sagde Trude slukøret. „Og god Øl og Viin tillige."

„Det skal blive det Bedste, vort Kloster kan skaffe," sagde Abbeden.

„Saa faaer det at gaa for denne Gang," sagde Trude.

Men Jøsse bar Abbeden op ad Trappen, ind i hans Celle. Den gamle Mand havde slynget sine Arme om Ridderens Hals, hans hvide Skæg faldt ned over Jøsses Skulder, og han hvilede sit Hoved op til hans, som et lille Barn hviler i sin Faders Arm.

Han smilede og lo, medens hans Øine stode fulde af Taarer.

„Gud velsigne Dig, min Søn!“ hviskede han, „det var rigtignok i en lykkelig Stund, Du lod Dig tilsyne.“

„Ja kan I der see!“ sagde Jøsse godmodig. „Og saa sagde I dog sidst, at jeg maatte aldrig mere komme tilbage.“

III.

En Maskerade.

Hvor de holdt af hinanden, disse To. Hvor begjerlig var han ikke efter at udfinde ethvert af hendes Ønsker, hvor utrættelig i at opfylde dem. Altid saae man ham i hendes Nærhed, det var hans Arm der løftede hende op paa Hesten, hans Omhu, der dækkede hende til i Vognen. Og om Aftenen, efterat Solen var gaaet ned og Arbeiderne havde forladt Haven, vandrede de alene om derinde. Hun med zirlig opløftet Kjole, thi Duggen faldt og Græsset begyndte at blive vaadt, lænende sig til hans Arm, som hun havde foldet begge sine Hænder over, lyttende med sænket Hoved og et tilfreds Smil, han talte dæmpet næsten hviskende, men uafbrudt. Hvilke kjærlighedsfulde Ord,

hvilke hellige Løfter bleve de ikke Vidner til, disse gamle beklippede Lindetræer, som stode stive i Rækker, hver paa sin Side af Gangen og syntes at bøie deres bølgende Grene ned over de to Lykkelige. Hele Naturen var Ro og Hvile, Maanen speilede sig i Dammen og sendte et klart Streiflys ind mellem Stammerne, Bladet sov paa sin Stilk, to Vildænder fløi hen over Vandet, Alt var Fred, var Duft, var Forjættelse omkring dem. Saa talte han om Fremtiden, bestandig om Fremtiden, ligesom Alderdommen bestandig taler om Fortiden, han udmalede, hvorledes han havde tænkt sig Alt, den Luxus og Overflod hvori hun skulde leve, den Lykke og Tilbedelse, som skulde omgive hende, hvorledes hun bestandig skulde herske, han adlyde, hun forlange, han opfylde. Det gaaer med Kjærligheden og dens Drømme, som med Træerne om Foraaret: mange af deres Blomster falde af før de sætte Frugt.

Disse gyldne Forjættelser, til hvis Opfyldelse han fremmanede Alt hvad Talentet og Kløgten havde udfundet, synes dog at have megen Sandsynlighed for sig. Hun var Rigdommens og Overflødighedens forkjælede Barn, eneste Datter af en gammel Mand, der ikke havde anden Villie end den hendes Luner foreskrev, eneste Eierinde til et stort Gods, han var hendes Fætter, Ritmester i Husarerne, tilsyneladende lidt for gammel for hende, maaskee! men dog ung nok til at

gaa ind paa alle hendes barnlige Ideer. Han var ubemidlet, ganske vist, men hvad vilde det vel sige? Hun havde jo Tilstrækkeligt for dem Begge.

Sommeren, Solvarmen og Længselen efter hende havde drevet ham fra Kasernen ud paa Landet. Hun havde vaklet og tøvet, længe lyttet til hans Suk, til Bønner og Forsikringer i alle mulige Tonearter, før hun bestemte sig. Efterat det var skeet, tilbragte de saa at sige hele Dagen i hinandens Selskab. Om Formiddagen spadserede de omkring paa Godset, hun viste ham alle Egnens Mærkværdigheder: det lille Huus, hvor hendes Amme havde boet, Høien hvori hendes Hund laa begravet, Lysthuset ved Dammen, hvor hun havde siddet og læst Romaner og drømt om Pager og Riddere i rosenrødt Atlask. Han hørte til med den dybeste Interesse, fulgte ufortrødent hvorhen det gik, sort Fløiels Frakke, lidt for smaa Støvler, en tynd, elastisk Spadserestok, ungdommelige Hop over Stenter og Vandpytter, Enesteskillinger til Bønderbørnene. — Og naar han af og til syntes at Touren gik lovligt langt ud over Frokosttid, var han altid saa opmærksom, at spørge, om hun ikke var træt, eller at erindre hende om, at den gamle Greve vist ventede dem hjemme ved Bordet.

Rede de ud, vare de ogsaa bestandig alene, thi Rideknægten, som fulgte dem i tolv Alens Afstand,

kunde ikke regnes for Nogen, han sad og fløitede paa sin Hest og saae tilveirs efter Svalerne eller tilsiden efter smaa Bønderpiger, og brød sig mindst om Herskabet. — Ganske alene vare de dog ikke paa deres Vandringer. Af og til kunde en opmærksom Jagttager have bemærket en Skygge, som fulgte dem i nogen Frastand, standsede naar de stode stille, gik efter dem naar de gik, altid lyttende, altid nærværende, altid søgende at skjule sig med den største Omhyggelighed. Om Aftenen fulgte denne Skygge efter dem i Haven, listede sig nærmere og nærmere, og det var da umuligt andet, end at den trofaste Tilbeders Udbrud og Henrykkelser maatte blive opfangede. Dette havde allerede gjentaget sig længe, Skyggen var ligesaa udholdende som Elskeren, den store Forskjel mellem dem bestod i, at den Ene bestandig talte, den Anden vedblev at lytte til. En Aften skiltes de som sædvanligt nedenfor den store Havetrappe. Ritmesteren tog Afsked og gik ind paa Gaarden. Hun blev staaende og saae op efter Maanen. Da den sidste Lyd af hans Skridt hendøde, vendte hun sig pludselig om mod Gangen de nylig vare komne fra, og gik nogle Skridt ned i den.

„August!“ sagde hun, „kom frem, jeg vil tale med Dig.“ Skyggen vedblev at være taus, den havde knuget sig tæt op til Stammen af et tykt Kastanietræ, og troede sig velforvaret. Den unge Pige lod sig ikke

nøie dermed, hun var vis i sin Sag, og gik lige hen til Træet uden at betænke sig.

„Her er Ingen!" udbrød Skyggen.

„Kom Du kun frem!" sagde hun. „Jeg har længe seet Dig."

„Det er en anden Sag," svarede den Ubekjendte, som idet han traadte frem viste sig at være en ung Mand, indhyllet i en stor Kappe. Han tog Hatten af, smilede og sagde: „Hvad er der saa til din Tjeneste?"

De gik sammen ned igjennem den lange Allee, medens hun vedblev: „Jeg vil vide, hvad det skal betyde, at Du gaaer her og lister om hver eneste Aften, og lytter efter, hvad jeg og Oscar taler."

„Jeg har været ude og sætte Snarer for Agerhøns," svarede August.

„Aa Snak! det er ikke sandt."

„Jeg var ude og sætte Doner for Kramsfugle."

„Aa, Du med dine Doner! jeg troer ikke et Ord af Alt, hvad Du gaaer og siger."

„Troer Du heller ikke paa Doner for Kramsfugle?" sagde August forbauset, „hvad skal jeg saa finde paa?"

„Du skal Ingenting finde paa. Jeg vil blot lade Dig vide, at jeg er vred paa Dig. Vi blive aldrig gode Venner mere.

„Det er umuligt," sagde August.

„Jeg kan ikke udstaa det Lureri, som Du forfølger os med. Hvis Du gjør det oftere, bliver jeg nødt til at sige det til Oscar."

„Det kan jeg gjøre selv, jeg skal gjerne gaa op til ham endnu iaften og fortælle ham Alt."

„Hvad vil Du fortælle?

„Hr. Ritmester og kjære Fætter! vil jeg sige. Du seer her en stor Synder. Jeg har lusket om efter Dig og Camilla hver evige Aften og luret efter hvad Du gik og fortalte. Jeg har moret mig udmærket derover, det var næsten ligesaa rart, som at komme i Theatret. Er Du vel vred paa mig?"

„Naar han saa spørger Dig, med hvad Ret Du har vovet dette?"

„Ja i saa Fald kommer jeg nok til at rykke ud med Sandheden, saa tilstaaer jeg det Hele."

„Hvad er det Hele?"

„Jeg elsker, jeg tilbeder Dig," svarede August uden at betænke sig.

Damen traadte et Skridt tilbage for den Heftighed og Lidenskab, som laa i disse Ord, derpaa samlede hun sig og sagde: „Det har Du aldrig sagt mig før."

„Hvorfor skulde jeg sige det, Du vidste det jo godt alligevel. Hidtil har jeg desuden ikke været overbevist om jeg ogsaa tilbad Dig tilstrækkeligt, nu er det pludseligt gaaet op for mig, og saa kommer jeg

forfilde, og saa giver Du mig saadan en Husar til Medbeiler. Skal det være Kjærlighed, han her gaaer og fortæller Dig? Han dreier sig jo bestandigt om Et og det Samme, ligesom et Rokkehjul."

„Jeg kan ikke udstaa Dig," sagde Camilla, „Oscar er tusinde Gange mere værd end Du."

„Jeg er idetmindste ikke bange for at vise min Døbeseddel frem," sagde August. „Jeg kan ogsaa skaffe troværdige Mænds Attest paa, at jeg ikke mangler en eneste Tand; jeg faaer aldrig Snue efter en Jagttour, jeg kan blæse paa Trompet! Camilla! Camilla! hvad har Du dog gjort? forsmaaet en Mand, der blæser paa Trompet. Det er jo at staa sin egen Lykke iveien."

„Lad os tale alvorligt et Øieblik, hvis det er Dig muligt," sagde Camilla. „Du skal lade være med din evige Spot over Oscar."

„Første Vers!" sagde August.

„Dernæst skal Du ophøre med dit Lureri, og for det Tredie skal Du reise din Vei herfra. Du har nu hele Sommeren gaaet og snakket om den evige Udenlandsreise til Ætna, til Vesuv, hvor det nu var, uden at komme videre. Nu skal det være Alvor."

„Godt!" sagde August. „Jeg reiser imorgen."

„Er det et Ord?"

„Vil Du tænke paa mig, naar jeg er borte?"

„Maaskee!"

„Hver Dag?"

„Hver Aften, naar vi spadsere herinde og ere fri for dit Lureri," sagde hun.

„Maa jeg kysse din Haand til Afsked?"

Camilla gav ham Haanden. De skiltes. August blev staaende i Maaneskinnet, stirrende op efter hende. Inden hun naaede Havetrappen hørte hun hurtige Fodtrin. Det var ham der kom tilbage.

„Endnu et Ord!" sagde han og standsede hende. „Jeg reiser imorgen, det er afgjort. Før vi skilles skal Du høre, hvad jeg hidtil har dulgt for Dig, hvad jeg aldrig vilde have givet Ord, hvis der ikke var kommen en Anledning som denne."

Der var en Dybde i hans Røst, et Alvor i hans Aasyn, forskjellig fra før, imidlertid afbrød hun ham, og bad ham gaa sin Vei, men han lagde Haanden paa hendes Arm og sagde:

„Før afbrød Du mig, nu skal Du lade mig tale tilende. Jeg har holdt af Dig fra Du var et Barn, Camilla! og bestandig tiet dermed, det erindrer Du vist. Du har boet i mine kjæreste Tanker, og Alt hvad Godt og Lykkeligt jeg ventede af Fremtiden, det var knyttet til Dig. Jeg taug, jeg ventede paa at der skulde komme En, der bedre var istand til at udfylde din Tilværelse, En, Du kunde støtte Dig til, En, hvis

Evner kunde lede og styre, hvor dine ikke sloge til. I Hengivenhed og Opofrelse ventede jeg ikke at finde min Overmand, der gives ingen. — Pludselig fremstiller Fætter Oscar sig, Du trolover Dig med ham. Hvad har Du dog tænkt paa, hvad har Du haabet at finde? Oscar er en brav Karl, hvem tvivler derom, men det Liv han har bevæget sig i, de Begreber og Anskuelser han har samlet fra Byen, fra Kasernen, lader ham see og dømme Alt om sig anderledes end Du. Holder han af Dig, eller holder han kun af den Stilling Du hæver ham til? har han forstaaet Dig, dine Haab, dine Længsler, dine Fordringer til Fremtiden og dens Lykke, vil han bære over med dine Feil, vil han skatte dine Fortrin? Du leer ad mine Tvivl, Camilla! Iaften troer Du ham i Alt og holder Dig overbeviist om Alt. Prøv ham nøie, prøv Dig selv; at jeg frygter, det beviser Intet, Du alene maa være Dommer. Tænk paa mine Ord, det er mere en Faders end en Tilbeders Røst Du hører her. — Camilla! min unge, tillidsfulde Søster! prøv ham, det er din allerbedste og trofasteste Ven, der giver Dig dette Raad. — Gud velsigne Dig. Godnat!" — Dermed skiltes de.

Næste Morgen, da August kom ned til Frokostbordet, var han oprømt og livlig som sædvanlig, blot lidt blegere. Camilla syntes ikke at lægge Mærke dertil, hun havde kun Ord og Øie for Ritmesteren, det

var som om hun ved forøget Inderlighed vilde afbøde den øieblikkelige Tvivl, Fætterens Advarsel maaskee kunde have vakt hos hende fra foregaaende Aften.

„Hvis I, mine kjære Venner, kunne taale at høre en høist sørgelig Tidende, saa bringer jeg Eder en saadan idag," sagde August. „Jeg reiser min Vei, jeg forlader Eder. Nu skal det være Alvor."

„Hvor vil Du hen?" spurgte Onkelen, med en Opmærksomhed, der var deelt mellem det unge Menneskes Ord og Bedekøllen han skar for.

„Jeg drager til Ætna og til Vesuv," sagde August. „Jeg vil see Bjergene sprudde Ild og gjøre Kunster for mig."

„Unge Mennesker har saa godt af at reise," ytrede Greven dybsindig, „det udvider deres Kundskaber. Jeg reiste ogsaa i din Alder." Dertil knyttede han nogle Tvivl om hvorvidt der egenlig var noget Lærerigt i at see Vesuv sprudde. Ritmesteren gjorde en Bemærkning om Ungarn og de prægtige Heste der, Camilla talte om Paris og de yndige Silkekjoler, men August holdt paa sine Bjerge. Om Eftermiddagen reiste han. Fra nu af viste Skyggen sig ikke oftere i Haven, Ritmesteren og hans Brud vandrede omkring som sædvanligt og underholdt hinanden med det samme Thema, samme Ord, der have været anvendte lige fra Syndflodens Tid, uden derfor at blive ældre, hverken

for Taleren eller for Tilhøreren. Saa kom Efteraaret med Taage og Regn, med korte Dage og lange, eensformige Aftener. Gangene i Haven bleve vaade. Løvet visnede, Alleens Træer strakte deres bladløse Grene iveiret, som om de anklagede Himlen, og bad den give dem deres Ungdom og Skjønhed tilbage. Den gamle Greve frøs i sin Lænestol og talte om Gigt og at vende tilbage til Byen. Camilla var den opmærksomste og føieligste Datter, hun sagde strax ja dertil, Ritmesterens Ferie var desuden tilende. — Altsaa blev Reisevognen trukken frem, og en frisk Morgenstund sammenkaldte Forvalteren Godsets Bønder og opstillede dem i to lange Rækker, hver paa sin Side af Veien. Her stode de og svingede Huerne og raabte Hurra medens Herskabet forlod Gaarden.

Otte Dage efterat de vare komne til Byen sad Greven, Camilla og Ritmesteren en Formiddag og raadsloge med hverandre om den bedste Anvendelse af Dagen, da August pludselig traadte ind til dem.

„Her kommer jeg," sagde han, „glæd Eder! nu er den Udenlandsreise tilende."

„Det var ellers lidt hurtigt," bemærkede Camilla.

„Hvad kan jeg gjøre ved det?" sagde han, „der maa være gaaet noget istykker i Vesuv, det vilde slet ikke sprudde. Ætna var ogsaa i Uorden. Jeg fik Ingenting at see."

„Hvad har Du nu isinde?" spurgte Camilla.

„Nu vil jeg hvile mig lidt og vente paa bedre Tider," sagde August. Derved blev det.

Vinteren gik som sædvanlig, blot lidt for langsomt for Ritmesteren; til Foraaret skulde han have Bryllup. Lidt for hurtig for August, som ikke holdt af dette Bryllup. Han boede i en Fløi af Grevens Huus, havde uhindret Adgang paa enhver Tid til Familien. Camilla behandlede ham ligefremt og venligt som bestandig før, men lod blot som om hun havde glemt Alt hvad han fortalte hende den Aften i Haven; han selv havde hidtil heller ikke senere bragt denne Samtale i hendes Erindring. Hun lagde derimod med nogen Forundring Mærke til, at August efter sin Hjemkomst syntes at slutte sig nøiere til Ritmesteren og tilbragte en stor Deel af Dagen i hans Selskab.

En Aften i Skumringen vare Camilla og August alene i Værelset. Hun sad ved Vinduet, med begge Hænder under Kinden og saae op paa Stjernerne. Han sad og tegnede med Ildtangen i Gløderne. Lang Tid gik hen, hvori Ingen af dem talede. Enhver overlod sig til sine egne Tanker og mellem disse var der en uhyre Forskjel, det svælgende Dyb, som altid skiller Drøm og Virkelighed. Pludselig stod August op og gik hen til hende.

„Kan Du huske, hvad vi talte om den sidste Aften

før jeg reiste?" spurgte han med en forunderlig klangløs, næsten skjælvende Tone.

„Nei!" svarede hun med en Hurtighed, som beviste lige det Modsatte. „Det har jeg glemt."

„Det er saa naturligt," sagde han. „Jeg bad Dig om at prøve og veie, har Du gjort det Camilla?"

„Troer Du, det var nødvendigt?" spurgte hun.

„Jeg sagde dengang, at det ikke kom an paa hvad jeg troede, Du maatte selv være Dommer. Har Du Lyst dertil. Har Du Mod dertil?"

„Mod!" gjentog hun spottende, „tal tydeligt! hvad mener Du?"

„Hendes Majestæt, vor unge Dronning, ynder meget Maskerader, iaften giver hun igjen en paa Slottet. Vi ere indbudne, Du med Oscar. Afslaa at tage med ham, find paa en Grund til at blive hjemme, ligemeget hvilken."

„Jeg!" udbrød Camilla overrasket. „Jeg skulde blive hjemme fra det yndige Bal. Hvor kan det falde Dig ind?"

„Du kan nok komme paa Ballet endda," sagde August. „Jeg skal selv føre Dig derhen. Jeg forlanger blot, at din Ritmester ikke maa vide det."

„Og jeg skulde være skilt fra Oscar en heel Aften," sagde hun. „Det er umuligt, det holder han ikke ud, det stakkels Menneske."

„I skulle ikke blive skilte," vedblev August, „Du skal nok faae Oscar at see paa Ballet."

Camilla lo. „Hvor Du dog kjender ham slet," sagde hun, „at Du kan mene, han tager bort, naar han troer jeg bliver hjemme."

„Det vil vise sig," svarede August. „Det er netop deri Prøven bestaaer."

Den udfordrende Sikkerhed, hvormed han talte, mishagede i høi Grad Camilla, det Hemmelighedsfulde, som ledsagede hans Plan, bidrog ogsaa Sit til at hun fandt Smag for den. Hun var desuden overbevist om, at hun vilde bringe Seir og Triumf ud af det han ansaae for et Nederlag, og lyttede efterhaanden til hans Forslag med større Tilbøilighed end han selv havde vovet at haabe. Deres Samtale varede længe. Hun frittede, han vedblev at være ordknap, hun forlangte Oplysninger, han nægtede at give dem, der laa en Spot i hans Smil, en Overlegenhed i hans Ytringer, som tirrede hende. Det blev da omsider bestemt, at hun under Paaskud af et pludseligt Ildebefindende skulde nægte at tage til Maskeraden, ikke meddele Ritmesteren Andet og overlade Resten til August.

„Men min yndige Dragt!" udbrød hun pludselig. „Den meest henrivende jeg endnu har baaret! — Nei, det er umuligt, jeg vil ikke have noget med det dumme Forslag at bestille."

„Jeg skal nok skaffe Dig en smuk Dragt," sagde August. „Du vil maaskee komme til at opleve mere i den end i den anden."

„Vil det blive morsomt?" spurgte hun.

„Morsomt!" gjentog han med sit spodske Smil, „det siger jeg ikke, men lærerigt."

Fra nu af fremkom Camilla ikke med flere Indvendinger, men sagde ja til Alt. Ritmesteren lod til at blive overmaade bedrøvet, da han fik hendes Beslutning at vide. Naturligviis tog han ikke paa Maskeraden uden hende, det var afgjort. Camilla sad ved Vinduet og broderede, hun hævede sit Hoved under denne Yttring, og tilkastede August et ubeskriveligt triumferende Blik, det var den første Seir hun bragte hjem fra Valpladsen. August sad og gyngede paa Stolen, han saae op i Loftet, og smilede endnu mere spottende end før.

„Afseet fra at Du er lidende, min yndige Engel!" sagde Ritmesteren med Hovedet paa den ene Side og begge Camillas Hænder i sine, „saa kommer denne Ulykke dog med Held til os. Paa Maskeraden vilde Du være nødt til at dele din Opmærksomhed mellem hele den tilbedende Skare, der bestandig omsvæver Dig, herhjemme er kun jeg den Lykkelige, thi det følger jo af sig selv, at jeg bliver her, og tilbringer hele Aftenen i dit Selskab."

Camilla saae atter hen til August, der vedblev at stirre op i Loftet. „De Forelskedes Hukommelse naae ikke engang saa langt som deres Øren," bemærkede han. „Fætter Ritmester glemmer jo, at Cousine befinder sig ilde iaften og derfor ønsker at være ene."

„Saa tager jeg hjem og afslutter mine Regnskaber," sagde Ritmesteren. „Jeg er bleven noget tilbage med dem i den sidste Tid."

Ritmesteren sad altsaa hjemme og afsluttede sine Regnskaber, medens hans unge Brud var i spændt Forventning om hvad August egenlig havde isinde. Om Eftermiddagen kom der en stor Æske, som i al Stilhed blev afleveret til Kammerpigen; Æsken indeholdt en fuldstændig Dragt, der ikke faldt rigtig i Camillas Smag: den var kulsort og havde en stor og særdeles iøinefaldende blaa Sløife paa venstre Skulder. Derved var nu Intet at gjøre. „Det hører med til Hemmeligheden," sagde August.

Om Aftenen tog hun i Faderens og Fætterens Selskab paa Maskerade. Den gamle Greve var som sædvanlig udenfor Alt, han fulgte med fordi det ikke kunde være anderledes: Camilla havde jo forlangt det.

„Hvis Du nu tilfældigviis skulde see din Ritmester paa Ballet," sagde August underveis, „saa søg at undgaa ham. Vi ville berede ham en lille Overraskelse."

„Han er der ikke," sagde Camilla. „Det er umuligt!"

„Aldeles umuligt!" gjentog August, „men hvis han nu alligevel skulde være der, saa røb Dig blot ikke."

Det var lidt seent paa Aftenen. Trængselen ved Slottet nødte de Kommende til at tøve noget; Ballet var i fuld Gang, da Greven og hans Selskab traadte ind i Salen. Den gamle Herre blev snart kjed af at spadsere om i denne Mængde, han foretrak at hvile sig. Camilla og August fulgte Strømmen. Hun lænede sig til hans Arm, tilsyneladende fortroligt og hengivende, imidlertid gik hun og smaaskjendte bestandigt:

„Det var ret en dum Idee, at tage herhen med Dig. — Troer Du, det er en Fornøielse, at gaa og see paa de Andre more sig? — Hvor bliver saa den Overraskelse af, Du lovede? — Det er ogsaa en nydelig Dragt Du sendte, jeg seer jo ud som en Ligkiste, jeg skræmmer alle Mennesker fra mig, og saa skjuler den da aldeles min Figur, det er accurat som jeg spadserede om i en stor Sypose."

August lyttede med uforstyrret Taalmodighed til disse Bebreidelser, han svarede ikke, men saae sig om til alle Sider og syntes bestandig at søge Nogen.

„Henne ved den sidste Pille staaer en prægtig Ridder med vaiende Fjer og rosenrød Kappe," sagde han. „Seer Du ham?"

„Ja vist seer jeg ham," svarede Camilla. „Der staaer en Dame ved hans Side, i en Paaklædning som ligner min, samme tossede Kjole, samme blaa Sløife, det er jo mig selv, som gaaer igjen derhenne, skal det maaskee være Overraskelsen jeg venter paa?"

„Nei, men det er Nøglen til den," svarede August. „Lad os see at komme i de to Maskers Nærhed, saa skal Du faae Resten at vide."

Med disse Ord trængte han sig igjennem Mængden. Camillas Arm hvilede skjælvende i hans, det var som om hun anede, at det Optrin som nu forestod, vilde blive mere betydningsfuldt end hun hidtil havde forestillet sig.

Bag Søilerækken, langs Væggen, var der denne Aften dannet en Række Sæder, omgivne af høie, blomstrende Planter. I Skjul bag disse kunde de to Lyttende, uden selv at blive opdagede, høre Alt hvad Ridderen og hans Dame talte. Camilla gjenkjendte denne Mands Stemme, hun greb Fætteren i Armen og hviskede: „Hvad har Du gjort? Er det et Spil I have for med mig? Det er jo Oscars Stemme."

„Ja!" svarede August, „det lader sig ikke nægte. Nu er Timen kommen, stakkels Camilla! hvori Du skal prøve og dømme. Hør efter hvad de tale."

Camilla behøvede ikke denne Opfordring, hun lyttede og lyttede med tilbageholdt Aande, hun hørte en

Kvinde beklage sig over en Mands Kulde, hørte hende nævne de Offre hun havde bragt ham, og Manden trøste hende i blide og kjærlighedsfulde Ord, hun hørte den samme Røst og det samme Sprog, som hun saa ofte selv havde lyttet til, lyse Billeder, stjaalne fra hendes egen Fremtid, Forjættelser, som endnu blomstrede i hendes Hjerte, og medens hun lyttede og blegnede og lukkede sine Øine og aabnede dem igjen, var hendes Indre en Kampplads for de meest modstridende Følelser. Tvivl blev til Vished, Smerte til Uvillie og Harme, og den Tanke, at August stod ved hendes Side, som Vidne til hendes dybe Ydmygelse, var ikke den mindst pinlige af disse vexlende Stemninger.

En almindelig Bevægelse fandt i dette Øieblik Sted i Salen. Mængden søgte at gjøre Plads for et Optog, hvori de kongelige Personer deeltoge. Ridderen og hans Dame bleve trængte tilside og strax efter adskilte.

„Hvis Du har Lyst til at høre mere," sagde August, „saa indtag den ubekjendte Dames Plads hos din Ridder, Du forstaaer nu, hvorfor jeg netop valgte denne Dragt for Dig. Jeg skal sørge for, at dit Speilbillede ikke afbryder eders Samtale."

Camilla lod sig finde af den søgende Ridder. Paa samme Tid nærmede August sig hans Dame, standsede hende og hviskede:

„Vogt Dem! man kjender Dem, man søger efter Dem."

Damen saae sig sky og ængstelig til Siden, hun forsvandt og kom ikke oftere tilsyne. Strax efter var Trængselen hævet, Camilla stod i uforstyrret Samtale med Ridderen. Hvad han sagde var umuligt at høre, August opfangede kun en dæmpet ligesom bedende Hvisken. Han sneg sig nærmere, men syntes at være kommen forsilde, der maatte allerede have fundet en Forsoning Sted:

„De troer mig altsaa!" udbrød den henrykte Elsker. „De veed, at medens Forhold over hvilke jeg ikke var Herre, drog mig andetsteds hen, har mit Hjerte og alle dets bedste Længsler kun boet og bygget hos Dem. De tvivler ikke mere."

„Jeg tvivler ikke mere," svarede Camilla.

„Og til Bevis herpaa skjænker De mig denne lille yndige, lysegraa Handske!" bad han videre.

Camilla svarede ikke, det behøvedes ikke heller, hendes Handling var fuldstændig betegnende. Hun vendte sig til Siden, drog Handsken af sin Haand og gav ham den. Derefter bortfjernede hun sig skyndsomt, fandt August og forlod strax efter Maskeraden med den gamle Greve.

Ridderen blev tilbage, tilfreds, lykkelig, smilende over sin Seir. Han bar sit Hoved freidigere, hans

Sporer klirrede stærkere idet han gik ind i et Sideværelse, en Cæsar, der kom, saae og vandt, han trykkede den duftende Handske til sine Læber. Der laa noget Haardt inden i den. Han undersøger, studser og stirrer maalløs af Rædsel paa en lille Ring som laa i Handsken. Han kjendte den meget nøie, mærkværdigt nok, det var hans egen Trolovelsesring, som han havde givet Camilla.

Næste Morgen ved Frokostbordet var Camilla meget bleg, og sad længe uden at sige noget. Pludselig hævede hun sit Hoved, og saae over til August.

„Kan Du huske den Samtale vi havde en Aften i Sommer?" spurgte hun smilende. „Jeg har tænkt derover inat, — hvad om vi To droge sammen ned til Ætna, naar det bliver Sommer igjen, for at see, om Bjerget maaskee vil lyse og brænde for os?"

August knælede foran hende. Den gamle Greve sad med Maden i Munden og stirrede maalløs af Forbauselse paa Begge.

Denne Balnat, skildret paa en halv Side, og som maaskee kunde have været skildret endnu kortere, bragte et af de største og skjønneste Godser i Skaane i sin nuværende Eiers Hænder. Jeg har undgaaet at nævne

Stedet, ogsaa Personerne. „Skriv en lille Historie om vore Hændelser," sagde Eieren, „vor Lykke har ingen Historie, lad blot Verden blive uvidende om vore Navne."
Jeg har holdt mit Løfte.

IV.

Poul Rytter.

Da vi skreve 1695 levede der en Student i Thisted, som hed Poul Rytter. Det var et godt Hoved, den samme Poul, en munter og livsglad Natur, fuld af lystige og overgivne Indfald. Om Dagen holdt han Skole for Byens Ungdom eller gik Præsten tilhaande ved Gudstjenesten i Kirken. Den sidste Bestilling staaer antydet i Domsacten, jeg har liggende for mig, thi ulykkeligviis toge enkelte af Pouls Talenter en Retning, som tilsidst bragte ham i en vis uheldig Forbindelse med Politi og Dommer, hvorom senere skal fortælles. Før han kom til Jylland havde han allerede gjort sig temmelig bekjendt i Kjøbenhavn, medens han laa paa Regensen. Første Gang han traadte

frem for Offenligheden var ved et stort Slagsmaal, hvori han pryglede en Mand fordærvet. Derfor blev han dømt »in carcerem« i tre Uger. Næste Gang overfaldt han Mikkel Jensen med dragen Kaarde paa Gaden, og maatte atter spadsere i Studenterkjælderen. Tredie Gang fornærmede han Provsten. Fjerde Gang udfordrede han en Student Ytrecht, og „skamferede ham med Slag i Hovedet" som det hedder i Retsprotocollen. Efter disse krigerske Bedrifter troede Poul, at han kunde have godt af at hvile lidt ud, og drog til Thisted.

Her holdt han altsaa Skole om Dagen, det var hans Erhverv. Om Aftenen sad han og drak med Thisted Borgermænd i Viinkjælderen, spillede Kort og Tærning og vandt deres Penge, det var hans Tilbøielighed. Til Gjengjæld fortalte han en Mængde morsomme Historier, eller sang lystige Viser for dem. Af og til blev han rigtignok liggende nede paa Kjældergulvet og sov Rusen ud til næste Dag. Hvad var der at sige til det? „Jeg ligner Antæus," meente Poul: „Han fik nye Kræfter, hvergang hans Fjender sloge ham til Jorden." — Fandt Borgermændene, at et saadant Liv just ikke var noget følgeværdigt Exempel for Ungdommen, saa moraliserede Poul lidt for dem: „Kom til mig i Skolen," sagde han, „naar jeg sidder med Riset og Tampen paa min Throne, saa skal I finde en Mand for Ier, men hvem kan være stor i Slaabrok? — En

Skolemester er som en Milepæl, I brave Borgerfolk! mærk Jer det. Den viser bare den rette Vei for Andre, men gaaer den aldrig selv."

Dette Liv, der vakte større Opsigt end Bifald i en lille By som Thisted, tilfredsstillede i Længden ikke Poul Rytters Fordringer. „Jeg kjeder mig noget ganske gyseligt," sagde han til sin Ven, Christen Mavors, med hvis Søster han var trolovet. „Jeg trænger til en større Tumleplads. Find paa Noget, Du!"

Tilfældet var saa god at paatage sig denne Uleilighed, det gav Poul en Virkekreds, som egnede sig for hans rige Evner.

Nogle Aar iforveien havde Thisted By faaet en ny Sognepræst i Magister Ole Bjørn. Han blev anseet for en lærd og kløgtig Mand, som hjalp hvor han kunde og hvis Raad man stod sig vel ved at følge. Han var dertil en nidkjær og ivrig Herrens Tjener, og holdt strengt paa Recessen. Derfor gik han flittigt om og saae efter i Bryllupshusene, om de Indbudnes Antal ikke var større end Loven tillod, hvorledes Værelserne vare betrukne og hvormange Retter Mad der kom paa Bordet. Ved Begravelser vaagede han nøie over, at Borgerfolk ikke lode den Dødes Kiste beslaa med Fløil eller Læder, eller at der blev brændt Voxlys i Ligstuen. Men om Løverdag Aften gik han jævnlig til Viinhusene og stod og lyttede udenfor Vinduerne

om Gjæsterne toge Herrens Navn forfængeligt. Hørte han Nogen bande, skrev han Mandens Navn op, og satte ham næste Dag i Bøde. Magister Ole Bjørn var ugift. Han tilbragte sin Tid med Læsning og fromme Bønner; da han nu længe havde levet for at nedbede sig Himlens Goder, faldt det ham ind, at det ogsaa kunde være godt at nyde lidt af Jordens. Han besluttede at vælge sig en Brud. Nedenfor Præstegaarden, omme i den næste Gade ved Raadhuset, boede der en Fru Nielsen. Hun var Enke efter en Borgermester og havde en eneste Datter. Paa hende faldt Magisterens Valg. Først gik han forbi Stedet og hilste ærbart og høvisk op til den unge Piges Vindue, saa sendte han hende Blomster og Frugt fra Præstegaardens Have, saa vendte han sig om Søndagen under Prædiken om til den Side, hvor Fruens Stol var, og syntes især at rette sine Ord til hende, tilsidst pyntede han sig en Løverdag Aften, tog Præstekjolen og en ny Krave paa, og sagde til Tjenestepigen, at hun skulde lyse ham igjennem den mørke Gade, ned til Borgermesterinden. Pigen tændte Lygten og gik foran Præsten. Da de kom til Porten sagde han: „Det gjøres ikke nødig, at Else Marie slukker Lygten eller gaaer over i Borgestuen, før jeg siger Hende til. Maaskee vende vi hurtig hjem igjen, maaskee bliver jeg noget længere hos den gode Frue."

Else Marie nikkede og lo. Hun blev staaende ude i Forstuen og varmede sine Hænder paa Lygten, medens Præsten bankede paa og gik ind.

Hvad der blev talt om i Stuen fik aldrig Nogen at vide. Lidt efter kom Ole Bjørn igjen, fulgt af Fruen og den unge Pige, hver med sit Lys i Haanden. Han bukkede taus for dem og gik ud paa Gaden. Da var han ligbleg i Ansigtet og havde rynkede Bryn. Efterat være kommen lidt bort fra Stedet, vendte han sig om, truede iveiret og mumlede:

„Den Aften skal I komme til at græde Blod for jeres Levetid!“

Else Marie saae forbauset paa Præsten. Hun gik og dinglede med Lygten og grundede paa, hvad alt dette skulde sige. Efter den Løverdag spadserede Hr. Ole Bjørn aldrig mere forbi den unge Piges Vinduer, og sendte hende heller ikke flere Valnødder.

Omtrent paa samme Tid var der en fattig Kalkslagers Datter, som hed Maren Spillemands. Hun havde i flere Aar udgivet sig for at være svagelig, og gaaet omkring og betlet i Byen. For at forstørre sit Onde og Folks Medlidenhed lod hun efterhaanden nogle Ord falde om, at hun vist var forhexet, og navngav tilsidst en gammel Bondekone, Ane Christensen fra Skinderup, som Ophav dertil. Hun havde nemlig mødt den Gamle en Aften ude paa Marken, da hun

kom fra Bækild*. Efter den Tid mærkede hun først sit Onde; det var altsaa høist sandsynligt, at hun maatte være bleven besat. Maren Spillemands blev nu en Person af Betydning. Hun gjorde sig interessant og vakte Folks Opmærksomhed. I Overeensstemmelse med sin Fortælling paatog hun sig en Mængde Fagter, Forvridninger og besynderlige Miner, og førte et godt og mageligt Liv ved Hjælp af den fælles Medlidenhed. Faderen søgte Raad hos Præsterne i Nærheden, de kom og signede og trøstede den Syge, nogle af dem gjorde offenlig Bøn for hende i deres Kirker. Tilsidst gik Kalkslageren til Hr. Ole Bjørn, for ogsaa at lade ham faae godt af en Forestilling. Magisteren stod en Tidlang taus og betragtede den stakkels Syge med stor Opmærksomhed og dybsindig Mine. Han lagde Haand paa hende, maalte og signede hende, og da Maren paastod, at det hjalp, forsikrede Præsten, at det forholdt sig som hun antog, hun var forhexet. Det var bedst hun tog Ophold i Præstegaarden, saa skulde han nok faae Bugt med den onde Fjende. Blot Eet var Hr. Ole og Maren ikke rigtig enige om, enten det var den gamle Bondekone fra Skinderup, eller maaskee en anden, mere fornem Dame, som havde paaført hende det Onde.

---

* Bækild er et Baal, som Almuen i Jylland antænder paa Høie og Bakker Sanct Hans Nat, for at frigjøre sig for Besøg af Hexe og Trolde.

Kort Tid efter hændte det, at en lille Pige, som gik i Thisted Skole, og som efter Beskrivelsen skal have været et nogenlunde vittigt Hoved, fik et Slagtilfælde. Det var en høist mistænkelig Sag, især paa en Tid som denne, hvor Alle kun talte om Trolddom og Besættelse. Barnets Fader søgte først Raad hos en gammel Præst, der havde Ord for, bedre end Andre at forstaae sig paa det Overnaturlige. Præsten bad og smurte Barnet med Salve, men det hjalp ikke, der skulde andet til end Salve. Saa gik Faderen, Ole Langgaard hed han, hen til Magister Bjørn, for at søge Raad hos ham, og Magisteren svigtede ikke sit Ry for Lærdom i dette Tilfælde. „Hun er forhexet," sagde han, saasnart han saae Barnet. „Hjem med hende til mig! Hun skal ind i Kammeret hos Maren Spillemands, og I skal faae Tegn og Gjerninger at see, som ikke ere skete siden Apostlenes Tider."

Lille Kirsten Langgaard blev da bragt hjem i Præstens Huus, og lukket ind i det samme Kammer som Maren Spillemands. Først nu kom Trolddommen ret for Dagen. Kirsten laa og saae paa Maren og omvendt. Den Ene efterlignede den Andens Fagter og Miner, den Ene søgte at overgaa den Anden. Det var den indbyrdes Undervisning. Magisterens Pige lavede en fortræffelig styrkende Mad til de Syge, — den trængte de til, thi det tog paa Kræfterne, saaledes

at være besat en heel Dag igjennem. Mærkværdigt nok, om Natten sov de trygt og roligt, deres Anfald begyndte sædvanlig først, naar Nogen kom ind og besøgte dem. Den nidkjære Præst tilberedte Medicamenter, han signede og læste, og saa mægtig var hans aandelige Kraft over det Onde, at han paa een Dag drev nitten Djævle ud af Kirsten Langgaard og atten af Maren Spillemands, først sex paa eengang, siden fire, saa to og to. „De saaes at fare ud som en Sværm Bier eller Fluer, med et hvidt eller blankt Sværd efter sig." Og det er ingen Overdrivelse, der er ingen Tvivl om, at det jo maa være sandt, thi Magister Ole fortæller det selv, og kalder Gud til Vidne derpaa i sin Indberetning til Bisskop Birkerod i Aalborg. Det var ogsaa forbundet med den øiensynligste Livsfare, at udmane disse Aander. En af dem var saa malicieus, at han omskabte sig til en Kat og vilde fare Magisteren i Struben, men lykkeligvis betænkte han sig dog itide. Andre vare særdeles dannede og vel oplyste, naar det behagede dem kunde de udtrykke sig paa Latin, En havde endog læst Persisk. Maren Spillemands Djævel hed Lutzer, Kirsten Langgaards derimod Hvide-Rotte. Undertiden bade Aanderne Hr. Ole i al Venskabelighed om at gaa sin Vei, han var vist træt nu, han blev vist syg, han skulde heller see at sende en Anden i sit Sted o. s. v. Ma-

gisteren agtede ikke paa disse Fristelser, og klemte kun desbedre paa, som han siden udtrykker sig i Forhøret. Imidlertid tog dog dette Arbeide paa Mandens Kræfter, han søgte efter Hjælp og henvendte sig til Poul Rytter. Det var et heldigt Valg, Poul var just den rette Mand til Sligt, Ole Bjørn kunde aldrig have truffet en Bedre. Just et saadant Liv trængte Poul til, det tilbød den rette Tumleplads for hans Talenter. Han greb Sagen med en uhyre Begeistring, opslog sin Bolig i Præstens Huus, og nu skulde man have hørt en Støi, som fandt Sted i den før saa rolige Gaard, eller seet den fortræffelige Student springe omkring i Skjorteærmer med et stort, hvidt Forklæde for sig, vexelvis lave Salve og Mixtur, alt hvad der faldt ham ind, saa synge lidt, saa læse og prædike over de Besatte, og naar hverken Bønner eller Sang vilde hjælpe, true de onde Aander, skjælde dem ud og dernæst begynde forfra igjen, thi, som han meget rigtig bemærkede, „Sagen maa gribes an paa alle Maader, hvis det skal blive til Noget." Naar han tilsidst blev træt af disse Bønner, og det maatte han blive, siden enhver Anstrængelse og enhver Begeistring dog har sin Grændse, saa gik han lidt udenfor de Besattes Dør, — for at lægge sig til Ro og hvile ud maaskee? — Nei, ingenlunde, blot for at finde paa noget Nyt. Der stod han og vædede begge Tommelfingre i Munden og buldrede

derpaa med de bagvendte Fingre op og ned ad Dørfyldingen. Saa miavede han som en Kat, saa tog han paa som en Ugle, saa brølte han som en Løve, i de forfærdeligste Toner, eller galede som en Hane, altid uudtømmelig i sine Indfald, altid med Forandringer. Imidlertid laa de Syge indenfor og galede og hylede efter ham af alle Livsens Kræfter, de sparkede og sloge om sig og reve hverandre i Haartotten, indtil de endte med at blive aldeles rasende. Disse Optrin gjentoge sig hver Dag, for eller uden Tilskuere, og desuagtet fandtes der endda enkelte Vantro i Byen, driftige nok til at paastaa, at hverken Maren Spillemands eller Kirsten Langgaard vare rigtig besatte. Skulde man holde det for muligt?

Havde Sagen ikke gjort Opsigt før, saa skete det nu, efterat Poul havde faaet den under Behandling. Men han var ogsaa ualmindelig sjelden begavet til at uddrive Aander. Hans Blik var saa skarpt, at han kunde kjende en Besat blot ved et flygtigt Møde paa Gaden. En Dag standser han en Kvinde, seer stift paa hende og giver sig til at raabe: „Du er jo gal, lille Pige! Hvi gaaer Du her paa Gaden? Jeg seer Djævlen skinbarlig i dine Øine!“ Pigen paastod nei, men Poul Rytter svoer en drøi Ed paa, at hun var forhexet, begyndte strax at signe og mane, og det viste sig da, at han havde Ret. Pigen var aldeles besat.

I Kirken holdt de ikke alene Bønner for de Ulykke-lige, men Maren Spillemands og lille Kirsten Langgaard bleve under Gudstjenesten ovenikjøbet stillede op i Chordøren, til Skue for hele Menigheden. Det gav fuldt Huus. Hvis nu deres Onde kom over dem, og det skete hyppigt, saa afbrød Magister Ole sin Prædiken, vinkede ad Poul Rytter og Christen Mavors, og de gave sig da til at uddrive Djævelen, lige for Menighedens Øine. Det kostede Umage, utrolig megen Umage, men det gik dog tilsidst, og endte bestandig til de tre Mesteres Forherligelse. Naar saa denne Dyst var vel overstaaet, besteg Magisteren atter sin Prædikestol, og forkyndte lydeligt, at alle disse onde Aander vare efter Vorherres Befaling slupne løs for at straffe Syndere, og at der ikke var at tænke paa nogen Frelse, før alle de, som de Besatte nævnede, bleve grebne og brændte, det være sig nu Fattige eller Fornemme med Guldkjæder om Halsen. Under denne Tale saae Præsten ned til Borgermesterinde Nielsens Stol. Stolen stod tom, men Kirsten Langgaard havde under Poul Rytters Indflydelse flere Gange nævnet Fruens Navn og beskyldt hende for at være Aarsagen til hendes Sygdom. Man vidste godt hvem Præsten meente.

Nu maa det jo være indlysende for Enhver, at alle disse onde Aander, som bleve sendte ud i Ærinde til den ulykkelige By, ikke kunde lade sig nøie med to

Offre, de besatte flere og flere, først var det to, saa blev det fire, saa otte, tilsidst fik de Dusinet fuldt; de toge tiltakke med Kvæg og Heste, tilsidst saae man ikke en Hund eller en Kat paa Gaden, uden at der jo var god Grund til at tro, at den gjemte paa en Djævel. En Nat kjørte en Bonde henad Landeveien, det var Maaneskin. Han saae tre Harer springe forbi Vognen, meldte Sagen for Retten og forklarede siden i Forhøret, at han i det Øieblik Harerne løb forbi, havde følt et Stik og en Smerte, som om der var stukket ham en Kniv i Hjertet. En velhavende Borger kom fra et Selskab, hvor de havde spillet og især drukket tappert. Om Natten befandt Manden sig ilde, hans Overdyne faldt ned paa Gulvet. Næste Dag gik han op til Maren Spillemands, for at faae at vide, om der ikke var noget Galt paafærde. Naturligvis! Maren erklærede ham for at være besat. Et tredie, endnu mere talende Exempel: En gammel Mand havde længe været syg, han blev daglig svagere, og kunde føle paa sig, at han var besat, der var ingen Tvivl om. Poul Rytter hjalp ham med at udfinde hvem der var Skyld i hans Ulykke. Dermed gik Manden og hans Hustru til Thinge og klagede. Den angivne Synderinde blev fængslet, truet og piint, og bekjendte tilsidst under mange Taarer og Guds Paakaldelse, at det forholdt sig som Manden sagde: hun havde dog egenlig ikke besat ham, men

blot taget hans Kraft fra ham. „Hvor har I gjort af den?“ spurgte Byfogden, Hr. Emmicke Erikſen. „Jeg har tøiret den i en Snor oppe ved Veirmøllen, udenfor Byen,“ ſvarede den hjerteløſe Misdæderſke.

Efterhaanden ſom de Beſattes Antal tiltog, droge flere af de rigeſte Borgere bort fra Thiſted. I Kirken blev der kun prædiket om Troldtøi og Djævelſkab. Magiſteren gik omkring og drev Aander ud af Huſene. Poul Rytter hjalp i ſit Hjem, og der foregik Optrin i Præſtegaarden, ſom jeg foretrækker at lade være ubeſkrevne for Læſerne. Næſten alle de Syge fremkom nu med en beſtemt Anklage mod Borgermeſterinde Nielſen, Andre udſtødte forfærdelige Trusler mod Amtmanden og hans Børn, hvis han ikke fik hende dømt til Baal og Brand. Arbeidet blev uoverkommeligt, Poul kunde næſten ikke mere. I denne Nød ſkrev Ole Bjørn til Biſkoppen i Aalborg og bad om Hjælp. Jens Birkerod lod ſtrax tre Præſter fra de nærmeſte Herreder drage til Thiſted, for at gaa Magiſteren tilhaande. Men hvad ſkulde vel tre Præſter forſlaa mod ſaamange Djævle? tilmed da Hr. Ole gav dem det ſværeſte Arbeide, for ſelv at ſpare lidt paa ſine egne Kræfter. Han ſkrev efter flere Præſter. Biſkoppen reiſte ſelv til Thiſted, han havde beſtandig næret en haardnakket Vantro til hele dette Beſættelſesværk, ſkjøndt han paa den anden Side anſaae Magiſteren for en

lærd og skarpsindig Mand, hvis Ord maatte staa til Troende. Ubegribeligt er det ogsaa, at Bifkoppens Komme paa engang gav den hele Troldsag en anden Vending. Var det Tilfældets Værk eller hans overlegne Begavelse ligeoverfor alle disse fule Aander? det er ikke let at sige; men aldrig saasnart fik han Maren Spillemands og Kirsten Langgaard fjernet fra Præstens Huus, før deres Tilstand syntes at bedres. Det Naturligste er vel at antage, at Aanderne omsider vare blevne trætte, enhver Djævel regerer jo kun sin Tid; og Søgningen i Magisterens Huus blev fra nu af ringere, den ophørte tilsidst aldeles. Biskoppen lod to haandfaste Mænd bringe Maren Spillemands til Aalborg. Præsten vægrede sig ved at lade hende reise, Maren havde været hans bedste Kunde, men det hjalp ikke, hun blev ført bort med utrolige Anstrængelser og en uhyre Modstand fra den onde Aands Side. Det gik dog nogenledes saalænge de vare paa Landjorden, men da de kom til Sundby Færgested og skulde over Vandet, kunde de to Mænd ikke mere, Lutzer, Marens Djævel, truede ligefrem med at drukne dem Allesammen, hvis de vovede at føre ham længer. Biskoppen sendte da en af Aalborg Præster over til deres Hjælp, og han sang og prædikede over Maren, medens de vare paa Vandet. Saaledes kom de lykkelig over. Kort efter blev ogsaa lille Kirsten Langgaard bragt til

Aalborg, Enhver af de Besatte fik sit Kammer. Deres Fangevogter var en resolut Mand, der ikke gjorde mange Omstændigheder. „Det er bedst, I ere rolige," sagde han, „gjør I Optøier, saa binder jeg Jer i Sengen." Det syntes Aanden ikke om, den vilde nødig bindes, altsaa holdt den sig rolig. I Fængslet tilstode nu disse to Utaknemmelige, som dog vare blevne beværtede saa godt i Magisterens Huus, og havde havt deres magelige Dage der, at den hele Besættelse kun var et Opspind, hvortil de vare blevne ledede af Hr. Ole Bjørn, men især dog af Poul Rytter. Fra nu af var der ingen Ende paa deres Tilstaaelser. Den Ene oplyste, hvor magtpaaliggende det havde været Præsten, at kaste Skygge paa Borgermesterens Enke, og at faae de Besatte til at nævne hendes Navn. Den Anden skildrede alle de Revselser, de havde været udsatte for i Præstens Huus, hvorledes Hr. Ole af og til selv kom hen til de unge Kvinders Leie og pidskede dem med Ris, naar de ikke skrege høit nok, eller ikke viste sig tilstrækkelig rasende; hvilken Tugtelse han kaldte en faderlig Revselse. — Hvem kan vel huske alt hvad deres Ondskab lod dem sige?

Hvad der fulgte efter, er snart fortalt. Der blev anlagt Sag mod Præsten og hans Medhjælpere. — Endskjøndt Ole Bjørn forsvarede sig med al den Kraft, som Uskyld og ædel Selvbevidsthed giver, endskjøndt

flere formaaende og især oplyste Mænd, endog blandt hans egne Dommere, talte for ham og antoge ham for uskyldig, kunde han dog ikke undgaa sin Skjæbne. Han blev dømt, først af fem udvalgte kongelige Commissairer i Aalborg, siden af Høiesteret i Kjøbenhavn, til at have sit Kald og Embede forbrudt, til at staa aabenbar Skrifte under Høimessen i Thisted, til at miste sin Boes Lod og til at indsættes i Fængsel paa Livstid.

Men nu Poul Rytter, den lystige Student, som havde anvendt alle sine bedste Evner, sit uudtømmelige Lune og hele det store Pund, han eiede, til Tjeneste i sin Herres Viingaard, Poul, som havde sunget og prædiket, brølet som en Løve, galet som den bedste Hane, og trommet paa Vinduer og Døre, — hvad blev vel hans Lod for denne rastløse Iver? Det er sørgeligt at fortælle, men hans Dom lød, at han in perpetuum skulde være relegeret fra Universitetet, have sine geistlige Privilegier forbrudt og under høieste Straf aldrig mere lade sig see i Aalborg Stift.

Poul stod for Skranken, udtæret af de næsten overmenneskelige Anstrængelser, kuet og bøiet af denne Verdens sorte Utaknemmelighed. Da han havde hørt de sidste Ord af Dommen bukkede han dybt til alle Sider; men svarede Intet.

„Har Du Noget at indvende mod din Dom?" spurgte Byfogden. „Du er relegeret indtil evig Tid."

Poul hævede sit sænkede Hoved og udbrød med en ydmyg og bønlig Stemme:

„Til evig Tid! Det er noget længe. Kunde det ikke være nok med hundrede Aar?"

Efter denne Vittighed forsvandt han fra Skuepladsen for sine Bedrifter, og kom aldrig mere til Thisted.

V.

Den Stærkeste.

Gyldenstjernerne høre til en af de ældste og hæderligste Slægter i Danmark. Folkevisen har besjungen dem, Historien optegnet deres Bedrifter; i Rigets Raad, paa Bispestolen, paa Valpladsen, overalt hvor Kløgt og Høisind og Mod hører hjemme, kan man gjenfinde deres Navne, selv Shakespeare laante det, da han vilde betegne en trofast og hæderlig dansk Adelsmand. Deres Herresæde var det gamle Thim, en Gaard ikke langt fra Ringkjøbing, hvortil der maaskee knytter sig flere Sagn end til noget andet Sted i Jylland. Flere af disse Sagn leve endnu i Folkemunde, det er saaledes en bekjendt Historie, at Peder

Gyldenstjerne beilede til en Adelsdame, der lovede ham sin Haand paa den Betingelse, at han skulde bygge en Herregaard midt i den store Mose, hun pegede paa, og at hun kastede sin Ring ud i Vandet med de Ord: „Saa umuligt som jeg kan faae min Ring igjen, kan I bygge Gaarden." Ringen blev funden i en fangen Fisk, og Hr. Peder byggede Gaarden. Man fortæller, at han lod Stenene til Bygningen tage fra Vestervig Kloster; der anføres dette Riim herom:

Thimgaard den røde
lagde Vestervig øde.

Det samme Riim er iøvrigt blevet anvendt om Kalø og flere Steder. Syv Aar varede det at lægge Grunden. Da Bygmesteren havde faaet sin Betaling og drog bort, lod Gyldenstjerne en af sine Folk ride efter ham og raabe: „Grunden synker!" Hvis nu Bygmesteren vendte sig og saae tilbage, var det et Tegn paa, at han ikke var sikker i sin Sag, da skulde Svenden hugge Hovedet af ham; blev han derimod ved at fortsætte Reisen, skulde han lade ham fare i Fred. Det skete saa. Svenden raabte: „Grunden synker!" men Bygmesteren vendte sig ikke om, han lo ad Karlen og sagde: „Du og alle Dine vil faae Munden fuld af Jord, før Thim rokker sig."

Sagnet om Kong Frederik, som lovede at være

Peder Gyldenstjernes Gjæst, saalænge til han havde tømt det lille Anker Viin, der i Smug bestandig blev fyldt igjen fra et Fad i den næste Kjælder, er ogsaa bekjendt. Der er en anden Historie om en af Herrerne til Thim, som jeg nu vil fortælle:

Hans Navn var Knud Pedersen Gyldenstjerne, en navnkundig Mand paa den Tid han levede. Han havde taget virksom og hæderlig Deel i Svenskekrigen under Christian den Anden, og stod længe i stor Anseelse ved Hoffet, indtil han omsider blev indviklet i Torben Oxes Sag mod Dyveke. Herfra slap han dog heldigere end Torben, kom atter paa fri Fod, men faldt i Unaade og blev forviist fra Hoffet. Dette skal have været Grunden til hans Uvillie mod Dyveke og til det bekjendte Sagn om Stenen med hendes Billed, som han lod lægge i sin Port og befalede sine Undergivne at haane, hvergang de gik den forbi.

Foruden sine andre Egenskaber: Kløgtens og Modets, besad Knud Gyldenstjerne en uhyre legemlig Styrke, og det havde mere at betyde paa hin Tid end nu. Man sagde, at han kunde bære fire Tønder Hvede op paa det høieste Taarnloft i Thim, skjøndt een Tønde vilde være en svær Byrde for alle Andre. Han kunde ogsaa bøie et fingertykt Sextommespir sammen og rette det lige igjen. Dette Kunststykke udførte han engang for Kong Christian den Anden og vandt derved en stor Sølv-

pokal. I Porten til Thim havde han ladet lægge en tyk Tværbjælke. Naar han red ud eller ind, morede han sig undertiden med at gribe fat om denne Bjælke med begge Hænder, derefter slyngede han Benene sammen under Bugen af Hesten og hævede den da op fra Jorden, hængende i Bjælken.

En Sommerdag red Knud Gyldenstjerne hjem fra Madum Moser, hvor han havde været paa Andejagt med nogle andre gode Adelsmænd. Der var Hans Krag fra Søgaard og Herremændene fra Aaberg og Sønderdvang og gamle Hr. Iver Skram fra Voldberg, allesammen hans Naboer og kjære Venner, med hvem han nu vilde spise til Middag hjemme og drikke lidt om Eftermiddagen efter Skik og Brug, naar Jagten var vel tilende. Maaltidet fandt Sted i den største Sal paa Thim, og hvis Nogen lyster at vide, hvorledes en saadan Sal saae ud i Knud Gyldenstjernes Tid, skal jeg derom meddele Følgende:

Loftsbjælkerne vare af Egetræ, lidt knudrede og slet afhøvlede, over dem laa et Lag Planker, hvis Fuger dækkedes af smaa Lister. Efterhaanden som Bjælker og Planker bleve sorte, havde man kalket dem og hist og her ovenpaa Kalkfarven anbragt nogle krogede Striber og Snirkler, som endte med en stor unaturlig Blomst. Væggene bestode af en ujævn Muur, overkalket og bemalet med Vandfarve i gule, blaa og brunrøde Striber,

hist og her en Tulipan eller en Pintselilie imellem Striberne og øverst oppe ved Loftet nogle malede Streger, der tilnød kunde forestille smaa Gardiner med røde Fryndser om. Paa den ene Væg saaes en plump Kamin, hvis nærmeste Omkreds var dygtig sværtet af Røg og Sod fra Ilden; Kaminen trak ikke alletider lige godt, og det var ikke fri for at ryge lidt i Salen, men det tog man sig ikke nær paa de Tider. Paa den anden Væg var der to smalle Vinduer med aflange Ruder, indfattede i Bly, grønlige og solbrændte og ganske smaa; Glasset var saa dyrt, det maatte hentes nede fra Bøhmen. Et af disse Vinduer var forsynet med Hængsler og kunde aabnes, de øvrige vare spigrede fast til Karmen, men der kom Luft nok ind endda. Paa den tredie Væg i Salen var der to Døre af Egetræ i to Fyldinger, tykke, klodsede og forsynede med et vældigt Hængselbeslag, fastnaglet udenpaa Døren. Et Uhyre af en Laas kom tilsyne paa den indvendige Side. Der var intet Haandgreb paa denne Laas, men istedetfor sad der en kunstig smedet Nøgle i den af halvandet Kvarters Længde. Nøglen og Laasen var blankpoleret. Paa den fjerde Væg havde den ubekjendte Kunstner malet en stor Fugl med udbredte Vinger og Noget i Næbet; hvad Fuglen egenlig skulde betyde var en Hemmelighed for alle Andre end Mesteren, men en Fugl er en Fugl, og omkring den saae

man tre Syvstjerner i lysegult Okker, det var Herremandens bekjendte Mærke. Op til denne Væg stod en stor og bred Lænestol af Egetræ, udpolstret med to Puder. Det var den eneste Stol der fandtes, men den gjorde ogsaa Nytte for to. Deri sad Hr. Gyldenstjerne, naar han holdt Ret, eller skulde dømme Godsets Bønder imellem; naar der var Fest, sad den naadige Frue ved hans Side, og der var rigelig Plads til dem begge. De øvrige Sæder i Salen bestode af lange Bænke, belagte med Hynder af brunt Læder. Gulvet var af tykke Egeplanker, lidt ujævnt, lidt flosset, lidt mørkladent, lidt forbrændt i Omegnen af Kaminen, men forresten upaaklageligt. Der var ogsaa lidt mørkt i denne Sal, især i Graaveir og naar det lakkede henad Jul, men det var ikke Gardinernes Skyld, thi der fandtes ingen, og hvad gjorde vel Mørket? Baalet i Kaminen lyste fortræffeligt, og til Høitid eller Helligaften blev der fæstet Voxlys i smaa Stager omkring paa Væggene, til Hverdagsbrug hjalp man sig derimod med nogle gode Tællelys paa Bordet. For dem, der foretrække Virkelighedens Lys for Romantikens, har jeg her fremstillet en Riddersal fra Aaret 1502.

Da Knud Gyldenstjerne og hans Venner havde spist til Middag, begyndte de at drikke, det var Kronen paa Lystigheden. Hans Krag laa under Bordet og smaasnakkede med sig selv og tegnede Billeder i Ene-

bærnaalene som vare strøede paa Gulvet, af og til udstødte han et høit Brøl, som for at minde de Andre om hans Nærværelse. Knud Gyldenstjerne laa paa Bænken og sang en Spotvise om Dyveke, gamle Ivar Skram sad i den aabne Vinduesskarm, med Benene hængende ned over Muren og en stor Vinkande for sig, han sang og jublede af alle Livsens Kræfter og pustede lidt og drak igjen for at faae Kræfter til at synge paany. Inde i Salen skinnede Sommersolen i sin fulde Glands; naar man traadte hen til Vinduerne mødte Øiet en langstrakt og flad Egn, hvis Forgrund dannedes af Madum Moser, længer nede en lille Lund, hvorover Taget af Aaberg viste sig, endnu længer tilbage Ringkjøbing By med sin hvide Kirke, de smaa Huse og en blaagraa Røg fra alle Skorstene. Klokken var tolv, og Borgerne lavede deres Middagsmad. Allerlængst borte i Horizonten viste sig en blaa Stribe, der blev lysere i godt Veir og undertiden skinnede som flydende Sølv; derudefra larmede det og dundrede, som naar Vogne kjøre over en Bro. Det var Vesterhavet, den evig vaagende, syngende Sø, Vidnet om vore Fædres Bedrifter.

Gamle Ivar Skram sad i Vinduet og slog Takt med sine tykke Been ude paa Muren, han havde just begyndt en ny Vise, der lød halvt som en Messe, halvt som en Opsang, og hvortil han selv forfattede Melo-

dien, til stor Morskab for Folkene, som havde samlet sig nede i Gaarden. Pludselig blev Portlaagen lukket op, der kom en Mand ind ad den. Han var klædt som en Bonde, havde en rød, strikket Hue paa Hovedet, hvorfra en Skov af tykt sort, krøllet Haar hang ned over Kinderne, Faareskinds Kofte med Ulden indad, nøgne Fødder i et Par nye Træsko. Det Paafaldende hos denne Mand var hans Høide og overordenlig brede Skuldre, der tydede paa en ualmindelig Legemskraft.

Da han fik Øie paa den gamle Herremand, standsede han midt i Gaarden, tog sin røde Hue af, og blev ved at bukke op til Vinduet. Det varede noget, inden Hr. Ivar fik Øie paa ham, han var formeget beskæftiget med sin ny Vise, til hvilken han nu ogsaa begyndte selv at digte Ordene. Da den Fremmede vedblev at staa og hilse, raabte Ivar Skram ned til ham:

„Hvad Fanden staaer Du der og neier for; er det ad min Musik, Du gjør Fagter, saa skal Du times Allandsens Ulykke."

„Jeg vilde gjerne tale et Ord med Raadigherren," svarede Manden.

„Saa kom op," sagde Gyldenstjerne, som var gaaet hen til Vinduet.

Bonden kom nu op i Salen, tog sine Træsko af udenfor, og blev staaende ved Døren, dreiende paa sin Hue, til Gyldenstjerne sagde, han skulde træde frem

og sige hvad han ønskede. Da gik han nærmere, kyssede paa sin Haand og lagde den derefter paa Gyldenstjernes Arm, som Skik var, naar Undergivne vilde hilse. Han fortalte nu, at han var en Tømmermand fra Horsens og havde bosat sig nede ved Madum Aa, paa et lille Stykke Hede. Denne Hede laa lige i Grændseskjællet mellem Thimgaard og Aaberg. For at benytte Jorden, maatte han altsaa have begge Herremændenes Tilladelse. Derfor kom han.

„Vi maa see paa det Stykke Jord imorgen," sagde Gyldenstjerne. „Er Du en flink og ædruelig Mand, saa har den Sag kun føie at sige, der skal skee Dig, som Du begjærer. Hvad min Nabo til Aaberg angaaer, som Du ogsaa maa have Forlov af, saa befinder han sig vist ikke ganske vel idag, Du gjær bedst i at tale med ham imorgen. Gaa nu din Vei."

Tømmermanden gjorde atter sin Hilsen og gik. Gyldenstjerne lod hente en ny Kande Vin og skjænkede i Bægrene.

„Du skulde ikke lade den Mand gaa," sagde En af Gjæsterne, „vi kunde have havt vore Løier med at see nogle Prøver paa hans Styrke."

„Er han da saa stærk?" spurgte Gyldenstjerne spottende.

„Jeg troer ikke hans Lige findes i det hele Lehn," svarede Herremanden. „Det er sært, Du ikke har hørt

tale derom. Den sidste Prøve gav han forgangen til Holstebro Marked, da greb han fat i Hjulet paa en Karre og holdt saa fast, at Hesten ikke mægtede at rokke den, lad være de snærtede den med Svøben, og den drog fremad af al Formue. Du er ogsaa stærk, det Hvermand maa bekjende, men i Tøger Tømmermand vilde Du dog finde din Mester."

„Det skal først bevises," svarede Knud Gyldenstjerne.

„Det kan let bevises," mente den Anden.

„Jeg vil see det, før jeg troer det!" sagde Gyldenstjerne.

„Det vil være svært at bevise," sagde Herremanden fra Aaberg. „For det Første slaaes en Adelsmand ikke med en Borgerlig. Dernæst vil Du heller ikke kunne faae det at see, thi om I kom til at prøve Kræfter, Du og Tøger, saa bøiede han Dig sammen som en Foldekniv, og puttede Dig i sin Koftelomme."

Hans Krag laa og skraalede og trillede sig om paa Gulvet; hvergang Gyldenstjerne blev modsagt brast han i Latter, sprællede iveiret med Benene og raabte: „Det er vistnok! det er rigtigt! Du vilde times en Ufærd, om I kom sammen." Saasnart Hans Krag havde drukket formeget, blev han drillende og stridbar. Gyldenstjerne var blodrød i Ansigtet, han sad og fløitede og klaprede med Laaget paa Vinkanden,

men svarede ikke til den Andens Spot. Der blev dengang ikke talt mere om Tøger Tømmermand.

Næste Eftermiddag red Gyldenstjerne over til Herremanden paa Aaberg og sagde til ham:

„Du har handlet ilde igaar og krænket mig haardt, ved det Du talte om mig og Tøger Tømmermand."

„Har jeg det?" sagde Herremanden, „i saa Fald beder jeg Dig, ikke at regne mig det tillast, jeg maa vist have drukket lovlig meget. Den, der har den Ære at være Ven med Knud Gyldenstjerne, vil ikke krænke ham med Forsæt og Villie."

„Ja, det er godt nok," sagde Gyldenstjerne med et godmodigt Smil, „men jeg kan dog ikke lade den Tort blive siddende paa mig. Igaar var jeg Vært, derfor tav jeg stille, idag maa Du lade sadle din Hest og ride med ned til den Tømmermand i Madum."

„Hvad skal vi der?" spurgte den Anden. „Du vil da aldrig give Dig ikast med ham?"

„Jeg vil kun see, om han kan bøie mig sammen som en Foldekniv og putte mig i sin Koftelomme," svarede Knud Gyldenstjerne. „Jeg faaer ingen Ro, før det er skeet, og har ligget og tænkt paa det den hele Nat tilende."

„Først maa vi da have os en lille Taar at drikke," sagde Herremanden og førte Knud Gyldenstjerne ind i Borgstuen. Her bankede han med Skaftet af sin Kniv

paa Bordet og raabte til Kjælderſvenden: „Tag os ſnareſt en Kande Vin af det bedſte Anker i Kjælderen, det jeg har ſkrevet en Kruſedulle til Mærke paa." Han tog derefter to Sølvbægere ud af Skabet, tørrede dem af i ſin Kofte, ſkjænkede og ſagde: „Dette Bæger drikker jeg tilbunds for ædle Knud Pederſen Gyldenſtjern, at han ikke regner mig en tosſet Spøg ilde, men bliver ved at være min kjæreſte Ven ſom tilforn."

Gyldenſtjerne tog det andet Bæger, reiſte ſig op og ſagde: „Knud Gyldenſtjern har miſtet ſaamange Venner i ſine Dage, at han har lært at ſætte Pris paa dem, der bleve ham tro tilbage." Dermed ſatte de Bægerne, omfavnede og kysſede hinanden.

„Nu er den Sag afgjort," ſagde Herremanden fra Aaberg. „Jeg vil bare lette mit Hjerte og ſige Dig et Ord endnu: „Du er alligevel ikke ſaa ſtærk ſom Tøger Tømmermand!"

„Gid Du ſkee en Ulykke!" raabte Gyldenſtjerne. „Tilheſt og afſted med Dig!" Derpaa rede de over til Madum. Tømmermanden havde bygget ſit Huus paa en lille Holm i Moſen mellem Aabergs og Thimgaards Jorder. En Arm af Aaen dannede en bred og dyb Grøft omkring det paa tre Sider, paa den fjerde var der en ſmal Strimmel Hede, derigjennem gik Skjællet mellem de to Herremænds Jorder. Da Gyldenſtjerne og hans Ven kom ned til Stedet, ſad

Tøger udenfor Døren og bandt Limer eller Revlingkoste. Ved Siden af ham sad en gammel Mand med hvide Haar, indhyllet i en Faarepels og Benene halvskjulte i en Bunke Hø. Solen skinnede, Tøger sang, den Gamle var blind, han sad og følte sig for, medens han ordnede Revlingrisene, som Sønnen bandt til Koste.

De to Herremænd rede hen til Huset, og Gyldenstjerne sagde: „Vi komme herned til Dig, Tøger, for at see, hvad det er for et Stykke Jord, Du bad om Lov til at dyrke. Følg med og viis os det.“ Tømmermanden sad og saae lidt paa de to Herremænd; han var forbauset over den Opmærksomhed de viste ham.

„Det skal jeg,“ svarede han, „hvis Naadigherrerne blot tilstede, at jeg først hjælper min Fader til Ro; han er blind og lider af Kolden.“

„Hvem er det Du taler med?“ spurgte den Gamle.

„Det er Herskabet fra Thim og fra Aaberg,“ svarede Tøger.

„Naadigherren fra Thim skal være saa stærk,“ sagde den Gamle.

„Tøger Tømmermand gjælder jo ogsaa for at være stærk,“ sagde Gyldenstjerne.

„Ja, blandt dem han har truffet paa til idag, er han den Første,“ svarede den Gamle.

„Det er lidt at rose sig af,“ sagde Tøger. „Kom og lad mig hjælpe Dig iseng.“ Med disse Ord tog

han den gamle Mand i sine Arme og bar ham som et Barn. Inde i Stuen hjalp han ham af Klæderne og lagde ham i Sengen. Idet han dækkede ham til, reiste Oldingen sig og hviskede nogle Ord til Sønnen.

„Skal jeg nu sove?“ sagde han derpaa høit.

„Ja, nu skal Du sove, mens jeg gaaer med Raadigherrerne.“

„Glem ikke hvad jeg sagde,“ udbrød den Gamle.

„Flyt din Faders Seng længer frem i Stuen, saa Solen kan skinne paa ham,“ sagde Gyldenstjerne. Tøger tog i den ene Ende af Sengen for at trække den frem.

„Hvad skal det blive til,“ sagde Gyldenstjerne. „Tag Sengen og bær den, siden Du er saa stærk.“

Tøger forsøgte det, men slap igjen og rystede paa Hovedet. „Den er lovlig svær for mig,“ svarede han.

„Saa kommer jeg vel til at hjælpe Dig,“ sagde Gyldenstjerne. Han slog sine Arme om Sengen og hævede den op fra Gulvet. Første Gang maatte han slippe igjen, Aarerne svulmede i hans brede Pande, anden Gang hævede han atter Sengen og bar den uden synlig Anstrængelse midt ud paa Gulvet i Solskinnet. „Bære Byrder med mig kan Du ikke,“ sagde han.

De gik nu ud i Heden og lode Hestene blive staaende ved Huset. Tøger tog sine nye Træsko paa.

Underveis spurgte Gyldenstjerne, hvad det var, den Gamle hviskede da Tøger hjalp ham iseng.

„Det var Noget som angik mig selv," svarede Tøger. „Videre kan jeg ikke fortælle."

„Nu skal jeg sige Dig Noget, Du Tømmermand!" vedblev Gyldenstjerne, „der gaaer saamegen Snak om dine Kræfter, at vi ere komne herned for at see Prøver paa dem. Jeg gjør mig ogsaa til af nogen Styrke og gad nu vide, hvem af os der er den stærkeste."

„Om Raadigherren var af min Lige, vilde jeg tro, at jeg var det," svarede Tøger, „nu derimod holder jeg Jer for min Mester i dette som i alt Andet."

„Dermed slipper Du ikke," svarede Gyldenstjerne. „Nu sætter jeg min Stok med Guldknappen paa at jeg kan magte Dig; vinder Du over mig, saa skal den være din."

„Hvad skal han da sætte imod din Guldstok?" spurgte Herremanden fra Aaberg.

„Sine nye Træsko," svarede Gyldenstjerne.

„Saa vil jeg ogsaa sige et Ord," sagde Herremanden. „Vinder Du Knud Gyldenstjernes Guldstok, saa skal det Stykke Jord, Du har Lyst til paa min Grund tilhøre Dig, kvit og frit."

„Og vinder jeg dine nye Træsko, saa skal det Stykke Jord paa min Grund ogsaa være dit," sagde Gyldenstjerne.

„Hvordan skal jeg stakkels Mand rede mig ud af dette?“ sagde Tøger. „Vinder jeg paa den ene Maade, saa taber jeg paa den anden. Jeg skal ikke blot være den Stærkeste af os To, men ogsaa den Snildeste. Det Sidste er endnu sværere end det Første.“

De gik nu lidt længer ud i Marken. „Der fandt jeg en Hestesko,“ sagde Gyldenstjerne, „kan Du rette den lige ud? Det skal være din første Prøve.“

„I saa Fald har jeg tabt,“ svarede Tøger og prøvede forgæves paa at rette Jernet lige. Gyldenstjerne tog Skoen fra ham, greb om den med begge sine Hænder og bøiede den krumme Sko ud i en lige Linie. „I Haandkraft er Du ikke min Lige,“ sagde han.

Da de vare komne over Aaen, stod Tømmermanden stille foran to store Graasteen og sagde: „Jeg glemte at lukke Døren, Grisen kan løbe ind og gjøre Fortræd. Om nu Raadigherren vil tage den ene Steen der, mens jeg tager den anden, saa gaa vi det lille Stykke Vei tilbage og lægge dem for Døren.“

Gyldenstjerne tog den ene af Stenene, Tøger maatte hjælpe ham med at rokke den løs af Jorden, og Herremanden tilstod siden, at det var den sværeste Byrde han nogensinde havde baaret; Tømmermanden tog nu ogsaa sin Steen, tabte den først, fik fat igjen, og saa gik de tilbage til Hytten.

„Det er et langt Stykke Vei at slæbe paa den

Steen," sagde Gyldenstjerne, „men Den som først slipper, har tabt."

„Det skal være som I siger," sagde Tøger, „og vi kan gjøre Veien kortere ved at springe over Aaen." Dermed tog han Tilløb og sprang over paa den anden Side; over kom han, men tabte Stenen midt i Vandet.

„Nu skal jeg see, om jeg kan gjøre det bedre," sagde Gyldenstjerne. Han sprang, men naaede ikke Bredden, dog beholdt han sin Steen i Favnen. Da tog Tømmermanden sine Træsko af, puttede dem hver i sin Koftelomme, han gik ud i Aaen til Gyldenstjerne, hævede ham i sine Arme og bar ham og hans Steen op af Aaen. Bredden var steil, han maatte gaa et Stykke, før han fandt en Opgang. Underveis hviskede han:

„Naadige Herre! Dengang I krigedes ovre i Sverrig, bar I Lov og Hæder hjem for Mod og Manddom, det Alle fortalte; da I kom i Kongens Raad, sad de Andre og lyttede til hvad I sagde; det spurgtes herovre. Hvorfor trænger I da til at vinde over en saa ringe Mand, som mig? Taber jeg idag, jager eders Foged mig bort, saa veed jeg ikke, hvor jeg skal bjerge Føden til mig og min gamle Fader. Lad os To derfor ikke prøve Kræfter mere."

Gyldenstjerne smilte; han sad paa Tøgers Arm, med sin Steen i Favnen, og Herremanden fra Aaberg

stod ovre paa den anden Side og saae efter dem og lyttede, men han kunde ikke høre, hvad de sagde.

„Hvad var det, din Fader hviskede til Dig, da Du hjalp ham tilsengs?“ spurgte Gyldenstjerne.

„Det tør jeg ikke sige,“ svarede Tøger.

„Hvad var det, han hviskede?“ gjentog Herremanden.

„Han sagde: Bøi Dig for Blæsten.“

„Derfor var det vist, Du lod, som Du ikke kunde løfte Sengen?“

„Jeg tænkte paa hans Ord,“ svarede Tøger.

„Derfor var det, Du tabte din Steen i Vandet.“

„Jeg fulgte hans Raad. I regne mig det ikke ilde. I har Magt og Lykke og Alt hvad et Menneske kan forlange. Jeg har kun de Kræfter, jeg bruger til at tjene min Føde med. Maa jeg saa ikke nok være fri for at vove mig mere mod Eder?“

„Du er en listig Ræv,“ sagde Gyldenstjerne. „Du veed at bruge dine Ord og dine Kræfter lige godt. Jeg skal see, hvad jeg kan gjøre.“

„Dengang tabte Gyldenstjerne,“ sagde Herremanden fra Aaberg, som nu kom til dem ovre fra Broen.

„Naadigherren har dog sin Steen endnu i Favnen, mens min faldt i Vandet,“ sagde Tømmermanden.

Da Gyldenstjerne havde lagt Stenen foran Hyttens Dør, sagde han: „Hvad skal vi saa finde paa?“

„Nu er jeg træt og kan ikke mere," svarede Tøger, og saae med et bønligt Blik op til Herremanden.

„Er Du træt," sagde Gyldenstjerne, „saa kommer jeg vel til at laane Dig min Stok at støtte Dig ved."

„Tak!" sagde Tøger. „Men Naadigherren fik nok ellers vaade Fødder i Aaen. Vil I ikke tage mine nye Træsko paa til Gjengjæld?"

„Paa den Maade har I Begge vundet," sagde Herremanden fra Aaberg.

„Nei!" svarede Gyldenstjerne, „det er kun den listige Tømmermand der har vundet, thi siden han gaaer med min Stok, tilhører Jorden paa Aaberg Grund ham, og siden jeg fik hans Træsko, maa jeg ogsaa give ham det Stykke Jord fra Thimgaard."

„Er det afgjort?" spurgte Tøger, sjæleglad.

„Du kan hente Lov og Skrift derfor hjemme hos min Foged imorgen," svarede Gyldenstjerne. „Men dit Huus er lille og brøstfældigt, see hjem til mig en af Dagene, saa skal jeg finde Raad til at skaffe Dig et bedre."

Tøger kyssede Gyldenstjernes Haand. Derefter stege Herremændene tilhest.

„Jeg var dog den Stærkeste," sagde Gyldenstjerne. „Ikke sandt?"

„Jo!" svarede Tøger med straalende Øine, „det skal jeg og min Fader bekjende alle vore Levedage."

„Min Hestesko kunde Du dog ikke bøie."

„Nei! det kunde jeg ikke, men Naadigherren glemte ellers at faae den tilbage. Her er den.“

Da Gyldenstjerne fik Skoen, havde Tøger dreiet den fra Ende til anden, som man snoer en Traad; dernæst havde han vundet den sammen i en Krølle, saa ethvert Spor af Skoens tidligere Form var forsvundet. Gyldenstjerne saae paa ham med den dybeste Forbauselse og kastede Jernet saalangt han kunde ind i Heden. Derefter rede de to Herremænd deres Vei. Tømmermanden stod oppe paa Diget og saae efter dem.

VI.

To Streger.

I Juni Maaned 1737 kom der en Dag en Rytter i skarpt Trav ridende ned igjennem Engelholms Hovedgade og holdt stille udenfor Gjæstgivergaarden. Her bankede han paa Vinduet med Skaftet af sin Pidsk og kaldte paa Værten. Folk stimlede sammen omkring ham, thi han førte et høirøstet Sprog medens han steg af Hesten og lod Gaardskarlen give den Brød og Vand. Derefter vendte han sig til Værten og forlangte han skulde skaffe ham en Veiviser til Boarp, men det maatte

være hurtigt, for han havde Hast og hans Ærinde var af stor Vigtighed. Veiviseren skulde naturligvis være tilhest og det kunde være det Samme hvad han kostede.

Rytterens Dragt betegnede ham som Tjener hos en eller anden fornem Herre. Han bar desuden en Sølvplade paa den venstre Arm, hvori der var afbildet en lukket Hjelm med en Grevekrone over. Hans støvede Klædning og den udmattede, gispende Hest tydede paa, at han havde gjort en lang og besværlig Reise den Dag. Værten gav sig nu til at udfritte ham efter bedste Evne, og Rytteren fortalte i samme høirøstede Tone, at han var sendt fra Grev Cronhjelm paa Flodstad, med Budskab til Grevens Datter, Baronesse Ankarstjerne, at den gamle Herre pludselig var bleven meget syg og forlangte, at Baronessen skulde komme til ham det snareste hun kunde. Han forsikrede Værten om, at han nu havde redet fra den tidlige Morgenstund uden at give sig Tid til at nyde det Ringeste, og blot hvilet, naar Hesten ikke kunde holde ud længer, saaledes vilde han blive ved at tørste og faste lige til han traf Baronessen og fik sit Ærinde besørget. Til Trods for denne høitidelige Forsikring lod Værten bringe et Bord ud paa Trappen, selv hentede han en stor Klukflaske med Brændevin og opfordrede Rytteren til at nyde lidt Styrkende, blot saalænge til Hesten havde fortæret sit Foder og var kommen til Kræfter

igjen. Det kostede endda ikke saa megen Overtalelse at faae den skikkelige Karl til at synde imod sit Løfte. Da han saae Brændevinen perle i det store Glas, rystede han først paa Hovedet og forsikrede at han var en trofast Tjener, som satte sit Herskabs Velfærd over Alt, dernæst smilede han, tog Glasset og tømte det paa den syge Grev Cronhjelms Sundhed. Efterat først Fristelsen engang var overvunden, gik det lettere med det andet Glas, det tredie skænkede han sig selv og tog Plads paa Slagbænken ved Værtens Side, udenfor Døren. Imidlertid fortalte han en Mængde smaa, morsomme Historier om den gamle Greve, hvor uhyre rig han var, at han nede i sin Kjælder havde hele Tønder fulde af Guld og Sølvpenge, hvor sparsommelig han var, at han bestandig kun gav den ene af sine mange Døttre en saa anstændig Dragt, at hun kunde vise sig blandt Andre, de Øvrige maatte holde sig skjulte og hjælpe sig som de kunde. Saasnart det lykkedes ham at faae den ene Udvalgte trolovet, pyntede han den næste, fremstillede hende for Verden, og saa fremdeles. Den Yngste af Grev Cronhjelms Døttre hed Regina Catharina. Ung, smuk og rig havde hun havt mange Beilere, blandt disse valgte hun Baron Claes Ankarstjerne, en Søn af Friherren til Knutstorp. Om denne Herre vidste Rytteren især meget at fortælle: Baronen havde været Ritmester ved Dragonerne,

og lærte den unge Grevinde at kjende medens hun en Vinter opholdt sig hos en Slægtning i Stokholm. Han selv var kommen til Hovedstaden for at hæve en anseelig Arv til to Frøkener Bøye, Døttre af hans Søster. Baronen var en freidig og livslysten Herre, han hævede Pengene og brugte dem selv, det Eneste hans Slægtninge fik af hele deres Arv var et smukt, stort Segl med deres Faders Vaaben paa. Baron Claes førte altsaa et muntert Liv i Stokholm, han udgav sig for en rig Godseier fra Skaane, friede til Frøken Cronhjelm og fik hendes Ja. Da den gamle Greve udbad sig nærmere Underretning om hans Forhold, fremviste han et ikke ganske ægte Document fra sin ældre Halvbroder, hvori han nævnedes som Medeier af alle dennes Besiddelser. Dermed var Greven beroliget. Bryllupet blev feiret med stor Pragt. Dagen efter fik Claes sin unge Baronesses Mødrenearv udbetalt med 60,000 Rd Sølvmønt, og levede nu en Tidlang i Herlighed og Glæde i Stokholm. Da han endelig gav efter for sin Hustrues Bønner og vilde reise hjem til sine mange Godser, blev han som det hed: portforbuden af Kreditorerne, og tvungen til at betale dem Alt hvad de havde tilgode. Dertil brugte han Resten af de 60,000 Rd., og saa drog Herskabet ned til Skaane. Da de kom til Engelholm, forlangte Baronessen at reise videre, hun vilde strax ud paa

Godset, Claes kastede sig for hendes smaa Fødder og gik til Bekjendelse, at han hverken havde Godser, eller nogensomhelst anden Bolig at føre hende til, end det lille Kvistværelse de boede paa her i Gjæstgivergaarden, men det havde han rigtignok leiet for en Maaned, saa at der da ikke var nogen Nød paafærde for det Første.

Værten havde hørt denne Fortælling med stigende Opmærksomhed. Da Gjæstgivergaarden i Engelholm blev nævnet, smilede han tilfreds og afbrød Tjeneren med den Bemærkning, at det netop var hos ham, det unge Herskab havde boet for femten Aar siden. Han kunde tydeligt mindes dem. Baronessen var saa deilig, saa bleg af Sorg. Hun sad næsten hele Dagen med Haanden under Kinden og græd og saae ud af det lille Kvistvindue ned i Gaarden. Baronen trøstede hende, og naar han var kjed af det gik han op og ned ad Gulvet og fløitede. Faldt Tiden dem altfor lang, satte de sig til at spille Kort. Det var deres Beskæftigelse, indtil Herren paa Knutstorp laante Baron Claes saa-mange Penge, at han kunde kjøbe Boarp, en lille Gaard i Østsøsogn. Der flyttede de da ned og der døde Baronen næste Vinter. Han efterlod sin unge Hustru foruden Sorgen over deres Skilsmisse en ung Datter, Maria Cornelia. Baronessen førte siden et stille og eensformigt Liv; hun, som i Begyndelsen af sit Ægteskab havde været omgiven af Alt, hvad Pragt og Over-

fløbighed kunde frembringe, maatte nu for at finde sit Udkomme deeltage i den ringeste Gjerning paa Boarp. Tilsidst anlagde hun et Brændevinsbrænderi og forrettede Tjenesten med sine egne Hænder.

Under saadanne Fortællinger var det blevet Aften. Solen gik ned, Tjeneren sad endnu ude under Bislaget paa Trappen. Han havde taget sin Frakke af og hængt den op paa Rækværket, han drak og klinkede med Veiviseren, som forlængst var kommen tilstede, og hvis Hest stod bunden ude paa Gaden. Værten holdt sig bag dem, bestandig med Klukflasken i Haanden. Saasnart Glassene vare tømte, fyldte han dem paany og skrev til Mærke en Kridtstreg paa Døren for Regnskabs Skyld, men undertiden skrev han to Streger, det maatte han om. Tjeneren brød sig kun lidt om Regnskabet, han var saa sjæleglad og sang og skraalede de lystigste Viser, til stor Fornøielse for Naboer og Gadedrenge, som havde samlet sig udenfor Stedet. Af og til standsede han i Sangen, saae op paa Værten og sagde, at det kunde ikke nytte, han spurgte om hans Herre var kommen til sine mange Penge paa en ærlig Maade, for han svarede ham ikke. Da det endelig blev silde ud paa Aftenen mindede Værten ham om, at Klokken var mange, nu blev han vist snart nødt til at lukke sin Dør og at det vist var bedst, de nu reiste til Boarp. Tjeneren stod da op, hjalp Værten med

at tælle de mange Kridtstreger paa Døren og betalte dem til Punkt og Prikke. Derefter forsøgte han at stige tilhest, men det lod sig ikke gjøre, han faldt af igjen. Efter nogle forgæves Forsøg bestemte han sig endelig til at tage en Vogn, bandt sin og Veiviserens Hest fast til den og lod sig hjælpe op af de Omkringstaaende. Just som de skulde kjøre, standsede han Kudsken, vendte sig om mod Tilskuerne og forsikrede dem, at det ikke nyttede de spurgte om hans Herre Greve Cronhjelm var kommen til sine mange Penge paa en ærlig Maade, for han sagde det ikke. Derefter slog han Armene om Veiviserens Skulder, saa kjørte de, begge syngende og jublende ud af Byen for at melde Baronessen, at hendes Fader laa for Døden.

Lidt før Morgengry kom de til Boarp. Da var Tjeneren blidt indslumret og laa udstrakt paa Halmen bag i Vognen, Veiviseren havde bredet et Hestedækken over ham, og vakte ham idet han drog det af. Solen var endnu ikke kommen frem paa Himlen da de kjørte ned til Boarp. Alt sov i Nærheden, ovre fra de fjerne Skove lød af og til et langtrukkent, klagende Hyl, det var Bærgen eller Ulven, som søgte tilbage til Tykningen efter sin natlige Jagt, for ogsaa at sove. Kun fra en høi, sort Skorsteen, som ragede op over Træerne omkring Boarp, steg en mørk Røg iveiret, og beviste, at man allerede var i Virksomhed der. Da Vognen

kjørte ind i Gaarden kom en ældre Kone frem i Brænderidøren. Hun bar et Klæde om sit Hoved, et blaaternet Forklæde over sin Dragt og opkiltrede Ærmer, som viste to hvide Arme. Det var Fru Baronesse Ankarstjerne, som forrettede sin daglige Gjerning inde i Brænderiet. Da hun hørte Tidenden om Faderens Sygdom, som Tjeneren skildrede med de meest nøiagtige Enkeltheder, stod hun lidt og betænkte sig, derpaa strøg hun sine Kjoleærmer ned, kaldte Gaardens Tjenestetyende sammen, gav enhver af dem de nødvendige Befalinger, gik derefter ind og skiftede Dragt. En halv Time senere sad hun paa Vognen, som havde bragt Tjeneren og hans Budskab, og kjørte ad Veien til Flodstad. Det var en bestemt og snarraadig Dame, denne Baronesse, hun vidste hvad hun vilde og forstod at handle efter Omstændighederne.

Paa denne Reise havde Tjeneren Plads hos Kudsken. Baronessen sad bag i Vognen, et Halmknippe med et Dækken over var hendes Agestol. Bondevognen de kjørte paa var kun tarvelig, Hestene ikke bedre. Hvergang de kom til en Banke, sprang Kudsken af og gik ved Siden af Kjøretøiet, smækkende med Munden eller udstødende nogle kraftige Eder, hvad han nu troede der meest kunde opmuntre de pustende, skindmagre Dyr; naar Banken var meget steil, stod baade Tjeneren og Kudsken af og hjalp med at skyde bag paa. Under-

tiden hændtes det ogsaa, at der gik Noget istykker enten ved Vognen eller ved Seletøiet, men det var man vant til og hjalp sig som man kunde bedst med et Stykke Reb eller en liden Snor. Saa gik det videre. Af og til vendte Tjeneren sig om til den naadige Frue, der sad bleg og taus i Sædet, fordybet i sine egne Betragtninger, han forsikrede hende, at han var en tro og nidkjær Tjener, der havde reist Nat og Dag, hele den lange Vei uden at give sig Tid til at nyde enten Vaadt eller Tørt, saa ivrig var han i at opfylde sit Ærinde. Baronessen lod til at modtage hans Forsikringer med stor Opmærksomhed, dog syntes han ikke rigtigt om, at hun betragtede ham saa vist med sine store, mørke Øine, og vedblev at tie stille til Alt hvad han sagde.

Saaledes fortsatte de Reisen fra By til By, uden andet Ophold end det Befordringen med Skydsvognene gjorde nødvendigt. Paa et af de sidste Steder indlod Baronessen sig endelig i Samtale med Tjeneren, som nu havde udtømt hele sin Veltalenhed og ikke mere vidste hvad han skulde forsikre hende om. Anledningen var denne:

Baron Claes Ankarstjerne efterlod sig, som fortalt, en Datter, Maria Cornelia. Sexten Aar efter hans Død var Barnet blevet en voxen Pige, frisk, henrivende deilig, den unge Moders udtrykte Billede. Hun havde

tilbragt hele sin Tid paa Boarp, og var der bleven opdraget saa godt som deres indskrænkede Kaar tillod. Sidste Efteraar sendte Baronessens Fader Bud og Brev efter hende, at hun skulde komme og besøge ham paa Flodstad. Maria Cornelia reiste i September, tarvelig udstyret med Moderens omsyede Klæder, Rester af fordums Herlighed, medens der endnu var Tanke om Baronens Rigdomme og store Godser. Med Brevposten gik det dengang omtrent som med Skydsvæsenet, begge lod noget tilbage at ønske. Baronesse Ankarstjerne havde længe ikke hørt Noget fra sit Barn, det var om hende hun endelig indlod sig i Samtale med Tjeneren. Han vidste Besked om Alt; hjemme hos den gamle Greve forrettede han vexelvis Tjeneste som Skytte, Stafet, Gartner, ligesom det meest gjordes nødig. Han kjendte saa godt den unge Baronesse, hun var saa venlig, saa nedladende mod Alle, hele Huset forgudede hende, hun gik og sang og tralallede den hele Dag, og spillede Kort med den gamle Greve, og red til Vesteraasen naar det var godt Veir. Tidt kom hun ogsaa ned i Borgstuen og saae til Folkene; naar hun syntes at Huusholdersken, den gamle Fru Martha fra Sandvigen havde bredet for tyndt Smør paa deres Brød, fik hun hende til at give dem det bedre. Fru Martha meente, at tyndt Smør paa Brødet var godt nok til dem; men Baronessen sagde: Lidt

Oft eller en lille Fisk til kan heller ikke skade, og saa gik det som hun vilde. Den Fru Martha fra Sandvigen var ellers en Jesabel, hvis Lige vist ikke fandtes i det hele Rige, altid gik hun og raslede med sit Nøgleknippe og brummede saa lang Dagen var, altid skulde der knibes og spares, hver Skilling hun gav ud vendte hun først to Gange i Haanden, men det lo den gamle Greve jo af, for hvad hun tog fra Folkene gik i hans Lomme. Selv undte hun sig heller ikke Noget, hun kunde næsten leve af at see Andre spise. Med Herskabet huserede hun som med Folkene, havde hun først sagt ja, nyttede det ikke at Greven sagde nei. Han prøvede det heller aldrig. Der var kun Een som ikke bøiede sig for hende, det var Hr. Valter Ramel, den unge Løitnant i Livgarden, som kom saa hyppigt til Flodstad i den sidste Tid, i Selskab med den Yngste af Grevens Sønner. Han kunde faae Fru Martha til hvad han vilde, hun havde været hans Amme før hun kom til Grevens, sagde Nogle, hun havde siddet og solgt saltede Fisk i Gøtheborg, fortalte Andre. Hvergang hun saae paa Hr. Ramel saa smilede hendes steenhaarde Ansigt, for ham var der Ingenting for godt. Der var Een til, som smilede naar Løitnanten kom ridende, det var den unge Baronesse. Derfor syntes Fru Martha saa godt om hende, og de Tre holdt altid sammen. Først kom Hr. Valter Ramel eengang

om Ugen, det var fra Løverdag Aften til Mandag Morgen, saa kom han om Onsdagen med, tilsidst kom han næsten hveranden Dag, og altid havde han noget Skramleri i sin Vadsæk, som ikke kunde taale at trykkes, saa en tosset Blomst i en stiv Papirstut, saa en Æske til Garnvindseler, saa en smækker Ridepidsk af lysegult Skind, den kunde fløite naar man pustede i den tykke Ende. Alt dette skulde den unge Baronesse have. Hun stod oppe i Taarnvinduet og speidede langt ud over Egnen, og klappede i sine smaa, hvide Hænder, naar der kom en Rytter i blaa Kappe med hvide Snorer, nede paa Veien.

Dette fortalte Tjeneren, da han først havde faaet Leilighed til at yttre sig. Det var saa behageligt at tale med Baronessen, hun afbrød ham ikke, og syntes at lytte til Alt hvad han sagde med et velvilligt Smil og den dybeste Opmærksomhed. Først fra det Øieblik han begyndte at fortælle om den unge Garderløitnant forandredes hendes Mine, hendes Bryn rynkede sig, hun blev blegere, hun afbrød ham pludselig med Spørgsmaal om hvad Greven sagde til dette. Tjeneren betragtede hende stift og betænksomt, før han svarede, at Naadigfruen gjerne maatte spørge ham om Alt, hvad hun vilde vide Besked om, men hvad hans Herre, Greven angik, saa fortalte han Intet. Han var en tro og skikkelig Tjener og Gjæstgiveren i Engelholm

havde forleden Aften pinet og plaget ham for at faae ham til at sige, om hans Naade Greven var kommen til sine mange Penge paa en ærlig Maade, men han lagde Haanden paa sin Mund og svarede, at han vidste det ikke.

„Kjør til!“ raabte Baronessen til Skydsbonden, „saa stærkt som dine Heste kunne løbe.“

Bonden meente det var en farlig Sag at kjøre hurtig paa en daarlig Vei, hans Vogn var kun skrøbelig og Hestene havde langt at gaa. Baronessen lovede at betale det Dobbelte af hvad der tilkom ham. Det hjalp, fra nu af gik Reisen mere hurtig end før, men fra nu af indlod den naadige Frue sig ogsaa mindre med den skikkelige Tjener.

Det var henimod Aften, da de nærmede sig Flodstad. Baronessen kjendte denne Egn fra sin Barndom, og dog forekom Alt hende saa fremmed. Bakker og Dale vare de samme, Aaen bugtede sig som før mellem Stenene, men hun savnede de store Skove, de mægtige Fyrre- og Egetræer, som før havde prydet denne Egn. Hele Strækninger laa nedhuggede og Stammerne opstablede langs med Veien, Bunker af forraadnede Grene og Toppe laa adspredte overalt, mellem de nøgne Stubbe skød hist og her en Enebærbusk, eller en tyndstammet Birk iveiret, det var Alt hvad der var blevet tilbage. Tjeneren havde længe lagt Mærke til hendes

Forbauselse over Ødet og Tilintetgjørelsen som omgav hende, omsider begyndte han at forklare at Naadigherren havde tilbragt de sidste Aar med at lade alle sine Skove hugge ned for Fode, og siden solgt Stammerne. Det fandt han meget fornuftigt: medens Træerne stode og groede og gjorde Blæst vare de ingen Nytte til, men da de vare fældede kom der mange Penge ind for dem ved Auctionen, det holdt Naadigherren af. Tilsidst gik det dog noget broget til ved den Skovhugst, for da det var forbi med Grevens egne Træer, huggede vi rask væk paa Naboens. Det gik godt i den første Uge og det gik godt i den næste, det var ret en Fornøielse at see, som det ene Træ drattede ned efter det andet, men saa kom Eieren til og forlangte Erstatning for al den Skade vi havde tilføiet ham. Det lo nok vor naadige Herre af og paastod, at der var Ingen som rigtig vidste hvor Skjellet gik, for det stod ikke paa Kortet. Da saa Naboen vilde føre sin Sag for Dommer og Øvrighed, red Naadigherren hjem til hans Gaard og sagde, at hvis han understod sig at bringe Klagen videre, skulde han spille med ham saalænge til han ikke beholdt et Haar paa sit Hoved. Derover blev Manden bange og saa taug han stille.

Baronessen saae hen paa Bøndergaardene de kom forbi, Alt omkring dem bar Spor af Forfald og Ar-

mod, Markerne vare slet dyrkede, Trægærderne, som i Skaane dannes af spaltede Fyrrestager, nedfaldne. Beboerne selv saae sørgmodige og lidende ud. Tjeneren forklarede, at Bønderne maatte forrette strengt Arbeide oppe paa Gaarden, Raadigherren pleiede desuden i de sidste Aar at lægge lidt til deres Afgifter hver Termin. De klagede og jamrede og sagde, at de kunde ikke udrede de mange Skatter, men saa fik de Fogden paa Halsen, han pantede dem, for Raadigherren vilde have sine Penge.

Baronessen skyndede paa Kudsken, Vognen kjørte stedse hurtigere. Hestene stønnede. Da de naaede Dyrehaven foran Herregaarden, gik den ene Axe istykker. Det begyndte at mørknes, men der var kun et kort Stykke Vei tilbage, Baronessen lod Tjeneren blive ved Vognen, selv gik hun ad Fodstien, som førte igjennem Skoven op til Herregaarden.

Deroppe sad paa samme Tid tre Personer i en af de store Vinduesfordybninger i Dagligværelset. Den Ene var en ung Pige i en sort og noget falmet Silkekjole, den Anden en gammel Kone, høi, mager, med en kroget Næse, om Hovedet en tætsluttende Kappe, udenfor hvilken to store Bukler af et tykt, lysegraat Haar faldt ned i Panden. Det var hende Tjeneren havde omtalt som Fru Martha fra Sandvigen. Den unge Pige ved hendes Side var Baronesse Maria

Cornelia. Den Tredie var Hr. Valter Ramel, Løitnant i Livgarden, en ung Mand med et mildt og godmodigt Ansigt, et fiint Overskæg og et udmærket lysebrunt, krøllet Haar. Cornelia havde lagt sit Hoved paa Fru Marthas Skulder, hendes ene Haand hvilede i Huusholderskens, den anden holdt Valter bedækket af begge sine, medens han talede til hende. Deres Underholdning blev ført i et dæmpet Sprog, thi Døren til det næste Værelse stod aaben, derinde laa den gamle Grev Cronhjelm, en ligbleg, udtæret Skikkelse, syg og stønnende, i en høi Seng, med store, røde Gardiner om. Hans yngste Søn sad og vaagede ved Hovedgærdet. Aftensolen skinnede ind ad Vinduet, dens Skær faldt hen over den unge Baronesses bløde og yndige Træk, og laante hendes mørke Øine forøget Glands, medens hun ufravendt saae hen paa Valter, og smilede til det han sagde. Der laa saamegen Lykke og Tillid i disse store og talende Øine, saamegen dyb og inderlig Hengivenhed, og dette Udtryk mistede de aldrig siden. Han talte om Fremtiden, det var Billeder fulde af Skjønhed og Fred, han kaldte frem for de to Lyttende, og det Milde i hans Røst og det Trohjertige i hans blaa Øine lovede endnu mere end hans Læber. Fru Martha sad og rokkede frem og tilbage med Hovedet, det var saa hendes Vane, dertil nynnede hun naar hun gik, to eller tre Toner, ganske sagte,

bestandig de samme. Alderen havde endnu ikke mærket hendes Træk med Affældighed, det var et bestemt, villiefast Aasyn, noget strengt ved de to dybe Folder over Øinene, noget barskt i den sammenknebne Mund, det vidnede om Prøvelser, om Skuffelser, men fremfor alt om Kraft til at bære disse. Ogsaa hun smilede til det Valter fortalte, men det var som om det kostede hende Møie at faae dette Udtryk frem, det var den Ældres Smil, mindre tillidsfuldt, mere tvivlende.

„Men hvad vil Moder sige til dette?“ udbrød endelig Maria Cornelia, „hun som Intet aner, som er saa streng, og som vanskelig vil kunne forstaa mig?“

„Hun vil sige det Samme som Fru Martha,“ svarede Ramel, med Overbevisningens fulde Styrke, „Fru Baronessen vil smile til vor Pagt, og ønske, den maa blive os til Velsignelse.“

„Nei! det vil hun aldrig,“ svarede en kold og bestemt Røst fra den modsatte Side af Værelset, og de saae en Dame staaende i den aabne Dør, hvorfra hun ubemærket havde været Vidne til Alt hvad de talede.

„Hvem er det, som her paakalder mit Navn?“ vedblev hun og traadte frem i Stuen med hævet Hoved, streng og majestætisk, „tal! jeg befaler det. Jeg er Baronesse Ankarstjerne. Hvad er det for et Sprog, man vover at føre til min Datter?“

Maria Cornelia udstødte et dæmpet Skrig og ka-

stede sig for Baronessens Fødder. Løitnant Ramel stod op med et dybt og ærbødigt Buk og fremførte stammende nogle Ord, som Ingen kunde forstaa, Stemmen svigtede ham. Fru Martha fra Sandvigen havde ogsaa reist sig, hun stod ligeoverfor Baronessen, og betragtede hende fast og gjennemtrængende idet hun sagde:

„Naadige Frue! derinde i Værelset næstved ligger deres Fader for Døden. Han har kaldt paa Dem den hele Eftermiddag. Vi skal tale om det Andet imorgen.“

„Der er Intet at tale om imorgen,“ svarede Baronessen, „hverken med Eder eller med Herren der. Kom Barn! før mig ind til min Fader.“ Og uden at værdige Huusholdersken eller Løitnant Ramel et Blik mere, tog hun Datteren ved Haanden og gik ind i Sygeværelset.

Der var blevet sendt Bud efter en Læge til. Han kom lidt efter. Da han havde undersøgt den Syge, trak han paa Skulderen og hviskede nogle Ord til den unge Greve, før han satte sig hen i en Krog til den anden Læge. Deres Kunst forslog Intet mod den Magt som bankede paa Døren, det var Døden med sin Stævning. Natten kom, Grev Cronhjelm laa og trak i Sengelagenet og dreiede sine magre Hænder om hinanden. Da Baronessen traadte ind til ham, havde

han strax gjenkjendt hende. Han reiste sig iveiret, rakte hende Haanden og udbrød sløvt og ligegyldigt: „Naa er Du der, Du!“ hvorpaa han faldt tilbage igjen og syntes ikke mere at tænke paa hende. Lysene brændte bag to store Skjerme. Baronessen sad ved Sengen, hendes Blik gled omkring i dette Værelse, som hun ikke havde seet siden sin Barndom. Alt røbede Uorden og Forfald derinde. Gamle Lædertapeter, som engang havde været bemalede med Blomster og forgyldte Snirkler, hang iturevne ned fra deres Rammer, Vinduesruderne vare sprukne, og sammenhæftede med paaklinede Papirsstrimler, tørrede Bundter Frøstængler af Haveurter hang omkring paa Væggene mellem Klædningsstykker og støvede Jagtredskaber. Der var mørkt og øde i dette Værelse, og den gamle Himmelseng med dens røde, falmede Gardiner, Spindelvæv i Krogene og hist og her afrevne Fryndser, gjorde ikke Billedet mere hyggeligt. I en Krog stod et stort Stueuhr i en mørk Trækasse med en udstoppet Fugl over, Perpendiklens eensformige Slag var den eneste Lyd som afbrød Stilheden.

Lidt efter Midnat blev den gamle Greve svagere, en paafaldende Uro syntes paa samme Tid at gribe ham, han reiste sig iveiret, saae sig om, hviskede nogle Ord og sank atter tilbage. Dette gjentog sig flere Gange, endelig udbrød han:

„Gustav og Regina! hvor ere I? Jeg vil tale med Jer, lad os være alene."

De to Læger gik. Greven fulgte dem med Øinene og lyttede til de havde lukket Døren. Derpaa laa han lidt stille og syntes at betænke sig. En frygtelig Blegbed traadte lidt efter lidt stærkere frem i hans Ansigt, men dette Ansigt smilede dog idet han hviskede:

„Kom hen til mig, lidt nærmere endnu, det bliver saa mørkt herinde. Jeg er en rig Mand, Børn! — Jeg har sparet mange Penge sammen, — flere end I tro. — Du skal ikke længer være fattig, stakkels Regina! — Jeg har vel forvaret alle disse Penge, — ogsaa mine Obligationer, — Ingen veed hvor, — kom nærmere, saa skal jeg hviske det til Jer. — Jeg har gjemt dem nede under — Gud naade mig arme Synder! —"

Greven havde udtalt disse Ord med en svag, næsten uforstaaelig Røst; idet Sønnen og Datteren lyttende bøiede sig nærmere over mod Sengen, udstødte han et dybt Suk, greb for sig i Luften med begge Hænder, hans Læber vedblede at bevæge sig, men intet Ord kom over dem, en glasagtig Hinde syntes at glide henover hans Øine, han faldt tilbage paa Puden og døde.

Tre Dage efter bankede Fru Martha om Morgenen paa Baronessens Dør og traadte ind til hende.

Hun havde til dette Besøg fæstet et sort Baand om sin Lærredskappe, et lignende Baand med et Ravhjerte i, om Halsen, og et tredie endnu bredere nedenom det hvide Forklæde; iøvrigt var hun klædt i en mørk Kjole og bar sit graa Haar lidt mere tilsyne end sædvanligt, saa at det nu dannede to tykke, fremspringende Bukler midt i Panden. Fru Martha neiede dybt da hun kom indenfor Døren, rømmede sig og sagde:

„Jeg har Noget at tale med Fru Baronessen om, og beder Dem undskylde, at jeg kommer saa tidligt.“ Efter disse Ord satte hun sig ned i en Lænestol foran Bordet. Baronesse Ankarstjerne sad i Sofaen; da hun saae Huusholdersken tage Plads, reiste hun sig og gik frem paa Gulvet. Den gamle Kone misforstod denne Bevægelse og vilde ogsaa staa op, men Baronessen gjorde et Tegn med Haanden og sagde:

„Bliv kun siddende, hvis I foretrækker det. Jeg bød Eder ingen Stol, fordi jeg er vant til at et Tyende taler staaende til mig.“

„Jeg har maattet staa og gaa saalænge i Eders Faders Tjeneste, at jeg tilsidst er bleven træt deraf,“ svarede Fru Martha.

„Jeg haaber, at Grev Cronhjelm har betalt Eder derfor,“ sagde Baronessen.

„Til næste Fardag bliver det fjorten Aar siden han betalte mig sidst,“ sagde Fru Martha, „men jeg

har ikke forlangt min Løn af ham, og kommer heller ikke herop for at kræve den idag."

„Tal! hvad har I at sige mig?"

„Det er om det Eders Naade forleden Aften blev Vidne til mellem den unge Baronesse og Løitnant Ramel. Ja vist! De har ikke baaret dem rigtigt ad, jeg har sagt det. Tag hinanden i Haand, bad jeg dem, gaa strax hen til Fru Baronessen, fortæl at I holde af hinanden i Tugt og Ære, og bed om hendes Velsignelse, saadan skulde det være; men hvor er der Lidenskab, naadige Frue! som altid gik i Skole hos Klogskab, eller Ungdom, som ikke tog feil? Lad os dømme dem skaansomt. Løitnant Ramel er nu reist sin Vei. Han turde ikke vove at frembære sit Hjertes Bøn for Eder i disse Dage, han fandt det ikke passende. Jeg kommer i hans Sted, for at bede om Tilgivelse for dem, og for at fortælle Eder Alt."

„Jeg veed allerede Alt hvad jeg ønsker at vide," svarede Baronessen, „og jeg skal drage Omsorg for, at min Datter i dette Punkt ikke oftere har min Tilgivelse nødig."

„Eders Naade har altsaa isinde at skille dem ad?" yttrede Fru Martha ængstelig.

Baronessen taug et Øieblik, medens hun smilede, og betragtede Huusholdersken fra Hoved til Fod med

ubeskrivelig Spot. — „Hvem er denne Hr. Løitnant Ramel?“ spurgte hun.

„En hæderlig Krigsmands Søn. Hans Fader fulgte med salig Kongen paa alle hans Tog og sloges for ham og for sit Land, til de gravede ham ned paa Valpladsen. Hans Moder — veed jeg Intet om.“

„Hans Moder var formodenlig en høist agtværdig Borgerkone, som solgte saltet Fisk eller saadan Noget, paa Gaderne i Gøtheborg,“ svarede Baronessen. „Jeg tvivler ikke om denne Herres hæderlige Stand, han er blot ikke Den, jeg vilde foretrække til Gemal for min Datter.“

„Han holder dog saa inderligt af hende.“

„Det troer jeg, siden I siger det, jeg finder selv, at Baronessen har nogle indtagende Egenskaber. Hun er smuk, hun er af god Byrd, og hun vil nu efter Grevens Død blive et af de rigeste Partier i Sverrig. Ikkesandt! denne sidste Omstændighed har maaskee ogsaa nogen Betydning i en Beilers Øine?“

„Jeg veed det ikke,“ svarede den gamle Kone, „men Eders Naade taler maaskee af Erfaring?“

„Det vilde være at spilde eders Tid, hvis jeg indlod mig paa noget Skriftemaal over dette Punkt, Fru Martha kan blot være overbevist om, at jeg forstaaer at benytte mine Erfaringers Frugt. Lad dermed denne Samtale være endt. Saavidt jeg veed, er eders

Plads nede i Kjøkkenet, i Kjælderen, i Fadeburet, ikke her. Jeg sætter megen Pris paa eders Dygtighed som Huusholderske, men har derimod nogen Betænkning ved at benytte Eder som Fortrolig, som Raadgiver."

Fru Martha var bleven siddende ved Bordet under denne pinlige Samtale. Aarerne svulmede i hendes Pande, hendes Læber dirrede og skælvede som i Krampe til alle disse Ydmygelser, men hun betvang sig og taug. Hun havde taget en lille Sax som laa foran hende, og dreiede den frem og tilbage i Haanden, medens hun sænkede sit Hoved for det skarpe og skaanselsløse Blik der mødte hende. Da Baronessen talte om Barnets Moder, ridsede hun med Spidsen af Saxen en dyb Streg ind i Bordpladen, da hun antydede Beilerens Lyst til den rige Arving, ridsede hun atter en Streg.

„Hvad gjør I der," spurgte Baronessen.

„Det skal jeg sige Jer," svarede Huusholdersken. Eders Naade har idag sagt mig alt det Bittre og Krænkende I vidste. Jeg har skrevet det op, for at vi Begge kunne huske det. Nu gaaer jeg min Vei, som I forlanger, mærk Jer blot disse to Streger, Fru Baronesse, der vil komme den Dag, hvor alle eders Taarer ikke forslaa til at slette dem ud, skjøndt I gjerne vilde det."

„Hvis I ønsker, at jeg skal forstaa hvad I me-

ner, maa I forklare Jer lidt tydeligere," sagde Fru Ankarstjerne.

„Jeg mener, at I vil leve den Dag, hvor Folk finder den rige Arving fattig til en Beiler som Løitnant Ramel, og en anden Dag, hvor I har Raad nødig af den agtværdige Borgerkone, som sad og solgte saltet Fisk og saadan Noget paa Gaderne i Gøtheborg, tænk saa paa disse to Streger." Dermed kastede Fru Martha fra Sandvigen Saxen hen ad Bordet, neiede dybt for Baronessen og gik ud af Stuen.

Nogle Dage senere blev Grev Cronhjelm begravet med al den Pomp og Pragt som tilkom en fornem Adelsmand, en forhenværende Rigsraad, med faa Ord en rig Mand. Ligkisten var betrukken med sort Fløil, forsynet med Sølvprydelser og næsten skjult af Krandse, et umaadeligt Følge fulgte med fra Gaarden til Kirken. Det gik her som ved saamange Stores Jordefærd, Overflod af Alt, kun Mangel paa Taarer. Greven havde aldrig forstaaet at skabe sig Hengivenhed i Nogens Hjerte, ikke engang i sine egne Børns. Ingen sørgede, Ingen savnede ham. Dagen efter var hele Familien samlet paa Flodstad. Grevens Gjemmer bleve aabnede, hans Skatte skulde deles. Da indtraf det mærkværdige Tilfælde, at Kister og Skabe vare tomme, der fandtes Intet. Under den Dødes Hovedpude havde der ligget en stor, rusten Nøgle, Ingen vidste hvortil

den hørte. I Skufferne laa der nogle gamle Spænder og Knapper og i en jernbeslagen Kiste, mellem en Mængde betalte Regninger, en stor Kalveskinds Pung, fyldt med Kobberskillinger fra Karl den Tolvtes Tid. Det var Alt. I Begyndelsen smilede Arvingerne hertil, man antog det Hele for en Spøg, Alverden vidste jo, at Greven var uhyre rig, men der gik Dage bort under denne frugtesløse Søgen, og Spøgen blev tilsidst Alvor. Folkene paa Gaarden fortalte, at der løb en hemmelig Gang fra Grevens Værelse ned til Kjælderen, det var dernede han gjemte sine Penge, Gangen fandtes, ogsaa Kjælderen, men den var tom. Man saae sig tilsidst nødt til at udspørge Tyendet. Enhver vidste Sit at fortælle, En berettede, at salig Greven altid lod sine Penge vexle om i Guldmønt, en Anden føiede til, at Herren saae strengt paa, at de gik tidligt tilsengs, at han skjændte, naar de brændte for længe Lys om Aftenen, det var fordi han helst vilde være ene. Listede sig saa Nogen op til Salen, kunde de tydeligt høre, at han sad derinde og talte og talte, og Pengene klingrede, og det kunde undertiden vare ved til den lyse Morgen.

Fru Martha blev ogsaa forhørt, hun fremstillede sig i sin sorte Kjole, med en tætsluttende Kappe over det graa Haar og et stort, raslende Nøgleknippe ved Siden. Hendes alvorlige og strenge Ansigt var endnu

mere barskt end sædvanligt, medens hun saae sig om i denne fornemme Kreds af Herrer og Damer, som alle sendte hende deres Smil og venligste Blikke. Baronesse Ankarstjerne stod op og vilde byde hende en Stol, men Fru Martha gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden og sagde:

„Lad det kun være. Deres Tyende pleier jo at tale staaende til Dem, naadige Frue, var det ikke saa?“

Den tilstedeværende Øvrighedsperson udviklede nu med hele det høitidelige Alvor Sagen krævede, hvorfor man havde kaldt Fru Martha op, — det vidste hun nu forresten ret godt iforveien, — han udspurgte hende og afæskede hende de Oplysninger, hun var istand til at give. Fru Martha lod ham tale tilende uden ringeste Afbrydelse, hendes alvorlige og strenge Øine hvilede imedens paa Baronessen. Da Manden taug og Forventningen stod præget i Alles Miner, foer der et eget spottende Smil over den Gamles Aasyn, hun rystede paa Hovedet og sagde:

„Min Plads er nede i Kjøkkenet, ikke i Salen, jeg har været Hr. Grevens Huusholderske, men ikke hans Raadgiver, jeg veed af Intet.“ Efter disse Ord neiede Fru Martha dybt og ærbødigt for hele Selskabet og gik igjen.

„Har I ogsaa sagt os Alt hvad I vidste?“ spurgte

Baronessen om Aftenen, da Huusholdersken kom op i et Ærinde til hende.

„Ja, naadige Frue," svarede Martha. „De Andre har jeg sagt Alt, hvad der vedkom dem, Eder har jeg endnu Noget at fortælle."

„Hvad er det?" udbrød Baronessen ivrigt.

„Deres Naade kan fra idag af gjerne slette den ene af de to Streger ud derhenne, nu er der kun een tilbage at huske paa."

Der blev nu søgt og atter søgt, men uden ringeste Nytte, Pengene vare forsvundne, de kom aldrig for Dagens Lys senere, der var heller ingen Laas paa hele Gaarden, hvortil den gamle, rustne Nøgle kunde passe.

En Dag fandt Arvingerne i en Bordskuffe en Tegnebog, hvori nogle skrevne Bemærkninger tydede paa, at Greven til forskjellige Tider havde indsat store Capitaler i den svenske Bank, og at han, for selv at blive ukjendt, havde ladet disse indskrive under det fingerede Navn, Lars Lunta. Det var endelig et Spor, man fulgte det, henvendte sig til Banken og udbad sig nøiere Oplysning. Sagen havde sin Rigtighed, Pengene vare indbetalte, de kunde ogsaa hæves igjen, saasnart man tilveiebragte „Depositionsdocumentet," som det hedder i Handelssproget. Nu blev der da atter søgt, dennegang var der intet Rum saa lidet, intet Gjemme

saa ringe, at det jo kunde skjule det vigtige Papir, men det gik med Documentet som med de rede Penge, det var forsvundet. Ingen kunde give ringeste Besked om det.

Saaledes forløb en Maaned, nu skulde Grevens Efterladenskaber stilles til Auction, Alt var opskrevet, gjennemsøgt paany, med det tidligere Uheld. To Dage før Auctionen kom der en Rytter i en blaa Kappe med hvide Snorer om ridende ind paa Gaarden. Maria Cornelia stod ved Vinduet og støttede Hovedet mod Karmen, hendes Øine vare fugtige af Taarer, medens hun skrev et Navn i Duggen paa Ruden og sendte sin lønligste Tanke ud over Bjerge og Dale til Den der bar Navnet. Baronessen sad ved Bordet, hun stirrede ned paa de to Streger og syntes hensunken i et dybt Grubleri. Da Maria Cornelia fik Øie paa Rytteren, forklarede et straalende Smil hendes Ansigt; da han red ind i Gaarden raabte hun, glemmende Alt:

„Der er han!“

„Hvem?“ spurgte Baronessen forundret.

Maria Cornelia søgte at gjøre sin Feil god igjen. „Der kommer en Herre ridende,“ sagde hun.

Baronessen gik hen til Vinduet. Rytteren steg af Hesten, han saae op; da hans Blik mødte Maria Cornelias blege og yndige Ansigt, smilede han og hilste.

„Det er formodenlig mig, den Fremmede ønsker

at tale med," yttrede Baronessen koldt. „Gaa op paa dit Værelse."

„O, Moder! Moder!" sagde den unge Pige og slog begge sine Arme om Baronessens Hals, „vær mild, vær skaansom, det er mit Livs allerbedste Lykke, Du nu skal fælde Dommen over."

„Troer Du det gjælder saameget?" sagde Baronessen med den samme Kulde som tidligere, og hun kyssede sit grædende Barn paa Panden og bad hende gaa op paa sit Værelse.

Den unge Baronesse forlod Stuen, men hun gik ikke op paa sit Værelse. Udenfor Døren standsede hun, knælede ned og strakte sine Arme iveiret, medens hun hviskede nogle Ord, sagte og inderligt, Ord som kun Gud og hun hørte. Derefter stod hun op, og bøiede sig over mod Døren, saa tæt som hun kunde komme og lyttede med bankende Bryst og spændt Forventning efter den dæmpede Samtale hun opfangede inde fra Moderens Værelse.

Rytteren var Valter Ramel. Da han kom ind til Baronessen standsede han et Øieblik ved Døren og drog sit Veir med Møie. Hun lagde ved det første Blik Mærke til hans Usikkerhed og Forvirring; der laa et Udtryk i hans Øine saa sørgmodigt og bønligt, og hans bløde og skjælvende Røst syntes ligesom at opfordre hende til at komme ham tilhjælp.

„Jeg er Valter Ramel," sagde han, „det er mig, som fortørnede Dem den første Gang vi mødtes. Jeg kommer for at spørge, om der sletingen Naade er for mig? O, døm mig ikke efter mine Ord, i dette Øieblik mægter jeg næppe at faae dem frem, jeg udtrykker kun slet det jeg mener. For en Maaned siden flygtede jeg for Dem, det var feigt, ja, men Deres Fader laa for Døden, og for en Maaned siden var Deres Datter desuden den rigeste Arving i Sverig, nu hører jeg, at hun er bleven fattig igjen, det gav mig Mod, saa tænkte jeg, nu er Afgrunden mellem os mindre dyb, nu grønnes mit Haab maaskee. O, naadige Frue!" vedblev han og traadte tæt foran hende og foldede sine Hænder, „naar De blot vidste, hvor jeg holder af hende, og hvor lyksalig og sjæleglad jeg har været, siden denne Følelse greb mig. Ja, De rynker Deres Bryn, jeg seer det nok, men De troer mig dog alligevel, for det jeg skrifter for Dem maa staa at læse i hver en Mine af mit Aasyn, det er umuligt andet. — Kan der ikke være noget Haab for mig? — Siig ikke nei, vend Dem ikke bort, Folk fortælle om Dem, at De selv engang har elsket inderligt, at De har bevaret denne Kjærlighed trofast og friskt gjennem Savn og Fornægtelse; De veed derfor, hvad det er at give sig bort i Sjæl og Sind til en Anden. Giv mig Lov til at holde af Deres Datter, De kan tro, jeg skal blive

Dem en god og kjærlig Søn, hun og jeg skal bære Dem i vort Hjerte over alle Sorger."

Da han havde sagt dette taug han, hans Øine lyste med et Udtryk af Ærlighed og Sandhed, som umuligt kunde misforstaaes. Taarerne løb ned ad hans Kinder.

„Hvem er De, og hvad er De?" spurgte Baronessen.

„Jeg er næsten Ingenting," svarede han og smilede sørgmodigt dertil. „Uden hende vil jeg blive endnu mindre, for jeg vil gaa tilgrunde, — jo jeg vil, — men med hende skal det blive til noget Godt og Stort, jeg skal virke og naae et Maal, De skal faae det at see."

„Var det da ikke tidsnok, at komme med denne besynderlige Bøn, naar De havde naaet dette Maal?" spurgte Baronessen.

„Hvorfor skal det vente, og hvorfor skal hun derude gaa og sørge med mig? — De veed det ikke, men hun holder af mig, som jeg af hende, naar De vredes paa mig og nægter os Deres Samtykke, gaa vi Begge tilgrunde. — Det kan jo ikke være fordi jeg er fattig, at mit Haab er umuligt, siden Deres Broder siger, at De heller ikke er rig; det kan heller ikke være min Slægt, thi den er saa hæderlig som Deres."

„Virkelig?" spurgte Baronessen spottende.

„Min Moder var Deres Mands Søsterdatter."

„Hvad vil det sige?"

„Min Moder var en Frøken Bøje, hun var ogsaa fattig, mistede ved en ulykkelig Hændelse Alt hvad hun eiede og maatte arbeide strengt for at skaffe mig en Stilling i Verden."

„Frøken Bøje!" gjentog Baronessen forbauset, og sank tilbage i dyb Taushed; dette Navn fremkaldte en Hærskare af mørke Erindringer hos hende. Det var for to Frøkener Bøjes Skyld, at hendes Gemal var kommen til Stokholm, da han skulde hæve deres Arv, det var dem, han istedetfor Capitalen sendte det store Familievaaben, aftrykt i et smukt, rødt Laksegl.

„Frøken Bøje," gjentog hun.

„De har vist ikke kjendt dem," sagde Ramel. „De levede stille og uænsede i en Afkrog paa Landet, de skjulte deres tilintetgjorte Haab og deres Armod og søgte ikke Omgang med Nogen, deres Klager bebreidede Ingen, den fik ikke engang Ord."

„Jo, jeg har kjendt dem," svarede Baronessen. „Min Gemal var jo deres Formynder, han havde maaskee nogen Skyld i deres Ulykke."

„Det veed jeg ikke," svarede Ramel og sænkede sit Hoved.

„Jo vist! De veed det," yttrede Fru Ankarstjerne heftig. „De taler ikke Sandhed."

„Min Moder har idetmindste aldrig nævnet det," sagde han, „og det er nu saa længe siden, at det er glemt."

„Hvorfor slaaer De Deres Øine ned til Jorden, Hr. Valter Ramel! — See op! og svar mig: Er Fru Martha fra Sandvigen en Frøken Bøje?"

Valter Ramel saae ikke op, han nikkede blot med Hovedet og svarede næsten hviskende:

„Ja, Fru Martha er en Frøken Bøje."

Baronessen sad lidt og taug, derpaa reiste hun sig og sagde, kort og hæftigt:

„De har valgt en sær ubeleilig Tid til at komme med Deres Bøn. Indseer De ikke det?"

„Jeg har været her hver eneste Aften udenfor Gaarden," svarede han, „men jeg turde ikke gaa ind. Det skal De dog vide, naadige Frue, at jeg hverken har seet eller talt med Deres Datter fra den Aften De kom og indtil denne Stund, nu kunde jeg ikke holde det ud længer."

„De er et stort Barn!" svarede Baronessen, „alene det kunde være nok til at give mig Frygt for min Datters Fremtid. Jeg vil dog overveie, hvad De har sagt, De skal faae mit Svar før jeg reiser."

„Siig blot et Ord," bad han og knælede ned for hende, „blot et eneste lille Ord, der kan give mig Haab imedens."

„Gaa deres Vei," svarede hun, „det bliver som jeg har sagt."

Den næste Dag gik bort i Travlhed. Baronessen lod sig ikke tilsyne. Hun sad med Haanden under Kinden inde i sit Værelse, og naar Maria Cornelia frygtsom prøvede paa at begynde en Samtale, i Haab om at faae lidt at vide om det der laa hendes Hjerte nærmest, sagde Moderen:

„Lad mig være i Ro, mit Barn! jeg har noget at tænke paa."

Folkene lo og støiede omkring i Værelserne, de flyttede Møbler ned i den store Sal. Der gik Auctionsholderen, en gammel Mand med grønne Briller, og klinede Numere paa alle de Gjenstande, som skulde sælges imorgen. Saaledes endte den Dag.

Henimod Aften kom Baronessen ind i Salen, da Folkene havde forladt den. Hun gjennemsøgte endnu en Gang ethvert Møbel, Gjemme for Gjemme, for at finde Lars Luntas Adkomstbrev, men forgæves. Da sank hun ned i en Stol, skjulte sit Ansigt i Hænderne og brast i en hæftig Graad. Alle hendes Haab vare svundne, alle den sidste Tids lyse og fristende Gøglebilleder henveirede. Hun var igjen den fattige Moder, for hvem Fremtiden ikke havde andet Lys end det, der skinnede ud fra Brænderiet paa Boarp. Hun blev vækket af disse sørgmodige Tanker, idet en Haand lagde

sig paa hendes Skulder. Da hun saae op, mødte hendes Blik Fru Marthas Ansigt, endnu mørkere og mere barskt end nogensinde før.

„Har Eders Naade saa fundet Beviset?" spurgte hun.

„Nei!" svarede Baronessen.

„Hvordan vil det da gaa med den store Arv og med alle de mange Rigdomme, salig Rigsraaden har efterladt sig?"

„Det vil gaa saaledes, at jeg har levet uden dem i tyve Aar, jeg hjælper mig vel paa samme Viis fremdeles. Det er ikke værdt, vi tale mere om den Sag."

Fru Martha taug, hendes Ansigt undergik i dette Øieblik en sælsom Forandring, det røbede Spor af en hæftig Sjælekamp. „Jo, tøv lidt," sagde hun, „der er dog Noget endnu at tale om." Hun gik hen og drog en gammel udpolstret Læneſtol frem paa Gulvet. „Sidst vi To taltes ved, vilde I ikke byde mig en Stol at sidde paa, for det stred imod Respecten. Jeg vil byde Eder en iaften."

„Hvad skal det sige?"

„Det er eders Faders gamle Sovestol, stræk Haanden ind under Betrækket og see hvad I finder."

Baronessen adlød. Hun fandt en fuldskreven Bog og et sammenlagt Stykke Papir, hun aabnede det, udstødte et Raab, et lydeligt, jublende Glædesskrig. — Det var alle Lars Luntas Beviser.

„See saa!" sagde Fru Martha med samme Ro og kolde Udtryk som før: „Nu har vi ikke mere at tale om. Imorgen reiser I eders Vei, jeg reiser min, kun dette stod endnu tilbage: Jeg giver, Andre modtage. Saadan har det altid været før."

Hun vilde gaa, men Baronessen stillede sig iveien for hende.

„Hr. Valter Ramel har været her igaar," sagde hun. „Veed I det, Fru Martha?"

„Ja, og eders Naade har jaget ham bort, som I jog mig bort forleden. Jo, jeg veed det nok."

„Hr. Ramel har nævnet mig hvem han var, hvad han ønskede, leilighedsvis kom han ogsaa til at tale Noget om sin Moder."

„Det skulde han have ladet være med."

„Hvorfor det? han talte som det egnede sig en god og kjærlig Søn, I kjender ham jo nok; Folk som han bære Hjertet paa Læberne. Han betroede mig, at hun havde kæmpet, lidt og savnet for hans Skyld, denne Moder."

„Det gjør vel enhver retskaffen Moder," svarede den gamle Kone.

„Ja, I har Ret, jeg har ogsaa maattet kæmpe og arbeide for mit Barn, disse to Hænder have skaffet hende Føde, da der intet bedre Vilkaar var for os; kan I da undres over, at jeg bliver ved at vaage over

dette Barns Lykke og vægrer mig ved at give hende bort til en usikker og tvivlsom Skjæbne?"

„Hvad vil De mig da?"

„Medens Hr. Valter fortalte om sin Moder, nævnede han Frøkenerne Bøje. Han sagde, at de havde savnet meget og maattet finde sig i meget, siden deres Morbroder berøvede dem alt hvad de eiede. Deres Morbroder var min Huusbond, det veed I vel ogsaa?"

„Det skulde Valter ikke have sagt," yttrede Fru Martha hastigt. „Jeg har aldrig selv talt derom til ham. Det kan I lide paa."

„Det veed jeg," svarede Baronessen, „men det han sagde greb mig derfor ikke mindre, og jeg kom ihu, at det jo egenlig var os, der var Skyld i, at De havde ført denne ulykkelige Tilværelse en halv Levetid, fuld af Nød og Forsagelse."

Fru Martha svarede ikke, hun havde bøiet sig ned og skjult Ansigtet i begge sine Hænder, som hvilte paa Bordet. Baronessen lagde sin Haand paa hendes Skulder. „Det kan I dog ikke nægte," tilføiede hun.

„Lad os ikke tale mere derom," svarede Fru Martha, og da hun hævede sit Hoved, saae Baronessen, at hendes Øine vare vaade. „Hvad Morbroder har forbrudt imod mig og min Søster, have vi forlængesiden tilgivet ham, han var ung og uerfaren dengang."

Baronessen slyngede begge sine Arme om hendes Hals og hviskede:

„Stakkels Martha Bøje! hvad har De ikke maattet lide."

„Ikke saameget endda," svarede den gamle Kone, „ikke saameget, som De troer, for jeg havde en trofast Husbond, og da han døde havde jeg min Dreng. Det var for ham jeg holdt det ud. Ja! jeg har siddet og solgt Fisk paa Gøtheborgs Gader, ligesom I, Fru Baronesse, har maattet arbeide i et Brænderi paa Boarp, det gjælder blot om, at den Sag duer noget, som man virker for. Men hvad er eders Mening med at tale til mig om alt dette?" spurgte hun lidt efter.

„Jeg vil ikke, at Fædrenes Misgjerning skal hjemsøges paa Børnene," svarede Fru Ankarstjerne freidigt og smilende, „derfor rækker jeg Eder min Haand, Fru Martha Ramel, og derfor giver jeg mit Barn til din Søn, som bad om hende."

„Det vil I?" stammede Husholdersken.

„Ja, slet nu kun den anden Streg ud, som De strev forleden, der er intet mere at huske paa, den rige Arving er jo bleven fattig siden."

„Den er slettet ud, Frue! for da I nylig talte om den stakkels Frøken Bøje, dryppede mine Taarer ned paa den. Jeg seer den ikke mere."

Samme Aften sad Valter Ramel ved Maria Cornelias Side inde i Salen. Hvad de To sagde, var ikke stort, det var kun deres Smil og straalende Blikke, der talede. Fru Martha stod ved Vinduet og saae hen paa dem. Nu var hun atter den Gamle, tilsyneladende rolig, kold, Herre over enhver Mine. Det var Baronessen, der afbrød en lang Tids Taushed og sagde:

„Veed Du hvem det er, mit Barn, der har skabt din Lykke, hvem Du kan takke for Alt? — Det er hende der, som hele sit Liv har arbeidet sig træt for Andre, og dulgt sit Navn og sin Stand, ligesom hun dulgte den Uret, hun maatte lide."

„Lad de Døde hvile," sagde den gamle Kone blidt, og trykkede Baronessens Hænder mellem begge sine, og hendes haarde Træk forklaredes til et ophøiet og lykkeligt Smil, medens hendes skjælvende Læber tilføiede:

„Jeg er kun Fru Martha fra Sandvigen."

VII.

Osse Dyres Drenge.

Der red en Aften en gammel Mand hen over den sandede Landevei, som bugtede sig ind mellem Bakker og Sletter, fra Fredericia til Kolding. Rytteren lod til at være fremmed i Egnen; flere Gange, naar han mødte en Bonde, holdt han stille, og raadførte sig med ham om Veien.

Igjennem de dybe Dale søndenfor Erritsø løb dengang en bred Aa; ved Aaen var der bygget en Vandmølle, omgiven af Frugttræer og grønne Enge og et frodigt Skovstykke, der skraanede op mod en Række høie Bakker, som tabte sig inde i Landet. Paa en af disse Bakker laa der en Herregaard, mærket af Tiden, trykket af Ælde og overskygget af nogle gamle Asketræer, som strakte deres nøgne Arme iveiret og forgæves bønfaldt ethvert kommende Foraar om at smykke dem med sit Løv. Vandmøllen tilhørte tidligere Herremanden; Beboerne levede af hans Naade. Nu trængte Støien af de klapprende Hjul op til Gaarden, for at minde Herskabet om hvad det havde mistet. Det var Møllerens Kvæg, der laa og solede sig nede paa de grønne Enge, det var Møllerfolkenes Øxer, som omhuggede Herremandens Skove.

Betragtet i en vis Afstand syntes den gamle Gaard endnu at være Egnens Behersker; dens høie Mure hævede sig over alle Dalens øvrige Huse, dens Udstrækning, dens Tegltag og takkede Gavle bare et vist Overlegenheds og Ærværdigheds Præg, men efterhaanden, som man kom nærmere, forsvandt denne Storhed for de synlige Spor af Affældighed og trykkende Trang, som lod til at ruge over Stedet. En gammel Vindebro førte over en rørbevoxet Grav, og havde i mange Aar ikke været til at drage op. Hullerne i Taget vare udbedrede med Halm og Græstørv, Vinduesruderne manglede hist og her i Blyrammerne og vare blevne erstattede med Papirsstrimler eller smaa Stykker Træ, selv Røgen fra Skorsteenspiben syntes denne Aften at være et Billede af Armod, saa fin og sparsom steg den op i den mørkeblaa Luft. Paa Toppen af Gavlen stod en melancholsk Stork, ovenikjøbet paa det ene Been, og saae ned i Gaarden, medens den ventede paa sin Mage, som gik og fiskede ovre i Mølleengen.

Alle disse Omstændigheder lagde Rytteren Mærke til medens han red op imod Stedet og ind over Broen. Han holdt stille i Gaarden og saae sig om; der kom Ingen tilsyne, kun en mager Lænkehund stak Hovedet ud af det Huus, man havde dannet den i en omvendt Tonde. Den gjøede et Par Gange, og hensank der-

efter igjen i de tause og dybsindige Betragtninger, som Rytterens Komme havde afbrudt.

Efterat den Fremmede havde ventet nogle Øieblikke, og gjort flere forgæves Forsøg paa at tildrage sig Opmærksomhed, steg han af Hesten, bandt den ved Rækværket paa Steentrappen og gik op i Huset.

Han kom først ind i en lang Gang, fra hvis Vægge en Række gamle Portraiter, omgivne af Rivær, Hestetøi og Fiskeredskaber, stirrede ham barskt og fortrædeligt imøde, som om de ærgrede sig over, at en Fremmed skulde see dem i saa slet Selskab. For Enden af Gangen var der en Dør, den Fremmede hørte Stemmer indenfor, gik efter Lyden og bankede paa.

Det Første, der fremstillede sig for ham, var en gammel Kone, som laa paa Gulvet, ifærd med at pakke en Koffert. Ved hendes Side stode to voxne Drenge, som rakte hende de Klædningsstykker, hun lagde ned i Kofferten. Noget tilbage sad en Mand ved et aabent Vindue med Hænderne i Skjødet og saae til. Han var omtrent i samme Alder som Konen.

Værelset, hvori disse fire Personer vare samlede, gjengav et lignende Indtryk af Fattigdom og Trang, som det man modtog udenfor. Nøgne, kalkede Vægge, et tilrøget Bjælkeloft, et falmet Stykke Gardin over Vinduet, en stor og klodset Kamin, hvis nærmeste Omgivelser vare sværtede af Sod og Røg, og i hvis Dyb

en Kjedel kogte over en svag Tørveild: det var det trøstesløse Billede, hvortil kun en mægtig Gyldenlak, der blomstrede henne i Vinduet, dannede en paafaldende Modsætning.

„Tilgiv, at jeg forstyrrer Dem," sagde den Fremmede. „Jeg traf Ingen nede i Gaarden, som kunde mælde mig."

Manden reiste sig, gik ham imøde og bød ham velkommen.

„Velkommen!" gjentog begge Drengene.

„Hvormed kunne vi være Dem til Tjeneste?"

„Jeg har redet en lang Vei idag, min Hest begynder at blive træt, og det vil vare længe, inden jeg naaer til Herberge. Kan jeg faae Lov at blive her i Nat?"

„Det tænker jeg nok, De kan," sagde Manden. „Hvad mener Du, Søster Else?"

Medens den Fremmede talede, havde den gamle Kone reist sig, hun stod og stirrede paa ham med en Mine, der syntes at røbe Gjenkjendelse. Det var imidlertid ikke let at blive klog paa dette blege, skarpttegnede Ansigt med dets dybtliggende Øine, indfaldne Mund og en Mangfoldighed af Rynker, som krydsede hverandre i de forskjelligste Retninger. Der var noget Mørkt og Koldt i hendes hele Skikkelse, et Udtryk af, at hun havde prøvet Meget, lidt Meget og været uden

Styrke, altsaa ogsaa uden Trøst i sine Lidelser. Medens hun vedblev at betragte den Fremmede, straalede hendes Blikke med den forunderlig kolde og stikkende Glands, der er eiendommelig for Høgeslægten. Manden gjentog sit Spørgsmaal, før hun syntes at vaagne, og svarede:

„Plads er her vel nok af, men vor Evne til at tage mod Fremmede er kun ringe, det I vel kan see af Alt herinde.“

„Jeg skal ikke gjøre store Fordringer,“ sagde den Fremmede. „Hvis I blot under mig et Natteleie og min Hest en Favnfuld Hø, vil jeg være meget taknemmelig. Saasnart det gryer ad Morgen, rider jeg min Vei igjen.“

„Lidt kunne vi vel altid byde Jer, saa godt vi selv have det,“ svarede Manden.

„Det gjør mig ondt, at jeg er kommen paa en saa ubeleilig Tid,“ sagde den Fremmede noget efter; „som jeg seer, berede I Jer nok til en Reise.“

„Ja, forsaavidt ere vi nu færdige med vore Forberedelser,“ svarede Manden. „Disse to unge Knegte her skulle imorgen reise over til Kjøbenhavn for at søge deres Lykke.“

„Det er formodentlig Eders Sønner?“

„Nei, det er min salig Broders Sønner.“

„Og han hed Offe Dyre; har I aldrig hørt det

Navn nævne?" udbrød Konen, idet hun stillede sig foran den Fremmede og betragtede ham skarpt og gjennemtrængende.

„Jo, ganske vist. Herr Offe Dyre var en hæderlig Adelsmand, yndet af Kongen og velkjendt overalt i Landet."

„Ja, det var dengang," svarede hun, „men siden —"

Manden lagde sin Haand paa hendes Arm. Derefter vedblev han:

„Vi har en Slægtning i Hans Majestæt Kongens Staldetat, ved hans Hjælp vilde vi see at faae Drengene anbragte derovre."

„Jeg har ogsaa nogle Venner i Kjøbenhavn," sagde den Fremmede. „Hvis I ønsker det, skal det være mig en Fornøielse at give de to unge Mennesker et Anbefalingsbrev med."

„Dyres Drenge trænge ikke til Anbefalingsbrev," sagde Konen. „Jeg har nu sat Brød og Mælk ind til Jer, her i Værelset næstved, og Sengen staaer opredt. For eders Hest er der ogsaa blevet sørget. Vær saa god! træd indenfor."

Med disse Ord aabnede hun Døren til Sideværelset og lod den Fremmede gaa ind. Lidt efter begyndte hun atter sit afbrudte Arbeide, og lagde de sidste Klædningsstykker ned i Kofferten.

„Saavidt kom vi da," sagde Herr Dyre. „Har I nu ogsaa faaet Alting pakket ned?"

„Der er hvad der skal være," svarede hun.

„Og Søster Else har jo taget en lille Opskrift paa, hvad I faaer med. Den maa I gjemme, Drenge! og nøie agte, at Ingenting bliver borte for Ier. Jakob stoler jeg mest paa, han gaaer og tænker og grubler over Alt. Erik er saa forfløien og bryder sig om Ingenting."

Erik var den yngste af de to Drenge. Han havde et fromt og godmodigt Ansigt, smukke, straalende Øine, men syntes altid at trænge til en Støtte i sin Broder. Det var Jakob, han raadspurgte, Jakobs Hjælp han paakaldte, naar det beroede paa at handle.

Jakob var et Hoved høiere end Broderen, lang, tynd, endnu ikke fuldstændigt udviklet. Han var voxet fra sin Trøie, af den Grund stak hans lange Hænder og et godt Stykke af Haandledene udenfor Ærmerne. Det samme Uheld havde han med sine Beenklæder. Hans Ansigt røbede Spor af en bestemt og selvstændig Villie. Han var mere taus end Erik, lo og spøgte sjeldnere og holdt mest af Eensomhed. Det var som om Naturen allerede havde paatrykt hans Sind et Præg af Sørgmodighed; selv i hans Smil laa der undertiden mere Veemod end Glæde.

„Nu ville vi sætte os til at spise," sagde Herr

Dyre. „Det er den sidste Aftensmad, I faae her i Huset for lang Tid. Vorherre lægge sin Velsignelse i det Brød, I siden skulle nyde."

„Det var ogsaa paa Tiden, at han gjorde det," sagde Fru Else, medens hun gik hen og øste Indholdet af Kjedlen op i et stort Leerfad og satte det paa Bordet. Dyre og de to Drenge toge hver sin Træskee ud af Bordskuffen. Else stod med Hænderne under Forklædet og saae til. Hun var falden i dybe Tanker.

„Hvorfor sætter Du Dig ikke herhen og spiser med os?" spurgte Herr Dyre.

„Jeg er ikke sulten."

„Du er saa forunderlig mørk og taus iaften. Du sørger vel, fordi de drage bort fra os. Jeg glæder mig derover. Ud i Verden skal de flyve og bruge deres Vinger, for at det kan blive til Noget. — Veed I hvad jeg holder for et lykkeligt Varsel, Drenge! Det er, at I just begynde jeres Reise imorgen, første Pintsedag. Tag nu Bogen, Jakob! og læg Jer vel paa Sinde, hvad jeg læser."

Jakob tog en gammel Huuspostil op af Skuffen. Herr Dyre læste.

Denne Aften havde han valgt en anden Bøn, end han pleiede. Det var milde, forsonende Ord de lyttede til, fromme Tanker, der syntes at blomstre ud af den gamle Mands eget Hjerte, og som øvede en

forunderlig mægtig Virkning ved den bløde og ydmyge Røst, hvormed de bleve udtalte.

Else stod med rynket Pande midt i Stuen. Jakob havde foldet Hænderne foran sig og bøiet sit Hoved ned imod Bordet. Erik sad og saae paa ham; fra Broderen faldt hans Øine paa det dampende Fad. Han længtes efter at komme til at spise.

Da Bønnen var endt, lagde Herr Dyre Mærke i Bogen og begyndte Maaltidet.

„Noget har jeg dog lært Jer," sagde han, „som jeg haaber skal blive Jer til Nytte, hvor I drage hen i Verden: I ville holde Fred med Alle og være rede til at tilgive og glemme, om I ogsaa komme til at lide nogen Uret. Ikke sandt, Børn? Det er godt, at der altid er en lang Vei mellem Uret og Hævn."

„Bare Folk ville lade mig være i Fred!" sagde Erik med Munden fuld af Mad. „Men hvorfor skulde de ikke det? Menneskene ere jo ikke saa slemme."

„Sommetider," mumlede Else.

„Hvad svarer Du, Jakob?"

„Jeg tænker over det, Du sagde."

„Nu synker Solen," sagde Herr Dyre, „inden vi faae affspist vil det mørknes, saa gaaer jeg over til den rige Møller."

„Hvad vil Du der?" spurgte Jakob.

„Jeg har et lille Ærinde til ham," svarede han smilende.

„Jeg veed hvad Du vil," sagde Erik. „Han har lovet Dig de Penge, vi skulle bruge til vor Reise, derfor skal han have hele vor Frugthave, naar nu Efteraaret kommer. Jeg sad bag Diget forgangen Dag, da det blev afgjort."

„Det har Du ikke fortalt mig," sagde Else.

„Hvorfor skulde jeg fortælle det?" sagde den gamle Mand. „Jeg vidste jo, det vilde gjøre Dig ondt; Du fik det desuden tidsnok at vide."

„Der miste vi da igjen et godt Stykke Jord," sagde hun.

„Hvad vil det sige med Jorden, Søster? Men naar Mølleren faaer Haven, rykker han de rare Frugttræer op og saaer Korn istedet. Det er det, der gjør mig mest bedrøvet. Jeg har selv plantet alle disse Træer, podet dem, pleiet dem og havt min Glæde af at see dem voxe i tyve Aar; nu hugger han dem om. Jeg bad for dem, og tilbød ham at slaa lidt af for Jorden, naar de maatte faae Lov at blive staaende, blot saalænge jeg levede, men han lo ad mig og sagde Naadigherren maa have mig undskyldt, det bliver der rigtignok Ingenting af. Jeg er Møller og maa have Korn, desformedelst jeg hverken kan male Æbler eller Pærer paa Kværnen. — I Guds Navn! lad ham

gjøre med Træerne hvad han vil. Jeg kan godt leve den Fornøielse foruden. Jeg bliver desuden nu ogsaa snart for gammel til at passe Haven, det er kun et lille Offer for Jer, Drenge, og om Offre veed I nok, man gjør bedst i at tale saa lidt som muligt."

„Hvorfor tøver Du saalænge med at gaa ned til ham?" spurgte Jakob. „Det bliver mørkt inden Du kommer tilbage."

„Det skal jeg sige Dig, Du! Jeg har ladet min nye Kofte sye om til Jer, og maa fra nu af bestandig gaa med den gamle. Det er ikke for det, den er mere end god nok til mig, men jeg undseer mig dog for, at den rige Møller skal lægge Mærke til min Fattigdom."

„Du er saa god imod os. Du gav os gjerne Alt hvad Du har."

„Er det ikke som det skal være, min Dreng? I faae Hoffet og Hovedstaden til jeres Bedrifter, jeg søger mine i Kakkelovnskrogen. I skulle tumle Jer i Verden og vinde Navn og Hæder, jeg skal blot see at vinde sex Fod Jord ovre paa Tavlov Kirkegaard. Skulde jeg saa ikke kunne lade sye Trøier til Jer af min nye Kofte?"

Med disse Ord reiste han sig op fra Bordet, tog sin Hat og gik ned til Mølleren.

Der fandt en lang Taushed Sted i Stuen, efterat

Herr Dyre var gaaet. Fru Else sad i det aabne Vindue og saae ud. Stæren sang i de gamle Asketræer. Langt borte lød Kirkeklokken ovre fra Tavlov og kimede Helligaften ind; men det var ikke efter den, hun lyttede. Solens sidste Straaler faldt ind ad Vinduet og dannede en rødlig Glands paa den kalkede Væg, men den kastede intet Lys i hendes Tankers mørke Kreds. Hendes Aasyn vedblev at være barskt og truende. Sindets Stemning er det dunkle eller klare Speil, hvori Livet viser os sine Billeder, de bære bestandig vore Følelsers Farve.

Jakob sad paa Kofferten, med begge Hænder under Hovedet. Erik stod bag Elses Stol.

„Tal lidt til os," sagde han. „Hvorfor sidder Du der og siger Ingenting, Faster?"

„Skulde jeg maaskee give mig til at synge og hoppe, naar jeg tænker paa, hvad der forestaaer Jer?"

„Hvor kan Du vide, hvad der forestaaer os?"

„Jeg veed, at Offe Dyre havde sin Plads i Kongens Raad. Hans Sønner drage nu ud, for at trygle om en Plads i Kongens Stald."

„Tal lidt om vor Fader," sagde Jakob. Hvert Ord Du siger skal jeg forvare i mit Hjerte."

„Kom hen til mig, saa skal jeg fortælle Jer om ham. — Det var en Mand, Drenge! Den Første jeg har kjendt. Det spirede og det blomstrede, hvad

han lagde sine Hænder paa, og der gaves ikke en Sag saa mørk, at han jo kunde finde Lys i den. — Aa: de vidste det godt, de store Herrer, for naar det kneb for dem, saa bankede de paa Offes Dør, og Dag eller Nat, han var altid rede. Saa skikkede Kongen ham til Tydskland, til Frankrig, hvem veed hvorhen det var, og hvad ingen Anden kunde faae bragt igang, det gik for Offe. Han bad og han truede, han stod paa sin Ret, og hvor Retten ikke slog til, der hjalp han sig igjennem med List og Behændé. Da tog den fremmede Konge Kjæden af sin Hals og lagde den om Offes: I er en kløgtig Mand, Herr Dyre! Bliv her og tjen mig. Hvad vil I derhjemme, hvor Alt er smaat og kullet? — Offe bøiede sig ned og kyssede Kongens Haand, medens han smilede og sagde: Det Land maa dog være godt nok, siden det kan føde Mænd, som en saa mægtig Herre ønsker at gjøre til sine. — Da han kom hjem med velforrettet Ærinde, vidste Kongen ikke hvormeget han skulde gjøre af ham. Han vilde beholde ham hos sig alle Dage, men Offe havde en Hustru paa sin Gaard, han havde to smaa Drenge, som han længtes efter. Det var Ier. Han vilde hjem. — Jeg troede jeg gjorde Dig Ære, ved at beholde Dig her, sagde Kongen. Veed I hvad jeres Fader svarede? — Eders Majestæt kan lægge en Miil til min Mark, men ikke en Tomme til min

Ære. — Dermed reiste han sin Vei. Hjemme blev der Jubel og Glæde. Offes Hustru drog jo kun sit Liv og sin Lykke fra ham, hvordan kunde det være anderledes? — Og hvor han holdt af Jer, Drenge! Kan I huske, at I hver Aften i Mørkningen red paa hans Knæ, medens han fortalte Jer om de fremmede Folk og den Verden I ikke kjendte? — Nei, det huske I vist ikke. Erik sad og dukkede sig paa hans Skjød, Jakob vilde høiere tilveirs og krøb op paa hans Skulder. Det betyder, at Erik vil holde mest af at sidde rolig i Hjemmet, naar han bliver stor, men Jakob vil ud, vil opad, han er ogsaa den Ældste, det er ham, som skal frede om sin Faders Ære. — Det spaaede han."

„Det spaaede han," gjentog Jakob hviskende.

„Prent det dybt i dit Sind, min Dreng! og glem det aldrig. Det er Dig, der skal frede om din Faders Ære. — Gud bedre det! Den Herlighed fik snart Ende. Næste Foraar red Offe op til Viborg Snapsting. Han kom hjem igjen, ja vist! men de kjørte ham paa en Vogn, og da de toge Dækkenet bort, laa han stiv og bleg i Halmen, med foldede Hænder og lukkede Øine. Jens Skeel havde passet ham op i Mulm og Mørke, og dræbt ham.

„Nei, vist ikke," sagde Jakob. „Det skete i ærlig Tvekamp, Farbroder har fortalt det."

„Farbroder er en gammel Mand. Han siger, hvad han synes, I har bedst af at vide; men jeg siger: Offe faldt ikke i Tvekamp, han blev myrdet."

„Der var dog Vidner paa begge Sider."

„Hvem vare disse Vidner? Farbroder nævner dem, jeg veed det nok, han holder altid meest af at vende Ryggen til Blæsten. Det var ogsaa Farbroder, som rakte Jens Skeel Haanden, da han Maaneds-dagen efter kom og knælede udenfor vor Port, og gjorde Afbøn og bad om Forladelse, som de dømte ham til. — Gud hjælpe Jens, hvis din Fader og han havde staaet med lige Vaaben mod hinanden. Men nu laa Offe i sin Kiste, han taug stille, Jens var levende og kunde snakke sig fra det, derfor fik han Ret. — Det kjende vi nok. — Og hvis det nu ogsaa var som Farbroder siger. Hvad saa? — Peter Hardenberg fægtede i Tvekamp med Mads Urne, og fældede ham, men Mads havde en Søn, han forstod den Sag bedre, inden Maaneden var tilende, laa Hardenberg klædt Lig med Bønnebogen under Hagen. Det var en Søn, der fredede om sin Faders Ære."

„Hvor blev saa den store Guldkjæde af?" spurgte Erik.

„Hvor blev din Faders Gaard af? — Det var ikke blot Offes Lig, der kjørte ind ad vor Port, den Dag jeg taler om. Ulykken sad bag i Vognen og

kjørte med: Din Moder bukkede under af Sorg, hvad havde hun vel Andet at gjøre? Man lever med en saadan Kjærlighed, som den hun bar i sit Hjerte, man døer ogsaa af den. Saa kom der Skyldbrev paa Skyldbrev, det ene længer end det andet, og Dommerne dømte, og Hver tog sit, og Farbroder og jeg tog Jer, saa blev der Intet tilbage. — Jo, Kjæden blev tilbage, den gjemte jeg, og der er ikke et Led i den, min Dreng! uden at det jo har lokket og fristet mig, naar det blev os for strengt, og vi sad og led Nød heroppe. Men jeg lukkede mine Øine og lod den ligge. — Kom og see!" — Med disse Ord gik hun hen til en stor Dragkiste. „Nu skal jeg vise Jer alle mine Skatte."

Erik løb hen til Dragkisten. Jakob fulgte langsomt efter.

Else tog en Nøgle, som hun bar i en Snor paa Brystet, hendes Haand skjælvede medens hun stak den i Laasen.

„De to øverste Skuffer kjende I, de høre Huset til. De to nederste har I aldrig seet aabne før iaften."

Med disse Ord trak hun den ene Skuffe ud. En stærk Lugt af Rosmarin og Lavendler strømmede op fra den. Alt hvad Øiet mødte var gulnet, blegt og falmet: gamle Brevskaber, Pakker, Blomster og Baand, Alt hørte med til Elses Minder. Paa Bunden af

Skuffen laa en Æske, omhyggeligt indsvøbt i et Silketørklæde, fra denne tog hun en tyk Guldkjæde frem, saae lidt paa den, kyssede den og hang den om Jakobs Hals.

„Nu bærer Du paa din Faders Ære," sagde hun; „vil Du ogsaa kunne vogte paa den?"

„Jeg tænker ja," svarede Jakob og hævede sit Hoved bestemt og freidigt.

„I saa Fald har Vorherre hørt, hvad jeg bad ham om i mange Aar, og Du skal være velsignet i deres Navn, som alle disse Minder komme fra."

Medens Else sagde dette, lukkede hun langsomt op for den nederste Skuffe og trak den heelt ud.

„See! hvad jeg gjemmer, nærmest ved Jorden. Denne Kaarde var Offe Dyres, Dolken ogsaa. Dette Stykke Linned her med de mange Pletter, der see ud som Rust, har drukket din Faders Blod. I denne Skjorte blev han myrdet. Der seer Du Hullet, Sværdet gik igjennem."

Hun holdt Linnedet op mod Dagslyset foran Jakob.

„Og Jens Skeel dræbte ham?" spurgte Jakob hæftigt, „og i Mulm og Mørke. — Det er vist?"

Hun greb ham i Armen og hviskede:

„Tal sagte, Dreng! Jens Skeel er Dig nærmere end Du troer, han ligger derinde i Kammeret. Det var ham, som myrdede din Fader."

Jakob blev ligbleg. Hans Skikkelse sank sammen under den forfærdelige Vægt, Elses Ord lagde paa ham. Hun derimod syntes at blive høiere, hendes Øine flammede, hun rakte ham Dolken, hendes farveløse Læber smilede spottende, idet hun bøiede sig over mod ham og hviskede:

„Det er Skjæbnen selv, som skikker ham op til os iaften. — Der, tag Kniven! — veed Du hvad jeg mener? — Er Du bange, Dreng! — saa gaa hen og kryb sammen i Krogen. — Er Du Offe Dyres Søn? — Hvad Ret har Du til at bære hans Kjæde?“

Jakob stod med Dolken knuget fast i Haanden; han saae ned for sig, men rørte sig ikke.

„Aa! hvis jeg blot var en Mand!“ vedblev hun. „Det Blod skulde ikke længer skrige om Hævn, og han derinde ikke ligge og lee ad os. — Hvad grubler Du over? — Lad det dog faae Ende! Du tør ikke? — Saa laan mig din Kniv, Du skal lære Mod af en Kvinde.“

Den synlige Sjælekamp i Drengens Aasyn var endt, hans sænkede Hoved hævede sig med et Udtryk, som tydede paa en fattet Beslutning.

„Lad mig beholde Kniven,“ sagde han og gik hen til Døren.

Han aabnede den langsomt og lydløst, og traadte ind. Erik brast i Graad og slyngede begge sine Arme om Else.

„Faster! Faster! hvad har Du faaet ham til?"

„Ti stille, Kryster! Det har varet længe nok inden den Regnskabsdag kom."

Hun traadte et Skridt fremad, men standsede igjen, hun lyttede, foroverbøiet, med et brændende, hadefuldt Blik fæstet paa den lukkede Dør. Der lød et Raab indenfor, fulgt af en svag Støi, strax efter blev det stille igjen. Hendes Bryst gispede, hun mumlede uforstaaelige Ord, og holdt den grædende Dreng tilbage ved Armen.

Døren ude fra Gangen blev aabnet, Herr Dyre viste sig.

Else vinkede ad ham. „Vær stille!" hviskede hun.

„Hvad gaaer her for sig?"

„Det skal Du ret strax faae at vide. Du kjendte ikke ham derinde. — Jens Skeel! — Aa nei! han er ogsaa bleven lidt graa i Nakken siden sidst; men Jakob kjendte ham."

I dette Øieblik sprang Døren til Kammeret op. Jakob traadte ud.

„Nu er det skeet," sagde han og kastede Dolken hen ad Gulvet.

„Saa ligger Oſſe roligt i sin Grav," udbrød Else jublende.

„Gud Fader i Himmerig frelse os!" raabte Herr Dyre. „Hvad skal det betyde?"

„See ad!" sagde Drengen.

Den gamle Mand styrtede ind i Kammeret. Else fulgte langsomt efter. Det kostede hende Overvindelse at see derind. Før hun naaede Døren, kom Dyre tilbage, han udstødte et gjennemtrængende Skrig.

Else saae ind i Kammeret. Det var tomt. Døren ud til Havetrappen stod aaben.

„Jakob! Jakob!" raabte Dyre. „Hvad har Du gjort?"

„Moster sagde, jeg skulde frede om min Faders Ære."

Første Pintsedag, da Klokkerne ringede til Kirke, og Lærken sang og Solen skinnede, kom en gammel Mand gaaende ind i Gaarden. Da Else fik Øie paa ham, drog hun sig hurtigt tilbage. Det var Jens Skeel, som smilende og veltilmode saae op til Vinduet og nikkede nok saa venligt ad hende. Strax efter traadte han ind i Stuen, hvor hele Familien var samlet.

„Ja, undskyld, jeg kommer igjen," sagde han, „men jeg glemte vist en Hest iaftes. Saa havde jeg ogsaa et lille Ærinde til Jer, som jeg ikke fik besørget, fordi jeg maatte saa hovedkulds afsted. — Hvad synes I om at opsætte den Reise til Kjøbenhavn og istedet derfor at lade de to Drenge følge med mig op til min Gaard og blive der for det Første? — Jeg er en

gammel, barnløs Mand, og efter det jeg kjender til dem tænker jeg nok vi skulle komme tilrette med hverandre. De kan da altid faae det bedre hos mig end i Kongens Stalde."

Medens gamle Dyre, maalløs af Overraskelse, ledte efter Ord til Svar, traadte Jakob hen foran Skeel og sagde:

„Er det sandt, at Du myrdede min Fader?"

Jens Skeel lagde begge sine Hænder paa hans Skulder og svarede: „Betragt mig ret, min Dreng! seer jeg ud som en Stimand? Vend Dig om til din Farbroder, og lad ham svare for mig, eller gjør I det, Fru Else, for I veed det jo ogsaa. Var det ikke i ærlig Tvekamp, hvor Sol og Vind var lige skiftet, at Offe Dyre faldt? Lad Jakob nu dog engang faae Sandheden at høre."

Else svarede ikke, hun reiste sig op og gik ind i Sovekammet.

„Har I saa Lyst til at følge med mig, Drenge? Jeres Fader ligger i sin Grav, det jeg inderlig har sørget over; men hvad jeg gjorde ham til Meen, vil jeg nu see at gjøre godt igjen mod hans Sønner."

„Vil Du ogsaa gjøre lidt godt imod Farbroder?" spurgte Erik.

„Hvad skulde det være?" sagde Jens Skeel smilende. „Jeg troer ikke Farbroder bryder sig om stort

Andet, end at beholde sine gamle Frugttræer i Fred, og dem beholder han."

„Nei, jeg gjør ikke," sagde Herr Dyre med en Røst, der skjælvede af Bevægelse. „For jeg har allerede underskrevet Contracten."

„Ja, I beholder dem nu alligevel."

„Men jeg har ogsaa faaet Pengene."

„I beholder dog eders Træer," sagde gamle Jens Skeel, „for jeg har betalt Pengene tilbage og her seer I den tossede Contract." Med disse Ord lagde han et sønderrevet Papir hen paa Bordet. „Bliver I saa for gammel til selv at kunne passe Haven, saa tage vi en Mand til Hjælp, Farbroder! Jeg tænker nok, at en Saadan er til at finde."

Af alt det Vidunderlige, Herr Dyre lyttede til, syntes denne sidste Tidende at røre ham meest. Han slog sine Hænder sammen, brød sig ikke længer om at skjule Taarerne, der løb ned ad hans Kinder, sprang op fra Stolen og aabnede Døren ind til Sovekammeret.

„Søster Else! Søster Else!" raabte han jublende, „jeg beholder alle mine Frugttræer, de skal dog ikke hugges om. Kom ind og hør paa det!"

Else vendte Ryggen til ham, hun havde kastet sig knælende ned foran Sengen, skjulte Hovedet i sit Forklæde og laa og græd.

VIII.

Kun ikke Navnet.

Han var smuk endnu, høi og rank, et Mønster paa en fuldendt Soldat. Sydens Sol havde brændt hans Ansigt mørkere end det var af Naturen. Naar han hilste eller talte blev dette Ansigt udtryksfuldt og modtog et blidt, et melankolsk Smil, Lysglimt bag en Uveirssky, der kom og svandt igjen og lod Kulde og Alvor tilbage. Hans Pande var høi, furet af skarpe og dybe Rynker, der vidnede om at han havde forsket og grublet meget. Tanken sætter altid Skilt paa sit Værksted.

I ubevogtede Øieblikke faldt han sammen, hans Træk blev slappe og Munden skjælvede af og til ligesom i Krampe; blev han da pludselig tiltalt, og slog sit Blik iveiret, hvilede der en ubeskrivelig Sørgmodighed over hans Aasyn, og det kostede ham i Begyndelsen synlig Møie at finde den sædvanlige Maske. Det er saadanne Øieblikke det gjelder om at lægge Mærke til, det er igjennem de smaa, ubevogtede Træk man opfatter en Eiendommelighed, ligesom i en Bog de smaa Bogstaver tjene til Forklaring for de store.

„Han har lidt og prøvet Meget,“ sagde en Ven, der kjendte ham bedre end alle Andre, den Eneste, hvis

Selskab han søgte udenfor Tjenesten. „Hans Liv er et af de smaa Dramaer, som foregaa for Alverdens Øine, og som dog Ingen begriber eller lægger Mærke til, uden Den der selv spiller med deri. — Nu vel da! — siden De beder mig derom og ønsker det, skal jeg fortælle Dem, hvad jeg veed."

„I Normandiet blev han født, en rig Mands Søn, en lykkelig Faders eneste Barn. Alverden smilede til ham, hans Øine mødte overalt kun Forjættelser om en lykkelig Fremtid. I Skolen var han uafbrudt blandt de Første, hvert Aar bar han Vidnesbyrd hjem om Flid og Iver. Nærmest hans Faders Gods boede en gammel Adelsmand, af en bekjendt og hæderlig Slægt; han havde en eneste Datter. De to Naboer sluttede sig til hinanden, omgikkes næsten dagligt, og Børnene fulgte Forældrenes Lære. Den unge Pige var overordentlig smuk, en lille, yndig Fee, der fortryllede Alle, en af de lykkelige men farlige Naturer, der kun behøve at vise sig for at seire, og som finde ligesaamange Beundrere, som de begaa Daarskaber, fordi enhver Handling klæder dem. Rigdom, Pragt og den mest forfinede Overflod stod til hendes Tjeneste, hun benyttede disse Goder som et Udtryk for en fuldendt Smag, en Skjønhedssands, der aldrig tog feil.

Han holdt af hende fra hun var et Barn, foretrak hendes Selskab for alle Andres, søgte hende overalt,

levede kun for hende, med alle Tanker rettede paa hende, og Aarene gjorde denne Følelse til en stedse dybere Lidenskab. Hun havde et Smil for ham, som for alle Andre, en blødere Røst maaskee, et inderligere Blik; hun modtog hans Hyldning som Noget der fulgte af sig selv, men søgte ham dog hvergang han kom i Besøg, og spurgte om ham, naar han ikke var tilstede.

En Aften red han over til Herregaarden, hvor hun boede. Hun var forberedt paa hans Komme og stod og ventede ham oppe paa Høien ved Havegærdet, hvorfra man kunde see langt ned ad Veien. Han bandt sin Hest ved Laagen og sprang over Gærdet, derefter gik de op og ned ad Gangen, Arm i Arm, Øie rettet mod Øie, hviskende i det dæmpede og fortrolige Sprog, der strømmer fra unge og begeistrede Hjerter, som henter Billeder fra Sol og Stjerner, og giver gyldne Løfter og Forjættelser til Fremtiden. Hvad de talte om, det veed Ingen, men da han sagde Farvel vare hendes mørke Øine vaade, hun laa med sit Hoved lænet over mod hans Bryst, begge hendes Hænder holdt hans, medens hun smilede og hviskede nogle Ord til ham, som han opfattede med Henrykkelse.

De skiltes. Hun stod atter paa Høien med Shawlet om Hovedet, viftende med sit Tørklæde. Hun lignede et vidunderligt deiligt Drømmebillede i denne Stilling, i det blaalige Lys, som Maanen kastede over

hende. Da han var kommen et lille Stykke bort, vendte han tilbage igjen, som om han havde glemt noget af det Ærinde, hvorfor han var kommen, skjøndt han dog kun gjentog det Samme, han allerede havde sagt; men der gives et Sprog, i hvilket Gjentagelsen bestandigt synes ny og fremfor Alt ikke trættende, Erklæringer, hvis Værd ikke saameget beroer paa Munden der siger dem, som paa Øret der opfanger dem.

Endelig skiltes de.

Dagen efter drog han til Hovedstaden for at fuldende sine Studier.

To Aar varede denne Skilsmisse; da var han Officeer og havde naaet den Vei han søgte. Hun syntes mere forandret end han; Barnet var blevet en fuldendt Dame, Fortiden havde indfriet alle sine rige Løfter til hende; hun var yndigere, mere fristende, mere bedaarende end nogensinde før.

Hun modtog ham som en længe savnet Ven, indhyllet i en Sky af Flor og Atlask, paa det Bal, Faderen gav i Anledning af hans Hjemkomst; hun dansede den første Dans med ham, naturligviis, den første og den næste, smilede til ham, tilhviskede ham de fortrolige Ord, der modtages som en Gunst og dog ikke betyde det Allermindste. I Verdens Øine syntes hun at være den Samme; ham alene forekom hun forandret, der manglede en Nuance i hendes Røst, der

var noget Usikkert og Tvunget i hendes straalende Blikke, naar hun rettede dem paa ham. Han talte til hende om Fortiden, hun havde kun Eenstavelsesord til Svar; han nævnede sine Erindringer, hun lyttede til dem med et Smil, taug lidt og afbrød ham derefter med et ligegyldigt Spørgsmaal. Den rette Kjærlighed har en egen Sands, hvormed den opfatter og begriber Alt; siden en Duft, en Blomst, et Haandtryk er nok til dens Næring, maa enhver umild Aande ogsaa kunne bringe den til at skjælve; den ligner visse forfinede Naturer, der ane det kommende Uveir før alle Andre.

Næste Dag red han over til Herregaarden. Sølvpoplen og Nøddebuskene hældede sig endnu ud over Havegærdet ved Høien, ligesom hin sidste Aften, men det der dengang gjorde Billedet smukt og levende for ham, var der ikke mere. Hun sad inde i Dagligstuen, omringet af alle de Gjester, som tilbragte Sommermaanederne i Besøg paa Herregaarden; han hørte hendes friske, sorgløse Latter, endnu før han traadte ind. Hun kom ham imøde, rakte ham Haanden, som hun vilde have gjort ved enhver anden Bekjendt; han blev taus og forstemt; det var ikke i Selskabet, omringet af alle disse Fremmede, han havde haabet at finde hende. Hun spillede for ham, sang uopfordret nogle af de smaa Melodier, hun vidste han holdt af; Hun viste ham sine Blomster, og han roste pligtskyldigst

Alt, men det var ikke muligt at blive et Øieblik alene med hende, det syntes ham tvertimod, som om hun omhyggeligt lod til at undgaa det og fjerne enhver Leilighed dertil. De rede ud sammen, de kjørte omkring i Egnen, altid vare de Flere i Selskab: en fortrolig Veninde, en kjærlig Tante, nye Bekjendtskaber, unge Herrer, som hver især beilede til hendes Blikke, hendes Smil, langt mere dristigt og uforbeholdent end han, tilsyneladende ogsaa med større Held.

En Aften traf han hende endelig alene i Havestuen. Hun sad ved Vinduet, hendes hvide Fingre tegnede en Blomst, en Fugl og et konstigt sammenslynget Navnetræk i Duggen paa Ruden. Hendes mørke Øine havde det drømmende, halvttilslørede Udtryk, som vidner om at Tanken er paa Reiser. Da han kom ind, foer hun sammen og lod hurtigt Fingrene glide hen over det hun havde tegnet, derpaa smilede hun og rakte ham Haanden.

„Det var herligt at De kom. Vi skulle just aftale en lang Ridetour til imorgen," udbrød hun, for at give Samtalen den Retning, hun selv ønskede.

Han gik ikke ind derpaa, men greb begge hendes Hænder, idet han satte sig ned hos hende, og udbrød hurtigt og dæmpet:

„Jeg maa tale med Dem, — nei! bliv ikke bange, min Røst skjælver, det er af Glæde over at jeg endelig

træffer Dem alene. — Er De vred paa mig? — Er der Noget, hvori jeg har forseet mig mod Dem?" tilføiede han ydmygt og bønligt.

„Hvorledes kan De tro det? — De, gjøre mig imod — det er jo umuligt."

„Hvorfor er De saa forandret?"

„I hvilken Henseende er jeg da forandret? Er jeg ikke forekommende og opmærksom nok? Anseer jeg Dem ikke for min allerbedste Ven?"

„O, min Gud! det er jo ikke det jeg mener. De søger at undgaa mit Spørgsmaal; vi maa tale ærligt til hinanden. De har da glemt den sidste Aften vi skiltes, nede i Haven?"

Hun taug lidt, medens hun holdt ham fængslet under sine Øines Straaler, derpaa svarede hun:

„Den Aften, De taler om, lovede vi hinanden, Børn som vi Begge vare, at blive ved at holde af hinanden som hidtil, det vil sige, som Broder og Søster."

„Vi lovede hinanden Mere end dette," sagde han.

„Ganske vist. Da vi skiltes, føiede De til: Skulde der nogensinde komme en Stund, hvori De trænger til en ærlig Vens Hjelp, saa kald paa mig, og jeg skal være ved deres Side. Var det ikke saa? Har jeg vel glemt Noget, som De nylig troede? — Nu er den Tid kommen, som De talte om, jeg trænger til deres Hjelp," sagde hun frimodigt.

„Bliv ved! bliv ved!“ hviskede han og flyttede sin Stol nærmere til hende. „De veed ikke, hvormeget disse Ord glæde mig.“

„De har altid været en trofast og kjærlig Broder, jeg føler en ubegrændset Tillid og Hengivenhed for Dem, men hvergang jeg tænkte mig et endnu inderligere Forhold imellem os, skræmmedes jeg tilbage over min egen Ubetydelighed. Jeg behager Dem, jeg veed det nok, det er tilstrækkeligt idag, imorgen, men vil ikke være det i Fremtiden; De er en stor, en mægtig Natur, det koster mig Anstrengelse at naae op til Dem, jeg vil ikke kunne blive ved at følge med; jeg er flygtig, overfladisk, — jo vist er jeg, — jeg har ransaget mig selv meget nøie og udfunden det, medens De var borte.“

„Der er altsaa en Anden, De holder af?“ hviskede han neppe hørligt.

„Det har jeg jo ikke sagt,“ svarede hun, smilende og skuffet af den ydre Ro, han vedblev at vise.

„Hvem er det?“ spurgte han. „De talte nylig om deres Tillid til mig, bevis den, betro mig hans Navn.“

„Ja, naar De endelig vil, at der skal være Nogen, saa maa det vel være denne evige Fætter, Forstjunkeren, som altid giver sig Ærinde herover til os. Han kan ikke sammenlignes med Dem, o langtfra! men ligeoverfor ham er jeg den Første, jeg føler ikke denne

Overvægt i Alt; han synger, han danser, han forguder mig, han morer mig."

„Hvormed meente De, at jeg kunde være Dem til Tjeneste?" spurgte han i samme blide og dæmpede Tone.

„Ja, er han dog ikke comisk?" vedblev hun og lo hjerteligt ved Erindringen. „De kan tænke Dem, igaar, da vi red tilbage fra Jagten, skifter han pludselig Natur, bliver taus, dybsindig og sætter et uhyre høitideligt Ansigt op. Da vi kom hjem, gaaer han ind til Fader, uden at sige mig et eneste Ord derom, fortæller, at han ikke kan leve uden mig, at hans Haab, hans Fremtid, hans Liv og Lykke er knyttet til mig, og beder om min Haand."

„Hvad svarede deres Fader?"

Han blev naturligviis ligesaa overrasket som jeg, men synes alligevel godt om ham; det gjør jo Alle, han er saa godmodig og siger Ja til Alt. Fader stod i den urigtige Formening, at De og jeg allerede vare knyttede til hinanden, at han havde Forpligtelser mod Dem, som han ikke kunde bryde. Forstjunkeren var aldeles sønderknuust! Jeg kunde ikke holde ud at see paa ham. Nu mener jeg blot, at et Ord af Dem til Fader, en Erklæring — De forstaaer mig nok, vil oplyse ham om Alt. — Er det formeget at bede Dem om?" tilføiede hun.

„De elsker ham altsaa?“ spurgte han; „svar mig oprigtigt.“

„Jeg troer nok, at jeg vil kunne tilbringe mit Liv som hans; han holder saa ubeskriveligt af mig.“

„Jeg skal tale med deres Fader,“ svarede han, „og fortælle ham, hvad De ønsker, at vi To kun ere Broder og Søster for hinanden, thi deres Broder maa jeg vel nok vedblive at være; og skulde De senere have min Hjelp behov, saa vil De gjøre som iaften, have Tillid til mig, og betro mig Alt, ikke sandt?“

„O! De er velsignet,“ udbrød hun jublende. „Jeg vidste jo nok, at jeg ikke havde taget feil af Dem. De er stor og ophøiet, nu som altid før.“ Og hun slyngede under dette Udbrud sine Arme om hans Hals og kyssede hans blege Pande.

Saa talte han med Faderen, og næste Vinter holdt Forstjunkeren sit Bryllup.

Da var hun sytten Aar gammel.

Der forløb sex Aar, hvori de ikke saaes. Han drog bort, fulgte sit Regiment, hvorhen Tjenesten kaldte ham. Hun boede om Sommeren ude paa Godset, om Vinteren inde i Byen. Da han reiste bad hun ham, ikke glemme hende. „Adskillelsen skal ikke gjøre os fremmede for hinanden,“ sagde hun; „over to Sjæle som vore har den ingen Magt. Deres Glæder skal være mine, deres Sorger ogsaa. Vi ville skrive til

hinanden hver Uge, nei, det er dog maaskee for hyppigt, men een Gang hver Maaned. Ikke sandt? det er afgjort, derpaa giver De mig deres Ord."

Det gjorde han, og hun holdt sin Bestemmelse standhaftigt og trofast i hele tre Maaneder; derefter bleve hendes Breve sjeldnere, efter et halvt Aar skrev hun ikke mere.

Sex Aar forløb. Da kom han tilbage til Byen, hvor hun boede. Han søgte hendes Bolig og fandt den. Portneren viste ham op til Døren; den stod aaben, der var Ingen til at melde ham. Han ventede lidt i Forværelset og gik derpaa videre. Idet han aabnede Døren til det næste Værelse, strømmede en varm, parfumeret Luft ham imøde. Maanen skinnede ind i Salen; ved dens Lys saae han en kvindelig Skikkelse, hvilende i en Stol foran Kaminen, hvis halvtslukte Gløder hun syntes at betragte. Der var udbredt en fortryllende og fængslende Ynde over det hele Billede. Hun vendte sig ikke om imod ham, men da han standsede indenfor Døren udbrød hun: „Hvad vil Du nu her? — Kan jeg da aldrig blive fri for Dig?"

Der var noget forfærdeligt Skarpt og Haanligt i denne Røst, men han kjendte den dog; sex Aar havde ikke været istand til at bringe dens Echo til at forsvinde i hans Hjerte. Han traadte hen til Kaminen foran hende og sagde:

„Det er mig. Kjender De mig ikke?"

Hun sprang op fra Stolen, saae et Øieblik paa ham og udbrød heftig som altid før, naar Noget greb hende:

„Det er Dem — Dem! — ja vist! men hvorledes kommer De her?"

„Jeg søgte Dem," sagde han; „der var Ingen til at melde mig, jeg længtes, saa gik jeg videre."

„De længtes," gjentog hun smilende, „og i sex Aar er det den første Gang, De besøger mig."

„Jeg har været bortreist, som De veed; Regimentet kom først til Byen for en Time siden."

„Troer De ikke, jeg har savnet Dem? — men nu er De her, nu har jeg Dem igjen, og fra nu af ville vi kun tale om Dem, hører De? ikke om Andet. Jeg vil vide, hvorledes De har levet, hvad De har taget Dem for, tænkt paa; jeg vil vide Alt. — Er jeg ikke deres Søster? eller er der maaskee nogen Anden, som har taget min Plads og bragt mig i Glemme?"

„Han sad med hendes Haand i sin, smilede og rystede paa Hovedet.

„Der er Ingen, som har taget deres Plads," sagde han. „Det veed De nok."

„Ja, hvor kan jeg vide det? Man glemmer Saameget i sex Aar."

„Man behøver ikke sex Aar til at glemme, sex Maaneder ere undertiden tilstrækkelige dertil."

Der blev bragt Lys. Hun spillede for ham, sang for ham, gamle bekjendte Melodier, der gjemte paa Minder og Erindringer fra lykkeligere Dage. Hun drog bestandigt Skjermen foran Lysene og holdt sig i Skyggen, som om hun vilde undgaa de forskende og iagttagende Blik, der fulgte enhver af hendes Bevæ- ser. Det lykkedes ikke. I den Sky, der hvilede over hendes straalende Øine, læste han en Skrift, som vidnede om Smerte, over hendes ungdommelige Skik- kelse saae han noget Falmet og Bleguet, som en Blomst der har lidt af Nattekulden; han fandt en Modsigelse mellem hendes slappede Træk, og den tilsyneladende sorgløse Munterhed, hvormed hun beskrev de Baller og Selskaber hun besøgte, fortalte Bynyt og hemmelige Trolovelser. Det var det hun forstod ved kun at tale om ham.

„Og deres Gemal?" spurgte han, da hun endelig lod til at have talt sig træt. „Hvorledes lever Forst- junkeren?"

„Ypperligt," svarede hun, uden at slaa Øinene i Veiret. „Han forlod mig lidt før De kom. Jeg haaber han vender tilbage, inden De gaaer."

Dermed var Samtalen endt, en lang Pause fulgte. Lidt efter bragte den gamle Tjener The.

„Veed Du ikke, om Forstjunkeren er kommen hjem?" spurgte hun.

Dette Spørgsmaal lod til at overraske Tjeneren. Han saae forbauset paa hende og rystede paa Hovedet.

„Forstjunkeren!" gjentog han. „Jeg har ikke seet ham i de sidste tre Dage. — Han kommer vist heller ikke hjem iaften," føiede han til, idet han gik.

Der opstod atter en lang og pinlig Pause. Hun havde vendt sig bort fra Lysene og sad og saae ind i Kaminilden. Han gik hen til hende, greb hendes Haand og udbrød: „Der er Noget i alt Dette, som jeg ikke forstaaer; en Ulykke, som dølger sig bag deres Taushed. Jeg har anet det, frygtet det; i den sidste Tid var det for mig som om en Stemme kaldte mig tilbage til Dem. Imorges, da jeg vaagnede og vidste, at jeg skulde see Dem, var det som om der laa en trykkende Vægt paa mit Bryst. Tal! fortæl mig Alt. Hvorfor tier De? Har De ikke mere Tillid til mig, er jeg ikke længer deres Broder?"

Hun svarede ikke, men hendes Bryst bevægede sig heftigt; det kostede hende synlig Umage at drage Aande.

„Tal!" vedblev han med den blideste Røst hans Organ eiede, og lagde sin Haand paa hendes Skulder.

Da bøiede hun sit Hoved ned mod Bordet, skjulte Ansigtet i begge sine Hænder og brast i Graad.

„Græd dog ikke saameget," hviskede han; „det er altsaa ikke som det burde være; men Alt kan jo blive

bedre. Godt og Ondt maa følges ad; igaar stormede det, idag skinner Solen."

„Ja!" svarede hun heftigt og drog sine Hænder bort fra Ansigtet. „Idag skinner Solen, men den reiser ikke altid det Straa, som Stormen har bøiet. – Jeg er ulykkelig. De har gjettet det, min kjære, min eneste Ven! Men hvad vil det sige? jeg er skuffet og bedraget i Alt hvad jeg troede og byggede paa. Nei! søg ikke at trøste mig, det er forsilde; saalænge der blot var en eneste Mulighed om Frelse, har jeg trøstet mig selv; der er Intet tilbage, ikke engang Haabet."

„Han skatter Dem da ikke mere — han, som engang forgudede Dem?"

„Han!" gjentog hun, og hendes fine Bryn rynkede sig med en ubeskrivelig Haan. „Han skatter og forguder kun sig selv; han har aldrig begrebet Andet af Livet end dets Egoisme. Han har sine Eventyr, fordi de smigre hans Forfængelighed, sine Hazardspillere og Drikkebødre, der hylde ham medens de tømme hans Lommer; han har Frygt for alle Pligter, fordi de koste Anstrengelse, han har Lidt af enhver Last, fordi han selv i Fortabelsen mangler Energi og Bestandighed. Jeg har Ulykken, uden Redning, uden Mulighed for at det nogensinde kan blive anderledes. Fra først af fordrede jeg maaskee Formeget; det er deres Skyld, De har forvænt mig, jeg tænkte mig Kjærlighed

som en Bro mellem Himmel og Jord, en uafbrudt Skiften af Lykke, men jeg forlangte dog ikke mere, end jeg selv var rede til at yde. Vi talte engang derom, han og jeg, kun een Gang. „Jeg troer sku ogsaa paa Kjærlighed," sagde han; „men som Du tager den, ammet op af Alverdens Romaner, faaer man jo ikke engang Stunder til at barbere sig." Siden lærte jeg at nedstemme mine Fordringer. Naar De vidste, hvorledes jeg har bøiet, ydmyget mig, kæmpet, for at redde blot lidt af mit Livs Skibbrud, — Alt forgæves, — Jeg er fortabt."

„Men Fremtiden, Fremtiden!" hvislede han med en Smerte, der ikke var ringere end hendes; „stol dog lidt paa den. Han er jo godmodig, mild, let at paavirke; der maa dog være et Lys i dette trøsteløse Mørke."

Hun taug lidt, som om hun kæmpede med sig selv, derpaa hævede hun sit Hoved og sagde:

„Veed De, hvor jeg traf min Mand den sidste Gang jeg saae ham? Det er nu tre Dage siden. Da stod han henne ved Commoden, i Begreb med at plyndre mit Juveelskrin. Han smilede ganske freidigt, idet jeg traadte ind. — „Ja, nu bliver Du bestemt vred," sagde han, „men det var kun et lille Laan, bare paa et Par Dage, et Pant, som Jøden har forlangt af mig. Naar Væddeløbet er endt, vilde jeg bringe

dem tilbage igjen, uden at Du mærkede det.“ Dermed gik han fløitende ud af Værelset. Hvad jeg her fortæller Dem er Hemmeligheder, som aldrig burde komme over en Hustrues Læber, jeg veed det nok, men jeg har bestandigt tiet ligeoverfor Verden, jeg har skuffet min bedste Veninde, jeg har smilet foran min egen Fader, indtil Døden var saa naadig at lukke hans Øine. De har forlangt mit Skriftemaal, vil De være Læge, maa De kjende Ondet, og der har været Øieblikke, hvori det forekom mig, at ogsaa De bar nogen Skyld i min Ulykke. Derfor taler jeg iaften.“

„Jeg!“ gjentog han i den høieste Forbauselse.

„Ja, netop! — De, som kjendte mig saa nøie, som vidste, hvor blød og magtesløs jeg var ligeoverfor Lidelsen, burde De ikke have raadet mig, advaret mig, sat Dem imod denne ulykfalige Forbindelse?“

Det var endnu den haardeste Vægt, hun havde lagt paa hans Skuldre. Dertil svarede han Intet, bøiede sit Hoved og blev længe siddende og saae ned for sig. Pendulen i et Taffeluhr henne paa Piedestalen slog sine regelmæssige Slag, en lille, fed Skjødehund vaagnede i Sofaen og strakte Poterne frem for sig med en lydelig Gaben, det var den eneste Lyd, som afbrød en lang og uhyggelig Taushed.

„Der er altsaa Intet, skjænket tilbage?“ hviskede han endelig.

„Nei," svarede hun grædende, „ikke engang Agtelsen, og jeg er kun treogtyve Aar gammel; er det ikke forfærdeligt?"

„Men hvorfor har De aldrig betroet mig et Ord herom før iaften?"

„Hvorfor skulde jeg det? De kunde jo dog ikke hjelpe mig."

„Ja, hvem veed det?" sagde han, idet han kyssede hendes Haand. „Det kan dog være."

Dermed forlod han Værelset.

Det var endnu tidligt paa Aftenen, da han viste sig i Casino, et Slags Club, hvor Officiererne havde deres Sammenkomster. Idet han kom ind, reiste Forstjunkeren sig just fra Spillebordet. Han lod til at være lidt forlegen ved dette Møde, talte tvungent og havde et vist sky Blik, der bestandigt søgte at undgaa den Andens.

„Har Du hilst paa min Hustru?" spurgte han i Talens Løb.

„Ja, for et Øieblik siden. Hvorfor spørger Du mig ellers derom?"

„Naturligviis fordi jeg veed, at hun længes efter at see Dig igjen. Det er ellers Skade, at Du ikke kom et Par Dage tidligere, vi have imorgen et prægtigt Væddeløb for, jeg rider en Fuldblods-Araber, et mageløst Dyr. Jeg har syv Pareer ude, allesammen

mod Ritmesteren derhenne. Det er et Løb med Forhindringer, Grave, Barricader og til Slutning en dyb Kløft; en halsbrækkende Bedrift, men der er mange Penge at tjene ved."

„Vover man da Livet her for at tjene Penge?"

„Penge og Ære, som Du vil. Det havde været morsomt, hvis Du kunde tage Deel deri, Du er jo anseet for en udmærket Rytter."

„Jeg vil ikke tabe derved. Istedetfor Deeltager kan jeg nu være Tilskuer og beundre Dig. Du er jo ogsaa anseet for at være en god Rytter."

„Det vil vise sig," svarede han med et selvtilfreds Smil. Lidt efter tog han atter Plads ved Spillebordet.

Her havde man Leilighed til ubemærket at iagttage den Forandring, der var foregaaet med ham i faa Aar. Hans hængende Træk bare et udlevet Præg, hans før saa omhyggelige Paaklædning var i høi Grad skjødesløs og vidnede om langvarig Brug. Han syntes heller ikke at nyde synderlig Anseelse i den Kreds, hvori han befandt sig; man lagde nøie Mærke til hans Spil og fulgte opmærksomt ethvert Kort, han drog af Stammen.

„Troer Du, jeg spiller falsk?" sagde han med et tvungent Smil til En, der rettede ham i en Feiltagelse.

„Jeg troer paa de menneskelige Feiltagelsers Magt," svarede den Tiltalte. „Man har Exempler derpaa."

Lykken var ham ikke gunstig denne Aften. Da han havde tabt alle sine rede Penge foreslog han endnu et Spil. Hans Modspiller reiste sig fra Bordet og svarede:

„Jeg spiller mod Contant, men ikke paa Forskrivning."

„Er min da ikke god?"

„Der er dem, som ønske den endnu bedre," var Svaret.

„De skulle Allesammen blive betalte imorgen."

„Det vil visst være dem kjært."

Idet man var ifærd med at bryde op, bragte en Ordonnans et Brev til Ritmesteren, hvem Forstjunkeren nylig havde betegnet som sin Modpart ved Væddeløbet. Ritmesteren brød Brevet, læste det og rakte det til En af de Nærmeststaaende.

„Det er at have Lykken med sig," udbrød han, trækkende paa Skulderen. I denne Ordre her befaler Chefen mig, at drage ud ved Daggry med saa og saameget Mandskab, ned til Fortet."

„Og vort Væddeløb?" udbrød Forstjunkeren.

„Ja, naar man befaler mig at drage til Fortet, kan jeg ikke ride Væddeløb med Dem; den Sag er saa ligefrem."

„Med mindre en Anden red i deres Sted," bemærkede vor Ven.

„Hvem skulde det vel være? Har De maaskee Lyst, Hr. Capitain?"

„Ja, hvis De ikke foretrækker nogen Bedre."

„Jeg forlanger min Sjæl Ingen bedre. Det er altsaa afgjort. Jeg drager til Fortet, og De rider og vinder i mit Sted."

„Jeg skal gjøre mit Bedste," svarede han.

„Det var en sand Venskabstjeneste, Du der viste mig," udbrød Forstjunkeren, da de gik hjem.

„Det var dog ikke min Bevæggrund," svarede han.

„Ligemeget, maa jeg byde Dig min Haand og takke Dig? Jeg troer, det er din Bestemmelse her i Verden, altid at skulle bringe Godt til mig og Mine."

„Lidt Godt vil jeg see at bringe," svarede han.

Næste Morgen havde en talrig Menneskemængde samlet sig udenfor Byen, hvor Væddeløbet skulde finde Sted. Det var en jævn Mark, som Regimentet sædvanligt benyttede til Øvelsesplads og som ved denne Leilighed var bleven indhegnet med nedrammede Pæle, hvorimellem man havde draget en Reblinie. Løbet skulde foregaa i lige Retning. Paa flere Steder var der opreist Barricader af Grene og Græstørv og omtrent ved Enden af Maalet var hele Banen gjennemskaaren af en dyb og gabende Kløft, hvis Vægge dannedes af Klippestykker, hist og her bevoxede med smaa Buske, saavidt Solen og Daglyset naaede. Nede

paa Bunden bruste en Flod, som i mange Snoninger havde vidst at bane sig Vei igjennem den Mængde Klippebrokke, der vare blevne styrtede ned i Dybet, da Soldaterne jævnede Pladsen.

Kløften var den sidste Vanskelighed, Rytterne havde at beseire. Omtrent tyve Favne paa den modsatte Side sade Kampdommerne, som skulde give Agt paa Løbet og betegne den Vindende.

Forstjunkeren var en af de Første paa Pladsen. Han gik omkring og hilste paa Venner og Bekjendte, med vigtig Mine, høirøstet Stemme, i Bevidsthed om at være Gjenstand for den almindelige Opmærksomhed. Imidlertid var der dog udbredt en vis Uro og feberagtig Spænding over hans hele Person. Medens de første Løb fandt Sted, beskæftigede han sig med sin Hest, rettede lidt paa Buggjorden, klappede dens Hals, og besteg den, da Tegnet blev givet, idet han hilste over til sin Modpart.

Det var med en overordentlig spændt Forventning at Mængden fulgte de to Rytteres Ridt. Begges Heste syntes at være lige gode, de joge hen over Banen som en afskudt Pil, satte over Grøfter og Barricader med lige Færdighed og vedbleve derefter Løbet paany.

Saaledes havde de næsten naaet til Kløften, uden synderlig Fordeel paa nogen af Siderne, da en Dame

blandt Tilskuerne hævede sit Tørklæde for at tilvifte Forstjunkeren en Hilsen. Vinden greb det hvide Tørklæde og førte det ind over Banen. Forstjunkerens Hest blev sky og gjorde et vældigt Spring til Siden, et Øieblik efter var han atter Herre over den og naaede Kløften. Her standsede Hesten, som om den frygtede for at springe over; to Gange drev han den til Randen, begge Gange rykkede den sig tilbage. Tredie Gang satte den over, men Ritmesterens Hest var allerede paa den anden Side og havde naaet Maalet.

Forstjunkeren var ligbleg, da han traadte ind i Kredsen blandt Kampdommerne, hans Bryn rynkede sig, hans Bryst gispede. Da man nævnede Capitainen som Seirherre, udbrød han:

„Jeg protesterer mod denne Kjendelse. Det er kun Tilfældet, som har ladet min Modstander komme først; Alverden har været Vidne dertil. En Dame svinger med sit Tørklæde, min Hest bliver sky, derved naaer han Maalet først, — mit Uheld ikke hans Fortjeneste gjør ham til Seirherre."

„Hvad siger De hertil, Hr. Capitain?" spurgte En af Dommerne.

„Jeg maa give Forstjunkeren fuldkommen Ret," svarede han til Alles Forbauselse; „hans Hest blev sky for det svingede Tørklæde, og jeg troer ikke, at Ritmesteren, i hvis Navn jeg her har den Ære at

være tilstede, ønsker at skylde Tilfældet Tak for Seiren. Derfor foreslaaer jeg, at vi lade vore Heste hvile lidt, og saa begynde et nyt Løb."

Dette Forslag, saa uegennyttigt og høimodigt, modtoges med almindeligt Bifald. De dampende Heste bleve førte tilbage, afgnedne og tilhyllede med Dækkener, medens de skulde vente. Forstjunkeren og Capitainen fulgtes ad til den anden Ende af Banen.

„Er det ikke som jeg siger?" udbrød den Første; „Du er bestandigt min og Mines gode Engel, det er atter et Venskabsstykke, Du her viser mig."

„Det kan Du ikke bedømme endnu," svarede han barskt.

„Hør! jeg har et Forslag at gjøre Dig, men det bliver imellem os. Du kan sige ja eller nei til det, som Du vil. — Du kjender de Summer, der ere satte ud for Seirherren — jeg er i stor Forlegenhed, Du! — jeg vilde bansat gjerne vinde — blot Noget, jeg behøver ikke Alt. — Har Du Lyst, saa vinde vi Begge. — Du forstaaer mig — lad mig blot faae en Hestelængdes Forspring for Dig, saa deler jeg med Dig, ærligt og redeligt. — Hvad?"

Capitainen gik med bøiet Hoved og vedblev at tie. Hvad svarer Du dertil? spurgte Forstjunkeren.

„Jeg lader, som jeg ikke har hørt dit Forslag," svarede han.

„Du er vred paa mig, jo! jeg har mærket det hele Tiden. Det er hende derhjemme, som har fortalt Et og Andet om mig. — Ja vist! det kan gjerne være jeg har baaret mig galt ad, men det skal blive bedre Altsammen, Du kan tro mig, det skal min Salighed blive bedre! Lad mig bare vinde."

„Det kan ikke blive bedre," sagde han. „Nu mærker jeg, at det er forsilde."

Dermed skiltes de.

Lidt efter begyndte Løbet paany. Dennegang var Mængden trængt tilbage fra Skrankerne. Hestene stønnede, pustede, vrinskede; Rytterne syntes at være fastgroede til Sadlen, foroverbøiede, med slappe Tøiler, fremskyndende, agtende paa ethvert Spring, forud beregnende enhver Hindring. Sandet fløi omkring dem. Over Grøfter og Volde gik det med lige Lykke, lige Hurtighed; da de kom til Kløften, satte Capitainens Hest atter over, Forstjunkerens standsede som forrige Gang og strakte Benene frem foran sig. Under det næste Forsøg huggede han Sporerne ind i dens Sider, det hjalp, den sprang, naaede den anden Side med Forbenene og klamrede sig et Øieblik til Skrænten, derefter udstødte Rytter og Hest paa samme Tid et hvinende Skrig, som lød hen over Pladsen. — Jorden gled bort fra Hesten, den gjorde atter en Anstrengelse og forsvandt i Gabet.

Capitainen holdt oppe paa Skrænten og saae Hest og Rytter tumle fra Klippe til Klippe ned i Dybet.

„Dennegang er det intet Tilfælde," mumlede han.

„Giftede han sig saa med den unge Enke?"

„Giftede sig!" gjentog Fortælleren, idet han forbauset betragtede Spørgeren. „Nei, De har vist ikke forstaaet mig ret. Det var kun paa hende, ikke paa sig selv, han tænkte. Han giftede sig ikke, men en Maaned efter havde han betalt Forstjunkerens Gjeld, saa drog han bort, og lod sig forsætte til et andet Regiment. Han og hun mødtes aldrig siden."

„Maa jeg fortælle denne Historie?"

„Aa ja! — Kun ikke Navnet."

Indhold.

Skrifter

af

Carit Etlar.

21. Bind.

Broget Selskab.

II.

Kjøbenhavn.
Chr. Steen & Søns Forlag.
Louis Kleins Bogtrykkeri.
1869.

Broget Selskab.

Fortællinger

af

Carit Etlar.

II.

Kjøbenhavn.

Chr. Steen & Søns Forlag.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1869.

Indhold.

I.

Den Første.

Naar Hjertet vaagner.

Det var i Morgengryet, den femtende October 1813, da der red en gammel Mand langs med Stavnsfjord paa Samsø. Han drev Hesten fremad med Hælene af sine store Søstøvler, naar den begyndte at sagtne det ilsomme Løb gjennem Sandet og Lyngen. Ved Langøre standsede han ovenfor Havnen, kaldte paa Vagten fra Kanonbaadene og meldte Kommandanten, at Udkiggeren fra Besser Kirketaarn havde seet et fremmed Skib, kæmpende med Sø og Storm for at holde sig fri for Kysten. Saavidt han kunde skjønne, var Skibet en engelsk Kanonbrig, som ved den stærke Nordenstrøm og Stormen, der havde blæst hele Natten, var dreven ud af sin Retning.

„Nu ligge de og fitte derude, som om de have faaet Kjending paa Samsøes hvide Banker, og mærke, at de ere inde paa en læger Val,“ føiede Sømanden

til. „De have stukket Reb ud af Mersseilene, sat torebet Brigseil, Klyver og Gaffelsok til, for at arbeide sig op til Luvart og række ind i Lindholmsdybet. Naae de det, ere de frelste, men det vil knibe hart; tager Stormen til, sætter den dem paa Revet, og saa god Nat, Mis!"

Dette Budskab bragte Liv og Virksomhed nede ved Havnen. Der blev holdt Raad mellem Befalingsmændene, imidlertid hentede Mandskabet Krudt og Fødemidler ud fra Magasinskuret. Lidt efter roede begge Kanonbaadene over mod de to smaa Øer, Lindholm og Veirø, der ligge udenfor Samsø, og mellem hvilke det fremmede Skib nødvendig maatte komme, for at gjøre sig fri fra Grundene.

Anføreren for den ene Baad var Maanedsløitnanten Jakob Trolle. For fjorten Dage siden havde han begravet sin Fader, som blev skudt i en Kamp mellem Kanonbaadene og en engelsk Krydser. Nu kommanderede han Baaden.

Jakob Trolle var henved tredive Aar gammel. Han havde tilbragt sin Ungdom paa Kyholm, hvor hans Fader var Fyrinspektør. Stormens Trusler og Havets Klager vare de daglige Røster han lyttede til, det solbeskinnede Havblik eller den fraadende Sø, som kastede Skibene ind paa Revet, vare de Skuespil, han Sommer og Vinter havde for Øine.

Før Krigens Udbrud drog han tilsøes, blev borte i sex Aar, og fik ved sin Hjemkomst Plads som Befalingsmand paa den ene Kanonbaad. Ensomheden, Tavsheden og Ødet paa Holmen havde givet hans Ansigt et alvorligt og tungsindigt Præg, selv hans Stemme lød med en vis sørgmodig Klang. Det mest Fængslende i hans Ansigt var to store mørkeblaa Øine, der lyste med et Udtryk af Ærlighed og Tillid, som om de aldrig havde sænket sig under en brødefuld Tanke, blide og drømmende Øine, der syntes at længes og søge, uden hidtil at have fundet Maalet.

Da Jakob Trolle denne Morgen gik ned til Kanonbaaden, stod en Mand ved Hjørnet af det sidste Hus og krøb sammen for Stormen og Regnen. Det var en umaadelig lang og sværtbygget Skikkelse med et godmodigt og halvfjantet Udtryk i et Ansigt, der var omgivet af lysegult Haar og Skæg. I det Trolle gik forbi, trak Kæmpen ham i Koften, og bad om han maatte følge med tilsøes.

„Hvor falder Du paa det, Peter Bos?" spurgte Trolle. „Du har jo aldrig villet gaa med os før."

„U—h, jo!" svarede Peter, og drog det første Ord ud saa langt som muligt. „Jeg maa endelig med og slaa de Engelskmænd for Panden. Det er dem, der volde den hele Ulykke."

„Hvad for en Ulykke?"

„Siden Rasmus Stager kom hjem forgangen, da de sloges udenfor Seirø Bugt, og de Andre sagde, at han havde været Førstemand til sin Gjerning ombord, holder Ane sig kun til ham. Hun vil ikke svare naar jeg snakker til hende, og staaer og skubber sig over mod Rasmus, naar vi skal til at danse. — Jeg maa med."

„Ja, kom Du, vi kan nok faa Brug for Dig. Du er jo stor og stærk."

„Uh, ja! og jeg har ogsaa kjøbt mig en Huggert," tilføiede Peter, idet han gjorde Trolle opmærksom paa en lang hjemmegjort Sabel, som hang i et Stykke Reb indenfor Koften. Saa gik de ombord i Kanonbaaden.

Veiret var mørkt og stormende. Et svagt Lysskær nede paa den østlige Horizont antydede Dagen. Mod Vest viste Stjernerne sig endnu hist og her, hvor den mørkeblaa Himmel var synlig. Efterhaanden som Lyset steg, tiltog Stormen, den jog mørke, sønderrevne Skymasser hen over Himlen, og kastede hule Søer ind over Grundene med en forfærdelig Vælde. Det peb og brølede, det bruste og tordnede i Brændingen. Ude paa det graablaa Hav reiste Braadsøerne deres hvide Hoveder op fra Dybet, som løsladte onde Aander, der speidede omkring efter Bytte, og langs med Stranden fløi Skarer af skrigende Maager, graa og sorte, som om de bare en evig Sorg over alle de Ulykker, de vare Vidner til derude.

Trods Taagen, Regnen og Skumringen var det fremmede Skib nu fuldkommen synligt inde fra Land, det havde arbeidet sig en Strækning fremad, og gik under et saa svært Pres af Seil, som det vel kunde føre, men drev dog øiensynlig nærmere ind mod Grundene. Det førtes af kyndige Hænder, derom vidnede enhver Kommando og den Nøiagtighed, hvormed Alt blev udført. Inde paa Kysten steg Antallet af Tilskuerne med Dagens Komme. Bakker og Klitter vare besatte med siddende eller liggende Grupper. Sandet fløi omkring dem, Søskummet drev i store Flager ind over dem. Konerne havde draget deres Kjoler op over Hovedet. To smaa hvidhaarede Drenge, den ene indsvøbt i Faderens Søtrøie, den anden med et Uhyre af en sort Faareskinds Hue paa Hovedet, sade veltilmode og ligegyldige for alt Andet og delte et Stykke Rugbrød, hvorpaa der var bredt et tyndt Lag kogte Æbler. — Smør var saa dyrt paa den Tid.

Der laa noget Ulykkespaaende i Mændenes dæmpede Samtaler og i de Skuldertræk, hvormed de betragtede ethvert af Skibets Forsøg paa at vinde rum Sø. Lidt efter skiltes Grupperne. Mændene gik ud paa Stranden. Inde fra Husene kom flere til med lange Aarer paa Skuldrene. De droge ned til Baadene og gjorde sig færdige til at gaa tilsøes, ikke for at

kæmpe, men for at vente til Kampen var endt, og da frelse de Overvundne.

Tiden gik, Klokken slog otte inde i Besser Kirke, man hørte neppe de langsomme Slag i den pibende Storm, der var heller Ingen, som gav Agt paa dem. Den næste halve Time vilde sandsynligvis afgjøre Briggens Skjæbne. Kanonbaadene kom frem og arbeidede sig over i Læ af Lindholmen, for at søge ind paa Grundene, siden det var dem umuligt at holde aaben Sø under Stormen. Saasnart Briggen fik Øie paa dem, blev det engelske Flag heiset under Gaffelen, og som til Udfordring løsnedes et Skud, hvis Kugle vandede et Stykke foran Boven af Trolles Baad. Trolle lod sin Stævn dreie ned mod Skibet og fyrede, den anden Baad fulgte hans Exempel, og fra nu af gik det Skud i Skud, saa hurtigt som den høie Sø og Baadenes Styr tillod.

Peter Vos arbeidede for To. Da han kom ombord drog han til Alles Forbavselse Koften af, bandt den sammen med det uldne Tørklæde, og lagde den omhyggeligt ind under en af Tofterne, derefter satte han sig ned og hjalp med at ro. Da Tegnet til Angreb var givet, fik han Plads ved den ene Kanon, han halede Rapperten frem paa Sliſken efter ethvert Skud, han hjalp Artilleristen med at lade, og sværtede sig sort i Ansigtet med Krudtflammet fra Visſeren. Et-

hvert Skud ledsagede han med et U—h, og tilføiede for egen Fornøielse en halvsagte Hilsen:

„Kil af! lad dem høre din Lectie og sige om Du kan den? Hils fra Madamen og spørg, om de har Noget som skal klinkes o. s. v."

Briggen svarede kun Tid efter anden med et enkelt Skud, den syntes at ville spare sine Kræfter til et afgjørende Slag, naar den kom Fjenden nærmere. Inde paa alle Bakker stod en Skare Tilskuere, flest Kvinder og Børn, de kunde næsten ikke høre Skraldet af Skudene under Stormens og Havets Brøl, derimod saae de tydelig den lyserøde Ildstribe, hvergang en Kanon blev løsnet.

I dette Øieblik, hvori Alt var spændt Forventning, forandrede Briggen pludselig sin Fart, der blev noget Usikkert og Tøvende i dens Bevægelser. Inde paa Stranden var man i Tvivl om Aarsagen, men ombord i Kanonbaaden udstødte Peter Bos et gjennemtrængende Uh! og de alvorlige Ansigter, som speidede ud fra Tofterne, saae Skibets Gaffel hænge splintret ned fra Masten, og det store Brigseil flagre vildt i Stormen.

Peter Bos sad og hvilte sig paa Kanonen, medens han holdt et Foredrag for Artilleristerne:

„Det kan gaa endnu, naar de faa Seilet bjerget og deres Klyver og Gaffelfok gjort fast. Se der! han binder sit Flag paa Vantet. Pralhals! Det kan gaa

endnu, og det var næsten Synd for det kjønne Fartøi, at det ikke skulde gaa. — U—h! der sprang hans store Mersseilsskøde. Vorherre tage dem i sin Haand, de Pe'ersilletoppe, for nu jumpe de paa Land."

Efterat de omtalte Ulykker havde fundet Sted, bragte ethvert kommende Minut Forandring i Skibets Stilling. Alt var Iver og Travlhed derude. Fra Kanonbaadene saae de en Mængde mørke Skikkelser flyve op ad Vanterne for at udbedre Skaden, og i de enkelte Mellemrum, Stormen tav, hørtes Baadsmandspibens skingrende Hvin hen over Søen. Kanonbaadene skøde ikke mere, en større Magt end deres havde afgjort Skibets Skæbne, Stormen og Strømmen bar det ind mod Land. Begge de underste Seil bleve givne op. Bovankerne faldt. Det enes Tov brast, med det andet vedblev Briggen at drive ind paa Stranden, stedse hurtigere og i vildsommere Fart. Fra Land lød et gjennemtrængende Rædselsskrig; det var ikke længer Fjender, men Folk i Nød, som ilede deres Undergang imøde. Skibet var nu lagt for Vinden. Ombord maatte man tydelig kunne skjelne Stenrevet, som betegnedes af hvide Braadsøer og Skumstriberne foran Stranden. Sandsynligvis søgte man det gunstigste Sted til at sætte Skibet iland paa, efterat enhver anden Frelse svigtede. Laaringsfartøierne vare gjorte los, endnu inden de bleve firede ned, foer Briggen ind i Brændingen. En uhyre

Sø bar den stolt og majestætisk op paa sin Top og løb derefter bort under den, et Stød fulgte, som rystede Skibet og bragte det til at knage i alle Sammenføininger, endnu engang hævede det sig, som til en sidste Anstrængelse, da det atter sank, sprang det ene Vant. Masterne slingrede og styrtede overbord, idet de indviklede Baadene i et Næt af Tovværk, Seil og Stænger. Roret blev løftet ud af Løkkerne, Stykker af det fløb omkring paa Søen. Skroget selv syntes efter det sidste Stød at staa fast paa Revet, Grundbraadene og Masterne, som sloge ind mod Siden, knuste derimod begge Baade, enhver kommende Sø skyllede henover Dækket og truede med at rive Alt bort fra det.

Nu var den Stund kommen, som Fiskerne imødesaae, de krøbe frem fra deres Fartøier, under hvilke de tavse og sammenbøiede havde været Vidner til Alt. To Baade bleve skudte ud i Søen og arbeidede sig op til Nordpynten af Revet, hvor Vraget stod. Kanonbaadene vare imidlertid vendte tilbage til Langøre Havn. Saasnart de kom ind i Bugten, gik Jakob Trolle over i et af Fartøierne, som roede ud mod Vraget. Peter Vos stod og betænkte sig lidt, medens Fiskerne lagde til paa Siden af Kanonbaaden. Da de vilde sætte fra, strakte han Armene iveiret og raabte, at de skulde tøve, han vilde med.

Den ene Baad var allerede naaet ud til Revet,

hvor Vraget laa krænget over paa Siden, med en Deel af Dækket under Vand. Strax efter at Baaden var lagt til, blev den fyldt af Matroser. To faldt i Søen, et Skrig og en kortvarig Kamp fulgte efter, en ny Sø drev hen over Stedet. Dermed var Alt tilende. Peter Vos sad og saae ud over Trolles Baad. Da Bølgen lukkede sig over de Ulykkelige, gned han sine Hænder og raabte: „Det har I godt af, I Snydere! det var Jer, der tog Ane fra mig."

„Skam Dig!" sagde Trolle. „En Mand i Nød er ingen Fjende mere."

Peter svarede ikke. Han laa paa Toften med Hænderne under Kinden og grundede paa Jakobs Ord.

Da Trolle naaede op paa Vraget, sad en gammel Mand paa Dækket, fastgjort til en af de afbrudte Master. Foran ham laa en ung Pige, med Hovedet i hans Skød og omslynget af hans Arme. Hvergang en Sø brød ind over Dækket, søgte den Gamle at værge for hende og hun klyngede sig fastere til ham. Et langt opløst Haar hang ned over hendes Skuldre og omgav et Ansigt, hvis store sorte Øine og skælvende Læber viste den dybeste Rædsel. Begge tav. Den Gamle saae op mod Himlen med et ubeskriveligt Udtryk af Haabløshed, en Hengivelse, der ventede paa Forløsning, hvad enten den lod sig tilsyne som Undergang eller Frelse. Der var Noget i deres tavse Smerte

som greb Jakob. Han arbeidede sig igjennem Vandet, op paa Dækket, og krøb hen til Masten.

„Jeg maa vist med," sagde Peter Vos — „Uh!"

Da Jakob naaede Stedet lagde han sin Haand paa Mandens Skulder.

„Kom!" raabte han.

Den Gamle saae op og rystede paa Hovedet. „Først hende," sagde han.

„Som I vil!" svarede Jakob i Mandens Sprog, og løftede den unge Pige op i sine Arme. Derefter vendte han sig om til Peter Vos, som trofast havde hjulpet ham med sine Kæmpekræfter, medens de arbeidede sig op fra Baaden.

„Nu Du den Gamle," sagde han. „Frels ham!"

„Ja, det kan jeg rart." raabte Peter og løftede Manden op i sine Arme, ligesom han havde seet Jakob gjøre ved Pigen, kun med den Forskjel, at Peter for større Bekvemmeligheds Skyld tog den Gamle paa Skuldren og bar ham, som man bærer en Kornsæk. Idet han vendte tilbage til Baaden tilføiede han nogle eftertrykkelige Formaninger: „Vil Du see, Du kan ligge rolig, Du! — Det er Dig, jeg kan takke for at jeg blev af med min Ane, men det er ligemeget. — Skam Dig! naar man er Fjende er man ikke længer i Nød, — eller hvordan det nu var? Hold bare fast og lad være at sparke ud, dit gamle Asskum!"

Manden forstod ham sandsynligvis ikke, men derfor var Peter ogsaa saa høflig at oversætte lidt af Indholdet paa Engelsk. Han havde været fem Aar i „Prison" og paastod han talte Sproget som en Indfødt.

Jakob krøb tilbage mod Baaden over Vanter og Stænger, som de faldne Master havde spredt hen ad Dækket. Han bar den unge Pige i sine Arme. I det første Øieblik var hun bleven skræmmet af hans høie Skikkelse, klædt i en lang Oliekappe og store Fiskerstøvler, som drev af Søvand, og af det alvorlige, veirslagne Ansigt, som stirrede hende imøde fra en gammel oliemalet Sydvest, der hang ned over Panden. Da hun hørte hans Røst, lyste en Straale af Haab fra hendes sorte Øine.

„De vil ikke slippe mig," bad hun med bønlig Stemme og klyngede sig fastere til ham. — „Vel!"

„Nei, vær Du rolig, mit Barn! Jeg slipper Dig ikke. Enten gaa vi To iland sammen, eller i Søen sammen. — Du skal ikke være bange. — Hold blot fast — saa! luk nu dine Øine, mens vi vade igjennem det Smule Vand, som skyller hen over Dækket. — Det gaaer nok!"

Han klavrede fremad, igjennem Søerne, gjorde sig fri for Tov og Vragstykker og naaede Baaden. Hun hvilede ved hans Bryst, hendes vaade Haar fløb omkring ham. Hun havde slynget sine blottede Arme om

hans Hals, hendes Hjerte bankede mod hans, han mærkede det blot ikke i dette Øieblik. Bag dem hørte de Peter Vos udstøde nogle langtrukne Uh! ledsagede af gjentagne Formaninger og blide Bebreidelser mod den Gamle. Da han naaede Baaden, lod han sin Byrde glide ned imellem Tofterne og tørrede sig med Armene over Panden.

Det Første den gamle Mand foretog sig i Baaden, var at strække begge Arme ud imod sin Datter, hun knælede ned foran ham, han holdt hende fasttrykket til sig og mumlede nogle Ord, som døde hen i Stormen og Bølgelarmen. Jakob sad ved Roret, de forreste Tofter vare besatte af Matroser fra Briggen.

Idet Baaden vilde gaa fraborde, lød et Skrig, en halvvoxen Mulatpige kom tilsyne oppe paa Vraget, strakte Armene frem og udstødte nogle Ord, som ingen af Fiskerne forstode. Endnu før Nogen var istand til at hjælpe, entrede hun ud over Lønningen, snoede sig let og behændig som en Abe imellem Tovværket og de flydende Seil, fik fat i Baadens Ræling og svang sig op i den. Vandet drev af hende, men hun smilede dertil, strøg Haaret tilbage fra Ansigtet, rystede sig og viste sine hvide Tænder under et Smil og et Jubelskrig; derefter kastede hun sig ned for den unge Piges Fødder, og omslyngede hende med sine Arme.

Nu gik Baaden tilbage, langsomt og overfyldt som

den var, sex Fiskere roede den, to ved hver af Bunkeaarerne. Peter Vos var derimod ene om sin. Naar Nogen gjorde Forsøg paa at hjælpe ham, satte han et muggent Ansigt op og strittede ud med Benet efter ham. Han vilde ro alene. Den unge Pige sad ved Faderens Side, ligeoverfor Jakob, hendes blottede Arme stak frem fra en hvid Forværks Trøie, nedenfor denne kom en lys ulden Kjole tilsyne, hele hendes ufuldstændige Paaklædning vidnede om den Ilfærdighed, hvormed hun var bleven kaldt op paa Dækket.

Hidtil havde Jakob ikke givet synderlig Agt paa de to Fremmede. Det var Mennesker i Nød, som han vilde frelse, nu sad han og betragtede dem, og forblev i nogle Øieblikke tavs og ligesom blændet af den unge Piges Skjønhed. Hendes Ansigt var ualmindelig blegt, og af og til drog hun Haanden op til Brystet, som om det smertede hende. Den gamle Mands Blik fulgte enhver af disse Bevægelser.

„Det er mit eneste Barn," hviskede han over til Jakob. — „Hun er kun svag. Jeg er saa bange for hende."

„Ja, De sidder jo der og ryster og fryser," sagde Jakob. „Jeg kommer nok til at tage mig lidt af Dem." Med disse Ord rakte han Haanden ned under Pligten i Baaden, og drog en tyk Vadmels Søtrøie frem. „Kom og lad mig hjælpe Dem den paa. Den er tør

og varm, — vist saa! der er Ingenting at tage i Betænkning. — Men først maa vi da have denne Kofte af, Hermelinet driver jo af Vand."

Hun saae op paa ham, og derefter hen paa sin Fader, ligesom i dyb Forbavselse over at man vovede at tiltale hende saa ligefremt. Noget, der lignede et Smil, foer over hendes Ansigt, men hun fandt sig taalmodigt i Alt. Han hjalp hende den hvide Kofte af, samlede hendes Kjole i Brystet, han trykkede Vandet af hendes Haar og drog den tykke Søtrøie sammen over hende.

„Saa!" sagde han med et trøstigt Smil, „nu faaer De nok Varmen, mit Barn! og med Guds Hjælp varer det ikke længe inden vi naa Land, saa er det overstaaet."

Hun nikkede over til ham, saae ned paa den tykke Trøie, smilede og dukkede sit Hoved ind under dens opslagne Krave.

Under denne sidste Handling havde Peter Vos taget Roret. Da Jakob sad paa sin Plads igjen bøiede han sig over mod den Gamle og sagde:

„Hold Dem blot godt fast, ret nu kommer den sidste Tørn, ind igjennem Brændingen, naar den er overstaaet, har det ingen Nød mere."

Den Gamle tog en stor Tegnebog op af Brystlommen, rakte den til Jakob og sagde:

„I denne Tegnebog har jeg omtrent 100 Lstr., hvis vi blive frelste, tilhøre de Eder."

Jakob saae paa ham og trak paa Skuldren:

„Hvad er det for en Tale?" sagde han. „Her i Baaden sidde sex Mænd, der er blevne graa i Kamp mod Storm og Hav for at hjælpe dem, der vare i Nød som I. — De mangle Brød af og til, — aa ja! men de ere dog Allesammen for rige til at frelse Menneskeliv for Penge."

Den Gamle tav og stak Tegnebogen til sig, hans Datter arbeidede ivrigt paa at faae sin lille hvide Haand ud af Søtrøiens Ærme, og række den til Jakob. Han tog ikke imod den, men nikkede over til hende, hun fandt ogsaa, at hans Smil og det Øiekast, som ledsagede det, var ligesaa godt som et Haandtryk.

I dette Øieblik bruste Brændingen foran dem, Baaden syntes at begraves i Skummet og de kæmpehøie Søer, men gjennem Fraadet og Søerne gled det lille Fartøi ind mod Land, og nede paa Stranden ventede en Række af Mænd og haandfaste Kvinder med opkiltede Klæder og overskyllede af Søen. Den Ene havde taget den Anden i Haand for at holde fast i hverandre, og gribe Baaden eller de Kæntrede naar de naaede Land, før Søen igjen rev dem med sig tilbage. Alt gik heldigt, Baaden holdt sig paa ret Køl, de Skibbrudne vare frelste.

Peter Bos rystede Vandet af sig. „Uh!" skreg han. „Det var dengang, jeg gik tilsøes."

„Ja, og nu gjør vi det om igjen," sagde Jakob. „Der er flere derude. Gaa op til Hans Jørgens!" tilføiede han, henvendt til en Anden, „lad ham komme herned med sin Vogn, saa kan han kjøre Herren og hans Datter der, hjem til mig."

Han vilde atter gaa ned til Baaden, men blev standset af den gamle Mands Taksigelser. „Derude forbød De mig at tale om Penge," sagde han, „lad mig nu faa Lov til at udtrykke min ringe Tak, saa godt som jeg kan." Med disse Ord tog han atter Tegnebogen frem, og delte dens Indhold mellem de sex Fiskere.

Den unge Dame stod med sin Arm i Faderens, og smilede til den Forbavselse, hans rundelige Gavmildhed vakte. Da den Gamle havde uddelt hvad han havde, tog hun en lille rød Silkepung frem, og rystede hele dens Indhold ud i Peters Hat.

„Du skal have mest, Du!" sagde hun til Kæmpen.

Peter Bos stirrede et Øieblik maalløs ned paa hende. Han havde sat Benene ud fra hinanden, og holdt Haanden over Pengene i sin Voxdugs Hat. Pludselig fandt hans Glæde Luft, og han udbrød først i et Hvin, dernæst i et næsten uforstaaeligt Engelsk:

„Hvis jeg talte ret, Velbaarne! saa flyede de mig

sexten Sedler til 9 Daler dansk Stykket; jeg kjender deres Mønt saa nøie, for jeg har været fem Aar i Prison hos de kjære Engelskmænd. Det gjør over hundrede Daler, uden at tælle den fine Frues Guineer, som nøiagtig skulle blive delte mellem mine Kammerater. Vi kysse paa Haand og sige mangfoldig Tak til den ædle Mylord, — tusind Millioner Tak! De har bevist Dem som vor allerkjæreste Ven og — og —" Han standsede, rykkede Jakob i Kosten og hviskede: „Hvad hedder Velgjører paa Engelsk?" — Der blev ikke Tid til at faa Ordet oversat, Glæden overvældede her Peter aldeles. — „Uh! Herre Jesus!" skreg han. „Hvad vil Ane sige til dette hersens?" Dermed stak han Pengene i Lommen, snurrede sig rundt og løb ned til Baaden.

Atter gik det lille Fartøi ud til Vraget og med samme Held som første Gang, en halv Time efter vendte det tilbage igjen, dennegang besat med Matroser og flere af Skibets Officerer.

„Hvem er den gamle Herre, vi fik ind før?" spurgte Jakob underveis.

„Det er Lord Lesley," svarede Officeren, „engelsk Guvernør et Sted nede i Indien, jeg troer i Benares. Han har lagt Reisen hjem over Land, gjennem hele Europa, for at undgaa Franskmændene, og bjerget alle sine Kister med Guld og Diamanter, til de

nu ligge og skvalpe omkring derude. Vi toge ham ombord i Lybæk. Damen med de smaa Fødder og sorte Øine er hans Datter, deilig! — hvad? men fordringsfuld og forvænt som en Prindsesse. Vi har havt vor Hyre med hende, kan De tro, hendes Kahyt kostede mere Oppvartning end Chefens. Saa frøs hun og svøbte sig ind i Hermelin og Svanedun, til vi fik reist Kakkelovn dernede. Saa lugtede der af Tjære, og der maatte luftes ud og røges overalt. Saa skulde der bredes Tigerskind og Puder for hende paa Dækket, og stilles Seil op medens Solen skinnede. Naar vi saa havde arbeidet os trætte, fik vi et Vink af hendes hvide Haand, eller et Blik af hendes brændende Øine, det syntes hun var god Betaling. Med alt dette har denne fristende lille Djævel havt ligesaa mange Tilbedere ombord, som vi vare Officerer, og saa slog hun kun med Nakken ad os Allesammen."

Før Baaden atter gik ud til Vraget, blev dens Besætning afløst af et nyt Mandskab. Jakob havde trukket sin Kofte af, indenfor denne kom hans Uniform tilsyne, han navngav sig som Befalingsmand paa Stedet, og modtog de engelske Officerers Æresord paa ikke at forlade Øen, uden hans Minde. Da han gik op paa Stranden, studsede han ved at see Lord Lesley, som han troede hjemme hos sig, spadsere frem og tilbage imellem Marehalmen. Lidt borte sad hans Datter

paa en Sten, endnu trolig indhyllet i Søtrøien. Hun havde bundet et Lommetørklæde over sit Haar, hendes blege og fine Ansigt stak frem over den grove Matrosklædnings opslagne Krave. Mulatpigen sad i Sandet foran hende, den unge Dame havde sat begge sine Fødder op i hendes Skjød. Da Jakob kom hen til dem, og hun bemærkede hans Uniform, klappede hun i Hænderne og gjorde derefter en Hilsen som en Soldat, med Haanden op mod Tindingen.

„Men hvad betyder dette?“ spurgte han. „Er Vognen ikke kommen?“

Hun smilede og pegede med Fingeren over Skulderen. Lidt oppe paa Land holdt en Vogn.

„Hvorfor tøver De da hernede?“

„Hun vilde ikke,“ svarede Lesley i en Tone, som om dermed Alt var sagt, og han begyndte igjen at spadsere frem og tilbage gjennem Marehalmen.

„Jeg maatte først see, hvorledes det gik de Andre,“ sagde hun. „Det var jo ikke længer os, som svævede i størst Fare hernede.“

„Men De gjør Uret i at tøve her i et saa forrygende Veir. — Desuden,“ føiede Jakob til, „saae De ikke, at Briggen strøg Flag, idet den tørnede paa Revet, det vil sige, at den overgav sig, det vil sige, at De ere mine Fanger, og nøiagtig maa lystre Alt hvad jeg befaler.“

„Er jeg ogsaa deres Fange?" spurgte hun med et trodsigt Smil.

„Ja, ogsaa De. Det stormer haardere end før og Regnen bliver ved, derfor befaler jeg nu, at De skal begive Dem bort fra Stranden."

„Men hvorfor raader De Andre til Skaansel, naar De tager saa lidt Hensyn til Dem selv?" spurgte hun. „Nu vover De Dem vel ikke mere ud. — Hører De?" Hun udtalte dette Spørgsmaal med en Betoning og med et Blik, hvis seirrige Magt udentvivl var hende saare vel bekjendt.

„Nu drager jeg først med Dem," svarede Jakob. „Jeg skal føre Dem til mit Hjem, lille og ringe som det er, der kan De tøve, til jeg faaer opsøgt en bedre Leilighed. — Mylord! giv deres Datter Armen og lad os komme herfra."

„Ja, siden han befaler det, maa vi vel adlyde, vi smaa Stakler!" sagde hun og reiste sig op fra Stenen.

Lord Lesley saae paa Jakob, dernæst paa sin Datter, han lod til at være yderst forbavset over hendes Lydighed.

„For dem derude behøver De ikke at være bange," sagde Jakob, „her er flinke Folk paa Stranden, og i en Storm som den, der blæser nu, er det lettere at komme ind paa Land, end ud fra det."

Kjøretøiet, de gik hen til, var en gammel Høstvogn, forspændt med en Hest og en Oxe. Istedetfor Stole og Hynder var der to vaade Agefjæl til at sidde paa. Kudsken havde rodet sig ned i Halmen, og draget en gammel Lærredssæk over Hovedet. Lorden og hans Datter gik rundt om Vognen, som om de undersøgte, fra hvilken Side den bedst lod sig bestige. Den unge Dame strakte sin Fod ud mod det lerede Hjul, men trak den frygtsom og hurtig tilbage igjen.

„Hjælp mig," sagde hun til Jakob.

Han tog hende i sine Arme, og løftede hende op over Fjælene, redte hende et Sæde i Halmen, nede paa Bunden af Vognen. Mulatpigen laa allerede ved hendes Fødder. Derefter forlode de Stranden.

Jakobs Bolig var et lille straatakt Hus, omgivet af høie og vidtforgrenede Poppeltræer. Henimod Midten adskilte en Dør fire Værelser paa den ene Side, fra to Værelser og et Kjøkken paa den anden. Her havde han boet i nogle Aar, siden Nyholms Fyr paa Grund af Krigen ikke maatte brænde. Hans Søster Magdalene var Husets Bestyrerinde, en høi, mørk Pige, altid klædt i en tarvelig, meget snæver Hvergarns Kjole, som nu paa Grund af Sorgen var farvet sort. Et strengt og alvorligt Ansigt med en dyb Rynke midt i Panden, et blankt, kastaniebrunt Haar, omgivet af en lille snehvid Kappe med to Sløifer af hjemmefarvede

sorte Silkebaand; en Kvinde, der ligesom Bien kun syntes at have fundet sin Tilværelses Maal i Arbeidet, som forstod at spare, at undvære og forsage, som kortsagt besad en Mængde agtværdige Egenskaber, men ikke syntes at kjende en eneste af de elskværdige. Alt var luftigt, var skinnende, var hvidt i dette Huus, hvor Magdalene begyndte sin Syssel længe før det blev lyst, stille og lydløs, uafbrudt beskæftiget, uafbrudt i Kamp med enhver Plet og ethvert synligt Støvgran. Alt var tavst og fredeligt omkring hende, men det var mere Ødets og Dødens Fred end Livets, som herskede derinde.

Da Vognen naaede Huset kom Magdalene ud i Døren.

„Jeg bringer her tre Skibbrudne," sagde Jakob. „Gaa ind og hent en Stol, lille Magdalene, for at de kunne komme ned."

„Hvortil behøves her en Stol?" sagde Magdalene, idet hun gik hen til Vognen, løftede Frøken Lesley op i sine Arme, og bar hende som man bærer et Barn, ind i Forstuen. Den unge Dame saae uhyre forbavset ud, da Magdalene strakte sig over mod hende; men da hun begreb hendes Hensigt, smilede hun, kastede Søtrøjen af, slyngede sine Arme om Jomfruens Hals, og lod hende gjøre hvad hun vilde. Lorden og Mulatpigen fandt paa at stige ned uden Nogens Hjælp.

„Se! det er den Leilighed, jeg kan byde Dem," sagde Jakob, medens han aabnede Døren til de fire Værelser. „Her er ikke stor Plads, heller ikke synderlig mange Bekvemmeligheder; men iaften, naar vi ikke kan se mere ude paa Stranden, skal jeg gaa ned og tale med Præsten i Besser. Han har større Leilighed."

Frøken Lesley stod og saae sig om i Værelset. Hendes Øine mødte kalkede Vægge, hvis eneste Prydelse var et gammelt Oliemaleri med en vissen Evighedskrands over, og et Ligvers til Ære for den afdøde Fyrinspektør, skrevet af Degnen og omgivet af en Christtornkrands, gjennemflettet med sort Flor. I Vinduet stod en Gyldenlak og en bredbladet Myrthe, hver i en hvid Urtepotte. To store, lyseblaa Kister, bemalede med tagstensrøde Roser, og hvis aabne Laag tillode at se en Hærskare af snehvide Linnedpakker, vare stillede op mod Væggen; og disse Vægge vare saa friske og hvide, som om de havde modtaget deres Farve igaar, det sandbestrøede Gulv var nylig vasket, Messingtøiet ved Ovnen straalede dem imøde.

„Jeg vil ikke ned til Præsten," sagde Frøken Lesley bestemt og ivrigt. „Hvad skulle vi hos ham? Her er lyst, her er hvidt, her er rart, jeg vil blive her, saalænge jeg skal være Deres Fange, saalænge De tillader mig at blive," tilføiede hun med et Smil og en yndefuld Bøining mod Magdalene.

„Min Søster forstaaer bedre Fransk end Engelsk," sagde Jakob.

Frøken Lesley saae paa Magdalene, gjorde en Bevægelse med den udstrakte Haand omkring sig, nikkede og kyssede paa Fingeren mod det barske og alvorlige Ansigt. Det forstod Magdalene; hun lagde sin Haand paa den fornemme Dames Hoved, vendte sig om mod Jakob og sagde:

„Sikken et stakkels Barn! hvad mon hun dog er nyttig til?"

Jakob smilede. „Nu gaaer jeg ned igjen til Folkene paa Stranden, og giver Dem imidlertid under min Søsters Varetægt; hun vil sørge for hvad De trænger til."

„Ja, gaa De kun," sagde den unge Dame. „Nu behøver jeg Dem ikke mere; men De er vel saa god, at huske vor Aftale. De tager ikke mere ud til Vraget. De har lovet det, saa godt som lovet det, og jeg stoler paa deres Ord."

Lord Lesley standsede ham ved Døren. „Skulde Skibet holde sig derude," sagde han, „vilde jeg blive glad ved at faa nogle af mine Sager ind. Jeg betaler hvad det skal være for hver Kuffert, Folkene bringe mig."

„Tænk ogsaa lidt paa mig," sagde den unge Pige. „Jeg trænger langt mere til mine Kufferter. De indeholde mine Klæder, min Pynt, mine Livsfornødenheder

fortsagt, og jeg betaler dobbelt saa meget som Papa, for enhver Kuffert. Mit Navn staaer paa Alt: Ellinor Lesley. Kan De huske det?"

Da Jakob kom ned til Stranden vare alle Baade fra de nærmeste Fiskerleier ifærd med at gaa ud og ind fra Vraget. Lidt efter Middag, da Stormen var paa det Høieste, kæntrede to af Baadene, saa at sige lige i Strandkanten, sexten Mand druknede. Med de Øvrige gik det heldigt, Havet syntes at have modtaget de Offre det fordrede; Stormen lagde sig, henimod Aften var Veiret klart.

Jakob havde underrettet Fiskerne om Lord Lesleys Ønske. Et af Fartøierne bragte det sidste Mandskab ind fra Briggen, blandt dette Chefen og Tømmermændene; fra nu af gjaldt det altsaa om at finde de to Fremmedes Kufferter. Ellinors Kahyt laa paa Luvsiden af det kæntrede Skib. Vandet kunde derfor ikke trænge ind i den. Voxlysene brændte endnu foran Speilet. Alt var i samme Tilstand, som da hun forlod den. Fiskerne stege ned og toge med hvad de fandt. En Baad gik fraborde, ladet med en Overflod af Tæpper og Puder, Æsker og Kasser, andre Baade gik ud, de maatte ile for at bjerge saa meget som muligt, medens Daglyset varede, siden det ikke var sandsynligt, at Vraget vilde kunne holde sig paa Revet til næste Morgen.

Da Jakob om Aftenen kom tilbage fra Stranden, fandt han hele Huset i Bevægelse. De fire Værelser, som Englænderne havde lagt Beslag paa, vare alle oplyste og Gardinerne sammenhæftede ud mod Veien. Magdalene stod i Gadedøren, hendes Ansigt var endnu mørkere end sædvanligt.

„Det er nogle besynderlige Folk, Du har bragt os," sagde hun. „De vende op og ned paa Alt. Først kunde de ikke taale, vi fyrede med Tørv i Ovnen, der maatte skaffes Bøgebrænde. Saa bleve de store Linnedkister og næsten alle mine rare Sengedyner slæbte ud, saa vilde Frøkenen have Vinduerne op for at skaffe frisk Luft."

„Stakkels Barn!" sagde Jakob. „Hun har faaet nok af frisk Luft for idag. Hun trænger mere til en varm Seng og til tørre Klæder."

„Jeg har laant hende mine," sagde Magdalene, „men hun var nær ved at græde, da hun fik dem paa. Mage til hendes har jeg aldrig seet: Kammerdug og Kaschemir, Fløil og Atlask, Silkestøvler med Saaler, ikke tykkere end Papir. Den gamle Herre sidder og skriver op i sin Tegnebog, Mulatpigen jager omkring som et Egern og feier alt Sandet af Gulvene. Vi lode dem faa det kjønne Sengetæppe, jeg strikkede til Dig sidste Juul, og som Du ikke selv nænnede at bruge; da jeg kom ind igjen, havde hun bredet det ud

foran sig paa Gulvet og sat sine Fødder paa det. Hun betragter mig som et Maleri og føler paa mine Klæder. Der er et Overmod i hendes Væsen, en Dristighed i hendes Smil, som fornærmer mig. — Hvad er det for Mennesker?"

„Det er Folk, over hvem Lykken og Rigdommen have udbredt alle deres Gaver, og som ere vante til at see Enhver bøie sig for deres Villie. Det kan vi To ikke forandre, lad os derfor bære os ad som de Andre. Imorges hang deres Liv i en Sytraad, medens de rede derude paa en Planke i Havet, iaften ville vi bære over med dem og gjøre dem lidt tilgode."

Jakob blev afbrudt af Fiskerne, som kom op fra Stranden med den første Ladning af Lordens bjergede Sager. Den gamle Mands Glæde kjendte ingen Grændser. Mulatpigen lod derimod til at være fortvivlet over den Tilstand, hvori hun modtog sin Herskerindes Helligdomme. Fiskerne havde bjerget Alt, det var afgjort, men uden at tage Hensyn til hvorledes det flete. Voxlys og Toiletæsker laa indsvøbte mellem Fløielshætter og Florskjoler, andre Pakker vare forsvarligt sammensnørede med Ender af Kabelgarn, der efterlode deres tjærede Mærker paa det hvide Silke. Et Skrivertøi havde udbredt sit Indhold over de stukne Tæpper. De fleste Pakker dreve desuden af Søvand. Lorden tog intet Hensyn til disse Smaauheld. Han sad foran

en af de aabnede Kufferter og uddelte rigelige Beviser paa sin Tak. De jublende Fiskere forlode Huset med Undtagelse af Peter Vos, som blev fæstet af Lorden til at gaa ham tilhaande, saalænge han tøvede paa Øen.

„Uh!" sagde Peter. „Det kan vi nu takke mit belevne Væsen for, og saa, at jeg kan snakke Engelsk næsten bedre end Lorden."

Peter Vos var ogsaa en uskateerlig Tjener, han vidste Raad for Alt og forstod sig paa Alt, idetmindste troede han det selv. Da Ellinor fandt, at det trak igjennem Ruderne, bragte Peter næste Morgen Øens Snedker med to Fag dobbelte Vinduer til det ene Værelse. Han tog Døren af og slog Tæpper op istedetfor, han flyttede Møbler og vedligeholdt et uafbrudt blussende Baal i alle Ovne. Ellinor laa paa Sofaen, indhyllet i Tæpper og sagde, hvorledes Alt skulde ordnes, Peter udførte hendes Befalinger med Lyst og god Villie, blev aldrig træt af den unge Dames Luner og var bestandig rede, hvor han troede, han kunde skaffe dem en Fornøielse. Lord Lesley stod og betragtede „en Uro", som hang under Loftet, Prydelser, der tidligere vare almindelige paa Landet, og som bestod af smaa Kvadrater af flettede Halmstraa, ophængte i en fin Traad under hverandre. Den svageste Luftstrømning i Værelset bragte disse Kvadrater i uafbrudt Bevægelse. Deraf havde Kunstværket faaet Navn.

„Deres Herlighed holder af den Tingest der,“ sagde Peter. „Men hun er ikke rigtig fin, vi har dem, der ere bedre. Jeg skal flette Dem en til at hænge op i deres Stue, naar De kommer hjem, en, som forestiller en Flaggermus, med Traadene i Flaben og pæne røde Fjer agter ude.“

Peter var tillige en nøisom Tjener, og tog tiltakke med Alt. Naar Ellinor bortkastede et Par af sine Handsker, stak han dem til sig. „Dem kan jeg faa mig en god Pengepung af,“ sagde han. Ethvert lille Stykke Silketøi opsamlede han og gjemte. „Det kan man klippe nogle pæne Baand af til min Kones Hat, og det kan jeg faa en rar Dukkekjole af til min lille Datter.“

„Har Du da Børn?“ spurgte Lorden.

„Uh, nei! men hvis Deres Herlighed tøver lidt hos os og disse gode Dage vare ved, saa faaer jeg dem vist.“

Da hans Lommer nu bugnede af alle de fundne Gjenstande, stillede han sig hen for Lorden, før han den første Aften forlod Huset, og spurgte, om han ikke skulde visiteres, for det brugte de, medens han var paa Holmen, naar Mandskabet gik fra Arbeide.

Dagen efter Skibbruddet stod Vraget endnu paa Revlen. Veiret var mildt, man følte neppe Vindens Aande. Baadene vedbleve at gaa ud og ind og bjer-

gede Alt, hvad der var ombord. Jakob Trolle havde ikke seet Noget til sine Gjæster. Gardinerne vedbleve at være nedtrukne for Vinduerne, Alt syntes uddødt bag dem. Peter Vos sad paa Gulvet foran Døren ude i Forstuen og ventede paa, at det maatte behage Herskabet at kalde. Til Tidsfordriv stillede han sin Hat foran sig og gav sig til at tælle sine Penge. Magdalene havde havt Theen færdig fra den tidlige Morgen, været nede og laant et nyt Thestel hos Præstens; men det blev Middag, inden Nogen lod til at vaagne derinde.

Lord Lesleys første Beskæftigelse, efterat han kom iland, havde været at indføre alle de oplevede Begivenheder i sin Dagbog; dermed sluttede han den første Dag, dermed begyndte han igjen den næste. Ellinor vaagnede, træt og angrebet; hun betragtede siden igaar Aftes alt det Nye og Fremmede omkring sig omtrent som et Skuespil, der blot var til for hendes Skyld. Hvergang Tankerne vendte tilbage til Skibbrudet, forenede de sig i et bestemt Billede, det var Jakob Trolles. Hun havde fra første Øieblik givet Agt paa ham, seet de Andre skælve, medens han sad tavs og stille med hævet Pande foran Faren. Hun havde været Vidne til Fiskernes Glæde, da Baaden naaede Land, til Triumphen, Selvtilfredsheden over Seiren; han alene blev den Samme, stod med Hænderne i Koften og saae om-

kring sig, som om alt dette var en dagligdags Gjerning. Der var en forunderlig fængslende Magt i denne fordringsløse Tavshed og Selvfornægtelse, som allerede flere Gange havde tvunget hende til at adlyde hans Villie, medens han ikke lod til at ville bøie sig under hendes. Det var igjen noget Nyt. Hun syntes, at han maatte kunne Alt, beherske Alt; der laa en uhyre Villieskraft i hans høie, firskaarne Pande, en uendelig Fromhed og Mildhed i hans Øine, en Renhed, der vidnede om, at Hjertet hos denne Mand endnu var et ubeskrevet Blad.

Det var hendes Tanker, da hun vaagnede om Formiddagen, medens Solen skinnede ind i Stuen og Graaspurvene kvidrede ude under Straataget, og medens hun stirrede hen over alle sine aabne Kufferter og Æsker, der indesluttede de Skatte af Pynt, af Luxusgjenstande og Overdaadigheder, hun havde sammenhobet paa Reisen gjennem Europas Hovedstæder.

Efterat have fortsat disse vaagne Drømme en Tidlang, stod hun op, og lod Mulatpigen klæde hende paa. Udenfor hørte hun Jakobs Røst. Hun gik til Vinduet, hævede vaersomt et lille Hjørne af det nedhængende Gardin og saae ud. Der stod han, med flagrende Haar, blottet Hals og iført en islandsk, graastribet Uldtrøie. Han havde hængt sine store Søstøvler op paa en Klædesnor, og var ivrigt beskæftiget med at

indgnide dem med et Stykke Flæskesvær. Ellinor gyste; det var et forfærdeligt Syn. Hun lod hurtig Gardinet synke og forlod Vinduet. Ligeoverfor denne dybe Prosa maatte nødvendig ethvert Drømmebillede forsvinde.

Lesley og hans Datter tilbragte hele Dagen med at indrette sig i deres ny Bolig, hvortil det Vigtigste af Bohavet i Briggens Officerskahytter blev benyttet. Magdalenes Forbavselse fandt ikke Ord, da hun om Aftenen kom ind i Ellinors Værelse. Hun saae de tarvelige Vægge beklædte med persisk Silketøi, Gulvet skjult af Tæpper, Hynder og Puder i rige østerlandske Farver. En bedøvende Varme, en krydret Vellugt strømmede hende imøde. Midt imellem disse opstablede Hynder og Puder laa Ellinor og bladede i en Billedbog; Ellinor, som igaar var kommen hende imøde i Jakobs gamle og plettede Søtrøie, og som siden havde maattet tage tiltakke med hendes Klæder, var iaften forvandlet til en vidunderlig deilig Fe, indhyllet i en Sky af Flor og Silke, et Billed, taget ud af de østerlandske Eventyr. Til denne Luxus, dagligdags Fornødenhed for Besidderinden, passede dette fine, voxblege Ansigt, med dets sorgløse Smil, de mørke, seirrige Øine og smaa, hvide, ørkesløse Hænder. Midt i Værelset, paa Skindet af en bengalsk Kongetiger, hvis udstoppede Hoved og gule, funklende Øine syntes at leve, laa Mulatpigen i sit Lands Dragt og stirrede op i Loftet.

Ingen af dem reiste sig, da Magdalene drog Dørtæppet tilside, uden at vove at træde ind. Ellinor strakte hende sine Arme imøde, smilede og sagde:

„Kom nærmere, hvorfor bliver De staaende? — De betragter mig saa nøie. Det er Ayscha der, hun vilde have det saaledes. Vi kedede os, og vidste ikke, hvormed vi skulde fordrive Tiden. Saa pyntede hun mig. — Kom dog herhen, kjære Frøken Magdalene! sid ned hos mig, saa skal jeg vise Dem alle de morsomme Smaating, jeg bringer hjem med fra Indien."

Ayscha klappede i Hænderne, tvang Magdalene til at sætte sig ned paa Gulvet, og tømte Æske efter Æske for hendes beundrende Blikke.

Om Formiddagen bragte to Færger fra Samsø de engelske Officerer og Matroser over til Aarhus. Lesley havde i den Anledning en Samtale med sin Datter, for at faa at vide, naar hun mente, de kunde forlade Øen. Ellinor var saa blid, saa føielig, hun vilde naturligvis tage bort strax, hvis det behagede Faderen; men hun følte sig blot overbevist om, at hun ikke vilde naa levende til England, før hun havde udhvilet sig allermindst en Maaned efter sine udstandne Gjenvordigheder. Dermed var den Sag afgjort, og der blev for det Første ikke talt mere om Reisen. Lord Lesley lod Peter Vos gjøre hans Bøsser rene, og gik ud med Jakob og skød Sælhunde paa Holmene.

Der forløb nu fjorten Dage paa en temmelig ensformig Maade. Efterat have faaet Bugt med Sælhundene, gav Lorden sig til at fiske. I daarligt Veir blev han hjemme og fyldte sin Dagbog med værdifulde Oplysninger om Folkeslaget og Levemaaden paa Samsø. Fiskerne velsignede den rige Mand, der gik ud og ind af deres Hytter, som om han var hjemme der, som havde et Smil og en aaben Pengepung for Alle. For Peter Vos var Lesley et Forsyn.

„Uh!“ raabte Kæmpen. „Bare dette hersens Sjov varer ved en Maanedstid endnu, saa har jeg mig til et godt Hus og til gode Redskaber; saa vil Ane slikke sine Fingre efter mig.“

Ellinor pyntede sig. Naar Veiret var godt og Solen skinnede, gik hun ned til Stranden og samlede Smaastene og Muslingeskaller med Ayscha. Vraget laa endnu ude paa Revet, lidt mindre end før, lidt mere forslaaet af Søen; det kaldte Tanken tilbage paa Jakob, men hun undveg denne Tanke, hun kunde ikke glemme Søstøvlerne og den islandske Uldtrøie. Der behøvedes fulde otte Dage, før hun havde overvundet sin Uvillie saavidt, at hun sendte Ayscha ind for at spørge, om han vilde være færdig Klokken tre, for at spadsere ned og vise hende Ruinerne af Brattingsborg. Jakob havde ingen Tid den Dag, han skulde betale Folkene Lønning. Næste Formiddag kom Ayscha med en ny Hilsen. Da

skulde han ned og exercere med Mandskabet. Ellinor blev høist forbavset og beklagede sig til sin Fader. Saa lidt Hensyn havde endnu aldrig Nogen taget til hendes Ønsker.

Men den tredie Dag gik de ned til Brattingsborg, og Jakob fortalte hende de gamle Sagn og sang Marsk Stigs Viser for hende, og viste hende Kæmpegravene og Alt, hvad der mindede om den svundne Helteslægt, der selv havde skrevet sine Minder omkring paa Øen, længe før Historien blev istand dertil. Ellinor lyttede til hans Ord, medens han manede henfarne Tiders Færd frem og ligesom illuminerede Egnen omkring hende. Der lyste et forunderligt straalende Liv fra hans Øjne, en dyb Følelse, som kun fandt Udtryk i jevne og dagligdags Ord. Det lød som Suk og Klagesang, denne Skildring af Fortiden og dens freidige Kampe, sammenlignet med de plyndrede Havne, den mistede Flaade og den dybe Fornedrelse, hvorunder Landet nu sukkede.

Det var silde om Aftenen, da de vendte tilbage. Præstekonen fra Besser havde imidlertid været ovre i Besøg hos Trolles, som det i al Hemmelighed var blevet aftalt mellem hende og Magdalene. Den gamle Dame vilde se Ellinors Værelse, blev staaende paa Dørtrinet og kiggede ind, fordi hun ikke vovede at sætte sine Fødder paa Tæpperne, stirrede paa alle de

udbredte Herligheder, studsede og korsede sig og rystede paa Hovedet, ligesom hendes Veninde Magdalene.

Efter Besøget paa Ruinen spadserede Ellinor næsten hver Dag nogle Timer med Jakob. Som oftest fulgte Ayscha med. Han førte hende ind igjennem Klitterne, nedenfor hvilke Havet larmede og skummede under Efteraarsstormen, han viste hende om i Fiskerleierne. Det var næsten altid ham, der talte, hende, der lyttede til. Folkene skildrede han, Nøisomheden, Forsagelsen, Kampen for det daglige Brød. Hun hang ved hans Arm, vadede modig igjennem Sand og Lyngbuske, indsvøbt i en stor Pelsværkskofte, med ophæftet Kjole og en vatteret Silkehætte, der næsten skjulte hendes lille, blege Ansigt. Det Smaa blev Stort for hende under Jakobs Ord; Egnen fik Blomster hvor de gik. Hun saae med større Opmærksomhed paa de alvorlige og kolde Ansigter, de kom forbi; hun begreb, at der kunde skjules Skatte under disse Pjalter. Hans Ord gjorde Gravene levende og vækkede Røster, der tidligere havde slumret. Hende, for hvem Alt bestandig havde været Spøg og Sang og Solskin, gjorde disse ensomme Vandringer tavs. Søfuglenes sørgmodige Skrig, Havets evige Larmen, Brændingen og den klagende Vind kaldte dybe, alvorlige og religiøse Stemninger frem; hun følte sig rigere end før, nei, hun følte sig blot lykkeligere; det oplod hendes Øine, det udvidede hendes

Hjerte. Tav han, bad hun ham at fortælle igjen, og dog lagde hun altid mere Mærke til hans mørkeblaa Øine, til hans Stemmes dybe Klang og det Tungsindige i hans Smil, end til den Egn, han skildrede.

„Det skulde de se hjemme," sagde hun siden til Ayscha og lo. „Mig, Ellinor! vadende med mine smaa, nydelige Fødder gjennem Bunker af vaadt Tang og Lyngbuske, i et forfærdeligt Stormveir, omgiven af skrigende Fugle og støttet til en Mand med et afskyeligt strikket Tørklæde om Halsen, en Mand i en tyk Kofte med Tjære paa, ikke at tale om den Islandske under Koften."

Næste Dag var hun dog først færdig til at drage ud igjen, og blev bedrøvet, hvergang Jakob ikke kunde følge med.

Efter fjorten Dages Forløb kjendte Ellinor enhver smuk Spadseregang og enhver Udsigt paa Øen, men hun vedblev ligefuldt sine Vandringer med Jakob. Det var kun Gjenstanden for deres Samtale, som havde forandret sig. Uden at han egenlig vidste, hvorledes det skete, forstod Ellinor at bringe ham til at tale om sig selv, om hans Barndoms Liv ovre paa Holmen, fattigt paa Handling, men rigt paa Drømme. Han skildrede Ensomheden, der ikke blot havde kaldt Tanker, men ogsaa Fantasi, Længsel og Haab, alle disse Kjærlighedens Børn tillive. Hun gik lyttende, bøiet over

mod ham, tog tre Skridt, medens han tog et, og overlod til ham at vælge Veien. Han var for hende ikke blot det høieste Udtryk af mandig Kraft, men fængslede tillige som en hemmelighedsfuld Bog, hvis Indhold hun længtes efter at kjende; et vellydende Instrument var han, som hun bestandig forstod at aflokke de Toner, hun helst ønskede at høre. Alle de Billeder, hvormed han befolkede sine Drømmes Paradis, stode klare og tydelige for hende, og naar hun siden blev alene og sad og gyngede sig i sin Stol, med Ayscha for sine Fødder, naar hun lyttede til det Echo, hans Ord havde efterladt i hendes Hjerte, da gjenfandt hun næsten altid sig selv i disse Billeder, og det, der ikke lignede, tilegnede hun sig alligevel som Noget, der kunde ligne.

Atter skiftede Gjenstanden for deres Underholdning; da var det hende, der fortalte om den gamle Lesleyske Slægt, hvis Rigdomme og udstrakte Besiddelser næsten indbefattede en af de skjønneste Provindser i England; om Hertugen af Cleveland, som til en Hoffest lod sine Heste beslaa med Guldsko; om Onkel Wentworth, der havde jaget en Hjort i lige Løb to Dage tilende, uden dog at komme ind over Naboens Grændser; om hendes lille Hund, som Lord Lesley havde taget en Plads til i første Kahyt, da den skulde bringes over fra England til Indien, og som blev bidt af en Slange. Hun fortalte om Ayscha, der var en Datter af Rajahen af

Travancore og en Slavinde fra Kaschemir. Efter Fyrstens Død besteg hans Gemalinde Baalet. Lord Lesley vilde frelse hende, men kom for sent; hendes Søn havde allerede antændt det. Ellinor kjøbte den ulykkelige Kvindes Datter af en af hendes Slægtninge. Endelig fortalte hun om sig selv, om det yppige Liv i Benares, hvori hun havde været alle Festers Dronning; hvor Alt var Sollys og Beruselse for Sandserne, uden tillige at indeholde Næring for Hjertet; hvor man kun søgte Hjemmet for at hvile ud, og Selskaberne, ikke for at høre paa det, der fortaltes høit, men for at lytte til de brændende Ord, der bleve hviskede over Visten.

„Jeg vilde dog maaske være gaaet tilgrunde dernede," tilføiede hun pludselig efter en saadan Skildring. „Det har jeg mærkværdigt nok, først opdaget her. I Ødet, i Ensomheden, har jeg fundet mig selv igjen. Jeg frygter denne Egn, den bringer mig til at fryse, men den styrker tillige; ligeoverfor den melankolske Alvor, som omgiver mig: det kæmpende Hav, de kolde, stjerneløse Nætter, forsvinder den jagende Drift efter Adspredelse, mit Hjerte groer større, min Tanke hæver sig. Er det ikke forunderligt?"

Han tav til hendes Spørgsmaal, ikke heller røbede hans Ansigt, hvad han tænkte, medens han gik med bøiet Hoved og lyttede til disse frimodige Ord, en Sjæls forgløse Skriftemaal, under hvilket hun fortalte

Alt hvad der faldt hende ind. Ligeoverfor ham var hun ikke længer under Vaaben, hun havde overgivet sig værgeløs, maatte han da ikke være dobbelt frygtsom for at tilintetgjøre et Herredømme, der var indrømmet ham som en Gunst, ikke som en Ret? Men i disse Øieblikke, medens han grundende gik og lyttede til hendes Ord, som til en lille Fugls Sang, man ikke vover at forstyrre, blev det ham først ret klart, hvor grændseløst det Herredømme egenlig var, som hun havde vundet over ham. Kjærlighedens Frygt og hele Undseelse opfyldte hans Hjerte, han fandt i enhver af hendes Skildringer et Udtryk for en ædel og fribaaren Natur, der ikke krøb i Skjul for sig selv, noget Jomfrueligt og Uberørt, som beviste, at Verdens Hyldning og Tilbedelse, det Forvænte og Fordringsfulde hos hende, kun var et Støv, der havde lagt sig paa Overfladen af hendes Sjæl; indenfor var der en ren og straalende Flade.

Det var hans Stemning og Tanke, medens han gik ved hendes Side; naar hun forsvandt, længtes han efter Timen til deres næste Møde, gjorde sig Ærinde forbi hendes Dør, misundte Gyldenlakken i Vinduet og Ayscha, som gik ud og ind, han lyttede efter hendes Skridt, dannede sig henrykkende Billeder af hendes Beskæftigelser, medens hun selv forblev usynlig. Hun vedblev at tale til ham gjennem Lyden fra hendes

Værelser, gjennem det Lys, de udstraalede, gjennem den Vellugt, som strømmede ham imøde.

Midt i denne Hjertets Lovsang og Tilbedelse, løb af og til en sørgmodig Tone, idet han tænkte sig hende stor og ophøiet, og maalte Afstanden mellem dem. Naar de skiltes, forekom han sig desuden bestandig saa ringe og ubetydelig, saavel for det han havde sagt, som for det han havde fortiet. Men indeholder Kjærligheden ikke altid ligesaamegen Frygt, som den gjemmer Haab, og hvorledes skulde vel han, uerfaren og mistvivlende, have begrebet, at hun forstod at tyde hans Tavshed, at et enkelt Udbrud, en ubevogtet Mine, hans Øines Straaler, Alt var et tydeligt og indholdsrigt Sprog, maaske Musik, maaske Henrykkelse for hende. — Hvem veed det?

„Nu skal ogsaa De skrifte," sagde hun en Dag. „Jeg vil vide deres Mening om mig; ikke hvad De tænker i dette Øieblik, thi saa vilde De maaske svare med en Høflighed, men hvorledes De bedømte mig i de første Dage, vi kom hertil. — De frygtede mig, De undveg mig, deres Ansigt havde et Udtryk næsten som Medlidenhed. — Jo, jeg saae det nok."

Jakob gik og stirrede ned i Sandet.

„Hvorfor tier De? Tør De ikke sige, hvad De tænkte."

„Hvorledes skal jeg kunne bedømme Dem?" sagde

han. „Jeg, der Intet veed og Intet kjender, jeg, der kun har seet Kvinden, ligesom jeg tilsøes saae alle de Landes Skjønheder, mit Fartøi seilede forbi, flygtigt og i Afstand."

„Det er ikke noget Svar. De søger at undvige mig."

„Nu vel!" vedblev han, og det syntes, som om det i Begyndelsen kostede ham Møie at faa Ordene frem, saa frygtsom og afbrudt lød hans Stemme. „Jeg taler da kun om den første Tid af deres Ophold her; da saae jeg i Dem en af disse blændende og farverige Naturer, udviklet i en renere Luft, under en varmere Himmel, og som næsten altid tilintetgjøres af den samme Magt, der hævede dem, ligesom Solen giver Blomsten Duft og Farve, og igjen bringer den til at visne. Jeg tænkte mig i Dem et af Rigdommens og Lykkens kjærtegnede og forkjælede Børn, som tro sig stærke i Faren, fordi de aldrig have prøvet den, som anse Pligten for en Sten, man helst gaaer udenom, som kun kjende een Lov, Afvexling, een Villie, deres egen, een Trang, Hyldning og Tilbedelse, det vil sige: Nydelse og Bevægelse, en Feber, der først ophidser og siden sløver, og lader os hungre foran de fyldte Fade."

„Anseer De det da for Uret, at vi bringe saa-meget Godt og Behageligt ud af vor Tilværelse, som vi kunne, og er det vor Skyld, at man skatter og

hylder os? Jeg skal ikke kunne sige det, men det er idetmindste vor Fortjeneste, at vi ikke bukke under for denne Hyldning. Tilgiv, at jeg afbrød Dem og bliv ved. De har vist mere at sige."

„Nei, ikke mere. Jeg blev bedrøvet i min Frygt for, at en saa rig Tilværelse skulde gaa tilgrunde, fordi den ikke besad Kløgt nok til at nyde med Maade, Styrke nok til Afholdenhed, Hjerte nok til at skabe sig Lykke i Andres Tilværelse. Som en Svale syntes De kun at berøre Overfladen af Vandet, uden at kunne gaa tilbunds i det."

„Og hvad saae jeg da paa denne Flugt, min Ven! Himlens Skjønhed speiler sig jo blot paa Overfladen, nede i Dybet bo mørke Aander; man henter mere Sand end Perler op derfra."

„Ja vist, De har Ret i Alt og jeg har taget Feil i Alt. Det var ogsaa kun om Fortiden jeg talte, hvad jeg troede dengang, troer jeg nu ikke mere."

„Men nu Dem," sagde hun, „spørger De mig ikke, hvad jeg tænker om Dem?"

„Nei, det spørger jeg ikke om, thi De har vist slet ikke gjort Dem den Uleilighed at tænke over mig."

„Troer De?"

„Ja, og jeg skal sige Dem hvorfor. Saalænge man gaaer omkring i Ensomheden, voxer Tanken, de store Ideers Moder, Begrebet udvides, men det ydmyge

Sindelag vinder ikke derved. Man faaer ikke Leilighed til Sammenligning med Andre, seer ikke, hvad man fattes for at naa op til dem. Da De kom, lærte jeg først at maale Afstanden; jeg syntes jeg blev mindre end før, jeg begreb, at jeg manglede Meget. Det De fordrede, tænkte jeg mig, stod i Forhold til det, De var vænnet til at se og modtage i Verden: større Klarhed i Tanken, større Rigdom i Følelser, bedre Sæder; jeg er fattig paa Alt; De har vundet ved Ensomheden siger De, jeg har tabt ved den, jeg kan ikke naa op til Dem. Hvorfor skulde De da beskæftige Dem med mig?"

„Er det deres Mening om Dem selv?"

„Ja, i Sandhed, jeg har ingen bedre."

„Den ulykkelige Løitnant!" sagde Lorden samme Aften til Ellinor, „han ligner sig jo ikke mere selv, og forekommer mig aldeles forvandlet i de sidste fjorten Dage."

„Synes Du?"

„Ja og Du behøver ikke at spørge om Aarsagen, siden det sandsynligvis er Dig, der har fremkaldt den. Til mig har han vel aldrig omtalt Dig, han undviger endogsaa omhyggelig enhver Fristelse dertil, men paa samme Tid interesserer han sig kun for Dig, det kan ikke dølges. Der fattes nu blot, at han skulde vove at erklære sig."

„Det vil han aldrig gjøre,“ svarede Ellinor bestemt. Jeg holder af at høre ham tale, det er sandt, han er opmærksom, i høi Grad fordringsløs og taknemlig for mit Selskab, se det er Alt.“

„Ja, det behøver Du da ikke at forsikre mig om,“ svarede Lorden leende. „Ellinor Lesley, Hertugen af Clevelands Niece og en Maanedsløitnant paa en lille Kanonbaad! — Men hvis han nu alligevel skulde vove en saadan Erklæring?“

„Hvis han vover det,“ svarede hun bestemt, „blot med et Ord, blot med en eneste Stavelse, saa er han fortabt!“

Næste Formiddag vandrede de atter igjennem Øen, og Ellinor prøvede paa at forny Samtalen fra igaar, men uden Held. Havde Lordens Ord maaske bragt hende nogen Kundskab, som hun hidtil savnede, trængte hun til Visshed, eller legede hun kun med Faren? Det er uvist, men det lod næsten, som om hun idag higede efter at fremkalde den Tilstaaelse, hun igaar havde anseet for umulig; hendes Røst havde en blødere og mere hengiven Klang, hun lænede sig fortroligere til ham, betragtede ham med disse vidunderlige Øine, medens hun talede; hun hørte hans Stemme skælve, uden at han dog røbede, hvad der foregik i hans Indre. Hun betroede ham endelig, at Lord Lesley længtes efter at komme tilbage til England og kun efter hendes Bøn

havde opsat Reisen endnu i fire Dage, saa maatte de skilles. Hun saae det Indtryk, denne Tidende fremkaldte, hans Arm rystede under hendes; men han bøiede sit Hoved og tav.

Altsaa om fire Dage, — dertil var Intet at sige; han beklagede sig ikke engang derover. Var det ham da saa let at skilles, eller var hans Sorg saa dyb, at den ikke kunde finde Ord til sit Udtryk? — Det vidste Ellinor ikke.

Den sidste Eftermiddag kom Lord Lesley ind til Jakob for at bede ham og hans Søster tilbringe Aftenen hos dem. Magdalene vilde helst have undslaaet sig, men Jakob kom hende i Forkjøbet og modtog Indbydelsen. Nu fik Magdalene travlt. Den sorte Silkekjole maatte stryges ud; Strimler og Baand bleve valgte og igjen forkastede.

Inde i Lesleys Værelse sad imidlertid Ellinor og saae ud af Vinduet. Hendes Ansigt syntes alvorligere end sædvanligt, Ayschas Spøg og Kjærtegn kunde dennegang ikke bringe hende til at lee. Peter Vos gik ud og ind af Værelserne, han havde faaet sig en ny Trøie med et lysegult Tørklæde hængende ud af den ene Lomme, og stive, hvide Brambugs Beenklæder. Ellinor havde desuden givet ham et høirødt Silkeskærf til Halsklæde, det tog han af og lagde sammen, hvergang han forlod Huset, for at spare paa det. Tilsyneladende var

han den Lykkeligste af de Tilstedeværende; de Andre havde saaet uden at høste, han høstede uden at saae. Han tændte Lysene, og gav sig derefter til at fyre i alle Ovne. Ayscha laa som sædvanligt ørkesløs paa sit Tæppe, med Hovedet støttet til Ellinors Stol.

Henimod den Tid, Lorden kunde vente sine Gjæster, kom han ind fra Sideværelset, iført en pragtfuld guldbroderet Uniform, prydet med en Mængde forskjellige Baand og Ordener. Han gik hen og kyssede sin Datter paa Panden.

„Ah!“ udbrød hun smilende. „Papa har isinde at imponere iaften. „Dertil behøvede Du da forresten ikke denne Dragt,“ tilføiede hun blødt og lagde begge sine Hænder om hans Kinder. „Din kongelige Mine, dine prægtige, hvide Haar ere tilstrækkelige.“

„Jeg vil hædre mine Gjæster,“ svarede Lesley, „Er det ikke ret? — Jeg har desuden isinde at berede vor Vært en lille Overraskelse.“

„En Overraskelse?“

„En Hemmelighed, som jeg først vil røbe, naar Tidens Fylde kommer.“

Peter Vos stod fortabt i Beskuelsen af Lorden.

„Uh!“ sagde han, „Deres Herlighed seer ud livagtig som en Konge, og saa har de næsten ligesaamange Baand og Ordener som Jakob.“

„Som Jakob!“ gjentoge Lorden og hans Datter.

„Ja, som vor Løitenant derinde. Nei, han har dog vist endnu flere, naar vi regne Medaillerne med.

„Hvor har han da sine Ordener fra?"

„Fra alle Verdens Lande," svarede Peter, „og næsten hvert Aar faaer han sig en til. Der løbe de Skibe op og der løbe de Skibe ned, saa pidsker Storm og Sø dem over paa Samsøes blege Revler, ind i dem finde de selv Vei, men ud af dem maa Jakob hjælpe. Ja, det kan da Deres Herlighed forresten snakke med om af egen Erfaring. Jeg har hørt Præsten i Kirken lyse Himmeriges Velsignelse over ham. Uh! jeg har seet ham springe midt ud i den kogende Sø, for at redde en lille Tingest af et Barn, der ikke var større end fra min Tommeltut og op til Albulen, og dengang havde han endda næsten faaet revet Kjødet fra Benene paa sin ene Arm, mens han frelste Moderen og nogle Andre, der ikke vare bedre farne. — Uh! for Satan! naar han giver Livet hen for dem, kan de da sagtens give ham deres Kors og Medailler."

Ellinor sad og lyttede til Peters Ord med dyb Opmærksomhed, hendes sorte Øine straalede.

„Nu er Klokken snart otte," sagde hun lidt efter til Ayscha. „De skulde komme Klokken syv."

Magdalene var synlig forlegen, da hun traadte ind i Stuen. I Begyndelsen tav hun, eller udtrykte sig mest i Enstavelsesord. Hænderne holdt hun foran sig,

omkring et sammenlagt Lommetørklæde. Hun lod som om hun saae ned paa Tæppet, skjønt ikke en Handling eller Bevægelse af de Tilstedeværende undgik hende. Ellinor havde i de forløbne fire Uger gjort en Mængde Forsøg paa at bringe hende nærmere til sig; men det vilde ikke lykkes, Forhold og Begreber, Tanker og Følelser havde lagt et svælgende Dyb imellem dem.

„Hun har bestemt et eiegodt Hjerte," sagde Magdalene til Præstekonen, „og kan føle for Andres Sorg, hun er aldrig gladere end naar hun faaer den røde Silkepung frem og deler sine Guldpenge ud til Fattigfolk; men hun forstaaer saamænd ikke at tage sin egen Kjole paa, ikke at tørre en Thepotte af. — Jeg begriber ikke, til hvad Nytte saadan en stakkels Skabning kan være her i Verden." — Jakob bar en blaa Kjole med blanke Messingknapper, det var ganske vist ikke hans Hensigt at imponere.

„Hvor han dog seer sørgmodig ud," tænkte Ellinor, „saa bleg som iaften har jeg aldrig seet ham før."

„Det er altsaa bestemt, at De reiser imorgen?" sagde Magdalene i Samtalens Løb.

„Ja, imorgen maa det være," svarede Ellinor. „Mylord anseer det for uforeneligt med sine Pligter som Fader, at tøve her længer. Han finder, at min Hud lider i dette barske Klima. Mine Hænder blive røde. Se blot." Hun udstrakte smilende to smaa

Hænder, som i Hvidhed kunde kappes med Thedugen paa Bordet. „Jeg skal desuden over og pynte Juletræ for Folkene paa Godset," tilføiede hun.

„Men De har jo endnu ikke faaet alle deres Sager pakket ind," sagde Magdalene, med et Blik paa Silkestofferne og Tæpperne, der beklædte Vægge og Gulve.

„Alt dette tager jeg heller ikke med," svarede Ellinor, „det skal blive her, saalænge De bryder Dem om at huske paa mig; naar De har glemt mig, kan De tage det ned og kaste det bort."

Magdalenes Rynke i Panden blev lidt dybere, hun syntes ikke om dette Forslag, og vendte sig mod Jakob for at finde Bekræftelse hos ham.

„Maa det ikke nok være saaledes? spurgte Ellinor og rakte Magdalene Haanden.

„Jo!" sagde Jakob. „Det skal være som De siger: — til et Minde om Dem."

„Og De vil ikke glemme os? det har De jo lovet."

„Nei, vi vil vist ikke glemme Dem," gjentog han dæmpet.

Magdalene sad og saae over paa ham; begreb hun maaske den Kamp, den Sjælekval, som dulgte sig under dette rolige Ydre, eller frygtede hun for, at han skulde røbe den?

„Ja, nu er det endelig afgjort," sagde Lorden,

„imorgen reise vi, og derfor skal De tillade mig at tale aabenhjertig med Dem iaften. De har frelst mit Liv, og hvad der vil sige mere for mig, De har frelst min Datters; den Art Tjenester prøver man ikke paa at gjengjælde, fordi det er umuligt, men ikke sandt, min Ven! derfor kan man gjerne ønske at efterlade et Minde om sin Taknemmelighed. Jeg har søgt at gjette deres Ønsker, spurgt, om der var Noget her i Verden, hvori jeg kunde være Dem til Tjeneste; De rystede altid paa Hovedet og smilede, De troede, Lord Lesleys Taknemmelighed laa i hans Pengepung. En Dag hørte jeg af Peter Vos, at De stod i et Gjældsforhold til en Mand nede i Byen, af hvem De havde kjøbt Huset her. — Dette Forhold er nu berigtiget og afgjort, her er deres Skyldbrev tilbage; jeg har gaaet og glædet mig over, at jeg fandt paa denne Ide, kan De ville berøve mig min Glæde?"

Medens Lorden talte var Jakob bleven blegere end før, et Udtryk af smertelig Ydmygelse gik over hans Aasyn. Da Lesley rakte ham Skyldbrevet, trak hans Øienbryn sig sammen, men han modtog ikke Papiret. Magdalene derimod reiste sig i sin fulde Høide.

„Det kan Jakob Trolle ikke modtage," udbrød hun heftig.

Ellinor sad ligeoverfor Jakob; aldrig havde maaske hendes Øine havt en mere bønlig eller mere uimod-

staaelig Magt end nu, medens hun saae over til ham og lagde sin Haand ovenpaa hans.

„De maa ikke sige nei, vel? Det vil gjøre Papa saa bedrøvet. — Hører De, — for min Skyld," tilføiede hun dæmpet.

„Ogsaa De!" udbrød han med et sørgmodigt Smil.

„Jeg har ikke vidst et Ord af det Hele før i dette Øieblik, det forsikrer jeg Dem." Hendes Haand hvilede endnu i hans, og hun drog den ikke tilbage.

„Hvor De dog kjender min Broder slet," udbrød Magdalene spottende, „siden De kan blive ved at bede ham om at modtage deres Gave."

„Og hvorfor skulde jeg ikke modtage den, lille Søster?" svarede han langsomt og blidt. „Mylord har ikke forstaaet os To ret, men han har heller ikke villet ydmyge os, derfor beholder jeg mit Skyldbrev og takker Dem for deres gode Villie."

„Det er Ret, det er Smukt, det er, hvad jeg ventede mig af Dem", yttrede Lesley fornøiet og greb hans Haand. „Nu ikke mere herom. At skrive mig flittigt til, det har De allerede lovet mig, og jeg stoler paa deres Løfte; til Gjengjeld skal jeg sende Dem mit Billede, det kan hænge der oppe paa Væggen, ved Siden af den gamle Kavalleer."

„Saa kommer det i godt Selskab," bemærkede Magdalene.

„Det er vel en Efterladenskab fra en eller anden af de gamle Herregaarde her i Landet."

„Nei, den Mand er af vor Slægt."

„Han ligner en af mine Forfædre, vel ikke meget, men jeg kommer dog i Tanker om ham, hvergang jeg seer derop. Det var en Viscount Lesley til Redfort-house, berømt som Statsmand og Lovgiver i det syttende Aarhundrede."

„Denne her er noget ældre," svarede Jakob.

„Regner De da deres Slægt saa langt tilbage?" spurgte Ellinor.

Magdalene saae over paa Jakob og smilede.

„Den Slægt, vi stamme fra, er meget gammel," svarede han.

„Men det har De jo aldrig fortalt os. Og Papa føler dog saa stor Interesse for Slægtregistre. Hvorlangt skal vi altsaa gaa tilbage for at hilse paa deres Stammefader? Lad os sige til det femtende Aarhundrede, der begynde Lesleyerne."

De maa gaa lidt længere tilbage for at finde den første Trolle," sagde Magdalene.

„Maaske til det fjortende Aarhundrede?"

„Længer endnu. Det Ældste, man veed om dem, staaer i Historien om Kong Givke fra Vermeland; han levede før Christendommen blev indført i Danmark

En af hans Frænder tog vort Navn og det Vaaben, vi føre siden."

Jakob trak paa Skuldren. „Alt dette grunder sig kun paa gamle og utydelige Sagn," yttrede han, „men dem holder nu Magdalene engang af; de navnkundige Mænd af vor Slægt komme først frem i Sverigs Historie, omtrent 1490, eller ved den Tid; En var Rigsforstander, en Anden Erkebisp i Upsala. Den mest omtalte af dem Alle er dog han deroppe, Herluf Trolle, dansk Ridder, Raadsherre og Admiral."

Efterhaanden som Jakob fortalte, rettede Lord Lesley sig i Veiret med en Mine af Overraskelse; da han tav, gjorde han et dybt Buk over mod ham. Ellinor klappede i Hænderne og lo.

„O, bliv ved! bliv ved! det er saa morsomt at høre."

„Om Herlufs Bedrifter behøver min Broder da ikke at fortælle," udbrød Magdalene, „dem læser hver en lille Dreng i Skolen."

„Søster Magdalene glemmer, at Mylord sandsynligvis ikke har læst om dem i Skolen," sagde Jakob. „Han har desuden saa mange berømte og hæderlige Mænd i sit eget Lands Historie, at han ikke kan huske vore."

Lord Lesley reiste sig atter fra Stolen og gjorde et dybt Buk over mod Jakob. „Og fra denne navnkundige Admiral stammer De?" spurgte han.

„Min Slægt gaaer i lige Række fra hans Bedstefader, en anden Linie af den blomstrer ovre i Sverig. Herluf selv døde barnløs, hans Hustru stiftede en Skole af deres Herresæde og gav Godsets Indkomster til den. Det er nu omtrent tre hundrede Aar siden han døde, men derfor er han ikke glemt, hans Bedrift blev til Lykke og Velsignelse siden."

„Og jeg har boet i deres Hus i fire Uger, Hr. Lieutenant Trolle, uden at vide, af hvem jeg modtog Gjæstfrihed. En Ætling af saa berømmelig en Slægt lever herovre paa en øde Ø, mellem Tang og Sanddyner, Kommandant paa en Kanonbaad!"

„Ja, hvad skal man sige til det?" svarede Jakob smilende, „min berømte Slægt faaer at finde sig deri. Se Dem om, Mylord! vort Slot er blevet til en Hytte, hjælp mig at finde et Sted, hvor jeg kan lade mit Adelsskjold opsætte."

„Deroppe ved Siden af ham vilde De altsaa hænge mit Billede," vedblev Lorden. „Aa ja, Væggen er stor, men efter hvad Peter Vos nylig fortalte, blev Pladsen maaske lille nok, hvis der skulde hænge et Billede af enhver af dem, De frelste fra Havet derude."

„O, lad os dog ikke tale mere derom iaften," sagde Jakob.

„Jo, netop," udbrød Ellinor, „hvorfor skulle vi ikke tale derom, naar det nu glæder mig."

Jakob bøiede sit Hoved under hendes Smil og hendes Øines Straaler, idet han vedblev: „Min Bedstefader var en fattig Mand, han tømrede en bredstævnet Baad, som bar sig godt i Søen, saa hentede han skibbrudne Folk ind fra Vragene. Min Fader byggede Baaden bedre og lod den gaa i Arv til mig. Jeg maa jo gjøre den Arvelod Ære."

„Og hvormange har De vel hentet ind i deres Baad?"

„Det veed jeg ikke, man tæller dem jo ikke."

„Med Deres Herligheds og den naadige Frøkens Tilladelse," udbrød pludselig Peter Vos, som havde staaet henne i Krogen og lyttet til Samtalen med stor Opmærksomhed, „hvis jeg nu maa give min Besyv i med, saa veed Løitnanten det overmaade godt, for jeg skar en Skure i Baaden for hvert Nummer, den bar ind, men han holder bare ikke af, at der snakkes om den Forretning. Hvergang jeg begynder derpaa, sætter han et malitsiøs Ansigt op og siger: Hold Mund, lille Peter, pas Dig selv, Din Ugle! Men det tør jeg nok sætte min Saligheds Trumf paa, at saadan et Par Dusin eller tre forslaaer nu alligevel ikke. Hvergang de tudede i Kohornet til Skibbrud paa Øen, kilede jeg derned og tænkte, nu skal vi se paa ny Grimasser, hvergang var Trolle kommen før mig."

„Ti nu stille, Du!“ udbrød Jakob. „Du keder Herskabet.“

Det var første Gang Ellinor havde hørt hans Røst saa bestemt og bydende, men den skræmmede hende ikke. Hun smilede og nikkede til Peter. „Bliv kun ved. — Du maa nok,“ sagde hun.

„Ja, Løitnanten behøver ikke at misse saadan over til mig,“ sagde Peter, „det er bare en lille Historie, jeg vil fortælle, den fra ifjor med den hollandske Kuf. Det var to Dage før Mortensaften, nei, lad mig se, det var sku tre. Et forrygende Veir, Deres Naade, det kunde blæse En Øinene ud af Hovedet som en Røg, naar man ikke passede paa og lukkede i for dem. De laa derude og skvalpede omkring og strakte Hænderne iveiret og naar hun linnede lidt, kunde vi høre dem raabe og mjave om Hjælp. Der sad ni Mennesker surrede fast til Vraget.“

„Nei, der sad elleve,“ sagde Magdalene pludselig, og hendes blege Ansigt rødmede. „Lad mig tale, Du skal ikke fortælle om min Broder.“

„Ja saa!“ sagde Peter, „hvis Frøkenen veed det bedre. —“

„Ja, jeg veed det bedre,“ gjentog hun og hendes Røst hævede sig og hun vedblev hurtigere og uden at agte paa Jakob, som rystede paa Hovedet og lagde sin Haand paa hendes Arm: „Jeg talte dem Allesammen,

jeg saae hver Sømand inde paa Land vende sig bort og ryste paa Hovedet, fordi det var umuligt at faa Baadene ud i den rasende Storm. Dagen gik, Veiret blev ikke bedre. Da kom der en Mand henimod Aften inde fra Land og saae sig om og sagde: „Nu maa det voves, hvis de skulle hjælpes." Med ham gik tre Mænd i Baaden, for at kæmpe sig over til Vraget. Den Ene var vor Præst fra Nordby, han sad og sang en Psalme i Jesu Navn, mens han trak paa Aaren; den Anden var en Sømand."

„Den Anden det var mig," sagde Peter Vos med et dybt Buk mod Selskabet, „men jeg sang nok ingen Psalmer."

„Ud gik Baaden og Nat var over den og det skreg i Brændingen, som om de onde Aander kaldte paa deres Ofre, men det skreg endnu ynkeligere fra de stakkels Folk paa Vraget. Og Baaden gik ud til sin Gjerning, og den kom ind igjen, og Gudfader lagde Styrke i de fire Mænds Arme, og gjorde Vinden mild for det lille Fartøi. Da saa Maanen kom frem, lyste den ned over det hvide Rev, der var intet Spor af Vraget tilbage, men inde paa Land talte jeg elleve Mennesker, de laa omkring i Sandet og strakte deres Hænder iveiret, ligesom de havde gjort derude, og de græd, som de havde grædt ude paa Vraget, men nu var det af Glæde. Og Den, der styrede Baaden, og

tiggede og bad de Andre om at følge med sig, Den, der kom blødende og forslaaet tilbage, det er ham, Mylord, som der sidder, det er min Broder!" vedblev Magdalene med hævet Røst, og slyngede begge Arme om Jakobs Hals og skjulte sit Hoved ved hans Bryst, for at Ingen skulde se hende græde.

„Uh! ja Gud var det ham," sagde Peter Bos, „det er vistnok. Men jeg tjente alligevel halvfjerde Species og et tykt hollandsk Uhr med et Aarreværk* i, til min Professsion."

„Men Søster dog!" udbrød Jakob. „Hvad tænker Du paa, vil Du da tvinge mig til at forlade Stuen?"

Ellinor sad noget i Skygge, lænet tilbage paa Stolen. Hvergang Magdalene vendte sig mod hende, saae hun hendes store Øine hvilende faste og ufravendte paa Jakob; hele hendes Sjæl afspeilede sig i dette gjennemtrængende Blik, det var Lykke, Triumf og Begeistring de udtalte, og naar Jakob saae over, drog hun dem ikke tilbage, det var ham, som atter sænkede sine.

Medens han sad der med bøjet Hoved og Gjenstand for Alles Opmærksomhed, erindrede hun sig den første Morgen, da hun saae ham ude i Gaarden, men Billedet havde nu aldeles tabt sin tidligere Rædsel.

* Orgelværk.

Han vedblev at see ned, som om han ikke vovede at hæve sit Hoved, af Frygt for at møde de Andres Hyldning, hun vilde have grebet den solbrændte, furede Haand, hvormed han sad og tegnede paa Borddugens Mynster, hun kunde have knælet ned for ham, hun følte i dette Øieblik, at hun sad ligeoverfor en Mand.

Næste Formiddag laa Færgen i Langøre Havn, beredt til at seile over til Aarhus med Lorden og hans Datter. Jakob havde været nede og ordnet Alt. Ved Havnen gik Toldforvalteren i Samtale med Præsten fra Nordby, en høi, mager Mand med graasprængt Haar, og iført en gammel, rødlig Præstekjole. Paa hver Side af Broen ned til Færgen stod en Række Matroser fra Kanonbaadene, opmarscherede med deres blankt-pudsede Huggerter paa Skuldren.

Det var henimod Middag, før Lorden og hans Datter viste sig. Ayscha fulgte ved Ellinors Side og bar hendes Pelskaabe over Armen. Efter dem kom Peter Vos, slentrende med en stor Kuffert paa Skuldren. Lorden havde denne Morgen, som sidste Gave, skænket ham et Par lange Pelsstøvler. Peter bandt dem fast i et Knaphul af sin Trøie og gik nu og fløitede, medens han betragtede dem med synlig Glæde.

Veiret var graat og taaget den Dag. Af og til faldt en fin Regn og nede ved Havnen stænkede Søerne op over Stendiget. Da Lord Lesley og hans

Datter naaede Stranden, gik Toldforvalteren og Præsten hen for at hilse paa dem.

„Var det denne Herre, der fulgte med ud til Vraget?" spurgte Ellinor. Da Jakob bekræftede det, bøiede hun sig ned, greb Præstens Haand og kyssede den, før han var istand til at hindre det.

„Vi have iaftes hørt den rørende Begivenhed, ved hvilken De vovede Livet, for at redde de Skibbrudne," bemærkede Lorden, som Forklaring over Ellinors besynderlige Adfærd.

Den gamle Præst gjorde flere dybe og undselige Hilsener og udbrød, idet han saae hen paa Jakob: „Ak, naadige Herre! kan der vel være Tale om mig, naar han der er tilstede?"

„Ja, ham kjender jeg jo," svarede Lorden. „Men nu Dem, ærværdige Herre! siden De viser mig den Opmærksomhed, at hilse paa os før vi forlade Øen, saa tillad mig et Spørgsmaal. Er der Noget, hvori jeg kan være Dem eller deres Sognefolk til Tjeneste, Noget, De kunde ønske, og som jeg var istand til at opfylde, saa nævn mig det, det vilde være mig kjært at efterlade et Minde om min og min Datters Taknemmelighed."

Præsten stod med blottet Hoved og dreiede sin gamle Hat frem og tilbage i Haanden. „Siden Deres Excellence selv tilbyder det, saa er der rigtignok Noget,

vi i mange Aar have ønsket os, uden at kunne faa det opfyldt. Nede i Besser Kirke have de saadan et rart Slaguhr, vi havde ogsaa et oppe i Nordby, men nu er det gaaet istaa af Alderdom og Fugtighed, Uhrmageren forlanger 17 Rd. for at sætte det istand igjen og det har vort fattige Sogn ikke Raad til at betale. Hvis jeg turde bede Deres Excellence om et lidet Bidrag til dette Uhr, jeg mener langtfra den hele Sum, saa vilde alle mine Sognefolk være Dem i høi Grad taknemmelige."

„Det er jo ingen Gjenstand at tale om," sagde Lord Lesley og lagde ti Guineer i Præstens Haand.

Den gamle Mand saae op paa ham og derefter paa Pengene. „Jeg meente ikke saameget," sagde han, „det vilde være at misbruge deres Godhed."

„Lad os ikke tale mere herom," sagde Lorden, „sæt deres Uhr istand og del det, der bliver tilovers, mellem deres Fattige."

„Jeg takker mangfoldige Gange," sagde Præsten. „Om Mylord vil opgive mig sin Bopæl eller hvor De tager hen, skal nøiagtigt Regnskab og Kvitteringer for denne store Sums Anvendelse i sin Tid paa behørig Maade vorde aflagt."

Imidlertid stod Ellinor ved Jakobs Side, lidt fra Færgen. Jakob tav, men hans Øine vege ikke fra hende, hun saae sig om, indad mod Landet. „Jeg vil

dog ofte tænke mig tilbage til denne lille Ø," sagde hun. „Hvor er nu deres Hus, og de store Poppeltræer? jeg kan næsten ikke faa Øie paa dem i Taagen."

„Ja, hils paa dem endnu engang," sagde han, „send et Blik til hver en Busk og til hver en Sten, at de kan være Minder om Dem, naar De er borte. Hvor De drager hen, vil der altid være Lykke og Sollys, det blomstrer, hvor De gaaer. — Herre Jesus!" vedblev han, og knugede sine Hænder sammen, „det vil blive ensomt og dødt her, naar De er borte."

„De vil da ikke glemme mig!" udbrød hun. „Hvorfor tier De? Tal! jeg trænger til at høre denne Forsikring."

„Glemme Dem!" gjentog han med en Stemme, der lød som et Klagesuk. „De veed det vist bedre end De siger. Hvad jeg har seet og hørt i den sidste Maaned, det vil leve med mig, det vil jeg aldrig blive gammel nok til at glemme. Nu reiser De, og vi mødes vist ikke mere, det er for mig som om Noget vilde sprænges herinde, men det maa jo være saa. Der kommer Lord Lesley. Farvel! — Gud velsigne Dem." Han bøiede sig ned og greb hendes Haand. „Farvel!" gjentog han lavt og skælvende. — „Jeg har ikke mere at sige."

„Hvor dette Vand seer mørkt og koldt ud," sagde Ellinor til Lorden. „Hør, hvor Havet hyler og bruser,

det overstænker mig med sit Skum, saa jeg bliver ganske vaad. Udenfor er det vist endnu værre. Ikke sandt Du!" vedblev hun, henvendt mod Peter.

„Uh, jo! langt værre," forsikrede Peter med stor Redebonhed, „det er saadan, som jeg vil sige, en halv lille Storm idag. Man skal just ikke plaske over den Sø for Fornøielsens Skyld."

„Jeg reiser ikke idag," sagde Ellinor pludselig.

„Hvorledes!" udbrød Lorden. „Hvad mener Du?"

„Ja, det nytter ikke, hvad Du siger," vedblev hun med sin blødeste og mest indsmigrende Stemme. „Jeg kan ikke reise i dette Veir, mit Bryst gjør ondt, det vil blive langt værre, naar vi komme ud paa Søen."

„Men Ellinor dog, mit kjære Barn! ti stille, jeg kan ikke taale at høre Dig tale saaledes," udbrød Lesley ængstlig.

„Ja, der seer Du. Det er jo ogsaa blot for at bevare mig for Dig, at jeg ikke vil reise. Du spurgte mig imorges, hvorfor mine Øine vare saa røde, jeg vil blot lade Dig vide, at det var fordi mit Bryst smertede mig. Men det kan være det Samme, har Du Lyst til at sætte din stakkels lille Ellinors Liv paa Spil for at komme lidt tidligere hjem til vore Godser, saa er jeg rede til at opofre mig for din Villie."

„Saadan er hun," sagde Lord Lesley, idet han smilende saae hen til Jakob, „deilig og bedaarende,

men lunefuld og bydende. Er jeg ikke en ulykkelig Fader?"

„Du ulykkelig!" udbrød Ellinor og slyngede sine Arme om Faderens Hals. „At blive elsket, tilbedet og forgudet af mig, er det at være ulykkelig? Gjentag det atter, hvis Du vover det! — Kom!" sagde hun derefter til Jakob, „giv mig deres Arm, hvorfor ryster De, hvad stod De og tænkte paa, nu nylig?"

„Det tør jeg vist ikke sige Dem," svarede han.

„Tænkte De, at De vilde blive bedrøvet ved at miste mig? vilde De længes meget efter mig, vilde De altid tænke paa mig? — sig det kun, De maa nok. — Og hvis jeg nu blev her i en Maaned, nei, det var vist for længe, men hvis jeg blev her i fjorten Dage, vilde De saa blive glad?"

„O ja, ja!" sagde han med Møie, for at faa de dirrende Læber til at udtale Ordene.

„Men hvis jeg nu blev her for bestandig og aldrig reiste bort fra Dem, eller tog Dem med, naar jeg reiste?"

Da hun sagde dette, løb Taarerne ned ad Jakobs Kinder. Uden at tænke paa den stirrende Hob af Tilskuere, som omgav dem, knælede han ned for Ellinors Fødder paa Sandet, skjulte sit Ansigt i hendes Hænder og udbrød:

„Det skal De aldrig komme til at fortryde."

Da Peter Bos næste Foraar forlod Lord Lesleys Tjeneste, satte han sig ned og talte sine Penge. Han havde sammensparet henved to hundrede Rigsdaler. Med denne Sum gik han hjem til Ane, bredte Pengene ud paa Bordet og spurgte hende, hvorledes hun nu syntes om ham.

Men Ane tog alligevel ikke Peter Bos. Til Straf herfor vendte han sit utaknemmelige Fædreland Ryggen og bosatte sig ovre paa Anholt.

II.

Den Eneste.

En Hofdame.

Saae Kjærlighed med Tro og Trøst,
Da fanger Lykke Du til Høst.

I Nærheden af Fredensborg ligger der i Christian den Syvendes Tid et Landsted, beboet af Grev Gyldensteen og hans Datter Agnes, Hofdame hos Enkedronningen. Landstedet er omgivet af en stor, skyggefuld Have. Et rigt udstyret Kabinet, i Rococostil, har to Glasdøre, aabne ud til Haven, som er oplyst af et klart Maaneskin. Omkring paa Væggene i dette Kabinet hænge flere Malerier, deriblandt et lille Blomsterstykke, forestillende en Buket hvide og røde Caprifolier. Maleriet skjules af et grønt Silkeforhæng.

Viggo Holk kommer fra Haven. Han standser i den aabne Dør og seer ind. — Her er Ingen. — Saa maa vi vente. — Hør! Nattergalen synger derude i Elmetræerne, det gjorde den ogsaa, da jeg sidste

Gang stod paa denne Dørtærskel. — Skal det være en Hilsen til den fortabte Søn, der vender tilbage til sit Hjertes Hjemstavn? — Jeg veed det ikke. — Bordet staaer paa samme Plads som før, den samme Duft herinde. — Ude paa Havebænken laa en frisk Buket Blomster, i Gangen fandt jeg Fodspor, lette, næsten usynlige, som om hendes Fod kun berørte Jorden for at kjærtegne den. Jeg gjenkjender disse Spor, jeg har søgt dem før. Derude gik vi, jeg lyttede, hun fortalte hvad hun havde tænkt og drømt, Frøkorn, som spirede i min Sjæl og bleve til Blomster siden. — Maanen skinner ned paa Vandet, Svanen seiler i dens Sølv, og de hvide Figurer omkring Parken se ud som gode Feer, der ruge over Stedets Fred. Alt er som for to Aar siden. — Er det da mig, der er forandret? Ja, men jeg vender kun mere klarsynet og mere selvbevidst tilbage. — Er det hende, der er bleven en Anden? — Har hun troet eller glemt, — bevaret eller forkastet? — Det er Gaaden, som nu skal løses. — Ti dog stille, Fugl derude! Du har ikke Lov til at vække Minder, før jeg veed, om jeg tør nære dem.

Thonbo, en gammel pudret Tjener, kommer ind af en Sidedør, bærende to Armstager med tændte Lys.

Holk. Godaften Thonbo!

Thonbo. Seer jeg ret? Hr. Baron! De her?

Holk. Hvor er dit Herskab, Gamle!

Thonbo. Comtessen er paa Fredensborg, hos hendes Majestæt Enkedronningen. Kammerherren red ned for at hente hende. Vi vente dem tilbage hvert Dieblik. Saa fik jeg Dem dog at se igjen. Jeg vidste nok, De havde ikke glemt os; men tag mig det ikke ilde op, Hr. Baron! jeg tvivler om, at Kammerherren vil blive saa glad over Dem, som jeg. Det var vist bedst, De gik, før han kom, og man saadan kunde forberede ham lidt iforveien. Vi have Befaling til at nægte ham hjemme, hvis De lod Dem melde.

Holk. Men saa er han jo forberedt paa mit Komme. — Du skal ikke tage Dig den Sag nær, det vil blive godt Altsammen. — Og Comtesse Agnes, Du! — fortæl nu ogsaa lidt om hende. Hun var dog altid Den, Du syntes bedst om af os To.

Thonbo. Comtessen er den Samme som før, ret sin Moder opad Dage. Milde Øine og et venligt Smil til Enhver af os. Jeg synes blot, hun er bleven lidt mere stille og lidt blegere, hun gaaer heller ikke og synger slet saameget som før, men det kan være, jeg tager feil. Baronen kan ellers faa hende at see langt bedre end gjennem min Beskrivelse. — — Bare der Ingen kom. — Han gaaer hen til Havedøren og seer ud: — Comtessen har ladet sit Billede male af denne hersens Juul, for at forære Kammerherren det paa hans Fødselsdag, næste Onsdag. — Medens han siger

dette, tager han et Maleri frem og stiller det op mod Ryggen af en Stol foran Holk.

Holk. Ja, det er hende, de samme frimodige blaa Øine, ubevidste om deres egen Skjønhed, det er hendes friske Mund. — Til hvem har I smilet, bløde Læber, medens jeg var borte, hvem har I hvisket til om alle de Skatte, hun gjemmer i sit Hjerte?

Thonbo. Ja, jeg skal tilforladelig ikke kunne sige det.

Holk. Det er heller ikke Dig, jeg spørger derom. — Det er hendes blonde Haar, og det lille sorte Fløielsbaand om Halsen, — hendes legende Haand, hendes runde Kind og dobbelte Hage. — Den Maler maa jo have havt en Sten til Hjerte, for at kunne sidde rolig og fæste en saa vidunderlig deilig Aabenbaring paa sit Lærred.

Thonbo sætter Maleriet tilside: — Tys! jeg troer der kommer Nogen — der ere de. For Guds Skyld, gaa Hr. Viggo! — Jeg maa ned og tage imod dem. Hvis Kammerherren seer Dem her, vil han holde et syndigt Hus med mig.

Holk. Gaa Du! jeg tøver herudenfor.

Thonbo. Hvad skal dog dette blive til? — Han gaaer ud af en Sidedør, Holk trækker sig tilbage udenfor Glasdøren. Gyldensteen og Agnes komme ind.

Gyldensteen. Har Du hørt det? Din Fætter Holk er kommen tilbage.

Agnes. Ja, man talte om det ved Taflet idag.

Gyldensteen. Efter at have flankeret omkring ved alle Europas Hoffer, — Gud veed i hvilken Egenskab, — vender denne Eventyrer nu hjem og modtages af hans Majestæt med større Gunst end nogensinde før. Han har faaet Bolig paa Hirschholm, bryder med Fortiden og slutter sig til Doctorregimentet med hele sin Hengivenhed. Hvad synes Du? Det er at gjengjælde mine Velgjerninger; men hvor skal man søge Taknemmelighed? I Ordbogen findes den, ikke i det menneskelige Hjerte. Jo, min salig Søster har Ære af sin Søn! Hvad skal det blive til? — Saa kunde han ikke holde ud at være Officeer, efter med Nød og neppe at have faaet sin Examen, saa løb han bort fra os, fordi han vilde være Maler, saa gav han sig til at skrive Vers. — Den Tosse! han veed ikke, at Kunsten er en koket og lunefuld Herskerinde, som tillader, at man elsker hende, uden at hun derfor altid besvarer denne Kjærlighed. Nu spiller han Harlekin for den sindssyge Konge og danser Menuetter paa Dronningens Maskerader.

Agnes. Ja, og i alle disse Roller gjør han Lykke, skaber sig Venner, Misundere endogsaa, og synes at more sig ganske fortræffeligt.

Gyldensteen. Jeg fornægter ham, jeg hilser

ham ikke mere paa Gaden, jeg vil ikke se ham for mine Øine, og haaber heller ikke, at han bliver modtaget af Dig. Folkene have faaet Ordre til at lukke Døren for ham.

Agnes. O, min Gud! hvad nytter det at lukke Døren? vil han ind, kommer han alligevel.

Gyldensteen. Det troer Du?

Agnes. Medens Folkene spærre Porten, springer han over Havemuren, gjennem Vinduet eller gjennem Skorstenen, men hvad angaaer det mig? Jeg skal ikke give Anledning til at befæste os i hans Erindring.

Gyldensteen. Det er mig kjært. Nu til Noget Vigtigere. — Han seer sig om: — Ingen hører os. — Du har talt med Enkedronningen om vor Plan?

Agnes. Ja, efter dit Ønske har jeg udviklet, at Du og flere modige Mænd have forenet sig mod Struensees Regimente, at man paa en Kjøretur til — hvad er det nu den lille Bondekro hedder? — vil faa Hans Majestæt til at udstæde Arrestbefaling mod Ministeren, fængsle ham, bevogte Dronningen og føre den sindssyge Konge til Kjøbenhavn. Alle de øvrige vidtløftige Enkeltheder forelagde jeg i dine Breve, tilligemed Grev von Ostens Fortegnelse over Deltagernes Navne. — Jo, jeg har ikke glemt det Ringeste.

Gyldensteen. Fortræffeligt! Og hvad svarede Enkedronningen?

Agnes. Hendes Majestæt var dybt bevæget over sine Venners opofrende Hengivenhed — det er virkelig hendes egne Ord, opofrende sagde hun, uden at ane, at de Herrer Sammensvorne allerede havde delt deres Fjenders Embeder, Rang, Poster, Indtægter mellem sig.

Gyldensteen. Videre! Fritag mig for dine Bemærkninger.

Agnes. Iøvrigt vægrede Hendes Majestæt sig ved enhversomhelst Deltagelse i eders Plan.

Gyldensteen. Virkeligt? — For otte Dage siden, da jeg antydede den for hende, lod hun til at være henrykt og gik ind paa enhver af vore Ideer. Nu, otte Dage efter, vægrer hun sig ved Alt. Der maa være Nogen, som har indvirket paa hende. — Hvem? — Du tier Agnes — Du! hendes Fortrolige. Hvem har modarbeidet os?

Agnes. Du ønsker at vide det?

Gyldensten. Jeg beder Dig, at sige det.

Agnes. Det er mig.

Gyldensteen. Dig! — Det er jo umuligt.

Agnes. Hvorfor? Som Du siger, viser Hendes Majestæt mig nogen Tillid, og da hun talte til mig idag, frygtsom og tvivlraadig, fordi det ikke blot var hendes egen, men ogsaa hendes Søns Lykke, hun vovede paa dette Terningkast, da hun lagde sit Hoved paa min Skulder og bad om min Mening, da var det

ikke længere Dronningen, men en ældre Veninde, jeg stod for, jeg blev greben af hendes Smerte, og erindrede de Ord, hvormed Du første Gang førte mig ind paa Slottet. Husker Du? — Tjenester lade sig betale, men Hengivenhed kan kun gjengjældes ved Hengivenhed. — Jeg har fulgt din Lære.

Gyldensteen. Det vil sige, Du har misbrugt min Tillid, skuffet os; men hvad kan man vente sig, naar unge Damer ville lege Forsyn? — Hvorfor advare, hvorfor raade i en Sag, Du ikke forstaaer? Du har dit Rige at herske i, Du veed at pynte Dig, at vælge de Farver, der klæde Dig bedst, er det ikke nok?

Agnes. Hvem siger ogsaa, at jeg bekymrer mig om eders Revolutioner? Jeg har ikke engang tænkt over hvorvidt disse lyssky Planer lode sig forene med dit Navn. Det maa Du om, Du er jo Æren og Retskaffenheden selv. — Dronningen spurgte og jeg svarede, det er Alt.

Gyldensteen. Det er anden Gang, Du krydser mine Ønsker. Imorges kom General Schack og fortalte, hvad der var foregaaet mellem ham og Dig paa Fredensborg. Han bad om din Haand med mit fuldstændige Samtykke, forstaaer Du? — Du gav ham en Kurv.

Agnes. Ja, saadan gaaer det, naar ældre Herrer ville lege Forsyn for de unge Damer.

Gyldensteen. Du veed, hvor stor Priis jeg sætter paa denne Mand, Du kjender de Baand, der knytte ham til vor Familie, jeg taler ikke om hans Indflydelse eller hans Rigdom. — Du trækker paa Skuldren, lad mig dog i Fred for disse Romangriller. Jeg veed tusinde Exempler paa, at Kjærlighed kan tilintetgjøre Formuen, ikke et eneste paa det Modsatte.

Agnes. Men jeg føler nu engang ingen Tilbøielighed for din General, jeg har sagt Dig det tidligere. Han er en brav, en hæderlig Mand, hvem nægter det; men vi forstaa ikke hinanden.

Gyldensteen. Gud veed, om Du forstaaer Dig selv?

Agnes. Det troer jeg dog at have forstaaet, at Generalen passer bedre paa Exerceerpladsen, maaskee paa en Slagmark, end i en Dames Hjerte. Han ansaae mig for en Fæstning, som maatte overgive sig saa snart han kom tilsyne med Musik og Trommer, for at banke paa Porten. — Og til ham vil Du give mig, dit eneste Barn, fordi han er rig, fordi han besidder Indflydelse? — Deri gjenkjender jeg Dig ikke.

Gyldensteen. Fordi han elsker Dig.

Agnes. Er det en Grund, naar jeg ikke tillige elsker ham? — Jeg ligner den lunefulde Herskerinde, Du nylig nævnede. — Fordi man behager at synes

om mig, er jeg derfor ikke nødt til at gjengjælde denne Følelse.

Gyldensteen. Men vil Du da blive saaledes ved i det Uendelige? Jeg vælger og Du forkaster. Du besidder en Mængde Fuldkommenheder, et godt Hjerte, en opvakt Sands for det Skjønne, Du synger fortræffeligt, danser som en Fe, rider som en Centaur. Hvem skal alle disse Fortrin komme tilgode? Er Du maaske saa indtaget i din Stilling, at Du agter at tilbringe hele dit Liv som Æresdame paa Fredensborg? Hendes Majestæt indrømmer Dig megen Indflydelse, ganske vist, hun er Elskværdigheden selv, meget aandrig, veed Alt, kjender Alt, — som alle Majestæter. — Og det er nok til at udfylde din Tilværelse?"

Agnes. Min Pligt er nok, en Smule Haab, eller en Smule Erindring maa gjøre Resten.

Gyldensteen. Og Du vil aldrig lytte til en Mands Bønner?

Agnes. Jeg vil aldrig føie et Led til en Mands Erobringer, nei, nei! tusinde Gange nei! — Den Første vil jeg være og den Sidste, den Eneste eller slet Intet.

Gyldensteen. Stakkels Barn! og det venter Du efter — ja, hvorfor ikke! Forhænget er endnu ikke rullet ned for dine Drømme. — Den Eneste! — Hvis der fandtes en Saadan.

Agnes. Hvad saa?

Gyldensteen. Saa knyt ham til dit Hjerte og lad ham aldrig fare siden. Men hvad vil det sige: Den Første, den Eneste? — Han, der kommer Dig imøde, vil forsikre, at Du er det, vil sværge derpaa ved Maane og Stjerner, siden han fuldt og fast troer det selv, ligesom han troede, at en Anden var det, før han saae Dig, ligesom han maaske vil tro det Samme senere. — Fortiden kan Du ikke forandre, det mægter ikke engang Gud at gjøre, Fremtiden, mit Barn, ligger i din Haand, i den Kloges Haand, for at finde Dig tilfreds med den, gjælder det om at forlange saa lidt som muligt, siden ethvert nyt Ønske kun vil være Begyndelsen til en ny Smerte. Som en Hyrde skal din Beiler ligge for dine Fødder og sukke i Græsset, som en Mandolinspiller skal han staa udenfor din Mur i Maaneskin og fremklynke sine Klager paa Vers. Du begjerer en Tjener og vil finde en Herre.

Agnes. Jeg forlanger blot, hvad jeg selv vil give, slet Intet forlanger jeg; men stiller kun mine Betingelser.

Gyldensteen. Og hvis Du ikke faaer dem opfyldte?

Agnes. Saa kjender jeg et Hjerte, som altid vil have en Plads aaben for mig, til det vil jeg ty. — Hun slynger sine Arme om Faderens Hals.

Gyldensteen. Du har gjort mig meget imod

ved dit Raad til Enkedronningen. Lykkeligvis kunne vi handle uden hendes Hjælp. Hun vilde maaske have styrket vor Plan, men hendes Mangel paa Deltagelse er ikke istand til at hindre den. Iaften samles alle mine Venner her hos mig, for at overlægge de sidste Skridt.

Agnes. Iaften?

Gyldensteen. Jeg har aftalt med dem, at hvis Alt gik efter Ønske, skulde de finde et brændende Lys oppe i Kvisten af det gamle Gartnerhus, det vil kunne sees langt nede fra Veien. — Lyset brænder, jeg har selv tændt det. — Seer Du, hvor klart det skinner? — Om en Time ville de være her Allesammen. Imorgen Middag følger Oberst Rumsen med sine Dragoner Kongen til Rudersdal og udvirker en Arrestbefaling af ham. Imorgen Aften sidder Struensee paa Kronborg, og Hendes Majestæt Dronning Juliane, som har forsmaaet at være med til at saae, vil da maaske være os saa naadig, at modtage Høsten. — Han gaaer.

Agnes seer ud i Haven og betænker sig lidt: Iaften! — om en Time, — Ja saa maa vi skynde os, før det er forsilde. Hun ringer, Thonbo kommer: Thonbo! et Ord. Udret nøiagtigt hvad jeg nu paalægger Dem. Seer De Lyset histnede paa Kvisten i Gartnerboligen? — Gaa og sluk det. Det maa ikke brænde. Har De forstaaet mig? De taler ikke om,

hvem denne Befaling kommer fra. Thonbo bukker og gaaer. Holk kommer ind fra Baggrunden.

Agnes. Hvem er De? — Hvad vil De?

Holk. Agnes! kjender De mig ikke?

Agnes. Jo, i den Maade De lader Dem tilsyne, kjender jeg Dem. Men jeg beder Dem, forlad mig igjen. Dette er mit eget Værelse, og Døren der er ikke den Vei, hvorigjennem vi pleie at modtage vore Besøg.

Holk. For mig ere jo alle Døre lukkede. Jeg er heller intet Besøg. Fortiden er jeg, som banker paa for at spørge, om den har efterladt et Minde hos Dem, en vildfarende Fugl er jeg, som søger en blomstrende Gren til Hvile.

Agnes. Og det er her, i dette Hus, De venter at finde den?

Holk. Hvor skulde jeg vel ellers søge den? Hører De Svalen, som kvidrer i Reden under Taget? Hele Verden har den fløiet igjennem med Jubel og Sang, flagret ethvert Sollys imøde, men den vendte dog bestandig tilbage igjen. Mindet og Hjemmets lykkelige Billeder kaldte paa den. — Svalen hilser De paa, naar den kommer, mig jager De bort, mig kjender De ikke, er det Ret? Nu nylig, medens jeg stod derude, og saae Haven, Træerne, Gangene, dukkede Minde efter Minde frem for mig, det sang mig Altsammen

Haab og Velkommen imøde, det var som om jeg vaagnede op af en lang Drøm. Men jeg saae ogsaa mørke Billeder fra Fortiden. Sidst jeg var her i dette Hus vilde man lægge min Frihed, enhver Yttring af Villie i Ledebaand og Lænker, jeg tilhørte ikke mig selv, deres Fader havde forpagtet ethvert af mine Aandedræt, jeg skulde tænke, føle, handle som han foreskrev, det kunde jeg ikke, det vilde jeg ikke, saa løb jeg min Vei; siden den Tid har jeg irret omkring, kæmpet og tabt, reist mig igjen og seiret.

Agnes. Irret omkring, aa ja! det troer jeg, kæmpet, det troer jeg ogsaa, om deres Seire spørger jeg ikke, — man fortæller om dem.

Holk. Ja, hvad fortæller Verden ikke om? den bekræfter undertiden, blot fordi den mangler Mod til at benægte. Ret beseet, har jeg maaske ligesaa liden Grund til at rose mig af mine Seire, som de Overvundne til at sørge over deres Nederlag. Ad Verdens Anklage har jeg smilet, jeg vidste, at deres Erindringer vilde forsvare mig. Jeg lod mig bære hvorhen Vinden førte mig, uden ret at vide, hvad jeg vilde, jeg kjendte ikke mig selv. Faren elskede jeg, dens Svingninger mellem Haab og Frygt, at leve ønskede jeg, at føle min Tilværelse, jeg besad een Egenskab, der bødede paa alle mine Mangler, det var en urokkelig Tillid til min

Lykke. En summende Sværm har omgivet mig af Smiger og Bedrag, af glimrende og brudte Løfter, af en Pragt og Elendighed, hvorigjennem det næsten ikke var muligt at skjelne Mennesket. Midt imellem disse Fantomer kom deres Billede bestandig til mig.

Agnes. Fætter! Fætter! hvor De er en Mester i at gjøre Ord.

Holk. Siig ikke det, jeg viser Dem de Blomster, som springe ud af mit Hjerte. Naar De vidste, hvormegen Umage jeg har anvendt paa at frigjøre mig for Fortiden, paa at bortjage enhver Tanke om det Paradis, der havde lukket sig for mig, paa at bringe Mindet om Dem til Tavshed. — — Det lykkedes den ene Dag, men saa den næste! — Jeg fandt Dem igjen i Alt, i Alle, jeg hørte deres Røst, jeg saae deres friske Læber smile, for at læge, hvad deres Øine havde saaret, — o, disse straalende, tankerige Øine! Jeg vilde ikke bukke under, og dog skete det alligevel. Hvorfor voxede De bestandig større og rigere i mig? Tusinde smaa Minder fik Form, tusinde glemte Ord løde atter for mit Øre, en Blomst, en Duft, en Tone var nok dertil. De forenede Dem med alle mine Drømme.

Agnes. Jeg troer Dem ikke mere.

Holk. Hvad troer De ikke mere? at Sandheden har sit eget Sprog, at den staaer præget i mit Aasyn, at den lyder til Dem i denne Stund igjennem min

Stemme? — jo, det troer De, saavist som De troer paa Lyset, der skinner for Dem; med saa tillidsfulde Øine som deres, med denne rene Pande og med et Hjerte, hvori alle Illusioner endnu blomstre, kan man umuligt tvivle. De har seet og hørt for lidt af det Onde, til at det skulde kunne skygge over deres Tro paa det Gode.

Agnes. Men hvorfor forsvarer De Dem for mig? Jeg bebreider Dem jo Intet. Jeg siger ikke heller, at De har skuffet mig, maaske har jeg kun skuffet mig selv. — Hvad vil De nu her hos os?

Holk. Hos os? Intet. Dem alene vilde jeg se igjen, høre deres Stemme, spørge Dem, om De har glemt vor Barndoms lykkelige Dage, og jeg veed iforveien, De har ikke glemt dem, det er umuligt, De har heller ikke glemt mig, i deres Moders Kjærtegn, i deres Veninders Jubel, under deres Bøn i Kirken, stod jeg jo ved deres Side; — naar De tilstaaer, at De mindes mig, saa vil jeg knæle for Dem, Agnes, som jeg knæler nu, og sige, der er en Stund i en Mands Liv, hvori Alt hvad vi besidde af Storhed og Styrke til Fremtids Handling, gaaer op i Kjærlighed til en Kvinde, den er nu kommen for mig, derfor vender jeg tilbage, nu gryer der en ny Morgen i mit Bryst og jeg forstaaer mig selv: Jeg eier ikke en Tanke, ikke en Higen eller Længsel, uden at den tilhører Dem.

Agnes. Til hvem har De sagt dette før?

Holk. At Kjærlighed kunde være en Leg, et Spil med hule Nødder, hvori man gav i Forhold til hvad man modtog, det har jeg sagt til Flere. Men hvorfor spørger De derom? — Den Røst, som lyder for Dem i dette Øieblik, har aldrig talt til nogen Anden. — Den Første var De, det veed De, den Eneste har De været, thi jeg hyldede kun hos Andre, hvad jeg troede at gjenfinde af Dem, den Sidste er De ogsaa, thi efter at have seet Alt, prøvet Alt, for at forkaste Alt, kommer jeg igjen tilbage iaften. — Tag da imod denne Følelse, som den bydes Dem, vei den, prøv den, læg deres Haand i min, med samme Pulsslag, samme Tillid og den samme Længsel, smil ikke, tvivl ikke, lyt til mine Ord, og jeg skal hviske en Kjærlighed i deres Øre, saa dyb og mægtig, som De aldrig har troet at finde den, den gjemmer al min Ungdoms Haab, dens Lyst og lyseste Drømme og al min Manddoms Trofasthed og Styrke, den er modnet i Kampe og prøvet i Savn, betro deres Fremtid til mig, deres Lykke til mig, deres Liv, deres Sjæl til mig, og De skal finde et Hus, bygget paa en Klippe, som Alverdens Storme ikke kunne ryste. — Men hvis De tvivler endnu, da er det som om deres Fod søndertraadte en Blomst, og hvis De siger: Jeg troer Dem ikke mere, saa gaaer jeg, det vil knuge mig ned til Jorden,

men jeg vil ikke dø af min Sorg, tvertimod, jeg vil leve for den. Jeg dræber mig ikke heller. —

Agnes. O nei, jeg veed det nok, man begynder med at sørge, og ender med at finde Trøst.

Holk. Trøst! — ja maaske, man dysser sig ind i Drømme eller man bedøver sig, man søger og troer tilsidst at have fundet Lægedom for sin Smerte. — Hvorfor ikke? — Jeg har seet en Lærke stikke Hovedet ud imellem Burets Jerntraade og juble i vilden Sky over den Sol, som skinnede udenfor. Men midt i denne Søvn, under denne indbildte Trøst, lyder der pludseligt et Suk, et Klageraab, det er den dulmede Sorg, der vaagner, det er Fortvivlelsen, der slider i sin Lænke, det er Bevidstheden om hvad man har og hvad man fattes. Gid De aldrig maa faa det Skrig at høre, det vil indeholde en Anklage mod Dem, ak nei! maaske er det kun en ny, en aldrig stillet Længsel efter Dem, der atter maa lulles i Søvn, atter bedøves.

Agnes. Og naar De nu har sagt alt dette, saa maa jeg nødvendigvis være henrykt eller overvunden, og jeg skal byde mit Hjerte at tro, der hvor min Forstand vedbliver at tvivle. Ikke sandt?

Holk. Der gives da intet Middel mod denne Tvivl?

Agnes. Jeg kjender kun eet. Overvind den.

Gyldensteen træder ind: — Det er altsaa virkelig

Dem, Hr. Baron! — Jeg maatte overbevise mig derom for at kunne tro det. Da De forsvandt sidst, gik De dog ud af Døren. De vender tilbage over Havemuren. Er det den Lære om det Sømmelige, deres anstrængende Bedrifter har givet Dem?

Holk gaaer hen til Gyldensteen, rækker ham begge Hænder uden at de modtages: — Morbroder! hør mig! tillad mig at tale.

Gyldensteen. Det er overflødigt. Jeg har allerede hørt Dem tale i omtrent et Kvarteer, og, jeg tilstaaer det, ligesaalænge har jeg ventet, at høre min Datter kalde paa en af Folkene for at følge Dem ned. — Er det Tjeneren eller Klokken der fattes her? Jeg skal nu have den Ære at erstatte begge. — Han tager en af Armstagerne.

Holk. Men for Guds Skyld! blot et Spørgsmaal, et eneste, saa gaaer jeg, og skal ikke komme her oftere.

Gyldensteen. Nu vel, saa tal, men min Tid er knap, jeg er noget beskæftiget iaften. Jeg befaler Dem ikke at gaa, men jeg beder Dem endnu mindre om at forlænge deres Besøg.

Holk. Nei, Morbroder! ikke i denne Tone. Du behøver ikke at ydmyge mig dybere. Tal som i gamle Dage. Siig: Du har syndet mod mig og mod os. Du er ikke værd at kaldes min Søn. Hør saa paa, hvad jeg har at sige til mit Forsvar.

Gyldensteen. Jeg har glemt, at jeg havde en Søstersøn. Hvorfor skulde min Hukommelse være bedre end din?

Holk. Men hvad anklager Du mig da for? Jeg forlod dit Hus, jeg flygtede, det er nu to Aar siden, Du kan tro, jeg har talt Tiden. Behøver jeg at sige, hvorfor jeg løb min Vei? — Har Du glemt den sidste Aften, jeg kom ind til Dig, betroede Dig hele mit Livs Hemmelighed: at jeg holdt af Agnes? — Hvad svarede Du? — Jeg var Intet, jeg vidste Intet, jeg kunde Intet. Jeg lovede at blive Alt, hvad Du vilde. Hvad troer man ikke, og hvad kan man ikke, med en Kærlighed som min i sit Hjerte? Hvilke Betingelser stillede Du mig? Jeg skulde ikke tjene i syv Aar for hende, men tilbringe hele mit Liv i Trældom, opgive min Mening, forlade mine Venner, forraade dem, for at slutte mig til dine. Det var jo ikke et Maal, Du viste mig, men en Afgrund, ikke min Kjærlighed, der handledes om, men min Ære. — Morbroder med de hvide Haar, vær min Dommer! hvad var der for mig at gjøre?

Gyldensteen. Du maa have misforstaaet mig. Jeg beklager mig jo ikke over at Du gik bort, men over at Du vender tilbage. Du manglede Formue, Indflydelse, ja vist, siden har Du søgt at erhverve Dig disse Goder, — paa din Maade, — jeg fortænker

Dig ikke deri, — Midlet til at opnaa Alt, maa tilsidst blive Maalet for Alt. — Du har smigret for Magten, knælet for den opgaaende Sol, speculeret i Andres Daarskaber, den Idee er ikke saa ilde, Du vil kunne opnaa nogen Betydning, naar Du bliver ved saaledes, blot det har Du glemt, at med ethvert Trin, Du kryber op ad Stigen, bliver Du mindre og mindre for Enhver, som lægger Mærke til Dig; — men hvad angaaer det mig? Jeg forlanger blot Fred i min egen Kakkelovnskrog. — Hvorfor kommer Du igjen, hvorfor sniger Du Dig omkring i Mulm og Mørke? En ærlig Sag maa gaa med opreist Pande, — finder Du maaske, at det er Tid at skifte Parti, ligesom man siger, at Storken trækker bort fra det faldefærdige Hus? Vil Du knytte Fortiden til Fremtiden, og gaa paa Accord med os? Det kan ikke lade sig gjøre. — Du vil nyde Fordelen af din egen Have, men ogsaa nok plukke Frugter i Naboens. — Hr. Søsterson! Du naaer dem ikke.

Holk. Saa er jeg altsaa fortabt!

Gyldensteen. Aldeles ikke, Verden er stor nok for os begge To. Jeg mener blot, enhver Lykke bør blive i sin Ramme. Jeg bebreider Dig heller Intet, hvad der gjør mig bedrøvet er at opdage, at jeg staaer ene med min Mening, at min egen Datter rækker Haand til Forbund mod sin Fader.

Agnes. Hvad siger Du der? — Hvor kan Du ville fordømme mig uden den ringeste Grund, uden et eneste Bevis?

Gyldensteen stiller sig hen foran hende, og betragter hende et Øieblik i Tavshed før han svarer: Er det intet Bevis, at Du modtager ham hos Dig?

Agnes. Men har jeg anet det, har jeg havt den mindste Formodning om, at min Fætter vilde komme?

Gyldensteen. Man har altid en lukket Dør mellem sig og den uvelkomne Gjæst. Han kom uden at Du anede det, men i et Kvarteer har Du hørt paa ham og fundet Dig i hans Nærværelse. Han behøvede da som Cæsar, blot at vise sig for at see og seire.

Agnes. Det forekommer mig, at Du tager Cæsars bedste Fortjeneste fra ham. Han kommer, han seer, men det er jo Dig, der seirer.

Gyldensteen. Beviser forlanger Du, — o, min Gud! hvorlænge vil man da gjøre Regning paa min Lettroenhed. Mener Du ikke, jeg fatter Grunden til din bestemte Vægring for at modtage ethvert af de Tilbud, der gjøres Dig? — Beviser! hvad skjuler Du bag dette lille Forhæng derhenne? — et Maleri, din Fætters, det sidste af de Kunstproducter, han sendte Dig, to Blomster, en hvid og en rød Caprifolium. — Afbryd mig ikke, nægt det ikke, Greven er en gammel Mand, men hvad Alderen tog fra mit Syn, lagde den

til min Kløgt, — hvorledes skulde han faa Mod til at sende Dig sine Breve, sine Digte, hvis han ikke havde Haab om, at de vilde blive modtagne?

Agnes. Sine Breve, sine Digte?

Gyldensteen. Tillad mig! — Jeg har nu tiet saalænge, at det dog engang maa være den skuffede Faders Tid at tale. Det sidste Brev har jeg opfanget, Tilfældet kom mig tilhjælp. Du var i Hendes Majestæts Tjeneste, man bragte en Buket, var det hvide eller røde Camelier, eller hvide og røde Caprifolier? jeg husker det min Tro ikke, Tjeneren hilste fra en af dine Veninder; jeg beundrede de smukke Blomster; midt imellem de grønne Blade laa et hvidt Blad, — hør blot! — Han tager et Papir frem og læser:

„Nu straaler dit Øie, nu rødmer din Kind,
Nu fanges af Lykke dit barnlige Sind,
Nu lysner det, spirer det, hvorhen Du seer,
— Du tænker vist ei paa den Fjernede meer.

Nu synger det om Dig, og fylder dit Bryst,
Og vugger din Sjæl i den blideste Lyst,
Og Blomsterne dufte og Alt til Dig leer,
— Du tænker vist ei paa den Fjernede meer.

Og have de fængslet din Attraa, din Aand,
Har Andre Dig bundet med stærkere Baand,
Og eier Du nu al dit Hjertes Begjer,
— Du tænker vist ei paa den Fjernede meer.*

* St. St. Blicher har skrevet et Digt med en lignende Slutningslinie.

Min Datter! for hvis Skyld gjemmer Du Billedet derhenne? — Søstersøn! til hvem bleve disse Vers strevne? svar!

Holk. Nei, tal De! — Han knæler ned og strækker Hænderne op mod Gyldensteen: — O, bliv ved at tale. Saa lykkelige Ord har jeg endnu ikke hørt herinde.

Gyldensteen. Reis Dig! hvad Du søger her vil Du aldrig finde. Vælg Dig et Marked, hvor man sætter større Pris paa dine Fortjenester. Bank ikke oftere paa vore Døre, de ville være lukkede for Dig, send os ikke flere Hilsener, de ville ikke blive modtagne. Bed ikke om min Datters Haand, thi jeg giver i al Evighed ikke mit Samtykke dertil. — Dermed maa dit Ærinde vel være endt.

Holk. Det ene er tilende. Jeg har endnu et tilbage.

Gyldensteen. Hr. Baron Holk! tillad, jeg lyser Dem ud. Man venter mig.

Holk. De, der vente, ville ikke tabe ved det, jeg har at sige. — Hr. Kammerherre Gyldensteen! jeg kommer for at underrette Dem om, at Grev Struensee i Middags bad Kongen underskrive Oberst Rumsens Udnævnelse til General, idet han ved samme Leilighed tilføiede: Deres Majestæt maa vise mig den Naade, at udfærdige denne Bestalling endnu idag, imorgen vil

jeg ikke kunne virke for Obersten. Saa vil han lade mig arrestere og føre til Kronborg.

Gyldensteen. Rumsen, General! — Det er umuligt, — men hvad angaaer det mig?

Holk. Man siger, De er en Ven af Rumsen, han kommer jo i deres Hus, hvem veed, maaske er han blandt dem, De venter iaften. Da Kongen bad Struensee forklare, hvad han mente, fortalte han om et Complot, — tilgiv mig, — en Sammensværgelse, hvad skal jeg kalde det? — der gik ud paa, at indespærre vor unge Dronning paa Hirschholm, holde Kongen tilbage i Kjøbenhavn, og imidlertid sætte Enkedronningen i Spidsen for en ny Regering, imedens man bragte Struensee ud af Landet. — De blegner, Morbroder! Bordet, De støtter Dem til, skælver jo under deres Hænder.

Gyldensteen hæftig bevæget. Hvad fortalte man mere? — Bliv ved!

Holk. Jeg vidste nok, mit Ærinde vilde interessere Dem. Man nævnede nogle af de Sammensvornes Navne: Winterfeldt, Osten, Schack Rathlau, — hvem kan huske dem alle? Man talte om Husundersøgelse og Arrestationer.

Gyldensteen. Forlad os! — denne Vei, jeg skal lyse Dig ud. Han tager den ene Armstage.

Holk gaaer til Havedøren i Baggrunden: Nei,

Morbroder! ad denne Vei kom jeg ind, ad denne Vei vil jeg ogsaa gaa tilbage. — Han standser ved Udgangen og gjør en Hilsen ind imod Værelset: — Farvel, Alt hvad jeg elsker og længes efter! — Han gaaer ud i Haven.

Gyldensteen synker ned paa en Stol og tier nogle Øieblikke i Kamp med sig selv: — Rumsen, General! — Alt er røbet, forraadt, — Husundersøgelse. Hvad skal jeg svare? — Mit stakkels Barn! — Hvor er der Frelse i dette Mørke? — og alle mine Venner, som jeg venter hvert Øieblik.

Agnes. Dine Venner komme ikke. — Lyset er slukket.

Gyldensteen. Hvem har gjort det?

Agnes. Jeg.

Gyldensteen. Du vidste da, at vi vare røbede, — Enkedronningen formodenlig ogsaa?

Agnes. Man taler undertiden saa høirøstet paa Hirschholm, at det høres paa Fredensborg.

Gyldensteen. Hvad er det for en Støi derude? — Han gaaer til Havedøren. Holk træder ind af den. — Ulykkelige! er Du ikke gaaet endnu. Hvad vil Du her? Du lytter, Du belurer os, aa ja! hvorfor ikke, det er ogsaa en Maade at naae iveiret paa, man sælger det Gamle for at vinde det Nye, og Du har vovet at hæve dine Øine til en ærlig Mands Datter?

— Jeg skal da lade Dig jage herfra, for at blive af med Dig? — Godt! Du skal faa din Villie. — Han ringer hæftigt.

Holk. Huset er omringet af Soldater, alle Udgange ere spærrede.

Gyldensteen. Saa er det ude med mig! — Hvad siger jeg? — Hvad ville disse Soldater, hvad have de her at gjøre? — Han hvisker til Agnes: Papirerne, Listerne jeg gav Dig?

Agnes. De ligge der paa Bordet.

Gyldensteen hvisker: Tilintetgjør dem! brænd dem, brænd dem! Det banker paa Døren.

Agnes. Det er forsilde. — Jeg vil skjule dem. — Hun tager Papirerne og stikker dem bagved det lille Maleri.

Gyldensteen. Hvad gjør Du? I vor Fjendes Nærværelse.

Agnes. Du kjender dine Venner, nu skal Du ogsaa lære din Fjende at kjende.

Oberst Køller træder ind: Tilgiv mig, Hr. Kammerherre! jeg kommer til Dem efter hans Majestæts Befaling. — Ah, Baron Holk, De her?

Holk. Netop med den samme Yttring modtog Kammerherren mig nylig, da jeg kom. Da jeg vilde gaa vare hans Ord endnu strengere. Saa var Udgangen spærret af deres Soldater. Nu tager jeg det

Eneste, som minder om mig her, med, saa gaaer jeg min Vei. — Han tager Maleriet ned fra Væggen og stikker det til sig.

Køller. Og hvad er det?

Holk. Et lille Maleri, to Blomster ikke Andet. — Forresten — lad mig ikke afbryde deres Ærinde.

Køller. Førsteministeren har befalet mig, at forsikre mig Kammerherrens Person og undersøge alle deres Papirer.

Holk. Hvorledes? — Jeg seer Soldater besætte min Morbroders Hus, hans Fjender ville lade ham arrestere, og Obersten undrer sig endda over, at hans Venner ere tilstede i et saadant Øieblik. Naturligvis har De en skriftlig Ordre, efter hvilken De handler.

Køller. Naturligvis. Her er den, udstædt i Middags før Taflet.

Holk. I fuldstændig Orden. Tilfældigvis har jeg en anden Ordre, udstædt iaften Klokken syv, altsaa fire Timer senere end deres, hvori Hans Majestæt, ifølge særdeles Gunst og Naade, fritager Kammerherren for enhver Molest. — Han leverer Køller et Papir.

Køller læser: Og overdrager til Baron Holk at foretage enhver videre Undersøgelse, De maatte tro fornøden. -- Det staaer der virkelig.

Holk. Da jeg nu har de vægtigste Grunde til

at holde mig overbeviist om, at der blandt alle Kammerherrens Papirer ikke findes nogetsomhelst compromiterende Document, — ikke sandt, Morbroder?

Gyldensteen. Blandt mine Papirer? — ikke et eneste, — jeg giver Dem mit Ord derpaa.

Holk. Saa mener jeg, vi kunne spare enhver Undersøgelse.

Køller. Det beroer min Tro paa Dem; fra nu af bærer De Ansvaret for Alt. Saavidt jeg forstaaer, har jeg ikke Andet tilbage, end at forføie mig bort med mine Soldater.

Holk. Jeg tør ikke modsige deres Mening.

Køller. Jeg gjør det saameget heller, som jeg kun med stor Ulyst paatog mig det overdragne Hverv. Men man er Soldat, man har en Pligt, ingen Villie. Hr. Kammerherre! min naadige Frøken! tilgiv den Ufred, jeg har været Aarsag i. — Han gaaer. Strax efter høres en Trommehvirvel udenfor.

Gyldensteen lytter: — De ere borte. — Viggo! kom i mine Arme. — Har jeg sagt Noget, bebreidet Dig Noget? — Jeg husker virkelig ikke. — Og jeg kunde tvivle om Dig!

Agnes. Tvivle, om hvad? Naar man har havt den Lykke i tyve Aar at lytte til dine Lærdomme, skulde saa to Aar være istand til at udslette dem?

Holk. Agnes troede paa mig. O! gjentag det, nu vil De ikke mere tvivle.

Agnes. Giv mig mit lille Maleri igjen.

Holk knæler ned: Det bragte iaften den første Lykke til mit Hjerte. Naar De vidste, hvor inderlig jeg elsker Dem.

Agnes. Jeg veed Intet og jeg forstaaer Intet, men det raader jeg Dem, Fætter! naar De igjen vil sende mig Blomster, saa kom helst selv med dem, for at ikke Fader skal læse, hvad De skriver.

Holk. Morbroder! Hun var den Første og hun bliver den Sidste. Husker De, hvad De sagde dertil, da jeg nylig stod histude? -- Knyt ham til dit Hjerte og lad ham aldrig fare. — Gjentag disse Ord endnu engang.

Gyldensteen. Jeg vil sove paa det.

III.

Et Liv for sig selv.

Jeg!

Det var en Kjøretur den, nyttig til Lærdom og god til at faa Forstand af. Klokken tre skulde vi samles paa Postgaarden, og Enhver indfandt sig til bestemt Tid. Saa blæste Kudsken, og Føreren opraabte vore Nummere, thi Postvognen ligner Straffeanstalten deri, at Personligheden begge Steder svinder ind til et Nummer. Saa var der en morsom Historie med to store Hindbærkrukker, som gik itu oppe mellem Reisegodset, og udbredte deres Indhold i røde og bugtende Floder ned ad Vognens gule Sider, saa vexlede man Haandtryk og Hilsener, sendte Ønsker og Længsler med paa Veien. Dernæst kjørte vi.

I Hovedvognen var der fire Personer, først en ung Dame, som let og behændig steg ind og tog Plads ved Vinduet, nikkede ud tilhøire og tilvenstre og lod sig derefter glide tilbage i Hjørnet, da Vognen kjørte.

Hendes blaastribede, knitrende Silkekjole og mørkebrune Fløielskofte syntes mere at tilhøre Selskabssalen end Reisevognen, men en flygtig Betragtning gav dog det Indtryk, at hun forstod at bære sin Pynt. Det var en fin og nydelig Skikkelse med store talende, mørkegraa Øine, der hæftede sig frygtløse paa enhver Gjenstand de mødte, og syntes at røbe mange Muligheder; for Øieblikket vare de rolige og blanke som et drømmende Hav, der kun afspeiler Himlens Skjønhed.

Ligeoverfor hende sad et ungt Menneske med et godmodigt Udtryk, røde Kinder og Begyndelsesgrunde til et lyst Mundskæg. Han bar en grøn Hue, der kun naaede over den halve Deel af Hovedet, og en graa Frakke med Jægerknapper.

Trediemand var en fed Herre, hvis runde og røde Ansigt perlede af Hede. Han holdt begge sine haarrige Hænder foldede over en stor, ny Meerskumspibe, hvis Laag han uafbrudt sad og klaprede med. Det var et af disse dagligdags Aasyn, der fortælle, at af Jord est Du kommen og til Jord skal Du blive, Aasyn, som aldrig have vist Præg af en Ide eller lyst af en fuldbaaren Tanke. Manden lignede en Kalkun, den fedes idet den blindes.

Fjerde Reisende havde draget sig tilbage i et Hjørne af Vognen, han lyttede og saae til. Det var nu hans Bestilling her i Verden.

Den unge Dame og Herren i Jægerdragten kjendte hinanden, derom vidnede allerede det første glade Udbrud og Navnet Frøken Arved, hvormed han hilste, derom vidnede ogsaa hans smaa Opmærksomheder, som modtoges ligesaa villigt, som de bleve ydede, derom vidnede endelig den dæmpede Samtale, som lidt efter begyndte, og hvori Pauserne undertiden syntes at fortælle mere end Ordene.

Frøken Arved var i Begyndelsen mest Tilhører, hun sad og legede med en Lorgnet i en lang Kjæde, eller saae ned paa sin lysegraa Handske, som skjulte en smuk og særdeles smal Haand. Af og til, naar Herren lod til at have udtømt sig, hævede hun sine store Øine, og tilkastede ham et dvælende Blik, eller drog en lille Flacon frem af sleben Krystal, hvis Indhold udbredte en gjennemtrængende Duft i Vognen. Hvergang det skete, hævede Manden med Piben sit Hoved, og drog Veiret til sig igjennem Næsen med synligt Velbehag.

„Det var da sandfærdig en deilig Lugt!“ udbrød han engang. Damen smilede og saae lidt hen paa ham.

„Behager De?“ sagde hun og bød ham sin Flacon.

„Mangfoldig Tak!“ svarede han, „men jeg har ingen Flaske at komme det paa.“

Den unge Jæger brast i Latter, Taleren lo med, og vedblev efter denne Indledning i en langsom slæ-

bende Tone, som om han fandt sig besværet ved at tale: „De to Personer ere vel sagtens Sødskende, saa vidt jeg kan se."

Det benægtede Damen med et Smil, og en lille Rysten paa Hovedet.

„Aa nei! forsaavidt ligne de da heller ikke hinanden; maaske ere de Kjærester?"

„Ikke heller!" svarede Frøken Arved.

„Ja, derfor kan man da gjerne være gode Venner," meente Manden. „Jeg har en Halvbroder, der er Præst nede ved Ribe, han sagde, han vilde aldrig gifte sig, for saa kom han ikke i Klammeri med Konen. Jeg skulde ogsaa have været Præst, men saa blev jeg Kjøbmand og gav mig til at handle med Korn. Det var et besværligt Liv, kan De tro, altid paa Farten fra Gaard til Gaard, ligge og trave henad Landeveien, saa gav jeg mig til at være Landmand og kjøbte Thygesens den store Gaard nede ved Vonsild, men en Landmand har heller aldrig Ro, saa solgte jeg det Hele, og tingede mig ind hos Forpagteren i Spørring, der lever jeg nu i min Ensomhed og betaler for mig, saa gjør jeg kun hvad jeg vil, læser Aviser og Historiebøger og lader de Andre arbeide, det holder jeg mere af. Bare det snart maatte komme til Krig igjen, for saa er det saa fornøieligt at læse, hvad de skrive. Siger De ikke det Samme?"

„De har altsaa fulgt deres Halvbroders Raad og ikke giftet Dem?"

„Jo, gift har jeg saa sandfærdig ogsaa været, men det gik heller ikke. Hun var saa paastaaelig, og saa slem til at slaa istykker, og saa vilde hun altid have Ret; naar hun først begyndte, gik det for hende som en Kæp i et Møllehjul. See, det kunde jo ikke blive ved, saa skilte jeg mig ved hende, og satte hende over i Borgergade i en god lille Fjerhandel. Det gik rart i Begyndelsen, men nu har jo Folk funden paa, ikke at bruge Fjerdyner mere, men ligger paa Haarkrøller, Uldtutter eller Tang, hvad de Narrestreger kaldes; saa det kan være skral nok for hende, det Skind! Jeg betaler ogsaa noget Vist efter Rimelighed til Barnet; det lod jeg hende tage, for hvad skulde jeg med det? det har man kun Uleilighed af. Naar jeg saa kjeder mig hjemme, reiser jeg engang imellem over og seer til dem, for man er dog altid Fader, saa bringer jeg gjerne en Foræring med, en Kage eller et Stykke Forklædebaand, ligesom det falder mig ind. — Nu vil jeg se, jeg kan faa mig en lille Søvn, for jeg kom lovlig tidligt op imorges; jeg kan vel nok lægge mit ene Been over paa Herrens Sæde?" Efter dette sidste Spørgsmaal lagde Manden sig tilbage i Vognen og lukkede sine Øine.

Det begyndte at blive Aften. Solen sank ned

bag en Række langstrakte Høie, hvis brungule Lyng hvert Øjeblik antog forandrede Farvetoner, indtil den tilsidst lignede et Tæppe af violet Fløil. Varmen var endnu den samme, ethvert Vindpust bragte en Støvsky i Bevægelse. Revlingerisene bredte sig med deres modne Bær langs Grøftkanten. Ingen Træer eller Buske, kun Hede og Lyng, eller en rødlig Jord, furet og rynket som en gammel Kæmpe. Af og til saaes omkring Gravhøiene en Krands af store mosgroede Stene, som Oldgranskeren elsker, fordi de tale til ham om forsvundne Tider. Hist og her pippede en lav Birkebusk med fint, lysegrønt Løv over den bakkede Flade. Langt borte laa et Hus, som ved et flygtigt Oiekast lod sig forvexle med en Tørvestabel, og fra hvis skæve Tag der steg en lyseblaa Røgstribe lodret op i Luften. Man mødte Ingen og saae Ingen. En Kirkeklokke ringede til Solnedgang, fra Tid til anden steg en Lærke iveiret, dens Sang besvaredes af Hjeilens eller Ørnens Skrig. Overalt de samme bølgende Flader, de samme Farver, og det samme Indtryk af en ubeskrivelig Vemod. Under Opstigningen af enhver Bakke ventede den Reisende sig et nyt Billede, og paa Bakkens Top fandt han kun en Gjentagelse af den forrige Ensomhed og Vildhed.

Det var et Stykke af Alheden, vi kjørte hen over, en Rest, som om nogle Aar vil være forsvunden. Saa

vil Lyngbakkerne blive klædte med forkrøblede, halvvisne Graner, hvis Toppe Vestenvinden afklipper. Saa vil der istedetfor Lyng reise sig smaa Lerhuse langs med de nye Veie, Skjulesteder for Armod, med en Grønkaalshave paa den ene Side, og paa den anden en Rugmark, mellem hvis lave og tynde Straa Sandet og Alen kiger frem. Gjæstfriheden, de trohjertede Sæder, Folkesagnene og Romantiken vil forsvinde; den Reisende, som stirrer ud af Jernbanevognens Vinduer, vil ikke kunne gjøre sig nogen tydelig Forestilling om, hvad Digteren meente med Lynglandets Alvor, dets tungsindige og ophøiede Poesi. Af dem, der skreve over Heden, eller skrive efter, hvad vi Andre have fortalt, er jeg den Sidste, som har seet den faldne Majestæt i hans Storhed.

Hestene pustede, Kudsken sad og røg paa sin Pibe, Vognhjulene skare med en hvislende Lyd gjennem det høie Sand. Inde i Vognen var der tavst og stille. Den Fede sad med begge Hænder foldede sammen over Meerskumspiben, hans Hoved var bøiet ned mod Brystet, Munden aaben, Ansigtet blodrødt, af og til udstødte han nogle regelmæssige og langtrukne Toner, som lignede Lyden af en forstemt Trompet. Den unge Dame bøiede sig hen mod det aabne Vindue, hendes Gjenbo betragtede hende uafbrudt, med en Henrykkelse, en Udholdenhed, som han ikke brød sig om at skjule.

Nu talte han igjen, dæmpet og halvhviskende, hun lyttede, smilede og betragtede ham med et Udtryk, som skulde skænke ham Opmuntring og Mod til at blive ved.

„Hvor jeg er glad og taknemmelig fordi vi mødtes," sagde han. „Og nu troer De vist, at det er Tilfældet, jeg kan takke derfor, men jeg har listeligt beregnet Alt. Jeg vidste, at De reiste hjem idag, jeg har skaffet mig Underretning om alle deres Forhold."

„Om alle mine Forhold?" gjentog hun.

„Jeg veed, at De er Lærerinde hos Pastor Bang i Elledal, at De faaer 76 Rdlr. og et Faar i Løn om Aaret. Er det ikke rigtigt?"

„Men hvorledes kan det være Dem magtpaaliggende at vide dette?"

„O, tal dog ikke saa, har De da glemt vor Barndom? Det er jo dog kun sex Aar siden, at den Ene af os ikke kjendte til andre Glæder, end dem, vi delte sammen, da vi mødtes hver Dag, og længtes dog efter at mødes igjen den næste. Kan De huske en Sommermorgen, jeg pyntede deres Vindue med Blomster? saa kom De ud og rakte mig begge Hænder, og deres Øine straalede som de straale nu, saa sagde De, at jeg var deres eneste og allerbedste Ven."

„Det var De ogsaa," svarede hun, idet hun rakte ham Haanden. „Det var en yndig Tid; tro ikke, jeg har glemt den; næsten hver Dag bragte De mig

jo en eller anden Overraskelse, De tænkte kun paa at skaffe mig Fornøielse og Glæde."

„Jeg har aldrig tænkt paa Andet; men det er da ikke nogen Fortjeneste, siden jeg holder saameget af Dem." Han tav et Øieblik, ligesom for at tage Tilløb og vedblev derefter: „Saalænge jeg kan huske, har De bestandig staaet for mig som den Første, den Eneste; jeg har kun tænkt og arbeidet med Dem i Sind og Tanke."

„Jeg troer Dem, min Ven!" svarede hun og trykkede atter hans Haand, og saae til Siderne, om Nogen lagde Mærke dertil.

„De kan derfor tænke, hvor ondt det gjorde mig, da De drog bort fra Hjemmet. De Charlotte, skulde søge deres Brød blandt Fremmede, De sælge deres Ungdom, deres Smil, deres friske Følelser for 76 Rdlr. og et Faar om Heelaaret. Det var en forfærdelig Tanke, og jeg arbeidede Nætter og Dage for at fri Dem ud af denne Trældom. Jeg har nu i et Aar været ansat som Forstmand oppe ved Guddumlund, det er en behagelig Egn, en smuk Bolig, Skov og Sø, saaledes som De holder af."

„Ja, det holder jeg af," gjentog hun.

„Jeg har en gammel Jomfru til at bestyre Huset, men det gaaer ikke, som det skulde. Naar jeg kommer hjem efter mit Dagværk, er der ensomt og dødt

omkring mig. Jeg savner Selskab, jeg savner Dem, Charlotte! — Det er kun en beskeden Stilling, jeg har at byde, men den vil kunne sikre deres Lykke, og fritage Dem for det Liv, De nu maa føre; der følger ogsaa et trofast og hengivent Hjerte med min Gave. Det veed De!"

„Ja, det veed jeg," svarede hun blidt.

Jægeren sad lidt i Tavshed, han lod ikke til at være tilfreds med disse gjentagne Bekræftelser, og vedblev derefter: „Fortæl mig nu lidt om Dem, Frøken Charlotte, hvad De har oplevet i de sex Aar, siden vi skiltes."

„Hvad oplever man vel paa Landet, min Ven! man visner, man forstenes i en Stilling som min, og det Sørgeligste er, at man selv er den Sidste, der bemærker det. Den ene Dag gaaer som den anden, uden Sorger, men ogsaa uden en eneste Glæde. Saaledes forløb de første fem Aar. Jeg spurgte mig ofte, hvortil Gud dog havde givet mig alle disse rige og friske Følelser, som mit Hjerte gjemte, denne Kjærlighed til det Skjønne, denne Lyst til det Gode, denne Trang til at leve og nyde, naar jeg skulde begraves herude, blandt Mennesker, som ikke forstode mig. Jeg ønskede min Barndom tilbage, jeg kaldte paa Dem, men De kom ikke."

„Gjorde De virkelig, Charlotte!"

„Hvor kan De tvivle derom? Var det ikke med Dem, at Glæden altid kom til mig, var det ikke bestandig kun min Lykke, De tænkte paa? — Ifjor Vinter tog jeg hjem i Besøg hos min Moder. Vi havde faaet os en ny Nabo, en ældre Herremand ovre fra Fyen. Han ligner en Sydlænder, med sine mørkebrune Øine, og næsten mørkebrune Hudfarve. Han ligner ogsaa en Sydlænder i sine Følelser og sit Væsen. Alt hos ham er Liv og Bevægelse. Fra det første Øieblik han saae mig, søgte han enhver Leilighed til at komme i min Nærhed, det faldt mig næsten besværligt, og dog var han Opmærksomheden selv. Der laa et Udtryk i hans flammende Øine, saa ydmygt og underdanigt som en Slaves, han blev aldrig træt, blev altid den Samme, hans Hyldning havde bestandig færre Ord end Handlinger. Det var ikke Kjærlighed, men Tilbedelse min lænkede Løve følte. Før jeg tog tilbage til Præsten, friede han til mig."

„Han friede?" gjentog Jægeren.

„Ja, min Ven! og jeg gav ham mit Ja. — De forsikrede nylig, at De altid havde sat min Lykke over deres egen, over Alt, Bernhard! jeg tvivler ikke derpaa, derfor veed jeg, det vil glæde Dem, hvad jeg fortæller, derfor indvier jeg Dem saa omstændeligt i alle mine Hændelser. Siden jeg blev hans, eller rettere sagt, siden han fik Lov til at være min, har jeg levet som

i en Kreds af Ild; han omgiver mig, dette Menneske, med Alt, hvad der paa engang kan tiltale mit Hjerte og henrykke Sandserne. I Foraaret kom han ned til Præsten, for at hente mig hjem til et Besøg hos sin Familie. Min gamle Moder sad i Vognen, fire Heste trak den, en Vogn, udstyret som til en Dronning. Præsten var maalløs af Forbavselse. Den lille Charlotte, som man før havde ladet gaa sin Gang og drømme omkring i Heden, eller spadsere ned til Bødkerkonens Sidsel, for at høre paa gamle Historier, var pludselig bleven en Person af Betydning. Den halve Landsby stod forsamlet ved Vognen, da vi kjørte bort. Om de fjorten Dage, jeg og Moder tilbragte i hans Hjem, kan jeg kun give Dem en utydelig Forestilling, de vare Blade, revne ud af et Feeventyr, en Forgudelse, der bestandig fandt nye Ord, nye Yttringer, og som tog alle Tanker og Følelser fangne. Jeg tænkte ofte paa Dem, Hr. Bernhard. „Det skulde han se," sagde jeg til mig selv, „hans opofrende Hengivenhed vilde juble over min Lykke." Den første Aften vi kom paa Herregaarden, traadte han ind til os ved Thebordet og fortalte, at der var hændet et Uheld underveis. Kudsken havde tabt min Kuffert. Tænk Dem, min Kuffert med hele min Pynt, var det ikke forfærdeligt? Jeg saae paa ham, han smilte til mig, og lod ikke til at tage Deel i min Sorg. Næste Morgen,

da jeg stod op, laa der en nydelig hvid Morgenkjole udbredt foran min Seng, om Formiddagen en Spadserekjole, om Aftenen en Selskabskjole af det mest mageløse Stof man kan tænke sig. Jeg havde min egen Kammerpige, som sad og ventede mig i mit Værelse. Den ene Overraskelse maatte vige for den anden. Saa kan De tænke Dem, to Dage efter kommer han ganske frimodig ind og fortæller, at nu var Kufferten funden igjen. Forstaaer De? han havde selv været Mester for at skaffe den tilside, for at kunne faa Lov til at bringe mig sine Gaver. Er han ikke mageløs? — En Morgen kom Moder og jeg for at hente ham til en Spadseretur. Han sad i sit Værelse, og gjorde Regnskab med Godsets Bønder. Jeg listede mig om bag hans Stol, og lagde mine Hænder over hans Øine. Denne Berørelse af mig syntes at electrisere ham. Han sprang op, kastede Pennen og sagde: „Nu er jeg kjed af disse Regnskaber, gaa jeres Vei. — Blot det skal I vide," tilføiede han og lagde sin Arm om min Skulder, og stillede mig frem foran Mængden, — „hvis der i de næste fjorten Dage er Noget, som I have at bede om, som I inderlig ønske opfyldt, saa søg at faa denne Dame itale. Alt hvad hun siger ja til, det skeer." Efter den Dag kunde jeg neppe blive paaklædt, før jeg fandt mit Forværelse beleiret af en Skare, der beilede til min Gunst; jeg

lovede iflæng, og sagde ja næsten til dem Alle. Var det ikke morsomt?"

Under denne Skildring havde Bernhard været et Billede af den mest levende Overraskelse, han sad og stirrede over paa Damen, søgte efter Ord, men syntes ikke at kunne finde dem, hans Læber skjælvede, hans Bryst udstødte af og til et af disse Suk, som kun behøve Papir og Pen, for at blive til et Digt. Hans Haand holdt endnu om hendes, og hun vedblev:

„Jeg trætter vel ikke med min lange Fortælling? — Nei, jeg veed det. Hos hvem skulde jeg finde en større Deeltagelse? At skrifte for Dem, Bernhard, er at give alle mit Hjertes Melodier Luft. „Rigdommens Erhvervelse," skriver han i et af sine Breve, hvis Gløde synes at maatte fortære den lille Convolut, som omsluttede dem, — „Rigdommens Erhvervelse forudsætter Kløgt, dens rette Anvendelse er derimod Talent. Barbarerne gave deres Guddom et Hus af Sten, Grækerne dannede et Tempel af Guld og Marmor, jeg vil gjøre som de. Den Guddom jeg tilbeder, skal ikke blot være herlig og stor i mine Øine, den Piedestal, hun hviler paa, skal, ligesom alle Omgivelser, være hende værdig." Derfor glimre disse Ringe paa min Haand, derfor bærer jeg Fløil og Silke, istedetfor Bomuld eller Hvergarn, og jeg befinder mig slet ikke ilde ved Forandringen. Den Verden, han oplader for

mig, har jeg anet før jeg saae ham, jeg har drømt om den, men troede aldrig, at jeg skulde naa den. Før var jeg taalt blandt Herregaardsdøtrene i Omegnen, nu er jeg søgt af dem, mine Egenheder ere blevne til Fortrin, og jeg holder mere af at være misundt, end beklaget. Strax efter Besøget, sendte han mig en prægtig Ridehest, og sluttede, uden at jeg anede det Mindste, før den stod i Stalden, Overenskomst med Præsten om, at han skulde fodre den. Præstens Kudsk, en gammel Husar, har lært mig at ride, og følger mig hvorhen jeg vil. Jeg har en udmærket smuk Ridedragt og den yndigste Saddel af gulbrunt Chagrin. Naar jeg saaledes farer hen en Sommeraften over Mark og Hede, synes jeg, at Horizonten ligesom aabner sig for mig, Alt bliver større, rigere, det er som om der voxer Vinger ud fra mine Skuldre. Min Drøm er vorden Sandhed. — Er det Kjærlighed, er det Lidenskab, jeg føler? — jeg veed det ikke, men jeg drager Aande, jeg mærker, at jeg lever."

Hun havde nylig smilet, da Manden med Fjerhandelen fortalte sin Historie, hun havde spottet over den unge Jæger, begge tænkte kun paa sig selv; at hendes Guddom var den Samme, at Selvtilbedelse viste sit Ansigt igjennem alle de Billeder, hun fremstillede, det begreb hun ikke.

Strax efter Solens Nedgang kom Maanen frem

og kastede et blegt og blaaligt Lys hen over Heden, en tæt Taage laa som en Røgsky nede over Kærene, en And skræppede inde mellem Rørene, en Lænkehund gjøede langt borte, alt Øvrigt tav, hvilede og drømte.

Nedenfor en langstrakt Bakke viste sig et lille Hus med aabne Porte, og en Mand staaende med en Lygte midt i Porten. Kudsken blæste, Postvognen standsede, det var et Skiftested, hvor der ventede friske Heste. Idet Vognen skulde kjøre, kom en Person tilsyne paa Veien, og sluttede med dæmpet Røst en Aftale med Kudsken, derefter blev Vogndøren aabnet for den Ubekjendte.

Det var et ungt, smukt Menneske, med kort Sommerfrakke, sort krøllet Haar, og et tilspidset Overskæg. Han bar et stort Reisetæppe under Armen, og hilste ærbødigt til begge Sider idet han steg ind.

„Maa jeg bede Dem om ikke at rykke sammen for min Skyld, jeg kan gjøre mig saa smal som en Synaal.“ Efter denne Forsikring satte han sig ned ved Siden af den Fede.

„Det er rædsomt!“ udbrød han lidt efter til sin Sidemand, uden at føie nogen Eftersætning til.

„Hvad er rædsomt?“

„Sikken Hede vi har! Æggene blive haardkogte inden de komme til Verden, Kjødet bliver til Steg, og Knapostene løbe om i Vinduerne som smaa forgiftige

Slanger. Kornet er saa smaat, at der kun kan bages halvskillings Tvebakker af det, og Vandet svinder bort, saa Hvalfiskene spadsere omkring paa Landjorden. I Kjøbenhavn falde de om paa Gaden, og lade sig begrave med det Samme."

„Kommer De ogsaa fra Kjøbenhavn?"

„Ja, jeg saae Dem derovre. Er min Herre ikke Præst?"

„Nei, men jeg har en Broder, som er Præst, han sagde, han vilde aldrig gifte sig, for saa — —"

„Jeg har en Broder, som spiller paa Orgel, vi ere altsaa lidt i Familie sammen."

Det sad den Fede og grundede paa. Da det faldt ham for svært at regne Slægtskabet ud, vedblev han: „Mit Navn er ellers Hoggert."

„Hogarth! ah, Hogarths Kobberstik, dem kjender jeg. Der er en Mand, som har talt meget om dem, denne Lichtenberg."

„Ja, jeg har seet hans Navn i Avisen, det er ham, der har skrevet Øhlenschlæger, jeg kjender ham ikke, men der er en Madam Lichtenstein nede i Oldeslohe, det var der, man fik de rare Pølser."

„Lichtenstein," gjentog den Fremmede. „Ja, rigtig, det er hans Tante. Saa Hr. Hogarth har en Broder, der er Præst? De har ogsaa en smuk Pibe der, rigtig en prægtig Pibe, og den har De svøbt et

Tørklæde om, mens De ryger den til. Ja, det maa gjøres med Omhu. Jeg har hørt Nogle sige, det kan være det Samme, hvordan man bærer sig ad med at ryge en Meerskumspibe til, men det er Paafund af den laveste Pøbel. Skal jeg ryge den ud for Dem?"

„Ja, det maa De gjerne," sagde Hoggert, „hvis der maa ryges herinde."

„Den naadige Frøken vil maaske tillade det, naar jeg aabner Vinduet, og blæser Røgen ud deraf. Jeg skal ikke genere Dem det Allermindste."

Hoggert stoppede Piben, den Ubekjendte røg med synligt Velbehag. Lidt efter standsede Samtalen, Hoggert gled tilbage i Vognen og tilkjendegav, at han var ifærd med at falde i Søvn igjen. Pludselig foer han iveiret, idet den Ubekjendte bøiede sig over mod ham og skreg ham ind i Øret:

„Det er rædsomt!"

„Hvad er det nu, der er rædsomt?" spurgte Hoggert.

„Den Historie med de to Bjørne."

„Hvilke Bjørne?"

„Dem, der ere slupne løs herude i Heden. Har De ikke hørt det?"

„Ikke sku et Ord," forsikrede Hoggert.

„Jo, det var i Tarum, der kom disse Natmændsfolk og sloge deres Naturaliekabinet op i en Lade. Det var uhyre morsomt at se."

„Dansede de paa Linie derinde?" spurgte Hoggert hen i Taaget.

„Nei, men de havde en Samling af Dyr og Kaniner fra Alverdens Lande, allesammen udstoppede med Hø eller Hør, hvad det nu var. Tænk Dem, saa var der en Stær imellem dem, den sad paa en Pind, og kunde synge."

„Ja, Stæren er en mærkværdig Fugl," forsikrede den Anden med dyb Alvor. „Jeg har kjendt en Stær, hos en Gørtler inde i Horsens, den kunde neie og sige ja til alt muligt, hvad man fandt paa at spørge den om. — Hvordan gik det saa med de to Bjørne?"

„Jo, de slap ud og løb deres Vei, og nu gaa de omkring og anrette Ulykker, skjøndt Herredsfogden har udstædt to lange Plakater mod dem. Forgangen Morgen brøde de ind i en Ølkjælder paa Skodsborg, og tappede alt Øllet af det ene Fad."

„Hvad leve Bjørne egenlig af?"

„I vild Tilstand nære de sig mest af Klipfisk og Franskbrød, til de ere fuldvoxne, saa kunne de rive en Kirke om, men saalænge de ere smaa tage de tiltakke med Slanger, Børn og andre Amfibier."

„Har De mødt disse Bjørne?" spurgte Hoggert og saae ud af Vinduet.

„Nei, jeg kommer ovre fra Skralhuse, der har jeg

været nede og se til en fattig Husmandsfamilie, hvis Børn ligge af Typhus."

„De er altsaa Doktor?"

„Ja, praktiserende Læge her i Egnen."

„Tager da Hr. Doktoren med ned til Varde?"

„Nei, jeg staaer af undervеis, jeg skal hen og se til en Arbeidsmand, som er kommen slemt tilskade i en Hakkelsemaskine."

„Det er vist en daarlig Egn at være Doktor paa. Her boer saameget Skrab og Fattigfolk."

Lægen trak paa Skuldren. „Fattige eller Rige, man gjør, hvad man kan for at hjælpe sine Medmennesker."

„Tak skal De have, men man vil sku først have sin Uleilighed betalt."

Efter denne Bekjendelse gik Samtalen atter istaa, Hoggert vidste ikke mere at sige, han sank tilbage i Sædet.

Lægen sad med Hovedet ud ad Vinduet og røg trøstig paa den nye Pibe. En Tid forløb i Tavshed. Maaneløset svandt efterhaanden for en tyk og klam Taage, der steg op fra Vest og førte en gjennemtrængende Kulde med sig.

„Der har vi Havgusen," sagde Lægen, idet han drog sig tilbage fra Vinduet og lukkede det. „Om lidt vil De mærke den her i Vognen, den trænger ind allevegne og gjennemisner Alt."

Hans Spaadom gik i Opfyldelse, Taagen tiltog, det var ikke muligt at se et Skridt frem for sig, en saltagtig Fugtighed og en stedse stigende Kulde trængte ind i den lukkede Vogn, Lyset i Lygten truede hvert Øieblik med at gaa ud. Frøken Arved svøbte sig tættere ind i sin Kofte, hun rystede af Kulde.

„Hvis jeg turde give Frøkenen et Raad,“ sagde den unge Læge, „skulde det være, at De flyttede Dem bort fra Vinduet. For Øieblikket er det den ubehageligste Plads.“

Der var saamegen Opmærksomhed og Ærbødighed i hans Stemme, at Frøken Arved adlød ham.

„Vil De nu gjøre mig den Fornøielse at benytte dette tykke Tæppe, eller hvis jeg blot maa lægge det over mod Vinduessiden,“ vedblev han og udbredte, før hun var istand til at afslaa hans Bøn, et stort og prægtigt Reisetæppe, der ikke blot beskyttede mod Vindue og Dør, men ogsaa faldt hen over den unge Jæger. „Det vil idetmindste hjælpe lidt,“ tilføiede han, „og naar man er saa ung som De og saa zart som De synes at være, gjælder det om at beskytte sig imod et saadant Veir. Det maa jeg som Læge forstaa,“ tilføiede han smilende.

Frøken Arved lod ham lægge Tæppet om hende og dukkede sig ind under det, endogsaa Jægeren tog tiltakke med en Flig af denne Overflod. Selv sad

Eiermanden ved Vinduet og skjælvede af Kulden og Taagen, der syntes at tiltage. Han gned i Smug sine Hænder, han knappede ubemærket sin tynde Frakke høiere op over Brystet, bandt Hoggert hans uldne Tørklæde sammen om Halsen, hjalp Frøkenen Tæppet op over Skuldren naar det gled ned. Han glemte sig selv for at tænke paa de Andre.

Det var et meget uegennyttigt Menneske, denne Læge.

Der forløb omtrent tre Timer under en fuldstændig Tavshed. Siderne og Hynderne i Postvognen vare saa vaade, som om de havde været udsatte for en vedvarende Støvregn. Efterhaanden trak Taagen bort, Maanen kom et Øieblik tilsyne før den gik ned. Derefter begyndte Daggryet med en smal mørkegul Stribe, som udbredte sig paa den skyfri Himmel. Den Ubekjendte havde atter ladet Vinduet gaa ned, de andre Reisende syntes at sove.

„Nu maa jeg byde Dem farvel!" udbrød han endelig. „Dernede ligger det Hus, hvor min stakkels Patient venter mig." Han svøbte sit Tæppe sammen som en Bylt, og leverede Hoggert hans Pibe, derpaa aabnede han Vogndøren og steg ud, uden at lade Kudsken holde. Lidt efter var han forsvunden inde i Skumringen.

„Sikken et rart Menneske var ikke den Doktor!"

bemærkede Hoggert. „Han brød sig saa Skam mere om os Andre end om sig selv, han sad og dækkede mig til mens Gusen varede, og knappede min Frakke, som om han havde været min Fader, det samme gjorde han ogsaa ved Frøkenen og den unge Herre der; hvergang Tæppet gled ned medens De sov, lagde han det op om Dem, forsigtigt og varsomt for at De ikke skulde vaagne."

Lidt efter blæste Kudsken, Vognen kjørte ind igjennem Varde Gade. Ved Postgaarden stod en halvsovende Betjent. Lidt borte holdt en elegant og lukket Vogn.

„Der seer De min Equipage," hviskede Frøken Arved. „Jeg vidste nok, han ventede paa mig."

Svalerne kvidrede paa Tagene, Dagningen udbredte sit varme Lys over de smaa og venlige Huse. Nede fra Bagerens steg en blaa Røg iveiret.

„Hvor er den ene Passageer bleven af?" spurgte Kudsken. „Ham vi fik paa underveis? Han har ikke betalt sin Billet."

„Hvad for Noget?" udbrød Hoggert. Doktoren! — saae De ikke, han hoppede af? Nu falder det mig først ind, han listede bort uden at lade Vognen standse."

„Sikken en Gavtyv!" udbrød Kudsken.

I det samme udstødte Hoggert et vældigt Raab, og strakte sin Pibe iveiret. „Det er jo en fremmed Pibe," raabte han, „der er viklet et Klæde om den

ligesom paa min, men vil De bare se indenfor. Det er sku et gammelt Træhoved, han har stukket mig i Haanden, — og min Tobakspung med den rare Sølvkradser i — og Guds Død og Pine! min Tegnebog med alle mine Penge i —!"

„Og min yndige Kjæde og min Lorgnet!" udbrød i det samme Frøken Arved, „og mit ene Armbaand!"

„Og min Kasket og min Reisetaske!" tilføiede Hr. Bernhard med en klagende Røst, idet han stak Hovedet ud af Vognen og viste et høist fortvivlet Ansigt.

Frøken Arved fik ikke Leilighed til at høre mere. En Herre kom hende imøde, to Arme omslyngede hende og løftede hende ind i den smukke Vogn, som derefter kjørte bort. Hun bøiede sig ud af Vinduet og hilste Hr. Bernhard, som endnu stod og søgte paa alle umulige Steder efter sin Kasket og Reisetasken.

Hoggert var dog den mest Fortvivlede. Han gjentog Fortællingen om sit Tab for Enhver af de Tilstedeværende, blandet med en forvirret Historie om de to Bjørne og den Stær, der kunde snakke. Han sluttede endelig med at forbande den ubekjendte Doktor.

„Vil De bare se," tilføiede han, „saa stikker det Afskum mig saadan en Dromedar af en Pibe i Haanden istedetfor min, og saa har han saa Gud ovenikjøbet knækket Mundbiddet af, før han gav mig den."

IV.

Et Liv for en Anden.

Aron Isak.

En Formiddag stimlede Folk sammen om Raadhuset i Fredericia. Klokken ti skulde der holdes Forhør over en usædvanlig og sørgelig Begivenhed, som satte alle Gemytter i Bevægelse, og nu var den lige paa Slaget.

En anden Omstændighed, der forøgede Mængden, var, at Degnen i Borgerskolen, ligeoverfor Raadhuset, havde meldt sig syg denne Dag, der blev ingen Skole af, det var en Fest for Drengene, som nu jublede og hylede omkring paa Pladsen, eller forenedes til den endnu solidere Fornøielse, at slaa Degnens Valnødder ned fra det store Træ, hvis Grene hang ud over Havens Plankeværk.

Paa eengang rettedes den almindelige Opmærksomhed paa en lille, før Mand, som kom gaaende igjennem Gaden med smaa og langsomme Skridt, Ho-

vedet kastet tilbage og et Udtryk af Selvfølelse, som tilkjendegav, at han var sig sin Betydning bevidst.

Han bar en bred Guldtresse om Kasketten, blaa Uniformsfrakke med guldbroderet Krave, og røg med stor Iver af en sølvbeslagen Meerskums Pibe, ganske ugenert.

I et Par Skridts Afstand fulgte to rødklædte Politibetjente med Messingskilte paa Brystet, og en tyk Hasselstok under Armen.

Det var Stadens Borgermester og Byfoged, der begav sig op paa Raadhuset, hvor Forhøret skulde holdes. Mængden gjorde ærbødig Plads for ham og hilste, idet han gik forbi. Nogle af Skoledrengene drev Opmærksomheden saavidt, at de sloge Kreds om Manden og fulgte ham op ad Gaden.

I Regelen besvarede Borgermesteren Folks Hilsen ved at nikke til Siderne; fandt han derimod Nogen værdig til en særlig Udmærkelse, tog han Piben af Munden og slog ud med Haanden. Af og til standsede han ogsaa et Øieblik og henvendte nogle Ord til en Enkelt.

„Goddag min gode Peter Lund!" sagde han til en Borger. „Hvordan staaer det sig saa med Konen? — I skal spørge Doktor Fangel om Raad, som jeg sagde forgangen, han kan jage alle Sygdomme Fanden ivold. Det var ham, der kurerede mig for min Gigt i Vinter."

„Hør Peter Siple!“ yttrede han til en Anden. „Han kan gjerne se op i Borgermesterboligen, naar jeg har sovet til Middag, vi skal have Munderingen gjort om til vor nye Kudsk.“

Borgermesteren var som en Fader for en stor Familie, han kjendte Alle, vidste Besked om Alle, blev raadspurgt og adlydt i ethvert vigtigt Anliggende.

Det var i de gode gamle Dage.

Da han kom til Raadstuetrappen, standsede han og stak sin Pibe hen mod en af Politibetjentene, der modtog denne Helligdom med tilbørlig Opmærksomhed. Imidlertid faldt Borgermesterens Øine paa to Skoledrenge, der sad og red paa Rækværket til Trappen. Han nikkede og smilede.

„Goddag lille Bertel Bævers!“ sagde han. „Kan han hilse Fader og sige Tak for de deilige Løgæbler, han skikkede os igaar. — Skal Bertel ikke i Skole idag? – Naa! saa Skolemesteren er bleven syg. — Hvordan er det Andrups Ferdinand har griset sig til om Benene? og se hvor hans pæne Krave er flænget op i Nakken. Det er en Spilopmager. — Gaa nu kjønt hjem, Drenge, og forstyr ikke Retten ved at løbe og støie herude.“

Efter denne Formaning steg Borgermesteren opad Raadhustrappen, paa hvis øverste Trin flere af Borgerne stode med Hat og Hue i Haanden for at bede

om Lov til at overvære Forhøret, det han rystede paa Hovedet til og afslog dem Allesammen.

Inde i Forsalen sad Stokkemændene og ventede. Den Ene af dem var falden i en tryg Søvn. Hvergang hans Sidemand puffede til ham og vækkede ham, fortalte han, at han havde været oppe og slagte Grise den hele Nat. Derefter vendte han sig om mod Væggen og gav sig til at sove paany. Ved Døren stod en Vægter med Morgenstjernen paa Skuldren og ved et af Vinduerne saaes to andre Personer, hvoraf den Ene var en gammel Sergeant med sort, krøllet Haar, tykt, oppustet Ansigt, hvis brunrøde Farve Naturen neppe havde været ene om at tilveiebringe. Han stod foran en høi Mand med kroget Næse og graaligt Haar, Dagens Hovedperson, ham, hvorom Alt i denne Time dreiede sig. Hans magre og udtryksfulde Ansigt var ligblegt, han befandt sig øiensynlig under Indflydelse af en heftig bevæget Stemning.

For Øieblikket blev han bevogtet af den gamle Sergeant, et Hverv, som denne udførte med særdeles Iver.

„Jeg maa bede Konsul Aron Isak blive staaende stille, her paa Pletten,“ yttrede han, da den Anden prøvede paa at forandre Stilling. „Jeg maa bede Dem om at staa ganske stille. Jeg er her i Politiets Tjeneste og sat til at bevogte Dem. De maa ikke

bilde Dem ind, at jeg er saa strix, fordi De altid nægter Dem hjemme ved Nytaarstider, og ikke skal give mig saameget som en Tut Kaffebønner med til Kone og Børn. Det er heller ikke fordi De jog min Dreng ud af deres Forstue, da han Paaskeaften stod og sang med de andre Skolebørn, De skulde ikke unde ham en Æbleskive. — Hvad bryder jeg mig om deres Kaffebønner eller Æbleskiver, — men jeg har min Ordre, den skal De lystre."

Aron Isak lod ikke til at have hørt Sergeantens Bemærkninger, han blev staaende med bøiet Hoved, lænet op til Muren.

Strax efter slog Klokken ti og Borgermesteren viste sig i Raadstuedøren. Da han saae Kjøbmanden, gik han hen til ham og hilste, men lod som han ikke bemærkede, at den Anden gjorde Tegn til at række ham Haanden.

„Det er en slem Sag vi har for idag, Hr. Konsul!" sagde han. „En forbandet kjedelig Sag! Jeg skal blot ind og tage min Uniformsfrakke af, saa kan vi ligestrax begynde. Før Konsulen ind i Salen, lille Stefen Kok, lad saa Stokkemændene tage Plads, og hold Dørene lukkede medens Forhøret varer."

I Salen, indenfor sad Borgermesterens Fuldmægtig og skar Penne, da dette var besørget tog han en lille Bog frem fra Brystlommen, efter Udseende en

Leiebibliotheksroman, med et sørgeligt og forrevent Ydre. I denne gav han sig til at læse. Hvergang Nogen udefra tog i Døren, skjulte han hurtig Bogen, og drog den frem igjen, saasnart det atter blev roligt.

Sergeanten førte nu Konsulen ind og Stokkemændene toge deres sædvanlige Plads paa Bænken ved Skranken. Strax efter viste Borgermesteren sig i en gammel, brun Frakke, saa snever, at den ikke lod sig knappe sammen over Brystet. Han havde tændt sin store Meerskums Pibe og satte sig ned ved Fuldmægtigens Side.

„Kom kun herhen, Aron Isak! stil Dem foran mig, — — lidt nærmere endnu, saadan, at jeg kan se Dem lige i Ansigtet. Hvor har De Acterne, Stoffer? — Naa, der ligge de. — Tænd saa den lille Voxstabel før vi begynde, — De har ikke gjort min Pibe rigtig ren idag, den gaaer ud hvert Øieblik, eller ogsaa er Tobakken vaad, det kan gjerne være. — Sagen er altsaa den," vedblev han læsende, „at der i Forgaars Aftes Klokken elleve slet, paakom en voldsom Ild i Aron Isaks Pakhus, og at samme to Etages Bygning nedbrændte med alt sit Indhold, før Hjælp kunde tilkomme. Stadens Øvrighed viste ved denne Leilighed sin sædvanlige Ufor — Ufortrødelighed, — hvad Fanden er det for et Ord, Stoffer? — Der er ingen Ting som hedder Ufortrødelighed. — Sikke Noget! Kan De

ikke Dansk? Det kommer De til at skrive om, vi fik en Sag hjemvist ifjor, for det, der var rettet i Acterne. — Stadens Øvrighed udviste sin sædvanlige Aarvaagenhed og Conduite, — det er der Fynd i — og gav Møde paa Brandstedet, – længe før Ilden var slukket. — I det derefter optagende Forhør — optagende? lad gaa, det er et juridisk Udtryk, viste det sig, at Eieren, bemeldte Hr. Aron Isak, under forskjellige Foregivender samme Aften, forud Ilden, havde bortskikket sine trende Krambodkarle, item Tjenestepigen, alt mod Husets Skik og Sædvane. Selv udspurgt, hvilke Oplysninger han var istand til at meddele, indviklede han sig i synderlige Modsigelser, der strax gave den skarpsynede Inquirent grundet Formodning om at Ildspaasættelse havde fundet Sted. — Resten, — naa ja! at De netop i disse Dage har ladet Bygningen med indeholdende Varer forsikre for en tilsyneladende overdreven stor Summa, item, at De har slaaet stort paa, item, at deres Kredit i den sidste Tid begyndte at svækkes, kan vi springe over her, det skal blive nøiere undersøgt og paa sit Sted inddraget i Sagen. I et paafølgende Continuationsforhør, næste Formiddag, blev det oplyst og tilstrækkelig constateret, at Røgter Jens Svenningsen, der har Domicil og forretter Tjeneste hos Konsul Aron Isak, om Morgenen efter Branden var kommen ind til sin Husbond, hvem han i høirøstet Tale fore-

bragte, at han under Ildebranden iaftes havde forloret to Par langskaftede Strømper, dem han forlangte sig godtgjorte med fem og tyve Sølvdalere, tilføiende Trusel om, at hvis denne Sum ikke blev ham udbetalt, han da vilde se sig nødsaget til at aabenbare Noget, som skulde volde Konsulen i Fortræd. — Fremstillet og tilholdt at bekjende Sandheden, vedgik førnævnte Jens Svenningsen Røgter, efter nogen Nægtelse og vidtløftig Tale, at han, som har Kammer og Sovested næst Pakhuset, havde seet en Person hurtig snige sig ind i Bygningen førnævnte Aften, slaa Ild i en Fyrtønde og noget lidet derefter bortfjerne sig skyndsomst paa samme hemmelighedsfulde Maade, forud dog tilstængende Pakhusets Port og aflaase for samme. Strax efter udbrød Ilden med en voldsom Heftighed. Mørket tillod ikke Røgteren at skjelne den omhandlede Person, saa at han ikke for vist kunde sige, hvem det var, men til Bekræftelse paa sit Udsagn fremlagde han et rundt Messing Fyrtøi, i Form af en liden Tønde, og hvorpaa Aron Isaks Navn stod indgravet; samme Fyrtønde Deponenten angav, at have fundet i Gaarden foran Pakhuset og antog, at være tabt medens bemeldte, ham ubekjendte Person, ved sin Bortgang, stængede Porten."

Da Dommeren havde oplæst dette, gjorde han en Pause, tændte den udgaaede Pibe ved Vorstabelen og vedblev lidt efter:

„Saa vidt kom vi igaar. Jeg raader Dem nu, Aron Isak, for deres egen Skyld og for deres gamle ærværdige Faders Skyld, som staaer med det ene Been paa Gravsens Bred, -- kan De følge med, Stoffer? — paa Gravsens Bred, — at De ikke gjør Sagen værre ved at filtre Dem ind i Slidder Sladder og Benægtelser. Fortæl os ligefremt, hvordan det Hele er gaaet til, det vil altid være en formildende Omstændighed, som skal blive bemærket i Protokollen, og naar der falder Dom, blive regnet Dem tilgode."

Den hæderlige Dommer tav igjen nogle Øieblikke, medens han trak Veiret og fæstede sine smaa, vandblaa Øine paa den Anklagede.

Aron Isak stod for Enden af Bordet og stirrede ned paa Gulvet, hans Aandedræt lød langsomt og besværligt, af og til vædede han sine tørre, blaalige Læber med Tungen, prøvede paa at tale, men kunde ikke faa Ordene frem.

„Naa Konsul!" vedblev Dommeren, „klem saa paa! Bare godt begyndt, saa skal De se, det gaaer af sig selv. Har man havt Mod til at gjøre en gal Streg, maa man ogsaa være Karl for at vedgaa den."

„Jeg har Intet begaaet af det, jeg beskyldes for," svarede Aron, uden at hæve sit Hoved. „Jeg veed mig fri for Alt og kan derfor ikke bekjende Noget."

Borgermesteren kastede et bistert Blik hen mod

ham. Han sad og trommede med Fingrene paa Bordet og ventede paa at høre mere; men den Anklagede tav. Stoffer havde i Smug faaet sin Roman frem og lagt den foran sig paa Knæene saaledes, at han af og til kunde stjæle sig til at læse lidt. Imidlertid begyndte der fra Dommerens Side en Række af Spørgsmaal, Krydsforhør og Opfordringer, uden at disse ledede til Noget. Aron Isak vedblev sin Benægtelse, han kunde ikke give Oplysning om Aarsagen til Branden, svarede kort og med en tiltagende Sikkerhed paa ethvert Spørgsmaal og modsagde sig ikke, naar han gjentog det allerede Fortalte. Efter to Timers Forløb syntes Sagen ikke at være kommen et Skridt videre. Borgermesteren begyndte at tabe Taalmodigheden, ethvert Træk i hans runde Ansigt vidnede derom. Fuldmægtigen sad i god Ro og læste i sin Roman, den ene af Stokkemændene havde lænet sig tilbage paa Bænken, med nedhængende Arme, bøiet Hoved og lukkede Øine, hans dybe og langtrukne Aandedrag tilkjendegav, at han atter var i Begreb med at udhvile sig efter den foregaaende Nats Bedrifter med Grisene. Af og til forstærkedes disse Aandedrag og gik over til en hul Rallen, og Borgermesteren tog da Linealen og prikkede ham paa den bøiede Pande. Manden foer iveiret og slog efter Linealen, som om en Myg havde stukket ham, derpaa gjorde han et dybt Buk mod Dommeren og lyttede nu en Tid-

lang efter Forhandlingerne med den dybeste Opmærksomhed.

Flere Personer vare efterhaanden blevne forhørte, de Flestes Udsagn gik Konsulen imod, Borgermesteren søgte endnu engang at virke paa ham, og opbød hele sin Veltalenhed i den Anledning. Aron Isak stod med Hovedet støttet mod Muren. Da Dommeren tav, syntes han pludselig at gribes af en smertelig Tanke, han knugede sine Hænder sammen og udbrød: „De stakkels Børn! — de stakkels Børn!"

„Det maa til Protokollen," hviskede Borgermesteren og dicterede Skriveren: „Anholdte lod ikke til at kunne modstaa denne Dommerens gribende Formaning, han fældede Taarer som et Barn, og udbrød saa høit, at Enhver i Salen hørte det: o. s. v. o. s. v."

Da Raadstueuhret slog Et, ringede Dommeren med en Bordklokke. Den gamle Sergeant traadte ind.

„Aa, lille Stefen Kok! spring hjem til min Kone og sig, at de behøve ikke at vente efter mig med Middagsmaden. Jeg bliver ved her til vi ere færdige, om det saa skal vare lige til den mørke Nat. Saa maa Stefen skikke en af Vægterne ned paa Klubben og hente mig noget Kaffe, helst paa en Kande, for at den kan holde sig brav varm."

Sergeanten gik. Borgermesteren begyndte atter at dictere, da en ny og uventet Afbrydelse pludselig

fandt Sted. En af de udenfor Døren opstillede Vægtere traadte ind, satte Morgenstjernen fra sig ved Muren og listede sig hen over Gulvet paa Taaspidsen, balancerende med begge Arme.

„Hvad er der nu paafærde?“ spurgte Dommeren. „Nice veed jo nok, at Nice ikke maa forstyrre os, mens jeg sidder og holder Forhør.“

Vægteren bøiede sig over Skranken og hviskede nogle Ord, som fremkaldte en synlig Overraskelse.

„Ja saa!“ udbrød Dommeren. „Det er en anden Sag. — Aron Isaks Husholderske, siger Nice. — Hun forlanger at komme ind — hun paastaaer, at hun har vigtige Meddelelser at gjøre?“

„Saadan Noget staaer hun og snakker om,“ svarede Vægteren. „Saa græder hun en Tur imellem og kiler paa med at dreie og vride sit Lommetørklæde sammen i en Tamp. — Svært altereret er hun, det er vist. Jeg holdt det for min Pligt at melde det for Borgermester.“

„Det gjorde jo lille Nice fuldkommen Ret i,“ svarede Dommeren venlig. „Før Aron Isak ind i det næste Værelse og lad saa den Anden komme.“

Vægteren gik med Aron og aabnede dernæst Døren for en Kvinde, som standsede nogle Skridt udenfor Skranken. Imedens dette skete, vendte Dommeren sig om mod Skriveren, nappede ham i Armen og hviskede:

„Nu troer jeg næsten, at han sidder i det. Hvad? — Stoffer begynder naturligvis med, at Deponenten frivillig og uopfordret begjerede at stedes for Retten. — Pas nu paa!"

Derefter kaldte han den Kommende indenfor Skranken og bød hende en Stol.

Det var en ældre Pige, hvis blege og skarpe Ansigt, mørke Øine og sydlandske Træk, ligesom Aron Isaks, syntes at røbe en jødisk Herkomst. Hvad man ved første Øiekast lagde Mærke til hos hende var den Zirlighed og pyntelige Omhu, som hvilede over ethvert Stykke af hendes tarvelige, næsten fattige Dragt. — Hun modtog ikke den hende tilbudte Stol, men blev staaende foran Bordet med begge Hænder indviklede i et snehvidt Lommetørklæde, som hun knugede sammen med en feberagtig Heftighed, medens hun holdt sine store, sorte Øine uafbrudt rettede paa Dommeren. Af og til foer en heftig Rødme over hendes Ansigt, og i Begyndelsen lænede hun sig tilbage mod Skranken, som om hun frygtede for at falde.

„Naa lille Jomfru Leipzig!" udbrød Dommeren, medens han tændte sig en ny Pibe, „hvad har Hun paa Samvittigheden? Lad os begynde med hendes fulde Navn. Hvad hedder Hun? Jeg veed nok, vi kalde hende Galopjødens Datter i daglig Tale, men det er jo intet Navn."

„Mit Navn er Sara Leipzig."

„Tal kun høit og tydeligt. Sara behøver ikke at være bange. Jeg er da ingen Bussemand, veed jeg.— Hvor gammel er Hun?"

„To og fyrgetyve Aar."

„Det var svært, jeg holdt hende for yngre. Sara er jo ikke Jøde mere, men døbt ligesom Aron Isak?"

„Jeg er Christen," svarede hun.

„Og Sara har noget Nyt og Vigtigt at meddele Retten i denne ulykkelige Sag? — Kom frem med Alt, hvad Hun veed, den mindste Omstændighed kan blive af Indflydelse paa Saras Husbond."

Sara rømmede sig, hendes Stemme skjælvede.

„Hvad jeg har at sige hviler tungt paa mig," yttrede hun, „det lader mig hverken Rist eller Ro, — jeg kan ikke bære det længer, det er som om mit Bryst skulde sprænges. — Jeg er en stor Synder, — det er mig, der, forgangen Aften, da Folk var gaaet iseng, listede mig ind i Pakhuset, og tog Konsulens Fyrtønde med, — — saa stak jeg Ild i Hampen."

Disse afbrudte Sætninger bleve fremstammede næsten hviskende og under en synlig Sjælekamp. Det syntes, at hendes Læber vægrede sig ved at aflægge dette frivillige Skriftemaal. Borgermesteren lyttede med stirrende Øine og aaben Mund, en ubeskrivelig Forbavselse afprægede sig i hans Ansigt. Han havde

lagt Piben fra sig, selv den sovelystne Stokkemand glemte et Øieblik Nattens Besværligheder, medens han betragtede den blege Kvinde. Fuldmægtigen sad og skrev; i den fuldstændige Tavshed, som fandt Sted efter Saras Bekjendelse, hørte man Pennen glide hen over Papiret og Drengene, som løb og støiede udenfor paa den soloplyste Raadstueplads.

Lidt efter rømmede Borgermesteren sig, og tog til Orde:

„Det var da en voldsom Historie, var det. Jeg maa endnu en Gang minde Sara om, at Hun holder sig til Sandheden, og nøie overveier, hvad Hun siger. Hun maa huske paa, at dette hersens kan blive til en Livssag, idetmindste til en halv Snes Aar i Viborg Tugthus.“ Dertil svarede hun Intet, men blev staaende med Hænderne foldede over det hvide Tørklæde.

„Men hvordan kunde dog saadan Noget falde Sara ind, hvad var Aarsagen? for man gaaer da ikke hen og stikker Fyr paa en Gaard, uden at have sine Grunde dertil.“

„Jeg har lidt megen Uret i Konsulens Huus,“ yttrede hun, hviskende som tidligere.

„Har Hun det? Folk taler dog om, at Aron Isak gjorde vel mod Saras Familie, sørgede for hendes Moder, deroppe ved Galgekroen og for den lille, halvtossede Dreng, som løb omkring og solgte Pidskebaand.“

„Det har han," svarede hun, „det var dengang, men saa kom jeg i hans Hus, da hans Hustru døde. — Jeg har lidt Meget der, han var heftig og lunefuld, haard og streng, Ingen gjorde ham det tilpas, — spørg Folkene ad. — Forleden Aften lod han Tyendet gaa ned og se paa, at de reiste den nye Mølle, jeg maatte blive hjemme alene, og forrette Husets Gjerning — hele Tiden skjændte han, — jeg er ogsaa af et heftigt Gemyt, — saa vaagnede Lysten til at hævne mig, jeg vidste ikke mere af mig selv, — saa var det, Ulykken skete."

Dette var Indholdet af en Bekjendelse, som hun gjentog flere Gange, næsten ordret, og uden at indvikle sig i ringeste Modsigelse.

„Ja, nu kan vi gjerne lade Konsulen komme ind igjen," sagde Dommeren. „Den skikkelige Aron Isak! Lad os høre, hvad han siger hertil."

Han ringede og lod Vægteren hente Konsulen tilbage.

Sara gjentog endnu engang Alt, hvad hun tidligere havde sagt, Aron lyttede til med den dybeste Overraskelse. Han stod med foldede Hænder og bøiede sig forover mod hende, nærmere og nærmere, han betragtede hende med et Blik, der syntes at ville læse i Dybet af hendes Hjerte, han følte, at en mægtig, uanet Haand pludseligt greb ind i hans Skjæbne, for at afvende den umaadelige Ulykke, der nylig havde svævet over

hans Hoved. Flere Gange gjorde han et Forsøg paa at tale, men Dommeren vinkede med Haanden og paabød Tavshed.

Under alt dette var der et Udtryk i Saras Røst, et Præg i hendes Ansigt og i den freidige Maade hvorpaa hun bar sit Hoved, som ikke syntes at ligne Forbryderens, men det undgik Dommerens Jagttagelse. Han var ingen Menneskekjender, den brave Mand, og holdt sig til hendes Ord, til Sagen.

„Vent lidt!" udbrød han af og til og slog ud med Haanden, naar han ikke kunde gjengive hendes Udsagn hurtig nok; thi nu dicterede han selv til Protokollen. Saa lod han Aron Isak gaa hen og drage Rullegardinet ned for Solen, som skinnede ind igjennem det ene Vindue, saa tog han Linealen og prikkede det søvnige Vidne lidt i Panden, saa smilede han, nikkede til Sara og udbrød:

„Kjør saa kun paa igjen."

„Da hun omsider havde endt alle sine Tilstaaelser, vendte han sig mod Aron Isak og sagde:

„Hvad har Hr. Konsul at svare til dette?"

„Der er ikke et Ord sandt af det Hele!" raabte Aron, bestemt og heftig. „Jeg har ikke været streng og haard, som hun siger, idetmindste ikke mod hende."

„Jo, vist er det sandt," svarede hun blidt, „man anklager sig da ikke selv for en saadan Brøde, uden

at være skyldig. Jeg har lidt Uret og vilde hævne mig, jeg fortrød det først, da det var forsilde. Jeg vil blive straffet og maa finde mig deri, men over Dem skal det ikke gaa ud. Jeg tænker paa deres smaa Børn, Aron Isak! — Skulde de to miste al den Lykke, Gud har lovet ethvert menneskeligt Væsen, da han skabte det? skulde deres hele Fremtid være viet til Skjændsel og Vanære og det for en Andens Feil?"

Medens hun gjorde disse sidste Spørgsmaal traadte hun Aron Isak et Skridt nærmere. Hendes mørke Øine, der hidtil i hans Nærværelse havde søgt Jorden, hvilede nu faste og gjennemtrængende paa ham, og hendes Aasyn aabenbarede et Udtryk, en Skjønhed, som det ellers ikke syntes at besidde.

Han tav, det var ham, der fra nu af undgik hendes Blik, han lagde begge sine Hænder over sine Øine og søgte at skjule den heftige Graad, som bragte hans Legeme til at skjælve.

Dermed var Sagen endt og Forhøret sluttet for den Dag. Tre Fjerdingaar efter blev Sara Leipzig, paa Grund af Brandstiftelse, dømt til Viborg Tugthus. To Aar senere opgav Aron Isak sin Handel, solgte Gaarden og forlod Fredericia, for ikke mere at vende tilbage.

Omtrent ni Aar efter denne Begivenhed holdt Præsten i Ringkjøbing en Dag Confirmation. Det

var, som sædvanligt, den første Søndag efter Paaske, og i Provindserne er Confirmationen en Fest af langt større Betydning end i Hovedstaden. Arbeidet hviler overalt, Enhver som kan maa i Kirke, Indvaanerne i en lille By udgjøre en eneste Familie, man knyttes til hverandre ved Bekjendtskab, ved daglig Omgang og fælles Interessers Baand. Naboens Peter eller Gjenboens Ane skal idag bekræfte sin Daabspagt, man vil opbygges af den hellige Handling, høre hvordan hun svarer for sig, se den Plads, hun fik, og om de saa kjøbte det dyre, storblomstrende Shawl, der var saamegen Tale om. Moder har i Anledning af Høitiden faaet sin sorte Silkekjole frem fra den øverste Dragkisteskuffe, hvor den ligger indpakket siden sidste Jul mellem Lavendelstilke og Rosmarinblade, Fader gaaer i sin lange, hjemmegjorte Vadmelsfrakke, med et høitideligt Ansigt indeklemt af to store Flipper og et stivt, sort Halsbind, med lange Støvler, der vende Spidsen af Saalen opad, for ogsaa at se lidt af denne Verdens Herligheder, og med en forsvarlig Snip af det hvide Lommetørklæde hængende ud af Frakken. Paa Veien til Kirken har han sin Hustru under Armen, Confirmanden ved Haanden, og Ynglingen tager sig høist fortvivlet ud i den spidse Kjole og især fordi det er første Gang, han har faaet Hat paa, den generer. Han er desuden fastende, ligesom hele den øvrige Fa-

milie. Det er ikke Skik og Brug paa denne Dag at spise, før man kommer fra Kirke.

Sønnen har sin nye Psalmebog, indsvøbt i et stort Tørklæde, i Haanden, og inde i hans hvide Bomuldshandsker have de stukket tre Enesteskillinger, dem skal han give i Offer, naar Tavlerne under Gudstjenesten med adspredende Støi og klingrende Bjælder gaa omkring mellem Stolene.

Der skulde confirmeres Elleve den Dag, hvorom her er Tale, sex Drenge og fem Piger, det var et anseligt Antal. Enhver Stol i Kirken var besat, den gamle Præst holdt sin Tale, Mængden lyttede til med stor Andagt, Solen skinnede ind igjennem de smaa Blyruder, udenfor sang Fuglene, og omme bag Kirkegaardsmuren fordreve Chordrengene Tiden med at spille Kage, medens Prædiken varede.

Efterat den sidste Psalme var sungen, begyndte Orgelet et nyt Præludium, under hvilket Confirmanderne med deres Forældre forlode Stolene for at ofre. Degnen og Klokkeren stode i Choret, hvergang En lagde sin Gave, indsvøbt i Papir, paa Rækværket foran dem, bøiede de sig ned og hviskede: „Til Lykke og Velsignelse!" Præsten stod foran Alteret, med Ryggen vendt mod Menigheden, han læste i Evangeliebogen og sagde Intet, men lod til at være saa fordybet i sin Bog, at han ikke kunde give Agt paa, hvad de lagde foran ham.

Undertiden kom der ogsaa saa lidt ind ved disse Ofringer, at det næsten slet ikke var værdt at lægge Mærke til.

En opfindsom Rebslager bragte engang et forseglet Brev hen til Præsten. Da Papiret blev aabnet stod der skrevet indeni med store Bogstaver: „Kvittering for den Klædesnor, som deres Velærværdigheds Frue kjøbte hos mig forgangen Sommer, og som hun glemte at betale."

Efterat Kirketjenesten var tilende, gik man hjem og spiste til Middag, og om Eftermiddagen vandrede Fader, Moder og hele den øvrige Familie ud paa Kirkegaarden, eller til Amtsforvalterens Have, eller hvis Veiret var godt til Rindum-Nygaard, et Herresæde udenfor Byen. Confirmanden gik i Spidsen for Toget. Med Udbyttet af denne nøisomme Glæde vendte man hjem igjen, dermed var Confirmationsdagen tilende.

I en af Smaagaderne, som gaa fra Torvet til Kirken, var en Familie nylig kommen tilbage fra en saadan Udflugt. Faderen var Handelsmand, derom vidnede det store Skilt udenfor og talrige Gjenstande, som hang tilskue i alle Vinduerne: Høleer og smaa Kaffemøller, Barnetrommer og tørrede Fisk, et rigt Udvalg, blandt hvilket man i Anledningen af Dagens Fest havde stillet Ølglas med grønne Kviste, Anemoner, Smørblomster og Paaskelilier.

Inde i Stuen laa Psalmebogen opslagen paa

Bordet; ved Siden af denne stod Mandens nye Hat, hvorover han forsigtig havde bredet sit Tørklæde. Det duftede af brændt Kaffe og Krydderier fra Kramboden inde i næste Stue. Han sad i Sofaen, tavs og grublende. Paa Forhøiningen ved Vinduet sad hans Hustru, tarvelig klædt og meget bleg, hendes mørke Øine hvilede ufravendte paa ham, fromme og hengivne Øine, der syntes at efterspore de alvorlige Tanker, som tegnede deres Udtryk i Mandens Ansigt.

Pludselig blev Døren revet op, Confirmanden, en lang og mager Dreng traadte ind. Han satte sin Hat paa Bordet, bredte Lommetørklædet ud over den, og tog derefter Plads paa Forhøiningen nedenfor Moderen. Drengen lignede sin Fader lige til det alvorlige og mørke Udtryk, han syntes desuden i dette Øieblik at befinde sig i en vis heftig og lidenskabelig Stemning, som kostede ham synlig Umage at beherske.

„Saavidt kom vi da!“ udbrød Handelsmanden. „Vi har faaet Dig confirmeret, lille Jesper! fra nu af skal Du svare til dine Handlinger. — Det er en vigtig Dag i dit Liv. —“

„Vi har stridt for den,“ hviskede Konen dæmpet.

Drengen tav.

„Hvorfor svarer Du ikke, Jesper! hvorfor græder Du? hvad er der iveien med Dig? spurgte Moderen.

Drengen vedblev at tie.

„Hvad er der iveien med Dig?" gjentog Faderen, i en Tone, der var vant til at skaffe sig Lydighed.

Drengen bøiede sit Hoved over mod Moderens Skjød og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

„Jeg er saa bedrøvet, saa bedrøvet," sagde han. „Jeg vilde skjule det for Jer, men jeg holder det ikke ud længer. — — Nu maa Sandheden frem. — Slagterens Jens har altid været mig paa Nakken. Ifjor, da vi kastede med Stene efter Jakobs Skorsten, slog han et Vindue ud hos Gørtlerens og sagde, det var mig, der havde gjort det. Det Samme sagde ogsaa de Andre, men det var alligevel ikke mig. Nu til Confirmationen har der været saamegen Tale imellem os, om hvem der skulde have den kjønne Harehaars Hat, som stod i Hattemagerens Bod, den syntes vi Allesammen bedst om, for der sidder en Jomfru indeni den, med et stort Slør om sig og en Blomsterkost i Haanden. Da saa Moder fik Dig til at kjøbe den til mig, blev det rent galt. Han sagde: „Jødedrengen give de Alt, hvad det skal være, men fik han Hatten med den Jomfru i, af sin Fader, saa skal han faa en livfuld Bask af mig." — Det hytter han sig nu nok for. Jødedrengen kalde de mig Allesammen, for det min Næse er kroget. Saa, imorges, medens vi skulde stilles op i Kirken, var han igjen muggen, skjøndt jeg delte alle mine Pebermyntekager mellem ham og de andre

Drenge, da jeg kom til at staa ovenfor ham sagde han: — Nei! jeg vil ikke sige, hvad han sagde, det er alt for galt."

„Hvad sagde han?" spurgte Manden. „Siig det! — strax!"

Drengen hævede sit Hoved, han tog Moderens Haand i sin, som om han vilde søge et Forbund med hende, før han svarede:

„Han sagde, at min Moder havde siddet i Tugthuset."

Mandens Ansigt fortrak sig, det bar Udtryk af en dyb og levende Smerte. Han vedblev at se ned for sig og det varede Noget, før han udbrød langsomt og dæmpet:

„Naa! saa det sagde han?"

„Ja, og saa saae alle de Andre over paa mig og lo, men Ane Jokums sagde, at det var skjændigt af ham, at tale om saadan Noget idag. — Det er heller ikke sandt!" vedblev han heftig, „han lyver Dig paa, — Du er min egen, kjære Moder, det Gode, jeg veed, har Du lært mig, og Du har ikke siddet i Tugthuset."

Konen tav, hun sad og bed i sit Tørklæde, hendes Bryst bevægede sig indenfor den sorte Kjole, som om hun søgte at skjule en krampagtig Hulken.

„Kom herhen til mig, Jesper!" sagde Manden, „saa skal jeg betro Dig, hvad jeg indtil denne Stund

aldrig har aabnet min Mund om, — nu seer jeg nok, det lader sig ikke dølge længer. — — Jo, min stakkels Dreng! det er sandt, hvad han sagde: Din Moder har siddet i Tugthuset i otte Aar, hør efter, hvordan det gik til, og hold saa mere af hende end nogensinde før. — Jeg boede engang nede i Fredericia, jeg havde arbeidet og kæmpet mig op fra Intet til en velhavende Mand; saa kom min Svoger fra Hamborg og laante mine Penge, først lidt, saa mere, og laante og laante igjen, og jeg troede ikke det havde nogen Fare, før vi en Dag fik Brev om, at han var forsvunden, var flygtet bort og havde efterladt sin Hustru og Børn i den dybeste Elendighed. — Den ene Ulykke fulgte den anden; samme Vinter forliste begge mine Skibe, som foer paa Holland, jeg var bragt til Afgrundens Rand, jeg var afsindig, — nei! det er ikke saa, — ingen Undskyldninger! i denne Stund skal det være mit Hjerte, ikke min Mund, som skrifter. En falsk Æresfølelse fristede mig, Forfængelighed, Du! — jeg vilde redde mig, ligemeget ved hvilke Midler, — mit Pakhus var høit assureret, jeg stak Ild paa Gaarden, — forstaaer Du? det var Uret, det var slet, der er ingen Tilgivelse for en saadan Brøde. — I hele mit tidligere Liv havde jeg ikke været mig nogen urigtig Handling bevidst, — fem Minuter vare nok til at udslette Alt. — Jeg meente at frelse mig fra Ulykken, efter det

Øieblik begyndte den først, derfor standsede Sangen paa min Tunge, derfor bøiede mit Hoved sig til Jorden, naar Folk saae paa mig, slog jeg Øinene ned, min Misgjernings Mærke brændte paa min Pande. — Dagen efter kom jeg i Forhør, jeg nægtede i det ene Øieblik og vilde i det næste have tilstaaet Alt. Da gik Døren op."

„Ja!" sagde den blege Moder, idet hun traadte hen til Manden og lagde sin Haand paa hans Hoved, og hendes Smerte var nu bleven til et Smil, under hvilket hun hævede sit Hoved og vedblev:

„Da gik Døren op, og jeg kom ind, derfor er det mig, som skal fortælle Resten. — Jeg var en fattig Pige og min Moder sad i trange Kaar; hun stræbte Nat og Dag, men kunde neppe finde Brødet til mig og en stakkels halvtosset Broder, som hverken forstod at føle eller sandse. Det lagde Aron Isak Mærke til og en Aften bankede han paa og sagde: „I har arbeidet saalænge, jeres Kræfter slog til, Esther Leipzig, nu gjør I bedst i, at hvile Jer, og lade mig sørge for Resten." Saa tog din Fader sig af os, fødte og klædte os, pleiede min gamle Moder, lukkede hendes Øine, og da min Broder ogsaa var død, kom jeg i hans Hus, som om jeg havde været hans Datter. Du er endnu for ung til at kunne fatte de Velgjerninger, han viste mig og mine, men Du kan da nok forstaa, min Dreng,

at man glemmer dem aldrig siden. — Hvad saa? da han selv kom i Nød, tænkte jeg, at nu kunde jeg maaske gjøre Lidt for ham igjen. Han havde et hæderligt Navn, han havde Dig og din døde Broder, jeres Fremtid maatte ikke lide af nogen Plet, jeg derimod, hvad Magt laa der vel paa mig, jeg havde Intet at vinde eller tabe her i Verden. Saa tog jeg hans Skyld paa mig, jeg kom i Tugthuset, den Tid gik snart, jeg har ikke angret det en eneste Minut. — Nu veed Du Alt! — Nei, ikke Alt," vedblev hun et Øieblik efter, og hendes Øine lyste, medens et sjæleglad Smil og et Udtryk af den dybeste Lykke forklarede hendes Aasyn. — „Den Dag, jeg havde udstaaet min Straf, stod din Fader og ventede udenfor Tugthusporten, han tog mig i Haanden, — veed Du, hvor han førte mig hen? — til Kirken, min Dreng! han lod sig vie til mig. Jeg blev hans Hustru for Gud og Mennesker."

Da hun havde sagt dette, knælede hun ned foran Manden, ydmyg og stor i sin Lykke, og foldede sine Hænder over hans Knæ.

Aron Isaks Øine vare vaade, han tog Drengens Haand og hviskede:

„Iaften har Du lært din Moder at kjende. Før var jeg bestandig ene om at holde af hende. Ikke sandt Du! fra nu af ville vi være To om det!"

Fredens Mænd.

Abd el Kader sagde: „Jeg er sendt til Eder fra Herren. Min Slægt stammer ned fra Profeten. Se! jeg bærer hans hellige Farver i min Kaftan. Jeg har valfartet tre Gange til hans Grav. Ved mig skulle I seire over eders Fjender. Hvad ville disse Fremmede blandt os, hvem har kaldt paa dem? De nedbryde vore Mosker, de forandre vore Skikke, de gjøre Landeveie over vore Fædres Grave. Følger mig, dræber dem, eller jager dem tilbage i Havet, hvorfra de kom!"

Disse Ord og Løfter bragte Marabutterne videre, de prædikede den hellige Krig, og Stammerne samlede sig, fanatiserede, tørstende efter Blod. Seirede de i den forestaaende Kamp, fik de Lov til at plyndre, faldt de, bleve de optagne i Paradis, det var gyldne Udsigter. Som Hagelbyger fore de hen over fredeliggjorte Egne, overfaldt og dræbte. Abd el Kader betalte 2 Mk. 2 Sk. for ethvert afskaaret Christenhoved, det sendte han siden omkring blandt Stammerne som Seierstegn, der skulde opflamme de Nølende til at samles om hans grønne Faner. En Tidlang fulgte Lykken ham, han blev gjort

til Bey af Mascara, slog General Trezel og underkastede sig Folket i den vestlige Chelifdal. Hans Tilhængeres Antal forøgedes. Kabylerne droge ned fra deres Bjerge, dybt inde fra Saharas Ørkener kom Skarer af halvnøgne Beduiner paa deres flygtige Hingste, Mænd, der aldrig før havde hørt Tale om Franskmændene, men nu brændte af Lyst til at slaaes med dem. Saa forenede de sig inde imellem Bjergene, og ventede til Speiderne bragte Underretning om, at der var udsendt Tropper fra de faste Stæder, som Afløsning eller Forstærkning til et af Forterne, saa udsøgte de sig en Kampplads, saa løb der uformodet et Skrig, forfærdeligt, vildt og gjennemtrængende, et Øieblik efter var Sletten oversaaet af sortebrune Ryttere med Sablen i Munden, i Haanden en Rørlandse, eller en langløbet hjemmelavet Bøsse, der blev ladet og affyret med samme Sikkerhed, som om Skytten havde staaet paa Jorden. Franskmændene ventede dem, En mod Ti, undertiden En mod Tyve, de dræbte, men talte ikke deres Fjender. Mislykkedes det første Overfald, droge de hvide Burnusser sig tilbage igjen, løftede deres Saarede og Dræbte op paa Hestene og forsvandt inde imellem Bjergene, ligesaa hurtigt som de vare komne.

Medens Krigen saaledes førtes med afvexlende Lykke, under hvilken der stundom, ogsaa fra de Franskes Side, blev tagen grusom Gjengjeldelse for lidte Kræn-

kelser, hvorom Pelissiers Tog til Dahrahulerne vidner,* kom Bisskop Dupuch over til Algier tilligemed to Generalvicarer, Præsterne Dagret og Suchet.

„Hvad skal vi gjøre blandt Eder?“ sagde Bispen til Soldaterne. „Vort Værk er Fredens, er Mildhedens og Forsonlighedens, her dræber man kun, brænder og plyndrer.“

Han fandt omsider paa en Udvei. Hvergang der forestod en Kamp, drog Bispen ud med Soldaterne, tog sine to Præster med, og man saae da disse tre Mænd, i deres sorte Kutter, gaa omkring paa Valpladsen mellem de Saarede og Faldne, for at hjælpe dem, for at frelse, hvad der kunde frelses, og bringe dem Lindring og Pleie. I Begyndelsen studsede Araberne og betragtede mistroisk de tre Mænds Gjerning, deres Religion havde lært dem at hade og dræbe, det forstode de, Naade og Skaansel mod de Faldne havde de derimod sværere ved at begribe. Men da de Saarede kom sig under Dupuchs Pleie og vendte tilbage og fortalte i Stammerne, hvad der var hændet dem, begyndte de at fatte dette Kjærlighedens Værk, og naar der siden var sluttet Forlig og de kom ind til Byen, satte de sig paa Hug udenfor Bispens Hus, og ventede til de fik Lov at se ham, og knælede ned for ham med Ar-

* See „Arabere og Kabyler.“

mene krydsede over Brystet, naar de mødte ham paa Gaden. Af og til bragte de ham ogsaa Gaver efter ringe Evne: en skudt Agerhøne, et Knippe Stærer, en Antilop eller en Sæk Dadler, inde fra Ørkenen. Men naar Bispen viste sig under Kampen og gik til sin Gjerning hen over Valpladsen, vendte de Bøssepiberne bort fra ham og lode de tre Mænd fare i Fred mellem Kugler og Yataganer.

En Sommer havde Bisskop Dupuch sendt Præsten Suchet ned paa Sletten til Abd el Kader, for at overtale ham til at udvexle nogle Fanger, han havde gjort ved et natligt Overfald, og som han truede med at dræbe. Det kostede megen Møie at bringe denne Underhandling igang. Abd el Kader afslog ethvert Tilbud, men Bispen kom igjen med nye Bønner, endelig gik han ind paa Forslaget og lovede at sende Beyen af Miliana, Sidi Mohammed Ben Alaf, med Fangerne. Mohammed skulde indfinde sig ved Foden af Bjerget Teniah, den 18de Mai, naar Solen stod høist paa Himlen, derefter kunde Bispen rette sig og give Møde paa samme Tid.

Dupuch modtog denne Efterretning med stor Glæde. Han samlede de fangne og saarede Arabere, som med deres Kvinder og Børn udgjorte et Antal af 133, han forsynede dem med nye Klæder, satte de Saarede paa Vogne, som han maatte leie for en uhyre Pris. Da

den bestemte Dag kom, drog han selv i Spidsen for Toget, fulgt af sine to Præster. Det var en Fest for Bispen. Dennegang gjaldt det ikke blot om at give Fjenderne tilbage til deres, han skulde tillige frelse sine Venner og Brødre. Hans Tog fra Algier ned til Teniah var en Seiersmarch. Araberne omringede hans Vogn, deres mørkebrune og vilde Ansigter lyste af Glæde, de strakte Hænderne ud imod ham, holdt de smaa Børn iveiret, for at de skulde se ham og tilhviskede ham Ord, som han ikke forstod, men hvis Mening han alligevel fattede. — Man forstaaer altid det Sprog, der tolker Kjærlighed og Velsignelse. Af og til lod han Vognen holde stille, medens han gik fra den Ene til den Anden, for at se, om Ingen manglede Noget paa den Vei, der var tilbage. — Saa kjørte de igjen.

Da de kom til Teniah standsede Biskoppen maalløs og forbavset over det Syn, som fremstillede sig for ham.

Hele Bjerget myldrede af franske Soldater. De havde dannet sig Løvhytter mellem Buskene, gjort Ild paa, stegte og kogte, støiede og larmede med hele den overgivne Lystighed, som betegner en fransk Leir. Nede i Dalen fremstillede sig det samme Syn af Soldater, der havde leiret sig langs med Floden. Nogle vare iøvrigt beskæftigede med at lave smaa Baade eller Vandmøller, andre vaskede Linned og hængte det op paa Spidsen af deres Bajonetter.

Det var en Afdeling af Expeditionsarmeen, hvormed General Baraguay d'Hilliers drog igjennem Provindsen Titeri, og som uden ringeste Anelse om Biskoppens Aftale med Abd el Kader, denne Morgen havde besat Bjerget.

Araberne, som fulgte med Dupuch, udstødte fortvivlede Skrig, kastede sig ned paa Jorden og strakte Hænderne op mod Biskoppen, de havde strax fattet Sammenhængen og begrebe, at ethvert Haab om at gjense deres Brødre, idetmindste for Øieblikket, var forsvundet.

Medens Biskoppen stod raadvild og sørgmodig, kom General Baraguay d'Hilliers ridende ned fra Bjerget, rygende paa sin Cigar. Han standsede nok saa freidig og smilende foran Bispen og spurgte, om der var Noget, hvormed han kunde være Monseigneur til Tjeneste.

„Vil De laane mig en Hest?" sagde Bispen, „den bedste, De har?"

„Den bedste jeg har er min egen," svarede Generalen, „og den er til Monseigneurs Tjeneste."

Med disse Ord steg han af sin Hest og hjalp den gamle Mand op paa den, Abbed Suchet og en fangen Araberhøvding bestege to andre Heste, derefter forlode disse tre Mænd Leiren og droge ind imellem Bjergene, saa hurtig som den ubanede Vei tillod det. Toget af

de Fangne og Saarede fulgte langsomt efter, ført af Dagret.

Sidi Mohammed havde holdt sig Aftalen efterrettelig og var henimod Middag kommen ned paa Sletten. Da han hørte Lyden af de franske Trompeter og saae Bjerget besat, troede han, at Bisskoppen havde havt isinde at skuffe ham og vendte harmfuld tilbage mellem sine Bjerge, førende alle de fangne Franskmænd med sig. Men de tre Ryttere fulgte efter. Solen brændte over deres Hoveder, Hestene stønnede, Klipperne omkring dem udaandede Varme, ethvert Vindpust aandede Varme, de mærkede det ikke, den gamle Bisskop tænkte paa sine Fanger, paa sine Brødre; han sad tilhest som et latinsk S, holdt sig fast i Manken, syntes hvert Øieblik at skulle glide ned af Sadlen, men det var dog ham, som bestandig skyndede paa og opfordrede Veiviseren til at ride hurtigere.

Henimod Aften kom de ud af Bjergene og saae et stort og yppigt Sletteland udbredt foran sig. Der havde Sidi Mohammed leiret sig med sine tolv hundrede Ryttere og alle de franske Fanger. Bisskoppen udstødte et Glædesskrig da Veiviseren standsede og pegede hen foran sig, han drev sin Hest fremad foran de Andre, nu behøvede han ingen Veiviser mere. Han red midt ind imellem Araberne og vendte sig mod Sidi Mohammed, som stod blandt dem.

„Her er jeg!" sagde han. „Jeg kommer til Dig med Tro paa dit Ord, kun fulgt af min Broder. Han og jeg ville være Gidsler, indtil Du modtager dine fangne Venner."

Sidi Mohammed blev dybt bevæget over Bispens Ord, han krydsede Armene over Brystet og bøiede sig for den gamle Mand, gik med ham afsides fra de Øvrige, bredte sin Kappe ud paa Jorden og satte sig ned ved Bispens Side. Der bleve de siddende i tre Timer og talte sammen, Ørkenens Kriger og Præsten med de hvide Haar, milde og blide Ord; hvad de sagde fik Ingen at høre, men Araberne, som stode i Nærheden og agtede paa hvad der foregik, saae Sidi Mohammed sidde og holde Bispens Haand i sin og bøie sig over mod ham og lytte til hvad han sagde, som et lille Barn lytter efter sin Faders Røst.

Da det nu blev Aften, og Solen gik ned, og Bjergene glødede og Træer og Buske farvedes af dens gyldenrøde Lys, drog et Tog hen over Sletten, Vogn fulgte efter Vogn, et jublende Skrig lød fra alle Sider. Det var Dagret, som bragte de fangne Arabere. Udvexlingen fandt Sted. Sidi Mohammed havde flere Fanger end Bispen, men han vilde ikke tinge.

„Tag dem Alle," sagde han, „saa er det godt."

„Jeg har dog en Gave til Dig," sagde Dupuch, idet han drog to rigt indlagte Pistoler frem fra sin

Kofte. Sidi Mohammed bøiede sig for den gamle Bisp og sagde:

„Den allerbedste Gave er dit milde Ansigt og de Ord, dit Hjerte talede til mig.“ Men han tog alligevel imod Pistolerne.

Derefter kyssede han Bispens Haand, reiste sig op og gik hen til sine Brødre.

I dette Øieblik lød et Geværskud. Alle sprang op. Kaldte det til Vaaben, var det Forræderi? — Nei, en Araber havde skudt en Agerhøne, som han bragte Bispen.

„Jeg er kun fattig,“ sagde han, „men jeg giver, hvad jeg har. Du har pleiet min Fader.“

Sidi Mohammed drog med sine Mænd mod Syd, mod Ørkenen, de franske Fanger sang Marseillaisen og droge i den klare Maaneskinsnat ind imellem Bjergene, op til Teniah. Bispen og hans to Præster fulgte dem i en af Vognene.

Et kongeligt Eventyr.

Saa drog Kong Christian den Fjerde til Tinge paa Viborg, som han pleiede naar Tid og Leilighed gaves. Dennegang tog han over Bæltet til Fyen skjøndt det var silde om Efteraaret. Han vilde først til Middelfart og tale med Billedskærer Ole Hænge, hos hvem han skulde gjøre en Bestilling. Dernæst havde Middelfarts Borgere sendt ham et Bønskrift om at faa deres Kirke gjort istand, den var bleven saa brøstfældig i Tidens Løb, og Degnen vovede næsten ikke mere at lade Klokkerne lyde, fordi Stilladset rystede hvergang han drog i Rebet. Da Kongen kom, havde de reist en Æreport af grønne Grene, som han skulde ride igjennem, indenfor Porten blæste de i Trompeter, og oppe fra Bakken blev der affyret tre Kanonskud, da han naaede Byens Grund. Borgermesteren og Byraadet stode og ventede udenfor det Hus, hvor han skulde stige af, og Folket havde stillet sig i Rækker paa begge Sider af Gaden og tilraabte ham velkommen.

„Gudsfred og Goddag, I gode Borgermænd!“ sagde den gamle Konge. „Min Tid er knap, jeg har lovet

at være i Kolding før Aftenen falder paa. Faa mig derfor snarest fat paa en dygtig Tømmermand og en Murmester, og lad dem tage deres Retske og Tommestok med, saa gaa vi op og se paa hvad der er at gjøre ved eders Kirke. Jeg har nu bygget saameget i mine Dage, at jeg forstaaer mig lidt derpaa."

Der gik da Bud til Tømrer og Murer, som strax indsandt sig i deres bedste Dragt, med Kaarde ved Siden, en Blomst i Knaphullet og et nyt gult Hjortelæders Skjødskind fæstet op i den ene Side, udenpaa Koften. Saa fulgte de med til Kirken.

Kong Christian saae paa Alt, undersøgte Alt og gav dernæst Raad, hvorledes han meente det Brøstfældige burde udbedres. Borgermesteren sagde Ja, men Haandværksmændene sagde Ingenting, de syntes det stred mod Respecten, de stode blot og hørte til, og bukkede naar Kongen havde talet. Dernæst fik de Løfte paa det Forskud de behøvede.

„Nuomstunder staa vi ikke til at trænge," sagde Kongen og smilede. „Vore gode Venner, Hamborgerne, have sluttet Fred med os for bedstmuligt Kjøb. Forgangen skikkede de til vor Kasse den Sum 180,000 møntede Sølvdalere, som Tegn paa, at de meente det for Alvor."

Fra Kirken gik Kongen op i Gyden til Ole Hænge. Det stod heller ikke længe paa.

Da Borgermesteren og de to Haandværksmænd vandrede tilbage, vare de enige om at lovprise den gamle Konges Kløgt og Indsigt i hvad der var blevet forhandlet. Han dømte som en Kyndig i Sagen. Det han foreslog var det bedste og det billigste tillige, der faldt megen Tale derom mellem dem indbyrdes.

„Men Majestæten tog dog feil i Noget,“ bemærkede Mads Terkelsen, den gamle Murer. „Han sagde, vi skulde sætte en ny Pille til den søndre Side af Choret, og saa laske den sammen med den gamle Mur. Hvad skal det sige? Man kan laske en Bjælke sammen med en anden Bjælke, Endetræ til Endetræ, det maa I forstaa som Tømmermand, men man kan min Sjæl ikke laske en Mur sammen med en anden. Det er der ingen Mening i.“

„Jeg maa dog give Majestæten Ret,“ sagde Borgermesteren. „I dette som i alt Andet.“

„Jeg holder ogsaa paa Majestætens Ord, ligesom Hr. Borgermester,“ yttrede Tømmermanden.

„Ja, men jeg siger, at Majestæten har Uret,“ sagde Mads Terkelsen, „og jeg er den Mands Søn, der ikke snakker Borgermester efter Munden for at faae Arbeidet. — Godaften!“

Saaledes endtes denne vigtige Sag. En Time efter seilede Kongen med Færgen over til Snoghøi og

kom til Kolding endnu samme Aften, lidt før Klokken ringede syv.

I Kolding havde de forberedt hans Modtagelse med større Pomp. Der sang de og sloge paa Tromme for ham, alle Gader vare fyldte af Mennesker, der strøede Sand og Blomster paa den Vei, Toget skulde ride, og op ad Slotsbanken havde Lehnsmanden tændt Fakler, som røg og spruddede og speilede deres flagrende Glands nede i den dybe Sø. Det kunde ikke være høitideligere.

Da Larmen var størst sad en gammel Kone i et lille Hus oppe i Laasbygade og spandt paa sin Rok. Ligeoverfor, hos den rige Gørtler, havde de stillet Lys i Vinduerne, det Samme gjorde Smeden og Snedkeren længer nede i Gaden, men de havde ogsaa nylig havt Arbeidet oppe paa Slottet, da Kong Christian lod det store Taarn udbedre. Dorthe Villumsen satte ingen Lys i sine Vinduer, tvertimod, hun lukkede Skodderne, saa at al det Skin der faldt ud paa Gaden kom fra de to smaa Huller, der vare skaarne ud i Form af to Hjerter øverst oppe i hver Skodde.

Dorthe var meget fattig, men godt omtalt i Kolding. Tavs var hun og indesluttet, hun forstod den Kunst at høre og tie. Ingen vidste Andet om hendes Fortid, end at hun var kommen nordfra, og havde bragt to Børn med sig. Det ene blev siden en dygtig Krigsmand og faldt paa en Valplads nede i Tydskland,

da Kongen krigede der, det andet blev som lille Pige taget i Huset af Lehnsmanden Hr. Ernst Normand, for at hun skulde være hans Datter til Selskab og Legekammerat. Hos ham var hun bleven siden og havde faaet sin Opdragelse og Lærdom paa Slottet.

Dorthe Villumsen sad altsaa og spandt den Aften, og Kjedlen med hendes Nadvere kogte henne paa Skorstenen, og den gamle Kat laa i Kurven sammen med det ukartede Uld og sov en tryg Søvn, hvoraf den pludselig vaagnede op og gav sig til at snurre.

„Nu kommer her bestemt Fremmede til Huset," sagde Dorthe og trak Vægen længere frem i Lampen. „Det skal aldrig slaa feil, hvergang Mikke giver sig til at snurre, ligesom hun vaagner op, saa kommer der Nogen. Bare det var Godt, saa kan det være det Samme, men det suste saadan for mit høire Øre før da jeg stod i Skorstenen, det er intet heldigt Tegn."

Hendes Spaadom slog til dennegang. Lidt efter bankede det heftigt paa Døren, da hun aabnede den traadte en ung Herre ind, klædt i en Adelsmands Dragt med Kaarde ved Siden, kort Kappe og vaiende hvide Fjær i Hatten. Loven forbød dengang Adelsmændene at bære Guldsnorer og Fryndser paa Kaabe og Kjortel, efter dette Forbud valgte de kostbarere Klæder, finere Fløiel og sjældnere Pelsværk, for dog at skjelne sig fra Borgerfolket, som bestandig søgte at

efterligne dem. Den unge Herre viste sig i en saadan straalende Dragt, en paafaldende Modsætning til de tarvelige Omgivelser, han for Øieblikket befandt sig i. Han havde et mildt, godmodigt Ansigt, en blød jomfruelig Stemme, kastede sin Hat paa Bordet og strakte Dorthe Villumsen begge sine Hænder imøde.

„Men, Junker Jakob!“ udbrød hun forbavset. „Hvad vil I hos mig iaften, da Hans Naade Kongen er kommen som Gjæst til Slottet deroppe?“

„Ak, Dorthe! Dorthe!“ klagede han. „Jeg er det ulykkeligste Menneske i den vide Verden.“

„Ja, det har jeg hørt før,“ svarede Dorthe. Hvad er der nu paafærde?“

„Jeg kommer for at hente Raad hos Jer, har I intet, saa veed jeg ikke hvad jeg skal gjøre. — Jeg holder af eders Datter, — aa! lad nu være at trække paa Skuldrene. Det bliver dog ikke anderledes. Jeg har holdt af hende fra jeg var en lille Dreng, det veed I, jeg har sagt Jer det tyve Gange, hun er den yndigste Jomfru der er til, og saa mild og saa blid tillige. Bede de Andre mig om Noget, saa gjør jeg det kun naar jeg selv har Lyst, forlanger hun Noget af mig, det være hvadsomhelst, har jeg ingen Rist eller Ro, før hendes Villie er fuldkommet. Der er ikke den rige Mand her i Verden, uden at jo større Lykke kom ind i Huset, naar hun gik over hans Dørtrin, der kommer

ikke den fattige Stodder for hendes Øine, uden at han jo læser Velsignelse over hende. Hvorfor ryster I paa Hovedet? Er hun ikke kjøn nok? Nævn mig da hendes Lige paa den grønne Jord. Er hun ikke godt nok oplært? Hun har levet i min Faders Hus, fra hun var et lille Barn, og hos Lehnsmanden lærer man Tugt og gode Sæder. Finder I maaske, at hun ikke er from nok, god nok, eller er det mig, I har Noget at udsætte paa? — O Moder, Moder! Jeg vil være hende en trofast og kjærlig Husbond. Det lide I paa. Jeg skal aldrig forlange bedre, og blive ved at holde af hende, til Gud lukker mine Øine."

„Ja, ja! I har sagt mig alt dette før, Junker! og jeg troer paa, hvad I siger. Der staaer en Skrift at læse i eders blaa Øine og en til omkring eders Mund, som ikke kan lyve. Men galt er det alligevel, og bedre kan det ikke blive, siden I er en Adelsmands Søn, og Christine en ringe Borgerkones Datter."

„Ja, men i Eftermiddag i Mørkningen har jeg sagt det Altsammen til min Fader," yttrede Junkeren trodsigt.

„Det skulde I ikke have gjort. Hvad nytter det saaledes at storme frem i Verden. Der er dog de Bomme, vi maa blive staaende for."

„Jeg var vel nødt til at sige det," vedblev Junkeren. „Hør blot! Christine sad ved Vinduet i Haven,

udenfor legede Skyttens to Børn, dem kastede hun Æbler ned til og sad og smilede og lo over deres Glæde. I skulde have seet hendes Ansigt! Saa faldt jeg ned paa begge mine Knæ foran hende og sagde: Christine, Christine! jeg vil give Alverdens Skatte til at dine Øine maa blive ved at lyse ligesaa kjærligt ned paa mig, som de ere straalende for alle Andre. — Men da Du nu ikke eier Alverdens Skatte, sagde hun og lagde sin Haand paa mit Hoved. Hvad saa? — Saa vil jeg give mit Liv hen for at det kan blive saa, svarede jeg. — I det Samme aabner Fader Døren og træder ind. Da fattede jeg Mod, tog Christine ved Haanden og fortalte ham Alt.

„Naa, og han?"

„Ja, han tog det med stor Koldsindighed, det var ligesom han anede det."

„Aa Herre Gud! Alverden veed det jo," sagde den gamle Kone.

„Han foer slet ikke op som han pleiede, men trak blot paa Skuldren og sagde: Det er nu godt nok med den Snak, men der bliver Ingenting af det alligevel, min Dreng! jeg har bestemt Andet for Dig. Først tænkte jeg paa Frøkenen til Thirsbæk, men nu synes jeg bedre om hende paa Gammel-Estrup, der faaer Du Gaarden med. Og siden Du nu bringer mig en Nyhed, skal Du faa en til Gjengjæld: Iaften kommer

Kongen, men imorgen kommer Herremanden og hans Datter fra Gammel-Estrup, saa feire vi Trolovelses-gildet mellem Dig og hende, medens Majestæten er tilstede. Da han havde sagt dette, gik han sin Vei og lod os staa."

„Ja derved er der jo Intet at gjøre," svarede Dorthe Villumsen, „det maa da blive som Lehnsmanden har bestemt."

„Naa, saa det mener I, men nu skal jeg sige Jer Noget. Maa jeg ikke faa Christine, vil jeg endnu mindre have Frøkenen fra Estrup, lad være der er kun Godt og Ærbart om hende at sige; saa sætter jeg mig inat paa min brune Hest og rider min Vei, ned ad Tydskland til, i Krigen, og kommer aldrig mere tilbage."

„Det lader I være med," sagde Dorthe. „I betænker Jer nok, Junker Jakob."

„Nei, jeg betænker mig ikke, for Hesten er allerede sadlet, den staaer og stamper i Stenbroen herudenfor, mens Kongen før drog ind ad den ene Port, drog jeg ud ad den anden. Jeg har faaet Reisepenge af Jøden paa Hjørnet, mod god Forskrivning, og nu rider jeg i fremmede Lande, hvis ikke I vil give mig Raad og hjælpe os to ulykfalige Mennesker."

„Er det saadan fat?" sagde Dorthe og skød Rokken tilside, „skal alt dette være Alvor?"

Junkeren sad paa Bænken foran Bordet og skjulte Ansigtet i sine Hænder, han nikkede blot med Hovedet.

„Idetmindste er det bedst, I tøver med den Reise til jeg faaer talt med Lehnsmanden," sagde hun. „Det haster vel ikke saa stærkt, enten I drager bort fra Landet idag eller imorgen."

„Jo, for imorgen skal jeg troloves med Frøkenen til Estrup, og naar det først er bragt dertil, maa jeg holde mit Ord, som det skikker sig for en adelig Junker og Herre."

„Saa maa jeg se at faa eders Fader itale iaften," sagde hun, „lad være Tiden er daarlig valgt dertil, nu da han har saa fornemme Gjæster at huse."

„Ja, tal med ham, lille, kjære Dorthe! fortæl ham Alt hvad I veed. Naar han rynker sine Bryn og seer paa mig, tier jeg stille og kan ikke sige Noget. I forstaaer langt bedre at belægge eders Ord. Fortæl ham, at vi holde saa inderligt af hinanden, at det vil blive vor Død, hvis vi skilles, det føler jeg tydeligt."

Dorthe rystede paa Hovedet og smilede til Junkerens Forsikring, medens hun gik hen til en stor Kiste og tog et hvidt Korsklæde og et nyt Hovedtøi frem.

„Kom! skal jeg holde Lampen," sagde Jakob. „Det er Ret, at I pynter Jer lidt, det sætter Fader Pris paa. Troer I ikke nok, han giver efter, naar han hører, det er Liv og Død om at gjøre?"

„Det veed jeg ikke," svarede hun, medens hun tog en høirød, ulden Kaabe frem fra Skabet. „Der er kun ringe Haab; men jeg vil gjøre mit Bedste."

„Vil I have den Kaabe paa?" sagde Jakob. „Den seer saa gammeldags ud."

„Jeg har ingen bedre," sagde hun, „Jaften tænker jeg ogsaa, det kommer an paa Noget, der er vigtigere end min røde Kaabe."

„Jeg bliver siddende her og venter til I kommer igjen," sagde Jakob, „om det saa skal vare til den lyse Morgen. Vorherre lægge sin Velsignelse i eders Gang! — Siig ham, jeg skal blive hans Alderdoms Lyst og Glæde, naar jeg bare maa faa Christine. Siig, jeg kommer aldrig mere igjen, hvis han svarer nei. I maa ikke forlade ham før I har faaet hans Samtykke, og kom saa strax tilbage. Gaa ind ad Træbroen, langs Staldene i Haven, der staaer Døren aaben efter mig, saa kan I komme lige ind til dem i Dagligstuen. I Guds Navn! Farvel Dorthe! bring god Tidende tilbage."

Dorthe svarede Intet til alle disse Udbrud, hun svøbte sig ind i sin røde Kaabe og gik op til Slottet.

Veien var hende velbekjendt, den lille Træbro over Graven ogsaa. Det var den hun valgte, hvergang hun skulde op og besøge sin Datter. Hun var en jevnlig Gjæst paa Slottet og kunde komme naar hun vilde.

Som Jakob havde sagt, stod Døren aaben. Alt var stille og mørkt paa denne Side, men omme paa den modsatte Fløi var Slottet festligt oplyst og derfra lød Støi og høirøstet Tale. Dorthe mødte Ingen før hun stod inde i Lehnsmandens Stue.

Christine sad ved et lille Bord og syede flittigt, hendes Ansigt var blegt, sørgmodigt, men smukt og fint og friskt; gjennem disse lyseblaa og straalende Øine syntes kun Hengivenhed og Kjærlighed at finde deres Udtryk. Der hvilede en Uskyld over hendes hele Væsen, som Ingen kunde tage feil af.

„Hvad er det, jeg hører om Dig?“ sagde Dorthe barsk. „Du har kun daarligt fulgt mine Raad, Du! — Det er ikke som det bør være.“

„Har Du talt med ham?“ spurgte Christine, uden at slaa sine Øine iveiret, men Dorthe saae Taarerne løbe ned ad hendes Kinder.

„Ja, vist har jeg talt med ham. Han sidder hjemme og klynker og klager, som et lille Barn. Hvad skal det blive til? — Jeg bad Dig dog saa mangen Gang komme ihu, hvem Du var, og hvem han var. For Vorherre kan det maaske være, at I ere lige, — naa! græd ikke, hvad hjælper det? — men hernede staa I for en anden Domstol. Du er kun en fattig Kones Barn, Christine, de toge Dig til sig, de fornemme Folk, af lutter Naade. De droge Dig op i Tugt

og Herrens Formaning, Sligt tænker man paa, det søger man at gjengjælde, og bringer ikke Sorg ind imellem dem, og skiller ikke Fader fra Søn, som Du har gjort."

„Jeg har kæmpet saagodt jeg kunde," svarede hun. „Jeg har dulgt, hvad jeg tænkte og følede, længere end Du troer; men da jeg saae hos ham den samme Sorg, den samme Lidelse, jeg selv gik og stred med, saa blev det tilsidst min Mester, saa lyttede jeg til hans Ord; og hvad han talede, hvad han sagde, — Moder! naar man bliver saa glad, saa lykkelig som jeg, kan der ikke være nogen Synd deri. Da svandt min Frygt og al min Nød, det var for mig som om jeg kunde rumme den hele Verden i mit Hjerte, hvorfor da ikke ham, den Eneste, som bad om en Plads deri? — Man kan ikke heller holde ud at kæmpe bestandig."

„Aa! hvad veed Du derom, stakkels Tosse!" sagde Dorthe heftig. „Der er dem, som maa kæmpe deres hele Liv igjennem, og som dog ikke faa kæmpet ud, før deres Ligkiste bankes til. Skjule sin Sorg og sine Taarer, det kan man altid, glemme dem, det er en hel Del sværere. — Du har Uret, siger jeg, stor Uret, og jeg ventede mig noget Bedre af Dig."

„Ja, jeg veed det nok, jeg har Uret, det maa vel være som Du siger, men skjænd nu ikke mere Moder!"

„Hvad er det for en Snak, I her kommer med?"

raabte pludselig en grov og mægtig Stemme henne i den aabne Dør. „Christine har min Sjæl Ingenting at angre, for hun har ingen Synd begaaet."

Da Dorthe vendte sig, saae hun Lehnsmanden, Hr. Ernst Normand, klædt i en pyntelig Dragt og med et godmodigt Udtryk i det blussende og fede Ansigt. Han nikkede og smilte idet han gik ind i Stuen og vedblev: „Kommer I herop for at skjænde paa min lille Christine, maa I ligesaa gjerne blive borte. Hvad kan hun for, at den tossede Junker holder af hende? Jeg har staaet og lyttet og luret mangen god Gang, naar de To mindst tænkte derpaa: altid var det ham, der begyndte med den Snak, altid var det hende som skød fra, og sagde: lad mig være. Hun har heller ingen Sorg bragt ind i vort Hus, endskjøndt I siger saa, tvertimod, men derfor kan jeg alligevel gjerne ønske den Knægt en anden Hustru, En med Midler og stor Formue; og han skal tage Den jeg vælger ham, det skal vi nok faa at se."

„Ja, med mindre han ikke tager hende, for det kan I maaske ogsaa faa at se," svarede Dorthe.

„Hvad skal det sige?"

„Veed I, hvor han nu er?"

„Nei! men det bryder jeg mig heller ikke om. Iaften har jeg ingen Brug for ham. Jeg veed, hvor han vil være imorgen, naar hans Frøken kommer."

„Imorgen vil han være nede i Holsten, iaften er han paa Veien dertil."

„Fanden heller! han har jo ingen Hest til at ride paa."

„Jeg har hørt hans Hest stampe ude paa Stenbroen."

„Han har heller ingen Midler til at reise for. Jeg veed bedst selv, hvor knapt jeg har holdt ham."

„Jøden paa Hjørnet har givet ham Midler, mod god Forskrivning. Det er om alt dette jeg kom op for at tale med Jer, naadige Herre! men jeg troer det er bedst, at Barnet her gaaer sin Vei først, eller vi træde et lille Øieblik ind i Stuen næstved."

„Ja, kom med og lad os faa lidt meer af den Historie; I begynder saa godt," sagde Lehnsmanden og gik ind i det næste Værelse.

Dorthe fulgte ham. Christine blev ene tilbage, hun sad og stirrede efter dem med taareblændede Øine og begge Hænder foldede i Skjødet.

Da Dorthe blev ene med Lehnsmanden fortalte hun ham Indholdet af hvad Junkeren havde sagt hende. Hendes Røst var bleven mere blød og bedende, nu da Christine ikke længer var tilstede, som om hun ønskede og haabede at bevæge Adelsmanden; men det lykkedes ikke, skjøndt han vedblev at tage Sagen med stor Koldblodighed.

„Sikken en Satans Knægt!“ udbrød han og gned sine Hænder, da hun havde fortalt Alt. „Han vil rende fra mig, drage til fremmede Lande, og udstede Forskrivninger, som jeg skal løse; Ja, nu seer jeg da tydeligere end før, at vi maa skynde os med at faa ham trolovet og gift, for at han kan blive tøiret.“

„Er der ingen Haab for dem?“ spurgte Dorthe. „Slet ingen Naade at vente?“

„Ikke saa Gud den mindste!“ forsikrede Lehnsmanden. „Han har rigtignok ikke skikket mig Bud forvist, at han kom, den Herremand oppe fra Gammel-Estrup, men Jakob skal have hende alligevel, hende og den rige Gaard.“

„Det nytter da ikke, at jeg beder for dem?“ vedblev hun.

„Det nytter ikke om saa Moder Marie kom spadserende herned og bad for dem, ikke om Hans Majestæt Kongen kom ind og bad for dem.“

„Ja, hvem veed,“ svarede hun. „Det kan dog være, naadige Herre, at I gav efter for Hans Majestæts Bøn.“

„Maaske Dorthe! men Hans Majestæt har vigtigere Ting i sit Hoved, end som saa. Jeg kan hilse Jer og sige, han kommer ikke.“

„Jo, han gjør,“ svarede hun rolig og bestemt.

„Hvad for Noget?“

„Kongen kommer og beder om eders Samtykke."

„Det vil vi se paa," svarede Normand. Derefter tilføiede han spottende: „I saa Fald var det bedst, om det kunde ske endnu iaften. Imorgen er jeg bange for, at det allerede vil være forsilde."

„Det vil ske iaften, som I siger."

„Men er I da bleven reent forrykt, lille Dorthe Villumsen?"

„Kongen kommer iaften og frier for Christine," gjentog den gamle Kone med et forunderligt Alvor, og uden at lade sig forstyrre af Adelsmandens Spot. Derpaa forlod hun Værelset. Ernst Normands Latter lød ud efter hende.

Da Dorthe var kommen ned igjennem Gangen, standsede hun, som om hun betænkte sig, imidlertid syntes hendes Ansigt at antage et endnu barskere Udtryk end sædvanligt. Rynkerne laa dybere i hendes Pande. Pludselig hævede hun sit Hoved, svøbte Kaaben tættere om sig og gik over i den modsatte Fløi, hvor Kong Christian var taget ind. Alle Gange straalede i et stærkt Lysskær, Hoffolk, Adelsmænd og de fornemste af Byens Embedsmænd skrede igjennem Salene. Dorthe lagde Ingen Mærke til, hun gav ikke heller Agt paa Nogen, men vedblev sin Gang ind i en stor Sal, foran hvis modsatte Dørre to Skildvagter vare opstillede.

„Hvor vil I hen? gamle Kone!“ spurgte de og krydstede deres Partisaner foran hende.

„Jeg har et Ærinde til Hans Naade Kongen, det ingen Opsættelse taaler,“ svarede hun.

„Det maa I om,“ sagde den ene Skildvagt. „Gjennem denne Dør kan I gaa, men det vil holde hart for Jer, at komme igjennem den næste.“

„Jeg faaer at prøve paa det,“ svarede Dorthe trøstigt og saa gik hun.

Salen indenfor var festlig belyst og opfyldt med Herrer af den høie Adel, som En efter En bleve stædte for Kongen. Da Dorthe kom ind blev hun staaende ved Døren og saae sig om. Hun støttede sig op til Væggen, trak sit Veir med Møie og lod til at være fængslet til Stedet. Lidt efter kom En af Herrerne hen til hende og spurgte, hvad hun ønskede.

„Jeg har et Ærinde til Hans høie Naade,“ gjentog hun.

„Et Bønskrift? — i saa Fald kan Hun fly mig det, det skal da blive overgivet til Hans Majestæt.“

„Mit Ærinde er intet Bønskrift, naadige Herre! det jeg mindeligst beder om, er alene at faa Hans Naade itale. Jeg skal ikke tage lang Tid op for de Andre.“

„Hans Majestæt er beskæftiget, og kan for Øieblikket ikke tale med Eder,“ sagde Hofmanden.

„Saa maa jeg vente til han faaer Stunder," svarede den gamle Kone.

Hofmanden smilte ad denne Frimodighed. „I gjør bedre i at komme igjen imorgen," sagde han.

„Imorgen er det forsilde," svarede Dorthe, „jeg maa endelig tale med Kongen iaften og forrette mit Ærinde; hvis der ikke var Nød paafærde kan I stole paa, at jeg ikke var kommen."

Medens hun sagde dette, var Døren til Værelset indenfor bleven aabnet. Kongen havde hørt Dorthes Ord. Han kom ind i Salen, klædt i en kort Vams og støttende sig til en Stok.

„For hvem er det, der er Nød paafærde?" spurgte han godmodig.

„Det skal jeg sige Eders Majestæt, hvis jeg faaer Lov at komme ind til Eder," svarede den gamle Kone, og hendes Læber skjælvede, medens hun talede; men hun slog dog ikke sine Øine ned for det alvorlige og gjennemtrængende Blik, som hvilede paa hende.

„Saa kom da med mig," sagde Kongen. Dorthe fulgte ham ind i Sideværelset.

„Hvad er det saa, I har at sige mig, min gode Kone!" spurgte Kong Christian, idet han satte sig ned og skød Lysene foran sig. „Tal kun uden Frygt, I skal ikke være bange; men fat Jer i Korthed."

Dorthe stod foran Kongen, tavs og bleg, hendes

Hænder vare foldede over Kaaben, hun havde bøiet sig frem, som for desbedre at betragte ham. Det varede en Stund før hun talede.

„Naa, saadan seer I ud!“ yttrede hun endelig, med en Røst, som i Begyndelsen lød dæmpet og skjælvende. „Hvor er I dog bleven gammel og bøiet og graa. Ja, I har jo ogsaa prøvet, hvad de mørke Dage give, efter hvad de fortalte. Høit stod I oppe, men Sorgen kunde naa Jer alligevel. Herre Gud! er det ogsaa virkelig Jer?“

Med disse Ord skjulte hun Ansigtet i sine Hænder og brast i Graad.

„Fat Jer,“ sagde Kongen, „og sig mig, hvad I mener.“

Hun tog Hænderne bort fra Ansigtet, traadte Kongen et Skridt nærmere, hævede sit sænkede Hoved og udbrød kort og bestemt:

„Kjender I mig ikke?“

Kongen tav, en dunkel Anelse syntes at paatrænge sig ham, et Minde, en længe forsvunden Erindring vendte tilbage.

Dorthe rystede paa Hovedet. „Nei! I kjender mig ikke,“ vedblev hun med et sørgmodigt Smil. „Jeg er ogsaa bleven gammel og graa. I har glemt mig, og min Nød, men det skal være tilgivet. Jeres Hjerte var altid lukket op for Andre, I har havt en aaben

Haand for Mange, hvad gjør saa det, at I glemte En. I kjender mig ikke. Hvordan skulde det ogsaa være muligt? Men jeg skal fortælle Ier en Historie, maaske I saa vil komme mig ihu, min naadige Herre og Konge! Der var engang en lille Pige med et glad Sind, og et uskyldigt Hjerte. Til hende kom en Mand, en mægtig, fornem Herre. Gik hun i Skoven, fulgte han efter, sad hun og sang, foran Skotrokken i sit Kammer, stod han udenfor hendes Vindue, helst var han der, naar Aftenen og Skyggen faldt paa; han talte til hende, milde, kjærlige Ord, som spirede og sloge Rod i hendes Hjerte og som aldrig lode sig rydde ud af det siden. Bøi dit Øre til min Mund, sagde han, for at Ingen skal faa at høre, at jeg kun tænker paa Dig, haaber paa Dig, længes efter Dig. Var Du en Fyrstes fornemme Datter, vilde jeg række Dig min Haand, og bære Dig op paa min Throne, men Du er kun en fattig Borgers Datter, nu kan jeg blot give dig Plads i mit Hjerte, der skal Du bo og bygge alene. Han talede og hun lyttede, han svoer og hun troede, saa fulgtes de ad, fra nu af var den Enes Vei ogsaa bleven den Andens. Nattergalen sad oppe i Elmetræerne over deres Hoved, og det den sang og fløitede, lød ikke mere mildt og lifligt, end det han talede. Han havde Ord, der altid naaede derhen, hvor han sendte dem, han havde Magt, Rigdom, Høihed,

den samme Herre! hun havde kun sit Hjerte, og det var allerede hans, længe før han bad derom."

„Dorthe Villumsen!" udbrød Kongen i den dybeste Forbavselse, og med en Stemme, saa blød, at den naaede til hende som et Suk. — „Er det Eder?"

„Ja, det er mig, den stakkels Tosse, som engang troede paa Alt. Hvor kunde jeg vel tænke eller vide, at det, der blev sagt mig, blev gjentaget til saa mange Andre siden? Hvorfor var han, jeg taler om, saa rig paa Ord og Løfter? Jeg forlangte jo Ingenting af ham."

„Sid ned, Dorthe Villumsen!" sagde Kongen.

„Nei, det vilde slet sig skikke. Lad mig kun blive staaende og se paa Jer, og ret indprænte mig eders Ansigt. Det Billed, jeg hidtil gjemte, var en Elskers, det som følger med mig hjem iaften skal være en Herres og en Faders."

„Hvordan gik det saa siden?" spurgte Kongen med dæmpet Stemme.

„Hvordan det gik er snart fortalt. Min Fader sagde: Jeg troer der er knap Plads til Dig og mig i een Stue, gaa Du heller hen og søg efter din Beiler i Lunden. Min Moder sagde Ingenting, men lukkede sine Øine derover. Saa gik jeg ud i Verden og græd underveis. Tilsidst blev vi flere om at græde."

„Saa hadede Du vel ham, som voldte din Ulykke?"

„Hadede!" gjentog hun og rystede paa Hovedet.

„Aa nei, endda! der har aldrig været Plads til Had i mit Hjerte. Jeg sad i lange Dage og i Nætter, der endnu vare længere, og tænkte paa ham, og spurgte mig selv: hvor er han nu henne. Hvem bringer han nu Kjærlighed og Sorg til? Jeg lyttede, gjorde jeg, og naar de talte noget Godt om ham, hvordan han gik og virkede og tænkte paa den Ringe, og dømte lige mellem Alle, saa var det som om de sang for mig og roste mig, men naar de fortalte, hvordan han selv blev trykket og trængt, at der ogsaa kom Kummer og bankede paa hans Dør, saa var det, som om jeg frøs og pintes mere. Jeg bar paa min Sorg og min Erindring og det var endda ikke det Værste, men bestandig at lide alene, uden at have Lov eller Ret til at beklage sig, deri stikker det. Ja, det forstaaer I maaske ikke?“ Hun sagde dette med en dæmpet Røst, det var næsten som om hun, kun for sig selv aflagde dette Skriftemaal om en dulgt Smerte, det lød som et Suk fra en længe pint Sjæl, der endelig havde faaet Luft.

Kongen svarede hende ikke.

„Jeg fik siden en Søn og en Datter,“ tilføiede hun, „Sønnen blev Krigsmand, han fulgte med Jer, da I drog ud og krigedes i Tydskland. Det veed I heller Intet om, jeg maa jo fortælle Alt. En Dag sloges I ved Lutter og tabte Slaget, fordi der var Tre eller Fire mod En. I var selv med hvor det

gik haardest til, jeg veed det nok, det er jo saa eders Vane. Fem Ryttere vilde hugge sig ud af Fjendens Kreds, de fire slap igjennem, I var den Ene, Venzel Rothkirk den Anden; men det var nok især den brave Malthe Sehesteds Heltemod og Manddom, som dengang reddede Kongen. Den Femtemand blev der, han maatte lade sit Liv. Det var min Dreng, men han havde før han reiste faaet min Formaning om hvad han havde at gjøre, og den fulgte han. Han blev kun stikket bort for at tage Vare paa Eder."

„Det gjorde Du?" sagde Kongen.

Dorthe saae lidt paa ham, hævede sig høiere, rankere, smilede og sagde:

„Jeg og mit Hus vil tjene Herren."

Kongen saae ikke op til hende, han havde bøiet sit Hoved og sad og skrev med en Pen paa Bordet.

„Hvad kan jeg gjøre for Dig, Dorthe?" spurgte han endelig efter en lang Tavshed.

„For mig!" gjentog hun. „Ingenting. Det er lovligt silde tagen. Men jeg har en Datter. — Christine hedder hun, kan I gjette, hvem hun har faaet det Navn efter, Herre Konge!"

„Hvor er din Datter?"

Hun fortalte i faa Ord Indholdet af hvad der var hændet hos Lehnsmanden.

„Tal med ham," bad hun, „I har en Røst, der

baade forstaaer at bede og befale, jeg veed det. Sig ham et Ord, saa vil han give efter."

„Jeg skal tale med Lehnsmanden," sagde Kongen.

„Naar?"

„Imorgen."

„Imorgen er det forsilde."

„Jeg skal tale med ham iaften."

„Saa er det godt, I vil jo nok sørge for, at Barnet ikke faaer sin Moders Skjæbne. — — Farvel! farvel! Gud være med Eder, min naadige Herre og Konge! — Maa jeg kysse eders Haand?"

Kongen havde reist sig, inden han fik Tid til Svar, greb Dorthe hans Haand, og trykkede den heftig til sine Læber. Han tilføiede nogle Ord, vilde standse hende, hun hørte dem ikke, vendte sig hurtig om og forlod Salen.

I Hofmændenes Værelse var hun Gjenstand for Alles Jagttagelser, man betragtede forundret den fattige Kone, indhyllet i den gammeldags røde Kaabe. Ingen, som kjendte Kongen, kunde begribe, hvorledes det havde været hende muligt at fængsle hans Opmærksomhed saalænge.

Da Dorthe kom hjem, fandt hun Junker Jakob endnu i Stuen. Lampen var gaaet ud, men han holdt sig standhaftig og sad og sov i Dorthes Læncstol.

Paa den Strøm af Spørgsmaal, han rettede til hende, svarede hun kort og undvigende.

„Hvad der er skeet, har jeg ingen Lyst til at fortælle nu. I vil nok faa det at vide Altsammen. Haab har jeg, ja vist, jeg siger Jer det jo, derfor troer jeg ogsaa, Junkeren gjør bedst i at ride tilbage, hvor I kom fra, og opsætte den Tydsklands Reise til en anden Gang."

Dermed lod hun ham gaa, og Jakob fulgte hendes Raad og red tilbage til Slottet.

Lidt senere kom en af Hofmændene over til Hr. Normand, for at underrette ham om, at Kongen om Lidt ønskede at hilse paa Lehusmandens Familie. Ernst Normand blev yderst forbavset. For ikke to Timer siden havde Kongen taget Afsked med ham for denne Aften, og sagt, at han ønskede at se hans Familie næste Morgen. „Der maa stikke noget Andet under," sagde han til sig selv. „Det er vist for at komme til at tale om Arbeidet med den nye Brønd. Majestæten faaer jo aldrig Rist eller Ro for det Byggeri, eller ogsaa er det det lange Stakit nede ved Aaen. — Stakitet! der har vi det, han kunde ikke komme ud af Regnskabet før, men det er mig ligemeget, mine Papirer ere i Orden."

Samtalen med Dorthe Villumsen og hendes Ord faldt ham ikke et Øieblik ind.

Altsaa satte Hr. Normand sin Fjederhat paa Hovedet, og gik over i den anden Fløi, efter at have ladet røge med Lavendler og Enebær, alle Lys tænde og Familien samle sig i Salen.

Lidt efter vendte han tilbage, slog Døren op, og den gamle Konge traadte ind, klædt i den sædvanlige mørke Kofte, som man altid saae ham bære i de senere Aar, en Filthat paa Hovedet, og støttende sig til en lang, sølvbeslagen Stok. Kongen havde aldrig forekommet Lehnsmanden mildere eller mere tilfreds end iaften.

„Det er dog ikke Stakitet," sagde han til sig selv. „Der er heller ingen Ting iveien. Jeg maa have taget feil."

„Det er altsaa eders Familie?" sagde Kongen, efter at have hilst paa de Tilstedeværende. „Og denne unge Pige der?" vedblev han henvendt mod Christine, som holdt sig tilbage i Vinduesfordybningen. — „Kom til mig, mit Barn! og tillad mig at blive siddende. Jeg er en gammel Mand, som Du seer, ellers vilde jeg komme til Dig."

Da Christine stod foran Kongen, greb han hendes Haand. Der foer et Glimt som af Sollys over hans alvorlige og barske Ansigt, idet han betragtede hende.

„Hvad Du har for nogle fromme og uskyldige blaa Øine," sagde han ubeskriveligt blidt. „Vorherre

holde sin Haand over dem, men hvorfor seer Du saa alvorlig og bedrøvet ud?"

„Lille Christine har ikke været rigtig vel i de sidste Par Dage," skyndte Normand sig at sige.

„Ak nei! Hr. Lehnsmand! I tale ikke saa," svarede Kongen. — „Det er da ikke mig, Du er bange for, vel? Der er vist noget Andet end en daarlig Helbred, som fattes Dig. Kom! sæt Dig ned hos mig. Er det ikke Christine, Du hedder? — Jeg vil se, om jeg kan læse i dit Ansigt, hvad der er iveien. — Der er En, Du bærer i dit Hjerte, mit Barn! En, Du synes om, ja og han maa da være sær utaknemmelig, hvis han ikke ogsaa synes om Dig. — Spaaer jeg rigtigt?"

Christine svarede ikke. Hun trykkede den Haand, som Kongen holdt om hendes op til sine Øine.

„Men det er jo ikke Noget at sørge over," vedblev Kongen. „Skal vi To nu slaa os sammen, Du og jeg, og hjælpes ad og fremme din Sag? Skal vi? — Allerførst maa jeg da vide, hvem det er, Du synes om."

Christine smilede, hun vedblev at holde fast paa Kongens Haand, og han drog den ikke tilbage.

„Eders Majestæt har dog et vidunderligt klartseende Blik," bemærkede Lehnsmanden. „I læser i Menneskets Tanke som i den trykte Bog!"

„Det er ikke saa svært som I troer, Lehnsmand!

naar vi To skal tale alvorligt. Der kom en gammel Kone til mig iaften og fortalte mig Alt."

„Dorthe Villumsen!" raabte Hr. Normand, for hvem der nu gik et Lys op.

„Ja, jeg troer nok, hun hed saadan. Hun sagde — ja, hvad sagde hun, at I havde taget dette Barn til Jer, pleiet det, oplært det, givet det al en Faders Kjærlighed, kortsagt hun holdt kun Lovtaler over Jer. Det er mig forresten ikke Nyt, at høre Eder roses, Hr. Ernst Normand! I al den Gjerning jeg har kjendt Eder, har I vist Jer som en brav, paalidelig, hæderlig Mand, hvad kan jeg gjøre for at paaskjønne det? — Ikke stort! I har Magt, Anseelse og Rigdom. Men I har ogsaa en Søn, som staaer derhenne, ham kan jeg maaske gjengjælde, hvad jeg skylder Faderen. Hvad om I nu gav ham Christine, saa det Barn her kom til at takke Jer for hele sin Livsens Lykke, saa har jeg en god Gaard nede i Nørkjær, en anden i Dronninglund, og saa Esbjerg derovre, I kan selv vælge, hvilken I synes bedst om. Lad dem saa bo der. Blive de kjede af Landet og faa Lyst at komme til Hove, finder jèg vel ogsaa en Plads for dem der."

Christine og Jakob laa for Kongens Fødder, Lehnsmanden stod opreist foran ham, smilende og grublende lidt, før han svarede:

„Siden Eders Majestæt giver mig Valget, saa

synes jeg rigtignok bedst om Dronninglund, for det er saadan en smuk Egn."

„Der er ogsaa saadan et kjønt Bøndergods til," bemærkede Kongen.

„Ja, det var netop det jeg tænkte paa," svarede Lehnsmanden ufortrødent.

„Er det ogsaa muligt?" udbrød Christine, og strakte begge Hænder bedende op imod Hr. Normand. „I tillader det?"

„Ja, saa min Tro er det tilladt," svarede Lehnsmanden og lagde sin Haand paa hendes Hoved; „men har Du ikke nok forstaaet, mit Barn! det er jo Hans Majestæt og ikke mig, der gjør det Utrolige muligt."

Næste Formiddag, da Kongen drog bort fra Koldinghus, faldt hans Øine paa en gammel Kone, indsvøbt i en rød Kaabe. Hun stod nede ved Ledet, lidt afsides fra de Øvrige. Det var Dorthe Villumsen, som endnu engang vilde se Kongen. Kong Christian red ud fra det anselige Følge, som omgav ham, og holdt stille foran Dorthe.

„Nu er det fuldbyrdet, hvad I bad mig om iaftes," sagde han. „Eders Datter skal ægte Junker Normand og bo med ham paa Dronninggaard. Bring hende denne Ring fra mig, og husk saa selv paa, at Den har ikke levet sit Liv forgæves, som levede for en Anden. — Farvel, Dorthe Villumsen!"

Derpaa red Kongen tilbage til sit Følge.

Da Dorthe kom op paa Slottet, fandt hun Lehnsmanden og hans Familie i den store Sal. Jakob stod med Christines Haand i sin, og smilede til hende.

„Saa maa de da faa hinanden?“ sagde Dorthe, med Øine, der straalede af Henrykkelse.

„Ja saa min Sjæl maa de faa hinanden,“ svarede Lehnsmanden, — „om jeg saa selv skal være Præst og vie dem sammen.“

„Denne Ring gav Kongen mig til Christine,“ udbrød Dorthe, og satte Ringen paa hendes Finger.

„I har da talt med ham idag igjen?“ spurgte Lehnsmanden. „Hvad sagde Majestæten?“

„Han sagde, — han sagde,“ gjentog Dorthe, fordi hun kæmpede med en Stemme, der skjælvede af Graad, — „at Den har ikke levet sit Liv forgæves, som levede for en Anden.“

Christine slap Jakobs Haand, hun slyngede begge sine Arme om den gamle Kones Hals, lagde sit Hoved op til hendes Skulder og hviskede:

„Ikke sandt Moder! det er dog ikke altid, at man kan dølge sine Taarer.“

„Vil Du bare tie stille, Du tossede Pige!“ svarede Dorthe. „Igaaraftes talede jeg kun om Sorgen. — De Taarer, man græder af Glæde, behøver man jo ikke at dølge.“

